

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Θέμα Διπλωματικής Εργασίας:

**Οι Πρόσφυγες στην Ελλάδα: Παρουσίαση του Ζητήματος στον Τύπο
(Ερευνα 2016-2017)**

Ζαχαριά Χαρίκλεια (Α.Μ 413)

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Επιβλέπουσα: Σουζάννα-Μαρία Νικολάου,
Επικ. Καθηγ. του Π.Τ.Δ.Ε. Ιωαννίνων

Μέλη:

Νικολάου Γεώργιος, Αν. Καθηγ. του Π.Τ.Δ.Ε. Πατρών
Πορτελάνος Σταμάτης, Επικ. Καθηγ. του Π.Τ.Δ.Ε. Ιωαννίνων

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2018

Ημερομηνία αίτησης της Χαρίκλειας Ζαχαριά: 648/12.12.2017.

Ορισμός Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής: ΓΣΕΣ 649/13.12.2017

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επόπτρια:

Σουζάννα-Μαρία Νικολάου,

Επίκουρη Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού
Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Μέλη:

Γεώργιος Νικολάου,

Αναπληρωτής Καθηγητής του
Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής
Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου
Πατρών.

Σταμάτης Πορτελάνος,

Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού
Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Περίληψη

Η συγκεκριμένη εργασία επικεντρώθηκε στη μελέτη του προσφυγικού ζητήματος στην Ελλάδα μετά το έτος 2015 και αποσκοπεί στη διερεύνηση της αναπαράστασης των προσφύγων που διαμένουν στη χώρα μας από τα ελληνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική και ποιοτική ανάλυση περιεχομένου 1.880 επιλεγμένων άρθρων εφημερίδων ευρείας κυκλοφορίας. Τα αποτελέσματα διαπίστωσαν την υποστήριξη των Μ.Μ.Ε. προς τους πρόσφυγες και την επιρροή που ασκούν στον ελληνικό πληθυσμό γι' αυτό το θέμα.

Η διπλωματική εργασία χωρίζεται σε θεωρητικό και εμπειρικό μέρος. Στο θεωρητικό μέρος, αρχικά παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσφύγων και τα κριτήρια υπαγωγής, παύσης και αποκλεισμού ενός ατόμου από το καθεστώς του πρόσφυγα, σύμφωνα με την ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Επίσης, αναφέρονται εκτενέστερα οι ευρωπαϊκές συνθήκες που σχετίζονται με τους πρόσφυγες ως μέρος της Ευρωπαϊκής πολιτικής για το άσυλο. Ακόμη, γίνεται αναφορά στη στάση της Ελλάδας προς τους πρόσφυγες και τα μέτρα που η ίδια έλαβε για την υποστήριξή τους. Τέλος, παρατίθενται ορισμένες προτάσεις που μπορούν να υιοθετηθούν, ώστε οι πρόσφυγες να ενσωματωθούν στον ελληνικό κοινωνικό ιστό.

Στο εμπειρικό μέρος της εργασίας, παρουσιάζονται οι σκοποί, οι στόχοι, το δείγμα, το ερευνητικό εργαλείο, η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας, τα αποτελέσματα και η συζήτηση αυτών των αποτελεσμάτων. Τέλος, παρατίθεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Abstract

The present dissertation focuses on the study of the refugee issue in Greece after 2015 and aims to investigate the representation of the refugees living in our country by the Greek Mass Media.

To achieve this, quantitative and qualitative content analysis of 1,880 selected articles of widely circulated newspapers was used. The results show media support to the refugees and the influence they exert on the Greek population on this subject.

The dissertation is divided into a theoretical and an empirical part. In the theoretical part, the legal framework for the protection of refugees and the criteria for the inclusion, cessation and exclusion of a person from the refugee status, according to the Greek and foreign language bibliography, is initially presented. Also, European refugee-related treaties are more extensively mentioned as part of the European asylum policy. Moreover, reference is made to Greece's attitude towards refugees and the measures the country has taken to support them. Finally, suggestions are made for refugee's integration into the Greek society.

In the empirical part of the paper, the goals, the objectives, the sample, the research tool, the analysis of the research data, the results and the discussion of these results are presented. Last but not least, the bibliography used in the preparation of this study is presented.

Ευχαριστίες

Πρωτίστως, θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς την επιβλέπουσα της εργασίας, κ. Νικολάου Σουζάννα-Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για τη βοήθεια, τη στήριξη και τις χρήσιμες επισημάνσεις που μου παρείχε καθόλη τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας εργασίας, καθώς και για την εποικοδομητική συνεργασία μας.

Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στην οικογένειά μου, η οποία με παρότρυνε και με στήριξε, ώστε να συνεχίσω τις σπουδές μου σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Περιεχόμενα

Περίληψη	3
Ευχαριστίες	5
Κατάλογος Πινάκων	9
Κατάλογος Γραφημάτων	11
Συνομογραφίες.....	13
Εισαγωγή	15
Α΄ ΜΕΡΟΣ	17
Κεφάλαιο 1 ^ο	17
1.1. Το νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσφύγων	17
1.1.1. Η ίδρυση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR).....	18
1.1.2. Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων: ο ορισμός του πρόσφυγα	21
1.1.3. Ερμηνεία του ορισμού της Σύμβασης της Γενεύης (1951)	23
1.1.3.1. Ρήτρες υπαγωγής	23
1.1.3.2. Ρήτρες παύσης	28
1.1.3.3. Ρήτρες αποκλεισμού.....	31
Κεφάλαιο 2 ^ο	37
2.1. Άσυλο και Ευρωπαϊκή Ένωση	37
2.1.1. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	38
2.1.2. Σημαντικές Συνθήκες στο πλαίσιο της πολιτικής ασύλου της ΕΕ	39
2.1.3. Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ)	40
2.1.3.1. Οι νομοθετικές πράξεις του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ)	43
2.1.4. Ο χώρος και η συνεργασία Σένγκεν (Schengen).....	45
2.1.5. Δουβλίνο II	46
2.1.6. Δουβλίνο III	49
2.1.7. Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας.....	51
Κεφάλαιο 3 ^ο	55
3.1. Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (2015-2017)	55

3.1.1. Υποδοχή και υποστήριξη των προσφύγων	56
3.1.1.2. Πρόσβαση στην Εκπαίδευση	62
3.1.2. Διαδικασία ασύλου και μετεγκατάσταση προσφύγων	66
3.1.3. Κοινωνική ένταξη των προσφύγων.....	70
3.1.3.1. Βασικά σημεία για την ένταξη των προσφύγων	74
Β' ΜΕΡΟΣ	78
Κεφάλαιο 4 ^ο	78
4.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	78
4.2. Διαδικασία έρευνας	78
4.3. Δείγμα έρευνας	79
4.4. Μέθοδος έρευνας	79
Κεφάλαιο 5 ^ο	82
5.1. Αποτελέσματα της έρευνας	82
5.1.1. Αριθμός άρθρων	82
5.1.2. Κατηγορίες άρθρων	82
5.1.2.1. Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές δομές	84
5.1.2.2. Κυβέρνηση	85
5.1.2.3. Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες	87
5.1.2.4. Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο	88
5.1.2.5. Θάνατοι προσφύγων	90
5.1.2.6. Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας	91
5.1.2.7. Νησιά	93
5.1.2.8. Πράξεις υπέρ των προσφύγων	94
5.1.2.9. Αστυνομικό - Δικαιοσύνη.....	95
5.1.2.10. Ρατσισμός.....	97
5.1.2.11. Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της κυβέρνησης.....	98
5.1.2.12. Βιώματα προσφυγόπουλων.....	100
5.1.2.13. Διεθνείς Αντιδράσεις	101
5.1.2.14. Αντιδράσεις Ευρώπης	103
5.1.2.15. Υγεία.....	105
5.1.2.16. Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη	106
5.1.3. Εκπαίδευση.....	107

5.1.3.1. Στάση γονέων	109
5.1.3.2. Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών.....	113
5.1.3.3. Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο	116
5.1.3.4. Στάση της πολιτείας.....	120
5.1.3.5. Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης	124
5.1.3.6. Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση	128
5.1.3.7. Αλληλεγγύη	131
5.1.3.8. Ακροδεξιοί.....	134
5.1.3.9. Αστυνομία - Δικαιοσύνη	136
5.1.3.10. Διεθνής Κοινότητα.....	140
5.1.3.11. Στάση της εκκλησίας.....	141
5.2. Συμπεράσματα	143
Βιβλιογραφία	151
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία	151
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	167
Ευρωπαϊκό Δίκαιο	168
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	171

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Εφημερίδα των Συντακτών	171
Πίνακας 2: Αυγή	203
Πίνακας 3: Καθημερινή	221
Πίνακας 4: Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές	240
Πίνακας 5: Κυβέρνηση	247
Πίνακας 6: Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες	256
Πίνακας 7: Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο	258
Πίνακας 8: Θάνατοι προσφύγων	268
Πίνακας 9: Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας	271
Πίνακας 10: Νησιά	278
Πίνακας 11: Πράξεις υπέρ των προσφύγων.....	284
Πίνακας 12: Αστυνομικό - Δικαιοσύνη.....	289
Πίνακας 13: Ρατσισμός.....	294
Πίνακας 14: Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της κυβέρνησης.....	299
Πίνακας 15: Βιώματα προσφυγόπουλων.....	303
Πίνακας 16: Διεθνείς Αντιδράσεις	307
Πίνακας 17: Αντιδράσεις Ευρώπης	309
Πίνακας 18: Υγεία.....	319
Πίνακας 19: Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη	320
Πίνακας 20: Εκπαίδευση	321
Πίνακας 21: Στάση γονέων	328
Πίνακας 22: Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών.....	332
Πίνακας 23: Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο	335
Πίνακας 24: Στάση της πολιτείας.....	339
Πίνακας 25: Στάσης της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης.....	342
Πίνακας 26: Αντιπολίτευση - Κριτική στην κυβέρνηση.....	344
Πίνακας 27: Αλληλεγγύη	345
Πίνακας 28: Ακροδεξιόί.....	346
Πίνακας 29: Αστυνομία - Δικαιοσύνη	348
Πίνακας 30: Διεθνής κοινότητα	349

Πίνακας 31: Στάση της εκκλησίας.....	350
--------------------------------------	-----

Κατάλογος Γραφημάτων

Εικόνα 1: Δείγμα Έρευνας	79
Εικόνα 2: Κατηγορίες άρθρων	83
Εικόνα 3: Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές.....	84
Εικόνα 4: Κυβέρνηση.....	85
Εικόνα 5: Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες.....	87
Εικόνα 6: Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο	88
Εικόνα 7: Θάνατοι	90
Εικόνα 8: Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας	91
Εικόνα 9: Νησιά.....	93
Εικόνα 10: Πράξεις υπέρ των προσφύγων	94
Εικόνα 11: Αστυνομικό - Δικαιοσύνη.....	95
Εικόνα 12: Ρατσισμός	97
Εικόνα 13: Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της Κυβέρνησης.....	98
Εικόνα 14: Βιώματα προσφυγόπουλων	100
Εικόνα 15: Διεθνείς αντιδράσεις	101
Εικόνα 16: Αντιδράσεις Ευρώπης	103
Εικόνα 17: Υγεία	105
Εικόνα 18: Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη.....	106
Εικόνα 19: Εκπαίδευση.....	107
Εικόνα 20: Υποκατηγορίες Εκπαίδευσης	108
Εικόνα 21: Στάση γονέων	109
Εικόνα 22: Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών	113
Εικόνα 23: Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο.....	116
Εικόνα 24: Στάση της πολιτείας	120
Εικόνα 25: Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης.....	124
Εικόνα 26: Αντιπολίτευση - Κριτική στην κυβέρνηση.....	128
Εικόνα 27: Αλληλεγγύη.....	131
Εικόνα 28: Ακροδεξιοί	134
Εικόνα 29: Αστυνομία - Δικαιοσύνη	136
Εικόνα 30: Διεθνής Κοινότητα	140

Εικόνα 31: Στάση της εκκλησίας 141

Συντομογραφίες

- A.B.E.T.E.: Ανώνυμη Βιομηχανική Εμπορική Τεχνική Εταιρία
- A.T.: Αστυνομικά Τμήματα
- ΒΙ.ΠΕ.: Βιομηχανικές Περιοχές
- Δ.Ο.Μ.: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
- Δ.Υ.Ε.Π.: Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων
- Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ε.Δ.Δ.Α.: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Ε.Κ.Κ.Α.: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- ΕΛ.ΑΣ.: Ελληνική Αστυνομία
- Ε.Ρ.Τ.: Ελληνική Ραδιοφωνική Τηλεόραση
- Ε.Σ.Κ.Ε.Σ.Μ.Α.: Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου
- Ε.Ν.Π.Ε.: Ένωση Περιφερειών Ελλάδος
- Ι.Τ.Α.: Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Κ.Ε.Γ.Ε.: Κέντρο Γεωργικής Εκπαίδευσης
- ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.: Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων
- Κ.Ε.Δ.Ε.: Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος
- Κ.Ε.Π.Π.Α.: Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας
- Κ.Ε.Σ.Α.: Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου
- Κ.Μ.Υ.Τ.: Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης
- Κ.Υ.Τ.: Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης
- Μ.Κ.Ο.: Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Μ.Μ.Ε.: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- Ν.Δ.: Νομοθετικό Διάταγμα
- Ν.: Νόμος
- Ο.Η.Ε.: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
- Π.Γ.Δ.Μ.: Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
- Π.Ι.Κ.Π.Α.: Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντιλήψεως
- Π.Κ.Ε.Κ.: Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης
- Σ.Ε.Ε.: Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Σ.Ε.Κ.: Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Υ.Π.Ε.Θ.: Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων

Φ.Ε.Κ.: Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

I.R.O.: International Refugee Organization, Διεθνής Οργανισμός Προσφύγων

I.O.M.: International Organization for Migration, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης

E.A.S.O.: European Asylum Support Office, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο

U.A.S.C. Unaccompanied and Separated Children¹, Ασυνόδευτα και Χωρισμένα Παιδιά

U.N.C.H.R.: United Nations High Commissioner for Refugees, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

U.N.K.R.A.: United Nations Korean Reconstruction Agency, Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για την Ανασυγκρότηση της Κορέας

U.N.R.R.A.: United Nations Relief and Rehabilitation Administration, Οργανισμός Αρωγής και Αποκατάστασης των Ηνωμένων Εθνών

U.N.R.W.A.: United Nations Relief and Works Agency for Palestinian Refugees in the Near East, Υπηρεσία Αρωγής και Έργων για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή

---

¹ «Τα χωρισμένα παιδιά είναι παιδιά χωρισμένα από τους δύο γονείς ή από τον προηγούμενο νόμιμο κηδεμόνα τους, αλλά όχι απαραίτητα από άλλους συγγενείς. Ως εκ τούτου, μπορεί να είναι και παιδιά συνοδευόμενα από άλλα ενήλικα μέλη της οικογένειας. Τα ασυνόδευτα παιδιά είναι παιδιά που έχουν χωριστεί από τους δύο γονείς και άλλους συγγενείς και δεν φροντίζονται από έναν ενήλικα ο οποίος, σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο, είναι υπεύθυνος γι' αυτά» (UNCHR, Unicef, & IOM, 2017: 6).

Εισαγωγή

Το έτος 2015 η διεθνής κοινότητα σοκαρίστηκε από τον θάνατο ενός τριχρονου Σύρου προσφυγόπουλου, του μικρού Αϊλάν. Το μικρό αγόρι πνίγηκε σε ναυάγιο που είχε προορισμό το νησί της Κω μαζί με την μητέρα και το αδερφάκι του και βρέθηκε νεκρό στα παράλια της Τουρκίας. Οι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τα πρωτοσέλιδα εφημερίδων σε όλο τον κόσμο αναπαρήγαγαν τη φωτογραφία, ρίχνοντας ευθύνες στη στάση της Ευρώπης απέναντι στους πρόσφυγες (Αυγή, 2015; Το Βήμα, 2015).

Οι θάνατοι του μικρού Αϊλάν και των μελών της οικογένειάς του συγκαταλέγονται στους χιλιάδες νεκρούς που πνίγηκαν στα νερά της Μεσογείου τα τελευταία τρία χρόνια –1.216 θάνατοι καταγράφηκαν το 2016– (ΔΟΜ, 2017). Τα άτομα αυτά προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τον πόλεμο και αναζητούσαν ένα ασφαλές μέρος για να ζήσουν (UNCHR, 2015).

Ειδικότερα, καταγράφηκαν 65,3 εκατομμύρια εξ ανάγκης εκτοπισμένοι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο για το 2015, σε σχέση με τα 37,3 εκατομμύρια που υπολογίστηκαν το έτος 1996 (πρόκειται για αύξηση ποσοστού 75%). Το έτος 2015, 1,8 εκατομμύρια άνθρωποι θεωρήθηκαν νέοι πρόσφυγες, με το ένα εκατομμύριο να υπολογίζεται ότι έχει καταγωγή από τη Συρία, καθώς μετά την «Αραβική Άνοιξη» και τον Συριακό πόλεμο, πολλοί Σύροι εγκατέλειψαν τα σπίτια τους. Μεγάλος αριθμός προσφύγων έχει καταγωγή, επίσης, από το Αφγανιστάν, το Μπουρούντι και το Νότιο Σουδάν (UNCHR, 2015).

Όσον αφορά στην Ευρώπη και το μεγάλο κύμα προσφυγικών ροών που δέχτηκε, υπολογίζεται ότι στη Γερμανία κατέφθασαν 316.100 πρόσφυγες, στη Ρωσία 314.500, στη Γαλλία 273.100, στη Σουηδία 169.500, στο Ηνωμένο Βασίλειο 123.100 και στην Ιταλία 118.000 για το 2015 (UNCHR, 2015).

Το έτος 2016, οι νέοι πρόσφυγες υπολογίστηκαν στα 1,4 εκατομμύρια, με την Ευρώπη να δέχεται ακόμη περισσότερους. Για παράδειγμα, στη Γερμανία υπήρχαν 1,3 εκατομμύρια πρόσφυγες μέχρι το τέλος του 2016, ενώ στη Σουηδία 313.300 πρόσφυγες (UNCHR, 2016a). Οι περισσότεροι από αυτούς κατέφθαναν, αρχικά, στην Ελλάδα και έπειτα την εγκατέλειπαν και ταξίδευαν για άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, με σκοπό τη μόνιμη διαμονή τους (UNCHR, 2015). Όμως, με την υπογραφή

της Κοινής Δήλωσης μεταξύ ΕΕ - Τουρκίας (2016) και το κλείσιμο των συνόρων στα Βαλκάνια, χιλιάδες πρόσφυγες αποκλείστηκαν στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα ελληνικά νησιά (Διεθνής Αμνηστία, 2016α), με αποτέλεσμα η ελληνική κυβέρνηση να πρέπει να λάβει άμεσα μέτρα για την υποστήριξη αυτών των ατόμων (στέγαση, υπηρεσίες ασύλου, εκπαίδευση, κ.λπ.) (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016).

Η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα με τους πρόσφυγες τα τελευταία χρόνια (2016-2017) περιγράφεται διεξοδικά από τα ελληνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σύμφωνα με τους Ψύλλα & Σεραφή (2014: 121-122), «κάθε έντυπο μέσο επιχειρεί την κατασκευή του αφηγούμενου γεγονότος σύμφωνα με τις ιδεολογικές και πολιτικές αφετηρίες και κατευθύνσεις του. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης εμφανίζονται ως φορείς κατασκευής νοήματος και διαπραγμάτευσης διαφορετικών αναπαραστάσεων του κόσμου και κατασκευάζουν και επιβάλλουν πολλαπλούς δημόσιους χώρους που ανταποκρίνονται σε ποικίλους μηχανισμούς επικοινωνίας και διαφορετικές πολιτισμικές και κοινωνικές ταυτότητες».

Με το πέρασμα του χρόνου παρατηρείται ότι η σύνθεση της προσωπικότητας του ατόμου, αλλά και η σύνθεση της κοινωνίας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Μέσα από τις εικόνες, τις λέξεις και τα σύμβολα που προβάλλουν οι εφημερίδες, η τηλεόραση και γενικότερα τα Μ.Μ.Ε δημιουργούν ένα περιβάλλον, το οποίο επιδρά πάνω στη διαμόρφωση των στάσεων και των αντιλήψεών μας για συγκεκριμένα θέματα (Κοντοχρήστου, 2007). Επομένως, καθίσταται απαραίτητη η μελέτη του προσφυγικού ζητήματος στη χώρα μας και της ευθύνης που φέρουν τα Μ.Μ.Ε. σχετικά με τις αντιλήψεις της κοινής γνώμης ως προς τους πρόσφυγες.

Α' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1^ο

1.1. Το νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσφύγων

Το νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσφύγων εκτείνεται σε μια σειρά διεθνών συμβάσεων, συνθηκών και διακηρύξεων με σκοπό την προστασία της ζωής και της αξιοπρέπειας των ανθρώπων που ορίζονται σε ανάγκη. Στη συνέχεια αναφέρονται επιγραμματικά οι ενέργειες σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο για την προστασία των προσφύγων.

Το νομικό πλαίσιο της προστασίας των προσφύγων συνιστούν το διεθνές προσφυγικό δίκαιο, το διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου, το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το διεθνές ποινικό δίκαιο (σε συγκεκριμένες περιπτώσεις). Εκτός τούτων, οι κυρίαρχες διεθνείς συνθήκες που ορίζουν το καθεστώς των προσφύγων είναι η Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 (θα αναλυθούν στις ενότητες που ακολουθούν) (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Περιφερειακές συνθήκες για τους πρόσφυγες αποτελούν, ακόμα, η Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας (1969) για τα Ειδικά Ζητήματα των Προσφυγικών Προβλημάτων στην Αφρική, η Διακήρυξη της Καρθαγένης για τους Πρόσφυγες που αφορούσε τα προσφυγικά ρεύματα μετά τους εμφύλιους πολέμους της Κεντρικής Αμερικής στη δεκαετία του 1980, αλλά και οι Αρχές της Μπανγκόγκ για το Καθεστώς και τη Μεταχείριση των Προσφύγων (1966, αναθεωρημένες το 2001) που υιοθέτησαν ορισμένα κράτη της Ασίας, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής, οι οποίες διευρύνουν τη Σύμβαση του 1951. Επίσης, το διεθνές εθιμικό δίκαιο, η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948), η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (1984), η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950), κ.λπ. αποτελούν βασικά στηρίγματα για την προστασία των προσφύγων (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Επιπλέον, σημαντικό είναι και το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο, το οποίο περιέχει ως βασικά κείμενα τις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης (1949) και τα δύο Συμπληρωματικά Πρωτόκολλα τους (1977). Τέλος, το Διεθνές Ποινικό Δίκαιο με το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ για τη Διακίνηση Ανθρώπων από ξηράς, θαλάσσης και αέρος (2000, σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2004) και το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ για την Πρόληψη, την Καταστολή και την Τιμωρία της Εμπορίας Ανθρώπων (2000, σε ισχύ από τον Δεκέμβριο του 2003) συμπληρώνουν τη Σύμβαση του ΟΗΕ για την Καταπολέμηση του Διασυνοριακού Οργανωμένου Εγκλήματος (2000, σε ισχύ από τον Σεπτέμβριο του 2003) (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

1.1.1. Η ίδρυση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR)

Το 1944 συστάθηκε ο Οργανισμός Αρωγής και Αποκατάστασης των Ηνωμένων Εθνών (UNRRA) εξαιτίας των εκατομμυρίων ανθρώπων που είχαν διωχθεί από τη χώρα τους λόγω του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Το 1947 ιδρύεται ο πρώτος διεθνής οργανισμός (Διεθνής Οργανισμός Προσφύγων - IRO) που ασχολήθηκε με την καταγραφή, τον καθορισμό του καθεστώτος, τον επαναπατρισμό και τη μετεγκατάσταση των προσφύγων, δηλαδή αντιμετώπισε το προσφυγικό ζήτημα από όλες τις πλευρές, και όχι μονοδιάστατα. Το 1951, όμως, διαλύεται λόγω της μικρής οικονομικής συνεισφοράς των κρατών και των διενέξεων μεταξύ Δυτικών και Ανατολικών εκείνη τη χρονική περίοδο (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Έτσι, το 1949 ιδρύθηκε, με την απόφαση 319 (IV) της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) ως επικουρικό όργανο της Γενικής Συνέλευσης, με τριετή διάρκεια λειτουργίας από τον Ιανουάριο του 1951. Κύριο μέλημά της είναι η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, μη πολιτικής, στους πρόσφυγες και η αναζήτηση διεξόδων στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Από τις αρμοδιότητες της Ύπατης Αρμοστείας εξαιρούνται εκείνοι που (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α):

- a. ήδη λαμβάνουν βοήθεια από άλλα όργανα του ΟΗΕ,

- b. είχαν εκδιωχθεί λόγω του πολέμου της Κορέας και υπάγονταν στην εντολή της Υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών για την Ανασυγκρότηση της Κορέας (UNKRA),
- c. υπάγονται στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Αρωγής και Έργων για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA).

Το έργο της Ύπατης Αρμοστείας επεκτάθηκε μέχρι το 2003 με διαδοχικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, οπότε της δόθηκε η δυνατότητα να συνεχίσει να παρέχει βοήθεια έως την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προσφυγικού (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Κυρίαρχος σκοπός της Ύπατης Αρμοστείας είναι η διεθνής προστασία των προσφύγων, δηλαδή ο σεβασμός των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, όπου εδώ συμπεριλαμβάνεται και η δυνατότητά τους να ζητήσουν άσυλο και το δικαίωμά τους να μην επιστρέψουν χωρίς τη θέλησή τους σε χώρα όπου έχουν λόγους να φοβούνται δίωξη (αρχή της μη επαναπροώθησης) (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α; χ.χ.).

Η διεθνής προστασία ορίζεται ως «*το σύνολο των ενεργειών που στοχεύουν στην εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της απόλαυσης των δικαιωμάτων των υπαγομένων στην εντολή της UNHCR γυναικών, αντρών, κοριτσιών και αγοριών που σύμφωνα με οριζόμενα στα σχετικά νομικά κείμενα (συμπεριλαμβανομένων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς προσφυγικού δικαίου)*» (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α: 11).

Πιο συγκεκριμένα, η προστασία που προσφέρει σχετίζεται με:

- i. την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων προστασίας σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο,
- ii. την εξασφάλιση συνθηκών ασφάλειας στη χώρα ασύλου,
- iii. την απαλοιφή των λόγων που οδήγησαν το άτομο να εγκαταλείψει τη χώρα του ώστε να του δοθεί η δυνατότητα να επιστρέψει σε αυτή (εθελοντικός επαναπατρισμός). Ο εθελοντικός επαναπατρισμός είναι η προτιμότερη λύση για τους περισσότερους πρόσφυγες του κόσμου. Όταν όμως αυτό δεν είναι δυνατό, η Ύπατη Αρμοστεία βοηθά τους ανθρώπους να ξαναχτίσουν τη ζωή τους κάπου αλλού - είτε σε χώρες όπου αναζήτησαν αρχικά άσυλο, είτε σε

τρίτες χώρες που μπορούν να τους δεχτούν (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α; χ.χ.).

Αναφορικά με τη διεθνή προστασία πρέπει να διευκρινιστεί ότι συνίσταται ως το καθεστώς πρόσφυγα, αλλά και το καθεστώς επικουρικής προστασίας (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, 2011). Η Σύμβαση της Γενεύης καθορίζει ποιος είναι πρόσφυγας, και βάσει τούτου για να χορηγηθεί άσυλο σε έναν αιτούντα, θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης (Υπηρεσία Ασύλου; Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, 2011).

Τα πρόσωπα που δεν μπορούν να θεωρηθούν πρόσφυγες, διότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του ορισμού της Σύμβασης, αλλά υπάρχουν κύριες ενδείξεις ότι θα βρεθούν σε πραγματικό κίνδυνο να υποστούν σοβαρή βλάβη, εάν επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους ή διαμονής τους (ανιθαγενείς) εντάσσονται στο καθεστώς επικουρικής προστασίας (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, 2011). Η σοβαρή βλάβη, σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ², συνίσταται σε: «α) θανατική ποινή ή εκτέλεση, β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία και γ) σοβαρή προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω βίας ασκούμενης αδιακρίτως σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης» (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, 2011, άρθρο 15, σ. 18).

Εκτός από τους πρόσφυγες, η Υπατη Αρμοστεία παρέχει βοήθεια και σε άτομα που αιτούνται άσυλο, σε επαναπατριζόμενους πρόσφυγες, σε ανιθαγενείς και άτομα που έχουν επίσημα αναγνωριστεί ως εκτοπισμένα μέσα στις ίδιες τους τις χώρες (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, χ.χ.).

Τουλάχιστον 50 εκατομμύρια άνθρωποι μπόρεσαν να ξεκινήσουν ξανά τη ζωή τους μέσω της Υπατης Αρμοστείας, ενώ ο οργανισμός έχει τιμηθεί δύο φορές με το Νόμπελ Ειρήνης, το 1954 και το 1981 (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, χ.χ.).

Στην Υπατη Αρμοστεία ηγείται ο Υπάτος Αρμοστής, ο οποίος εκλέγεται ανά πενταετία από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Αναφέρεται προφορικά στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο ως προς τα ζητήματα συντονισμού του

---

² Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση).

οργανισμού και υποβάλλει σε ετήσια βάση στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ γραπτή έκθεση για το συνολικό έργο της Ύπατης Αρμοστείας. Τα προγράμματα της εγκρίνονται και ελέγχονται από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ύπατης Αρμοστείας, την οποία συνθέτουν σήμερα 79 κράτη μέλη (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, χ.χ.). Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τα κράτη μέλη του ΟΗΕ, χωρίς να είναι αναγκαίο να είναι συμβαλλόμενα στη Σύμβαση του 1951 και/ή στο Πρωτόκολλο του 1967 (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

1.1.2. Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων: ο ορισμός του πρόσφυγα

Μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, προέκυψε η ανάγκη ολοκληρωμένου καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς μέχρι τότε οι πρόσφυγες ορίζονταν σε ad hoc βάση ανάλογα με την εθνική τους καταγωγή (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006β).

Η Σύμβαση σχετικά με τη νομική κατάσταση των προσφύγων υπογράφηκε στη Γενεύη από τη Συνδιάσκεψη των Πληρεξουσίων των Ηνωμένων Εθνών την 28η Ιουλίου 1951, με έναρξη ισχύος την 21η Απριλίου 1954 (άρθρο 43) (Γραφείο Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Στην Ελλάδα, κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989 της 19/26 Σεπτεμβρίου 1959: Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Κατάστασης των Προσφύγων (ΦΕΚ Α΄ 201). Η Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί το κυρίαρχο διεθνές δεσμευτικό κείμενο σχετικά με τα δικαιώματα των Προσφύγων (Διεθνής Αμνηστία, 2016β).

Η Σύμβαση της Γενεύης περιλαμβάνει:

- τον προσδιορισμό του ορισμού του πρόσφυγα,
- τον καθορισμό του είδους της νομικής προστασίας ή άλλης παροχής,
- τα δικαιώματα που θα έχει ο πρόσφυγας στη χώρα υποδοχής, περιλαμβάνοντας και ελευθερίες, όπως αυτές της θρησκείας, της μετακίνησης, της ελευθερίας, της εκπαίδευσης, της κατοχής ταξιδιωτικών εγγράφων και της δυνατότητας εργασίας,
- τις υποχρεώσεις του πρόσφυγα στις χώρες υποδοχής,

- τις συγκεκριμένες ομάδες ατόμων, όπως οι τρομοκράτες, που δεν δικαιούνται προσφυγικής ιδιότητας,
- τον ορισμό της μη επιστροφής του πρόσφυγα -μη επαναπροώθησης- σε χώρα όπου υπάρχει φόβος δίωξής του (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, χ.χ.).

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951, πρόσφυγας θεωρείται:

«Παντός προσώπου όπερ συνεπεία γεγονότων επελθόντων προ της 1^{ης} Ιανουαρίου 1951 και δεδικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην» [Ηνωμένα Έθνη, 1951, Άρθρο 1 Α(2)].

Αρχικά, η Σύμβαση του 1951 περιορίστηκε σε όσους καταστάθηκαν πρόσφυγες λόγω των γεγονότων που είχαν λάβει χώρα πριν το 1951 (χρονικός περιορισμός). Δόθηκε, όμως, στα κράτη η δυνατότητα να επιλέξουν τον περιορισμό της εφαρμογής της Σύμβασης στους Ευρωπαίους πρόσφυγες (γεωγραφικός περιορισμός) (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Ωστόσο, οι νέες κατηγορίες προσφύγων που εμφανίστηκαν είχαν ως αποτέλεσμα την άρση του παραπάνω χρονικού περιορισμού. Πιο συγκεκριμένα, το 1967 εγκρίνεται το Πρωτόκολλο για το Καθεστώς των Προσφύγων, το οποίο διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης, καθώς θα: *«εφαρμόζεται το ίδιο Καθεστώς σε όλους τους Πρόσφυγες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ορισμού της Σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη του κριτήριο της ημερομηνίας ορίου της 1^{ης} Ιανουαρίου 1951 και θα εφαρμοσθή υπό των Κρατών μερών άνευ ουδενός γεωγραφικού περιορισμού»* [Ηνωμένα Έθνη, 1967: 267, άρθρο 1(2,3)].

Παρά τη σύνδεση μεταξύ Σύμβασης και Πρωτοκόλλου, το τελευταίο είναι ανεξάρτητο και η δε προσχώρηση σε αυτό δεν περιορίζεται μόνο στο κράτη μέλη της Σύμβασης (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Τα κράτη, τα οποία υπογράφουν τη Σύμβαση και/ή το Πρωτόκολλο, είναι υποχρεωμένα να τηρήσουν χωρίς καμία τροποποίηση τις θεμελιώδεις διατάξεις της Σύμβασης (άρθρο 1 - ορισμός του πρόσφυγα, άρθρο 3 - απαγόρευση διακρίσεως λόγω φυλής, θρησκείας ή χώρας καταγωγής και άρθρο 33 - αρχή της μη επαναπρώθησης). Τροποποίηση ή μη εφαρμογή ορισμένων άρθρων μπορεί να πραγματοποιηθεί (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α).

Το 2001, υιοθετήθηκε Υπουργική Διακήρυξη από τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση του 1951 και/ή στο Πρωτόκολλο του 1967 κράτη κατά τη Συνάντηση Υπουργών. Η Διακήρυξη: *«αναγνώρισε τη διαχρονική σημασία της Σύμβασης του 1951, ως του πρωταρχικού κειμένου προστασίας των προσφύγων, το οποίο όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο του 1967, ορίζει τα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τα ελάχιστα κριτήρια μεταχείρισης που εφαρμόζονται σε όσους υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της»* (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006α: 15).

Στα επόμενα χρόνια που ακολούθησαν το φαινόμενο της μετανάστευσης πήρε άλλες μορφές και διαστάσεις, αλλά η Σύμβαση εξακολουθεί να αποτελεί το στήριγμα για την παροχή προστασίας σε εκατομμύρια ανθρώπους (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, χ.χ.).

1.1.3. Ερμηνεία του ορισμού της Σύμβασης της Γενεύης (1951)

1.1.3.1. Ρήτρες υπαγωγής

Το άρθρο 1 της Σύμβασης του 1951, περιλαμβάνει τις θετικές προϋποθέσεις (*ρήτρες υπαγωγής*) που αποτελούν τη βάση για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα και που πρέπει να ικανοποιεί το άτομο προκειμένου να χαρακτηριστεί πρόσφυγας (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Η αναγνώριση αυτή έχει δηλωτικό χαρακτήρα, καθώς ένα πρόσωπο υπάγεται στο καθεστώς του πρόσφυγα, επειδή είναι πρόσφυγας, δεν γίνεται πρόσφυγας μέσω της αναγνώρισής του (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Οι αρμόδιες αρχές κάθε χώρας θα πρέπει να εξετάσουν εάν είναι αληθή τα στοιχεία που προσκομίζει ο πρόσφυγας και να διαπιστώσουν εάν μπορεί να υπαχθεί σε μία από τις προϋποθέσεις αυτές (Νάσκου-Περράκη, 2015).

Το άρθρο 1Α(1) της Σύμβασης αναφέρεται στους Καταστατικούς Πρόσφυγες (Statutory Refugees), δηλαδή στα άτομα που θεωρήθηκαν πρόσφυγες σύμφωνα με προηγούμενες διεθνείς συμφωνίες που προηγούνται της Σύμβασης, όπως η Συμφωνία της 12ης Μαΐου 1926, η Συμφωνία της 30ης Ιουνίου 1928, η Σύμβαση της 28ης Οκτωβρίου 1933, η Σύμβαση της 10ης Φεβρουαρίου 1938, το Πρωτόκολλο της 14ης Σεπτεμβρίου 1939 και το Καταστατικό της Διεθνούς Οργάνωσης Προσφύγων (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Σύμφωνα με το άρθρο 1Α(2) της Σύμβασης, οι προϋποθέσεις πλέον για να αναγνωριστεί ένα άτομο ως πρόσφυγας είναι οι παρακάτω (Νάσκου-Περράκη, 2015):

- a. **να είναι πρόσφυγας λόγω γεγονότων που έλαβαν χώρα πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1951.** Όπως είδαμε και παραπάνω, με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του 1967 ο συγκεκριμένος χρονικός περιορισμός αίρεται.
- b. **να υπάρχει δικαιολογημένος φόβος δίωξης.** Η φράση «δικαιολογημένος φόβος δίωξης» περιλαμβάνει ταυτόχρονα ένα υποκειμενικό στοιχείο, τον φόβο, και ένα αντικειμενικό, ο φόβος πρέπει να είναι δικαιολογημένος (Νάσκου-Περράκη, 2015). «Το υποκειμενικό στοιχείο συνδέεται με την προσωπικότητα του πρόσφυγα και ειδικότερα: i) με την προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση, ii) εάν είναι μέλος μιας φυλετικής, θρησκευτικής, εθνικής, κοινωνικής ή πολιτικής ομάδας, iii) τη δική του ερμηνεία για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται και iv) τις προσωπικές του εμπειρίες» (Νάσκου-Περράκη, 2015: 8). Όσον αφορά το αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή το εάν ο φόβος δίωξης είναι δικαιολογημένος θα πρέπει να αξιολογηθούν οι αντικειμενικές και οι αξιόπιστες πληροφορίες για τις συνθήκες και την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, οι ισχυρισμοί του αιτούντος, εάν ο ίδιος έχει υποστεί δίωξη στο παρελθόν, εάν φοβάται για μελλοντική δίωξη ή ότι θα υποστεί βλάβη στη χώρα καταγωγής του. Η κατάσταση κάθε προσώπου πρέπει να εκτιμάται στις δικές της διαστάσεις και να λαμβάνονται υπόψη παράγοντες, όπως ο χαρακτήρας του προσώπου, η προέλευσή του, η επιρροή του, η περιουσία του. Τέλος, χρήσιμες θα φανούν και εμπειρίες των μελών της οικογένειάς του (εάν έχουν διωχθεί στο παρελθόν, εάν βρίσκονται στη φυλακή, κ.λπ.) (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006β; 2001; Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

c. **η δίωξη να βασίζεται στη φυλή, θρησκεία, εθνικότητα, κοινωνική τάξη ή πολιτικές πεποιθήσεις.** Η Σύμβαση της Γενεύης δεν περιλαμβάνει ορισμό της έννοιας της δίωξης. Σύμφωνα με το Άρθρο 33 της Σύμβασης, δίωξη αποτελεί η απειλή κατά της ζωής ή της προσωπικής ελευθερίας (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Οι λόγοι που ένα άτομο μπορεί να φοβάται τη δίωξη είναι οι εξής: φυλή, θρησκεία, εθνικότητα, κοινωνική τάξη και πολιτικές πεποιθήσεις (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Οι παραπάνω διαφορετικοί λόγοι δίωξης μπορεί να επικαλύπτονται. Για παράδειγμα, ένα άτομο μπορεί να ανήκει σε μια θρησκευτική και εθνική μειονότητα, οπότε ο συνδυασμός των λόγων αυτών στο πρόσωπό του μπορεί να ενδιαφέρει στην αξιολόγηση του δικαιολογημένου φόβου του. Οι αρμόδιες αρχές, κατά τη διερεύνηση των γεγονότων της υπόθεσης, θα πρέπει να εξακριβώσουν το λόγο ή τους λόγους που θεμελιώνουν το φόβο δίωξης για να αποφανθεί αν εμπίπτουν στον ορισμό της Σύμβασης του 1951 (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2001), η δίωξη δεν περιορίζεται μόνο σε κρατικούς φορείς ή όργανα, αλλά μπορεί να προέρχεται και από μη κρατικά όργανα. Όσον αφορά την εθνικότητα, οι ανιθαγενείς μπορεί να είναι πρόσφυγες σύμφωνα με την έννοια της Σύμβασης του 1951 για τους ίδιους λόγους που είναι και όσοι έχουν την ιθαγένεια κάποιου κράτους. Η Σύμβαση του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (N. 139/1975, ΦΕΚ 176, τ. Α΄) και η Σύμβαση για την Εξάλειψη της Ανιθαγένειας, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη το 1961 παρέχουν, επίσης, το νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ιθαγένειας.

Ο τέταρτος λόγος δίωξης (κοινωνική τάξη ή συμμετοχή σε κοινωνική ομάδα) χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2001: 14), «ορισμένοι εστιάζουν στην άποψη του διώκτη και ερευνούν χαρακτηριστικά γνωρίσματα, δραστηριότητες, πεποιθήσεις, συμφέροντα ή στόχους (φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός). Άλλοι θεωρούν ότι τα χαρακτηριστικά που ξεχωρίζουν μια κοινωνική ομάδα είναι αυτά που είναι είτε έμφυτα είτε ιστορικά και άρα δεν μπορούν να αλλάξουν ή αυτά που, αν και είναι εφικτό να αλλάξουν δεν μπορεί να απαιτηθεί η αλλαγή τους επειδή είναι

στενά συνδεδεμένα με την ταυτότητα του προσώπου και αποτελούν έκφραση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμμετοχή σε μια συνδικαλιστική ένωση)».

- d. **να βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του ή εάν δεν έχει ιθαγένεια εκτός της χώρας της τελευταίας αυτού διαμονής.** Προϋπόθεση για να αναγνωριστεί ένα άτομο ως πρόσφυγας είναι να βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του. Στον κανόνα αυτό δεν υπάρχουν εξαιρέσεις. Κάθε πολίτης απολαμβάνει την προστασία της χώρας, όπου έχει την ιθαγένεια της. Γι' αυτό το λόγο, η Σύμβαση εφαρμόζεται σε άτομα, τα οποία δεν απολαμβάνουν προστασία από καμία χώρα. Η εθνική προστασία, όταν υπάρχει, έχει το προβάδισμα απέναντι στη διεθνή προστασία (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Στην περίπτωση πολλαπλής ιθαγένειας, ο αιτών θα πρέπει να βρίσκεται έξω από όλες τις χώρες που μπορούν να του παράσχουν προστασία ή να μην επιθυμεί να επιστρέψει σε καμιά από αυτές, λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης (Νάσκου-Περράκη, 2015).

Η κατοχή εθνικού διαβατηρίου διασφαλίζει και αποδεικνύει ιθαγένεια του ατόμου. Όμως, εάν το άτομο δηλώνει ότι δεν έχει την ιθαγένεια της χώρας που του εξέδωσε το διαβατήριο θα πρέπει να το δικαιολογήσει. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να συγκεντρώσουν πληροφορίες σχετικά με την έκδοση του διαβατηρίου και να αξιολογήσουν τα λεγόμενα του ατόμου (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Για να δοθεί διεθνή προστασία θα πρέπει να διαπιστωθεί εάν το άτομο έχει όντως την ιθαγένεια της χώρας, στην οποία επικαλείται, ότι έχει φόβο δίωξης. Εάν δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί με εγκυρότητα ποια είναι η χώρα ιθαγένειας του ατόμου, τότε το άτομο θα αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για τους ανιθαγενείς, λαμβάνοντας υπόψη τη χώρα όπου διέμεινε τελευταία (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Για να αιτηθεί άσυλο σε άλλη χώρα θα πρέπει να υπάρχει βάσιμος φόβος δίωξης στη χώρα καταγωγής, διαφορετικά δεν έχει την ανάγκη διεθνούς

προστασίας και μπορεί να προστατεύεται από τη χώρα που έχει την ιθαγένειά της (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Ένα άτομο, το οποίο εγκατέλειψε τη χώρα του με σκοπό την αναζήτηση εργασίας, τις σπουδές, κ.λπ. και όχι εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου δίωξης, μπορεί να αιτηθεί άσυλο μεταγενέστερα. Συγκεκριμένα γεγονότα μπορούν να προκαλέσουν μεταγενέστερο φόβο δίωξης από τη χώρα καταγωγής, γεγονότα που είναι εκτός του πεδίου επιρροής του πρόσφυγα (π.χ. εμφύλιες συγκρούσεις) ή μπορεί να συνδέονται άρρηκτα με τη συμπεριφορά του (π.χ. δημόσιες δηλώσεις αντίθετες με την κυβέρνηση της χώρας καταγωγής του). Σε αυτές τις περιπτώσεις αυτά τα πρόσωπα ονομάζονται πρόσφυγες «επί τόπου» (Refugees «sur place») (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2001). Κατά πόσο οι ατομικές ενέργειες των «επί τόπου» προσφύγων επαρκούν για να θεμελιώσουν δικαιολογημένο φόβο δίωξης, πρέπει να κριθεί μετά από προσεκτική εξέταση των περιστάσεων (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

- e. **να μη μπορεί, ή λόγω του φόβου τούτου να μην επιθυμεί να επιστρέψει σ' αυτή.** Ένα άτομο, το οποίο είτε δεν μπορεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του εξαιτίας πολέμου, εμφύλιου πολέμου ή άλλων σοβαρών ταραχών και η χώρα του δεν είναι σε θέση να παράσχει προστασία ή η προστασία της να είναι αναποτελεσματική είτε διότι φοβάται ότι με την επιστροφή του σε αυτή θα υπάρξει και η δίωξη του, χρήζει προστασίας σύμφωνα με τη Σύμβαση. Υπάρχει και η περίπτωση ο αιτών να θέλει να επιστρέψει στη χώρα ιθαγένειας αλλά να μην του το επιτρέπει η χώρα (π.χ. να τον θεωρεί επικίνδυνο). Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι πρέπει να παρέχεται στο συγκεκριμένο άτομο διεθνή προστασία (Νάσκου-Περράκη, 2015).

Τέλος, καλό είναι να διαχωριστεί η έννοια του πρόσφυγα από αυτή του μετανάστη. Το άτομο, το οποίο φεύγει από τη χώρα του με δική του βούληση και για λόγους που δεν συμπίπτουν με όσα αναφέρθηκαν στον ορισμό του πρόσφυγα ονομάζεται «μετανάστης» (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Ο μετανάστης είναι σε θέση να ξαναγυρίσει στη χώρα του εάν το επιθυμεί, ενώ ο πρόσφυγας δεν έχει αυτή τη δυνατότητα (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - Γραφείο Ελλάδας, 2012).

Ο οικονομικός μετανάστης εγκαταλείπει τη χώρα του εξαιτίας οικονομικών λόγων. Ωστόσο, εάν με τη θέσπιση οικονομικών μέτρων πλήττεται συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού (θρησκευτική, εθνική μειονότητα, κ.λπ.), δηλαδή εάν κρύβονται πολιτικοί, θρησκευτικοί, φυλετικοί λόγοι πίσω από τα οικονομικά μέτρα, τότε τα πρόσωπα αυτής της ομάδας μπορούν να θεωρηθούν πρόσφυγες, όταν εγκαταλείπουν τη χώρα (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

1.1.3.2. Ρήτρες παύσης

Οι ρήτρες παύσης έχουν αρνητικό περιεχόμενο σε αντίθεση με τις ρήτρες υπαγωγής και ορίζουν τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες παύει η ιδιότητα ενός ατόμου ως πρόσφυγα [άρθρο 1Γ(1-6)]. Η ύπαρξή τους οφείλεται στο γεγονός ότι η διεθνής προστασία δεν πρέπει να παρέχεται όπου πλέον δεν είναι αναγκαία ή δικαιολογημένη (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Η αναγνώριση ενός ατόμου ως πρόσφυγα αποτελεί μια μεταβατική διαδικασία και διαρκεί όσο υφίστανται οι λόγοι φόβου δίωξης στη χώρα καταγωγής. Όταν παύουν να υπάρχουν αυτοί οι λόγοι, παύει νόμιμα το καθεστώς του πρόσφυγα (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 1999). Εάν ένας καταστατικός ή νέος πρόσφυγας υπάγεται σε μία από τις ρήτρες παύσης παύει να του αναγνωρίζεται το καθεστώς του πρόσφυγα (Νάσκου-Περράκη, 2015).

Οι ρήτρες αυτές διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: η πρώτη σχετίζεται με την αλλαγή της προσωπικής κατάστασης του πρόσφυγα, αυτό συμβαίνει με δικές του, ατομικές, ενέργειες (υποπαράγραφοι 1 έως 4) και η δεύτερη σχετίζεται με αντικειμενικές συνθήκες που αποτελούν τη βάση αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα (υποπαράγραφοι 5 και 6) (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 1999).

Η σύμβαση παύει να έχει ισχύ σε πρόσωπα, τα οποία:

- Έκαναν εκούσια εκ νέου χρήση της προστασίας της χώρας, της οποίας είχαν την ιθαγένεια. Η διεθνής προστασία παύει προς το άτομο αυτό, καθώς ο ίδιος χρησιμοποιεί ξανά την εθνική προστασία. Επομένως, δεν υπάρχουν λόγοι ώστε να αδυνατεί να ζητήσει την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του. Τρεις όροι συνδέονται με τη συγκεκριμένη ρήτρα, i. οικεία βούληση, ii. πρόθεση και iii. εκ νέου χρήση, δηλαδή πραγματική απόκτηση της προστασίας της χώρας της ιθαγένειάς του (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Πρόκειται για τη διπλωματική προστασία που παρέχεται από τη χώρα καταγωγής του πρόσφυγα. Η διπλωματική προστασία γενικότερα περιλαμβάνει και κάθε βοήθεια των προξενικών αρχών της χώρας ιθαγένειας του πρόσφυγα, προκειμένου να του χορηγήσουν έγγραφα και πιστοποιητικά που οι πολίτες της χώρας καταγωγής χρειάζονται εκτός της πατρίδας τους (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 1999). Αν ο πρόσφυγας ενεργεί παρά τη θέλησή του, δεν παύει να είναι πρόσφυγας. Ενέργειες όπως η αίτηση –για πιστοποιητικό γεννήσεως ή γάμου– ή η παροχή άλλων παρεμφερών υπηρεσιών, η υποβολή αίτησης διαζυγίου στη χώρα του, μια και μόνο έτσι μπορεί να πάρει διαζύγιο, δεν συνιστούν ότι το άτομο χρησιμοποιεί εκ νέου την εθνική προστασία της χώρας του (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

- Με δική τους βούληση, έκαναν επανάκτηση της ιθαγένειάς τους που είχαν στερηθεί. Η απόκτηση ξανά της ιθαγένειας της χώρας τους πρέπει να είναι εκούσια. Η χορήγηση της ιθαγένειας δια νόμου ή διατάγματος δεν θα θεωρηθεί εκούσια επανάκτησή της, παρά μόνον όταν έχει γίνει αποδεκτή από τον πρόσφυγα ρητά ή σιωπηρά. Η στέρηση της ιθαγένειας είναι δυνατόν να γίνει ατομικά, αλλά πολλές φορές γίνεται και με συλλογικά μέτρα αποστέρησης (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).
- απέκτησαν νέα ιθαγένεια και κατ' επέκταση υπάχθηκαν στην εθνική προστασία της νέας χώρας και δεν έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας. Ορισμένες φορές, ένας πρόσφυγας μπορεί να αποκτήσει την ιθαγένεια μια χώρας, διαφορετικής από τη χώρα διαμονής του (χώρα ασύλου) και σε αυτή την περίπτωση το άτομο παύει να είναι πρόσφυγας, καθώς θα απολαμβάνει την εθνική προστασία αυτής της χώρας (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Δύο προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται για να θεωρηθεί ότι ο πρόσφυγας που απέκτησε νέα ιθαγένεια απολαμβάνει την προστασία της χώρας της νέας ιθαγένειας: «i) η νέα ιθαγένεια πρέπει να είναι αποτελεσματική, με την έννοια ότι πρέπει να ανταποκρίνεται σε πραγματικό και αποτελεσματικό δεσμό μεταξύ του ατόμου και του κράτους και ii) ο πρόσφυγας πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υπαχθεί οικιοθελώς και με ελεύθερη βούληση στην προστασία της κυβέρνησης της νέας ιθαγένειάς του» (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 1999: 5). Εάν όμως προβάλλει ξανά δικαιολογημένο φόβο δίωξης μπορεί να ζητήσει την

αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα ως προς τη χώρα αυτή (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

- Με δική τους βούληση επέστρεψαν στη χώρα, την οποία είχαν εγκαταλείψει ή παρέμεναν εκτός για λόγους δικαιολογημένου φόβου δίωξης. Ο όρος αυτός ισχύει τόσο για τους πρόσφυγες με ιθαγένεια όσο και για τους ανιθαγενείς. Τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει να επιστρέψουν στη χώρα τους με σκοπό τη μόνιμη διαμονή τους εκεί. Δεν αφορά προσωρινές επισκέψεις στην προηγούμενη πατρίδα τους (π.χ. με ταξιδιωτικό έγγραφο που εκδόθηκε από τη χώρα διαμονής τους), καθώς κάτι τέτοιο δεν επιφέρει παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα σύμφωνα με την παρούσα ρήτρα (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Επίσης, εάν ένας πρόσφυγας επιστρέφει με δική του βούληση στη χώρα του, αλλά η παραμονή του σε αυτή δεν είναι εκούσια (π.χ. λόγω φυλάκισης), δεν εφαρμόζεται η παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 1999).
- Δεν μπορούν πλέον να αρνούνται την προστασία που παρέχεται από τη χώρα της οποίας έχουν την ιθαγένεια, δεδομένου ότι έχουν παύσει να υπάρχουν οι προϋποθέσεις που τους οδήγησαν να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες. *«Με τον όρο ότι αυτή η [τελευταία] διάταξη δεν εφαρμόζεται σε πρόσφυγες...που επικαλούνται επιτακτικούς λόγους, που αναφέρονται σε προηγούμενες διώξεις, για να αρνηθούν να απολαύσουν την προστασία που τους παρέχεται από τη χώρα της υπηκοότητά τους...»* (Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, 2001: 23). Η ρήτρα προσθέτει στη δεύτερη παράγραφο μια εξαίρεση από τον κανόνα. Αναφέρεται στην περίπτωση των ατόμων που έχουν υποστεί πολύ σοβαρή δίωξη στο παρελθόν, και για το λόγο αυτό δεν παύουν να είναι πρόσφυγες. Τα άτομα αυτά που εξαιρούνται είναι οι καταστατικοί πρόσφυγες που προστατεύονται από το άρθρο 1(1) της Σύμβασης, μια κατηγορία που αποτελούσε την πλειοψηφία των προσφύγων κατά την εποχή που συντάχθηκε η Σύμβαση. Η εξαίρεση, ωστόσο, αποτυπώνει μια γενικότερη ανθρωπιστική αρχή, η οποία θα μπορούσε επίσης να εφαρμοσθεί και σε άλλους πρόσφυγες, εκτός από εκείνους που έχουν αναγνωρισθεί επίσημα (Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Στην περίπτωση αυτή μπορεί να υπαχθούν για παράδειγμα επιζώντες ή αυτόπτες μάρτυρες βιαιοτήτων που πλήττουν τα μέλη

της οικογένειάς τους, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, καθώς και σοβαρά τραυματισθέντες. Εννοείται ότι οι πρόσφυγες της κατηγορίας αυτής έχουν υποστεί σοβαρή δίωξη συμπεριλαμβανομένης αυτής που προέρχεται από μη κρατικά όργανα δίωξης (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2003α).

- Ανιθαγενείς ως προς τους οποίους έπαυσαν να υπάρχουν οι λόγοι για τους οποίους αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες. Η τελευταία αυτή ρήτρα είναι ίδια με την προηγούμενη, αλλά αναφέρεται στα άτομα τα οποία δεν έχουν ιθαγένεια και έχουν τη δυνατότητα να επιστρέψουν στη χώρα όπου ζούσαν προηγουμένως (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Οι ανιθαγενείς μπορεί και αυτοί να επικαλεστούν σοβαρές διώξεις στο παρελθόν που να μην τους επιτρέπουν να επιστρέψουν στη χώρα διαμονής τους ακόμη και εάν άλλαξαν οι συνθήκες εκεί (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2003α).

Οι δύο τελευταίες ρήτρες Γ(5) και Γ(6) αποκαλούνται γενικές ρήτρες παύσης (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2003α).

1.1.3.3. Ρήτρες αποκλεισμού

Οι ρήτρες αποκλεισμού έχουν αρνητική σημασία, όπως και οι ρήτρες παύσης, και ορίζουν τις προϋποθέσεις (άρθρα 1Δ, 1Ε και 1ΣΤ), οι οποίες αποκλείουν από το καθεστώς του πρόσφυγα άτομα που ανταποκρίνονται στα θετικά κριτήρια των ρητρών υπαγωγής (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). «Αυτές οι ρήτρες έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι δεν θα απολαμβάνουν το καθεστώς του πρόσφυγα όσοι είτε δεν το έχουν ανάγκη είτε δεν το αξίζουν» (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2001: 18).

Κατά τη διαδικασία αναγνώρισης ενός ατόμου ως πρόσφυγα εμφανίζονται οι περιπτώσεις που αποκλείουν το άτομο από το καθεστώς του πρόσφυγα σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ρήτρες. Ορισμένες φορές, όμως, τέτοιες περιπτώσεις ανακαλύπτονται μετά την αναγνώριση του ατόμου ως πρόσφυγα. Τότε η ρήτρα αποκλεισμού ακυρώνει την προηγούμενη απόφαση (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Οι ρήτρες αποκλεισμού αναφέρονται σε πρόσωπα για τα οποία ισχύουν συγκεκριμένες συνθήκες. Τέτοιες περιπτώσεις καταγράφονται στην Υπατη Αρμοστεία ως εξής:

a. **Πρόσωπα που προστατεύονται ήδη από τον ΟΗΕ.** «Η συγκεκριμένη προϋπόθεση μπορεί να χαρακτηριστεί και ως ρήτρα υπαγωγής, διότι εφαρμόζεται σε ειδική κατηγορία προσφύγων που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, όπως οι υπόλοιποι πρόσφυγες, αλλά ειδικές ρυθμίσεις διέπουν το καθεστώς προστασίας που δικαιούνται» (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2006β: 73).

Ένα άτομο, το οποίο προστατεύεται από άλλα όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών εκτός του Υπάτου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα. Τέτοια όργανα ή οργανισμοί μπορεί να είναι η τέως Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για την Ανασυγκρότηση της Κορέας (UNKRA) και η Υπηρεσία Αρωγής και Έργων για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) (Γραφείο του Υπάτου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009). Η συγκεκριμένη ρήτρα ουσιαστικά αναφέρεται στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και στοχεύει στον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο οργανισμών, καθώς είναι η μόνη οργάνωση του ΟΗΕ που έχει ως σκοπό την παροχή προστασίας στους πρόσφυγες (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2001; 2013).

Ακόμη, η συγκεκριμένη διάταξη διασφαλίζει τη συνέχεια της αρωγής στους Παλαιστίνιους, των οποίων το προσφυγικό καθεστώς έχουν ήδη θεσμοθετήσει διάφορες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ σε περιπτώσεις όπου η προστασία παύει σύμφωνα με τη ρήτρα του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 1Δ³ (Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2013: 2).

Όσον αφορά στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, η UNRWA εκτείνεται σε συγκεκριμένες περιοχές της Μέσης Ανατολής (Ιορδανία, Λίβανος, Συρία, Δυτική Όχθη –συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ– και Γάζα) παρέχοντας τη βοήθειά της σε αυτούς. Επομένως, ένας πρόσφυγας από την Παλαιστίνη που δεν βρίσκεται στις προαναφερθείσες περιοχές δεν του παρέχεται προστασία και μπορεί, μετά από εξέταση, να υπαχθεί στο καθεστώς

³ «Όταν η ως άνω προστασία ή συνδρομή παύση παρεχομένη δι' οιαδήποτε αιτίαν χωρίς συγχρόνως να έχη οριστικώς ρυθμισθή η τύχη των προσώπων τούτων, συμφώνως προς τας υπό της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών ληφθείσας σχετικές αποφάσεις, τα πρόσωπα ταύτα θα απολαύουν αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως ταύτης απορρεόντων ευεργετημάτων» (Ηνωμένα Έθνη, 1951: 3)

του πρόσφυγα σύμφωνα με τα κριτήρια της Σύμβασης του 1951 (Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2009α: 6-7), «το άρθρο 1Δ της Σύμβασης και κατά συνέπεια το άρθρο 12(1) της Οδηγίας για την Αναγνώριση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα⁴ αναφέρονται σε δύο κατηγορίες Παλαιστινίων προσφύγων:

α) Οι Παλαιστίνιοι που είναι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» κατά την έννοια της από 11.12.1948 υπ' αριθμ. 194 (III) Απόφασης και των μεταγενέστερων Αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και εξαιτίας της αραβο-ισραηλινής σύρραξης του 1948 εκδιώχτηκαν από τα εδάφη της Παλαιστίνης που αποτελούν επικράτεια του Ισραήλ και από τότε δεν μπορούν να επιστρέψουν σε αυτά.

β) Οι Παλαιστίνιοι που δεν εντάσσονται στην προηγούμενη παράγραφο (α) και αποκαλούνται «εκτοπισμένοι» κατά την έννοια της από 4.7.1967 υπ' αριθμ. 2252 (ES-V) Απόφασης και των μεταγενέστερων Αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και εξαιτίας της αραβο-ισραηλινής σύρραξης του 1967 εκτοπίστηκαν από τα εδάφη της Παλαιστίνης που κατέχει από το 1967 το Ισραήλ και από τότε δεν μπορούν να επιστρέψουν σε αυτά».

Στις δύο κατηγορίες που αναφέρθηκαν δεν εντάσσονται όσοι εκδιώχτηκαν εξαιτίας των πολέμων του 1948 και του 1967, αλλά και οι απόγονοί τους. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, μέσω της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1Δ τα άτομα αυτά εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του 1951 (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2009α).

b. Πρόσωπα που θεωρούνται ότι δεν έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας. Η διάταξη αυτή αναφέρεται «στα πρόσωπα εκείνα που κατά τα λοιπά συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις για την αναγνώρισή τους ως πρόσφυγες και

---

⁴ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 29.4.2004 «για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους. Η διάταξη αυτή ορίζει για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Αναγνώριση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα στα πρόσωπα που «εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες». «Το άρθρο 12 (1) (α) της Οδηγίας για την Αναγνώριση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα είναι αποφασιστικής σημασίας για την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 1Δ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων από τα κράτη μέλη» (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2009α: 1)

έχουν γίνει δεκτά σε μια χώρα στην οποία τους απονεμήθηκαν τα περισσότερα από τα δικαιώματα που κανονικά απολαύουν οι πολίτες τους, αλλά όχι η πλήρης ιθαγένεια». (αποκαλούνται και ως «εθνικοί πρόσφυγες» - national refugees) (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009: 46).

Το άρθρο αυτό αναφερόταν αρχικά στους πρόσφυγες γερμανικής καταγωγής, οι οποίοι ζήτησαν άσυλο στη Δυτική Γερμανία και έπειτα σε πρόσφυγες τουρκικής καταγωγής από τη Βουλγαρία που ζήτησαν άσυλο στην Τουρκία (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2009β). Σύμφωνα με τη Νάσκου-Περράκη (2015), εδώ μπορούμε να εντάξουμε και τους Κύπριους πρόσφυγες στην Ελλάδα, το 1974, τους Έλληνες της Μικράς Ασίας μετά την Μικρασιατική καταστροφή, και τους Αλβανούς ελληνικής καταγωγής. Επομένως, η χώρα στην οποία ζήτησαν άσυλο οι παραπάνω περιπτώσεις είχε πολίτες ίδιας εθνικής καταγωγής με αυτούς (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009).

Κατά την εφαρμογή του άρθρου 1Ε, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη εάν το άτομο πληροί τα κριτήρια του ορισμού της Σύμβασης της Γενεύης, δηλαδή εάν (Γραφείο Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009; Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2009β):

- έχει εγκατασταθεί μόνιμα στη συγκεκριμένη χώρα και δεν την επισκέφθηκε απλά
- παρέχονται σε αυτό δικαιώματα, ελευθερίες και υποχρεώσεις ίδιες με αυτές που έχει ο πολίτης αυτής της χώρας
- προστατεύεται απόλυτα από την απέλαση από τη χώρα (αρχή της μη επαναπροώθησης - άρθρο 33)
- εκφράζει βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης, όταν βρίσκεται εκτός της συγκεκριμένης χώρας
- το καθεστώς προστασίας που του παρέχεται έχει διάρκεια.

c. **Πρόσωπα που θεωρούνται ότι δεν αξίζουν να τύχουν διεθνούς προστασίας.** Εξαιρούνται από το καθεστώς του πρόσφυγα άτομα για τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι διέπραξαν εγκληματικές πράξεις (Ύπατη

Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2006β). Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για άτομα που:

- I. «έχουν διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας με την έννοια των διεθνών συμφωνιών που συνάφθηκαν με σκοπό την αντιμετώπιση των αδικημάτων αυτών» (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009: 47). Κείμενα όπως η Σύμβαση του 1948 για την Πρόληψη και την Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας, ο Χάρτης του 1945 του Διεθνούς Στρατιωτικού Δικαστηρίου (Η Χάρτα του Λονδίνου) και το Καταστατικό του 1998 του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου αποτυπώνουν την έννοια των παραπάνω εγκλημάτων (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2003β)
- II. ενώ βρισκόταν εκτός της χώρας που έγιναν δεκτοί ως πρόσφυγες, είχαν διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό αδίκημα. Όσον αφορά τη σοβαρότητα του εγκλήματος, η χώρα υποδοχής οφείλει να κρίνει με βάση όχι τους εθνικούς της νόμους, αλλά σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Θα πρέπει να αξιολογήσει τη φύση του αδικήματος, τη βλάβη που επέφερε ως αποτέλεσμα, με ποιον τρόπο ασκήθηκε ποινική δίωξη, τη φύση της τιμωρίας καθώς και την αντιμετώπισή της από τις κρατικές αρχές (Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, 2003β). Μέσω της συγκεκριμένης διάταξης, αποτρέπεται να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας ένα άτομο που έχει διαπράξει ένα σοβαρό κοινό ποινικό αδίκημα και έτσι προστατεύεται η χώρα υποδοχής, αλλά προστατεύονται και οι πρόσφυγες που έχουν διαπράξει εγκλήματα πολιτικά ή λιγότερο σοβαρής μορφής (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009)
- III. είναι ένοχα ενεργειών αντίθετων προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών. Οι σκοποί και οι αρχές του ΟΗΕ απαριθμούνται στα άρθρα 1 και 2 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Όμως, αυτές οι αρχές δεν αναφέρονται στα άτομα αλλά στα κράτη μέλη. Επομένως, για να διαπράξει ένα άτομο ενέργειες αντίθετες προς τις συγκεκριμένες αρχές, θα πρέπει να κατέχει υψηλή κυβερνητική θέση (Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, 2009)

Σε γενικές γραμμές το νομικό πλαίσιο προστασίας των προσφύγων συμπεριλαμβάνει μια σειρά ενεργειών διεθνών οργανισμών, ενώσεων και φορέων με σκοπό τη διασφάλιση της προστασίας και της αξιοπρέπειας των ατόμων που αιτούνται διεθνή προστασία. Στη συνέχεια θα γίνει αναφορά στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το άσυλο και στις διάφορες συνθήκες και πρακτικές που υιοθέτησε με σκοπό τη δημιουργία και την προώθηση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

Κεφάλαιο 2^ο

2.1. Άσυλο και Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με το λεξικό της κοινής νεοελληνικής (Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών 2002: 223), άσυλο σημαίνει *«η προστασία, η οποία παρέχεται σε κπ. που διώκεται, προσφέρεται από ξένη χώρα σε κπ. ο οποίος διώκεται στην πατρίδα του για πολιτικούς λόγους»*.

Με το άρθρο 14 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948) ορίζεται το δικαίωμα στο άσυλο, δηλαδή το δικαίωμα κάθε ατόμου να αιτείται και να του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

Το 1967, τα Ηνωμένα Έθνη συμφωνούν στη Διακήρυξη για το Εδαφικό Άσυλο, το οποίο *«θα χορηγείται από ένα Κράτος, στα πλαίσια άσκησης της εθνικής κυριαρχίας του σε πρόσωπα, τα οποία βάσιμα επικαλούνται το άρθρο 14 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων και των προσώπων που αγωνίζονται ενάντια στην αποικιοκρατία, και πρέπει να τυγχάνει σεβασμού εκ Μέρους των υπολοίπων Κρατών»* (άρθρο 1(1), σ.1).

Σημαντική για το άσυλο είναι η αρχή της μη επαναπροώθησης (άρθρο 33(1) της Σύμβασης του 1951), η οποία αναφέρεται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2012) ως ακρογωνιαίος λίθος για τη διεθνή προστασία των προσφύγων. Ωστόσο, το δικαίωμα ασύλου αποτελεί ένα αυτόνομο δικαίωμα με στόχο την προστασία του ατόμου και την αποφυγή της έκθεσής του σε κίνδυνο και υπερβαίνει την αρχή της μη επαναπροώθησης (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2012).

Αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο άρθρο 78 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ κηρύσσεται ότι προωθεί κοινή πολιτική για το άσυλο, την επικουρική προστασία και την προσωρινή προστασία, ώστε σε κάθε άτομο να παρέχεται η διεθνής προστασία εάν το έχει ανάγκη και να εφαρμόζεται η αρχή της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να ακολουθεί τη Σύμβαση της Γενεύης (1951) και το Πρωτόκολλο του 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και άλλες παρόμοιες συμβάσεις (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012).

Στις επόμενες υποενότητες θα γίνει αναφορά στις ενέργειες της ΕΕ μέσω των οποίων θεμελιώθηκε η κοινή πολιτική ασύλου.

2.1.1. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Το έτος 2000 στη Νίκαια παρουσιάζεται με τη μορφή απλής διακήρυξης (χωρίς νομική δέσμευση) από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Το έτος 2009 με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, ο Χάρτης αποκτά νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα (άρθρο 6 παράγραφος 1⁵ της Ενοποιημένης απόδοσης της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010) (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την ΕΕ, 2017α).

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων παραθέτει βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά τόσο από την ΕΕ όσο και από τα κράτη μέλη της (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την ΕΕ, 2017α). Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950), η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948), η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989), κ.λπ. αποτέλεσαν τη βάση για το περιεχόμενο του Χάρτη (Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων, 2010). Συντάχθηκε, επίσης, σύμφωνα με το έργο της ΕΕ, την αρχή της επικουρικότητας, τους νόμους του Δικαστηρίου της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (EUR-Lex Eurora, 2016). Τα δικαιώματα παρατίθενται σε έξι γενικά κεφάλαια (Αξιοπρέπεια, Ελευθερίες, Ισότητα, Αλληλεγγύη, Δικαιώματα των πολιτών, Δικαιοσύνη), ενώ σε ένα έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι γενικές διατάξεις (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010α).

Το Άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αναφέρεται – για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό επίπεδο – σε δικαίωμα ασύλου⁶ (Εγχειρίδιο σχετικά με

⁵ «Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7ης Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007, στο Στρασβούργο, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες» (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010α: 19).

⁶ «Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων

την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης, 2014). Τέλος, στο Άρθρο 19, παρ. 1 γίνεται αναφορά στην απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων και στην παρ. 2 στην αρχή της μη επαναπροώθησης⁷ (Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης, 2014).

2.1.2. Σημαντικές Συνθήκες στο πλαίσιο της πολιτικής ασύλου της ΕΕ

A. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ υπογράφηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1992, με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1η Νοεμβρίου 1993. Η συνθήκη όρισε συγκεκριμένες αρμοδιότητες στην ΕΕ, οι οποίες χωρίζονται σε τρεις ομάδες (πυλώνες), ειδικότερα: η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ως πρώτος πυλώνας, η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) ως δεύτερος πυλώνας και η συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων ως τρίτος πυλώνας. Στον τρίτο πυλώνα αναφέρονται και τα καθήκοντα της ΕΕ στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και στην κοινή πολιτική ασύλου (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την ΕΕ, 2017β). Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης (2014: 23), η συνθήκη αυτή «δημιούργησε την ιθαγένεια της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, της κατοχής ιθαγένειας ενός εκ των κρατών μελών της ΕΕ. Η έννοια αυτή έχει χρησιμοποιηθεί εκτενώς για την ενίσχυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών και των μελών των οικογενειών τους οποιασδήποτε εθνικότητας».

B. Συνθήκη Άμστερνταμ

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες παρόμοιες πράξεις ψηφίστηκε το 1997 και τέθηκε σε ισχύ το 1999. Στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πλέον εισάγεται ένας νέος τίτλος "θεωρήσεις, άσυλο,

---

και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010α: 395).

⁷ «Κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση» (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010α: 395).

μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων". Δηλαδή, στο εξής, ο έλεγχος των εξωτερικών συνόρων, το άσυλο, η μετανάστευση και η δικαστική συνεργασία σε αστικά θέματα εντάσσονται στον πρώτο πυλώνα και θα ακολουθούν την κοινοτική μέθοδο. Ωστόσο, αυτό θα ολοκληρωνόταν σταδιακά, με το ρυθμό των αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αργότερο εντός 5 ετών από τη θέση σε ισχύ της νέας συνθήκης (EUR-Lex Europa, χ.χ.).

C. Συνθήκη Λισαβόνας⁸

Η Συνθήκη της Λισαβόνας υπογράφηκε από 27 κράτη μέλη της ΕΕ, με έναρξη ισχύος την 1η Δεκεμβρίου 2009 (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010β). Χαρακτηρίστηκε ως καινοτόμα, καθώς τίθεται ως στόχος ένα ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου με κοινό καθεστώς και διεργασίες. Αυτό το σύστημα ασύλου θα περιλαμβάνει τα εξής: κοινό καθεστώς ασύλου, επικουρικής προστασίας και προσωρινής προστασίας, ενιαίες αποφάσεις για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας, κριτήρια και μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου, προδιαγραφές σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής, σύμπραξη και συνεργασία με τρίτες χώρες (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία, 2017γ).

2.1.3. Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ)

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε, το έτος 1999, αποφασίστηκε η ίδρυση του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ), το οποίο θα χωριζόταν σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση του ΚΕΣΑ (1999-2005), θα έπρεπε να υπάρξει εναρμόνιση της εσωτερικής νομοθεσίας των κρατών μελών σχετικά με το άσυλο με βάση κοινά ελάχιστα πρότυπα⁹ (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008). Η πρώτη φάση του ΚΕΣΑ ολοκληρώθηκε με το πρόγραμμα της Χάγης, τον Νοέμβριο του 2004, το οποίο έθετε τους στόχους για τη δεύτερη φάση του ΚΕΣΑ. Η δεύτερη

⁸ Συνθήκη της Λισαβόνας για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ) (ΕΕ C 306 της 17.12.2007).

⁹ Το δίκαιο που δημιουργείται στην πρώτη φάση του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου και αναλύεται παρακάτω είναι το εξής: οδηγία για τις διαδικασίες του ασύλου, οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, οδηγία για την αναγνώριση, κανονισμός του Δουβλίνου και κανονισμός EURODAC (Toscano, 2013: 10-11).

φάση του ΚΕΣΑ (2006-2014) είχε ως στόχο την εγκαθίδρυση κοινής διαδικασίας ασύλου και ενός πλαισίου όπου θα χορηγείται άσυλο ή επικουρική προστασία με ίσα κριτήρια (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008).

Κοινός στόχος του ΚΕΣΑ και στα δύο προγράμματα (Τάμπερε, Χάγη) είναι η παροχή αρωγής σε εκείνα τα κράτη μέλη που, λόγω ιδίως της γεωγραφικής τους θέσης, αντιμετωπίζουν σημαντικές πιέσεις στα εθνικά τους συστήματα ασύλου. «Σύμφωνα με την αρχή της αλληλεγγύης, η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την εύρεση λύσης στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα κράτη μέλη» (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008: 7).

Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης ακολούθησε των προγραμμάτων του Τάμπερε και της Χάγης, το οποίο θα καθόριζε και θα ενίσχυε τις προτεραιότητες της ΕΕ για τον χώρο της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας για την περίοδο 2010-2014. Τονίζεται ότι μέσω της κοινής διαδικασίας ασύλου για χώρες της ΕΕ και του ομοιόμορφου καθεστώτος για τα πρόσωπα που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, το ΚΕΣΑ θα δημιουργήσει ένα χώρο προστασίας και αλληλεγγύης στην ΕΕ. Η ΕΕ θα πρέπει να ακολουθεί μια ολοκληρωμένη και υπεύθυνη πολιτική που εξασφαλίζει τα δικαιώματα αυτών των ατόμων (EUR-Lex Europa, 2010α).

Στο πλαίσιο του ΚΕΣΑ, σημειώνονται τα εξής κατορθώματα:

Η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για του πρόσφυγες για την περίοδο 2000-2004, με την απόφαση 2000/596/ΕΚ του Συμβουλίου. Αυτή η απόφαση αντικαταστάθηκε από την απόφαση 2004/904/ΕΚ του Συμβουλίου (αφορούσε την περίοδο 2005-2010). Με την απόφαση αριθ. 573/2007/ΕΚ του Συμβουλίου έχουμε τη συνέχεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, για την περίοδο 2008 έως 2013, ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2007).

Μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, από το 2008 η Ελλάδα υποστηρίχθηκε οικονομικά, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην ολοένα και αυξανόμενη άφιξη ατόμων που μπορεί να έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας. Η χρηματοδότηση αυτή αφορούσε τη λειτουργία των ανοικτών κέντρων φιλοξενίας με δυνατότητα στέγασης περίπου χιλίων ατόμων και την παροχή υγειονομικής περίθαλψης και ψυχολογικής στήριξης και για κινητές ιατρικές μονάδες (Migration and Home Affairs, Europa, χ.χ.).

Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος 2014-2020 συστάθηκε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης με απόφαση αριθ. 516/2014 (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014). Το Ταμείο αυτό αποτελεί συνέχεια και συγχώνευση των παρακάτω Ταμείων Αλληλεγγύης: Ταμείο Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών, Ταμείο Προσφύγων και Ταμείο Επιστροφής (Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων, 2017).

Από το έτος 2015 η Ελλάδα έχει ήδη λάβει χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης ύψους 181 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας για τη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης, επιπλέον των 509 εκατομμυρίων ευρώ που έχουν ήδη διατεθεί στο πλαίσιο αυτών των Ταμείων για το ελληνικό εθνικό πρόγραμμα 2014-2020 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016α).

Το έτος 2007, εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Πράσινη Βίβλος, η οποία εγκαινίασε το δημόσιο διάλογο και απετέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση της δεύτερης φάσης του ΚΕΣΑ (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008; Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007β).

Το έτος 2008 εγκρίνεται το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Άσυλο και τη Μετανάστευση (European Pacton Asylum and Immigration), το οποίο αποτελεί τη βάση για την κοινή πολιτική ασύλου που ακολουθείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ένα πλαίσιο αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών (EUR-Lex Eurorga, 2014).

Το έτος 2010, με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 439/2010 συστάθηκε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) (EASO), με έδρα τη Βαλέτα. Η EASO είναι ανεξάρτητο κέντρο εμπειρογνωμοσύνης σε θέματα ασύλου και επιβλέπει την εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (ΚΕΣΑ). Επίσης, βοηθά στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών γύρω από θέματα ασύλου και ελέγχει τη τήρηση των υποχρεώσεών τους απέναντι σε άτομα που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, 2014; European Personnel Selection Office, 2017). Η EASO παρέχει διάφορα είδη υποστήριξης: συνεχής υποστήριξη, ειδική υποστήριξη, υποστήριξη σε επείγουσες καταστάσεις, υποστήριξη στους τομείς των πληροφοριών και της ανάλυσης και υποστήριξη προς τρίτες χώρες (δηλαδή χώρες που δεν είναι μέλη) (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, 2014).

Με τόσες ανθρώπινες ζωές να χάνονται στη Μεσόγειο, το 2015 ανακοινώνεται από την Επιτροπή το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση. Τα νέα επίπεδα δράσης της ΕΕ, τα οποία θα ενισχύουν το δικαίωμα του ασύλου και μια κοινή μεταναστευτική πολιτική είναι τα εξής τέσσερα: α) Μείωση των κινήτρων για παράτυπη μετανάστευση, β) διαχείριση των συνόρων – διάσωση ζωών και διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων, γ) παροχή προστασίας, καθήκον της Ευρώπης: μια ισχυρή κοινή πολιτική χορήγησης ασύλου και δ) μια νέα πολιτική για τη νόμιμη μετανάστευση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015). Μέσω αυτού του προγράμματος η ΕΕ θεωρεί ότι θα ολοκληρωθούν οι μεταρρυθμίσεις του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (κοινός κώδικας για το άσυλο και η αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων για το άσυλο), ενώ στο μέλλον αποβλέπει στη δημιουργία ενιαίας διαδικασίας λήψης αποφάσεων για το άσυλο με στόχο τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων άσυλο σε ολόκληρη την Ευρώπη. Τα παραπάνω παρουσιάστηκαν σε δύο δέσμες νομοθετικών προτάσεων τον Μάιο και τον Ιούλιο του 2016 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015; 2016β).

2.1.3.1. Οι νομοθετικές πράξεις του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ)

Κατά τη δημιουργία του ΚΕΣΑ, πραγματοποιήθηκαν ορισμένα θετικά βήματα για την ενίσχυση του νομοθετικού πλαισίου, ώστε όλοι οι ενδυνάμει πρόσφυγες να εξεταστούν με ίσα κριτήρια και να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες συνθήκες διαβίωσης γι' αυτούς (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Μεταξύ αυτών των θετικών, για τους πρόσφυγες, βελτιώσεων καταγράφονται:

- Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου

Η πρώτη οδηγία σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα πραγματοποιήθηκε το 2005 (2005/85/ΕΚ). Η αναθεωρημένη οδηγία του 2013¹⁰ ορίζει τους κανόνες με τους οποίους μπορεί ένα άτομο να αιτηθεί άσυλο, όπου οι αιτήσεις θα αξιολογούνται άμεσα και από έμπειρο, καταρτισμένο προσωπικό, ενώ

¹⁰ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση).

θα παρέχεται και η κατάλληλη στήριξη σε ευάλωτα άτομα (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Το 2016, η Επιτροπή προτείνει την αντικατάστασή της με μια νέα πρόταση όπου: η διαδικασία χορήγησης ασύλου δεν θα είναι χρονοβόρα, θα υπάρχουν κοινές εγγυήσεις για τους αιτούντες (προσωπική συνέντευξη, δωρεάν νομική εκπροσώπηση, ιδιαίτερη μέριμνα για άτομα με ειδικές ανάγκες και ασυνόδευτους ανήλικους), θα θεσπίζονται κανόνες σχετικά με τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και θα καθιστά υποχρεωτική την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016β).

- Οδηγία για την αναγνώριση

Η πρώτη οδηγία για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους πραγματοποιήθηκε το 2004 (Οδηγία 2004/83/ΕΚ). Η οδηγία του 2011¹¹ βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας του άσυλου, προσεγγίζει καλύτερα τα δικαιώματα και βελτιώνει την πρόσβαση των δικαιούχων σε αυτά (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Το 2016 προτείνεται η αντικατάστασή της, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται τα εξής: παροχή ίδιας προστασίας από όλα τα κράτη μέλη, σημαντικές κυρώσεις για δευτερογενείς μετακινήσεις, προστασία για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και αξιολόγηση των συνθηκών στη χώρα καταγωγής, δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση και χορήγηση κινήτρων για συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016β).

- Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής

Το έτος 2003 έχουμε την οδηγία σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (Οδηγία 2003/9/ΕΚ). Η οδηγία του έτους 2013¹² εξασφαλίζει ότι υπάρχουν καλύτερες ανθρώπινες συνθήκες υποδοχής (π.χ. παροχή στέγης, τροφής, ιατρικής περίθαλψης) για άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας σε όλη την ΕΕ και ότι τα δικαιώματά τους θα γίνονται

¹¹ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση).

¹² Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση).

σεβαστά. Εφαρμόζει κοινούς κανόνες στο θέμα της κράτησης, περιορίζει την κράτηση των ευάλωτων ομάδων, μεριμνά για τους ασυνόδετους ανήλικους και ασχολείται με τις συνθήκες στην απασχόληση (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Το 2016, η Επιτροπή προτείνει την αντικατάστασή της έτσι ώστε τα κράτη μέλη να ακολουθούν τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το άσυλο όσον αφορά τις συνθήκες υποδοχής και να μπορούν να ανταπεξέλθουν ακόμη και σε δυσχερείς καταστάσεις. Ακόμη, ορίζεται συγκεκριμένος τόπος διαμονής, ώστε να μη μπορούν να διαφύγουν πρόσωπα που έχουν αιτηθεί άσυλο, οι συγκεκριμένοι όροι θα υπάρχουν μόνο στη χώρα που είναι υπεύθυνη να εξετάσει την αίτηση ασύλου, εξασφαλίζεται ταχύτερη είσοδος στην αγορά εργασίας και επιπλέον μέτρα για ασυνόδετους ανήλικους και άτομα με ειδικές ανάγκες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016β).

Εκτός από τις παραπάνω οδηγίες, οι κανονισμοί του Δουβλίνου και του Eurodac (θα αναλυθούν σε επόμενη ενότητα) βελτίωσαν ακόμη περισσότερο τη νομολογία για τους πρόσφυγες και προώθησαν το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014).

2.1.4. Ο χώρος και η συνεργασία Σένγκεν (Schengen)

Ο χώρος και η συνεργασία Σένγκεν βασίζονται στη συνθήκη Σένγκεν του 1985 (EUR-Lex Europa, 2009). Πιο συγκεκριμένα, η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες υπέγραψαν στις 14 Ιουνίου 1985 την πρώτη Συμφωνία Σένγκεν, με σκοπό την κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα. Η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν υπογράφηκε στις 19 Ιουνίου 1990 και άρχισε να ισχύει από το 1995 (Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, χ.χ.).

Ο χώρος Σένγκεν συνιστά έδαφος όπου επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων. Με την υιοθέτηση της συγκεκριμένης συμφωνίας, τα κράτη αντικατέστησαν τα εσωτερικά σύνορα με κοινά εξωτερικά σύνορα. Εντός Σένγκεν, υπάρχουν ομοιόμορφα κριτήρια και διεργασίες αναφορικά με τις θεωρήσεις για διαμονές σύντομης διάρκειας, τις αιτήσεις ασύλου και τους ελέγχους στα σύνορα. Ακόμη, τονίζεται η συνεργασία μεταξύ αστυνομίας και δικαστικών αρχών για την ενίσχυση της ασφάλειας μέσα στον χώρο αυτό. Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ

(1997), η συνεργασία Σένγκεν απέκτησε νομική ισχύ για την ΕΕ (EUR-Lex Europa, 2009).

Όμως, οι χώρες που συμμετέχουν στη συνεργασία Σένγκεν δεν είναι απαραίτητο να είναι και μέλη του χώρου Σένγκεν (EUR-Lex Europa, 2009). Σήμερα, πλήρη μέλη της Συμφωνίας Σένγκεν αποτελούν τα 22 από τα 28¹³ κράτη μέλη (εκτός της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά και της Κύπρου, της Βουλγαρίας της Ρουμανίας και της Κροατίας) (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2017). Η Ελλάδα με το Ν. 2514/1997 κύρωσε τη Συμφωνία Σένγκεν, τη Σύμβαση Εφαρμογής της, καθώς και τα πρωτόκολλα και τις συμφωνίες προσχώρησης στη Συμφωνία Σένγκεν των υπόλοιπων κρατών μελών της ΕΕ.

Σήμερα, η Ελλάδα απειλείται ότι θα υποστεί επαναφορά των συνοριακών ελέγχων εντός Σένγκεν λόγω α) της αδυναμία της να ελέγχει ολοκληρωμένα τα σύνορά της, αφού αποτελείται από χιλιάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής και των προσφυγικών ροών που δέχεται, β) των παράνομων μεταναστών, οι οποίοι βλέπουν την Ελλάδα ως τη λύση που θα τους οδηγήσει σε άλλες χώρες της Ευρώπης, καθώς οι επιστροφές αιτούντων άσυλο με βάση το Δουβλίνο II στην Ελλάδα έχουν ανασταλεί (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2014).

Τέλος, όσον αφορά στα παραπάνω, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (2014) συμπληρώνει ότι η Ελλάδα αποφεύγει να παραχωρεί ταξιδιωτικά έγγραφα σε αιτούντες άσυλο, ώστε να εγκατασταθούν σε άλλες χώρες τις ΕΕ, διότι αυτό θα σήμαινε κατάχρηση της απουσίας συνοριακών ελέγχων εντός Σένγκεν από τη μεριά της Ελλάδας και μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα είτε την επαναφορά των συνοριακών ελέγχων είτε την αναστολή της συμμετοχής της Ελλάδας από τη Σένγκεν.

2.1.5. Δουβλίνο II

Ο Κανονισμός του Δουβλίνου II¹⁴ αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του ΚΕΣΑ (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, 2013). Ο συγκεκριμένος κανονισμός ορίζει ότι το κράτος μέλος

---

¹³ Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από 28 μέλη, μετά και την προσχώρηση της Κροατίας την 1η Ιουλίου 2013 (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2017).

¹⁴ Κανονισμός ΕΕ αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας.

που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην είσοδο ή στη διαμονή του ατόμου που αιτείται άσυλο στην ΕΕ έχει και την ευθύνη για την εξέταση της αίτησής του (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Με βάση τα παραπάνω, αποφεύγεται η μετακίνηση των αιτούντων άσυλο από τη μια χώρα στην άλλη, αλλά και η κατάχρηση του συστήματος με την υποβολή περισσότερων αιτήσεων άσυλου από ένα μόνο πρόσωπο (EUR-Lex Europa, 2011).

Το σύστημα του Δουβλίνου περιλαμβάνει εκτός από τον κανονισμό αριθ. 343/2003 (κανονισμός του Δουβλίνου) και τον κανονισμό εφαρμογής του, και τον κανονισμό αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με τη θέσπιση του Eurodac για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου (κανονισμός Eurodac) και τον κανονισμό εφαρμογής του (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007α).

Το σύστημα Eurodac είναι η ηλεκτρονική βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων της ΕΕ για το άσυλο. Λειτουργεί από το έτος 2003, υπό την ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014· EUR-Lex Europa, 2010β). Όπως παρουσιάστηκε και παραπάνω, εάν ένα άτομο αιτηθεί άσυλο σε μια χώρα, τότε δίνει δακτυλικά αποτυπώματα, τα οποία με τη σειρά τους διαβιβάζονται στο κεντρικό σύστημα Eurodac (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014). Μέσω της σύγκρισης των δακτυλικών αποτυπωμάτων, τα κράτη μέλη είναι σε θέση να συγκρίνουν τα δακτυλικά αποτυπώματα και να διαπιστώσουν αν το συγκεκριμένο άτομο έχει αιτηθεί άσυλο και σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή αν βρίσκεται παράνομα στην ΕΕ. Ακόμη, το σύστημα χρησιμοποιείται και για την ανεύρεση ατόμων που έχουν περάσει παράνομα τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και έχουν συλληφθεί γι' αυτό (EUR-Lex Europa, 2010β).

Ο κανονισμός του Δουβλίνου II έπεται της Σύμβασης του Δουβλίνου (1990) που περιελάμβανε τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες ένα κράτος ορίζεται ως υπεύθυνο για τη χορήγηση άσυλου. Ο κανονισμός είναι σεβαστός σε ολόκληρη την ΕΕ (τον ακολουθούν ακόμη και η Νορβηγία, η Ισλανδία, η Ελβετία και το Λιχτενστάιν) (EUR-Lex Europa, 2011).

Οι όροι που ορίζουν το αρμόδιο κράτος μέλος είναι αντικειμενικοί. Όταν εξετάζεται η αίτηση ενός ατόμου που υπέβαλε για πρώτη φορά αίτημα για άσυλο

σε κράτος μέλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με την παρακάτω σειρά (EUR-Lex Eurora, 2011):

- Αρχή της ενότητας των οικογενειών
- Έκδοση αδειών διαμονής ή θεωρήσεων
- Παράνομη είσοδος ή διαμονή σε κράτος μέλος
- Νόμιμη είσοδος σε κράτος μέλος
- Αίτηση στο χώρο διεθνούς διέλευσης αερολιμένα

Όμως, όταν είναι ανέφικτο να οριστεί το συγκριμένο κράτος μέλος, αρμόδιο για να διαπραγματευτεί την αίτηση ασύλου είναι εκείνο το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση (EUR-Lex Eurora, 2011). Επίσης, προσδιορίζονται και ανθρωπιστικοί, οικογενειακοί ή πολιτισμικοί λόγοι, κατά τους οποίους ένα κράτος είναι σε θέση να εξετάσει μια αίτηση ασύλου για την οποία δεν είναι υπεύθυνο (EUR-Lex Eurora, 2011).

Ωστόσο, το Δουβλίνο II δέχεται κριτικές από χώρες της νότιας Ευρώπης (ανάμεσα τους και η Ελλάδα), την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, κ.λπ. και χαρακτηρίζεται ως ένας άδικος κανονισμός. Όμως, για τις χώρες που δέχονται χιλιάδες αιτήσεις για άσυλο αποτελεί ένα αδιαπραγμάτευτο σύστημα (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2014).

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2007α: 8) καταγγέλλει σημαντικές αποκλίσεις στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά στην εφαρμογή των κριτηρίων του κανονισμού Δουβλίνο II, και σημειώνει την ανάγκη ισότιμης εξισορρόπησης της κατανομής των βαρών εντός της ΕΕ, ειδικότερα για τα κράτη που αντιμετωπίζουν συγκριτικά μεγαλύτερους αριθμούς αιτούντων άσυλο.

Αναφορικά με την Ελλάδα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδίκασαν την Ελλάδα για το σύστημα ασύλου της και έκριναν ότι καταπατά τα θεμελιώδη δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, οι οποίοι επιστρέφουν στην Ελλάδα με βάση τον Κανονισμό του Δουβλίνου από άλλες χώρες της ΕΕ. Για τους παραπάνω λόγους, από το 2011 τα περισσότερα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν τον Κανονισμό του Δουβλίνου για την περίπτωση της Ελλάδας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016γ; Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2014).

Επίσης, η Διεθνής Αμνηστία (2010) σημειώνει ότι διακυβεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο που μεταφέρονται στην Ελλάδα, σύμφωνα με το σύστημα Δουβλίνο II, συμπεριλαμβανομένου και της επαναπροώθησης, εξαιτίας της μη αποτελεσματικότητας του συστήματος ασύλου στη χώρα.

Με βάση και τα παραπάνω, το έτος 2010 η Ελλάδα υπέβαλε ένα εθνικό σχέδιο δράσης για τη μεταρρύθμιση του συστήματος ασύλου, το οποίο αναθεωρήθηκε το έτος 2013. Τον Οκτώβριο του έτους 2015, η Ελλάδα ανέπτυξε στο Συμβούλιο διάγραμμα με τα βήματά της σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος μετεγκατάστασης και την λειτουργία των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης. Ακόμη, περιλαμβάνονται ενέργειες προτεραιότητας για τη διασφάλιση της εφαρμογής των συμφωνημένων δράσεων που εκκρεμούν στους τομείς του ασύλου και της υποδοχής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016γ: 2).

2.1.6. Δουβλίνο III

Ο κανονισμός Δουβλίνο III¹⁵ αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου (κανονισμός Δουβλίνο II) και τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2014. Ο κανονισμός Δουβλίνο III ορίζει και πάλι τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία ένα κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου, αλλά προσφέρει στα άτομα καλύτερες συνθήκες προστασίας μέχρι να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες. Ακόμη, μέσω ενός νέου συστήματος, αναζητούνται και αντιμετωπίζονται ευκολότερα προβλήματα στις συνθήκες υποδοχής και ασύλου της εκάστοτε χώρας (EUR-Lex Europa, 2015).

Επίσης, παρέχεται στους αιτούντες διεθνής προστασίας: καλύτερη ενημέρωση, προσωπικές συνεντεύξεις, ενισχυμένη προστασία για τα ανήλικα άτομα, για τα μέλη των οικογενειών των αιτούντων, δωρεάν νομική εκπροσώπηση μετά από αίτημα, δυνατότητα προσφυγής εάν υπάρξει απόφαση μεταφοράς του αιτούντος σε άλλη χώρα της ΕΕ (EUR-Lex Europa, 2015).

Αναφορικά με τους ασυνόδευτους ανηλικούς ορίζεται ότι α) όταν ένα μέλος της οικογένειας του ασυνόδευτου ανηλικού μένει νόμιμα σε χώρα του Δουβλίνο III, τότε

---

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση).

η χώρα αυτή θα εξετάσει την αίτηση του ανήλικου ατόμου, β) όταν κανένα μέλος της οικογένειας του ασυνόδευτου ανήλικου δεν μένει νόμιμα σε χώρα του Δουβλίνου III, αρμόδια είναι η χώρα που υπέβαλε αίτηση ο ανήλικος¹⁶ (Υπηρεσία Ασύλου).

Με την αίτηση για χορήγηση ασύλου, λαμβάνονται τα δακτυλικά αποτυπώματα του αιτούντα, αλλά και των μελών της οικογένειάς του που είναι άνω των 14 ετών. Τα δακτυλικά αποτυπώματα εισάγονται –όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα– στο Eurodac (Υπηρεσία Ασύλου).

«Ο νέος κανονισμός Eurodac¹⁷:

- Μειώνει τον χρόνο μεταξύ λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων και αποστολής τους στην κεντρική μονάδα Eurodac.
- Συμβαδίζει με τους καινούργιους κανονισμούς που αφορούν το άσυλο.
- Οι εθνικές αστυνομικές αρχές και η Ευρωπόλ μπορούν πλέον να αντιστοιχίζουν δακτυλικά αποτυπώματα συνδεδεμένα με ποινικές έρευνες με εκείνα που περιέχονται στο Eurodac. Αυτό όμως θα πραγματοποιείται μόνο με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και τη διερεύνηση σοβαρών εγκλημάτων και της τρομοκρατίας» (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014: 8).

Παρόλα αυτά, το γεγονός ότι μέσω του νέου κανονισμού Eurodac, οι αστυνομικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να αναζητούν και να βρίσκουν εύκολα δεδομένα των αιτούντων άσυλο αλλά και των παράνομων μεταναστών, οδηγεί κάποιους να θεωρούν ότι ο νέος κανονισμός στοχεύει στον έλεγχο των παραπάνω ομάδων, αφού επικρατεί και η άποψη ότι ευθύνονται για τα αυξημένα ποσοστά εγκληματικών πράξεων (Τζώρτζη, χ.χ.).

¹⁶ Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 όσον αφορά τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων των οποίων κανένα μέλος της οικογένειας, αδελφός ή συγγενής δεν ευρίσκεται νόμιμα σε κράτος μέλος.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (αναδιατύπωση).

Όσον αφορά τον Κανονισμό του Δουβλίνου III και την πιθανή επανέναρξη των μεταφορών αιτούντων στην Ελλάδα κατά τον Κανονισμό, με επιστολή της το 2016 η Ελλάδα ανέφερε ότι εξαιτίας των χιλιάδων μεταναστών που βρίσκονται στη χώρα, επιβαρύνεται δυσανάλογα σε σχέση με το μέγεθός της και προκύπτουν προβλήματα στο σύστημα ασύλου και υποδοχής. Ακόμη, οι μετεγκαταστάσεις από την Ελλάδα σε άλλες χώρες της ΕΕ σημειώνονται με αργούς ρυθμούς. Η Ελλάδα τόνισε ότι δεν επιθυμεί να εξαιρεθεί δια βίου από τον Κανονισμό και ζήτησε την αλληλεγγύη και τη βοήθεια της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016γ).

Κατά τη Διεθνή Αμνηστία (2016α: 15), ο Κανονισμός ελάχιστα χρησιμοποιείται προς όφελος των αιτούντων άσυλο και για την ανακούφιση της πίεσης στις χώρες άφιξης. Ειδικότερα, το 2016 έγιναν 49.875 αιτήσεις ασύλου στην Ελλάδα, ενώ το 2015 έφταναν τις 11.370 αιτήσεις, πρόκειται για αύξηση της τάξης του 339%. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, η Ελλάδα βρίσκεται στη δεύτερη θέση ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ με τις περισσότερες αιτήσεις ασύλου σε αναλογία με τον πληθυσμό τους (Καθημερινή, 2017). Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου, από τις 5.591 αιτήσεις ασύλου από την Ελλάδα σε άλλα κράτη μέλη, μόλις 951 μεταφορές υλοποιήθηκαν για το 2016 (Υπηρεσία Ασύλου, 2017).

2.1.7. Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας

Το Νοέμβριο του 2015, στο πλαίσιο της συνόδου μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας αποφασίστηκε ένα κοινό σχέδιο δράσης, ώστε να γίνει διαχειρίσιμη η προσφυγική κρίση, ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα στη Συρία (Σύνοδος των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ με την Τουρκία, 2015). Όμως, στο επόμενο χρονικό διάστημα, δεν υπήρξε σημαντική μείωση στους παράτυπους μετανάστες που εισέρχονταν στην Ευρώπη και έτσι αποφασίστηκε μια δεύτερη συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας (Διεθνής Αμνηστία, 2017α).

Στις 18 Μαρτίου το 2016, τέθηκε σε εφαρμογή η Δήλωση μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας με σκοπό τη σημαντική μείωση των μεταναστευτικών ροών προς την Ευρώπη και τη λήψη αποφάσεων για το θέμα της διακίνησης των μεταναστών (Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, 2016).

Αυτή η συμφωνία αφορά ουσιαστικά τις εννιά παρακάτω δράσεις (Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, 2016):

1. Από τις 20 Μαρτίου 2016, θα επιστρέφονται στην Τουρκία όσοι παράτυποι μετανάστες φθάνουν στα ελληνικά νησιά. Το μέτρο αυτό θα υλοποιηθεί σε πλήρη συμφωνία με το διεθνές δίκαιο και με σεβασμό προς την αρχή της επαναπροώθησης.
2. Με βάση τις κύριες δεσμεύσεις θα πραγματοποιείται επανεγκατάσταση για κάθε Σύρο πρόσφυγα που επιστρέφει από τα Ελληνικά νησιά στην Τουρκία, ενός άλλου Σύρου από την Τουρκία στην ΕΕ.
3. Εφαρμογή μέτρων από την πλευρά της Τουρκίας, ώστε να μην υπάρξουν νέοι θαλάσσιοι ή χερσαίοι οδοί παράνομης μετανάστευσης από την Τουρκία προς την ΕΕ.
4. Με τη σημαντική μείωση της εισόδου των παράτυπων μεταναστών, θα τεθεί σε εφαρμογή εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους.
5. Εάν έχουν εκπληρωθεί όλοι οι όροι, θα επιταχυνθεί η εφαρμογή του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων στην ΕΕ, ώστε να μην υπάρχουν υποχρεώσεις θεώρησης για τους Τούρκους πολίτες το αργότερο έως τα τέλη Ιουνίου του 2016.
6. Την επιτάχυνση της εκταμίευσης 3 δισεκατομμυρίων ευρώ για τους πρόσφυγες στην Τουρκία και την εξασφάλιση νέας χρηματοδότησης για πρόσφυγες που βρίσκονται υπό προσωρινή προστασία στην Τουρκία.
7. Η ΕΕ και η Τουρκία σημείωσαν με ικανοποίηση τις διεξαγόμενες εργασίες για την αναβάθμιση της τελωνειακής ένωσης.
8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Τουρκία επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για νέα ενεργοποίηση της ενταξιακής διαδικασίας, όπως ορίζεται στην κοινή τους δήλωση της 29ης Νοεμβρίου 2015.
9. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα συνεργασθούν με την Τουρκία σε κάθε κοινή προσπάθεια βελτίωσης των ανθρωπιστικών συνθηκών στο εσωτερικό της Συρίας.
Στην άτυπη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (2016) που ακολούθησε μετά τη συμφωνία, αποφασίστηκαν και τα εξής: α) να ολοκληρωθούν οι διεργασίες στα κέντρα υποδοχής (hotspots), να δοθεί βοήθεια στην Ελλάδα ώστε να ανταπεξέλθει στην επιστροφή των παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία και γενικότερα να της δοθεί ανθρωπιστική βοήθεια, να επισπευτούν οι διαδικασίες μετεγκατάστασης από την Ελλάδα, κ.λπ.

Στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης ΕΕ - Τουρκίας, 5.303 μετανάστες έφθασαν στα ελληνικά νησιά από την Τουρκία (27 Φεβρουαρίου – 8 Ιουνίου 2016) από τους 40.000 για το ίδιο χρονικό διάστημα του 2015. Με βάση την Κοινή Δήλωση έχουν επιστραφεί στην Τουρκία 801 μετανάστες για το έτος 2016 και 380 για το έτος 2017 (έως 25 Μαΐου), σύνολο 1.181 αλλοδαποί διαφόρων εθνικοτήτων (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2017). Επίσης, για το χρονικό διάστημα 20 Μαρτίου 2016 - 31 Μαρτίου 2017, έχουν επιστραφεί στην Τουρκία 59 συνοδευόμενα παιδιά, στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης (Unicef, 2017α).

Ωστόσο, μέχρι και πριν την Κοινή Δήλωση, επιστρέφονταν από την Ελλάδα στην Τουρκία άτομα, τα οποία είτε δεν υπέβαλαν αίτηση για άσυλο είτε οι αιτήσεις τους θεωρήθηκαν άκυρες. Με τη Δήλωση έχουμε μια νέα κατηγορία επιστροφής μεταναστών, όπου οι αιτήσεις τους θεωρούνται απαράδεκτες (Διεθνής Αμνηστία, 2017α).

Αναφορικά με την τελευταία κατηγορία, διαπιστώνεται για την Τουρκία αν αποτελεί πρώτη χώρα ασύλου –έχει χορηγηθεί στο άτομο άσυλο ή επαρκή προστασία στην Τουρκία– ή αποτελεί ασφαλής τρίτη χώρα –η Τουρκία μπορεί να παρέχει προστασία στο άτομο που έχει επανεισαχθεί– (Διεθνής Αμνηστία, 2017α).

Όμως, σύμφωνα με έρευνα της Διεθνούς Αμνηστίας η Τουρκία δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής χώρα, καθώς έχει παραβιάσει την αρχή της μη-επαναπροώθησης πολλές φορές στο παρελθόν (Amnesty International, 2016; Διεθνής Αμνηστία 2017α). Ακόμη, δεν κρίνεται ασφαλής, διότι δεν μπορεί να παρέχει αποτελεσματική προστασία στα άτομα που θα επιστρέψουν εκεί (Διεθνής Αμνηστία, 2016γ; 2017α). Επιπλέον, η Τουρκία διατηρεί επιφυλάξεις «γεωγραφικού περιορισμού» στη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων και αρνείται το καθεστώς πρόσφυγα σε «μη Ευρωπαίους» (Γιατροί Χωρίς Σύνορα, 2017: 5).

Εξαιτίας της Δήλωσης, βρίσκονται 13.968 μετανάστες εγκλωβισμένοι στα νησιά, τη στιγμή που οι εγκαταστάσεις υποδοχής μπορούν να εξυπηρετήσουν 7.450 άτομα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2017). Ουσιαστικά, είναι όμηροι, καθώς δεν μπορούν να μεταβούν στην ενδοχώρα και ζουν σε κάκιστες συνθήκες, με ελλιπή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, βάζοντας σε κίνδυνο τη σωματική τους ακεραιότητα, ενώ δεν λείπουν και οι αντιδράσεις από τους κατοίκους των νησιών.

Όσον αφορά τις γυναίκες έχουν καταγγείλει περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης και σωματικής κακοποίησης (Διεθνής Αμνηστία, 2017α).

Σύμφωνα με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα (2017), στα ευάλωτα άτομα που έχουν εγκλωβιστεί στα ελληνικά νησιά κυριαρχεί η ανασφάλεια, ενώ αναφέρθηκαν και περιστατικά χρήσης ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ στον καταυλισμό της Μόριας στη Λέσβο. Γενικότερα, οι συνθήκες διαβίωσης και το ενδεχόμενο επιστροφής στην Τουρκία διαπιστώθηκαν ότι επιβαρύνουν τους ασθενείς πρόσφυγες σε Λέσβο και Σάμο, μάλιστα το ποσοστό των ασθενών με συμπτώματα άγχους και κατάθλιψης αυξήθηκε κατά 150% και το ποσοστό των ασθενών με διαταραχή μετατραυματικού στρες τριπλασιάστηκε κατά τον τελευταίο χρόνο.

Η Διεθνής Αμνηστία (2017β) αναφέρεται στην προσωρινή αναστολή, από την πλευρά της ελληνικής δικαιοσύνης, για συγκεκριμένες περιπτώσεις, επιστροφών Σύρων προσφύγων πίσω στην Τουρκία. Επίσης, τονίζει τις περιπτώσεις επιστροφών προσφύγων χωρίς να δίνεται το δικαίωμα του ασύλου στη χώρα μας και χωρίς να μπορούν να προσφύγουν εναντίον της επιστροφής τους, το οποίο συνιστά παράβαση του διεθνούς δικαίου. Άλλοι έχουν επιλέξει να επιστρέψουν στην Τουρκία εξαιτίας των τραγικών συνθηκών στα ελληνικά νησιά.

Τέλος, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (2017) χαρακτηρίζουν ως καταστροφική την πολιτική που ακολουθεί η ΕΕ για τους πρόσφυγες και αντιδρώντας στη συγκεκριμένη συμφωνία δεν λαμβάνουν οικονομική στήριξη για τα προγράμματα τους από αυτή, ενώ η Διεθνής Αμνηστία (2017β) απευθύνεται σε ΕΕ και Ελλάδα για την άμεση μεταφορά των αιτούντων άσυλο στην ηπειρωτική Ελλάδα και για την επίσπευση των διαδικασιών εξέτασης των αιτημάτων ασύλου.

Κεφάλαιο 3^ο

3.1. Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (2015-2017)

Το έτος 2015, σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των παγκόσμια εξ ανάγκης εκτοπισμένων ανθρώπων εξαιτίας α) του πενταετούς εμφυλίου πολέμου στη Συρία, β) των συγκρούσεων στο Μπουρούντι, στο Ιράκ, στη Λιβύη, στο Νίγηρα, και τη Νιγηρία και γ) παλαιότερων διενέξεων στο Αφγανιστάν, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Νότιο Σουδάν και την Υεμένη. Το 2015 καταγράφηκαν παγκοσμίως 1,8 εκατομμύρια νέοι πρόσφυγες (UNCHR, 2015).

Τεράστια αύξηση στις προσφυγικές ροές σημειώθηκε προς την Ευρώπη, όπου οι πρόσφυγες διέσχιζαν τη Μεσόγειο με σκοπό να φτάσουν σε ευρωπαϊκό έδαφος και να νιώσουν ασφαλείς (UNCHR, 2015). Ειδικότερα, το έτος 2014, έφτασαν 216.054 πρόσφυγες στη Μεσόγειο (Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία) μέσω θαλάσσης και 3.538 άτομα χάθηκαν (νεκροί ή αγνοούμενοι). Το έτος 2015, ο αριθμός των προσφύγων που έφτασε στη Μεσόγειο μέσω θαλάσσης ξεπέρασε το ένα εκατομμύριο (συγκεκριμένα 1.015.078 πρόσφυγες), ενώ χάθηκαν 3.538 άνθρωποι σε αυτή. Το έτος 2016, ο αριθμός των προσφύγων που προσέγγισε τη Μεσόγειο μέσω θαλάσσης μειώθηκε στους 362.753, αλλά ο αριθμός των νεκρών/αγνοουμένων αυξήθηκε στους 5.096 (UNCHR, 2017).

Το έτος 2017 (μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου), έχουν φτάσει στη Μεσόγειο μέσω θαλάσσης 144.656 πρόσφυγες (Ελλάδα: 22.251, Ιταλία: 109.138 και Ισπανία: 12.420), ενώ χάθηκαν 2.784 άτομα. Το 13,8% των προσφύγων προέρχεται από τη Νιγηρία, το 9,7% από τη Συρία και το 9,7% από τη Γουινέα. Το 69,3% είναι άνδρες, το 17,9% είναι παιδιά και οι γυναίκες αποτελούν το 12,9% του προσφυγικού πληθυσμού (UNCHR, 2017).

Αναφορικά με την Ελλάδα, το έτος 2015 κατέφθασαν σε αυτή 857.363 πρόσφυγες (μέσω θαλάσσης και μέσω στεριάς), ενώ στην Ιταλία έφτασαν 155.842 άτομα (IOM, 2016). Το έτος 2016, η προσφυγική ροή προς την Ελλάδα μειώθηκε στο 76% (176.906 πρόσφυγες, 173.614 μέσω θαλάσσης και 3.292 μέσω στεριάς), ενώ για την Ιταλία έχουμε αύξηση του ποσοστού εισόδου προσφύγων της τάξης του 16% (181.436). Από 1 Ιανουαρίου 2015 έως 14 Οκτωβρίου το 2017, 1.058.408 πρόσφυγες εισήλθαν στην Ελλάδα (Migration Flows-Europe).

Σύμφωνα με τον UNCHR (2017), 22.251 πρόσφυγες έχουν φτάσει στην Ελλάδα μέσω θαλάσσης για το έτος 2017 (μέχρι 15 Οκτωβρίου). Τα νησιά με τους μεγαλύτερους αριθμούς εισόδου προσφύγων για το έτος 2017 είναι η Λέσβος (8.523 πρόσφυγες), η Χίος (4.989 πρόσφυγες), η Σάμος (4.526 πρόσφυγες) και το Καστελλόριζο (1.298). Το 40,8% των προσφύγων είναι Σύροι και το 19,5% είναι Ιρακινοί. Ακόμη, οι άνδρες αποτελούν το 41,7%, τα παιδιά φτάνουν το 36,3% και οι γυναίκες ακολουθούν με χαμηλότερο ποσοστό (22,1%).

Όσον αφορά, τις σημαντικές αυτές μειώσεις στις προσφυγικές ροές, κυρίαρχο ρόλο έπαιξε η υπογραφή της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας, η οποία οδήγησε σε αύξηση του ποσοστού αφίξεων των προσφύγων στην Ιταλία (IOM, 2016). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση (2016), τον Οκτώβριο του 2015, 7.000 πρόσφυγες μετακινούνταν καθημερινά από την Τουρκία με στόχο την είσοδο τους στην Ελλάδα. Μετά την υιοθέτηση της Συμφωνίας, ο αριθμός αυτός είχε πέσει στα 47 άτομα την ημέρα κατά μέσο όρο στα τέλη Μαΐου του 2016.

Επομένως, με βάση τα στοιχεία για τις προσφυγικές ροές προς τη χώρα μας, κρίνεται απαραίτητη η παρουσίαση των πρακτικών που ακολούθησε η Ελλάδα για την υποδοχή των χιλιάδων προσφύγων, την πρόσβαση τους στη διαδικασία ασύλου, τον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των ανηλίκων, τη μέριμνα για την κάλυψη των βασικών τους αναγκών, κ.λπ. Ακόμη, γίνεται αναφορά στις ελλείψεις που εντοπίστηκαν στις προαναφερθείσες βασικές παρεχόμενες υπηρεσίες και διατυπώνονται συστάσεις για καλύτερη υποστήριξη των προσφύγων. Τέλος, θα παρουσιαστούν τα κύρια σημεία, τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη στην κοινωνική ένταξη των προσφύγων, και οι διαδικασίες που πρέπει να υιοθετηθούν για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας προς τα άτομα αυτά.

3.1.1. Υποδοχή και υποστήριξη των προσφύγων

Το έτος 2011, ιδρύεται η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Ν. 3907) υπό τη Γενική Γραμματεία Υποδοχής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Η συγκεκριμένη υπηρεσία έχει σκοπό την καταγραφή και υποστήριξη των ατόμων που φτάνουν παράνομα στη χώρα και την παροχή των κατάλληλων συνθηκών υποδοχής. Αποτελείται από την Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής (Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης). Ως Περιφερειακές

Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης θεωρούνται: τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.), οι κινητές μονάδες υποδοχής και ταυτοποίησης (Κ.Μ.Υ.Τ.), οι ανοικτές δομές προσωρινής υποδοχής των ατόμων που αιτούνται άσυλο και οι ανοικτές δομές προσωρινής φιλοξενίας για άτομα που εκδήλωσαν την επιθυμία να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής/διαμονής τους ή έχει αναβληθεί η απομάκρυνση τους¹⁸ (ΦΕΚ Α 51/3-4-2016).

Οι αρχικές διαδικασίες υποδοχής των ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας είναι: η διασταύρωση των προσωπικών τους στοιχείων, η καταγραφή τους, ο εντοπισμός των ανήλικων ατόμων, η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης (εάν κριθεί απαραίτητο), η ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους (π.χ. πληροφόρηση για την πρόσβασή τους στις διαδικασίες ασύλου) (Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης). Στην Ελλάδα λειτουργούν 6 Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στις εξής περιοχές: Ορεσιτιάδα Έβρου, Μόρια της Λέσβου, Χίος, Κως, Σάμος και Λέρος (ΦΕΚ 2602 Β/02-12-2015).

Στη συνέχεια, μετά το πέρας των παραπάνω διαδικασιών, τα άτομα μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για διεθνή προστασία στην Υπηρεσία Ασύλου, εφόσον το επιθυμούν. Εάν ανήκουν στην κατηγορία των ευάλωτων ατόμων, απευθύνονται στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) για να βρεθεί η δομή που θα φιλοξενηθούν. Οι υπόλοιποι στην ΕΛ.ΑΣ. για επιπλέον διοικητικές διαδικασίες. Υπάρχει και η επιλογή της εθελοντικής επιστροφής, όπου σε αυτή την περίπτωση ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) είναι υπεύθυνος για τον επαναπατρισμό τους (πλέον και η Ελληνική Αστυνομία, Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής) (Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης).

Ωστόσο, όσον αφορά τον έλεγχο των ευάλωτων προσώπων, η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής καταγράφει τους ασυνόδευτους ανήλικους και αδυνατεί να εντοπίσει άτομα με αναπηρία και σοβαρά προβλήματα υγείας, μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, πρόσωπα που έχουν υποστεί ή είναι πιθανό να υποστούν

---

¹⁸ «Άτομα που είτε βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής, απέλασης ή επανεισοχής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 (Α' 7) ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011 είτε τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 είτε υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005 (Α' 212)» (ΦΕΚ Α 51/3-4-2016: 1206-1207).

σεξουαλική ή έμφυλη βία, θύματα εμπορίου ανθρώπων, κ.λπ. (Διεθνής Αμνηστία, 2016).

Το κλείσιμο των συνόρων στα Βαλκάνια οδήγησε στην αναγκαστική παραμονή των προσφύγων στην ηπειρωτική Ελλάδα. Πριν τις 8 Μαρτίου το 2016, όπου αποφασίστηκε το οριστικό κλείσιμο των συνόρων της ΠΓΔΜ, οι περισσότεροι πρόσφυγες περνούσαν στα Βαλκάνια μέσω της Ελλάδας για να φτάσουν στη χώρα της ΕΕ που επιθυμούσαν (Διεθνής Αμνηστία, 2016α). Σύμφωνα με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (2016), περισσότεροι από 10.000 πρόσφυγες αποκλείστηκαν στην Ειδομένη, εξαιτίας του κλεισίματος της βαλκανικής οδού. Έτσι, οι δομές φιλοξενίας που ξεκίνησαν τη λειτουργία τους προς το τέλος του 2015 στην Ελλάδα, πολλαπλασιάστηκαν και απέκτησαν στοιχεία μονιμότερου χαρακτήρα (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017). Μέσω αυτών των δομών, παρέχονται οι θεμελιώδεις ανάγκες στα άτομα και διασφαλίζεται η αξιοπρέπιά τους. Πιο συγκεκριμένα, διασφαλίζεται η στέγαση, η σίτιση, η ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη χώρα υποδοχής, η ιατροφαρμακευτική και ψυχολογική υποστήριξη, η πρόσβαση στην εκπαίδευση, είδη υγιεινής, ένδυσης, κ.λπ. (Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης).

Εκτός από τις επίσημες δομές φιλοξενίας, υπήρξαν και άτυπες δομές με δυσχερείς συνθήκες για τους πρόσφυγες στην Ειδομένη, στο Λιμάνι του Πειραιά¹⁹ και στο Ελληνικό²⁰ (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017; Διεθνής Αμνηστία 2016α). Ακόμη, πρόσφυγες διαμένουν σε ξενοδοχεία και διαμερίσματα υπό την ευθύνη της Έπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ (2017). Επιπλέον, υπάρχουν 49 δομές φιλοξενίας για τους ασυνόδευτους ανηλίκους (1.362 θέσεις), λειτουργούν 8 ασφαλείς ζώνες²¹ (240 θέσεις), ενώ αναμένεται και η δημιουργία 4 νέων δομών (60 θέσεις) και 2 ασφαλών ζωνών (60 θέσεις) (Ε.Κ.Κ.Α., 2017).

---

¹⁹ Οι άτυπες δομές σε Ειδομένη και λιμάνι του Πειραιά δεν υφίστανται πλέον (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017).

²⁰ Το Ελληνικό εκκενώθηκε τον Ιούνιο 2017 (Εφημερίδα των Συντακτών, 2017α).

²¹ Οι ασφαλείς ζώνες λειτουργούν, μέσα στις δομές φιλοξενίας, ως ξεχωριστοί χώροι για τους ασυνόδευτους ανηλίκους και παρέχουν σε αυτούς συνεχή φροντίδα και ειδική προστασία. Έχουν προσωρινό χαρακτήρα (μέγιστος χρόνος διαμονής: 3 μήνες) και δημιουργήθηκαν εξαιτίας της έλλειψης επαρκών θέσεων σε δομές φιλοξενίας (Ε.Κ.Κ.Α., 2017).

Σύμφωνα με την επίσημη καταγραφή των προσφύγων στους χώρους φιλοξενίας έως την 1^η Αυγούστου 2017, ο αριθμός τους υπολογίζεται στους 62.206 (3.464 πρόσφυγες επέστρεψαν εθελοντικά στον τόπο κατοικίας τους και 488 μεταφέρθηκαν στην Τουρκία για το 2017) (Συνοπτική κατάσταση προσφυγικών ροών, 2017).

Αναλυτικότερα:

- Στο Ανατολικό Αιγαίο λειτουργούν δομές και χώροι φιλοξενίας στα παρακάτω νησιά: Λέσβος, Χίος, Σάμος, Κως, Λέρο, Λοιπά Νησιά –δομές της Ύπατης Αρμοστείας σε Ρόδο και Τήλο και κρατητήρια σε Ρόδο, Κάρπαθο και Σύμη–. Καταγράφηκαν συνολικά 14.354 πρόσφυγες (προβλεπόμενη χωρητικότητα: 8.685 θέσεις).
- Στη Βόρεια Ελλάδα λειτουργούν οι εξής δομές φιλοξενίας: Πολύκαστρο (Νέα Καβάλα), Σέρρες (Πρώην Κ.Ε.Γ.Ε.), Πιερία (Κτήμα Ηρακλής), Βέροια (στρ/δο Αρματωλού Κόκκινου Ημαθίας), Αλεξάνδρεια Ημαθίας (στρ/δο Γ. Πελάγου), Διαβατά (στρατ/δο Αναγνωστοπούλου), Δερβένι-Alexil (Θεσσαλονίκη), Κορδελιό-Softex (Θεσσαλονίκη), Sinatex-Καβαλάρη (Θεσσαλονίκη), Δερβένι-Διον ΑΒΕΤΕ, Δράμα (ΒΙΠΕ), Καβάλα (Περιγιάλι), Κόνιτσα (Δήμος), Δολιανά Ιωαννίνων, Πρέβεζα-Φιλιππιάδα (Στρ/δο Πετροπουλάκη), Λαγκαδικιά. Οι συνολικοί διαμένοντες υπολογίστηκαν στους 3.187 (προβλεπόμενη χωρητικότητα: 14.870 θέσεις).
- Στην Κεντρική Ελλάδα λειτουργούν οι εξής δομές φιλοξενίας: Λάρισα Κουτσόχερο (στρ/δο Ευθυμιοπούλου), Βόλος (Νομός Μαγνησίας), Τρίκαλα-Ατλάντικ, Οινόη (Οινόφυτα) Βοιωτίας, Εύβοια-Ριτσώνα (στρ/δο ΠΑ), Θήβα-(πρώην κλωστήριο Σαγίρογλου), Φθιώτιδα-Θερμοπύλες. Συνολικά, υπολογίστηκαν 3.399 πρόσφυγες (προβλεπόμενη χωρητικότητα: 4.910 θέσεις).
- Στη Νότια Ελλάδα λειτουργεί δομή φιλοξενίας στην Ανδραβίδα (Δήμος), όπου διέμεναν 146 πρόσφυγες, ενώ η χωρητικότητα είναι για 300 άτομα.
- Στην Αττική, δομές φιλοξενίας υπάρχουν στις εξής περιοχές: Ελαιώνας, Σχιστό, Προβλήτα Σκαραμαγκά, Ελευσίνας (σχολή Εμπορικού Ναυτικού), Μαλακάσα, Ραφήνα, Λαύριο (δομή φιλοξενίας αιτούντων άσυλο), Λαύριο (κατασκην. Αγροτ.

Αναπτ.). Συνολικά, καταγράφηκαν 7.549 άτομα (προβλεπόμενη χωρητικότητα: 10.666 θέσεις).

- Όσον αφορά τις θέσεις φιλοξενίας της UNHCR & λοιπών Μ.Κ.Ο., πρόσφυγες φιλοξενούνται σε διαμερίσματα, ξενοδοχεία, σε οικογένειες, ξενώνες για ασυνόδευτα ανήλικα/places for UASC, στην "Αγία Ελένη" Ιωαννίνων, στους φορείς της κοινωνίας των πολιτών-Μ.Κ.Ο. Συνολικά, στις δομές UNHCR & λοιπών Μ.Κ.Ο. σε ενδοχώρα και νησιά διέμεναν 21.410 πρόσφυγες (προβλεπόμενη χωρητικότητα: 21.227 άτομα).
- Στις λοιπές κρατικές δομές έχουμε τα εξής στοιχεία: στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην ενδοχώρα διέμεναν 235 άτομα (χωρητικότητα για 240 άτομα), στα προαναχωρησιακά κέντρα & κέντρα κλειστής φιλοξενίας στην ενδοχώρα διέμεναν 3.676 άτομα (χωρητικότητα για 2.661 άτομα).
- Εκτός δομών φιλοξενίας εκτιμήθηκε ότι υπήρχαν 8.250 άτομα (Συνοπτική κατάσταση προσφυγικών ροών, 2017).

Το Υπουργείο Εσωτερικών, το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου (Ε.Σ.Κ.Ε.Σ.Μ.Α) πλέον παρέχουν μόνο την εικόνα της κατάστασης στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Μέχρι τις 16 Οκτωβρίου 2017, καταγράφονται τα εξής στοιχεία:

Στη Λέσβο διαμένουν 7.229 πρόσφυγες, στη Χίο 1.897, στη Σάμο 3.058, στη Λέρο 949, στην Κω 1.203 και στα υπόλοιπα νησιά 203 (δομές της Ύπατης Αρμοστείας σε Ρόδο και Τήλο και κρατητήρια σε Ρόδο, Κάρπαθο και Σύμη). Συνολικά, υπάρχουν μέχρι στιγμής 14.539 πρόσφυγες στα νησιά²² (Αποτύπωση της εθνικής εικόνας κατάστασης για το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα της, 2017).

Ο μεγάλος αριθμός προσφύγων στα ελληνικά νησιά οφείλεται πρωτίστως στην Κοινή Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τον εγκλωβισμό χιλιάδων προσφύγων στα νησιά, χωρίς να μπορούν να μεταβούν στην ενδοχώρα (Διεθνής Αμνηστία, 2017α; 2016α). Η συνεχής αύξηση του αριθμού των προσφύγων στα

²² Οι αριθμοί των προσφύγων που διαμένουν στα νησιά δεν αναφέρονται μόνο στα άτομα που διαμένουν στα Κ.Υ.Τ., αλλά και στις δομές του Καρά Τεπέ στη Λέσβο, στη Σούδα της Χίου, στο ΠΙΚΠΑ της Λέρου, στους χώρους διαχείρισης της ΕΛΑΣ (ΠΚΕΚ και κρατητήρια Α.Τ.), στις δομές της Ύπατης Αρμοστείας, στο Ε.Κ.Κ.Α., στις λοιπές Μ.Κ.Ο. και στις άτυπες δομές (Αποτύπωση της εθνικής εικόνας κατάστασης για το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα της, 2017).

κέντρα υποδοχής σε σχέση με τον χρόνο διεκπεραίωσης των διαδικασιών ασύλου είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση της κράτησης με περιοριστικό όρο παραμονής στα συγκεκριμένα νησιά (Ν. 4375/2016) (Συνήγορος του Πολίτη, 2016α: 30).

Όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα φιλοξενίας, με γνωμάτευση του ΚΕΕΛΠΝΟ (2016) τονίζεται ότι «οι συνθήκες αυτές είναι επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία, επιβάλλεται να κλείσουν άμεσα τα κέντρα και να ενταχθούν οι πρόσφυγες στο κοινωνικό σύνολο. Ειδικότερα, η στέγαση των προσφύγων γίνεται σε αποθήκες που λειτουργούσαν παλαιότερα για βιομηχανική χρήση. Σε αυτούς τους χώρους συνυπάρχουν εκατοντάδες άνθρωποι, χωρίς επαρκή εξαερισμό, με συσσώρευση απορριμμάτων και αποβλήτων, δυσχερείς συνθήκες υγιεινής, έλλειψη του πόσιμου νερού και κυμαινόμενη ποιότητα και ποσότητα τροφίμων» (ΚΕΕΛΠΝΟ, 2016: παρ.3-4).

Και η Διεθνής Αμνηστία (2017γ) αναφέρθηκε στις κακές συνθήκες που αντιμετώπιζαν οι πρόσφυγες στα νησιά των χειμώνων (καλυμμένες σκηνές από το χιόνι, χαμηλές θερμοκρασίες, ρατσιστικές επιθέσεις, κ.λπ.). Επίσης, άσκησε σφοδρή κριτική στη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας και τόνισε ότι η ΕΕ θα έπρεπε να είχε μεριμνήσει για τη διαβίωση των προσφύγων στα ελληνικά νησιά τον χειμώνα (Διεθνής Αμνηστία, 2017δ).

Σύμφωνα με τον Συνήγορο του Πολίτη (2016α), ορισμένες δομές φιλοξενίας έχουν προκατασκευασμένους οικίσκους τύπου κοντέινερ (Ελαιώνας Αττικής), ενώ άλλες μόνο σκηνές (Κουτσόχερο Λάρισας). Στη Λέσβο διαπιστώθηκε η απουσία ενημέρωσης των προσφύγων σχετικά με τα δικαιώματά τους (π.χ. δικαίωμα στο άσυλο) και η καταγραφή τους από την Αστυνομία και όχι από το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (Διεθνής Αμνηστία, 2016α).

Επομένως, οι δομές φιλοξενίας θα πρέπει να διαμορφωθούν, ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες στους πρόσφυγες που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Πιο συγκεκριμένα: καθαρό νερό, φαγητό, κατάλληλος φωτισμός το βράδυ, συστηματική πληροφόρηση για τα δικαιώματά τους, έλεγχος των ατόμων που εισέρχονται και εξέρχονται των δομών, περιπολίες και παρέμβαση της αστυνομίας σε ορισμένες περιπτώσεις. Ακόμη, να εξασφαλίζεται ιδιαίτερη φροντίδα στα ευάλωτα άτομα, να παρέχεται κατάλληλη ψυχοκοινωνική υποστήριξη

σε όσους τη χρειάζονται και να διαμορφωθούν ξεχωριστοί, ασφαλείς χώροι για γυναίκες και παιδιά (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016).

Επιπλέον, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι δεν επιτρέπεται να κρατούνται, αλλά πρέπει να διαμένουν σε ειδικούς χώρους προστασίας μέσα στα κέντρα φιλοξενίας. Η διαμονή σε χώρους κράτησης (π.χ. αστυνομικά τμήματα) για μεγάλο χρονικό διάστημα, είναι πιθανό να επηρεάσει αρνητικά την ανάπτυξή τους και καταπατά τα δικαιώματά τους (άρθρο 3 της Διεθνούς Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού) (Συνήγορος του Πολίτη, 2016α).

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί το σημαντικό έργο που παρείχαν και εξακολουθούν να παρέχουν ελληνικές και διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, στους τομείς της υγείας, της πληροφόρησης των προσφύγων, της προστασίας, της εκπαίδευσης, της στέγασης, της παιδικής προστασίας, της επικοινωνίας με τις κοινότητες, κ.λπ. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής Μ.Κ.Ο.: Ελληνικό συμβούλιο για τους πρόσφυγες, Μεταδράση, Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλινοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων, Άρσις, Solidarity Now, Ηλιαχτίδα, Save the Children, Samaritan's Purse, Γιατροί του κόσμου, Faros, Intersos, Waha, κ.λπ. (UNCHR, 2016b).

3.1.1.2. Πρόσβαση στην Εκπαίδευση

Τον Ιούνιο του έτους 2016 εκτιμήθηκε ότι το 37% (κατά προσέγγιση) του προσφυγικού πληθυσμού ήταν παιδιά και έφηβοι (υπολογίστηκαν στις 13.677). Ειδικότερα, τα παιδιά ηλικίας 3 έως 15 ετών υπολογίστηκαν στις 8.000 με 8.500 (οι συγκεκριμένες ηλικίες αφορούν την υποχρεωτική εκπαίδευση) (Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων, 2016).

Ο Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και η Unicef (2016: 8) παραθέτουν τα εξής στοιχεία: «21.000 παιδιά ήταν στην Ελλάδα μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2016, 7.500 με 8.500 παιδιά διέμεναν στις 34 επίσημες ανοιχτές δομές προσωρινής φιλοξενίας στην ενδοχώρα, 1.000 ασυνόδευτοι ανήλικοι ζούσαν σε ξενώνες φιλοξενίας και περισσότερα από 6.000 παιδιά διέμεναν σε διαμερίσματα

και ξενοδοχεία υπό την ευθύνη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες». Αναφορικά με τα παιδιά που διαμένουν σε διαμερίσματα και ξενοδοχεία, η Unicef (όπ. αναφ. στο: Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017) εκτιμά ότι φιλοξενούνται σε αυτά 8.036 παιδιά, ηλικίας 0 έως 18 ετών, ενώ 2.000 προσφυγόπουλα βρίσκονται εκτός επίσημων δομών με τις οικογένειές τους²³ (Unicef, 2017β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι υπολογίζονται στους 2.950. Από αυτούς, οι 1.114 διαμένουν ή θα διαμείνουν σε δομές φιλοξενίας (Ε.Κ.Κ.Α., 2017).

Τα παιδιά των προσφύγων έχουν και αυτά δικαίωμα στην εκπαίδευση (Υπηρεσία Ασύλου). Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι καθολικό και περιλαμβάνεται τόσο στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Άρθρο 26) (1948), όσο και στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Άρθρο 28) (1989).

Όσον αφορά στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στην Ελλάδα, η σχολική χρονιά 2016-2017²⁴ θεωρήθηκε προενταξιακή (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017). Το Υπουργείο Παιδείας μερίμνησε γρήγορα για την εκπαίδευση αυτών των παιδιών και αποφασίστηκε η δημιουργία δομών για την εκπαίδευση των προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.) σε σχολεία όπου στην περιοχή τους λειτουργούσαν κέντρα φιλοξενίας (Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και Unicef, 2016). Τα προσφυγόπουλα που δεν ζούσαν σε κέντρα φιλοξενίας, θα φοιτούσαν σε Τάξεις Υποδοχής στο πρωινό πρόγραμμα των δημοτικών σχολείων και γυμνασίων (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017).

Ωστόσο, η εφαρμογή αυτού του σχεδίου αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες (Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και Unicef, 2016). Πιο συγκεκριμένα:

- Παρουσιαζόταν συνεχώς προβλήματα στον προγραμματισμό της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στο διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων των υπεύθυνων φορέων.

---

²³ Ο αριθμός αυτός μπορεί να είναι υπερτιμημένος (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017).

²⁴ «Ο προγραμματισμός της σχολικής χρονιάς (2016-2017) ήταν αποτέλεσμα των προτάσεων της Επιστημονικής Επιτροπής για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, που δημιουργήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και διενήργησε μελέτη σε 44 κέντρα φιλοξενίας» (Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και Unicef, 2016: 69).

- Ορισμένα σχολεία που λειτούργησαν ως Δ.Υ.Ε.Π. δεν επιλέχθηκαν σωστά.
- Οι συχνές αλλαγές στη χωροθέτηση των κέντρων φιλοξενίας, αλλά και οι μετακινήσεις του προσφυγικού πληθυσμού (μετεγκαταστάσεις, μετακινήσεις προς την ενδοχώρα, κ.λπ.) δημιουργούσαν προβλήματα στον προγραμματισμό.
- Δεν λειτούργησαν νηπιαγωγεία στα κέντρα φιλοξενίας.
- Τα παιδιά που ζούσαν στα νησιά αποκλείστηκαν από την τυπική εκπαίδευση.
- Δεν λειτούργησαν Τάξεις Υποδοχής στα γυμνάσια.
- Αρκετές Δ.Υ.Ε.Π. δεν λειτούργησαν, καθώς ορισμένα κέντρα φιλοξενίας σταμάτησαν τη λειτουργία τους, χωρίς όμως να έχει υπάρξει ενημέρωση από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.
- Οι πολυάριθμες αλλαγές των εκπαιδευτικών που επιλέγονταν για τις Δ.Ε.Υ.Π.
- Οι εκπαιδευτικοί δεν επιλέγονταν με συγκεκριμένα κριτήρια, δεν είχαν την απαραίτητη επιμόρφωση και εμπειρία στη διδασκαλία κοινωνικά ευάλωτων ομάδων.
- Η ηλικία των παιδιών, όπως δηλωνόταν από τους γονείς τους, πολλές φορές δεν ήταν η πραγματική τους ηλικία (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017).

Η Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων (2017) διαπίστωσε ότι λειτούργησαν μέχρι και τον Απρίλιο του 2017, 111 Δ.Υ.Ε.Π. με 145 τμήματα για 37 κέντρα φιλοξενίας στην ηπειρωτική Ελλάδα. Σε αυτές τις σχολικές μονάδες φοίτησαν πάνω από 2.500 παιδιά. Στις Δ.Υ.Ε.Π, παρατηρήθηκε μείωση της φοίτησης των προσφυγόπουλων με το πέρασμα της σχολικής χρονιάς και η φοίτησή τους δεν ήταν συνεχής. Τα παραπάνω σχετίζονται με τη συνεχή μετακίνηση του προσφυγικού πληθυσμού προς την ενδοχώρα, τη μετεγκατάσταση τους σε κράτη μέλη της ΕΕ, την αλλαγή του χώρου όπου διέμεναν, κ.λπ. Ακόμη, η πλειοψηφία των Σύρων προσφύγων δεν ενδιαφέρθηκε αρκετά για την εκπαίδευση των παιδιών τους στην Ελλάδα, καθώς δεν αναζητούσαν τη μόνιμη διαμονή τους στη χώρα μας.

Εκτός από τα λειτουργικά προβλήματα που είχε να διαχειριστεί το Υπουργείο Παιδείας, προέκυψαν και οι αντιδράσεις γονέων απέναντι στη δημιουργία των Δ.Υ.Ε.Π. στα ελληνικά σχολεία (περιστατικά σε Ωραιόκαστρο, Φιλιπιάδα, Αλεξάνδρεια Ημαθίας, κ.λπ.) (Ναυτεμπορική, 2016; Καθημερινή, 2016; ΕΡΤ, 2016),

αλλά και οι επιθέσεις της Χρυσής Αυγής σε δασκάλους του Δημοτικού Σχολείου Νέου Ικονίου στο Πέραμα (HuffPost Greece, 2017). Τόσο η αυτοδιοίκηση σε συγκριμένες περιοχές (Περιφέρεια Αττικής, Δήμος Αθήνας και Θεσσαλονίκης) (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017), όσο και ο Συνήγορος μαζί με το ΚΕΕΛΠΝΟ βοήθησαν στην πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των γονέων απέναντι στους πρόσφυγες (Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και Unicef, 2016).

Με βάση όσα διαδραματίστηκαν τη σχολική χρονιά 2016-17, η Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων (2017), ο Συνήγορος του Πολίτη (2016β) και ο Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και η Unicef (2016) προτείνουν για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων:

- Να εγγραφούν τα παιδιά που δεν διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας σε τάξεις υποδοχής ανάλογα με την ηλικία τους.
- Να δημιουργηθούν νηπιαγωγεία στα κέντρα φιλοξενίας.
- Τα παιδιά, τα οποία διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας είτε να φοιτήσουν σε τάξεις υποδοχής είτε σε Δ.Υ.Ε.Π.²⁵.
- Να ενταχτούν και τα παιδιά που ζουν στα νησιά στην τυπική εκπαίδευση.
- Να δημιουργηθούν τάξεις υποδοχής και στα γυμνάσια.
- Οι εκπαιδευτικοί να έχουν την κατάλληλη εμπειρία και επιμόρφωση και να επιθυμούν αληθινά να διδάξουν αυτά τα παιδιά.
- Να καταγράφονται με συστηματικό τρόπο η ηλικία των παιδιών και οι εκπαιδευτικές τους ανάγκες.
- Να υπάρχουν δράσεις για την κοινωνικοποίηση των προσφυγόπουλων και την αλληλεπίδρασή τους με άλλα παιδιά.
- Το πρόγραμμα να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες και ικανότητες τους.
- Να ενσωματωθούν και τα ασυνόδευτα παιδιά στην τυπική εκπαίδευση.
- Να υπάρξει μέριμνα για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσα αυτών των παιδιών.
- Να υπάρξει η δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων και σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα.

²⁵ «Θα πρέπει να εξασφαλιστεί και πάλι το κόστος μετακίνησης των παιδιών από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ήταν υπεύθυνος για το πρόγραμμα 2016-2017), ή άλλον φορέα» (Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων, 2017: 82).

- Να συνεργαστούν οι εκπαιδευτικοί με τους φορείς που παρέχουν άτυπη εκπαίδευση.
- Να υπάρχουν διερμηνείς - πολιτισμικοί διαμεσολαβητές.
- Να ληφθούν μέτρα ώστε να ενταχθούν στην τυπική εκπαίδευση και οι έφηβοι ηλικίας 16-18 ετών, καθώς και να υπάρξει προγραμματισμός για την επαγγελματική τους κατάρτιση.
- Να πραγματοποιηθούν διάφορες δράσεις με στόχο την προσέγγιση και την ευαισθητοποίηση των Ελλήνων γονέων, αλλά και την ενημέρωση των προσφύγων γονέων.

3.1.2. Διαδικασία ασύλου και μετεγκατάσταση προσφύγων

Η Υπηρεσία Ασύλου δημιουργήθηκε με τον Ν. 3907/2011 (λειτουργεί από το 2013) και ορίζεται ως ο μοναδικός υπεύθυνος κρατικός φορέας για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου πρώτου βαθμού (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2014). Εάν η αίτηση ενός ατόμου απορριφθεί σε πρώτο βαθμό, μπορεί να προσφύγει σε δεύτερο βαθμό κατά της απόφασης αυτής στην Αρχή Προσφύγων (Ν. 3907/2011) (Υπηρεσία Ασύλου).

Η Υπηρεσία Ασύλου συστάθηκε μετά από καταδικαστική απόφαση²⁶, η οποία έκρινε το ελληνικό σύστημα ασύλου ως άδικο και ελλιπές, και αποτελεί προσπάθεια αναδιοργάνωσής του (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2014). Υπάγεται στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής και αποτελείται από την Κεντρική Υπηρεσία, η οποία οργανώνει και επιβλέπει τη δράση των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου και των Αυτοτελών Κλιμακίων (Υπηρεσία Ασύλου).

Από το έτος 2013 έως το έτος 2017 έχουν κατατεθεί 121.467 αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην Υπηρεσία Ασύλου. Το 67,9% των αιτήσεων υποβλήθηκε από άνδρες και το 32,1% από γυναίκες. Ακόμη, το 50% των ατόμων που υπέβαλε αίτηση ήταν μεταξύ 18 έως 34 ετών, ενώ το 25% ήταν ανήλικοι, 0 έως 13 ετών. Το 35,5% καταγόταν από τη Συρία, το 12,7% από το Πακιστάν και το 11,8% από το Αφγανιστάν (Υπηρεσία Ασύλου, 2017).

²⁶ Υπόθεση M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας (Ε.Δ.Δ.Α., 2010).

Ειδικότερα, το έτος 2015 κατατέθηκαν 13.195 αιτήσεις ασύλου, το έτος 2016 κατατέθηκαν 51.092 αιτήσεις και το έτος 2017 (έως τέλη Σεπτεμβρίου) 42.936 αιτήσεις. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν για το έτος 2017 προέρχονται στο μεγαλύτερο ποσοστό από Σύρους (27,8%), ενώ ακολουθούν οι Πακιστανοί (15,6%) και οι Αφγανοί (13,2%) (Υπηρεσία Ασύλου, 2017). Αναφορικά με την πρόσβαση των παιδιών στη διεθνή προστασία, το έτος 2016 κατατέθηκαν 14.806 αιτήσεις ασύλου από παιδιά ηλικίας 0-13 ετών και 4.914 αιτήσεις από παιδιά 14 έως 17 ετών. Το έτος 2017, οι αιτήσεις ασύλου από παιδιά ηλικίας 0-13 ετών έφτασαν τις 10.572 αιτήσεις και τις 3.893 αιτήσεις από παιδιά 14-17 ετών. Από τα παραπάνω δεδομένα υπολογίζεται ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι κατέθεσαν το έτος 2016 2.352 αιτήσεις για διεθνή προστασία και 1.966 αιτήσεις για το έτος 2017 (Υπηρεσία Ασύλου, 2017).

Από τον Ιούνιο έως και τον Ιούλιο του έτους 2016, η Υπηρεσία Ασύλου επιχείρησε την προκαταγραφή των ατόμων που επιθυμούσαν να αιτηθούν άσυλο με σκοπό να προγραμματίσουν στη συνέχεια την πλήρη καταγραφή²⁷ τους (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016). Όμως, η ολοκλήρωση της πλήρους καταγραφής διήρκησε αρκετούς μήνες με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στις διαδικασίες της εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, της οικογενειακής επανένωσης και της μετεγκατάστασης των ατόμων (Αίτημα, 2017).

Έτσι, όσα άτομα δεν προκαταγράφηκαν, δεν μπορούν πλέον να αιτηθούν άσυλο αυτοπροσώπως στην Υπηρεσία Ασύλου και υποβάλουν αίτημα για καταγραφή μέσω Skype (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016). Όμως, η διαδικασία αυτή παρουσιάζει προβλήματα, ενώ αρκετοί παραπονιούνται ότι δεν μπορούν να κλήσουν ραντεβού μέσω Skype (Αίτημα, 2017).

Επίσης, δυσχέρειες στη διαδικασία της πλήρους καταγραφής υπήρξαν και στα ελληνικά νησιά, όπου παρατηρήθηκε ότι οι αιτούντες άσυλο δεν καταγράφηκαν σύμφωνα με την ημερομηνία άφιξής τους στην Ελλάδα, την εκδήλωση επιθυμίας για άσυλο ή το κατά πόσο ευάλωτοι είναι, αλλά με βάση την εθνικότητά τους

---

²⁷ Έτσι, θα είναι σε θέση να δέχονται πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία της συνέντευξης για το αίτημα ασύλου, για τη μετεγκατάσταση, κ.λπ. (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016: 8).

(Σύροι). Το τελευταίο συνδέεται με τη Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας (Αίτημα, 2017; Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες-Γραφείο Ευρώπης, 2017). Τα παραπάνω είχαν ως αποτέλεσμα αντιδράσεις και διενέξεις μεταξύ διαφορετικών εθνικοτήτων στα κέντρα φιλοξενίας, το οποίο επηρέασε και την τοπική κοινότητα των νησιών (Συνήγορος του Πολίτη, 2016α).

Πρόσωπα, τα οποία εισήλθαν στα ελληνικά νησιά μετά τις 20 Μαρτίου 2016, και οι αιτήσεις τους θεωρούνται παραδεκτές διαμένουν σε δομές φιλοξενίας στα νησιά μέχρι να τελειώσει η διαδικασία χορήγησης ασύλου. Εάν όμως οι αιτήσεις τους κρίνονται ως απαράδεκτες θα πρέπει να επιστρέψουν στην Τουρκία, εκτός και αν προσβάλουν την απόφαση (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016). «Πολλές από αυτές τις επιστροφές δεν υλοποιήθηκαν, διότι οι ελληνικές Επιτροπές Προσφύγων δεν έκριναν την Τουρκία ως ασφαλή τρίτη χώρα. Παρόλο αυτά, με αναθεώρηση στον νόμο για το άσυλο (Ν. 4375/2016), η σύνθεση των Επιτροπών Προσφυγών διαφοροποιήθηκε έτσι ώστε να αυξηθούν οι επιστροφές στην Τουρκία» (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016: 10).

Ακόμη, ο ρόλος της EASO στη διαδικασία των συνεντεύξεων και το γεγονός ότι δεν κατέγραψε στοιχεία στους αιτούμενους που να μπορούν να τους εντάξουν σε ειδικές κατηγορίες, θέτει ερωτηματικά σχετικά με τις αρμοδιότητες της συγκεκριμένης υπηρεσίας στη διαδικασία ασύλου στην Ελλάδα (Αίτημα, 2017; Συνήγορος του Πολίτη, 2016α).

Σχετικά με τις μετεγκαταστάσεις, ο συνολικός αριθμός αιτήσεων μετεγκατάστασης μέχρι τις 8 Οκτωβρίου 2017 φτάνει τις 27.439, τα εξερχόμενα αιτήματα²⁸ είναι 24.859 από τα οποία έγιναν αποδεκτά τα 22.661, ενώ πραγματοποιήθηκαν 20.471 μετεγκαταστάσεις. Οι 19.547 αιτήσεις μετεγκατάστασης προέρχονται από Σύρους πρόσφυγες. Το 38,2% είναι μεταξύ 18 έως 34 ετών, παρόμοιο ποσοστό είχε και η ηλικιακή ομάδα 0 έως 13 ετών. Η Γερμανία κατέχει την υψηλότερη θέση στις μετεγκαταστάσεις προσφύγων από την Ελλάδα (4.838) και ακολουθεί η Γαλλία (4.680) (Υπηρεσία Ασύλου, 2017). Πιο συγκεκριμένα, από 4 Νοεμβρίου 2015 έως 31 Δεκεμβρίου 2016, είχαν

---

²⁸ Η Υπηρεσία Ασύλου δεν διεκπεραιώνει αιτήματα μετεγκατάστασης όταν υπάρχει αβεβαιότητα για θέματα ασφάλειας ή υπηκοότητας (Υπηρεσία Ασύλου, 2017).

μετεγκατασταθεί 7.192 πρόσφυγες από την Ελλάδα. Από αυτούς, 2.413 ήταν παιδιά (191 ασυνόδευτοι ανήλικοι) (Unicef, 2016). Οι μετεγκαταστάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από τον Ιανουάριο του 2017 έως τις 9 Οκτωβρίου 2017 είναι 13.282 (Υπηρεσία Ασύλου, 2017).

Σύμφωνα με την ActionAid (χ.χ.), οι πρόσφυγες που εισήλθαν στη χώρα μας πριν από τη Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας μπορούν να αιτηθούν είτε μετεγκατάσταση σε κάποια άλλη χώρα της ΕΕ είτε οικογενειακή επανένωση. Ενώ, οι πρόσφυγες που εισήλθαν στην Ελλάδα μετά την έναρξη της Συμφωνίας μπορούν να αιτηθούν μόνο για οικογενειακή επανένωση.

Κατά την Ευρωπαϊκή Ένωση (2016), έως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2017 θα έπρεπε να μετεγκατασταθούν 160.000 αιτούντες διεθνούς προστασίας σε χώρες της ΕΕ από την Ελλάδα και την Ιταλία. Η Διεθνής Αμνηστία (2017ε) διαπιστώνει ότι το πρόγραμμα μετεγκατάστασης έχει αποτύχει, καθώς μόνο το 28,7% του στόχου έχει πραγματοποιηθεί. Η Πολωνία και η Ουγγαρία δεν έχουν δεχθεί κανένα πρόσφυγα, ενώ η Τσεχία μόλις 12 και η Σλοβακία μόλις 16 πρόσφυγες (διαθέσιμες θέσεις 2.691 και 902 αντίστοιχα). Η Μάλτα έχει πραγματοποιήσει απόλυτα τις προβλεπόμενες μετεγκαταστάσεις, ενώ η Φιλανδία έφτασε το υψηλό ποσοστό του 94%.

Εκτός από τα παραπάνω, το πρόγραμμα μετεγκατάστασης έχει και τα εξής κενά (ActionAid, χ.χ.; Διεθνής Αμνηστία, 2017ζ):

- Στο πρόγραμμα, δεν μπορούν να ενταχθούν πρόσφυγες που έφτασαν στην Ελλάδα μετά τη Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας (Διεθνής Αμνηστία, 2017ε; ActionAid, χ.χ.).
- Ισχύει για άτομα με συγκεκριμένη εθνική καταγωγή. Συγκεκριμένα, οι εθνικότητες, οι οποίες έχουν μέσο όρο αναγνώρισης ασύλου από 75% και πάνω μπορούσαν να ενταχθούν στο πρόγραμμα (π.χ. οι Σύροι πρόσφυγες). Έτσι, είχαμε τη μη ένταξη των Ιρακινών τον Ιούνιο του 2016, καθώς το ποσοστό τους έπεσε σε 73% (οι Ιρακινοί που είχαν υποβάλει αίτηση πριν τον Ιούνιο, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα) (ActionAid, χ.χ.). Εκτός από τους Ιρακινούς, και οι Αφγανοί δεν μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης για τον ίδιο λόγο (Διεθνής Αμνηστία, 2017στ).
- Τέλος, οι πρόσφυγες δεν έλαβαν εκτενή πληροφόρηση για το πρόγραμμα μετεγκατάστασης, δεν είναι σε θέση να επιλέξουν το κράτος μέλος, στο οποίο θα

επιθυμούσαν να μεταβούν και η διαδικασία μετεγκατάστασης απαιτεί πολύ χρόνο (Διεθνής Αμνηστία, 2016α).

Συμπερασματικά, κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση της Υπηρεσίας Ασύλου με επιπλέον προσωπικό, ώστε να διεκπεραιώνονται ταχύτερα οι διάφορες διαδικασίες που αφορούν τους πρόσφυγες (εξέταση των αιτήσεων ασύλου, μετεγκατάσταση, κ.λπ.). Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να παρέχει βοήθεια στην Ελλάδα με την αποστολή καταρτισμένου προσωπικού στα θέματα ασύλου. Η Ελληνική πολιτεία πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε η Υπηρεσία Ασύλου να διαχειρίζεται καλύτερα τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας (εύκολη πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, άμεση εξέταση των αιτήσεων, ίση μεταχείριση των προσφύγων, κ.λπ.). Επίσης, είναι απαραίτητη η ενημέρωση των προσφύγων σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου, μετεγκατάστασης, κ.λπ. και η παροχή δωρεάν νομικής εκπροσώπησης για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια διαδικασία ασύλου (Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα, 2016).

3.1.3. Κοινωνική ένταξη των προσφύγων

Είναι γεγονός ότι ένας μεγάλος αριθμός των προσφύγων που διαμένει σήμερα στη χώρα μας, θα παραμείνει σε αυτή για μεγάλο χρονικό διάστημα (Solidaritynow, 2017). Σε συνέντευξη του, ο Γιάννης Μουζάλας (Υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής) δήλωσε για τον αριθμό των προσφύγων που θα παραμείνουν οριστικά στην Ελλάδα ότι *«εφόσον ισχύσει η συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας και δεν αλλάξουν οι συνθήκες, θα πρέπει να υπολογίζουμε - χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα είναι τόσοι - σε έναν αριθμό 25.000-30.000 ανθρώπων που έχουν κάνει αίτηση ασύλου και δεν υπάγονται στο καθεστώς μετεγκαταστάσεων. Δεν είναι λίγοι, αλλά μπορούμε να τα καταφέρουμε»* (Τα Νέα, 2017).

Επομένως, τα ερωτήματα που δημιουργούνται από την παραπάνω διαπίστωση σχετίζονται με το εάν τα άτομα αυτά θα συνεχίσουν να ζουν αποκομμένα σε προσφυγικούς καταυλισμούς, εάν οι ίδιοι οι πρόσφυγες επιθυμούν την κοινωνική τους ενσωμάτωση και τέλος, εάν η ελληνική κοινωνία είναι έτοιμη να τους αποδεχθεί και να τους εντάξει στο σύνολό της.

Πριν γίνει η παρουσίαση των βασικών σημείων, τα οποία θα ενισχύσουν την ενσωμάτωση των προσφύγων στον κοινωνικό ιστό, σκόπιμη κρίνεται η αναφορά

στα δεδομένα τριών ελληνικών ερευνών (ΚΑΠΑ Research - ΕΝΠΕ, 2016; Public Issue - ΔιαΝΕΟσις, 2016; Public Issue - Παρατηρητήριο του Δήμου Αθηναίων, 2017) που αναφέρονται στη στάση των Ελλήνων απέναντι στους πρόσφυγες, αλλά και στη θέση των προσφύγων για μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας.

Το έτος 2016, η **ΚΑΠΑ Research** πραγματοποίησε έρευνα για την Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (Ε.Ν.Π.Ε.) σε 637 πρόσφυγες που διέμεναν σε κέντρα φιλοξενίας/υποδοχής στην Αττική. Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με την πιθανή μόνιμη διαμονή των προσφύγων στην Ελλάδα είναι τα εξής:

- Το 77,6% του δείγματος έχει θετική γνώμη για την Ελλάδα.
- Το 40,6% νιώθει πολύ καλά & καλά με την παραμονή του στην Ελλάδα.
- Το 53,5% είχε πρόβλημα να συνεννοηθεί με τις υπηρεσίες του ελληνικού κράτους εξαιτίας της γλώσσας.
- Το 27,9% θα μείνει στην Ελλάδα, εάν βρει κάποια δουλειά και συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης.
- Το 30,1% θα κάνει αίτηση ασύλου στην Ελλάδα, εάν δεν μπορεί να περάσει σε άλλη χώρα.
- Το 24,1% δηλώνουν ότι θα έρθουν και άλλα μέλη της οικογένειάς τους στην Ελλάδα, εφόσον παραμείνουν στη χώρα μας.
- Το 31,8% θα έμενε στην Ελλάδα γιατί είναι πιο εύκολο σε σχέση με άλλες χώρες.
- Το 49,7% θα προσπαθούσε να μείνει στην Αθήνα ή γύρω από αυτή.
- Το 68% νιώθει ότι δεν μπορεί να βρει δουλειά στην Ελλάδα ώστε να καλύψει τις βασικές του ανάγκες.
- Από τους πρόσφυγες που νιώθουν ότι μπορούν να βρουν δουλειά στην Ελλάδα (21,9%), το 21,7% απαντά ως εργάτης και το 20,7% ως υπάλληλος σε γραφείο.

Τον Φεβρουάριο 2016, η **Public Issue** πραγματοποίησε πανελλαδική έρευνα για τη ΔιαΝΕΟσις (μέγεθος δείγματος: 1.220 άτομα) και κατέγραψε αρκετά ενδιαφέροντα αποτελέσματα σχετικά με τη στάση των Ελλήνων απέναντι στο προσφυγικό. Πιο συγκεκριμένα:

- Το 27% θεωρεί ότι οι πρόσφυγες δεν ξεπέρασαν τους 100.000, ενώ το 18% απάντησε ότι οι προσφυγικές ροές κυμάνθηκαν μεταξύ 100.000 με 500.000.
- Το 63% αποδίδει μόνιμο χαρακτήρα στις προσφυγικές ροές.

- Το 87% δίνει υψηλή βαθμολογία στη στάση των κατοίκων των νησιών αναφορικά με τους πρόσφυγες.
- Το 67% έχει θετικά συναισθήματα για τους πρόσφυγες που ήρθαν στην Ελλάδα το 2016 (συμπόνια 38%, λύπη 29%).
- Το 29% δηλώνει ότι έχει αρνητικά συναισθήματα (ανησυχία 16%, φόβος 4%).
- Το 84% δηλώνει ότι συμπαθεί τους πρόσφυγες.
- Το 58% απάντησε ότι έχει βοηθήσει τους πρόσφυγες, με τρόφιμα (39%), ρούχα (31%), φάρμακα και είδη υγιεινής (11%).
- Το 66% έχει θετική γνώμη για τους πρόσφυγες, αλλά όχι στον ίδιο βαθμό και για τους μετανάστες (59%).
- Το 32% δηλώνει θετικό στη μόνιμη εγκατάσταση των προσφύγων (55% τάσσεται κατά της μόνιμης εγκατάστασης).
- Το 53% δηλώνει ότι οι πρόσφυγες που πρέπει να εγκατασταθούν μόνιμα στη χώρα μας, πρέπει να φτάνουν μέχρι τις 10.000.
- Το 60% θεωρεί ότι οι πρόσφυγες πρέπει να διαμένουν σε διαμερίσματα.
- Το 81% πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί άδεια εργασίας στους πρόσφυγες.
- Το 45% πιστεύει ότι οι πρόσφυγες θα αυξήσουν την εγκληματικότητα (το 42% των ερωτηθέντων διαφωνεί).
- Το 45% συμφωνεί ότι οι πρόσφυγες θα αυξήσουν τον κίνδυνο της τρομοκρατίας (το 41% του δείγματος διαφωνεί).
- Το 44% δηλώνει ότι οι πρόσφυγες θα βοηθήσουν την ελληνική οικονομία (το 40% του δείγματος διαφωνεί).
- Το 54% θεωρεί ότι οι πρόσφυγες δεν θα πάρουν τις δουλειές των Ελλήνων (το 35% συμφωνεί).
- Το 49% συμφωνεί ότι οι πρόσφυγες θα επιβαρύνουν τη δημόσια υγεία και παιδεία (το 41% διαφωνεί).
- Το 50% δεν θεωρεί ότι οι πρόσφυγες θα εμπλουτίσουν τον πολιτισμό της Ελλάδας (το 36% συμφωνεί).
- Το 66% συμφωνεί οι πρόσφυγες θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στην ελληνική κοινωνία, επειδή οι περισσότεροι είναι οικογενειάρχες και φιλήσυχοι.

- Το 51% τάσσονται κατά της άποψης ότι οι πρόσφυγες δεν θα μπορέσουν να ενσωματωθούν στην κοινωνία, επειδή οι περισσότεροι είναι μουσουλμάνοι.

Τέλος, η **Public Issue** διενήργησε έρευνα για το Παρατηρητήριο του Δήμου Αθηναίων (2017) σε πρόσφυγες του κέντρου φιλοξενίας στον Ελαιώνα (534 οικογένειες-1600 μέλη) και στους κατοίκους του Δήμου Αθηναίων.

Τα δεδομένα που συγκέντρωσε από τους πρόσφυγες είναι τα εξής:

- Το 98% των ερωτηθέντων βγαίνει συχνά στην Αθήνα.
- Το 89% δήλωσε ότι δεν συνέβη κάτι που τον προσέβαλε στην Αθήνα.
- Το 55% απάντησε ότι δεν θέλει να μάθει ελληνικά, το 22% θέλει να μάθει, το 19% μαθαίνει ελληνικά και το 3% μιλάει ελληνικά.
- Το 60% των προσφύγων επιθυμεί να φύγει από την Ελλάδα για άλλο προορισμό (το 5% απάντησε ότι θέλει να μείνει στην Ελλάδα).

Τα δεδομένα που συγκέντρωσε από τους κατοίκους της Αθήνας περιγράφονται παρακάτω:

- Το 80% που βλέπει άτομα από τρίτες χώρες στη γειτονιά του, πιστεύει ότι δεν δημιουργούν προβλήματα.
- Από τους ερωτηθέντες που βλέπουν άλλες εθνικότητες στη γειτονιά τους, το 44% θεωρεί ότι υπάρχουν πρόσφυγες στην περιοχή του.
- Το 61% από τους ερωτηθέντες που βλέπει πρόσφυγες στη γειτονιά του, πιστεύει ότι τον τελευταίο χρόνο έχει αυξηθεί ο αριθμός των προσφύγων στην περιοχή του.
- Το 66% των ατόμων που βλέπει πρόσφυγες στην περιοχή του, θεωρεί ότι δεν έχει δημιουργήσει πρόβλημα η εγκατάσταση προσφύγων και το 72% ότι δεν υπάρχουν συχνά προστριβές μεταξύ των προσφύγων.
- Το 72% του δείγματος δήλωσε ότι πρέπει να πηγαίνουν σχολείο τα προσφυγόπουλα και το 65% ότι πρέπει να εγγράφονται στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου.
- Το 43% θεωρεί ότι οι πρόσφυγες πρέπει να μείνουν σε διαμερίσματα και το 38% σε ειδικούς καταυλισμούς.

- Σχετικά με τους πρόσφυγες που θα μείνουν στην Ελλάδα, το 31% πιστεύει ότι πρέπει να τους δοθεί άδεια εργασίας και το 26% απάντησε ότι δεν πρέπει να δοθεί.
- Το 54% πιστεύει ότι μάλλον δεν μπορούν να ενσωματωθούν οι πρόσφυγες που παραμένουν στην Ελλάδα.
- Το 44% θεωρεί ότι μάλλον αποτελούν απειλή για την Ελλάδα οι πρόσφυγες που παραμένουν σε αυτή.
- Το 57% έχει βοηθήσει πρόσφυγες, με υψηλότερα ποσοστά απαντήσεων να συγκεντρώνουν τα τρόφιμα, τα ρούχα και τα είδη υγιεινής.

Συνοψίζοντας με βάση τα παραπάνω στοιχεία, κατανοούμε ότι: α) υπάρχει ένα ποσοστό των προσφύγων που θα ήθελε να μείνει μόνιμα στην Ελλάδα, αλλά συναντά δυσκολίες στη γλώσσα και στην εύρεση κατάλληλης εργασίας για βιοπορισμό και β) σε γενικές γραμμές, η πλειοψηφία των Ελλήνων έχει θετική στάση για τους πρόσφυγες. Επομένως, η Πολιτεία θα πρέπει να σχεδιάσει τις πρακτικές για κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων με τρόπο που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους και θα στοχεύει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινότητας προς τη συγκεκριμένη ομάδα.

3.1.3.1. Βασικά σημεία για την ένταξη των προσφύγων

«Η ένταξη των προσφύγων αποτελεί δυναμική και πολύπλευρη αμφίδρομη διαδικασία που απαιτεί προσπάθειες απ' όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη» (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β: 1). Συνδέεται τόσο με την ικανότητα των προσφύγων να μπορούν να ενταχθούν σε μια νέα χώρα – διατηρώντας τα στοιχεία της πολιτισμικής τους ταυτότητας–, όσο και με τη δεκτικότητα της κοινωνίας για ένταξη των προσφύγων στο σύνολό της (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Οι πολιτικές που ακολουθούνται για την κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων θα πρέπει να αποτελούν μέρος της ευρύτερης μεταναστευτικής πολιτικής. Πολιτικές και σχεδιασμοί που αφορούν την αντιμετώπιση ρατσιστικών στερεότυπων και αντιλήψεων, την ισότητα των φύλων, τις δραστηριότητες που προωθούν την κοινωνική συμμετοχή και τη δημιουργία ενός θετικού κλίματος για

τις μειονότητες, μπορούν να εφαρμοστούν σε πρόσφυγες και μετανάστες (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Απαραίτητη κρίνεται η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχουν έργο στα κέντρα φιλοξενίας/υποδοχής και των ανθρώπων που σχεδιάζουν τις πολιτικές ένταξης, ώστε αυτές οι πολιτικές να μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε πρόσφυγα (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Η εκμάθηση της γλώσσας παίζει κυρίαρχο ρόλο στην ένταξη των προσφύγων, καθώς συνδέεται με τη φοίτηση των παιδιών στα σχολεία και με την εύρεση εργασίας (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β). Μέσω της γλώσσας, ο πρόσφυγας μπορεί να αναπτύξει κοινωνικό διάλογο, να αλληλεπιδρά και να επικοινωνεί με τα άλλα μέλη της κοινότητας, να γνωρίσει την πολιτιστική τους κουλτούρα, να συνεργαστεί και να συνυπάρχει ειρηνικά μαζί τους (Τσακηρίδη, 2012). Σπουδαίας σημασίας αποτελεί και η επαγγελματική κατάρτιση των προσφύγων, διότι εξασφαλίζει εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας στην περίπτωση χορήγησης άδειας διαμονής (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Ειδικότερα, τα άτομα που έφτασαν στην Ελλάδα δεν αναγνωρίζονται γρήγορα ως πρόσφυγες, διότι η διαδικασία εξέτασης του αιτήματός τους για άσυλο είναι αρκετά χρονοβόρα. Επομένως, το διάστημα που ζουν στη χώρα μας αποκτούν βιώματα και εμπειρίες που επηρεάζουν την άποψή τους για κοινωνική ένταξη. Η στέγαση των προσφύγων σε κέντρα φιλοξενίας για μεγάλο χρονικό διάστημα, ο αποχωρισμός από την οικογένεια, οι περιορισμοί στο δικαίωμα εργασίας, η εξάρτηση από διάφορες υπηρεσίες παροχών, τα στερεότυπα που συχνά αντιμετωπίζουν μπορεί να έχουν ως συνέπεια την περιθωριοποίησή τους (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Στο πλαίσιο της ορθολογικής κατανομής των προσφυγικών πληθυσμών στις ελληνικές περιοχές, μπορεί να επιτευχθεί η στέγαση των προσφύγων σε διαμερίσματα, ώστε να μην απομονώνονται στα κέντρα φιλοξενίας. Έτσι, θα μπορέσουν να ενταχθούν και σε διάφορες δραστηριότητες που οργανώνει ο κάθε δήμος (αθλητικές, πολιτιστικές, κ.λπ.) (ΙΤΑ-ΚΕΔΕ, 2016).

Σημαντική είναι και η εργασία, καθώς το άτομο θα μπορέσει να βιοποριστεί, αλλά και να κοινωνικοποιηθεί (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β). Ωστόσο, οι μετανάστες/πρόσφυγες συναντούν αρκετές δυσχέρειες στον τομέα της απασχόλησης, γι' αυτό και θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στον συγκεκριμένο τομέα, να τους παρέχονται ίδια δικαιώματα και ίδιες συνθήκες εργασίας με τον ντόπιο πληθυσμό και η δυνατότητα εθελοντικής εργασίας (ITA-ΚΕΔΕ, 2016).

Επίσης, τα άτομα αυτά έχουν βιώσει τραυματικές εμπειρίες (αναγκαστική μετακίνηση, διώξεις, αποχωρισμό της οικογένειας) που μπορεί να έχουν επηρεάσει σημαντικά την ψυχολογία τους και να τους έχουν δημιουργήσει αισθήματα απογοήτευσης, αγανάκτησης, επιθετικότητας. Επομένως, θα πρέπει να τους παρέχεται η απαραίτητη φροντίδα από ειδικούς (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 2007β).

Καίριας σημασίας για την κοινωνική ένταξη των προσφύγων αποτελεί και η αποδοχή τους από την ελληνική κοινότητα. Η πολιτεία θα πρέπει να προβάλλει τη συμβολή των μεταναστών (και με παραδείγματα από δημόσια πρόσωπα) στην οικονομία, στον πολιτισμό και στην κουλτούρα της χώρας μας, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο θετικά συναισθήματα για τον πρόσφυγα/τον μετανάστη. Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής δημιούργησαν καμπάνια κατά των στερεοτύπων για πρόσφυγες και μετανάστες με τίτλο Stop Mind Borders. Η καμπάνια περιέχει σύντομες ιστορίες με θέμα τον ρατσισμό και τα στερεότυπα που αντιμετώπισαν οι Έλληνες της διασποράς και βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα (Athina9.84.gr, 2017; Εφημερίδα των Συντακτών, 2017β).

Ακόμη, σημαντικός είναι και ο ρόλος των δήμων, διότι σε επίπεδο τοπικής κοινότητας επιτυγχάνεται η ένταξη των προσφύγων. Η τοπική αυτοδιοίκηση της εκάστοτε περιοχής θα πρέπει να δέχεται την κατάλληλη ενημέρωση για την υιοθέτηση ενεργειών με σκοπό την ένταξη και τη συμμετοχή των προσφύγων σε τοπικές εθελοντικές οργανώσεις και κοινωνικές δραστηριότητες. Επίσης, θα πρέπει να πραγματοποιούνται διάφορες ενημερώσεις και δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο που θα στοχεύουν στη γνωριμία του ξένου, του διαφορετικού και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των κατοίκων και των προσφύγων (ITA-ΚΕΔΕ, 2016).

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ-Γραφείο Ευρώπης (2017), οι δήμοι, οι τοπικοί άρχοντες, αλλά και οι εθελοντές μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στην υποστήριξη και στην κοινωνική ένταξη των προσφύγων.

Όμως, σπουδαιότερο ρόλο στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τους πρόσφυγες έχει το σχολείο. Μέσω της συνύπαρξης παιδιών με διαφορετική ταυτότητα και κουλτούρα, η εκπαίδευση μετατρέπεται σε διαπολιτισμική, απομονώνει τις διακρίσεις και τα στερεότυπα και φέρνει σε πρώτο πλάνο την αλληλοαποδοχή, την αλληλεγγύη, την επικοινωνία και το σεβασμό προς το διαφορετικό. Με το δημόσιο σχολείο να εντάσσει και να μορφώνει κάθε παιδί, ανεξάρτητα από την προέλευσή του, η κοινωνία στρέφεται εναντίον του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης των ατόμων (Νικολάου, 2011). «Αυτό το δημόσιο σχολείο θα αποτελέσει το ανάχωμα της δημοκρατικής παράδοσης της κοινωνίας μας, αμβλύνοντας τις κοινωνικές αδικίες και διασφαλίζοντας την πρόσβαση όλων των πολιτών στο υπέρτατο αγαθό της γνώσης και διαμέσου αυτής στην επαγγελματική και κοινωνική ένταξη» (Νικολάου, 2011: 225). Το ΥΠΕΘ δημιούργησε κοινωνικό τηλεοπτικό μήνυμα με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας για την ένταξη των προσφυγόπουλων στη δημόσια εκπαίδευση (ΥΠΕΘ, 2017).

Τέλος, η ένταξη των προσφύγων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία διαμορφώνουν στάσεις και αντιλήψεις και γι' αυτό θα πρέπει να βοηθήσουν και να δημιουργήσουν ένα θετικό πλαίσιο για την ενσωμάτωση αυτής της ομάδας (ΙΤΑ-ΚΕΔΕ, 2016). Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. ως προς το προσφυγικό ζήτημα θα αναφερθεί διεξοδικά στο επόμενο κεφάλαιο, το οποίο περιέχει έρευνα πάνω σε ηλεκτρονικά άρθρα τριών μεγάλων ελληνικών εφημερίδων (Εφημερίδα των Συντακτών, Αυγή και Καθημερινή).

Β' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 4^ο

4.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Κύριος σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να ερευνηθεί την αναπαράσταση του προσφυγικού ζητήματος στην Ελλάδα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Ειδικότερα, οι στόχοι είναι:

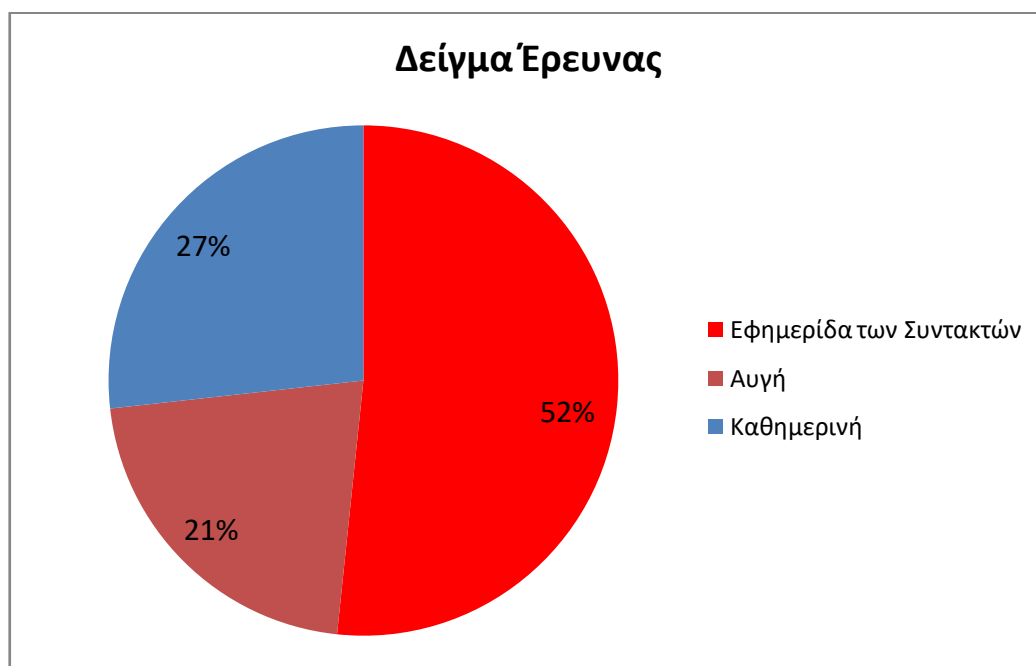
- να ανακαλύψουμε σε ποιες διαστάσεις του προσφυγικού αναφέρονται περισσότερο τα Μ.Μ.Ε. (στέγαση, υγιεινή, άσυλο, κ.λπ.)
- να διαπιστωθεί η στάση των Μ.Μ.Ε. προς τους πρόσφυγες
- να παρουσιαστεί το ζήτημα της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία και η στάση των Μ.Μ.Ε. προς αυτό
- να διαπιστωθούν σε ποιες συμπεριφορές και σε ποια συναισθήματα ωθούν τα Μ.Μ.Ε το ελληνικό κοινό σχετικά με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων και τους πρόσφυγες γενικότερα.

4.2. Διαδικασία έρευνας

Στην παρούσα έρευνα αποφασίστηκε να καταγραφούν και να αναλυθούν άρθρα από ελληνικές εφημερίδες, ώστε να αποκτήσουμε μια αντιπροσωπευτική εικόνα για την κοινωνική αναπαράσταση του προσφυγικού. Οι ελληνικές εφημερίδες που επιλέχθηκαν είναι η «Εφημερίδα των Συντακτών», η «Αυγή» και η «Καθημερινή» διότι α) πρόκειται για εφημερίδες ευρείας και καθημερινής κυκλοφορίας, β) εντάσσονται σε διαφορετικά πολιτικο-ιδεολογικά πλαίσια και γ) έχουν ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και ένα μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτές. Στη συνέχεια επιλέχθηκαν από κάθε εφημερίδα τα άρθρα εκείνα που αναφέρονταν στο προσφυγικό για τη χρονική περίοδο από 1/09/2016 μέχρι 28/02/2017 και ακολούθησε η ανάγνωση όλων των άρθρων αυτών.

4.3. Δείγμα έρευνας

Κατά τη διαδικασία της έρευνας καταγράφηκαν 1.880 άρθρα που αναφέρονται στο προσφυγικό ζήτημα για το χρονικό διάστημα 1/09/2016 έως 28/02/2017. Από αυτά 971 άρθρα προέρχονται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» (Παράρτημα, Πίνακας 1), 406 άρθρα από την «Αυγή» (Παράρτημα, Πίνακας 2) και 503 άρθρα (Παράρτημα, Πίνακας 3) από την «Καθημερινή».

Εικόνα 1: Δείγμα Έρευνας

4.4. Μέθοδος έρευνας

Η μέθοδος, η οποία χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα είναι η ανάλυση περιεχομένου. Η συγκεκριμένη μέθοδος εφαρμόζεται κατά κόρον στις κοινωνικές επιστήμες (Robson, 2010; Μπονίδης, 2004). Συχνά, χρησιμοποιείται με σκοπό να αναλυθεί το περιεχόμενο βιβλίων, περιοδικών, εφημερίδων, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών, κ.λπ. (Αθανασίου, 2007). Κατά την ανάλυση περιεχομένου, το ενδιαφέρον του ερευνητή στρέφεται στην επικοινωνία, στις προθέσεις, στις συμπεριφορές, στις στάσεις, στα κίνητρα, στο είδος του λόγου που χρησιμοποιείται (μορφή - σύνταξη - δομή) (Αθανασίου, 2007).

Μέσω της μεθόδου, καταγράφονται και αναλύονται λέξεις, φράσεις και νοήματα ενός κειμένου με σκοπό την ανακάλυψη των μηνυμάτων του κειμένου και την εξαγωγή κατάλληλων συμπερασμάτων (Ζαφειρόπουλος, 2005). «Η ανάλυση

περιεχομένου είναι μια τεχνική έρευνας για την εξαγωγή συμπερασμάτων με τρόπο συστηματικό και αντικειμενικό που προκύπτουν από τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που βρίσκονται μέσα σε ένα κείμενο» (Ζαφειρόπουλος, 2005: 173).

Επίσης, η ανάλυση περιεχομένου χρησιμοποιείται και για τη διερεύνηση της επίδρασης των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης (Φίλιας, 1996). Ως στόχοι της ανάλυσης περιεχομένου ορίζονται οι εξής: «α) να δημιουργήσει δεδομένα, τα οποία είναι αντικειμενικά ή είναι δυνατόν να αναπαραχθούν, β) να μπορούν να μετρηθούν και να αναλυθούν ποσοτικά, γ) να είναι σημαντικά για μια συστηματική θεωρία και δ) να μπορούν να οδηγήσουν σε γενικεύσεις πέρα από τα συγκεκριμένα αναλυόμενα δεδομένα» (Φίλιας, 1996: 205).

Ωστόσο, ο ερευνητής που χρησιμοποιεί την ανάλυση περιεχομένου θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός όταν σχεδιάζει την έρευνά του και επεξεργάζεται τις πληροφορίες, να δρα χωρίς προκαταλήψεις και στερεότυπα και να ενδιαφέρεται για ουσιαστικές πληροφορίες (Αθανασίου, 2007).

Σύμφωνα και με τη μεθοδολογία της ανάλυσης περιεχομένου (Φίλιας, 1996; Αθανασίου, 2007; Ζαφειρόπουλος, 2005; Robson, 2010; Κυριαζή, 1999):

- Στην παρούσα μελέτη, μονάδα καταγραφής είναι το άρθρο. Ειδικότερα, εστίασαμε στην προβολή των θεμάτων που εμφανίζονται στο περιεχόμενο των άρθρων και στην ανάλυση αυτών των θεμάτων. Ως βασικός στόχος της εργασίας θεωρείται η αναζήτηση και η παρουσίαση της ποικιλίας των θεμάτων που υπάρχουν στα άρθρα καθώς και η ερμηνεία τους.
- Τα αρχεία διαβάστηκαν πολλές φορές και μετά κωδικοποιήθηκαν με βάση το περιεχόμενό τους και σε τι αναφέρονται. Βρέθηκαν 17 κατηγορίες. Όλα τα αρχεία κατανέμονται με βάση το περιεχόμενό τους και κατατάσσονται σε μια από τις 17 κατηγορίες. Μπορεί κάποιο αρχείο να είχε περισσότερα από ένα θέματα ανεξάρτητα ποιο ήταν το κεντρικό, οπότε σε αυτήν την περίπτωση συμπεριλαμβανόταν στην ανάλυση και στις δύο κατηγορίες. Πολλά άρθρα παρουσίασαν συνάφεια με τουλάχιστον μια από τις θεματικές ενότητες οπότε και συμπεριλήφθηκαν όλα στην επεξεργασία και μετέπειτα ανάλυσή τους.
- Από τις κατηγορίες που προέκυψαν, επικεντρωθήκαμε στην κατηγορία «Εκπαίδευση». Όσα άρθρα κατατάχθηκαν στην κατηγορία «Εκπαίδευση» μελετήθηκαν διεξοδικά, ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες υπήρξε περιγραφική

ανάγνωση των άρθρων τους, ώστε να έχουμε μια γενικότερη εικόνα για τους πρόσφυγες.

Κεφάλαιο 5^ο

5.1. Αποτελέσματα της έρευνας

5.1.1. Αριθμός άρθρων

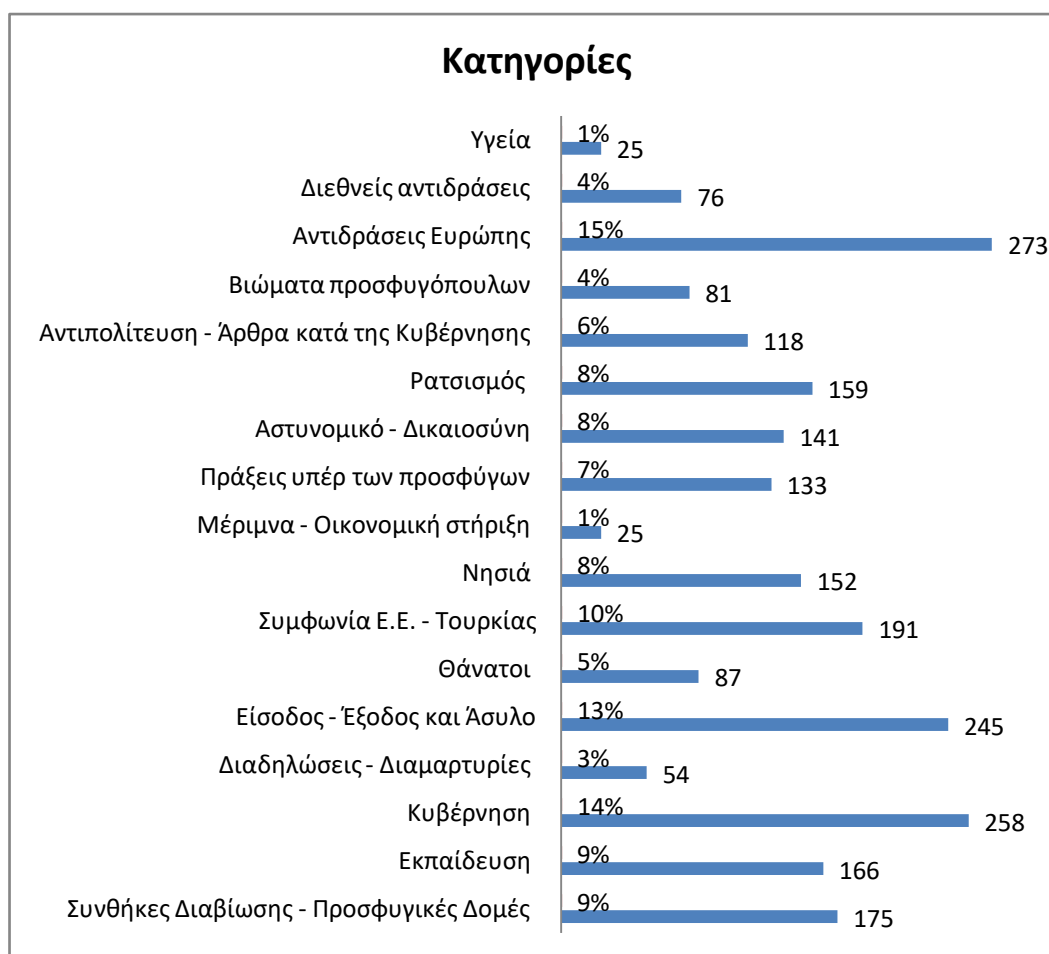
Στο χρονικό διάστημα από 01/09/16 έως 28/02/17, η «Εφημερίδα των Συντακτών» είχε 971 (52%) ηλεκτρονικά άρθρα που σχετίζονται με το προσφυγικό ζήτημα, η «Αυγή» είχε 406 άρθρα (21%) και η «Καθημερινή» είχε 503 άρθρα (27%). Συνολικά αναλύθηκαν 1.880 ηλεκτρονικά άρθρα. Παρατηρούμε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται σε μεγαλύτερο ποσοστό στο προσφυγικό σε σχέση με τις δύο άλλες εφημερίδες.

5.1.2. Κατηγορίες άρθρων

Μετά τη συλλογή και επεξεργασία των άρθρων από τις ηλεκτρονικές σελίδες των εφημερίδων «Εφημερίδα των Συντακτών», «Αυγή» και «Καθημερινή» προέκυψαν οι εξής κατηγορίες:

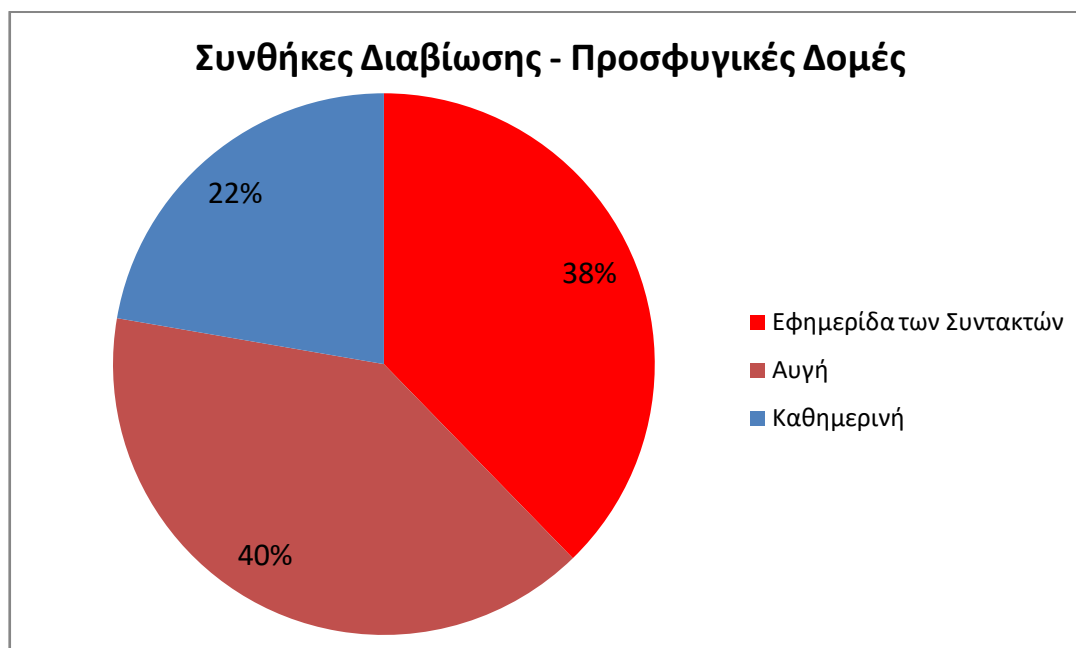
- Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές (9%)
- Κυβέρνηση (14%)
- Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες (3%)
- Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο (13%)
- Θάνατοι (5%)
- Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας (10%)
- Νησιά (8%)
- Πράξεις υπέρ των προσφύγων (7%)
- Αστυνομικό - Δικαιοσύνη (8%)
- Ρατσισμός (8%)
- Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της Κυβέρνησης (6%)
- Βιώματα προσφυγόπουλων (4%)
- Διεθνείς αντιδράσεις (4%)
- Αντιδράσεις Ευρώπης (15%)
- Υγεία (1%)

- Μέριμνα - Οικονομική στήριξη (1%)
- Εκπαίδευση (9%)

Εικόνα 2: Κατηγορίες άρθρων

5.1.2.1. Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές δομές

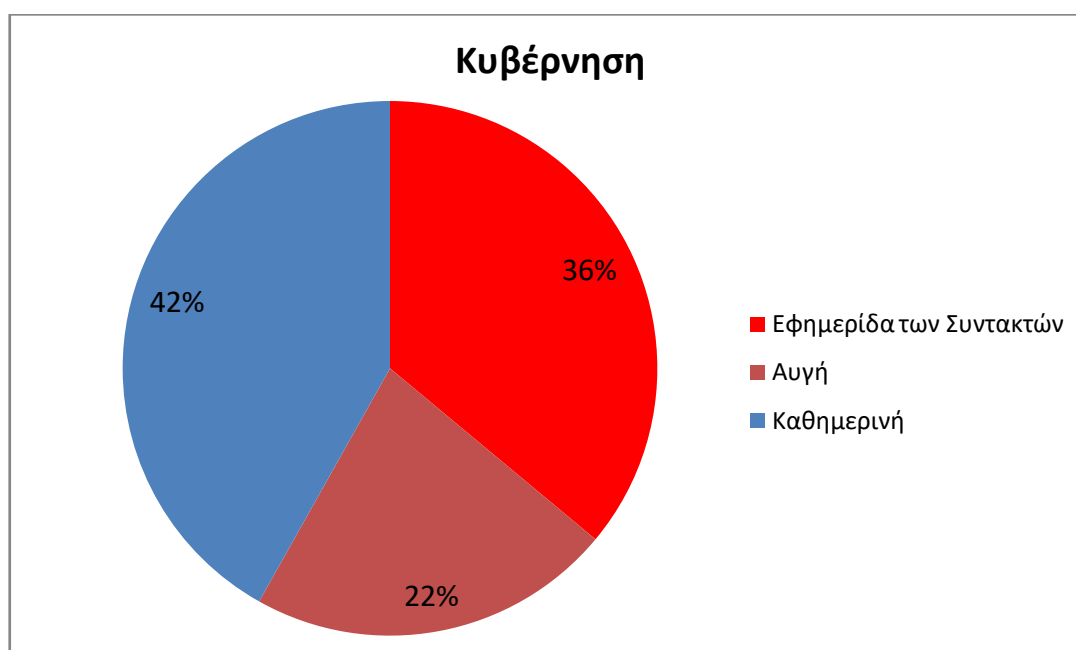

Εικόνα 3: Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές» παρατηρείται ότι το 9% (n= 175) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) σχετίζεται με τις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στις δομές φιλοξενίας της χώρας μας και γενικότερα με τις προσφυγικές δομές (Παράρτημα, Πίνακας 4).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η εφημερίδα «Αυγή» σημειώνει ποσοστό άρθρων 40% (n= 70) στη συγκεκριμένη κατηγορία (n= 175) και ακολουθούν η «Εφημερίδα των Συντακτών» (n= 66) με ποσοστό 38% και η «Καθημερινή» με ποσοστό 22% (n= 39).
- Η πλειοψηφία των άρθρων και στις τρεις εφημερίδες αναφέρεται στις άσχημες συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στα κέντρα φιλοξενίας, ιδιαίτερα το χειμώνα, στις ελλείψεις στους καταυλισμούς του Ελληνικού στην Αθήνα και της Μόριας στη Λέσβο, σε ορισμένες παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών στις δομές φιλοξενίας, στην απόφαση της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων για τη μεταφορά προσφύγων στην Κρήτη και στην εγκαινίαση νέων δομών φιλοξενίας.
- Τα υψηλά ποσοστά των εφημερίδων μας οδηγούν στη θέση ότι ενημερώνουν και ευαισθητοποιούν το κοινό για τις άσχημες συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων και τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν στα κέντρα φιλοξενίας. Με τίτλους

όπως «Στην Ελλάδα πεθαίνουμε λίγο λίγο κάθε μέρα», «Σκιά θανάτου πάνω από τις σκηνές», «Θαμμένες στο χιόνι οι σκηνές προσφύγων στη Μόρια», «Αυτοί δεν είναι άνθρωποι», «Διεθνής Αμνηστία: Άθλιες οι συνθήκες για τους πρόσφυγες στο Ελληνικό», «Γιατροί του Κόσμου: Οδύνη για τον τρίτο νεκρό, μέσα σε μία εβδομάδα, στη Μόρια», «Μάχη με τα χιόνια: Εικόνες από τους καταυλισμούς προσφύγων στην Softex και τη Μόρια (Video)», «Βελτίωση των συνθηκών στη Μόρια», «Θα πεθάνουμε χωρίς φωτιά», «Δυσμενείς συνθήκες στους καταυλισμούς προσφύγων», «Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας» τονίζεται ότι το μαρτύριο των προσφύγων συνεχίζεται και στη χώρα μας, επομένως δεν θα πρέπει να υπάρχει αδιαφορία και προκατάληψη προς τα άτομα αυτά από την ελληνική κοινωνία.

5.1.2.2. Κυβέρνηση

Εικόνα 4: Κυβέρνηση

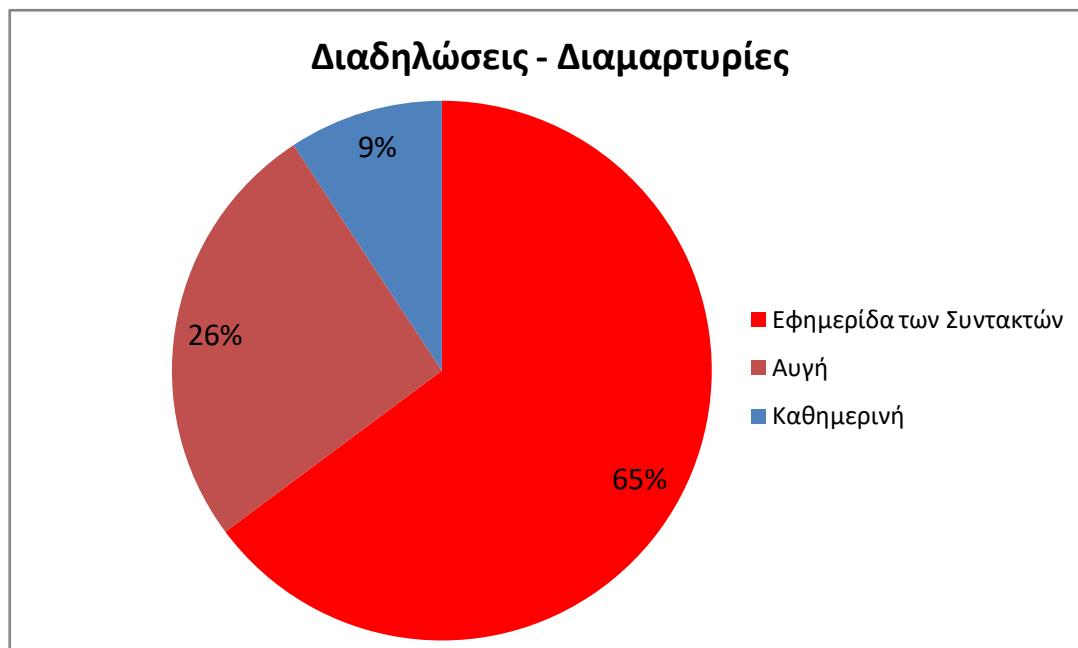
- Όσον αφορά στην κατηγορία «Κυβέρνηση», παρατηρείται ότι το 14% (n= 258) του δείγματος (N= 1.880) αναφέρεται στον ρόλο της Ελληνικής Κυβέρνησης σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα (Παράρτημα, Πίνακας 5).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η εφημερίδα «Καθημερινή» σημειώνει ποσοστό άρθρων 42% (n= 108) σε αυτή την κατηγορία (n= 258), η «Εφημερίδα των

Συντακτών» έχει ποσοστό 36% (n= 93) και έπεται η «Αυγή» με ποσοστό 22% (n= 57).

- Η πλειονότητα των παραπάνω άρθρων και στις τρεις εφημερίδες αναφέρεται στον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής, Γιάννη Μουζάλα και στις ενέργειες τόσο του ίδιου όσο και γενικότερα της κυβέρνησης με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων και την αποσυμφόρηση των νησιών από τους χιλιάδες πρόσφυγες.
- Ενδεικτικοί τίτλοι: «Γ. Μουζάλας: «Ψευδής η είδηση για απεργία πείνας στο Ελληνικό», «Γ. Μουζάλας: Νόμιμη ανθρωπιστική διαδρομή για τους πρόσφυγες», «Στη Λέσβο Μουζάλας – Αβραμόπουλος», «Μοίρασε... ευθύνες ο Μουζάλας», «Γ. Μουζάλας: Μόλις 689 προσλήψεις για της πρόσφυγες», «Γ. Μουζάλας: Οι καθυστερήσεις της Ύπατης Αρμοστείας και τα άμεσα βήματα στη Μόρια», «Γ. Μουζάλας: Πετύχαμε το στοίχημα του ξεχειμωνιάσματος στην ενδοχώρα, κακή η κατάσταση στα νησιά (Video)», «Γ. Μουζάλας: Από τον Μάρτιο η προσφορά χρημάτων στους πρόσφυγες», «Γ. Μουζάλας: «Στις καινούργιες επεξεργασίες του Δουβλίνου διαβλέπουμε τα παλιά λάθη», «Γ. Μουζάλας: Δήμος και Ν.Δ. υπεύθυνη για την κατάσταση στη Χίο», «Ο Γ. Μουζάλας ζήτησε από τον Μ. Σουλτς να αναλάβει ενεργό δράση στο προσφυγικό», «Μουζάλας: Πρόσφυγες εξαφανίζονται και δεν μπορούμε να τους επιστρέψουμε», «Μουζάλας: Χρήματα αντί συσσιτίου στους πρόσφυγες», «Μουζάλας: Δεν θα απεγκλωβίσουμε άμεσα τα νησιά».
- Επιπλέον, πολλά άρθρα αναφέρονται και στις συναντήσεις και δηλώσεις του πρωθυπουργού, Αλέξη Τσίπρα, για το προσφυγικό. Η παραίτηση Βουδούρη (πρώην γενικός γραμματέας Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής) και το παρασκήνιό της αναφέρεται και από τις τρεις εφημερίδες.
- Τέλος, από τους τίτλους της εφημερίδας «Καθημερινή» καταγράφεται και μια προσπάθεια ανάδειξης των προβλημάτων στο εσωτερικό της κυβέρνησης σχετικά με τα σχέδια που αφορούν το προσφυγικό («Μουζάλας: Πρόσφυγες εξαφανίζονται και δεν μπορούμε να τους επιστρέψουμε», «Παραδοχή Μουζάλα για αστοχίες», «Μουζάλας: Υπήρχε σχέδιο, αλλά δεν υπήρχαν χώροι», «Το προσφυγικό, αιτία εσωκομματικών προστριβών στον ΣΥΡΙΖΑ», «ΣΥΡΙΖΑ κατά

ΣΥΡΙΖΑ για το προσφυγικό», «Κυβέρνηση υπό πίεση σε πολλά μέτωπα»). Οι άλλες δύο εφημερίδες στέκονται περισσότερο στην ανάδειξη των ενεργειών των μελών της κυβέρνησης για τους πρόσφυγες.

5.1.2.3. Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες

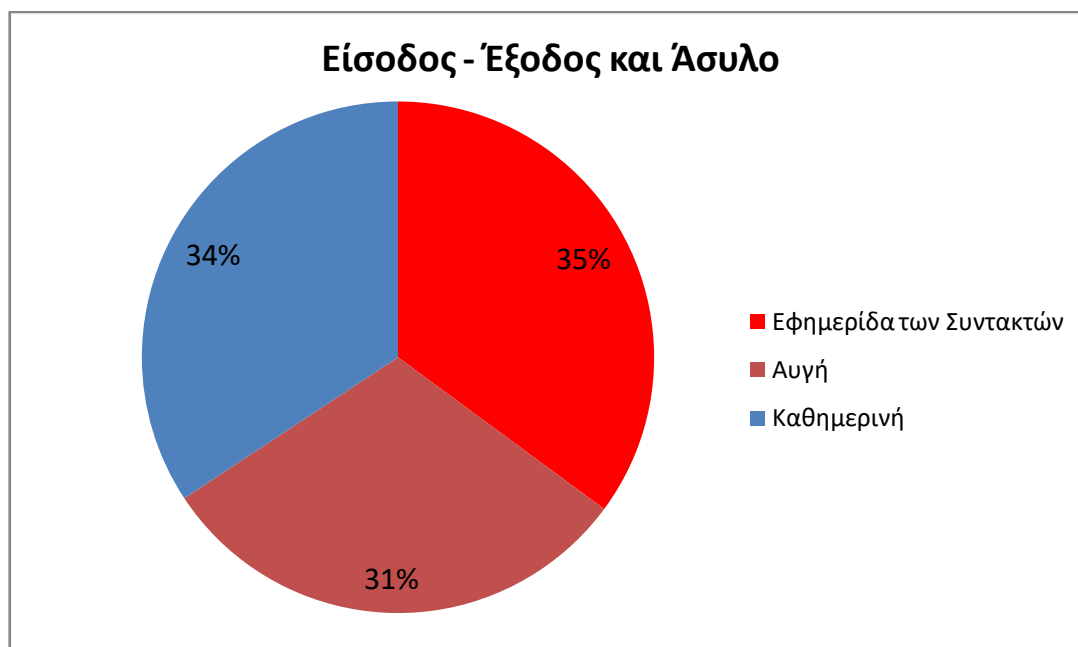

Εικόνα 5: Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες» παρατηρείται ότι το 3% (n= 54) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με τις διαμαρτυρίες και τις κινητοποιήσεις των προσφύγων που ζουν στη χώρα μας, καθώς και με τις αντιφασιστικές διαδηλώσεις που διοργανώνονται από συλλογικότητες υπέρ των προσφύγων (Παράρτημα, Πίνακας 6).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό άρθρων σε αυτή την κατηγορία (n= 54) σημειώνει η «Εφημερίδα των Συντακτών» (65%) (n= 35) και ακολουθούν η «Αυγή» με ποσοστό 26% (n= 14) και η «Καθημερινή» με ποσοστό 9% (n= 5). Από τα προαναφερόμενα ποσοστά γίνεται κατανοητό ότι η «Καθημερινή» δεν πληροφορεί σε μεγάλο βαθμό το αναγνωστικό κοινό σχετικά με τις διαμαρτυρίες των προσφύγων και τις διαδηλώσεις των Ελλήνων υπέρ του προσφυγικού.

- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τους θανάτους προσφύγων», «Συγκεντρώσεις υπέρ των προσφύγων σε όλη την Κρήτη», «Μαζική πορεία προσφύγων στη Μυτιλήνη», «ΚΕΕΡΦΑ: Ξεσηκωμός αντιφασιστικός και αλληλεγγύης στους πρόσφυγες», «Διαμαρτυρία προσφύγων στην παλιά εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Καβάλας», «Ολονύχτια διαμαρτυρία προσφύγων στη Θεσσαλονίκη: Ανοίξτε τα σύνορα», «Μυτιλήνη: Αντιρατσιστικό - αντιφασιστικό παλλεσβιακό συλλαλητήριο το απόγευμα», «Συγκέντρωση και πορεία για το προσφυγικό στην πόλη της Χίου».

5.1.2.4. Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο

Εικόνα 6: Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο

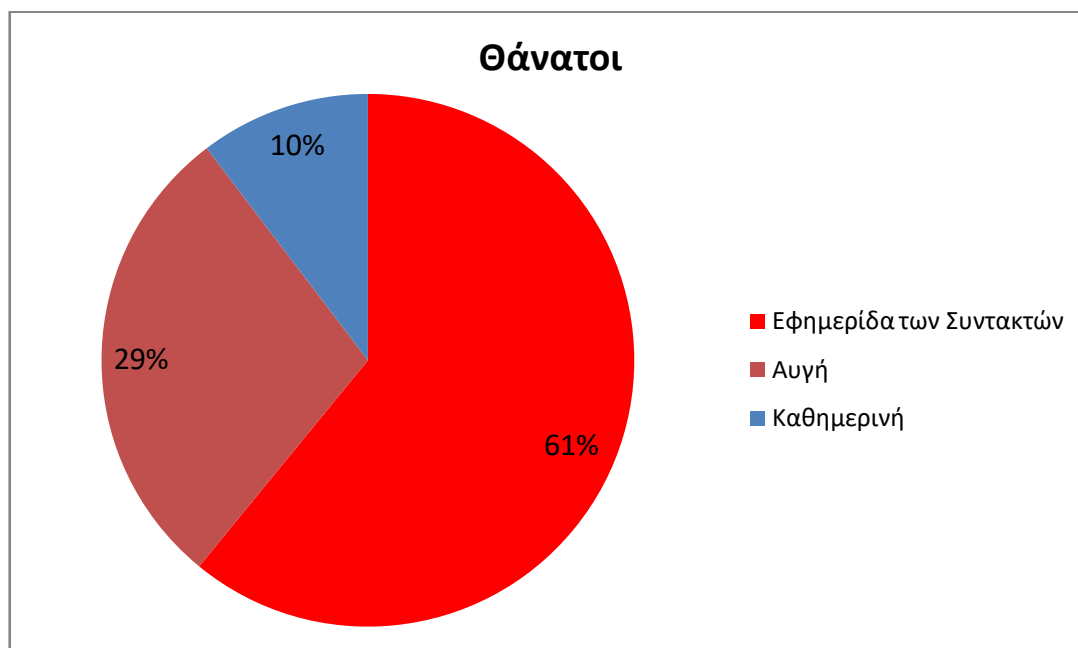
- Όσον αφορά στην κατηγορία «Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο», παρατηρείται ότι το 13% (n=245) των συνολικών άρθρων σχετίζεται με τις προσφυγικές ροές προς την πατρίδα μας, τον αριθμό των προσφύγων που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στην Ελλάδα, την κατάσταση που επικρατεί στην Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου και τα στατιστικά των ατόμων που έχουν καταθέσει άσυλο σε αυτήν, το πρόγραμμα μετεγκατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους ρυθμούς με τους οποίους πραγματοποιούνται οι μετεγκαταστάσεις, τη συνθήκη του Δουβλίνου και την

πιθανή ενεργοποίηση της για την Ελλάδα, τις επαναπροωθήσεις προσφύγων από τη χώρα μας, κ.λπ. (Παράρτημα, Πίνακας 7).

- Επίσης, διαπιστώνεται ότι τα 245 άρθρα αυτής της κατηγορίας κατανέμονται ως εξής: «Εφημερίδα των Συντακτών» 35% (n= 86), «Καθημερινή» 34% (n= 84) και «Αυγή» 31% (n= 75). Από τα παραπάνω ποσοστά κατανοείται ότι και οι τρεις εφημερίδες αναφέρονται εκτενέστερα στα παραπάνω θέματα.
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Σκάφος με πρόσφυγες εντοπίστηκε στη Νεάπολη», «Ζήτησαν άσυλο στην Ελλάδα και ξάφνου βρέθηκαν πίσω στο Ιράκ», «Απίστευτη ταλαιπωρία στην Υπηρεσία Ασύλου», «Ξαφνική αύξηση των προσφυγικών ροών σε Λέσβο και Χίο», «Ξαναθυμήθηκε το Δουβλίνο η Ε.Ε.», «Ξαναρχίζουν οι επιστροφές προσφύγων στην Ελλάδα», «Απεργία των συμβασιούχων της Υπηρεσίας Ασύλου», «Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής: Στα ευρωπαϊκά κράτη η ευθύνη για τον αργό ρυθμό μετεγκατάστασης προσφύγων», «Υπηρεσία Ασύλου: 8.738 αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες τα τελευταία τρία χρόνια», «Διεθνής Αμνηστία για Ε.Ε.: Η πίεση στην Ελλάδα για τις επιστροφές βάσει Δουβλίνου είναι υποκριτική», «Άφαντες οι ευρωπαϊκές αξίες στις πολιτικές ασύλου της Ε.Ε.», «Σε καθεστώς ασύλου πάνω από 10.000 άτομα», «Καθυστερεί η διαδικασία μετεγκατάστασης προσφύγων», «Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου», «Έλεγχος ροών από Frontex στα σύνορα», «Συστάσεις στην Ελλάδα για επαναφορά του «Δουβλίνου II» - Μόνο μεμονωμένες επιστροφές, λέει ο Αβραμόπουλος».

5.1.2.5. Θάνατοι προσφύγων

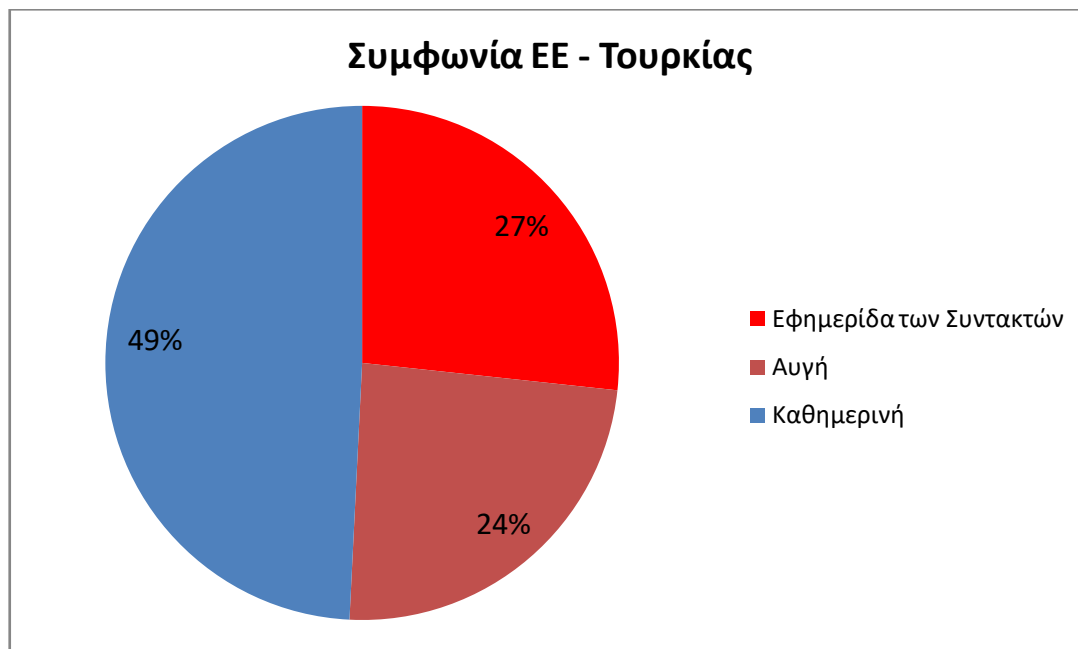

Εικόνα 7: Θάνατοι

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Θάνατοι» παρατηρείται ότι το 5% (n= 87) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με τους θανάτους προσφύγων (Παράρτημα, Πίνακας 8).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι σε αυτή την κατηγορία (n= 87), το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η «Εφημερίδα των Συντακτών» (61%) (n= 53) και έπονται η «Αυγή» με ποσοστό 29% (n= 25) και η «Καθημερινή» με ποσοστό 10% (n= 9).
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η εφημερίδα «Αυγή» κάνουν αναφορά στους θανάτους προσφύγων που διέμεναν στη χώρα μας, σε ανθρώπους που χάθηκαν σε ναυάγια στην Ελλάδα, τη Μεσόγειο και τη Λιβύη, και τέλος σε στοιχεία από επίσημους οργανισμούς σχετικά με τους θανάτους των προσφύγων τα τελευταία χρόνια. Η «Καθημερινή» αναφέρεται περισσότερο στα ναυάγια προσφύγων και λιγότερο στους θανάτους προσφύγων στη χώρα μας.
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Πάνω από 100 οι νεκροί του ναυαγίου στη Λιβύη», «Κι άλλος πρόσφυγας ξεψύχησε στη Μόρια», «4.000 πρόσφυγες νεκροί ντροπιάζουν την Ευρώπη», «Τρεις φορές πιο φονική από πέρσι η Μεσόγειος», «Τρίτος νεκρός στη Μόρια και ένας στο νοσοκομείο», «Η τραγωδία της Μόριας συγκλόνησε τον πολιτικό κόσμο», «Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Οι

θάνατοι στη Μεσόγειο θα ξεπεράσουν τους 4.000», «Εκατοντάδες νεκροί πρόσφυγες σε δύο ναυάγια», «Το 2016, τρεις φορές φονικότερο του 2015 στη Μεσόγειο».

5.1.2.6. Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας

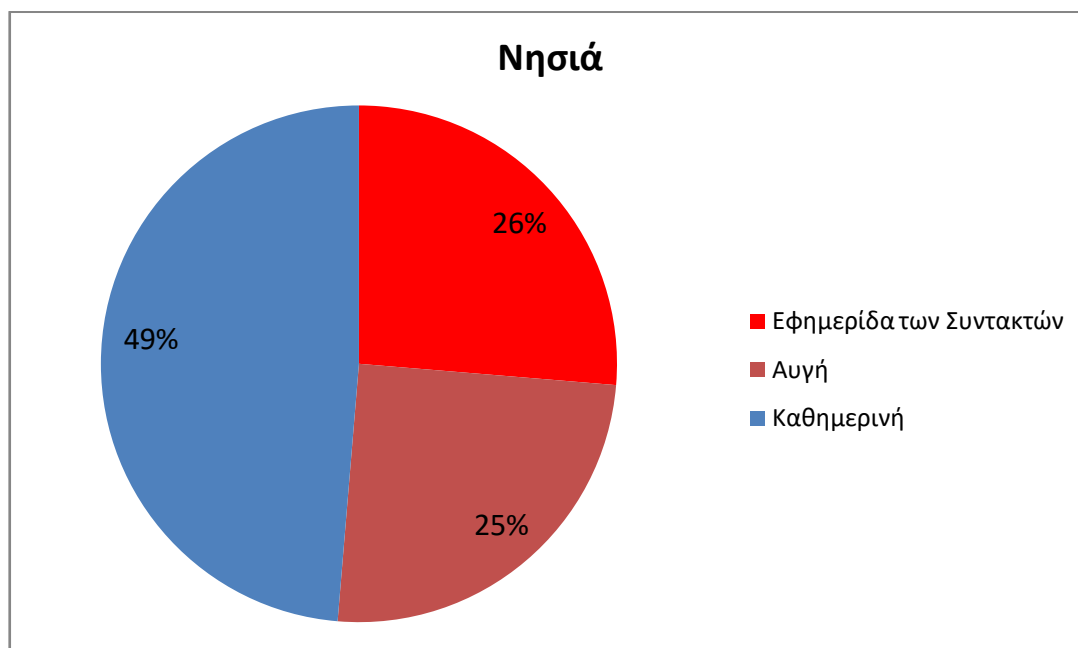
Εικόνα 8: Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας» διαπιστώνεται ότι το 10% (n= 191) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) αναφέρεται στη σύναψη της Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας με σκοπό τη μείωση των προσφυγικών ροών προς την Ευρώπη. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στις επιστροφές προσφύγων στην Τουρκία βάση της Συμφωνίας, στις αρνητικές κριτικές που υφίσταται η Συμφωνία, στις απειλές του Ερντογάν προς την Ευρώπη για κατάρρευση της Συμφωνίας, σε δηλώσεις και συζητήσεις τόσο μεταξύ των Ευρωπαίων ηγετών όσο και μεταξύ Τουρκίας και Ευρώπης για τη Συμφωνία, κ.λπ. (Παράρτημα, Πίνακας 9).
- Επίσης, παρατηρείται ότι σε αυτή την κατηγορία (n= 191), η «Καθημερινή» σημειώνει το υψηλότερο ποσοστό 49% (n= 94), η «Εφημερίδα των Συντακτών» έχει ποσοστό 27% (n= 51) και η «Αυγή» έχει ποσοστό 24% (n= 46).

Ακόμη, από τους τίτλους των άρθρων της κάθε εφημερίδας, επισημαίνεται ότι:

- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» ασκεί αρνητική κριτική στη Συμφωνία και χαρακτηρίζει τις επιστροφές προσφύγων ως απελάσεις («*Το ΣΤΕ δεν έκρινε ασφαλή τρίτη χώρα την Τουρκία*», «*Διεθνής Αμνηστία: 11 μήνες απόγνωση από την ευρωτουρκική συμφωνία*», «*Καμπάνια για το Άσυλο: Ολέθρια η ευρωτουρκική συμφωνία*», «*Δ. Αμνηστία: Η Ελλάδα απελαύνει παράνομα πρόσφυγες*»).
- Η «Αυγή» είναι ουδέτερη προς την ευρωτουρκική συμφωνία, ενώ σε ορισμένα άρθρα της ασκείται και αρνητική κριτική στη Συμφωνία («*Έκκληση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για άμεση λήψη μέτρων για το προσφυγικό*», «*Ξεκίνησε μετακίνηση προσφύγων με σεβασμό στη συμφωνία*», «*ΕΕΔΑ: Να σταματήσουν οι επιστροφές και οι εκδόσεις στην Τουρκία*», «*Επιστροφή 8 Σύρων προσφύγων στην Τουρκία*», «*Δ. Αβραμόπουλος: Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας θα πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί*»).
- Η «Καθημερινή» εστιάζει στην κατάσταση που επικρατεί στα νησιά μετά την υιοθέτηση της Συμφωνίας, στις απειλές του Ερντογάν προς την Ευρώπη και συνδέει τη Συμφωνία με τις σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (Στις Βρυξέλλες οι δήμαρχοι των νησιών , Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου Αποσυμφόρηση νησιών πριν από την τουριστική σεζόν Καμμένος: Η μετάβαση του υπ. Άμυνας, αλλά και οποιουδήποτε πολίτη στα Ίμια είναι βόλτα στο σπίτι του, Άμεση Ανάλυση: Η τουρκική παρουσία στα Ίμια, το μήνυμα και οι αποδέκτες, Ο Ταγίπ Ερντογάν απειλεί εκ νέου την Ε.Ε., Γιούνκερ: «Έχω ανοσία στις απειλές των Τούρκων ηγετών - Η Τουρκία απομακρύνεται από την Ευρώπη», Τσαβούσογλου: «Δεν θα περιμένουμε έως το τέλος του χρόνου»).

5.1.2.7. Νησιά

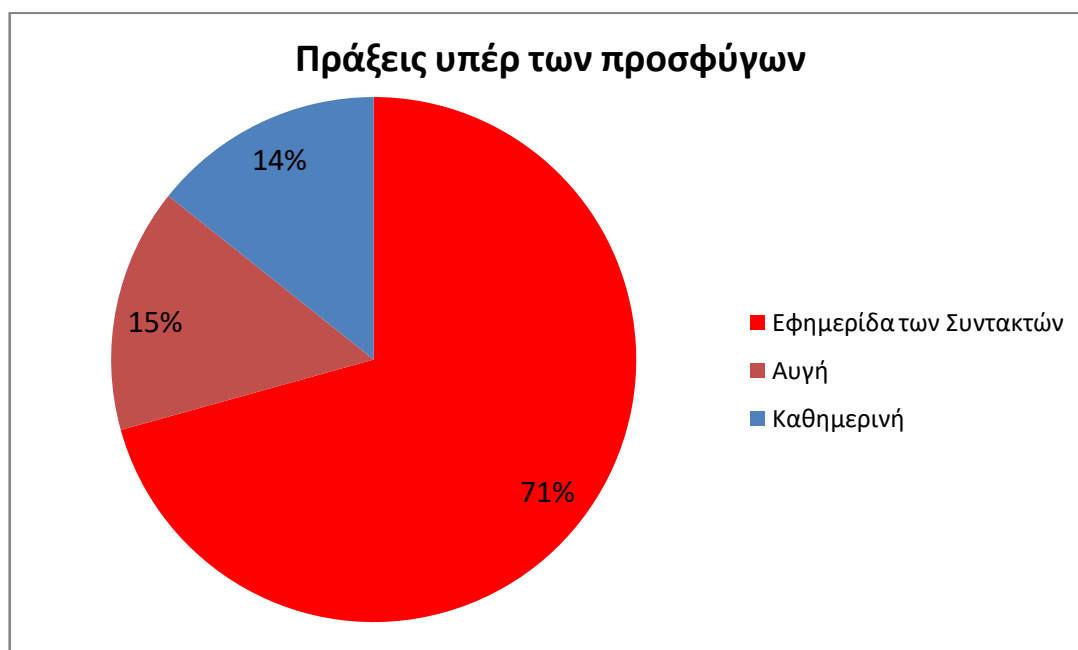

Εικόνα 9: Νησιά

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Νησιά», παρατηρείται ότι το 8% (n=152) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με τα ελληνικά νησιά και την κατάσταση που επικρατεί μετά την έναρξη της Συμφωνία μεταξύ Ε.Ε. και Τουρκίας και τον εγκλωβισμό χιλιάδων προσφύγων σε αυτά (Παράρτημα, Πίνακας 10).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η κατανομή των 152 άρθρων της κατηγορίας «Νησιά» είναι η εξής: «Καθημερινή» 49% (n= 74), «Εφημερίδα των Συντακτών» 26% (n= 40) και «Αυγή» 25% (n= 38).
- Από τα παραπάνω ποσοστά γίνεται αντιληπτό ότι και οι τρεις εφημερίδες αναφέρονται διεξοδικά στις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας ως προς την παραμονή των προσφύγων στα νησιά, στα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί, στη στάση των δημάρχων των νησιών απέναντι στο προσφυγικό, στις προσπάθειες αποσυμφόρησης των νησιών από την κυβέρνηση, κ.λπ.
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Αποσυμφόρηση των νησιών ζήτησαν πέντε δήμαρχοι απ' τον Αλέξη Τσίπρα», «Αρνητικοί σε νέες προσφυγικές δομές οι δήμαρχοι πέντε νησιών», «Σαν να βρίσκονται 272.000 πρόσφυγες στο κέντρο της Αθήνας», «Αναπτυξιακό σχέδιο και αποσυμφόρηση ζήτησαν οι δήμαρχοι», «Σ. Γαληνός: Η πολιτική της ΕΕ εγκλώβισε χιλιάδες ανθρώπους στα ελληνικά νησιά»,

«Σε αδιέξοδο οι «εγκλωβισμένοι» και η Λέσβος», «Αποσυμφόρηση νησιών πριν από την τουριστική σεζόν», «Εντείνεται το αδιέξοδο στα νησιά», «Μαξίμου για Λέσβο: Προτεραιότητες αποσυμφόρηση και επιτάχυνση διαδικασιών για άσυλο», «Κλιμάκωση αντιδράσεων στη Χίο», «Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά», «Πάνω από 13.000 πρόσφυγες στα ελληνικά νησιά – έκρυθμη κατάσταση σε Λέσβο και Χίο», «Αποσυμφόρηση νησιών τον επόμενο μήνα», «Φόβος στα νησιά λόγω κλοπών και επεισοδίων».

5.1.2.8. Πράξεις υπέρ των προσφύγων

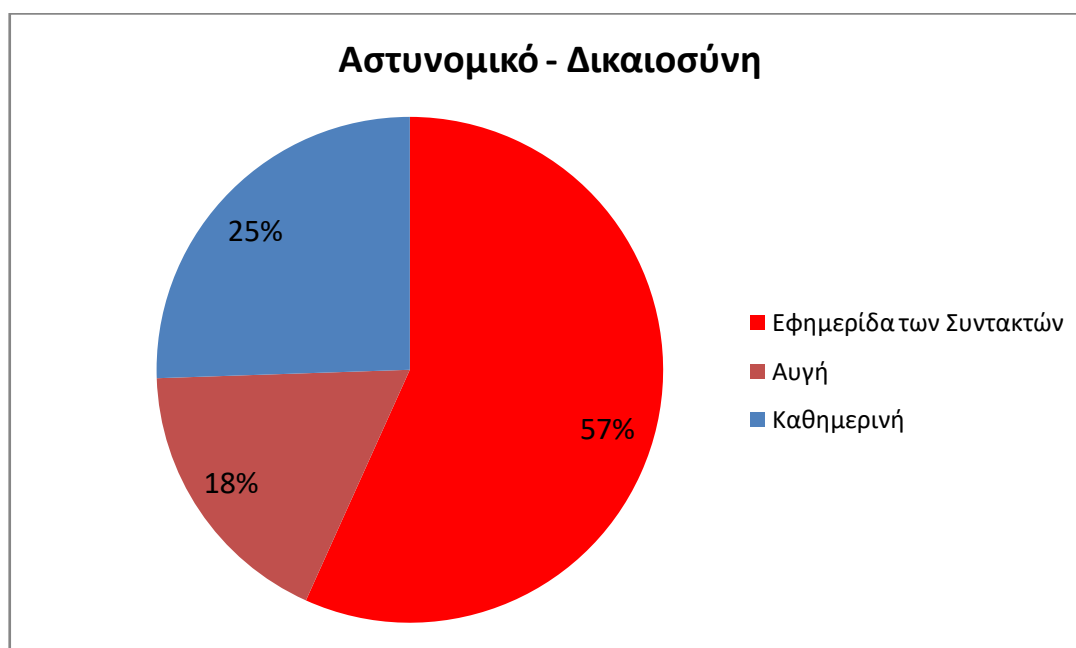
Εικόνα 10: Πράξεις υπέρ των προσφύγων

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Πράξεις υπέρ των Προσφύγων» παρατηρείται ότι το 7% (n= 133) του δείγματος (N=1.880) σχετίζεται με τις κινήσεις αλληλεγγύης από Έλληνες και ξένους προς τους πρόσφυγες, τη διοργάνωση εκθέσεων, εκδηλώσεων και ημερίδων με θέμα το προσφυγικό, τις εθελοντικές ενέργειες, κ.λπ. (Παράρτημα, Πίνακας 11).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι από τα 133 άρθρα αυτής της κατηγορίας, το 71% (n= 94) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Αυγή» και η «Καθημερινή» με ποσοστό 15% (n= 20) και 14% (n= 19) αντίστοιχα. Επομένως, από τα προαναφερόμενα ποσοστά κατανοούμε ότι η «Εφημερίδα των

Συντακτών» εστιάζει περισσότερο στις παραπάνω κινήσεις αλληλεγγύης, σε σχέση με τις άλλες δύο εφημερίδες.

- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Τα παιδιά ζωγραφίζουν την προσφυγιά», «Αντιφασιστικό τουρνουά ποδοσφαίρου μεταξύ προσφύγων και φοιτητών», «Κάλεσμα για εκδηλώσεις αλληλεγγύης στους πρόσφυγες, «Ημερίδα για προσφυγικό και δράσεις ένταξης στο Πάντειο», «Συνέδριο για την προσφυγική αλληλεγγύη στη Θεσσαλονίκη», «Νόμπελ Ειρήνης με ελληνικό άρωμα», «Άνοιξε τις πύλες της η πρώτη ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα», «Κατάληψη Νοταρά 26: Το κύμα αλληλεγγύης ενδυναμώνεται», «Αϊ Γουέι Γουέι σε Τραμπ: Ο καθένας μας θα μπορούσε να είναι πρόσφυγας», «Διεθνής συμμαχία της «Αποστολής» με UNICEF, Φινλανδική και Σουηδική Εκκλησία για τα παιδιά»).

5.1.2.9. Αστυνομικό - Δικαιοσύνη

Εικόνα 11: Αστυνομικό - Δικαιοσύνη

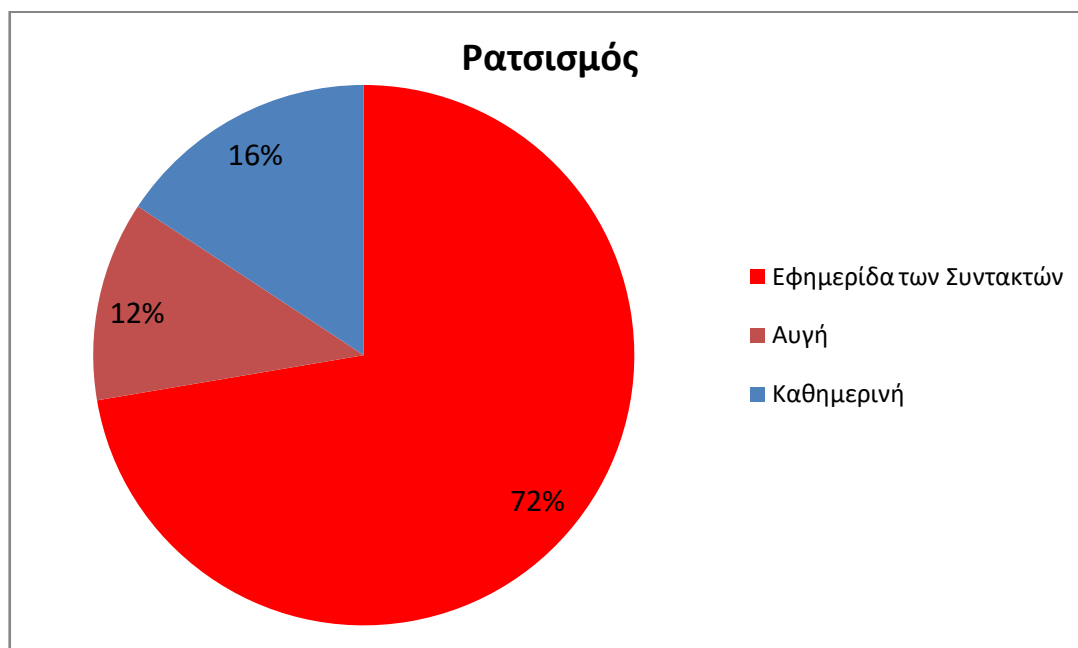
- Όσον αφορά στην κατηγορία «Αστυνομικό - Δικαιοσύνη», παρατηρείται ότι το 8% (n= 141) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με το εμπόριο διακίνησης των προσφύγων, τα επεισόδια μεταξύ προσφύγων σε καταυλισμούς -κυρίως στα ελληνικά νησιά-, τις εισαγγελικές παρεμβάσεις για τις αρνητικές αντιδράσεις ως

προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία, και τέλος με ενέργειες που είχαν σκοπό να προκαλέσουν βλάβη σε πρόσφυγες και οι οποίες προέρχονταν είτε από Έλληνες είτε από άλλους πρόσφυγες (Παράρτημα, Πίνακας 12).

- Επίσης, διαπιστώνεται ότι το 57% (n= 80) από τα 141 άρθρα αυτής της κατηγορίας προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Καθημερινή» με ποσοστό 25% (n= 36) και η «Αυγή» με ποσοστό 18% (n= 25).
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Μοναχός κατηγορείται για ασέλγεια σε βάρος προσφυγόπουλων», «Επεισόδιο ενδοοικογενειακής βίας σε δομή φιλοξενίας προσφύγων», «Προκαταρκτική εξέταση για το κύκλωμα δουλεμπόρων», «Προσαγωγές προσφύγων μετά από επεισόδια σε καταυλισμό», «Θύμα ομαδικού βιασμού ανήλικος πρόσφυγας», «Αμετανόητος ο Σγούρδας για τον βασανισμό του Ουαλίντ», «Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD», «Επίθεση με μαχαίρι σε Σύρο πρόσφυγα στη Χίο», «Συνελήφθη Σύρος πρόσφυγας γιατί χτύπησε τον τρίχρονο γιο του», «Επίθεση με μολότοφ στον καταυλισμό στη Χίο», «Δικαστικά θα κινηθούν κάτοικοι της Κω», «Ένταση και επεισόδια με μετανάστες στα νησιά του Αιγαίου», «Έβρος: Συλλήψεις παράνομων μεταναστών και διακινητών», «Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά», «Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου»).
- Τέλος, η «Εφημερίδα των Συντακτών» είναι η μοναδική που εστιάζει στις επανοπροωθήσεις προσφύγων στην Τουρκία και στις αποφάσεις της ελληνικής δικαιοσύνης σχετικά με αυτό το θέμα («Το ΣτΕ δεν έκρινε ασφαλή τρίτη χώρα την Τουρκία», «Το ΣτΕ θα αποφανθεί για τις Επιτροπές Προσφύγων») και, επίσης, στις κακοποιήσεις προσφύγων από Έλληνες αστυνομικούς («Παρέμβαση Διεθνούς Αμνηστίας με αφορμή το ΑΤ Ομονοίας», «Καταγγελίες για κακοποίηση προσφυγόπουλων σε Α.Τ.»).

5.1.2.10. Ρατσισμός

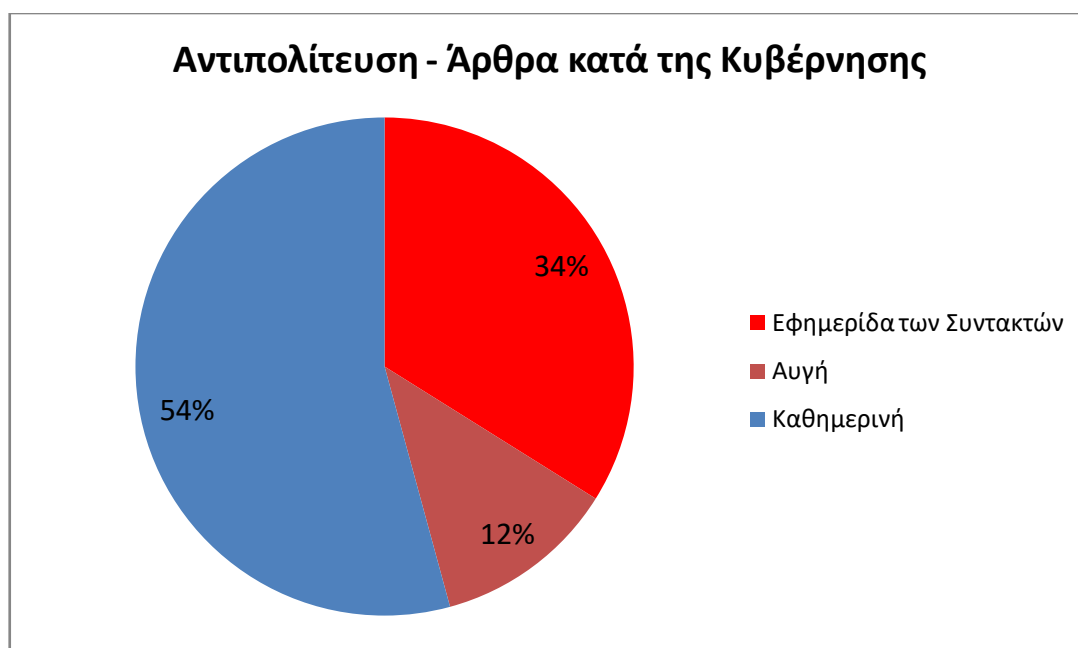
Εικόνα 12: Ρατσισμός

- Αναφορικά με την κατηγορία «Ρατσισμός», παρατηρείται ότι το 8% (n= 159) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) σχετίζεται με ρατσιστικές ενέργειες προς τους πρόσφυγες (Παράρτημα, Πίνακας 13).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι τα 159 άρθρα της συγκεκριμένης κατηγορίας κατανέμονται ως εξής: «Εφημερίδα των Συντακτών» 72% (n= 115), «Καθημερινή» 16% (n= 25) και «Αυγή» 12% (n= 19).
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται διεξοδικά στο θέμα του ρατσισμού τόσο στην Ευρώπη (π.χ. Ουγγαρία), όσο και στο εσωτερικό της χώρας μας, επικρίνοντας τις διάφορες ρατσιστικές πράξεις («Η Ευρώπη να μην παίζει με τους εφιάλτες της», «Δεύτερο αντιπροσφυγικό φράκτη ετοιμάζει η Ουγγαρία», «Καλεί μαθητές να βλέπουν ρατσιστικά βίντεο», «Τρομοκράτης επειδή έτσι το ήθελαν οι ουγγρικές αρχές», «Σχεδιασμένα εγκλήματα οι επιθέσεις στη Σούδα», «Διαδήλωση ξενοφοβίας στη Σάμο, Μολότοφ κατά του καταυλισμού της Σούδας UPD», «Μια Ευρώπη ενωμένη κατά των προσφύγων», «Δήμος Αποκόρωνα: Μακριά από μας οι πρόσφυγες», «Αν-Αρμοστεία στο Ρίο», «Στα ακατοίκητα ελληνικά νησιά οι πρόσφυγες για να μειωθεί το χρέος», «Μεγάλη αύξηση

ξενοφοβικών επιθέσεων σε Γερμανία - Αυστρία», «Ξενοφοβικό ντόμινο σε Χίο και Λέσβο UPD»).

- Η «Αυγή» αναφέρεται επί το πλείστον σε ρατσιστικές ενέργειες Ελλήνων κατά των προσφύγων («Ανάβουν «φωτιές» στη Χίο και την ΕΛ.ΑΣ. ακροδεξιοί και χρυσαυγίτες», «Η ΕΛ.ΑΣ. διερευνά την εμπλοκή χρυσαυγιτών στα επεισόδια», «Καταγγελία του ΣΥΡΙΖΑ Λέσβου: Σε κίνηση κατά της «μουσουλμανοποίησης της Λέσβου» καλεί κορυφαίο στέλεχος της Ν.Δ.»).
- Η «Καθημερινή» αναφέρεται σε ρατσιστικές πράξεις σε Ευρώπη και Ελλάδα («Πρόταση Κουρτς για υποχρεωτική εργασία των προσφύγων», «Το παράδοξο της Ουγγαρίας», «Επίθεση μελών της Χ.Α. σε δημοσιογράφους στη Χίο», «Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκαστρου»).
- Ακόμη, παρατηρείται ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» χρησιμοποιούν πιο έντονο λεξιλόγιο για να κατακρίνουν τις διάφορες ρατσιστικές ενέργειες, σε σχέση με την «Καθημερινή». Τέλος, η «Εφημερίδα των Συντακτών» με δύο άρθρα αναφέρεται σε ξενοφοβικές αντιδράσεις των εφημερίδων «Καθημερινή» και «Πρώτο Θέμα» («Μικρά αποσπάσματα ρατσισμού και ξενοφοβίας», «Το αυγό του φιδιού στα περίπτερα»).

5.1.2.11. Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της κυβέρνησης

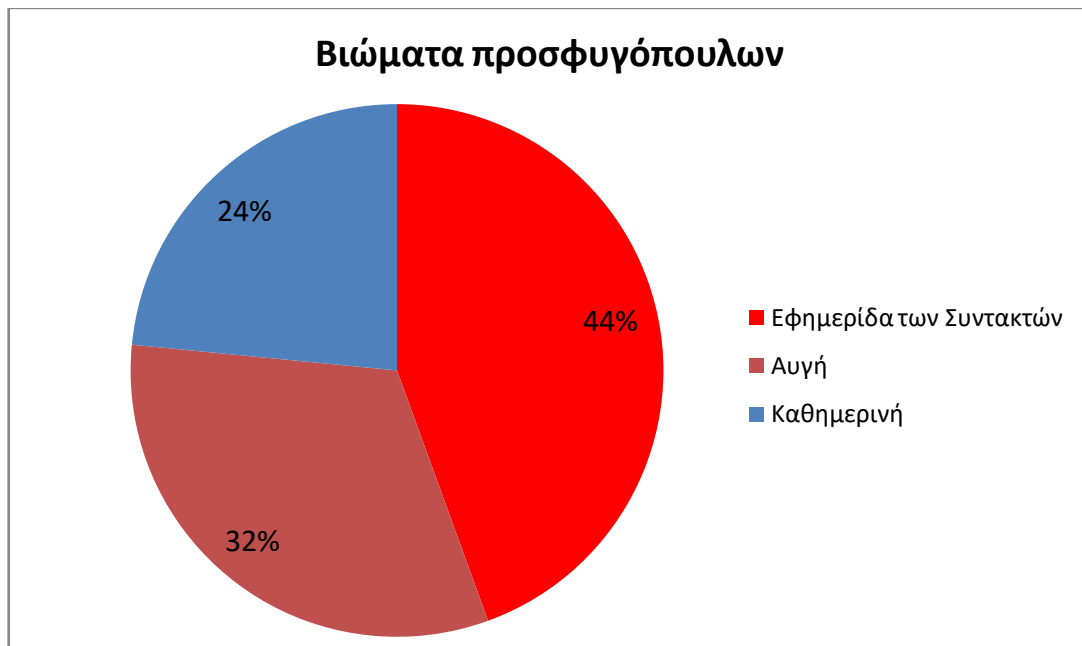

Εικόνα 13: Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της Κυβέρνησης

- Αναφορικά με την κατηγορία «Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της Κυβέρνησης» παρατηρείται ότι το 6% (n= 118) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με την κριτική που ασκείται στην κυβέρνηση για τις ενέργειές της στο προσφυγικό ζήτημα (Παράρτημα, Πίνακας 14).
- Ακόμη, διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό άρθρων (54%) (n= 64) σημειώνει η «Καθημερινή» σε αυτή την κατηγορία (n= 118), η «Εφημερίδα των Συντακτών» έχει ποσοστό 34% (n= 40) και η «Αυγή» έχει ποσοστό 12% (n= 14).
- Η «Καθημερινή» κάνει μεγαλύτερη αναφορά στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, στην κριτική της Ε.Ε. προς την κυβέρνηση, στην κατάσταση που επικρατεί στα νησιά και λιγότερο στα υπόλοιπα κόμματα και στους οργανισμούς που ασκούν κριτική στην κυβέρνηση (*«ΝΔ για κέντρα κράτησης: Η κυβέρνηση επαναφέρει μέτρο που ως αντιπολίτευση κατήγγειλε»*, *«Δεν κατανοούμε τη στάση Μουζάλα δηλώνουν οι ξενοδόχοι της Λέσβου»*, *«Εθνικό σχέδιο για το προσφυγικό από Κυρ. Μητσοτάκη»*, *«Σύσκεψη Μητσοτάκη με τους Δημάρχους ΒΑ Αιγαίου για το προσφυγικό»*, *«Πυρά ντε Μεζιέρ κατά Αθήνας για το προσφυγικό»*, *«Έντονη αντίδραση από την Κομισιόν για τη Μόρια»*, *«Στα όριά τους οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι»*, *«Δήμαρχος Λέσβου: Προσωρινή λύση το πλωτό κέντρο φιλοξενίας»*).
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται στα κόμματα της αντιπολίτευσης και σε διάφορες οργανώσεις που ασκούν κριτική στο έργο της κυβέρνησης (*«ΕΕΔΑ: Επιστροφή της πολιτικής «βίου αβίωτου» της κυβέρνησης Σαμαρά»*, *«Μητσοτάκης στη Λέσβο με αιχμές για το προσφυγικό»*, *«Το προσφυγικό στο επίκεντρο με βολές κατά Μουζάλα»*, *«Ευθύνες στην κυβέρνηση για τη Μόρια από 20 οργανώσεις»*, *«Σκοπιμότητες Μουζάλα καταγγέλλει επιτροπή αλληλεγγύης στη Χίο»*, *«Πού δεν πάνε τα κονδύλια»*, *«Στη Χίο η Φ. Γεννηματά»*, *«Η θέση του ΚΚΕ για τους πρόσφυγες στην Κρήτη»*).
- Τέλος, η «Αυγή» σημειώνει το μικρότερο ποσοστό και τα άρθρα της σχετίζονται με κριτική προς την κυβέρνηση είτε από τα κόμματα της αντιπολίτευσης είτε από διάφορες οργανώσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ο αναγνώστης να μην αποκτά ολοκληρωμένη εικόνα και της αντίθετης άποψης, αυτής που τονίζει τα κενά στο έργο της κυβέρνησης σε σχέση με τους πρόσφυγες (*«Σύμφωνα με τη ΜΚΟ*

Αίτημα: Κρατούνται μετανάστες και αιτούντες άσυλο με σοβαρά προβλήματα υγείας», «ΚΚΕ: Έγκλημα διαρκείας συντελείται στο κολαστήριο της Μόριας», «Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: Παρατηρήσεις για το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για την υποδοχή αιτούντων άσυλο»).

5.1.2.12. Βιώματα προσφυγόπουλων

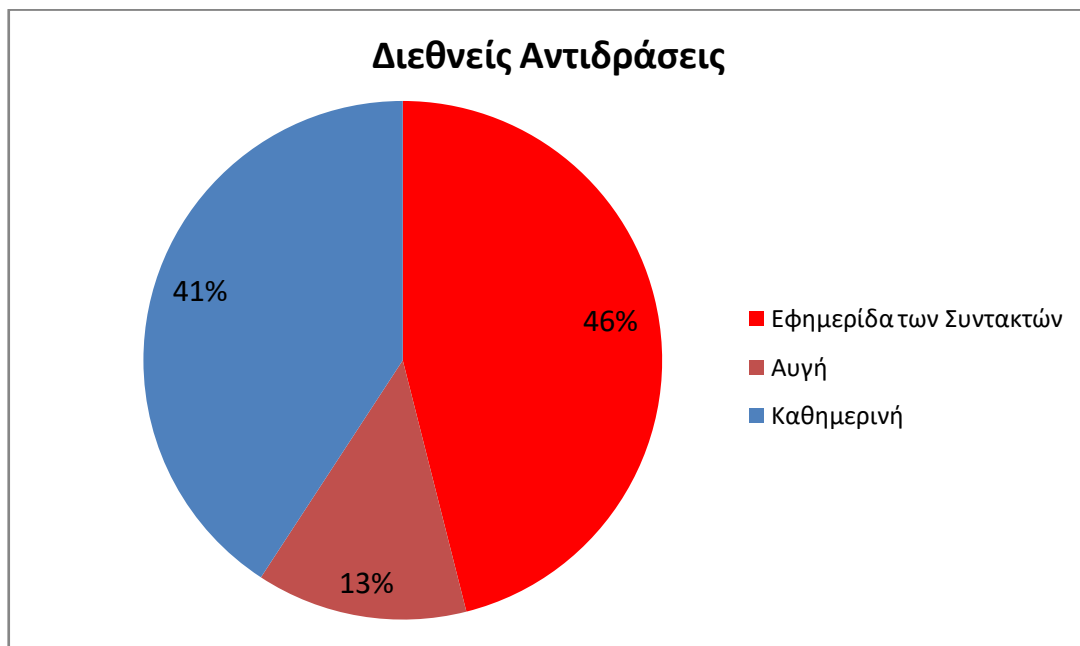
Εικόνα 14: Βιώματα προσφυγόπουλων

- Αναφορικά με την κατηγορία «Βιώματα προσφυγόπουλων», παρατηρείται ότι το 44% (n= 81) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με τα βιώματα των προσφυγόπουλων κατά τη προσπάθειά τους να ξεφύγουν από τον πόλεμο και να αναζητήσουν ένα ασφαλές μέρος όπου θα ζήσουν και θα μεγαλώσουν (Παράρτημα, Πίνακας 15).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι σε αυτή την κατηγορία (n= 81), η «Εφημερίδα των Συντακτών» σημειώνει ποσοστό άρθρων 44% (n= 36), η «Αυγή» έχει ποσοστό 32% (n= 26) και η «Καθημερινή» έχει ποσοστό 24% (n= 19).
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται στα προσφυγόπουλα, και ειδικότερα στα ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα και στην Ευρώπη («Συνεργασία Λιμενικού με το «Χαμόγελο» υπέρ των παιδιών», «Ειδικές ζώνες για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα», «Αντιδρούν στη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων»,

«Προσφυγόπουλα από το Καλαί θα επανενωθούν με τις οικογένειες τους», «Ανάγκη στήριξης της Ελλάδας για τους ανήλικους», «Ο ανήλικος Μπαχάρ στο Δρομοκαΐτειο. Γιατί;»).

- Η «Αυγή» εστιάζει στα προσφυγόπουλα στην Ελλάδα και ειδικότερα στα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα («Πρόγραμμα ΕΕ - UNICEF για 6.000 προσφυγόπουλα στην Ελλάδα», «Περισσότερα από 1.200 ασυνόδευτα παιδιά σε λίστες αναμονής για θέση σε δομή προστασίας», «Ο εμβολιασμός των προσφυγόπουλων στο επίκεντρο της συνάντησης γγ Δημόσιας Υγείας με τη UNICEF», «Εγκαινιάζεται ένας ακόμα ξενώνας ασυνόδευτων ανηλίκων», «Έκκληση για λύση στο ζήτημα των ασυνόδευτων ανηλίκων κάνουν οι «Γιατροί του Κόσμου»).
- Τέλος, η «Καθημερινή» κάνει αναφορά σε διάφορα θέματα που αφορούν τα προσφυγόπουλα («Κρούσματα ηπατίτιδας Α σε προσφυγόπουλα στον νομό Πρέβεζας», «Μπαλάκι οι ανήλικοι του Καλαί», «Έκθεση ΜΚΟ: Σε επισφαλείς συνθήκες περίπου 1.500 ασυνόδευτα προσφυγόπουλα», «3.574 ασυνόδευτοι ανήλικοι...»).

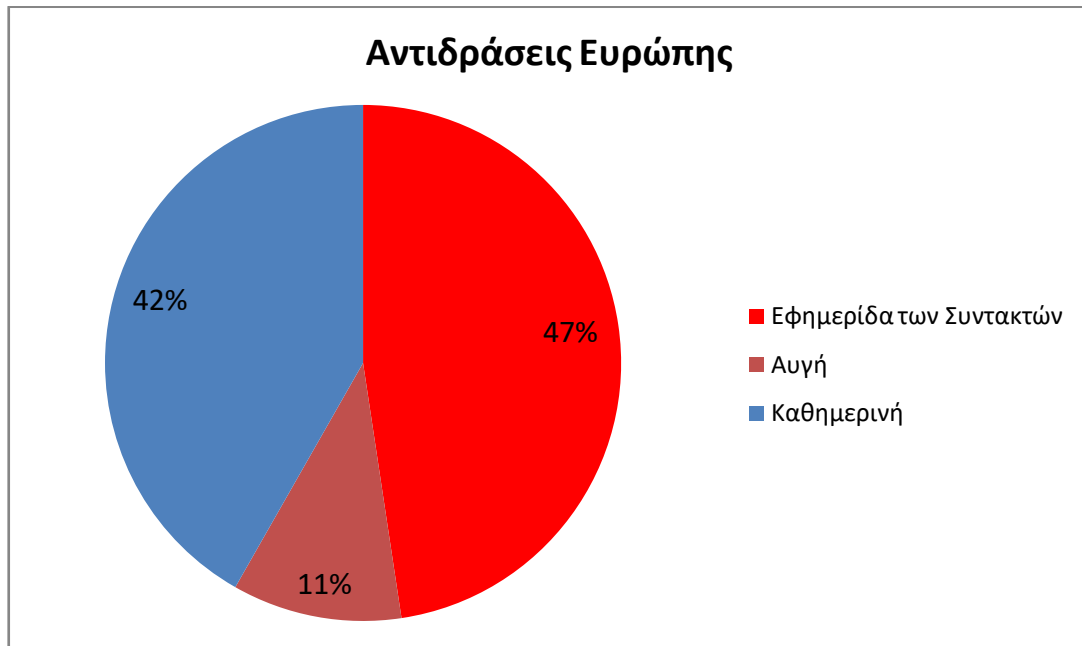
5.1.2.13. Διεθνείς Αντιδράσεις

Εικόνα 15: Διεθνείς αντιδράσεις

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Διεθνείς Αντιδράσεις», παρατηρείται ότι το 4% (n= 76) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) σχετίζεται με τις στάσεις των ηγετών σε όλο τον κόσμο για το προσφυγικό ζήτημα και τους πολέμους (Παράρτημα, Πίνακας 16).
- Ακόμη, διαπιστώνεται ότι τα 76 άρθρα της κατηγορίας «Διεθνείς αντιδράσεις» κατανέμονται ως εξής: «Εφημερίδα των Συντακτών» 46% (n= 35), «Καθημερινή» 41% (n= 31) και «Αυγή» 13% (n= 10).
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται περισσότερο στον Ντόναλντ Τραμπ και στην αρνητική του στάση προς τους πρόσφυγες, στον πόλεμο στη Συρία και σε στατιστικά δεδομένα σε σχέση με τους πρόσφυγες ανά τον κόσμο («Απειλεί παρά τη νέα ήττα ο Τραμπ», «Ο Τραμπ-ούκος μπαλαντέρ», «Παγκόσμια οργή για το αντιπροσφυγικό διάταγμα Τραμπ», «Ανεστάλη η επιχείρηση απομάκρυνσης των αμάχων από το Χαλέπι», «ΟΗΕ: Κινδυνεύουν πρόσφυγες και μετανάστες λόγω του ψύχους», «Ευχολόγια και επικρίσεις για τους ξεχασμένους στη Συρία», «Ο Ντόναλντ ξεπέρασε τον εαυτό του»).
- Η «Αυγή» αναφέρεται γενικότερα στο προσφυγικό ζήτημα στον κόσμο («Ε.Ε. και ΗΠΑ: Η υποκρίσια του ελέγχου της μετανάστευσης», «Συνθήκη α λα Ε.Ε. - Τουρκία με Αφρική προωθούν Γερμανία και Αυστρία»).
- Τέλος, η «Καθημερινή» αναφέρεται στον Ντόναλντ Τραμπ, στον Μπάρακ Ομπάμα και γενικότερα στη στάση των ΗΠΑ για το προσφυγικό, στο Συριακό και στη στάση του Ο.Η.Ε. («Τσάρλι Ρις: Ο Τραμπ δεν θα στηρίξει την Ελλάδα όπως ο Ομπάμα», «Τραμπ κατά παγκοσμιοποίησης», «Οι αντάρτες «χάνουν» το ανατολικό Χαλέπι», «Επικριτής της λιτότητας στην Ευρώπη ο Μπαράκ Ομπάμα», «Το προσφυγικό στο επίκεντρο συνόδου του ΟΗΕ», «Αξιοποίηση των ΗΠΑ στο προσφυγικό ΟΗΕ: 21 εκατ. πρόσφυγες παγκοσμίως»).

5.1.2.14. Αντιδράσεις Ευρώπης

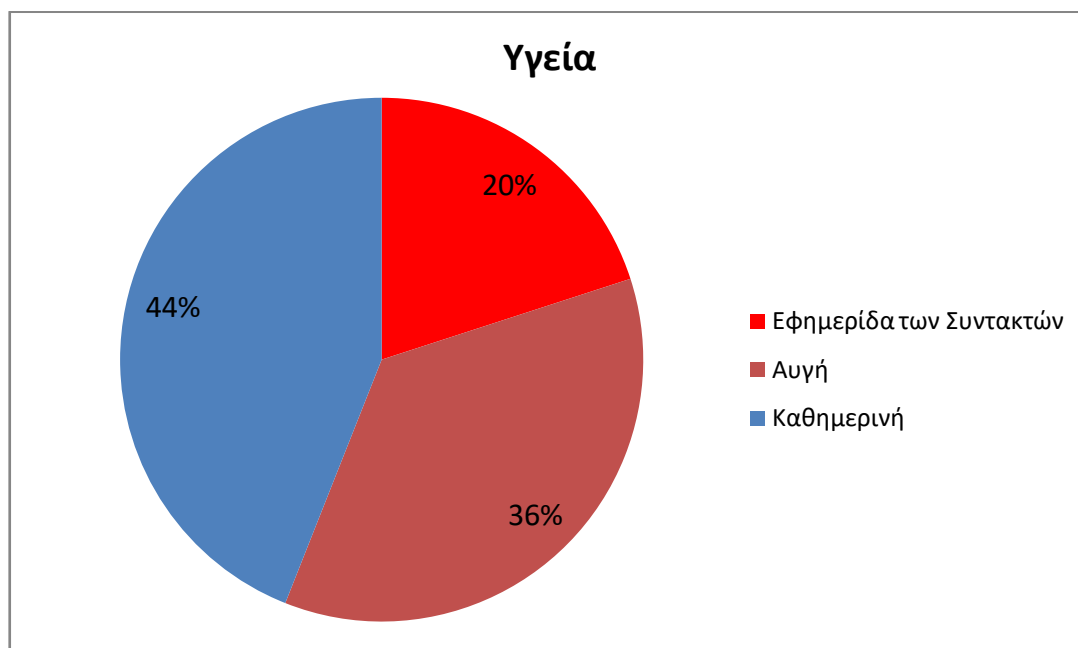
Εικόνα 16: Αντιδράσεις Ευρώπης

- Όσον αφορά στην κατηγορία «Αντιδράσεις Ευρώπης», παρατηρείται ότι το 15% (n= 273) του δείγματος (N= 1.880) σχετίζεται με τις αντιδράσεις της Ευρώπης ως προς το προσφυγικό ζήτημα (Παράρτημα, Πίνακας 17).
- Ακόμη, διαπιστώνεται ότι το 47% (n= 130) των 273 άρθρων της συγκεκριμένης κατηγορίας προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Καθημερινή» και η «Αυγή» με ποσοστά 42% (n= 114) και 11% (n= 29) αντίστοιχα.
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται στις δηλώσεις των Ευρωπαίων ηγετών, ασκεί κριτική στην πολιτική της Ευρώπης-φρούριο, ενώ ιδιαίτερη αναφορά κάνει στην Άγκελα Μέρκελ και στον προσφυγικό καταυλισμό στο Καλέ της Γαλλίας («*Η Βαρκελώνη είπε «ναι» στους πρόσφυγες*», «*Ο Τόμας ντε Μεζιέρ υιοθετεί τη λογική της Ευρώπης-φρούριο*», «*Η Κομισιόν «θωπεύει» την Ουγγαρία για τον διωγμό προσφύγων*», «*Η «Ευρώπη-φρούριο» οχυρώνεται από παντού*», «*Μέρκελ παντός καιρού*», «*Είναι αυτό Ευρώπη των δικαιωμάτων;*», «*Γιούνκερ προς πρόσφυγες: Η Γερμανία δεν είναι η μόνη επιλογή*», «*Γιατί... Καλέ Ολάντ;*», «*Λάθη της παραδέχεται η Μέρκελ μετά τα εκλογικά χαστούκια*», «*Επιχείρηση εκκένωσης του Καλέ UPD*»).

- Η «Αυγή» ασκεί κριτική στις ενέργειες της Ευρώπης ως προς το προσφυγικό και ιδιαίτερα σε σχέση με την Ελλάδα («Εμπόδια της Ε.Ε. στον μεσογειακό δρόμο των προσφύγων», «Όταν η Ευρώπη βαφτίζει το κρέας ψάρι», «Διεθνής Αμνηστία: Η παράλυση της Ευρώπης αφήνει χιλιάδες πρόσφυγες εγκλωβισμένους στην Ελλάδα»). Ωστόσο, εξαιτίας του μικρού αριθμού των άρθρων της, ο αναγνώστης δεν έχει ολοκληρωμένη εικόνα για τις αντιδράσεις της Ευρώπης σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα.
- Τέλος, η «Καθημερινή» αναφέρεται διεξοδικά στις ενέργειες της Ευρώπης στο προσφυγικό, χωρίς ωστόσο να της ασκεί αρνητική κριτική. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται στις τακτικές της ΕΕ και στη στάση της προς την Ελλάδα, στον γαλλικό προσφυγικό καταυλισμό του Καλέ, στη συνθήκη του Δουβλίνου, στις συναντήσεις του Έλληνα πρωθυπουργού με ευρωπαίους ηγέτες, και τέλος στη στάση της Άγκελα Μέρκελ προς τους πρόσφυγες και τα προβλήματα που προέκυψαν εξαιτίας της θετικής της στάσης («Ο Σουλτς έχει ρεύμα, η Μέρκελ έχει αντοχές», «Για το χειρότερο προετοιμάζεται η Ε.Ε.», «Να μη μετατραπούν Ελλάδα και Ιταλία σε hotspots της Ε.Ε.», «Όριο στο προσφυγικό θέλουν οι σύμμαχοι της Άγκελα Μέρκελ», «Εκκενώθηκε η «ζούγκλα» του Καλαί», «Υπέρ της συνδρομής της Ευρώπης στο Αιγαίο, ο Σεμπάστιαν Κουρτς», «Μέρκελ: Το προσφυγικό πρόβλημα μεταφέρθηκε στην Ελλάδα», Μέρκελ: «Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό, θα επαναπροωθούνται όσοι δεν πάρουν άσυλο», «Το προσφυγικό διχάζει τη Γερμανία», «Οικονομία και προσφυγικό στο επίκεντρο της επικοινωνίας Τσίπρα – Τουσκ»).

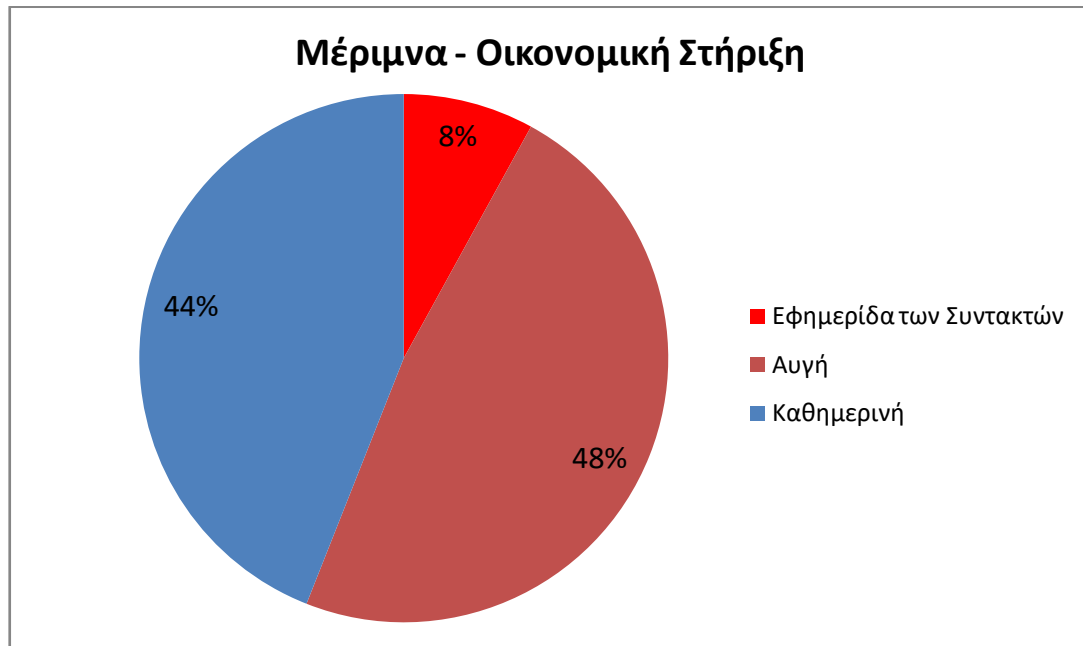
5.1.2.15. Υγεία

Εικόνα 17: Υγεία

- Αναφορικά με την κατηγορία «Υγεία», επισημαίνεται ότι μόλις το 1% (n= 25) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) σχετίζεται με την υγεία και τους εμβολιασμούς των προσφύγων, με αποτέλεσμα το αναγνωστικό κοινό να μην ενημερώνεται πλήρως για την υγειονομική περίθαλψη των προσφύγων (Παράρτημα, Πίνακας 18).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η «Καθημερινή» έχει ποσοστό 44% (n= 11) στη συγκεκριμένη κατηγορία (n= 25) και ακολουθούν η «Αυγή» με ποσοστό 36% (n= 9) και η «Εφημερίδα των Συντακτών» με ποσοστό 20% (n= 5).
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «Ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος εμβολιασμών για τα προσφυγόπουλα», «Το σχέδιο δράσης για εποχική γρίπη και εμβολιασμό προσφύγων», «Ο εμβολιασμός των προσφυγόπουλων στο επίκεντρο της συνάντησης γγ Δημόσιας Υγείας με τη UNICEF», «Κανονικά έλεγχοι και εμβολιασμοί στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων της Νέας Καβάλας Κιλκίς», «Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία», «Γ. Μουζάλας: Το 90% των προσφυγόπουλων έχει εμβολιαστεί».

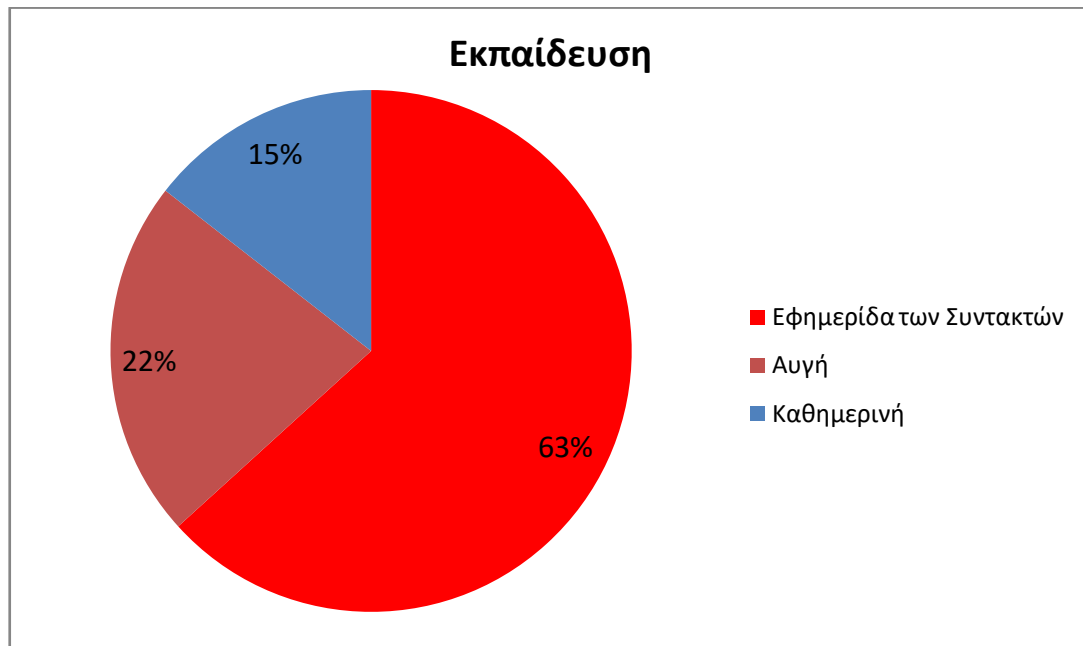
5.1.2.16. Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη

Εικόνα 18: Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη

- Τέλος, αναφορικά με την κατηγορία «Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη», επισημαίνεται ότι μόλις το 1% (n= 25) των συνολικών άρθρων (N= 1.880) σχετίζονται με τη μέριμνα και την οικονομική στήριξη των προσφύγων, με αποτέλεσμα και πάλι το αναγνωστικό κοινό να μην έχει πλήρη εικόνα για την οικονομική βοήθεια που δίνεται στους πρόσφυγες (Παράρτημα, Πίνακας 19).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η «Αυγή» έχει το μεγαλύτερο ποσοστό (48%) (n= 12) σε αυτή την κατηγορία (n= 25) και έπονται η «Καθημερινή» με ποσοστό 44% (n= 11) και η «Εφημερίδα των Συντακτών» με ποσοστό 8% (n= 2).
- Ενδεικτικοί τίτλοι είναι οι εξής: «482 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα για το προσφυγικό», «Επιπλέον 3,9 εκατ. χορηγεί η Κομισιόν στην Ελλάδα για τη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής των μεταναστών», «Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Τι έχει δοθεί στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση του προσφυγικού», «Κομισιόν: Στα 353 εκατ. ευρώ η βοήθεια για την προσφυγική κρίση στην Ελλάδα από την αρχή του 2015», «Μουζάλας: Χρήματα αντί συσσιτίου στους πρόσφυγες, Κίνδυνος απώλειας κονδυλίων από την Ε.Ε.»).

5.1.3. Εκπαίδευση

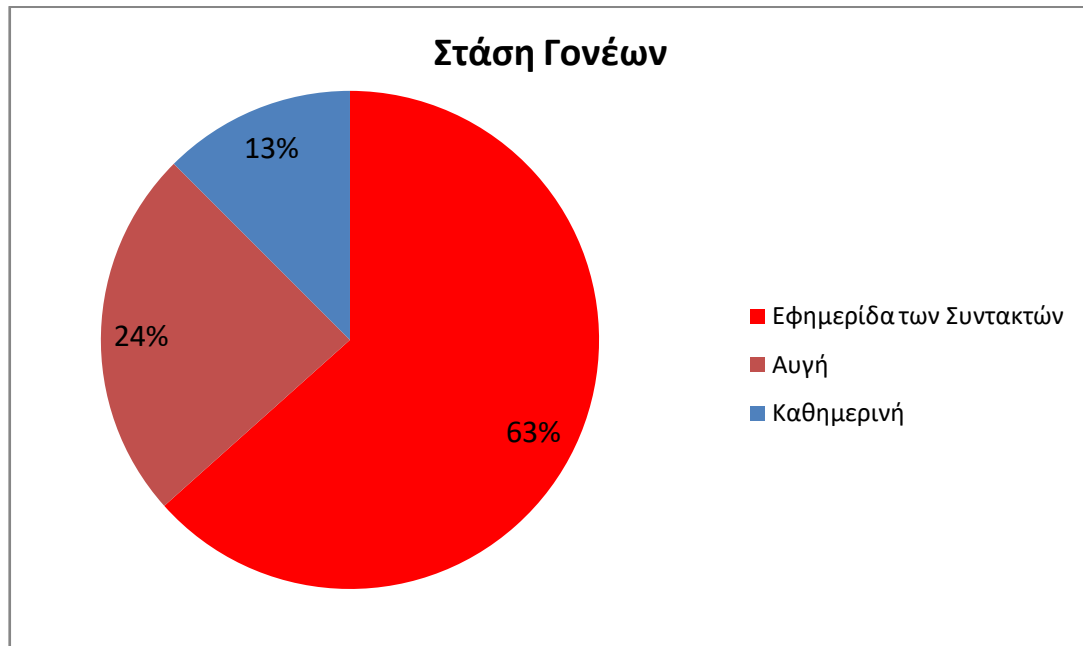
Εικόνα 19: Εκπαίδευση

- Αναφορικά με την κατηγορία «Εκπαίδευση», παρατηρείται ότι το 9% (n=166) των συνολικών άρθρων (N=1.880) σχετίζεται με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στη χώρα μας (Παράρτημα, Πίνακας 20).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» έχει το υψηλότερο ποσοστό άρθρων (63%) (n= 105) σε αυτή την κατηγορία (n= 166) και ακολουθούν η «Αυγή» με ποσοστό 22% (n= 37) και η «Καθημερινή» με ποσοστό 15% (n= 24).
- Ωστόσο, οι αντιδράσεις γονέων εναντίον της ένταξης των προσφύγων στα ελληνικά σχολεία (Εφημερίδα των Συντακτών, 2016; Αυγή, 2017; Καθημερινή, 2016) μας κίνησαν το ενδιαφέρον για να εμβαθύνουμε στο ζήτημα της εκπαίδευσης.
- Τα παραπάνω άρθρα διαβάστηκαν και αναλύθηκαν με βάση το περιεχόμενό τους και προέκυψαν οι εξής υποκατηγορίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων: «Στάση γονέων» 67%, «Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών» 49%, «Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο» 68%, «Στάση της πολιτείας» 42%, «Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης» 41%, «Στάση της εκκλησίας» 2%, «Διεθνής κοινότητα» 3%, «Αλληλεγγύη» 20%, «Ακροδεξιόι» 26%, «Αστυνομία - Δικαιοσύνη» 20%, «Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση» 8%.

Εικόνα 20: Υποκατηγορίες Εκπαίδευσης

5.1.3.1. Στάση γονέων

Εικόνα 21: Στάση γονέων

- Ως προς την κατηγορία «Στάση γονέων», παρατηρείται ότι το 67% (n= 112) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τις αντιδράσεις των γονέων ως προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία (Παράρτημα, Πίνακας 21).
- Από τα 112 άρθρα της κατηγορίας «Στάση Γονέων», το 63% (n= 71) των άρθρων προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών», το 24% (n= 27) από την «Αυγή» και το 13% (n= 14) από την «Καθημερινή».
- Τα άρθρα των εφημερίδων αναφέρουν ότι σε σχολεία του Ωραιοκάστρου, της Φιλιππιάδας, της Αλεξάνδρειας Ημαθίας, της Λάρισας, του Προφήτη στην Βόλβη, στην Κω, στη Μυτιλήνη, στη Λαμία και σε άλλες περιοχές, οι γονείς ήταν αρνητικοί και μάλιστα έφταναν και σε ακραίες αντιδράσεις (προπηλακισμοί, αποχή των παιδιών τους από το σχολείο). Από την άλλη μεριά, υπήρχαν και γονείς που ήταν θετικοί ως προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία (Δραπετσώνα, Χαϊδάρι, Νίκαια, Κηφισιά κ.λπ.). Ως λόγοι αντίδρασης των γονέων αναφέρονται ως κυρίαρχος ο ελλιπής εμβολιασμός των προσφυγόπουλων και ύστερα πολιτιστικοί/θρησκευτικοί λόγοι, κ.λπ. Επίσης,

υπήρχαν και δύο άρθρα που αναφέρονται στους γονείς πρόσφυγες και στο εάν οι ίδιοι επιθυμούν την ένταξη των παιδιών τους στην ελληνική εκπαίδευση.

- Ακόμη, αξίζει να σημειωθεί ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» παίρνουν θέση σχετικά με τις αντιδράσεις των γονέων και τις χαρακτηρίζουν ως ρατσιστικές, ενώ η «Καθημερινή» εστιάζει περισσότερο στο να ενημερώσει το αναγνωστικό κοινό για το ζήτημα των αντιδράσεων των γονιών ως προς την ένταξη των προσφύγων στα σχολεία της χώρας μας.

Στη συνέχεια, θα γίνει αναφορά σε ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στην κατηγορία «Στάση γονέων».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα» (17/02/17): *Το δ.σ. του συλλόγου γονέων του 1ου δημοτικού σχολείου είχε σπεύσει να εκδώσει ανακοίνωση τονίζοντας ότι «για λόγους συμβολικούς καταδικάζει κάθε εκδήλωση υποδοχής που πιθανόν προγραμματίζεται να γίνει στο σχολείο» καθώς όπως υποστηρίζει κάτι τέτοιο «ενισχύει απλώς την γενικότερη προπαγάνδα που γίνεται για το θέμα αυτό»(!).*
- «Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα» (27/01/17): *Με θερμά χειροκροτήματα και μια μεγάλη γιορτή υποδέχθηκαν γονείς και μαθητές -την Παρασκευή (27/01)- τα πρώτα προσφυγόπουλα που ξεκίνησαν μαθήματα στο 3ο γυμνάσιο Λάρισας.*
- «Αγκαλιάζουν τα παιδιά» (24/01/17): *Οι γονείς των παιδιών (5^ο Δημοτικό σχολείο Κερασινίου), σημειώνει ο δήμαρχος Κερασινίου-Δραπετσώνας, απέδειξαν και τις προηγούμενες μέρες αλλά και την ημέρα της συνέλευσης ότι, ακόμη και όταν διαφωνούν, όταν έχουν απορίες και ενστάσεις, συζητούν και προσπαθούν να βρουν λύσεις.*
- «Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας» (15/10/16): *Τα «τεχνικά ζητήματα», όπως τα χαρακτήρισε ο Περιφερειακός διευθυντής εκπαίδευσης, τα οποία δεν επέτρεψαν να λειτουργήσουν οι προπαρασκευαστικές τάξεις για τα προσφυγόπουλα σε δύο Δημοτικά της Αυλίδας και σε ένα Γυμνάσιο, δηλαδή στην πραγματικότητα οι αντιδράσεις ορισμένων γονέων μαζί με μέρος της τοπικής κοινωνίας, φαίνεται ότι ξεπεράστηκαν με την προσθήκη ενός επιπλέον σχολείου, του 14ου Δημοτικού Χαλκίδας, όπου θα κάνουν μάθημα 38 παιδιά, η πλειονότητα των προσφυγόπουλων του κέντρου φιλοξενίας της Ριτσώνας.*
- «Ερωτηματολόγιο - «δημοψήφισμα» σπέρνει τον ρατσισμό» (12/10/16): *Ρατσιστικό κείμενο μοιράστηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου*

Γονέων και Κηδεμόνων του 7ου δημοτικού σχολείου Χίου και ζητά από τους γονείς να πάρουν θέση ενόψει της πιθανότητας και μόνο να επιλεχθεί το σχολείο ώστε φιλοξενήσει προσφυγόπουλα στις τάξεις του.

- «Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά» (12/10/16): 13 από τους 130 μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Προφήτη στον Δήμο Βόλβης κάθισαν χθες στα θρανία μετά την απόφαση των γονιών τους να απόσχουν από το μάθημα σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη φοίτηση 46 προσφυγόπουλων στο σχολείο.
- «Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα» UPD (10/10/16): Σε σύσκεψη, που έγινε χθες το μεσημέρι, αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το σχέδιο της κατάληψης και απλά να ζητήσουν ενημέρωση από επίσημα χείλη, επιφυλασσόμενοι για ένα είδος αποχής, κρατώντας τα παιδιά τους στο σπίτι τη συγκεκριμένη μέρα.
- «Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα» (20/09/16): Την αντίδραση του για την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, των προσφυγόπουλων που ζουν στο κέντρο φιλοξενίας στη Φιλιπιάδα, διατυπώνει με έγγραφο που απέστειλε προς τις τοπικές αρχές, τους βουλευτές της Πρέβεζας και το υπουργείο Παιδείας, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 2ου δημοτικού σχολείου της περιοχής.
- «Συμπάθεια για τους γονείς του Ωραιοκάστρου» (16/09/16): Σήμερα, οι γονείς του Ωραιοκάστρου είναι «ρατσιστές». Μέχρι χθες, ήταν επιλεγμένα θύματα ενός καλά καμουφλαρισμένου ρατσισμού, που διοχετευόταν ύπουλα στις φλέβες τους, επενδυμένος με τη φροντίδα της τάξης, της ασφάλειας και της δημόσιας υγείας... Ο γονιός είναι γονιός και βλέπει παντού απειλές για το παιδί του – υπαρκτές ή ανύπαρκτες. Αντί να τον βρίζουμε, καλό θα ήταν να τον κρατάμε ενήμερο. Για τις αρρώστιες και για τα παιχνίδια που παίζονται (για ακόμα μια φορά) στην καμπούρα του.
- «Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιοκάστρου» (27/09/16): Σε έκτακτη συνέλευση οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων του 1ου και του 5ου Δημοτικού Σχολείου Αλεξάνδρειας Ημαθίας αποφάσισαν «ομόφωνα» ότι δεν δέχονται τη φοίτηση προσφυγόπουλων στα σχολεία όπου φοιτούν τα παιδιά τους, στον δρόμο που χάραξαν Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης και Φιλιπιάδα Πρεβέζης.

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα» (21/02/17): Η διοίκηση του συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων είχε ταχθεί κατά της φοίτησης προσφυγόπουλων στο σχολείο, ενώ έλαβε απόφαση για τριήμερη αποχή των μαθητών του σχολείου. Στη σχετική απόφαση που κοινοποίησε ο σύλλογος στη διεύθυνση του 1ου Δημοτικού Ωραιοκάστρου υπάρχουν πολλά σημεία που πολύ πιθανόν να εμπíπτουν στις διατάξεις του αντιρατσιστικού νόμου.
- «Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών» (03/02/17): Γονείς 70 παιδιών στο συγκεκριμένο σχολείο και 16 από το

νηπιαγωγείο έχουν καταθέσει αιτήσεις μεταγραφής των παιδιών τους, ενώ κάποιοι έχουν καταθέσει και εξώδικα εναντίον της φοίτησης των προσφυγόπουλων στο σχολείο, μετά το σχόλασμα των Ελληνόπουλων.

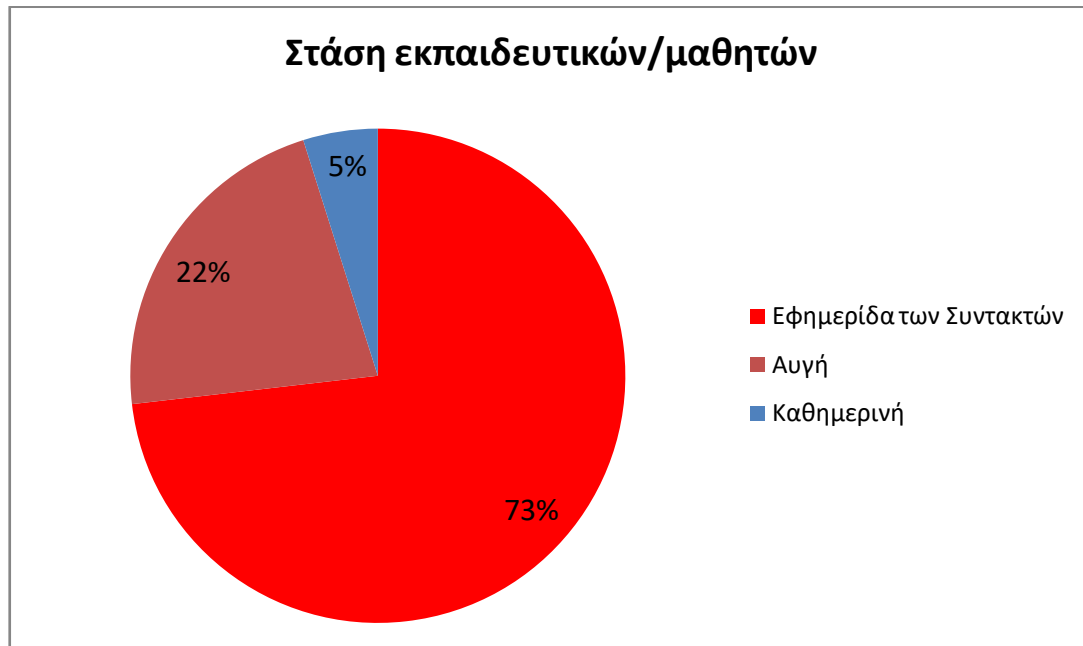
- «Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα» (01/02/17): Ο Σύλλογος Γονέων στο 26^ο δημοτικό Λάρισας τονίζει ότι θα απέχει από την υποδοχή. Θυμίζουμε ότι πρόκειται για το σχολείο στο οποίο σημειώθηκαν οι αντιδράσεις και που κατήγγειλε ότι ο πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων λειτουργεί με παράτυπο τρόπο και καλεί γονείς και μαθητές να δουν σε σελίδα του Facebook βίντεο ρατσιστικού και ξενοφοβικού περιεχομένου.
- «Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία» (18/10/16): Οι γονείς στον Προφήτη Βόλβης επιδεικνύοντας ιδιαίτερα ξενοφοβική ή και ρατσιστική συμπεριφορά αντιδρούν στην παρουσία τάξεων με προσφυγόπουλα το απόγευμα στο σχολικό κτήριο, μη στέλνοντας τα δικά τους παιδιά στο σχολείο.
- «Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας» (28/09/16): όλοι οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων δηλώνουν ότι αυτό δεν είναι ρατσιστικό ούτε ξενοφοβικό, αλλά προβάλλουν το σαθρό επιχείρημα ότι αντιδρούν για λόγους υγείας των δικών τους παιδιών και πως δεν έχουν εμπιστοσύνη στις διαβεβαιώσεις των αρμόδιων υπουργείων ότι τα προσφυγόπουλα θα εμβολιαστούν.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο» (05/11/16): Οι γονείς του 6ου Δημοτικού Σχολείου Λαμίας αποφάσισαν χθες, ύστερα από σύσκεψη που πραγματοποίησαν, να προχωρήσουν σε κατάληψη του σχολείου από τη Δευτέρα, προκειμένου να μην έρθουν προσφυγόπουλα τα οποία, όπως αξίζει να σημειωθεί, θα παρακολουθούν χωριστά μαθήματα μετά τη λήξη του σχολικού ωραρίου, σε τάξεις προετοιμασίας.
- «Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία» (1/10/16): Ωραιόκαστρο, Φιλιπιάδα και τώρα Κως. Οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων φέρνουν αντιρρήσεις στην ένταξη των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα, προκαλούν «πονοκέφαλο» στο υπουργείο Παιδείας και ενισχύουν την ήδη άσχημη εικόνα της χώρας διεθνώς, στη διαχείριση του προσφυγικού.
- «Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων» (14/09/16): Τα μέλη του συλλόγου των μαθητών του 5ου Δημοτικού Σχολείου του Ωραιοκάστρου δηλώνουν αποφασισμένα στην περίπτωση κατά την οποία τα προσφυγόπουλα του πλησιέστερου κέντρου φιλοξενίας μεταφερθούν για εκπαίδευση τις απογευματινές ώρες στις σχολικές εγκαταστάσεις, να προχωρήσουν σε κατάληψή τους.

5.1.3.2. Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών

Εικόνα 22: Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών

- Ως προς την κατηγορία «Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών», παρατηρείται ότι το 49% (n= 82) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τη στάση των Ελλήνων μαθητών και εκπαιδευτικών απέναντι στην ένταξη των προσφυγόπουλων στην τυπική εκπαίδευση (Παράρτημα, Πίνακας 22).
- Από τα 82 άρθρα της κατηγορίας «Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών», το 73% (n= 60) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Αυγή» (n= 18) με ποσοστό 22% και η «Καθημερινή» με ποσοστό 5% (n= 4).
- Σχεδόν σε όλα τα άρθρα –με ελάχιστες εξαιρέσεις– διαπιστώνεται η θερμή υποδοχή των προσφυγόπουλων από το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων και αναφέρονται οι απειλές που δέχτηκαν εκπαιδευτικοί και στελέχη της εκπαίδευσης από γονείς και ακροδεξιούς, η στήριξη που έλαβαν οι εκπαιδευτικοί από την εκπαιδευτική κοινότητα της εκάστοτε περιοχής όπου υπήρξαν αντιδράσεις, η συμβολή των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης, οι οποίοι φρόντιζαν να ενημερώνουν τους γονείς σχετικά με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων, τους εμβολιασμούς, κ.λπ.
- Επίσης, και οι Έλληνες μαθητές επιφύλασαν θερμή υποδοχή στα προσφυγόπουλα, συνυπήρχαν χωρίς προβλήματα μαζί τους, ενώ συμμετείχαν σε

αντιφασιστικές πορείες και σε καταλήψεις υπέρ της εκπαίδευσης των προσφύγων.

Στη συνέχεια, θα γίνει αναφορά σε ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στη «Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό» (28/02/17): *Το σύνολο του συλλόγου διδασκόντων (1^{ου} δημοτικού σχολείου Ωραιόκαστρου) όχι μόνο στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων αλλά συγκρούστηκε ανοιχτά με το δ.σ. του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων αποτέλεσμα οι εκκλήσεις για αποχή των γονέων να πέσουν κυριολεκτικά στο κενό, ενώ σε συμπαράσταση στους δασκάλους προσέτρεξε το σύνολο των συλλόγων των δημοτικών σχολείων της περιοχής.*
- «Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία» (25/01/17): *Σύμφωνα με πληροφορίες, βρίσκεται σε εξέλιξη ένα νέο πογκρόμ ρατσιστικής ρητορικής, απέναντι σε όποιον υπερασπίζεται τα προσφυγόπουλα, αλλά κυρίως κατά της διευθύντριας του σχολείου Κατερίνας Σταγιάννη, όπου υπάρχουν ευθείες απειλές, ακόμα και κατά της ζωής της.*
- «Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό» (21/01/17): *«Εμείς ως εκπαιδευτικοί πρέπει να καλωσορίσουμε στα σχολεία μας τα παιδιά που έχουν φύγει από τα σπίτια τους για να ξεφύγουν από τον πόλεμο και να βρουν ένα μέρος να ζήσουν ειρηνικά», δήλωσε (ΑΠΕ-ΜΠΕ) εκπαιδευτικός του συλλόγου εκπαιδευτικών Κερασινίου-Περάματος «Νίκος Πλουμπίδης».*
- «Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων» (03/11/16): *Σε κατάληψη των Λυκείων Ακρωτηρίου και Σούδας, προχώρησαν από το πρωί της Πέμπτης οι μαθητές τους, υπέρ του δικαιώματος των προσφύγων στην εκπαίδευση και ενάντια στις ρατσιστικές και ξενοφοβικές συμπεριφορές μέρους της κοινωνίας των Χανίων.*
- «Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά» (14/10/16): *Ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Λάμπρος Τσόγκας δέχτηκε νωρίτερα μια αναφορά του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Περιφερειακής Εκπαίδευσης, Παναγιώτη Ανανιάδη, για την κατάσταση που επικρατεί στο 1ο Δημοτικό Σχολείο του Προφήτη. Εδώ και τέσσερις μέρες οι περισσότεροι -δυστυχώς- γονείς της κοινότητας που τα παιδιά τους φοιτούν στο σχολείο δεν τα στέλνουν στα μαθήματα.*
- «Εμείς θέλουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας» (29/09/16): *Εμείς οι μαθητές της Στ' τάξης του 106ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών δηλώνουμε ότι επιθυμούμε και καλωσορίζουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας, ανεξαρτήτως χρώματος, θρησκείας, φυλής χωρίς καμία προϋπόθεση.*

- «Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιοκάστρου» (27/09/16): Για τις ανησυχίες που εξακολουθούν να εκφράζονται από κάποιους συλλόγους γονέων, ο περιφερειακός διευθυντής Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας τόνισε ότι «όλα τα παιδιά που θα πάνε στα σχολεία θα είναι εμβολιασμένα και θα έχουν το κίτρινο βιβλιάριο που λέει ποια εμβόλια έχουν κάνει», εξηγώντας ωστόσο «να μην περιμένουν να γίνουν όλα τα εμβόλια μαζί, διότι ο ανθρώπινος οργανισμός δεν μπορεί να αντέξει όλα τα εμβόλια σε μία εβδομάδα».
- «Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις» (21/09/16): «Είναι αυτονόητο, πως όλα τα παιδιά έχουν ίσα δικαιώματα στην μάθηση», επισημαίνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο διευθυντής του 2ου Δημοτικού Σχολείου κ. Γιώργος Γιολλάδης. Ωστόσο, αναφέρει ότι «προς το παρόν, δεν υπάρχει κάποια επίσημη εγκύκλιος σχετικά με την ένταξη των προσφυγόπουλων στο εκπαιδευτικό σύστημα από το Υπουργείο Παιδείας».

Εφημερίδα «Αυγή»:

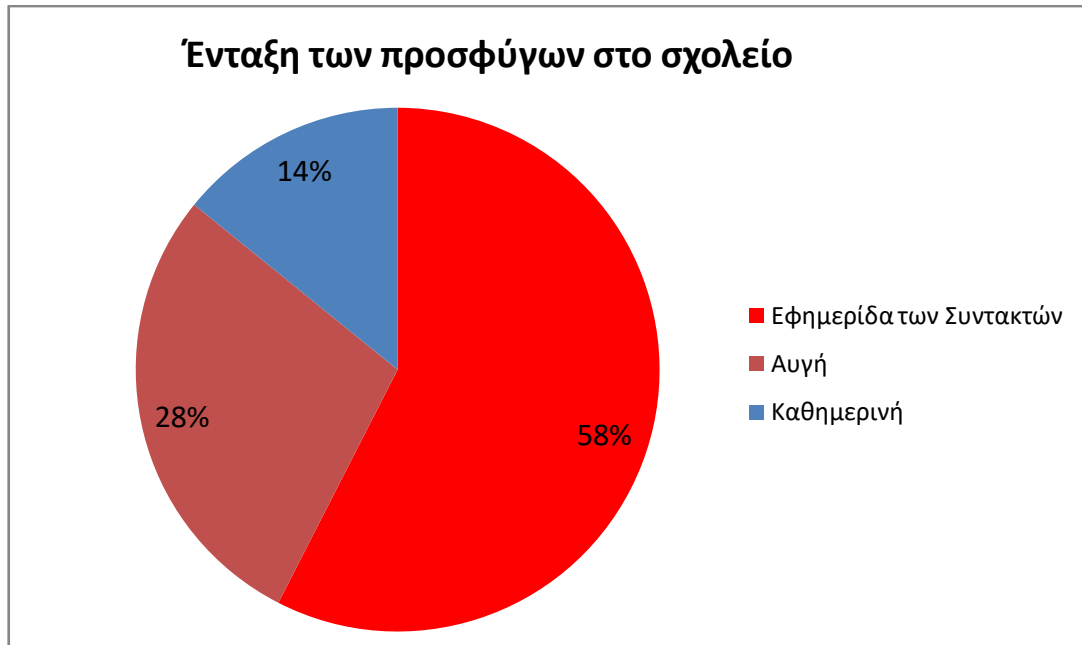
- «Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα» (01/02/17): Στην Τερψιθέα Λάρισας οι δάσκαλοι και οι μαθητές του δημοτικού σχολείου υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα με τραγούδια, μικρά δωράκια και φιλιά από τη διευθύντρια του σχολείου.
- «Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων» (26/10/16): Η Ρία Φελεκίδου και η Σμαρώ Χιονιά από την Περιφερειακή Διεύθυνση Α'βάθμιας και Β'βάθμιας Εκπαίδευσης διαβεβαίωσαν για μια ακόμη φορά ότι όλα τα προσφυγόπουλα που πάνε στο σχολείο έχουν εμβολιαστεί και πως η συνεργασία υπουργείων Παιδείας και Υγείας σε αυτό το θέμα είναι άριστη.
- «Ωραιοκάστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική» (13/10/16): Ο διευθυντής στον Προφήτη Βόλβης δέχτηκε υβριστικές επιθέσεις από γονείς και οι δάσκαλοι του σχολείου έσπευσαν να τον υπερασπιστούν εκφράζοντας τη δυσαρέσκειά τους "σε σχέση με τις ύβρεις που ακούστηκαν εις βάρος του διευθυντή του σχολείου μας" και δήλωσαν "αντίθετοι με οποιαδήποτε μορφή ξενοφοβικής συμπεριφοράς. Το σχολείο είναι χώρος που διαπαιδαγωγεί και έχει υποχρέωση ν' αγκαλιάζει όλα τα παιδιά".
- «Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας» (28/09/16): Ο διευθυντής Π.Ε. Παναγιώτης Ανανιάδης ξεκαθάρισε ότι «την εκπαιδευτική πολιτική την καθορίζει το υπουργείο, οι σύλλογοι γονέων δεν έχουν θεσμική αρμοδιότητα πώς θα εφαρμοστεί η εκπαιδευτική πολιτική».

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου» (09/02/17): Ο περιφερειακός διευθυντής Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου,

Αριστείδης Καλάργαλης, επεσήμανε στην «Κ» ότι το υπουργείο Παιδείας δεν έχει ορίσει ούτε τα σχολεία που θα φιλοξενήσουν απογευματινές τάξεις στα νησιά του Βορείου Αιγαίου ούτε έχει προχωρήσει στην προκήρυξη θέσεων αναπληρωτών.

5.1.3.3. Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο

Εικόνα 23: Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο

- Ως προς την κατηγορία «Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο», παρατηρείται ότι το 68% (n= 113) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n=166) σχετίζεται με την ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού για τον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων από το Υπουργείο Παιδείας (πότε θα ξεκινήσει το πρόγραμμα, ποια σχολεία επιλέχθηκαν ώστε να ενταχθούν τα προσφυγόπουλα, πόσοι εκπαιδευτικοί θα προσληφθούν, πόσα παιδιά θα συμμετέχουν, τι θα διδάσκονται, κ.λπ.) (Παράρτημα, Πίνακας 23).
- Μετά την έναρξη του προγράμματος, υπάρχει πληροφόρηση από τις εφημερίδες σχετικά με τις σχολικές μονάδες που τελικά εντάχθηκαν τα προσφυγόπουλα, την υποδοχή που υπήρξε από το εκάστοτε σχολείο, τη συνύπαρξη των προσφύγων με τους Έλληνες μαθητές, την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στα νησιά.

- Ακόμη, υπάρχουν άρθρα που σχετίζονται με τη μη τυπική εκπαίδευση (υπό ευθύνη της Ελληνικής πολιτείας) τόσο των προσφυγόπουλων όσο και των προσφύγων γενικότερα.
- Από τα 113 άρθρα της κατηγορίας «Ένταξη των προσφύγων στα σχολεία», η «Εφημερίδα των Συντακτών» σημειώνει ποσοστό 58% (n= 65), η «Αυγή» έχει ποσοστό 28% (n= 32) και η Καθημερινή έχει ποσοστό 14% (n=16).

Αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στην «Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο», ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες είναι τα εξής:

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Οι αφιονισμένοι ακροδεξιόι απομακρύνθηκαν σε 5'» (22/02/17): *Τα εννέα προσφυγόπουλα έκαναν κανονικά μάθημα χωρίς να ακούνε τα ακροδεξιά ουρλιαχτά (1ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρου).*
- «Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα» (17/02/17): *Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε σήμερα, Παρασκευή, προσφυγόπουλα στο 2ο Γυμνάσιο της. Τα προσφυγόπουλα έφθασαν, εν μέσω θερμών χειροκροτημάτων, στον χώρο του σχολείου, περίπου στις 2.30 το μεσημέρι, κρατώντας πολύχρωμα μπαλόνια.*
- «Δεν θα κάνουμε πίσω» (17/02/17): *2.500 προσφυγάκια που παρακολουθούν προσώρας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας, σε 94 σχολεία όπου λειτουργούν 126 τμήματα.*
- «Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα» (24/11/16): *Σε προσωρινή αναστολή του προγράμματος εκπαίδευσης παιδιών προσφύγων στη Φιλιπιάδα προχώρησε η Διεύθυνση Εκπαίδευσης, μέχρι να εμβολιαστούν όλα τα παιδιά που ζουν στο Κέντρο Φιλοξενίας της περιοχής στο πρώην στρατόπεδο Πετροπουλάκη, που βρίσκεται έξω από τη Φιλιπιάδα. Αφορμή, η διάγνωση ηπατίτιδας Α σε τρία παιδιά.*
- «Στα θρανία τα προσφυγόπουλα» (20/10/16): *Ξεκίνημα σχολικής χρονιάς για 85 παιδιά που φιλοξενούνται στη Ριτσώνα (14ο δημοτικό σχολείο Χαλκίδας).*
- «Το βιολί τους οι ακροδεξιόι» (13/10/16): *Ο σχεδιασμός για την εκπαίδευση προσφύγων αφορά γεωγραφικά την ηπειρωτική Ελλάδα και ατομικά μόνο όσους έχουν ήδη πάρει άσυλο. Δηλαδή, σε καμία περίπτωση όσους βρίσκονται εγκλωβισμένοι στα νησιά βάσει της συμφωνίας μεταξύ Ε.Ε.-Τουρκίας.*
- «Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα» (11/10/16): *Το πρόγραμμα ξεκίνησε με τα παιδιά από έξι δομές φιλοξενίας να πηγαίνουν σε δεκαεννιά σχολεία της Αττικής, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Ηπείρου, ενώ στο επόμενο διάστημα το πρόγραμμα θα επεκταθεί στα σχολεία ολόκληρης της χώρας.*

- «Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα» UPD (10/10/16): Ξεκινά η σχολική χρονιά για πρώτη φορά στα ελληνικά σχολεία για τα προσφυγόπουλα. συνολικά 1.500 προσφυγόπουλα θα παρακολουθήσουν μαθήματα σε 20 σχολεία της Αττικής, της Θεσσαλονίκης και της Ηπείρου, όπου θα λειτουργούν τμήματα Νηπιαγωγείου για παιδιά 4 και 5 ετών, και σε 20 σχολεία σε όλη την Ελλάδα, όπου θα λειτουργούν από τις 2 μέχρι τις 6 το απόγευμα τμήματα Δημοτικού και Γυμνασίου
- «Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω» (04/10/16): Στα νησιά η ένταξη των προσφυγόπουλων στην εκπαιδευτική διαδικασία θα γίνει μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποσυμφόρησης των νησιών, μόλις δηλαδή μειωθεί ο αριθμός των προσφύγων ώστε να μην ξεπερνά την προβλεπόμενη χωρητικότητα των ΚΥΤ... Πάντως, με τον ρυθμό που σχεδιάζεται να γίνει η αποσυμφόρηση των νησιών, θεωρείται εξαιρετικά αμφίβολο αν θα ξεκινήσει φέτος η εκπαιδευτική διαδικασία για τα προσφυγόπουλα που βρίσκονται εκεί.
- «Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιόκαστρου» (27/09/16): Σε σχολικές μονάδες στο Δερβένι και τα Λαγκαδίκια, κοντά σε δομές φιλοξενίας προσφύγων, θα ξεκινήσει αρχές Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων.
- «Το πλαίσιο λειτουργίας για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων» (06/09/16): Εκπαιδευτικοί που θα αναλάβουν καθήκοντα στις Τάξεις Υποδοχής (ΤΥ) και στις Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων (ΔΥΕΠ) θα επιμορφωθούν σχετικά, ενώ η γενική εποπτεία στα κέντρα φιλοξενίας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του/της Συντονιστή/στριας Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ).

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Για τα προσφυγόπουλα που κάθισαν στα σχολικά θρανία» (27/02/17): Το σχέδιο για την ένταξη των προσφυγόπουλων δομήθηκε επάνω σε μία απλή ιδέα. Πρώτο βήμα ήσαν οι άτυπες σχολικές δομές παντού όπου υπήρχαν πρόσφυγες. Δεύτερο βήμα η λειτουργία από το φθινόπωρο των τυπικών Δομών Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων σε όλη την Ελλάδα υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας. Το πρόγραμμα άρχισε με μεγάλες καθυστερήσεις, κυρίως λόγω της αναγκαιότητας των εμβολιασμών σε όλους. Ξεκίνησε τον Οκτώβριο και επεκτάθηκε σταδιακά ως τον Φεβρουάριο σε εκατό σχολεία σε όλη τη χώρα.
- «Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα» (21/02/17): Είσοδο στο σχολείο των εννέα προσφυγόπουλων από το κέντρο φιλοξενίας «Αλεξίλ», για να παρακολουθήσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας. τα προσφυγόπουλα, φθάνοντας στο σχολείο, μπήκαν από την πίσω είσοδο και όχι από την κεντρική.

- «Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών» (03/02/17): Το Α' Δημοτικό Νέου Ικονίου υποδέχθηκε χθες 21 προσφυγόπουλα σε μια θερμή και συγκινητική υποδοχή.
- «Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά» (20/12/16): Πρόκειται για το πρόγραμμα «Ανάπτυξη των βασικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων των προσφύγων στην ελληνική και αγγλική γλώσσα», διάρκειας 72 ωρών ανά τμήμα, το οποίο παρακολούθησαν 86 ενήλικες πρόσφυγες που διαμένουν στη δομή του Ελαιώνα.
- «Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων» (13/10/16): Επιστημάνθηκε στη γενική συνέλευση της ενώσεως γονέων ότι στη συγκεκριμένη στιγμή δεν υπάρχει αντικείμενο συζήτησης, αφού για τη Χίο, όπως και για τα άλλα νησιά του Βορείου Αιγαίου, δεν έχει αποφασιστεί κάτι όσο αφορά την εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων.
- «ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων» (12/10/16): Η πρώτη ημέρα του σχολείου αφορούσε ένα μόνο ποσοστό των παιδιών διότι δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού ούτε ανεύρεσης σχολείων που θα στεγάσουν τις δραστηριότητες αυτές.
- «Επικράτησε η λογική στη Λέσβο» (11/10/16): Πρώτη μέρα στο σχολείο για 18 προσφυγόπουλα από οικογένειες που διαμένουν σε σπίτια στην πόλη της Μυτιλήνης. Πρόκειται για προσφυγόπουλα που δεν προέρχονται από τις δομές φιλοξενίας, αλλά από οικογένειες που έχουν νοικιάσει σπίτια και μένουν μέσα στην πόλη.
- «Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα» (10/10/16): Ξεκινά σήμερα η σχολική χρονιά για πρώτη φορά στα ελληνικά σχολεία για τα προσφυγόπουλα που βρίσκονται στη χώρα μας. Η αρχή θα γίνει από συνολικά 1.500 προσφυγόπουλα που θα παρακολουθήσουν μαθήματα από τις 2 μ.μ. έως τις 6 μ.μ. σε 20 σχολεία της χώρας.
- «Λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων» (05/10/16): Για την παροχή εκπαίδευσης στα παιδιά πολιτών τρίτων χωρών ιδρύονται δομές οι οποίες θα λειτουργούν μέσα της σχολικές μονάδες εκείνων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας, στα όρια των οποίων υφίστανται κέντρα φιλοξενίας. Σε κάθε σχολική μονάδα αντιστοιχεί μία αυτοτελής ΔΥΕΠ, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα τμήματα, αναλόγως του αριθμού των μαθητών.

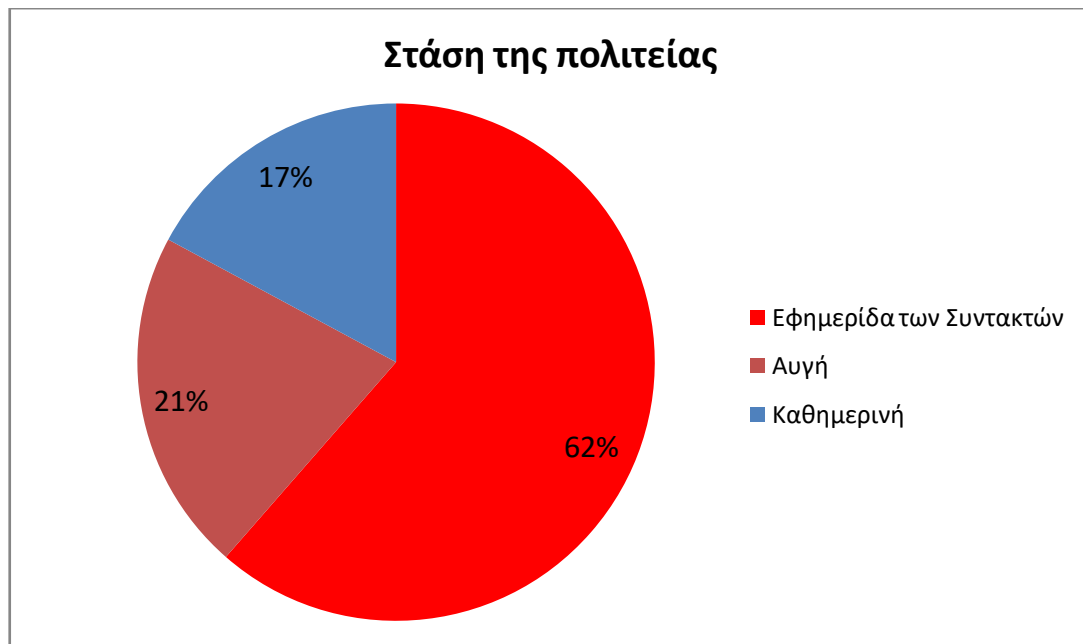
Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου» (09/02/17): Ο περιφερειακός διευθυντής Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου,

Αριστείδης Καλάργαλης, επεσήμανε στην «Κ» ότι το υπουργείο Παιδείας δεν έχει ορίσει ούτε τα σχολεία που θα φιλοξενήσουν απογευματινές τάξεις στα νησιά του Βορείου Αιγαίου ούτε έχει προχωρήσει στην προκήρυξη θέσεων αναπληρωτών.

- «Επαγγελματική εκπαίδευση νέων προσφύγων» (02/02/17): Συνολικά 10.000 παιδιά έως 15 ετών προσφύγων και μεταναστών θα φιλοξενοούνται έως τα μέσα Φεβρουαρίου στα ελληνικά σχολεία. Το υπουργείο Παιδείας δρομολογεί την υλοποίηση του σχεδιασμού του για την εκπαίδευση των μεγαλύτερων παιδιών, από 15 έως 24 ετών, σε επαγγελματικές ειδικότητες, σε συνεργασία με τη ΓΣΕΕ, τα πανεπιστήμια στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.
- «Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες» (06/10/16): Τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου ξεκινά η... σχολική χρονιά για πρώτη φορά στα ελληνικά σχολεία για τα προσφυγόπουλα που βρίσκονται στη χώρα μας. Η αρχή θα γίνει από συνολικά 1.500 προσφυγόπουλα που θα παρακολουθήσουν μαθήματα από τις 2 μ.μ. έως τις 6 μ.μ. σε 20 σχολεία της χώρας.
- «Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου» (13/09/16): Ανακοίνωση του υπουργείου Παιδείας ότι από τα τέλη Σεπτεμβρίου, θα αρχίσουν να προσφέρονται μαθήματα στα προσφυγόπουλα. Οι «τάξεις υποδοχής» θα πραγματοποιούνται 2-6 το απόγευμα και θα στεγάζονται σε ελληνικά σχολεία που δεν λειτουργούν εκείνη την ώρα. Ένα από τα σχολεία αυτά είναι και το 5ο Δημοτικό Ωραιόκαστρου.

5.1.3.4. Στάση της πολιτείας

Εικόνα 24: Στάση της πολιτείας

- Ως προς την κατηγορία «Στάση της πολιτείας», παρατηρείται ότι το 42% (n= 70) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τη στάση της πολιτείας απέναντι στην ένταξη των προσφύγων στην τυπική εκπαίδευση (Παράρτημα, Πίνακας 24).
- Ειδικότερα, παρουσιάζονται τοποθετήσεις του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Παιδείας, του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής αναφορικά με τις αντιδράσεις των γονέων στα σχολεία του Ωραιόκαστρου, του Νέου Ικονίου, της Μυτιλήνης, κ.λπ., ο προγραμματισμός για την ένταξη των προσφυγόπουλων στα σχολεία, η παραπληροφόρηση που υπήρξε σχετικά με τα σχέδια του Υπουργείου Παιδείας και τον εμβολιασμό των προσφυγόπουλων, κ.λπ.
- Διαπιστώνεται ότι και οι τρεις εφημερίδες αναφέρουν ότι η ελληνική πολιτεία στηρίζει την εκπαίδευση των προσφύγων και καταδικάζει τις αντιδράσεις των γονέων. Από τα 70 άρθρα αυτής της κατηγορίας, το 62% (n= 43) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών», το 21% (n= 25) από την «Αυγή» και το 17% (n= 12) από την «Καθημερινή».

Από τα παραπάνω, σκόπιμη κρίνεται η παρουσίαση ενδεικτικών αποσπασμάτων από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στη «Στάση της πολιτείας».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο» (22/02/17): *Σύμφωνα με δηλώσεις του γ.γ. του υπουργείου Παιδείας, Γιάννη Παντή, στο «Πρακτορείο 104,9 FM», ο Κ. Γαβρόγλου συζήτησε με τον Ν. Τόσκα (αναπληρωτή υπουργό Προστασίας του Πολίτη) και ζήτησαν να παρέμβει απόλυτα η αστυνομία για να διαφυλαχτεί η τάξη στην περιοχή.*
- «Ζεστά σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα» UPD (31/01/17): *Το υπουργείο Παιδείας εφαρμόζει απολύτως το πρόγραμμα που έχει σχεδιάσει για τη σταδιακή ένταξη όλων των παιδιών των προσφύγων στο σχολικό σύστημα, όλα τα προσφυγόπουλα έχουν πραγματοποιήσει τους απαραίτητους εμβολιασμούς, σε συνεργασία με το υπουργείο Υγείας.*
- «Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείο» (26/01/17): *«Με αφορμή τις απειλές που δέχθηκε η διευθύντρια του 26ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας μέσω σελίδων κοινωνικής δικτύωσης το υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καταδικάζει με τον πλέον κατηγορηματικό*

- και απερίφραστο τρόπο κάθε απειλή ή προσπάθεια εκφοβισμού των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας που εμπλέκονται με την εκπαίδευση των προσφύγων.
- «Αδειάζει τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας» (24/01/17): «Προσωπικές» χαρακτηρίζει το υπουργείο Παιδείας τις απόψεις του Κώστα Ζουράρι, ο οποίος πρότεινε να συμμετέχουν στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων και ιδιωτικά σχολεία. Στη σχετική ανακοίνωση του υπουργείου τονίζεται ότι αυτό «έχει την αποκλειστική ευθύνη της εκπαίδευσης των παιδιών των προσφύγων.
  - «Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία» (19/01/17): Σε σχετική ανακοίνωση του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ξεκαθαριζόταν ότι «όλα τα παιδιά πηγαίνουν στο σχολείο ελεγμένα υγειονομικά» και τονιζόταν ότι «κανείς δεν δικαιούται να ισχυρίζεται ότι είχε έλλειψη ενημέρωσης κι αυτό να το χρησιμοποιεί ως πρόσχημα για ρατσιστικές συμπεριφορές». Σε σχέση με τα βίαια γεγονότα (στο Δημοτικό σχολείο Νέου Ικονίου στο Πέραμα) υπογράμμισε ακόμη ότι «σε κάθε ανάλογη ενέργεια επιβάλλεται να επεμβαίνει ο εισαγγελέας».
  - «Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα» UPD (10/10/16): Ο υπουργός Παιδείας, Νίκος Φίλης, «ο παιδαγωγικός στόχος, που προκύπτει και από τις διεθνείς συμβάσεις και από τους δικούς μας νόμους, είναι ότι τελικώς το παιδί, μετά από ένα μεταβατικό διάστημα που θα εξοικειωθεί με την ελληνική γλώσσα και την ελληνική πραγματικότητα, θα ενταχθεί στην τάξη μαζί με τα Ελληνόπουλα».
  - «Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ» (28/09/16): «Τα προβλήματα που δημιουργούνται προέρχονται από ανθρώπους που δεν είναι ενημερωμένοι και παρασύρονται από κάποιους που επιθυμούν να δημιουργήσουν πολιτικό ζήτημα. Από τη στιγμή που η Πολιτεία φροντίζει και ακολουθεί όλα τα ευρωπαϊκά στάνταρντ αλλά και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τις διεθνείς συνθήκες, οι αιτιάσεις που προβάλλουν ορισμένοι περί εμβολιασμών κ.ά. είναι ανεδαφικές. Αυτοί που βγάζουν τέτοιου είδους ανακοινώσεις πρέπει να είναι πιο προσεχτικοί γιατί εκτίθενται», υποστηρίζει ο γενικός γραμματέας του ΥΠΠΕΘ.
  - «Βλέποντας μικρά παιδιά ως υγειονομική βόμβα» (15/09/16): Η υπόθεση προκάλεσε ακόμη και την αντίδραση του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα που με δημόσια ανακοίνωσή του στο twitter ανέφερε: «Η Ελλάδα είναι το πρόσωπο της αλληλεγγύης της Ευρώπης προς τους πρόσφυγες και τους κατατρεγμένους», για να προσθέσει ότι «η αντίδραση κάποιων Συλλόγων Γονέων και του δημάρχου Ωραιοκάστρου δεν συνάδουν με τη στάση της χώρας μας και δεν βοηθούν στην αντιμετώπιση του προσφυγικού». Με ανακοίνωσή του ο ΣΥΡΙΖΑ ζητά να απομονωθούν από το σύνολο του πολιτικού κόσμου μειοψηφικές και ακραίες φωνές, καλώντας τη Ν.Δ. και τον Κυριάκο Μητσοτάκη να τις καταδικάσουν.
  - «Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία» (14/09/16): Ο υπουργός Παιδείας ξεκαθαρίζει ότι η Πολιτεία -και όχι οι τοπικές κοινωνίες- αποφασίζει πού θα πάνε σχολείο τα προσφυγόπουλα και κάνει λόγο για «απαράδεκτα και

ακατανόητα» φαινόμενα ξενοφοβίας. Κάλεσε, μάλιστα τον δήμαρχο Ωραιοκαστρου να μη ρίχνει λάδι στη φωτιά και διαβεβαίωσε ότι «το κράτος με τις αρμόδιες υγειονομικές αρχές έχει λάβει και συνεχίσει να λαμβάνει όλα τα μέτρα για τον εμβολιασμό των παιδιών των μεταναστών». Εκτίμησε, τέλος, ότι αυτοί που φωνάζουν στο Ωραιόκαστρο ανήκουν στον ευρύτερο χώρο της Ν.Δ. και κάλεσε την αξιωματική αντιπολίτευση και τα κόμματα να πάρουν θέση.

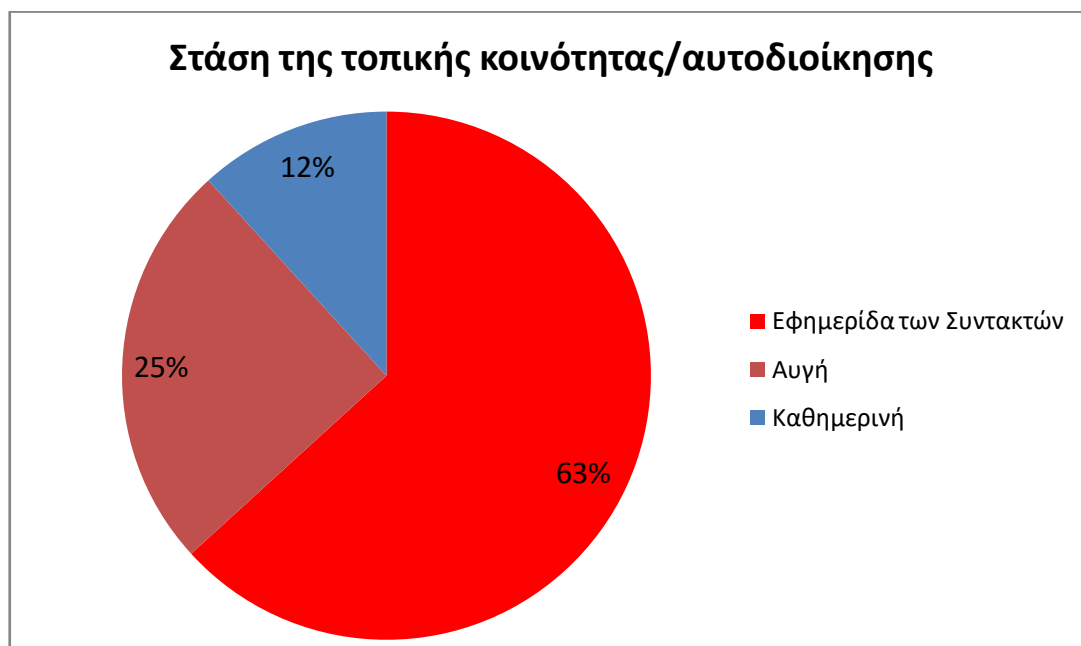
Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία» (27/02/17): Η επιλογή της συγκρότησης προγράμματος για την εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων από το Υπουργείο Παιδείας, τον Μάρτιο 2016, είχε ένα ιδιαίτερο πολιτικό βάρος. Ήταν μάλλον η μοναδική μεγάλη κλίμακας πρωτοβουλία στο προσφυγικό, η οποία δεν ήταν πυροσβεστική, δεν προέκυπτε δηλαδή από τις τρέχουσες πιεστικές ανάγκες διάσωσης των ανθρώπων, αλλά από τη βούληση σχεδιασμού της επόμενης ημέρας σε συνθήκες κανονικότητας.
- «Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά» (20/12/16): «Κάποια παιδιά βοηθήθηκαν, αλλά μας μένουν άλλοι 30.000 πρόσφυγες και μετανάστες», παρατήρησε ο υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής, Γιάννης Μουζάλας «Κάνουμε την τελετή για να καταδείξουμε στους πρόσφυγες, τους μετανάστες και τον ελληνικό λαό ότι υπάρχει μέλλον, υπάρχει δυνατότητα και προσπαθούμε», πρόσθεσε ο κ. Μουζάλας.
- «Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: Απλώς δεν τους θέλουμε...» (12/10/16): Η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας ανακοίνωσε χθες: Ο εμβολιασμός προχωρά κανονικά και αναμένεται ο πρώτος κύκλος να ολοκληρωθεί εντός του μηνός. Σε όλα τα κέντρα φιλοξενίας που μετέχουν στο πρόγραμμα εκπαίδευσης έχει πραγματοποιηθεί ο εμβολιασμός των παιδιών. Τα κέντρα φιλοξενίας εντάσσονται στο πρόγραμμα ακολουθώντας την εξέλιξη του προγράμματος εμβολιασμού.
- «Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα» (10/10/16): Αναφερόμενος στο περιστατικό της Μυτιλήνης, όπου γονείς έβαλαν λουκέτο σε σχολείο κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, σημείωσε (Ν. Φίλης στην ΕΡΤ): «Πρόκειται για εξαιρετικά μειοψηφικές καταστάσεις που δεν ανταποκρίνονται στο γενικότερο αίσθημα αγάπης και αλληλεγγύης τα ελληνικού λαού προς τους πρόσφυγες. Η Μυτιλήνη εδώ και ένα χρόνο δείχνει μια μεγάλη αλληλεγγύη και γι' αυτό πιστεύω ότι αυτή η κίνηση που έγινε - και η οποία δεν εκπροσωπεί και το σύλλογο - πρέπει να είναι μια εξαιρετικά μειοψηφική κίνηση ορισμένων ανθρώπων».
- «Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας» (27/09/16): «Τα παιδιά στο Ωραιόκαστρο θα πάνε σχολείο, και θα πάνε σχολείο όχι με τα ΜΑΤ. δήλωσε χθες σε τηλεοπτική εκπομπή ο αναπληρωτής υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής Γιάννης Μουζάλας, ερωτηθείς για τις αντιδράσεις στον Δήμο Ωραιοκαστρου.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά» (05/02/17): *Η πρόταση του υφυπουργού Παιδείας Κώστα Ζουράρι να φοιτήσουν προσφυγόπουλα σε ειδικά τμήματα ιδιωτικών σχολείων δεν είναι για πέταμα.*
- «Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες» (06/10/16): *«Στόχος μας είναι έπειτα από μήνες, όταν θα μπορούν τα παιδιά να ενταχθούν με τρόπο λειτουργικό στο πλαίσιο της σχολικής τάξης, να πάνε εκεί μαζί με τα Ελληνάκια. Έχουμε ακούσει μερικές αντιδράσεις. Είναι εντελώς περιθωριακές και μειοψηφικές. Είναι έξω από το κλίμα της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού που είναι κλίμα φιλοξενίας. Είναι οι αντιδράσεις που δεν θέλουν να πάνε τα παιδιά στα σχολεία, τα παιδιά πρόσφυγες στα σχολεία» τόνισε ο κ. Φίλης χθες.*
- «Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου» (13/09/16): *«Τέτοια φαινόμενα δεν αντιπροσωπεύουν την ελληνική κοινωνία και δεν είναι αποδεκτά». Τη δήλωση αυτή έκανε ο υπουργός Παιδείας Νίκος Φίλης, σχολιάζοντας τις αντιδράσεις κατά των προσφύγων στο Ωραιόκαστρο.*
- «Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό» (10/09/16): *ενώ απαντώντας (ο Γιάννης Μουζάλας) σε σχετική ερώτηση για τις αντιδράσεις γονέων σε σχολεία όπου πρόκειται να φοιτήσουν πρόσφυγες και μετανάστες, τόνισε πώς «υπάρχει μια φοβική αντίδραση που είναι φυσιολογική, αλλά ο χρόνος και η καλή διαχείριση της κατάστασης θα τους πείσει.*

5.1.3.5. Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης

Εικόνα 25: Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης

- Αναφορικά με την κατηγορία «Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης», παρατηρείται ότι το 41% (n= 68) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τις αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών, των οποίων τα σχολεία θα δεχόταν προσφυγόπουλα, αλλά και με τη στάση της τοπικής αυτοδιοίκησης προς αυτό το ζήτημα (Παράρτημα, Πίνακας 25).
- Διαπιστώνεται ότι τα 68 άρθρα της συγκεκριμένης κατηγορίας κατανέμονται ως εξής: η «Εφημερίδα των Συντακτών» έχει ποσοστό 63% (n= 43), η «Αυγή» σημειώνει ποσοστό 25% (n= 17) και «Καθημερινή» έχει ποσοστό 12% (n= 8).
- Ως προς την ανάλυση των άρθρων της συγκεκριμένης κατηγορίας, επισημαίνεται ότι περιοχές όπως η Δραπετσώνα, το Χαϊδάρι, το Πέραμα έδειξαν έμπρακτα την αλληλεγγύη τους, το ίδιο και οι δήμοι Περάματος Θεσσαλονίκης, Αθήνας, Λάρισας, κ.λπ. Ακόμη, η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» παίρνουν θέση και καταδικάζουν τον δήμαρχο Ωραιοκαστρου, ο οποίος ήταν αντίθετος με την ένταξη των προσφυγόπουλων σε σχολεία του δήμου του, ενώ η «Καθημερινή» κάνει απλή αναφορά στις δηλώσεις του δημάρχου Ωραιοκαστρου.

Στο σημείο αυτό, παρατίθενται ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που σχετίζονται με τη «Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα» (17/02/17): *Μια θερμή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα που φιλοξενούνται στον Σκαρμαγκά άνοιξαν η δημοτική αρχή και φορείς της πόλης του Χαϊδαρίου.*
- «Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο» (02/02/17): *Ο αντιπεριφερειάρχης Πειραιά Γ. Γαβρίλης δήλωσε: Βρισκόμαστε σήμερα στο Πέραμα, στον τρίτο σταθμό, μετά το Κερασίι και τη Νίκαια της υποδοχής των προσφυγόπουλων στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η σχολική ζωή αποτελεί προϋπόθεση για την κοινωνικοποίηση, την ομαλή προσαρμογή και ένταξη των παιδιών αυτών αλλά και για την αποτροπή φαινομένων και συμπεριφορών γκετοποίησης.*
- «Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα» (24/01/17): *Το συμβούλιο (της Λάρισας) εξέδωσε κοινό ψήφισμα με το οποίο ανακοινώθηκε η σύσταση διαπαραταξιακής επιτροπής για την ομαλή ένταξη των προσφυγόπουλων στην εκπαίδευση και τη γενικότερη διαχείριση ζητημάτων που σχετίζονται με το προσφυγικό, αλλά και η απόφαση για παρουσία της*

διαπαραταξιακής επιτροπής στα σχολεία της Λάρισας για την υποδοχή των προσφυγόπουλων.

- «Καλοχώρι... όνομα και πράγμα» (20/01/17): Παραφωνία αποτελεί και πάλι ο δήμαρχος Ωραιοκάστρου, Αστέριος Γαβότσης, ο οποίος προσπαθεί να «ισορροπήσει» στο κλίμα έντασης το οποίο προκάλεσε και ο ίδιος το προηγούμενο διάστημα.
- «Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία» (19/01/17): Ο Δήμος Περάματος είχε εκδώσει ψήφισμα στο οποίο ανέφερε ότι «η Χρυσή Αυγή, με ψευδείς φήμες που διέσπειρε στους γονείς περί μεταδοτικών ασθενειών αυτών των παιδιών, δημιούργησε ανησυχία σε μερίδα γονέων» και επισήμαινε ότι το πρόγραμμα εκπαίδευσης προσφυγόπουλων θα υλοποιηθεί και στο Πέραμα και ο δήμος θα συμβάλει σε αυτό.
- «Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά» (14/10/16): «Το να μην επιτρέψεις στο παιδί σου να πάει στο σχολείο είναι αδίκημα εάν δεν συντρέχει ουσιαστικός λόγος - και στον Προφήτη δεν υπάρχει λόγος. Είναι απαράδεκτο να αντιδρούν επειδή σε απογευματινές ώρες πηγαίνουν προσφυγόπουλα στο σχολείο, στο οποίο πηγαίνουν και τα παιδιά τους» δήλωσε ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Γιάννης Μπουτάρης, σχολιάζοντας το θέμα που έχει ανακύψει στο ραδιόφωνο του ΑΠΕ.
- «Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα» (20/09/16): Ο δήμαρχος Ζηρού, κ. Νίκος Καλαντζής, μιλώντας για το ζήτημα στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, εμφανίζεται να κρατάει αποστάσεις, ωστόσο επισημαίνει, πως η στάση του Δήμου απέναντι στο προσφυγικό είναι γνωστή από την πρώτη μέρα λειτουργίας του Κέντρου, στο παλιό στρατόπεδο Πετροπουλάκη, καθώς αποδεικνύει καθημερινά, με πράξεις, την υποστήριξή του προς τους πρόσφυγες.
- «Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο» UPD (15/09/16): Ο Δήμος Ωραιοκάστρου είναι ο μοναδικός δήμος στη βόρεια Ελλάδα που έχει επίσημα, με απόφαση δημοτικού συμβουλίου, κλείσει τις πόρτες σε ανήλικα παιδιά, βασανισμένα και κατατρεγμένα. Επικαλούμενος θέματα υγείας, θρησκευτικών διαχωρισμών και κοινωνικών προκαταλήψεων, ουσιαστικά αποκλείει τα προσφυγόπουλα από ένα ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης που μπορεί να τους προσφερθεί. Ωστόσο, σοκ προκαλεί το βίντεο που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα rolitesoraiokastrou.gr και εμφανίζει τον δήμαρχο Αστέριο Γαβότση να μιλάει σε συγκέντρωση δημοτών του και ούτε λίγο ούτε πολύ να παρακινεί σε βία.

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων» (02/02/17): Με μια γιορτή, μπαλόνια και χειροκροτήματα υποδέχθηκαν γονείς, μαθητές και ο δήμαρχος Κερατσινίου - Δραπετσώνας τα προσφυγόπουλα από το Σχιστό που από χθες ξεκινούν τη φοίτησή τους στο 5ο Δημοτικό Σχολείο της περιοχής.

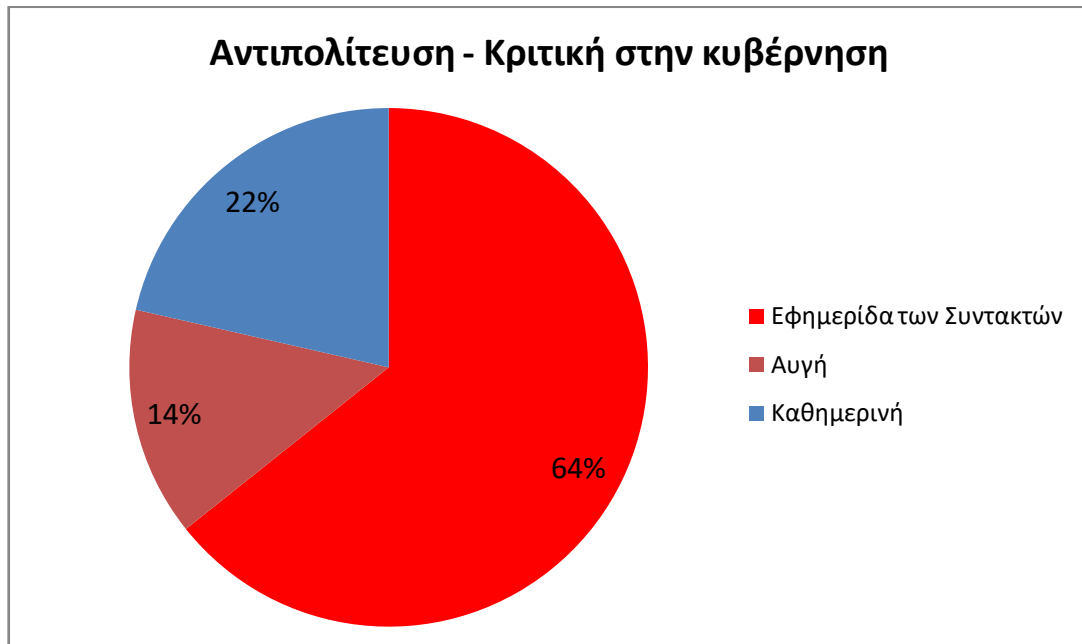
- «Με εκδηλώσεις και αδελφoσύνη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία» (17/02/17): Με εκδηλώσεις, παρουσία μάλιστα και του Προέδρου της Δημοκρατίας, Προκόπη Παυλόπουλου και μια ανοιχτή αγκαλιά υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία του.
- «Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα» (24/01/17): Το δημοτικό συμβούλιο Λαρισαίων έχει βγάλει ψήφισμα με το οποίο καταδίκασε τα γεγονότα στο Ν. Ικόνιο, καλωσορίζοντας παράλληλα τα προσφυγόπουλα στα σχολεία της Λάρισας.
- «Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: Απλώς δεν τους θέλουμε...» (12/10/16): Παρά τις συνεχείς ενημερώσεις και διαβεβαιώσεις για τον εμβολιασμό των παιδιών, ο δήμαρχος Βόλβης Διαμαντής Λιάμας απέδωσε την αντίδραση των γονέων στη μη έγκαιρη ενημέρωσή τους και ζήτησε την αναβολή της απόφασης. Ο πρόεδρος της κοινότητας Αθ. Καραγούλιας αποτύπωσε το κλίμα μη κρύβοντας τα ρατσιστικά του αισθήματα. “Δεν τους θέλουμε στην ευρύτερη κοινωνία” είπε.
- «Επικράτησε η λογική στη Λέσβο» (11/10/16): «Ακραία, ρατσιστική και βλακώδη ενέργεια» χαρακτήρισε το »σφράγισμα« του σχολείου ο δήμαρχος Λέσβου Σπ. Γαληνός.
- «Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας» (28/09/16): πρόταση του Δήμου Αλεξάνδρειας, που μη θέλοντας να “σπάσει αυγά”, ακόμη και αυτά του “φιδιού”, ζητάει τα προσφυγόπουλα να φοιτήσουν στο ΕΠΑΛ.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος» (29/01/17): Εδώ, λοιπόν, δεν είναι το κράτος εκείνο που στερεί δικαιώματα αλλά ένα τμήμα της κοινωνίας, που έρχεται μάλιστα σε σύγκρουση με ένα άλλο κομμάτι της κοινωνίας, το φιλόξενο. Κι αυτό συμβαίνει στο Νέο Ικόνιο. Στη συνοικία του Περάματος που πήρε το όνομά της από πρόσφυγες καταγόμενους από το Ικόνιο της Μικράς Ασίας.
- «Αντιδράσεις και προχειρότητα» (13/10/16): Ακατανόητες και καταδικαστέες οι αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών απέναντι στην εκπαίδευση προσφυγόπουλων. Ακατανόητες, γιατί τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν δείχνουν άγνοια και παραλογισμό. Καταδικαστέες, γιατί γίνεται φανερό ότι πίσω από αυτές κρύβονται ο ρατσισμός και η έλλειψη στοιχειώδους συμπόνιας.
- «Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου» (14/09/16): Δεύτερον, τις δηλώσεις του Αστέριου Γαβότση, σε συγκέντρωση δημοτών του, με αφορμή αντιδράσεις πολιτών για το προσφυγικό, που χαρακτηρίστηκαν ως «ρατσιστικές». Ο δήμαρχος απέρριψε τις απόψεις αυτές, υποστηρίζοντας ότι τα όσα είπε είχαν αντίθετο νόημα απ' αυτό που τους αποδίδεται.

- «Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου» (13/09/16): Ο δήμαρχος Ωραιοκάστρου, Αστέριος Γαβότσης, ανέφερε πως το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου προτείνει τα χρήματα τα οποία πρόκειται να διατεθούν για τη μεταφορά των προσφυγόπουλων, να δοθούν για τη δημιουργία δομών για την εκπαίδευση των παιδιών αυτών.

5.1.3.6. Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση

Εικόνα 26: Αντιπολίτευση - Κριτική στην κυβέρνηση

- Αναφορικά με την κατηγορία «Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση», παρατηρείται ότι το 8% (n= 14) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με την άσκηση κριτικής στο έργο της κυβέρνησης απέναντι στην ένταξη των προσφύγων στην εκπαίδευση και με τη στάση της αντιπολίτευσης ως προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα σχολεία και τις αντιδράσεις των γονέων (Παράρτημα, Πίνακας 26).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι από τα 14 άρθρα της κατηγορίας «Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση», το μεγαλύτερο ποσοστό (64%) (n= 9) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Καθημερινή» και η «Αυγή» με ποσοστά 22% (n= 3) και 14% (n= 2) αντίστοιχα.
- Επιπλέον, γίνεται αντιληπτό ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται στις αντιδράσεις των κομμάτων σχετικά με τα επεισόδια που συνέβησαν σε διάφορα

σχολεία της χώρας, ενώ ασκεί κριτική στη Νέα Δημοκρατία για τη σχέση της με τον δήμαρχο του Ωραιοκάστρου. Η «Αυγή» αναφέρεται στην κριτική που ασκεί η ΕΕΔΑ στην κυβέρνηση και στην τοποθέτηση των κομμάτων προς τον δήμαρχο του Ωραιοκάστρου και η «Καθημερινή» ασκεί κριτική στις ενέργειες της κυβέρνησης για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων.

Αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που σχετίζονται με την κατηγορία «Αντιπολίτευση - Κριτική στην κυβέρνηση», παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες.

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιοκάστρο» (20/02/17): *«Η συγκέντρωση ακροδεξιών στοιχείων, για δεύτερη φορά μέσα σε λίγες μέρες, έξω από το δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου προκαλεί κάθε δημοκρατικό πολίτη. Η αστυνομία δεν μπορεί να έχει ρόλο απλού παρατηρητή. Οι ανέξοδες αντιρατσιστικές κορώνες της κυβέρνησης δεν επαρκούν..., τόνισε από την πλευρά της η Δημοκρατική Συμπαράταξη. «Η συνέχιση της νοσηρής κατάστασης που συντηρείται το τελευταίο χρονικό διάστημα στο Ωραιοκάστρο, με αφορμή τη φοίτηση των προσφυγόπουλων στο Δημοτικό σχολείο, ντροπιάζει όλους της. Και οι ευθύνες δε βαραίνουν μόνο της θρασύδειλους κουκουλοφόρους, οι οποίοι τολμούν και αυτοαποκαλούνται «Έλληνες πατριώτες» αλλά και την ελληνική πολιτεία...σημείωσε το Ποτάμι.*
- «Δεν θα κάνουμε πίσω» (17/02/17): *Ο βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης του ΚΚΕ, Ιωάννης Δελής, σε επίκαιρη ερώτηση της τον Κώστα Γαβρόγλου, ζήτησε αποτελεσματικές πρωτοβουλίες από την κυβέρνηση σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων, μίλησε για ανεπάρκεια δομών, ζήτησε να ληφθούν μέτρα για της συνθήκες εργασίας των αναπληρωτών εκπαιδευτικών που απασχολούνται στο πρόγραμμα εκπαίδευσης και στηλίτευσε της «αντιδράσεις που στήνει η φασιστική-ναζιστική οργάνωση της Χρυσής Αυγής».*
- «Διαμαρτυρία για τον αποκλεισμό προσφυγόπουλων από την εκπαίδευση» (06/10/16): *Έξι εθελοντικές ομάδες αλληλεγγύης προσφύγων του Νοτίου Αιγαίου με ανακοίνωσή της διαμαρτύρονται πως «η κυβέρνηση εξαιρεί τα νησιά της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από την παροχή εκπαίδευσης χωρίς καμία δικαιολογία αγνοώντας τη διαμονή 2.600 προσφύγων σε Κω, Λέρο, Ρόδο και τα άλλα νησιά».*
- «Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιοκάστρου» (17/09/16): *Λίγες ώρες πριν από την ομιλία του Κυριάκου Μητσοτάκη στη ΔΕΘ αλλά και μετά τον θόρυβο που έχει δημιουργηθεί από τη στάση του δημάρχου Ωραιοκάστρου να αποτρέψει την ένταξη των προσφυγόπουλων στην*

εκπαιδευτική διαδικασία, στελέχη της Ν.Δ. απαθανάτιστηκαν να γευματίζουν μαζί του.

- «Βλέποντας μικρά παιδιά ως υγειονομική βόμβα» (15/09/16): Η Ν.Δ. τοποθετήθηκε τελικά διά μέσου του συντονιστή Β. Κικίλια, ο οποίος, αφού κατέκρινε την κυβέρνηση ως υπεύθυνη για το χάος και για το γεγονός ότι οι πρόσφυγες παραμένουν στη χώρα, δήλωσε πως «είναι αυτονόητο ότι τα προσφυγόπουλα πρέπει να πάνε σχολείο, χωρίς οποιονδήποτε υγειονομικό κίνδυνο για οποιοδήποτε παιδί».
- «Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο» (14/09/16): Με καθυστέρηση μερικών ωρών, το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης τοποθετήθηκε για το θέμα που προέκυψε με το 5^ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου και τη ξενοφοβική στάση που κράτησε ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων καλώντας της κατοίκους «να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της κατάστασης, σύμφωνα με την παράδοση φιλοξενίας και κατανόησης που διαχρονικά είναι σύμφυτη με τον ελληνικό πολιτισμό».

Εφημερίδα «Αυγή»:

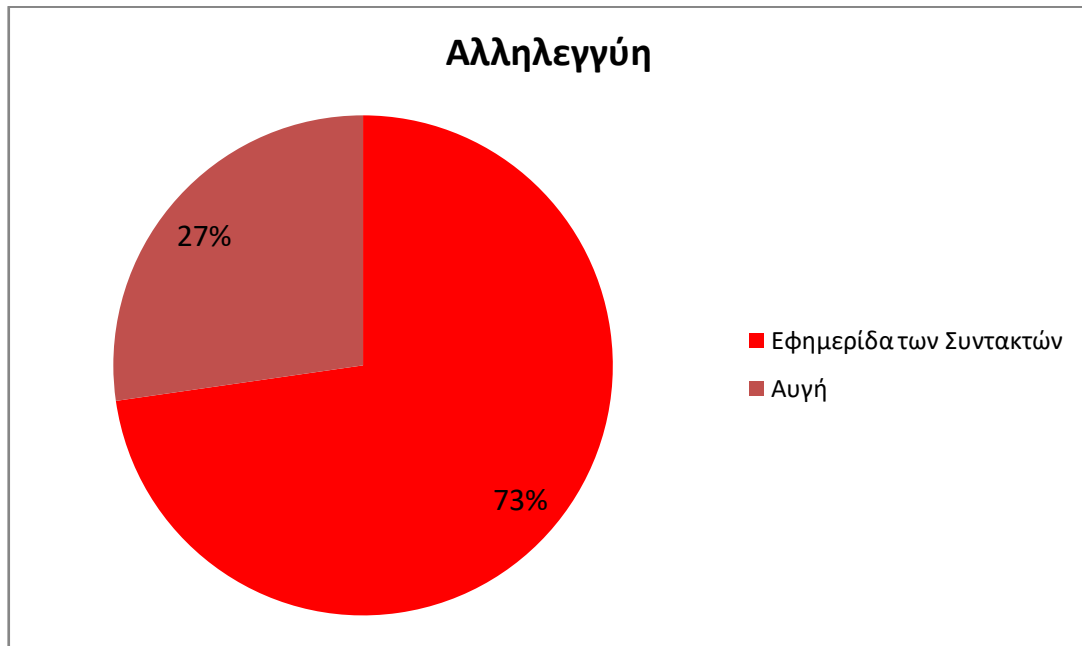
- «ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων» (12/10/16): Η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου κάνει λόγο για κακή οργάνωση του εγχειρήματος με ασαφή οριοθέτηση αρμοδιοτήτων μεταξύ υπουργείου Παιδείας και υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, την οποία αντιμετώπισαν και κάλυψαν τα ίδια τα σχολεία, καθώς και για έλλειψη τεκμηριωμένης πληροφόρησης των κατοίκων.
- «Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο» (14/09/16): Η επίσημη Ν.Δ. δεν έβγαλε καμία ανακοίνωση ως αργά χθες. Ο Τομέας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΠΑΣΟΚ απέφυγε να καταδικάσει ευθέως την απαράδεκτη ανακοίνωση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του 5ου Δημοτικού Σχολείου Ωραιοκάστρου.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Αντιδράσεις και προχειρότητα» (13/10/16): Αποδεικνύεται πάλι η προχειρότητα με την οποία η κυβέρνηση διαχειρίζεται το προσφυγικό. Ενώ γνώριζε ότι αρκετές χιλιάδες παιδιά θα παραμείνουν στη χώρα, δεν προέβλεψε τις συγκεκριμένες αντιδράσεις και δεν φρόντισε να προετοιμάσει το έδαφος με ενημέρωση και διάλογο ώστε να μην εμφανιστούν τέτοια φαινόμενα.
- «Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία» (01/10/16): Οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων φέρνουν αντιρρήσεις στην ένταξη των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα, προκαλούν «πονοκέφαλο» στο υπουργείο Παιδείας και ενισχύουν την ήδη άσχημη εικόνα της χώρας διεθνώς, στη διαχείριση του προσφυγικού.

- «Στο καμίνι του προσφυγικού» (23/09/16): Το πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας για την εκπαίδευση προσφυγόπουλων είναι επιβεβλημένο· από τις αντιδράσεις, όμως, φαίνεται ότι δεν έχει γίνει η κατάλληλη προετοιμασία, ώστε να διασκεδαστούν οι ανησυχίες γονέων, να απομονωθούν οι μισαλλόδοξοι και όσοι εκμεταλλεύονται την κατάσταση για πολιτικούς σκοπούς, να δοθεί στήριξη στους εκπαιδευτικούς.

5.1.3.7. Αλληλεγγύη

Εικόνα 27: Αλληλεγγύη

- Ως προς την κατηγορία «Αλληλεγγύη», παρατηρείται ότι το 20% (n= 33) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τις πράξεις αλληλεγγύης ως προς την ένταξη των προσφύγων στην εκπαίδευση. Ειδικότερα, αναφέρεται σε αντιρατσιστικές διαδηλώσεις σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας όπου σημειώθηκαν αντιδράσεις (Ωραιόκαστρο, Πέραμα, Χανιά, Αλεξάνδρεια Ημαθίας), ανακοινώσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες, σε δομές που προσφέρουν μη τυπική εκπαίδευση με τη βοήθεια εθελοντών, κ.λπ. (Παράρτημα, Πίνακας 27).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι από τα 33 άρθρα της κατηγορίας, το 73% (n= 24) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και το 27% (n= 9) από την «Αυγή». Οι δύο εφημερίδες θεωρούμε ότι παρουσιάζουν με τα συγκεκριμένα άρθρα και τη θετική πλευρά των Ελλήνων πολιτών και αναφέρουν ότι

μειοψηφίες ατόμων τάσσονται κατά της ένταξης των προσφυγόπουλων στην εκπαίδευση.

- Σε αυτή την κατηγορία δεν εντάσσονται άρθρα από την εφημερίδα «Καθημερινή».

Στη συνέχεια, θα γίνει παρουσίαση ενδεικτικών αποσπασμάτων από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στην κατηγορία «Αλληλεγγύη».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

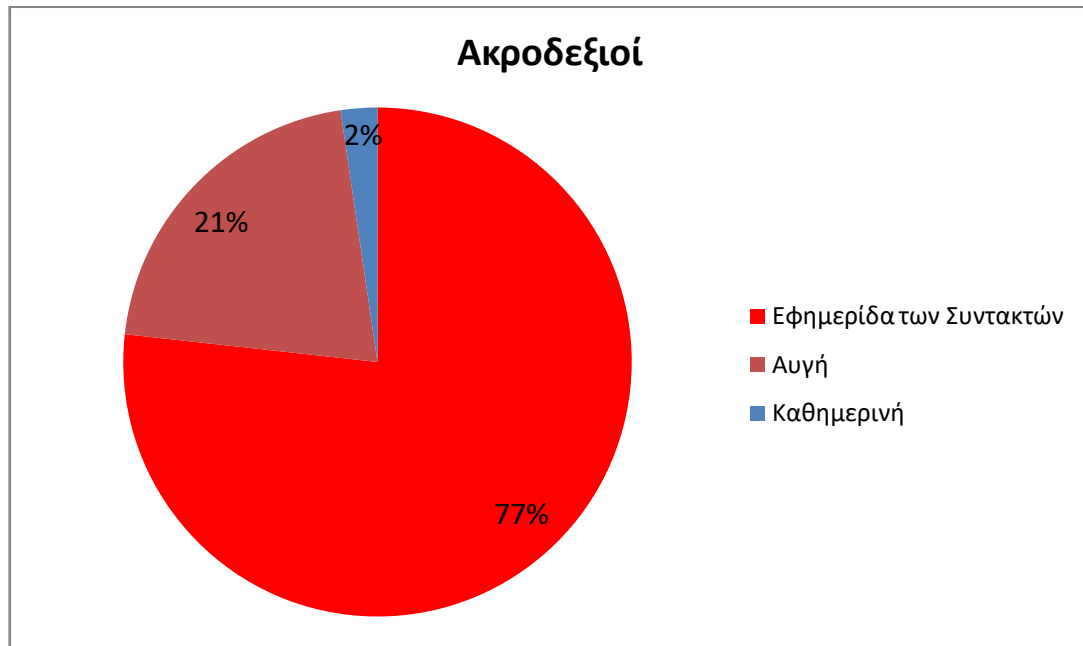
- «Οι αφιονισμένοι ακροδεξιόι απομακρύνθηκαν σε 5'» (22/02/17): *Οι αλληλέγγυοι απαιτούσαν την αποβολή των ακροδεξιών έξω από το σχολείο ώστε να πραγματοποιηθεί η εκπαιδευτική διαδικασία.*
- «Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα» (17/02/17): *Πολίτες συγκεντρώθηκαν κρατώντας πλακάτ με τις λέξεις «αλληλεγγύη» και «συνύπαρξη» σε διάφορες γλώσσες, ώστε να υποδεχθούν τους μικρούς μαθητές*
- «Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα» (17/02/17): *Συγκέντρωση δεκάδων δημοκρατών αντιφασιστών έξω από το σχολείο του Ωραιοκάστρου για την υποδοχή των προσφυγόπουλων.*
- «Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα» (21/01/17): *Σωματεία, φορείς, συλλογικότητες και αντιρατσιστικές οργανώσεις καλούν σε αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα, με αφορμή την πρόσφατη βίαιη επίθεση χρυσαυγιτών στο Δημοτικό Νέου Ικονίου.*
- «Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά» (04/11/16): *Συγκέντρωση και πορεία κατά του ρατσισμού, πραγματοποιήθηκε στα Χανιά, με κύριο αίτημα τα ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων.*
- «Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου» UPD (12/10/16): *Νεολαίοι του ΣΥΡΙΖΑ βρέθηκαν σήμερα έξω από το 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου εκδηλώνοντας έμπρακτα την αλληλεγγύη τους στα προσφυγόπουλα.*
- «Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα» UPD (10/10/16): *Έπειτα από συντονισμένη αντίδραση δημοκρατικών πολιτών, οι ρατσιστές που έβαλαν λουκέτο στο 8ο Δημοτικό Σχολείο Μυτιλήνης επειδή θα δεχτεί προσφυγόπουλα, αναγκάστηκαν να «ανακρούσουν πρύμναν» και να εγκαταλείψουν τα σχέδιά τους.*
- «Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ» (28/09/16): *«Σχολείο της Ελπίδας» αποφάσισαν οι εθελοντές δάσκαλοι να ονομάσουν το σχολείο που ίδρυσαν αποκλειστικά μόνοι τους στο Κέντρο Φιλοξενίας στον Σκαραμαγκά τον Απρίλιο του 2016.*

- «Σύλλογος γονέων Ωραιοκάστρου κατά προσφυγόπουλων» (13/09/16): *Η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό καταδικάζει την ανακοίνωση του 2ου και 5ου Δημοτικού Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης», σύμφωνα με την ίδια «Το μάθημα της αλληλεγγύης θα αποτελέσει την πιο ουσιαστική παιδεία για τα παιδιά».*

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιοκάστρο: Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες» (28/02/17): *Μέλη του Συλλόγου γυναικών Ωραιοκάστρου και της Λαϊκής Επιτροπής Ωραιοκάστρου πραγματοποίησαν πορεία στην περιοχή.*
- «Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων» (26/10/16): *Παρακινούμενοι από τα όσα θλιβερά έγιναν στο Ωραιοκάστρο και στον Προφήτη για τη φοίτηση των προσφυγόπουλων στα σχολεία, γιατροί του Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης αποφάσισαν να συμμετέχουν στην πρωτοβουλία του Κοινωνικού Ιατρείου του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ) για μια ευρύτατη εκστρατεία ενημέρωσης του κατά τόπους ντόπιου πληθυσμού για το προσφυγικό και τη δημόσια υγεία.*
- «ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού» (27/09/16): *Να συμπράξουν με αίσθημα ευθύνης και ανθρωπισμού στην ουσιαστική αντιμετώπιση και διαχείριση της κατάστασης, κλείνοντας τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού, καλεί όλους τους φορείς του Δήμου, κοινωνικούς, παραγωγικούς και πολιτιστικούς, συλλογικότητες και πολίτες η Οργάνωση Μελών ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας Ημαθίας με αφορμή την ξενοφοβική απόφαση Συλλόγου Γονέων για τη μη υποδοχή προσφύγων μαθητών σε σχολεία της περιοχής.*
- «Ξεκινούν οι εγγραφές στο Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών - Σε ποια πόστα χρειάζονται εθελοντές» (07/09/16): *Την Κυριακή 11 Σεπτεμβρίου ξεκινούν οι εγγραφές στο Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών, το οποίο εδώ και δώδεκα χρόνια παρέχει δωρεάν εκμάθηση της ελληνικής, της αγγλικής και της γερμανικής γλώσσας σε ενήλικους μετανάστες, πρόσφυγες και έλληνες.*

5.1.3.8. Ακροδεξιόι

Εικόνα 28: Ακροδεξιόι

- Ως προς την κατηγορία «Ακροδεξιόι», παρατηρείται ότι το 26% (n= 43) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τα επεισόδια ακροδεξιών στοιχείων που στόχευαν στη μη ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία (Παράρτημα, Πίνακας 28).
- Η πλειονότητα των άρθρων αναφέρεται στην επίθεση της Χρυσής Αυγής στο δημοτικό σχολείο Νέου Ικονίου στο Πέραμα και ακολουθούν οι ρατσιστικές διαμαρτυρίες στο Ωραιόκαστρο, ενώ παρουσιάζονται και επεισόδια σε άλλα δημοτικά σχολεία της χώρας (26^ο δημοτικό σχολείο Λάρισας, 1^ο και 5^ο δημοτικά σχολεία στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας, σχολεία στην Αυλίδα και στην Χαλκίδα, κ.λπ.).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι τα 43 άρθρα της συγκεκριμένης κατηγορίας κατανέμονται ως εξής: η «Εφημερίδα των Συντακτών» έχει ποσοστό 77% (n= 33), η «Αυγή» σημειώνει ποσοστό 21% (n= 9) και η «Καθημερινή» έχει ποσοστό 2% (n= 1).
- Τα περισσότερα άρθρα αναφέρονται στην επίθεση της Χρυσής Αυγής, διότι ήταν η μόνη περίπτωση όπου υπήρξε σωματική βία προς τους δασκάλους και τους υπεύθυνους του προγράμματος. Με αυτές τις αναφορές η «Εφημερίδα των

Συντακτών», η «Αυγή» και η «Καθημερινή» θεωρούμε ότι αναδεικνύουν και πληροφορούν το αναγνωστικό κοινό για το ρόλο της Χρυσής Αυγής στις αντιδράσεις της φοίτησης των προσφυγόπουλων στα σχολεία.

- Ακόμη, πολλά άρθρα από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και την «Αυγή» αναφέρονται και στο Ωραιόκαστρο, καθώς ήταν ο πρώτος δήμος που δεν επιθυμούσε τα προσφυγόπουλα στα σχολεία του.

Από τα παραπάνω, σκόπιμη κρίνεται η παρουσίαση ενδεικτικών αποσπασμάτων από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στην κατηγορία «Ακροδεξιό».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα» (17/02/17): *Ομάδα δεκαπέντε ακροδεξιών και ρατσιστών επιχειρήσαν ανεπιτυχώς να εμποδίσουν την είσοδο των προσφυγόπουλων στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκάστρο.*
- «Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία» (25/01/17): *Απειλές προς τη διευθύντρια (από χρήστη στο facebook) 26ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας.*
- «Λάρισα: Μη ζ'γών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα» (24/01/17): *Εισβολή χρυσαυγιτών στο Δημοτικό σχολείο Νέου Ικονίου Περάματος, όπου ξυλοκοπήθηκαν δάσκαλοι και γονείς παρουσία ανήλικων μαθητών.*
- «Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός» (20/01/17): *Χρυσουγίτες ως αγανακτισμένοι γονείς εξαπέλυαν βρισιές στο δημοτικό συμβούλιο περάματος.*
- «Το βιολί τους οι ακροδεξιό» (13/10/16): *Ακροδεξιά στοιχεία στη συνέλευση της Ένωσης Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων στη Χίο.*
- «Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι» (11/10/16): *Ρατσιστικές αντιδράσεις σε συνεδρίαση του δημοτικού διαμερίσματος Αυλίδας για την ένταξη των προσφύγων σε σχολεία της Αυλίδας και τη Χαλκίδα*

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία» (27/02/17): *Η Χρυσή Αυγή επέλεξε να αναδείξει τα σχολεία των προσφυγόπουλων σε πρώτο θέμα προκαλώντας ευθέως σύγκρουση και μέσω αυτής την επανανομιμοποίησή της.*
- «Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα» (21/02/17): *Νέα ένταση δημιουργήθηκε χθες έξω από το 1ο Δημοτικό Σχολείο στο Ωραιόκαστρο όταν και πάλι συγκεντρώθηκαν μέλη της λεγόμενης «Πατριωτικής*

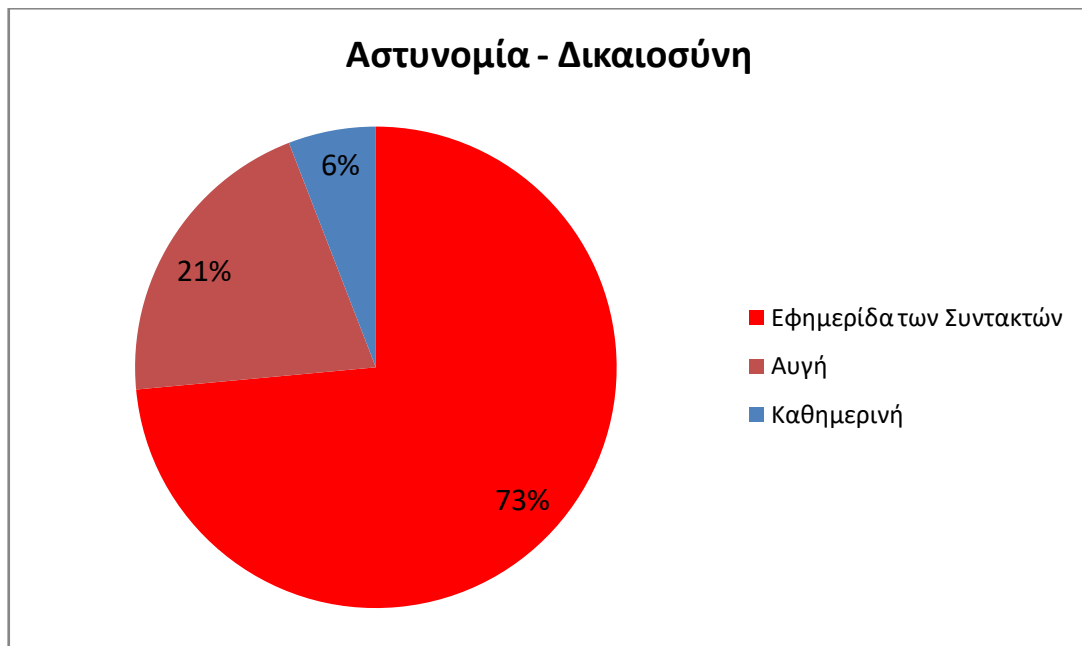
Ένωσης Ωραιοκάστρου» για να παρεμποδίσουν την είσοδο στο σχολείο των εννέα προσφυγόπουλων από το κέντρο φιλοξενίας «Αλεξίλ», για να παρακολουθήσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας.

- «Τα θρανία της αλληλεγγύης» (22/01/17): Σκηνικό μίσους που έστησαν στο Πέραμα οι χρυσαυγίτες με τον μανδύα των γονέων και αγανακτισμένων κατοίκων.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος» (29/01/17): το δικαίωμα των προσφυγόπουλων να μάθουν πέντε αράδες γράμματα, να ενταχθούν σε ένα σχετικά ήπιο περιβάλλον, να μαλώσουν και να φιλιώσουν με συνομήλικά τους, να νιώσουν ότι κάπου ανήκουν. Σαν μολυσμένα και μολυσματικά τα αντιμετωπίζει και αυτά μια κοινωνική μερίδα. Και κινητοποιείται για να τα αποκλείσει, συνήθως με χρυσαυγίτικη καθοδήγηση και με σχεδόν εμμονικές αναφορές στα εμβόλια.

5.1.3.9. Αστυνομία - Δικαιοσύνη

Εικόνα 29: Αστυνομία - Δικαιοσύνη

- Ως προς την κατηγορία «Αστυνομία - Δικαιοσύνη», διαπιστώνεται ότι το 20% (n= 34) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τις συλλήψεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των αντιδράσεων έξω από τα σχολεία στα οποία φοιτούσαν τα προσφυγόπουλα, το ρόλο που είχε η αστυνομία κατά τη

διάρκεια αυτών των επεισοδίων/αντιδράσεων, καθώς και με την εισαγγελική έρευνα που αφορά τα παραπάνω γεγονότα (Παράρτημα, Πίνακας 29).

- Επίσης, παρατηρείται ότι από τα 34 άρθρα της συγκεκριμένης κατηγορίας, το 73% (n= 25) προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και ακολουθούν η «Αυγή» και η «Καθημερινή» με ποσοστά 21% (n= 7) και 6% (n= 2) αντίστοιχα.
- Η «Εφημερίδα των Συντακτών» αναφέρεται διεξοδικά στα επεισόδια που συνέβησαν έξω από δημοτικά σχολεία του Ωραιοκάστρου, στις απειλές που δέχτηκε η διευθύντρια του 26^{ου} δημοτικού σχολείου Λάρισας, στην εισαγγελική έρευνα για τα επεισόδια της Χρυσής Αυγής στο Νέο Ικόνιο, στην διάταξη εισαγγελικής έρευνας για το εάν έρχονται αντίθετες με τον αντιρατσιστικό νόμο οι πράξεις των γονέων του Δημοτικού Σχολείου στον Προφήτη Βόλβης, στο Ωραιόκαστρο, στη Μυτιλήνη, κ.λπ.
- Η εφημερίδα «Αυγή» αναφέρεται και αυτή, σε μικρότερο βαθμό, στον ρόλο της αστυνομίας στα επεισόδια στο Νέο Ικόνιο και στη διάταξη εισαγγελικής έρευνας σε περιοχές όπου συνέβησαν επεισόδια (Ωραιόκαστρο, Λάρισα, Μυτιλήνη, κ.λπ.).
- Τέλος, η εφημερίδα «Καθημερινή» αναφέρεται στη διάταξη εισαγγελικής έρευνας για τις αντιδράσεις γονέων σε δημοτικά σχολεία της χώρας.

Αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που σχετίζονται με την «Αστυνομία - Δικαιοσύνη», στη συνέχεια, παρουσιάζονται ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες.

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό» (28/02/17): Στο μεταξύ άρχισε η προανακριτική διαδικασία για τα θλιβερά και απαράδεκτα έκτροπα που δημιούργησε έξω από το 1ο δημοτικό Ωραιοκάστρου ακροδεξιές και φασιστικές ομάδες. Έχουν ήδη καταθέσει ο διευθυντής του σχολείου και μερίδα των δασκάλων ενώ αναμένεται να καταθέσει το σύνολο του συλλόγου διδασκόντων
- «Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιοκάστρου» (23/02/17): Στο μεταξύ, έπειτα από δίκη στο Αυτόφωρο Μονομελές Πλημμελειοδικείο, αθώωθηκε ο 25χρονος που είχε συλληφθεί έξω από το σχολείο του Ωραιοκάστρου για συμμετοχή στα επεισόδια της 21 Φεβρουαρίου.
- «Οι αφιονισμένοι ακροδεξιόι απομακρύνθηκαν σε 5΄» (22/02/17): Αυτό που έπρεπε να είχε γίνει από την πρώτη στιγμή συνέβη χθες και η Αστυνομία

χρειάστηκε λιγότερο από... πέντε λεπτά για να απομονώσει τα δεκαπέντε άτομα που επί δύο ημέρες απειλούσαν και καθύβριζαν πάνω στα κάγκελα του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ωραιοκάστρου.

- «Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου» (26/01/17): Η δημοσιότητα που έλαβε το ζήτημα των απειλών που δέχεται η Κατερίνα Σταγιάννη, διευθύντρια του 26ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας, ένα από τα δύο σχολεία της περιοχής που θα υποδεχθεί την ερχόμενη εβδομάδα περίπου 40 προσφυγάκια, προκάλεσε την αντίδραση τόσο της Αστυνομίας όσο και του Υπουργείου Παιδείας.
- «Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής» (24/01/17): Στην Εισαγγελία Πειραιά διαβιβάστηκε η δικογραφία για την υπόθεση εισβολής μελών της Χρυσής Αυγής, με επικεφαλής τον υπόδικο βουλευτή Γιάννη Λαγό, στο Δημοτικό Νέου Ικονίου Περάματος με αφορμή την απόφαση να φοιτήσουν στο συγκεκριμένο σχολικό συγκρότημα 25 προσφυγόπουλα από το Σχιστό.
- «Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος» (18/01/17): Ο γενικός αστυνομικός διευθυντής Αττικής διέταξε προκαταρκτική διοικητική εξέταση για τη στάση των αστυνομικών που βρίσκονταν στο σημείο, αλλά και τον σχηματισμό δικογραφίας που θα αποσταλεί στην Εισαγγελία Πειραιά.
- «Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά» (14/10/16): Ο εισαγγελέας ζητεί να διερευνηθεί με δημόσιο τρόπο προτροπή σε πράξη που μπορεί να προκαλέσει μίσος κατά ομάδες προσώπων τα οποία προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, την εθνική καταγωγή και κατά τρόπο που ενέχει απειλή για την ελευθερία και σωματική ακεραιότητα άλλου ή εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη (δηλαδή δημιουργεί συνθήκες εκδίκησης, περιφρόνησης της κοινωνικής ειρήνης, αμφισβήτησης της συνύπαρξης ομάδων με διαφορετικά χαρακτηριστικά για τη θρησκεία, τη γλώσσα κ.λπ.).
- «Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη» (10/10/16): Αποτέλεσμα, μετά και τη δημοσιοποίηση του σχετικού βίντεο, η αστυνομία να καλέσει τον φυσικό αυτουργό που πέρασε το λουκέτο στην πόρτα του σχολείου, συνιστώντας του να το αποσύρει άμεσα. Κάτι που έγινε, για να επακολουθήσει η σχετική συνάντηση και η οπισθοχώρηση.
- «Βλέποντας μικρά παιδιά ως υγειονομική βόμβα» (15/09/16): Στο στόχαστρο του εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, Χρήστου Τόλιου, αρμόδιου για θέματα ρατσιστικής βίας, μπήκαν από χθες ο δήμαρχος Ωραιοκάστρου και τα συμβούλια των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων της περιοχής που αποφάσισαν να προχωρήσουν σε κατάληψη των δημοτικών σχολείων προκειμένου να αποτρέψουν την ένταξη των προσφυγόπουλων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

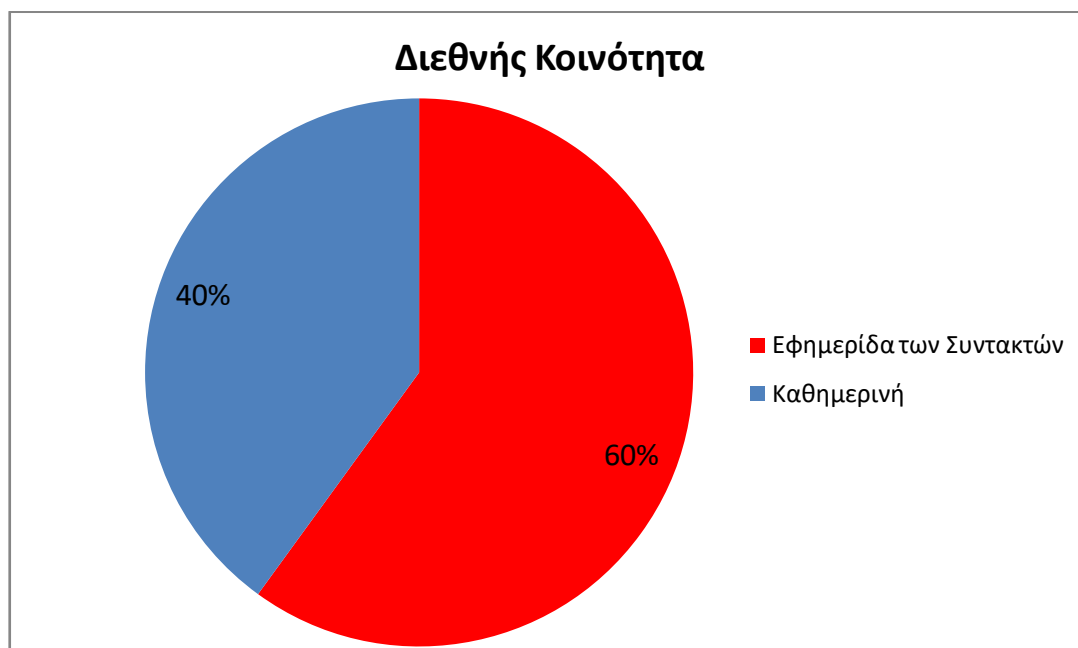
Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Η ιστορία του Νέου Ικονίου» (27/02/17): Μέσα στο σχολείο ο αξιωματικός υπηρεσίας της αστυνομίας προσπαθούσε να πείσει τη διευθύντρια και τον σύλλογο διδασκόντων του σχολείου να δεχθούν τον Λαγό στη συνέλευση... Ήταν μια πολύ θλιβερή εικόνα. Ο επικεφαλής αξιωματικός στεκόταν απλά στην πόρτα και οι αστυνομικοί που τον συνόδευαν στέκονταν έξω στο πεζοδρόμιο. Γυναίκες, μητέρες και δασκάλες, κάναμε αυτό που θα έπρεπε να κάνει η αστυνομία (Ελένη Καραγιάννη, εικαστικός/ εκπαιδευτικός Εικαστικής Αγωγής, συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων, Σχιστού).
- «Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία» (18/10/16): Ήδη υπάρχει παρέμβαση εισαγγελέα που διέταξε επείγουσα προκαταρκτική εξέταση και ζητεί να διερευνηθεί αν έχουν τελεστεί στην περίπτωση του Προφήτη αδικήματα που εμπίπτουν στον αντιρατσιστικό νόμο.
- «Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα» (10/10/16): Σε ερώτηση δε για το ενδεχόμενο ποινικών κυρώσεων και ενεργοποίηση νομικών διαδικασιών από τη δημαρχία Λέσβου σε ό,τι αφορά το συμβάν της Παρασκευής και τους συμμετέχοντες, ο Σπ. Γαληνός εμφανίστηκε επιφυλακτικός. «Θα πρέπει να ντρέπονται, πιστεύω ότι και οι ίδιοι θα έχουν μετανιώσει» ανέφερε. Συμπλήρωσε δε πως «σε άλλη περίπτωση ασφαλώς θα πρέπει να κινηθούν οι διαδικασίες, ώστε ο καθένας ο οποίος παραβαίνει τον νόμο και προβαίνει σε ενέργειες προσβλητικές, να τιμωρείται κιάλας».

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης» (15/10/16): Συγκεκριμένα, ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης Λάμπρος Τσόγκας παρήγγειλε χθες επείγουσα προκαταρκτική εξέταση, για να διαπιστωθεί εάν τελούνται αδικήματα που εμπίπτουν στον αντιρατσιστικό νόμο και μία σειρά από άλλες πράξεις, όπως αυτές της απρόκλητης έμπρακτης εξύβρισης και της παράνομης βίας. Είχε προηγηθεί ενημέρωση του εισαγγελέα από τον περιφερειακό διευθυντή Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, έπειτα από επιστολή που έφθασε στη διεύθυνση, την οποία υπέγραφαν πέντε μέλη επιτροπής γονέων του δημοτικού σχολείου Προφήτη, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους δεν στέλνουν τα παιδιά τους στο σχολείο.

5.1.3.10. Διεθνής Κοινότητα

Εικόνα 30: Διεθνής Κοινότητα

- Ως προς την κατηγορία «Διεθνής Κοινότητα», παρατηρείται ότι μόνο το 3% (n= 5) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με την πρόσβαση των προσφύγων στην εκπαίδευση στην Ευρώπη και στον κόσμο (Παράρτημα, Πίνακας 30).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι σε αυτή την κατηγορία (n= 5), η «Εφημερίδα των Συντακτών» σημειώνει ποσοστό άρθρων 60% (n= 3) και η «Καθημερινή» έχει ποσοστό 40% (n= 2). Η εφημερίδα «Αυγή» δεν κάνει αναφορά στο συγκεκριμένο θέμα.

Από τα παραπάνω, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση ενδεικτικών αποσπασμάτων από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που αναφέρονται στην κατηγορία «Διεθνής κοινότητα».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Unicef: Τα μισά προσφυγόπουλα στην Τουρκία δεν πάνε σχολείο» (19/01/17): *Περισσότερα από το 40% των προσφυγόπουλων από τη Συρία που βρίσκονται στην Τουρκία δεν πηγαίνουν σχολείο, σύμφωνα με τη Unicef.*
- «Τέλος στη δωρεάν εκπαίδευση για προσφυγόπουλα θέλει η Λεπέν» (08/12/16): *Σε απαγόρευση της πρόσβασης στα δημόσια σχολεία στα παιδιά των μεταναστών*

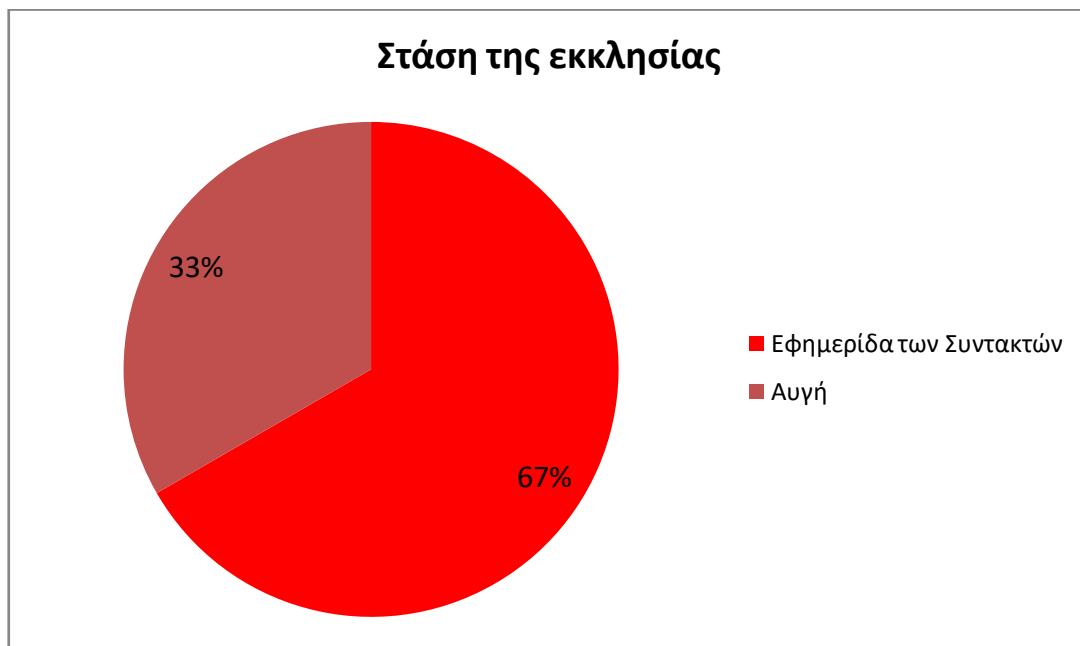
που δεν έχουν νόμιμα έγγραφα θα προχωρήσει η πρόεδρος του γαλλικού ακροδεξιού κόμματος Εθνικού Μετώπου, αν εκλεγεί πρόεδρος της Γαλλίας στις εκλογές του 2017.

- «ΟΗΕ: Πάνω από τα μισά προσφυγόπουλα δεν πάνε σχολείο» (15/09/16): Πάνω από τα μισά παιδιά και έφηβοι πρόσφυγες δεν πηγαίνουν σχολείο, ανακοίνωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR). Από τα έξι εκατομμύρια προσφυγόπουλα στον κόσμο, τα 1,75 εκατομμύρια δεν έχουν πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και 1,95 εκατομμύρια στη δευτεροβάθμια.

Εφημερίδα «Καθημερινή»:

- «Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Περισσότερα από 3,7 εκατ. παιδιά πρόσφυγες δεν έχουν πρόσβαση σε σχολείο» (15/09/16): Περισσότερα από 3,7 εκατομμύρια παιδιά πρόσφυγες σχολικής ηλικίας σε όλο τον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε σχολείο, όπως διαπιστώνει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες έχουν πέντε φορές περισσότερες πιθανότητες να μην πάνε σχολείο, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο παγκόσμιο μέσο όρο.
- «ΟΗΕ: Χωρίς πρόσβαση στην εκπαίδευση 3,7 εκ. προσφυγόπουλα» (15/09/16): Περισσότερους από τους μισούς εφήβους και παιδιά πρόσφυγες παγκοσμίως δεν πάνε σχολείο, περίπου 3,7 εκατομμύρια, ανακοίνωσε σήμερα η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (HCR). Από τα έξι εκατομμύρια προσφυγόπουλα στον κόσμο, 1,75 εκατομμύρια δεν έχουν πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και 1,95 εκατομμύρια στη δευτεροβάθμια.

5.1.3.11. Στάση της εκκλησίας

Εικόνα 31: Στάση της εκκλησίας

- Τέλος, αναφορικά με την κατηγορία «Στάση της εκκλησίας» μόνο το 2% (n= 3) των άρθρων από την «Εκπαίδευση» (n= 166) σχετίζεται με τη στάση της εκκλησίας ως προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία (Παράρτημα, Πίνακας 31).
- Επίσης, διαπιστώνεται ότι σε αυτή την κατηγορία (n= 3), η «Εφημερίδα των Συντακτών» σημειώνει ποσοστό άρθρων 67% (n= 2) και η «Αυγή» έχει ποσοστό 33% (n= 1). Η εφημερίδα «Καθημερινή» δεν κάνει αναφορά γι' αυτό το θέμα.

Στη συνέχεια, θα γίνει αναφορά σε ενδεικτικά αποσπάσματα από τις εφημερίδες, αναλογικά με τον αριθμό των άρθρων που σχετίζονται με τη «Στάση της εκκλησίας».

«Εφημερίδα των Συντακτών»:

- «Καλαβρύτων Αμβρόσιος: Παιδιά των μεταναστών-κατακτητών στα σχολεία» (23/01/17): *Νέο «κήρυγμα αγάπης» έκανε ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων Αμβρόσιος, μέσα από το προσωπικό του ιστολόγιο, ρίχνοντας αυτήν τη φορά το δηλητήριό του στα προσφυγόπουλα που πάνε στο ελληνικό σχολείο.*
- «Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις» (21/09/16): *Ο ιερέας, Χρήστος Μάνθος, που έζησε 10 χρόνια μετανάστης στην Γερμανία, θεωρεί ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και τα προσφυγόπουλα πρέπει, στο πλαίσιο της προετοιμασίας, να ξεκινήσουν να μαθαίνουν τα ελληνικά.*

Εφημερίδα «Αυγή»:

- «Τα θρανία της αλληλεγγύης» (22/01/17): *Με δώρα και μπαλόνια, τετράδια και τσάντες, χαμόγελα και ανοιχτές αγκαλιές περίμεναν τα προσφυγάκια από τον καταυλισμό του Μόζα στο 9ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας στον Βόλο. Στον αντίποδα του σκηνικού μίσους που έστησαν στο Πέραμα οι χρυσαυγίτες με τον μανδύα των γονέων και αγανακτισμένων κατοίκων, σύσσωμη η τοπική κοινωνία, από οργανώσεις της Αριστεράς μέχρι την Εκκλησία, αντιπαρέταξε εικόνες ανθρωπιάς και αλληλεγγύης.*

5.2. Συμπεράσματα

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης επηρεάζουν το κοινό έμμεσα με την επιλογή συγκεκριμένων θεμάτων και τον τρόπο που επιλέγουν να τα πλαισιώσουν. Δημιουργούν κοινωνικές αναπαραστάσεις, οι οποίες περιέχουν αντιλήψεις, παραδοχές, απόψεις και έχουν ως στόχο να κατευθύνουν το κοινό σε συγκεκριμένους τρόπους σκέψης (Έχτλερ, 2013). Καθημερινά επιλέγουν ορισμένα γεγονότα που θα προβληθούν στο κοινό και αποσιωπούν άλλα θέματα, με αποτέλεσμα να έχουν τη δύναμη και να στρέφουν την προσοχή των ατόμων, όπου αυτά επιθυμούν (Έχτλερ, 2013; McCombs, Einsiedel, & Weaver, 2009). Σύμφωνα με τον Cohen μάλιστα (όπ. αναφ. στην Έχτλερ, 2013: 187), «τα Μ.Μ.Ε. μπορεί να μη λένε στους ανθρώπους τι να σκεφτούν, τους λένε όμως τα θέματα για τα οποία πρέπει να σκεφτούν». Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα γεγονότα που τα Μέσα επιλέγουν ως μέρος της θεματολογίας τους, καθώς και από τον τρόπο που τα παρουσιάζουν στο κοινό.

Επιπλέον, έχει διαπιστωθεί ότι τα άτομα, τα οποία έχουν υψηλό μορφωτικό και κοινωνικό επίπεδο ενδιαφέρονται περισσότερο για τις πολιτικές ειδήσεις και ενημερώνονται μέσα από τον ημερήσιο πολιτικό τύπο (Λαμπροπούλου, 1999). Υποστηρίζεται μάλιστα ότι «το χάσμα της πληροφόρησης ανάμεσα στα τμήματα της κοινωνίας δεν μειώθηκε με την εξέλιξη του συστήματος των Μ.Μ.Ε., αλλά αντίθετα αυξήθηκε» (Λαμπροπούλου, 1999: 29).

Στη συγκεκριμένη ερευνητική μελέτη διαπιστώθηκε ότι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σε γενικές γραμμές παρουσιάζουν με θετικό τρόπο τους πρόσφυγες που κατέφθασαν και διαμένουν στην πατρίδα μας. Τα ελληνικά Μ.Μ.Ε. αναφέρονται διεξοδικά στις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων, στο άσυλο, στις ενέργειες της κυβέρνησης για το προσφυγικό, κ.λπ. και με αυτόν τον τρόπο θεωρούμε ότι ενημερώνουν το αναγνωστικό κοινό για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην Ελλάδα, ο φόβος και η άγνοια για το διαφορετικό εξαλείφονται και επιτυγχάνεται η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Σύμφωνα με την Έχτλερ (2013), έχει αποδειχθεί ερευνητικά ότι η συνεχής προβολή ενός θέματος από τα Μ.Μ.Ε επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την κοινή γνώμη. Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με την επίδραση των Μ.Μ.Ε. στην κοινή

γνώμη έχουν διαπιστωθεί και από άλλες έρευνες, όπως της Τσιόλχα (2016) για την οικονομική κρίση, του Σκούλα (2015) για την τρομοκρατία στην Ελλάδα και των Δερμετζή & Τσιλιγιάννη (2004) για τις ευροεκλογές.

Ειδικότερα, και όσον αφορά στο θέμα μας διαπιστώθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η εφημερίδα «Αυγή» παρουσιάζουν με θετικό τρόπο τους πρόσφυγες μέσα από το περιεχόμενο των άρθρων τους. Η εφημερίδα «Καθημερινή» αναφέρεται στο προσφυγικό με άρθρα που έχουν περισσότερο πληροφοριακό χαρακτήρα, ενώ διαπιστώνεται να ασκεί έντονη κριτική στο έργο της κυβέρνησης το σχετικό με το προσφυγικό ζήτημα. Θα μπορούσε τούτο να ερμηνευτεί και ως ζήτημα – αφορμή για να επιστήσει την προσοχή του κοινού σε προβλήματα, τα οποία συνδυάζονται με την κυβερνητική πολιτική. Δεν λείπουν, βέβαια, και άρθρα που δείχνουν θετική στάση προς τους πρόσφυγες, όχι όμως στον ίδιο βαθμό με τις άλλες δύο εφημερίδες.

Πιο συγκεκριμένα, από την έρευνα των τριών εφημερίδων βρέθηκαν 1.880 άρθρα που σχετίζονται με το προσφυγικό. Τα περισσότερα άρθρα προέρχονται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» (52%), και ακολουθούν η «Καθημερινή» με ποσοστό 27%, και η «Αυγή» με ποσοστό 21%.

Μετά την ανάλυση και κωδικοποίηση των άρθρων με βάση το περιεχόμενό τους, βρέθηκαν 17 κατηγορίες²⁹: «Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές», «Εκπαίδευση», «Κυβέρνηση», «Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες», «Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο», «Θάνατοι», «Συμφωνία ΕΕ -Τουρκίας», «Νησιά», «Πράξεις υπέρ των προσφύγων», «Αστυνομικό - Δικαιοσύνη», «Ρατσισμός», «Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της Κυβέρνησης», «Βιώματα προσφυγόπουλων», «Αντιδράσεις Ευρώπης», «Διεθνείς αντιδράσεις», «Μέριμνα - Οικονομική στήριξη» και «Υγεία». Όλα τα άρθρα κατανέμονται με βάση το περιεχόμενό τους και κατατάσσονται σε μια από τις παραπάνω θεματικές ενότητες –ορισμένα άρθρα κατατάσσονται σε περισσότερες από μία κατηγορίες–.

²⁹ Από τις κατηγορίες που προέκυψαν, επικεντρωθήκαμε στην κατηγορία «Εκπαίδευση». Όσα άρθρα κατατάχθηκαν στην κατηγορία «Εκπαίδευση» μελετήθηκαν διεξοδικά, ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες υπήρξε περιγραφική ανάγνωση των άρθρων τους, ώστε να έχουμε μια γενικότερη εικόνα για τους πρόσφυγες.

Από τις παραπάνω 17 κατηγορίες, υψηλότερα ποσοστά έχουν οι «Αντιδράσεις Ευρώπης» (15%) και η «Κυβέρνηση» (14%), ενώ τα μικρότερα ποσοστά σημειώνουν η «Υγεία» (1%) και η «Μέριμνα - Οικονομική στήριξη» (1%).

Σύμφωνα με τα ευρήματα της παρούσας εργασίας, διαπιστώθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» (47%) και η εφημερίδα «Καθημερινή» (42%) αναφέρονται διεξοδικά στις αντιδράσεις των Ευρωπαίων ηγετών αναφορικά με το προσφυγικό ζήτημα, σε αντίθεση με την «Αυγή» (11%) που σημειώνει μικρότερο ποσοστό. Ωστόσο, βρέθηκε ότι μόνο η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» ασκούν κριτική στην πολιτική της Ευρώπης προς τους πρόσφυγες.

Επίσης, και οι τρεις εφημερίδες που εξετάσαμε κάνουν εκτενέστερη αναφορά στις ενέργειες της Ελληνικής Κυβέρνησης για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων και την αποσυμφόρηση των νησιών από τους χιλιάδες πρόσφυγες, με την «Καθημερινή» να παρουσιάζει και τα προβλήματα που προέκυψαν στο εσωτερικό της κυβέρνησης από τις παραπάνω ενέργειες. Ακόμη, οι εφημερίδες ασχολούνται σε μεγάλο βαθμό και με τις προσφυγικές ροές προς την πατρίδα μας, τον αριθμό των προσφύγων που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στην Ελλάδα, την κατάσταση που επικρατεί στην Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου, τις επαναπροωθήσεις προσφύγων, το πρόγραμμα μετεγκατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη συνθήκη του Δουβλίνου και την πιθανή ενεργοποίησή της για τη χώρα μας.

Σχετικά με τη Συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας με σκοπό τη μείωση των προσφυγικών ροών προς την Ευρώπη, παρατηρήθηκε ότι η «Καθημερινή» έχει το μεγαλύτερο ποσοστό σχετικών άρθρων (49%) και εστιάζει στην κατάσταση που επικρατεί στα νησιά μετά την υιοθέτηση της Συμφωνίας, στις απειλές του Ερντογάν προς την Ευρώπη και συνδέει τη Συμφωνία με τις σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Η «Εφημερίδα των Συντακτών» (27%) ασκεί αρνητική κριτική στην ευρωτουρκική συμφωνία, ενώ η «Αυγή» (24%) γενικότερα εμφανίζεται ουδέτερη προς τη Συμφωνία, χωρίς να απουσιάζει και η άσκηση κριτικής.

Επίσης, βρέθηκε ότι και οι τρεις εφημερίδες προσφέρουν μια ολοκληρωμένη εικόνα στον αναγνώστη σχετικά με τις άσχημες συνθήκες διαβίωσης που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στις δομές φιλοξενίας στην Ελλάδα και αναφέρονται στις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας των ελληνικών νησιών και στα προβλήματα

που έχουν δημιουργηθεί στο εσωτερικό τους, εξαιτίας της παραμονής χιλιάδων προσφύγων στα νησιά.

Ως προς τον ρατσισμό που δέχονται οι πρόσφυγες στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, παρατηρήθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» (72%) αναφέρεται σε μεγαλύτερο ποσοστό στο συγκεκριμένο θέμα, σε αντίθεση με τις άλλες δύο εφημερίδες («Αυγή» 12% και «Καθημερινή» 16%). Ακόμη, διαπιστώθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» κατακρίνουν τις ρατσιστικές πράξεις και δεν κάνουν απλή αναφορά στα γεγονότα, όπως η «Καθημερινή».

Επίσης, αναφορά γίνεται και από τις τρεις εφημερίδες σε αστυνομικές ειδήσεις για το προσφυγικό (πχ. εμπόριο διακίνησης προσφύγων, επεισόδια μεταξύ προσφύγων σε καταυλισμούς, εισαγγελικές παρεμβάσεις για τα επεισόδια στα σχολεία). Ακόμη, βρέθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» με ποσοστό 71% εστιάζει περισσότερο σε κινήσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες, σε σχέση με τις δύο άλλες εφημερίδες («Αυγή» 15%, «Καθημερινή» 14%).

Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι οι εφημερίδες «Καθημερινή» (54%) και «Εφημερίδα των Συντακτών» (34%) ασκούν πιο έντονη κριτική στην Κυβέρνηση για το προσφυγικό ζήτημα, σε σχέση με την «Αυγή» (12%), και ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» (61%) και η «Αυγή» (29%) αναφέρονται σε μεγαλύτερο βαθμό στους θανάτους προσφύγων απ' ότι η εφημερίδα «Καθημερινή» (10%).

Μικρότερη αναφορά και από τις τρεις εφημερίδες που ερευνήθηκαν γίνεται α) στα βιώματα των προσφυγόπουλων σε Ελλάδα και Ευρώπη, β) στις αντιδράσεις των ηγετών σε όλο τον κόσμο σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα και τους πολέμους, και γ) στις διαμαρτυρίες των προσφύγων που βρίσκονται στη χώρα μας και τις αντιρατσιστικές διαδηλώσεις και πορείες που διοργανώνονται από συλλογικότητες υπέρ των προσφύγων. Τέλος, ελάχιστα άρθρα αναφέρονται στην υγεία και ειδικότερα στους εμβολιασμούς των προσφύγων και σε μέτρα που έχουν ληφθεί για τη μέριμνα και την οικονομική στήριξη των προσφύγων που διαμένουν στην Ελλάδα από την κυβέρνηση και την Ευρώπη.

Σχετικά με την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία, η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» υποστηρίζουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση για τα προσφυγόπουλα με μεγάλο αριθμό άρθρων τους, ενώ η «Καθημερινή» διαφοροποιείται και αναφέρεται με λιγότερα άρθρα στην

εκπαίδευση και αυτό έχει ως αποτέλεσμα το αναγνωστικό κοινό να αδυνατεί να σχηματίσει ολοκληρωμένη εικόνα για το ζήτημα της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων.

Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι η κατηγορία «Εκπαίδευση» περιλαμβάνει άρθρα (9% του δείγματος) που σχετίζονται με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στη χώρα μας. Βρέθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των άρθρων από την «Εκπαίδευση» προέρχεται από την «Εφημερίδα των Συντακτών» (63%) και ακολουθούν η «Αυγή» και η «Καθημερινή» με ποσοστά 22% και 15% αντίστοιχα.

Τα άρθρα της κατηγορίας «Εκπαίδευση» αναλύθηκαν και κωδικοποιήθηκαν με βάση το περιεχόμενό τους και προέκυψαν οι εξής υποκατηγορίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων: «Στάση γονέων», «Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών», «Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο», «Στάση της πολιτείας», «Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης», «Στάση της εκκλησίας», «Διεθνής κοινότητα», «Αλληλεγγύη», «Ακροδεξιόι», «Αστυνομία - Δικαιοσύνη», «Αντιπολίτευση - Κριτική στην Κυβέρνηση». Από αυτές τις έντεκα υποκατηγορίες, τα υψηλότερα ποσοστά παρουσιάζουν η «Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο» (68%) και η «Στάση γονέων» (67%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά κατέχουν η «Διεθνής κοινότητα» (3%) και η «Στάση της εκκλησίας» (2%).

Όσον αφορά την ένταξη των προσφύγων στα σχολεία διαπιστώθηκε ότι τρεις εφημερίδες ενημερώνουν το αναγνωστικό κοινό για τον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων από το Υπουργείο Παιδείας, τις σχολικές μονάδες που τελικά εντάχθηκαν τα προσφυγόπουλα, την υποδοχή που υπήρξε από το εκάστοτε σχολείο και τη συνύπαρξη των προσφύγων με τους έλληνες μαθητές.

Ως προς τη στάση γονέων, τα άρθρα των εφημερίδων επισημαίνουν τις αρνητικές και ορισμένες φορές ακραίες αντιδράσεις γονέων απέναντι στην ένταξη προσφυγόπουλων στα σχολεία όπου φοιτούσαν τα δικά τους παιδιά (Ωραιόκαστρο, Φιλιπιάδα, Λάρισα, Προφήτης στην Βόλβη, Μυτιλήνη, κ.α.). Ως κύριος λόγος αντίδρασης των γονέων διαπιστώθηκε ο ελλιπής εμβολιασμός των προσφυγόπουλων. Ωστόσο, τονίστηκε ότι υπήρξαν και γονείς που υποστήριξαν την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία (Δραπετσώνα, Χαϊδάρι, Νίκαια, Κηφισιά κ.λπ.). Αξίζει να επισημανθεί ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή» με ποσοστά 63% και 24% αντίστοιχα καταδικάζουν τις αντιδράσεις των

γονέων και τις χαρακτηρίζουν ως ρατσιστικές, ενώ η «Καθημερινή» με ποσοστό 13% απλά ενημερώνει τους αναγνώστες για το ζήτημα των αντιδράσεων των γονιών ως προς την ένταξη των προσφύγων στα σχολεία της χώρας μας και δεν παίρνει θέση.

Επίσης, αναφορικά με τη στάση εκπαιδευτικών και μαθητών διαπιστώθηκε η θερμή υποδοχή των προσφυγόπουλων από το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων, οι απειλές που δέχτηκαν εκπαιδευτικοί από γονείς και ακροδεξιούς, η στήριξη της εκπαιδευτικής κοινότητας προς τους δασκάλους των σχολείων όπου συνέβησαν επεισόδια, η συμβολή των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης για την άμβλυση των αντιδράσεων, η αρμονική συνύπαρξη Ελλήνων μαθητών και προσφυγόπουλων στο σχολείο, η συμμετοχή μαθητών σε αντιφασιστικές πορείες και σε καταλήψεις υπέρ τις εκπαίδευσης των προσφύγων, κ.λπ. Η «Εφημερίδα των Συντακτών» και η «Αυγή», με ποσοστά 73% και 22% αντίστοιχα, αναφέρονται εκτενέστερα στα παραπάνω θέματα, σε αντίθεση με την εφημερίδα «Καθημερινή», η οποία σημειώνει μικρό ποσοστό (5%).

Ακόμη, βρέθηκε ότι και οι τρεις εφημερίδες πληροφορούν τους αναγνώστες για τη στάση της κυβέρνησης αναφορικά με τις αντιδράσεις των γονέων στα σχολεία του Ωραιόκαστρου, του Νέου Ικονίου, της Μυτιλήνης, κ.λπ., τον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων, την παραπληροφόρηση που υπήρξε σχετικά με τα σχέδια του Υπουργείου Παιδείας και τον εμβολιασμό των προσφυγόπουλων, κ.λπ. Ως προς τη στάση της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής αυτοδιοίκησης βρέθηκε ότι οι περιοχές της Δραπετσώνας, του Χαϊδαρίου, του Περάματος και οι δήμοι Περάματος Θεσσαλονίκης, Αθήνας, Λάρισας ήταν αλληλέγγυοι προς τα προσφυγόπουλα. Από την άλλη πλευρά, ο δήμος Ωραιοκάστρου ήταν αρνητικός απέναντι στην ένταξη των προσφυγόπουλων σε σχολεία της περιοχής, με αποτέλεσμα να του ασκείται έντονη κριτική από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και την «Αυγή». Η εφημερίδα «Καθημερινή» κάνει απλή αναφορά στις δηλώσεις του δημάρχου Ωραιοκάστρου.

Όσον αφορά τα επεισόδια ακροδεξιών στοιχείων, τα οποία στόχευαν στη μη ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία, διαπιστώθηκε ότι υψηλότερο ποσοστό σχετικών άρθρων σημείωσε η «Εφημερίδα των Συντακτών» (77%) και ακολουθούν η εφημερίδα «Αυγή» και η εφημερίδα «Καθημερινή» με ποσοστά 21% και 2% αντίστοιχα. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι η πλειονότητα των άρθρων των τριών

εφημερίδων αναφέρεται στην επίθεση της Χρυσής Αυγής στο Δημοτικό σχολείο Νέου Ικονίου στο Πέραμα και μας οδηγεί στη θέση ότι ενημερώνουν την κοινή γνώμη για το ρόλο της Χρυσής Αυγής στις αντιδράσεις απέναντι στη φοίτηση των προσφυγόπουλων στα σχολεία. Τέλος, μεγάλη αναφορά γίνεται και στα επεισόδια στα δημοτικά σχολεία του Ωραιοκάστρου από την «Εφημερίδα των Συντακτών» και την «Αυγή», διότι ήταν ο πρώτος δήμος που δεν επιθυμούσε τα προσφυγόπουλα στα σχολεία του.

Σχετικά με τις κινήσεις αλληλεγγύης απέναντι στα προσφυγόπουλα βρέθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» με ποσοστό 73% και η «Αυγή» με ποσοστό 27% αναφέρονται σε αντιρατσιστικές διαδηλώσεις σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας όπου σημειώθηκαν αντιδράσεις (Ωραιοκάστρο, Πέραμα, Χανιά, Αλεξάνδρεια Ημαθίας), ανακοινώσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες, σε δομές που προσφέρουν μη τυπική εκπαίδευση με τη βοήθεια εθελοντών, κ.λπ. Οι δύο εφημερίδες θεωρούμε ότι με αυτό τον τρόπο πληροφορούν τους αναγνώστες τους για την αλληλεγγύη των Ελλήνων προς τους πρόσφυγες και επισημαίνουν ότι μειοψηφίες ατόμων τάσσονται κατά της ένταξης των προσφυγόπουλων στην εκπαίδευση.

Ως προς τις αστυνομικές ειδήσεις, διαπιστώθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών» (73%) αναφέρεται στα επεισόδια έξω από δημοτικά σχολεία του Ωραιοκάστρου, στις απειλές που δέχτηκε η διευθύντρια του 26^{ου} δημοτικού σχολείου Λάρισας, στην εισαγγελική έρευνα για τα επεισόδια της Χρυσής Αυγής στο Νέο Ικόνιο και στη διάταξη εισαγγελικής έρευνας για το εάν εμπίπτουν οι αντιδράσεις των γονέων στον αντιρατσιστικό νόμο. Η εφημερίδα «Αυγή» κάνει αναφορά σε μικρότερο ποσοστό (21%) στο ρόλο της αστυνομίας στα επεισόδια στο Νέο Ικόνιο και στη διάταξη εισαγγελικής έρευνας σε περιοχές όπου συνέβησαν επεισόδια (Ωραιοκάστρο, Λάρισα, Μυτιλήνη, κ.λπ.) και η εφημερίδα «Καθημερινή» (6%) αναφέρεται μόνο στη διάταξη εισαγγελικής έρευνας για τις αντιδράσεις των γονέων στα δημοτικά σχολεία της χώρας.

Σχετικά με τη στάση της αντιπολίτευσης και την κριτική στο έργο της κυβέρνησης για την ένταξη των προσφύγων στην εκπαίδευση, διαπιστώθηκε ότι η «Εφημερίδα των Συντακτών», με ποσοστό 64%, αναφέρεται στις αντιδράσεις των κομμάτων σχετικά με τα επεισόδια που συνέβησαν σε διάφορα σχολεία της χώρας,

ενώ ασκεί κριτική στη Νέα Δημοκρατία για τη σχέση της με τον δήμαρχο του Ωραιοκάστρου. Η εφημερίδα «Καθημερινή», με ποσοστό 22%, ασκεί κριτική στις ενέργειες της κυβέρνησης για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων. Η εφημερίδα «Αυγή», με ποσοστό 14%, αναφέρεται στην κριτική που ασκεί η ΕΕΔΑ στην κυβέρνηση και στην τοποθέτηση των κομμάτων για τον δήμαρχο του Ωραιοκάστρου.

Τέλος, μικρή αναφορά γίνεται και από τις τρεις εφημερίδες στην πρόσβαση των προσφύγων στην εκπαίδευση στην Ευρώπη και στον κόσμο και στη στάση της εκκλησίας ως προς την ένταξη των προσφυγόπουλων στα ελληνικά σχολεία.

Εν κατακλείδι, μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχουν τη δύναμη με την παρουσίαση ενός θέματος σε καθημερινή βάση να προσελκύουν το ενδιαφέρον του κοινού, αλλά σίγουρα δεν γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό επηρεάζουν την κατεύθυνση της κοινής γνώμης, καθώς η σύνθεση της κοινής γνώμης επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες, όπως η κρίση του κάθε ατόμου και η αλληλεπίδραση του με άλλα άτομα (Έχτλερ, 2013). Επομένως, προκύπτει ως αδιαμφισβήτητη αλήθεια η διαπίστωση ότι η διαμόρφωση της κοινής γνώμης (θετικής ή αρνητικής) για τους πρόσφυγες ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα δεν εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από τα Μ.Μ.Ε., χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζεται η επίδραση αυτών στη διαμόρφωσή της.

Ως εκ τούτου αξίζει να επισημανθεί ότι ο ρόλος του σχολείου και η διαπολιτισμική εκπαίδευση παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανοχή του Άλλου και Διαφορετικού και στην αποδοχή της ετερότητας. Το σχολείο διαμορφώνει τους αυριανούς πολίτες της χώρας μας, οι οποίοι θα πρέπει να σέβονται και να αποδέχονται το διαφορετικό, να κάνουν διάλογο με σκοπό την επίλυση τυχόν συγκρούσεων, να μην επηρεάζονται από προκαταλήψεις, να έχουν κριτική σκέψη απέναντι στα θέματα που προβάλλουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και, γενικότερα, να έχουν αποκτήσει τα απαραίτητα εφόδια για να συμμετέχουν σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία. Μια μελλοντική έρευνα, η οποία θα εξέταζε τη στάση των Ελλήνων μαθητών απέναντι στους πρόσφυγες που διαμένουν στη χώρα μας, θα έδινε ενδιαφέροντα αποτελέσματα και θα αποτελούσε αφορμή για συζήτηση σχετικά με τα ερεθίσματα που λαμβάνουν οι μαθητές από το σχολείο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ως προς το προσφυγικό.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Αθανασίου, Λ. (2007). *Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής* (2^η έκδ.). Ιωάννινα: Εφύρα.

Athina9.84.gr. (2017, Ιούλιος 20). #StopMindBorders: Μια καμπάνια κατά των στερεοτύπων που ακολουθούν τους πρόσφυγες και μετανάστες. Ανακτήθηκε 25 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.athina984.gr/2017/06/29/stopmindborders-mia-kabania-kata-ton-stereotypon-pou-akolouthoun-tous-prosfyges-ke-metanastes/>.

Αίτημα (Μη Κυβερνητική Οργάνωση). (2017). Στην αναμονή-Αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα, Όψεις της διαδικασίας ασύλου (Απρίλιος, 2017). Ανακτήθηκε από: <http://aitima.gr/images/pdf/fullreport.pdf>.

ActionAid. (χ.χ.). Ζώντας Χωριστά. Οι προκλήσεις των προγραμμάτων οικογενειακής επανένωσης και μετεγκατάστασης για τους πρόσφυγες που φτάνουν στην Ελλάδα. Ανακτήθηκε 5 Οκτωβρίου, 2017 από: https://www.actionaid.gr/media/1367115/Relocation_Report_AA_GR_FINAL_spred.pdf.

Αποτύπωση της εθνικής εικόνας κατάστασης για το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα της. (2017, Οκτώβριος 16). Ανακτήθηκε 17 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://mindigital.gr/index.php/%CF>.

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. (χ.χ.). Τι είναι η Συμφωνία Σένγκεν, το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, τα Γραφεία SIRENE και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,21014&_dad=portal&_schema=PORTAL

Αυγή. (2015, Σεπτέμβριος 4). Συγκλονίζει ο θάνατος του 3χρονου πρόσφυγα Αϊλάν Κουρντί (φωτογραφίες). Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου, 2017 από: <http://www.avgi.gr/article/10937/5815425/synklonizeiothanatostou3chronouprosyga-ailan-kournti-photographies->.

Γιατροί Χωρίς Σύνορα. (2017). Ένας χρόνος μετά τη Συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας: Αμφισβητώντας τα «εναλλακτικά στοιχεία» της ΕΕ, Μάρτιος 2017. Ανακτήθηκε από: https://msf.gr/sites/default/files/msfpublications//report_euturkeydeal_el.pdf.

Unicef. (2017α). Παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες στην Ελλάδα. Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2017 από: [https://www.unicef.gr/uploads/filemanager/PDF/2017/doc\(02\).pdf](https://www.unicef.gr/uploads/filemanager/PDF/2017/doc(02).pdf).

Unicef. (2017β). Η ενίσχυση της φροντίδας των παιδιών προσφύγων και μεταναστών θα είναι επωφελής για όλους στην Ελλάδα. Ανακτήθηκε 24 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.unicef.gr/η-ενίσχυση-της-φροντίδας-των-παιδιών-προσφύγων-και-μεταναστών-θα/a2-974-8>.

Γραφείο του Υπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. (2009). *Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του Καθεστώτος των Προσφύγων σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων* (Στ έκδ.). Αθήνα.

Δερμετζής, Ν., & Τσιλιγιάννης, Π. (2004). Οι ευρωεκλογές στα ελληνικά ΜΜΕ. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 24, 161-182.

Δήλωση ΕΕ-Τουρκίας, 18 Μαρτίου 2016. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkestate-ment/>.

Διακήρυξη για το Εδαφικό Άσυλο. (1967). Ανακτήθηκε 28 Αυγούστου, 2017 από: <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&doc54bc64>.

Διεθνής Αμνηστία. (2010). Η παγίδα “Δουβλίνο II”, Μεταφορές αιτούντων άσυλο προς την Ελλάδα. Index: EUR 25/001/2010.

Διεθνής Αμνηστία. (2016α). Έκθεση: Παγιδευμένοι στην Ελλάδα, Μια προσφυγική κρίση που θα μπορούσε να αποφευχθεί. Ανακτήθηκε 10 Ιουνίου, 2017 από: https://www.amnesty.gr/sites/default/files/pagideymenoi_stin_ellada_-ekthesi_diet_hnis_amnistia_aprilios_2016_0.pdf.

Διεθνής Αμνηστία. (2016β). Βασικές ερωτήσεις και απαντήσεις για τα δικαιώματα προσφύγων & μεταναστών. Ανακτήθηκε 10 Ιουνίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/blog/20206/vasikes-erotiseis-kai-apantiseis-gia-tadikaiomata-prosfygon-metanaston>.

Διεθνής Αμνηστία. (2016γ). Μη ασφαλές καταφύγιο, οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες στερούνται αποτελεσματικής προστασίας στην Τουρκία. Ανακτήθηκε 10 Ιουνίου, 2017 από: https://www.amnesty.gr/sites/default/files/pdf/toyrkia_mi_asfal_es_katafygio_ekthesi_2016.pdf

Διεθνής Αμνηστία (20017α). 7 ερωτήσεις και απαντήσεις για τη Συμφωνία Ε.Ε.-Τουρκίας. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/blog/20694/7-erotiseis-kai-apantiseis-gia-ti-symfonia-ee-toyrkias>.

Διεθνής Αμνηστία (20017β). Συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας: Ένα ντροπιαστικό μελανό σημείο στη συλλογική συνείδηση της Ευρώπης. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/press/article/20698/symfonia-ee-toyrkias-ena-ntropiastiko-melano-simeio-sti-sylogiki-syneidisi>.

Διεθνής Αμνηστία. (2017γ). Ε.Ε.: Οι αιτούντες άσυλο πρέπει να μεταφερθούν μακριά από τις άθλιες συνθήκες που επικρατούν στα νησιά. Ανακτήθηκε 10 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/press/article/20601/ee-oi-aitoyntes-asylo-prepei-na-metaferthoyn-makria-apo-tis-athlies>.

Διεθνής Αμνηστία. (2017δ). Η Διεθνής Αμνηστία καλεί την ευρωπαϊκή επιτροπή και την ελληνική κυβέρνηση να μεταφέρουν εκτός των ελληνικών νησιών και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τους πρόσφυγες που ξεπαγιάζουν. Ανακτήθηκε 10 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/press/article/20634/i-diethnis-amnistia-kalei-tin-eyropaiki-epitropi-kai-tin-elliniki-kyvernisi>.

Διεθνής Αμνηστία. (2017ε). Ε.Ε.: Τα κράτη μέλη έχουν εκπληρώσει λιγότερο από το ένα τρίτο των υποσχέσεων τους στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/press/article/20978/ee-ta-krati-meli-ehoygn-ekplirosei-ligotero-apo-ena-trito-ton-yposheseon>.

Διεθνής Αμνηστία. (2017στ). Οι απαράδεκτες και μη ασφαλείς συνθήκες στους καταυλισμούς προσφύγων στο Ελληνικό. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/articles/article/20737/oi-aparadektes-kai-mi-asfaleis-synthikes-stoys-kataylismoys-prosfygon>.

Διεθνής Αμνηστία. (2017ζ). Γιατί το τέλος του σχεδίου μετεγκατάστασης των προσφύγων δεν πρέπει να σημαίνει το τέλος της μετεγκατάστασης. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου, 2017 από: <https://www.amnesty.gr/news/articles/article/20988/giati-telos-toy-shedioy-metegkatastasis-ton-prosfygon-den-prepei-na>.

ΔΟΜ. (2017). ΔΟΜ: Ξεπερνούν τις 43.000 οι συνολικές αφίξεις μεταναστών και προσφύγων στη Μεσόγειο για το 2017 – στους 1.089 οι θάνατοι. Ανακτήθηκε 1 Δεκεμβρίου, 2017 από: <https://greece.iom.int/el/news/%CE>.

Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων (2010). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης. (2014). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ε.Κ.Κ.Α. (2017). επικαιροποιημένη κατάσταση: Ασυνόδευτα Ανήλικα (Α.Α) στην Ελλάδα (15-10-17). Ανακτήθηκε 17 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GR%20EKKA%20dashboar25-10-2017.pdf>.

Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (2016). Σύνομη ενημέρωση από Ειδομένη (9/3/2016). Ανακτήθηκε 29 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.gcr.gr/index.php/el/action/gcr-missions/eidomeniactivityreports/item/542-syntomi-enimerosi-apo-eidomeni-9-3-2016>.

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2007). Απόφαση αριθ. 573/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2007 σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, για την περίοδο 2008 έως 2013, ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των

μεταναστευτικών ροών», και με την κατάργηση της απόφασης 2004/904/ΕΚ του Συμβουλίου.

Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ. (2011). Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση).

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2012). Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2012/C 326/01).

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2013). Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση).

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2014). Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου.

Επιστημονική Επιτροπή για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής Στήριξης των Παιδιών των Προσφύγων. (2016). *Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τα παιδιά των προσφύγων*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Επιστημονική Επιτροπή για τη Στήριξη των Παιδιών των Προσφύγων. (2017). *Το Έργο της Εκπαίδευσης των Προσφύγων*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. (2007α). Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, *Έκθεση αξιολόγησης του συστήματος του Δουβλίνου*. Βρυξέλλες.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2007β). *Πράσινη Βίβλος, Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: Νέες προοπτικές*. Βρυξέλλες.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2008). Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιφερειών, *Σχέδιο πολιτικής για το άσυλο μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας σε όλη την ΕΕ*. Βρυξέλλες.

ΕΡΤ. (2016, Σεπτέμβριος 21). Φιλιπιάδα: Αντιδράσεις από Σύλλογο Γονέων για την εκπαίδευση παιδιών προσφύγων. Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.ert.gr/perifereiakoi-stathmoi/ioanina/filippiada-antidrasis-apo-sylogogo-neon-gia-tin-ekpedefsi-pedion-prosfygon/>.

EUR-Lex Europa. (χ.χ.). Η Συνθήκη του Άμστερνταμ: η Ένωση και ο πολίτης. Ανακτήθηκε 1 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aa15000>.

EUR-Lex Europa. (2009). Ο χώρος και η συνεργασία Σένγκεν. Ανακτήθηκε 1 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A133020>.

EUR-Lex Europa. (2010α). Πρόγραμμα της Στοκχόλμης. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:jl0034>.

EUR-Lex Europa. (2010β). Σύστημα «Eurodac». Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A133081>.

EUR-Lex Europa. (2011). Κανονισμός «Δουβλίνο II». Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l33153>.

EUR-Lex Europa. (2014). Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη μετανάστευση και άσυλο. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ajl0038>.

EUR-Lex Europa. (2015). Πολιτική ασύλου της ΕΕ: ποια χώρα της ΕΕ είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:23010503_1.

EUR-Lex Europa. (2016). Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ανακτήθηκε 1 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A133501>.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2010α). *Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2010β). *Ο οδηγός σας για τη Συνθήκη της Λισαβόνας*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2014). *Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2016). Η ΕΕ και η Προσφυγική Κρίση. Ανακτήθηκε 10 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/el/>.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2017). Πληροφορίες για την ΕΕ, Χώρες. Ανακτήθηκε 25 Σεπτεμβρίου, 2017 από: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el#28members.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2015). Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την Επιτροπή των περιφερειών, *Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση*. Βρυξέλλες.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2016α). Η ΕΕ χορηγεί 83 εκατ. ευρώ για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων στην Ελλάδα. Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1447_el.htm.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2016β). Κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου: μεταρρύθμιση για μια αποτελεσματικότερη πολιτική ασύλου. Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου, 2017 από: https://ec.europa.eu/greece/news/2016/20160713_politiki_asyλου_metarrytmisi_en.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2016γ). *Σύσταση της Επιτροπής της 8.12.2016 προς τα κράτη μέλη σχετικά με την επανέναρξη των μεταφορών προς την Ελλάδα βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013*. Βρυξέλλες.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2017). Έκθεση της επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, Έκτη έκθεση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας. Στρασβούργο.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο. (2014). *Ποιοι είμαστε*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). (2010). *Υπόθεση M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* (Προσφυγή υπ'αρ. 30696/09). Στρασβούργο.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. (2017α). Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_1.1.6.html.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. (2017β). Οι συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_1.1.3.html.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο-Θεματολογικά Δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. (2017γ). Πολιτική Ασύλου. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.12.2.html.

European Personnel Selection Office. (2017). (EASO) Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο. Ανακτήθηκε 2 Σεπτεμβρίου, 2017 από: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/institutions-and-agencies/1437easo_el.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 17-18/03/2016. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://www.consilium.europa.eu/el/meetings/european-council/2016/03/17-18/>.

Εφημερίδα των Συντακτών (2017α, Ιούνιος 2). Από το Ελληνικό σε Θήβα, Δερβένι, Οινόφυτα και Καβάλα UPD. Ανακτήθηκε 11 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.efsyn.gr/arthro/se-exelixa-i-epiheirisi-gia-tin-ekkenosi-toy-ellinikoy>.

Εφημερίδα των Συντακτών (2017β, Ιούνιος 29). Καμπάνια για τα στερεότυπα απέναντι σε πρόσφυγες και μετανάστες. Ανακτήθηκε 30 Οκτωβρίου, 2017 <http://www.efsyn.gr/arthro/kampania-gia-ta-stereotypa-apananti-se-prosphyges-kai-metanastes>.

Έχτλερ, Η. (2013). Η ελληνική δημοσιονομική κρίση στον γερμανικό τύπο, στο: *Η κρίση και τα ΜΜΕ* (επιμ.: Γ. Πλειός). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία*; Αθήνα: Κριτική.

Ηνωμένα Έθνη. (1951). Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των προσφύγων.

Ηνωμένα Έθνη. (1967). Το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων της 31ης Ιανουαρίου 1967.

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη). (2002). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 1998).

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ) - Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ). (2016). Μελέτη για τη στρατηγική της ΚΕΔΕ για το μεταναστευτικό πρόβλημα και επιχειρησιακός σχεδιασμός για τη χρηματοδότηση δράσεων. Σχέδιο θέσεων για την

διαχείριση του μεταναστευτικού προβλήματος από τους Δήμους της χώρας (Παραδοτέο 1). Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου, 2017 από: http://www.kedke.gr/wp-content/uploads/2016/06/Παραδοτέο1_25_05_16.pdf.

Καθημερινή. (2016, Σεπτέμβριος 13). Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου. Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.kathimerini.gr/874615/article/epikairothta/ellada/wraiokastros-oxi-sta-prosfygoroyla-apo-ton-syllogo-gonewn-toy-dhmotikoy-sxoleiou>.

Καθημερινή. (2017, Μάρτιος 16). Eurostat: Υπερτριπλασιασμό κατέγραψαν οι νέες αιτήσεις ασύλου στην Ελλάδα το 2016. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://www.kathimerini.gr/900832/article/epikairothta/ellada/eurostatypertriplasiasmokategrayan-oi-nees-aitheis-asyloy-sthn-ellada-to-2016>.

ΚΑΠΑ Research - ΕΝΠΕ (2016). Έρευνα σε Πρόσφυγες, face to face (Απρίλιος 2016). Ανακτήθηκε 17 Οκτωβρίου, 2017 από: http://www.enpe.gr/attachments/article/249/2016_03_16.

Κέντρο Ελέγχου & Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ). (2016). Γνωμάτευση για την κατάσταση των κέντρων φιλοξενίας προσφύγων από την οπτική της δημόσιας υγείας. Ανακτήθηκε 9 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.keelpno.gr/Portals/0/>.

Κοινή σύνοψη πολιτικής για την κατάσταση των εκτοπισθέντων πληθυσμών στην Ελλάδα. (2016). Εγκλωβισμένοι πάνω από έξι μήνες – Και τώρα; Ανακτήθηκε 10 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/More>.

Κοντοχρήστου, Μ. (2007). Ο Ρόλος της Ελληνικής Τηλεόρασης στη Διαμόρφωση μιας Ευρωπαϊκής Ταυτότητας: Η Κάλυψη της Ένταξης της Ελλάδας στην Ευρω-Ζώνη από την Τηλεόραση και τον Τύπο, στο: *Ταυτότητα και ΜΜΕ στη Σύγχρονη Ελλάδα* (επιμ. Μ. Κοντοχρήστου). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κυριαζή, Ν. (2011). *Η κοινωνιολογική έρευνα, Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Πεδίο.

Λαμπροπούλου, Ε. (1999). *Η κατασκευή της κοινωνικής πραγματικότητας και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, Η περίπτωση της βίας και της εγκληματικότητας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

McCombs, M., Einsiedel, E., & Weaver, D. (2009). *Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και η Διαμόρφωση της Κοινής Γνώμης* (μτφ. Γ. Κοβαλένκο). Αθήνα: Καστανιώτης (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 1991).

Migration and Home Affairs, Europa. (χ.χ.). Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Χρηματοδότηση στους τομείς της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων. Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2017 από: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/whatwedo/policies/europeanagendamigration/backgroundinformation/docs/funding_country_sheet_el_el.pdf

Μπονίδης, Κ. (2004). *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας, Διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ν. 2514/1997: Συμφωνία Σένγκεν (κατάργηση ελέγχου στα σύνορα κλπ) (179658).

Ν. 3907/2011. Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ.

Νάσκου-Περράκη, Π. (2015). *Η έννοια και η λειτουργία του θεσμού του ασύλου στο Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο* (υπό δημοσίευση στη Μηνιαία Νομική Επιθεώρηση - Αρμενόπουλος).

Ναυτεμπορική. (2016, Σεπτέμβριος 26). Αλεξάνδρεια Ημαθίας: Αντιδράσεις γονέων κατά της λειτουργίας δομών εκπαίδευσης προσφύγων σε σχολεία της περιοχής Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.naftemporiki.gr/story/1152199/aleksandreia-imathias-antidraseis-goneon-kata-tis-leitourgias-domon-ekpaideusis-prosfugon-se-sxoleia-tis-perioxis>.

Νικολάου, Γ. (2011). *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο. Από την «ομοιογένεια» στην πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Πεδίο.

Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. (1948). Ανακτήθηκε από http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=18&Itemid=33.

Public Issue - ΔιαΝΕΟσις (2016). Το προσφυγικό πρόβλημα και οι Έλληνες. Διαγραμματική παρουσίαση της έρευνας & βασικά συμπεράσματα. Ανακτήθηκε 23 Οκτωβρίου, 2017 από: https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2016/02/Immigration_04.pdf.

Public Issue - Παρατηρητήριο του Δήμου Αθηναίων (2017). Α. Απογραφή προσφύγων στο κέντρο υποδοχής του Ελαιώνα Β. Οι στάσεις των κατοίκων του Δήμου Αθηναίων απέναντι στους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Βασικά συμπεράσματα του ερευνητικού προγράμματος - Απρίλιος 2017. Ανακτήθηκε 23 Οκτωβρίου, 2017 από: http://www.publicissue.gr/wp-content/uploads/2017/10/AORI_presentation.pdf.

Πύλη Ενημέρωσης Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων. (2017). Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης. Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης. Ανακτήθηκε από: <http://www.fundingprogrammesportal.gov.cy/easyconsole.cfm/page/programme/flid/441/cat/33>.

Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου, ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (2^η έκδ.) (μτφ. Β. Νταλάκου και Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 1993)

Σκούλας, Ε. (2015). Ο ρόλος των ΜΜΕ στη διαμόρφωση κοινωνικής αντίληψης για την τρομοκρατία στην Ελλάδα. Διαθέσιμο από τη βάση δεδομένων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Κωδ. 35555).

SolidarityNow. (2017, Μάιος 9). Προσφυγική κρίση και ενσωμάτωση: τα επόμενα βήματα. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου, 2017 από: http://www.solidaritynow.org/integration_article/.

Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. (1989). Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.unicef.gr/%CF%84>.

Συνήγορος του Πολίτη (2016α). Προσφυγικό και Μεταναστευτικό ζήτημα. Ανακτήθηκε 9 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.synigoros.gr/resources/ee2016-04-prosfigiko.pdf>.

Συνήγορος του Πολίτη (2016β). Δελτίο Τύπου: *Εγρήγορση για τα δικαιώματα των παιδιών που μετακινούνται, με έμφαση στην εκπαίδευση, ζητά ο Συνήγορος του Πολίτη*, Αθήνα 8 Σεπτεμβρίου 2016.

Συνήγορος του Πολίτη/Συνήγορος του Παιδιού και Unicef. (2016). Μηχανισμός Παρακολούθησης των δικαιωμάτων των παιδιών που μετακινούνται στην Ελλάδα (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2016). Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2017 από: www.synigoros.gr/resources/20170420-ekthesimixanismos.pdf.

Σύνοδος των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ με την Τουρκία, 29/11/2015. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: <http://www.consilium.europa.eu/el/meetings/internationalsummit/2015/11/29/>

Συνοπτική κατάσταση προσφυγικών ροών (2017, Αύγουστος 1). Ανακτήθηκε 8 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://mindigital.gr/index.php/%CF>.

Τα Νέα (2017, Σεπτέμβριος 2017). Συνέντευξη Γιάννης Μουζάλας: *30.000 πρόσφυγες θα μείνουν οριστικά στην Ελλάδα*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.tanea.gr/interview/article/5468637/30-000-prosfyges-thameinoyn-oristika-sthn-ellada/>.

Τζώρτζη. (χ.χ.). Κράτος Δικαίου και Χώρος Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης.

Το Βήμα. (2015, Σεπτέμβριος 3). Η ιστορία του 3χρονου Αϊλάν «στοιχειώνει» την Ευρώπη. Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου, 2017 από: <http://www.tovima.gr/world/article/?aid=734348>.

Τσακηρίδη, Ολ. (2012). Μια πολιτισμική προσέγγιση για την ένταξη των μεταναστών: όψεις θεωρίας και πρακτικής, στο: *Ένταξη των μεταναστών*:

αντιλήψεις, πολιτικές, πρακτικές (επιμ.: Α. Αφουξενίδης, Ν. Σαρρής, & Όλ. Τσακηρίδη). Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Τσιόλχα, Α. (2016). Κοινωνική διάσταση της οικονομικής κρίσης και Μ.Μ.Ε. στην Ελλάδα. Διαθέσιμο από τη βάση δεδομένων του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Κωδ. 38382).

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 1 Ιουνίου, 2017 από <https://www.unhcr.gr/genikes-plirofories/roi-oi-eimaste-ti-kanoyme.html>

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (χ.χ.). Σύμβαση της Γενεύης του 1951: Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (1999). Ρήτρες Παύσης. Κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τους.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2001). *Ερμηνεύοντας το άρθρο 1 της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*. Γενεύη.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2003α). *Παύση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 1 Γ (5) και (6) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*. Γενεύη.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2003β). *Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία των Προσφύγων. Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού άρθρο 1 ΣΤ της σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων*. Γενεύη.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2006α). *Εισαγωγή στη Διεθνή Προστασία Προστατεύοντας τους πρόσφυγες εντολής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Εγχειρίδιο αυτοδιδασκαλίας*. Αθήνα.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2006β). *Καθορισμός του Καθεστώτος του Πρόσφυγα, καθορίζοντας ποιος είναι πρόσφυγας, Εγχειρίδιο αυτοδιδασκαλίας 2*. Αθήνα.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2007α). *Η επιστροφή των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα στην περίπτωση της «διακοπής» της εξέτασης του*

αιτήματός τους για άσυλο, στο: Θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή του Κανονισμού Δουβλίνο στην Ελλάδα.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2007β). Σημείωμα για την Ένταξη των Προσφύγων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2009α). Θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για το άρθρο 1 Δ της Σύμβασης του 1951.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2009β). Σημείωμα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την ερμηνεία του άρθρου 1Ε της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2012). Θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για το Δικαίωμα Ασύλου. Ο εποπτικός ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και η υποχρέωση των κρατών να συνεργάζονται με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την εκπλήρωση της συναφούς αρμοδιότητάς της.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2013). Σημείωμα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Ερμηνεία του Άρθρου 1Δ της Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων και του Άρθρου 12 (1) (α) της Οδηγίας της ΕΕ για την Αναγνώριση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα στις υποθέσεις των Παλαιστινίων Προσφύγων που αιτούνται διεθνή προστασία. .

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2014). Η Ελλάδα ως χώρα ασύλου. Παρατηρήσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με την παρούσα κατάσταση του ασύλου στην Ελλάδα.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. (2017). Στατιστικά. Ανακτήθηκε 21 Οκτωβρίου, 2017 από: http://donors.unhcr.gr/relocation/el/home_gr/.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - Γραφείο Ελλάδας. (2012). Συμβολή στο διάλογο για το μεταναστευτικό και το άσυλο.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - Γραφείο Ευρώπης. (2017). Συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς την Ελλάδα για το έτος 2017 (Φεβρουάριος 2017).

ΥΠΕΘ (2017, Αύγουστος 24). Δράσεις και τηλεοπτικό κοινωνικό μήνυμα για την ένταξη προσφυγοπαίδων στο Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανακτήθηκε 27 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.minedu.gov.gr/anoigoun-ta-sxoleia/30043-24-08-17-draseis-kai-tileoptiko-koinoniko-minyma-gia-tin-entaksi-prosfigopaidon-sto-ekpaideftiko-systima>.

Υπηρεσία Ασύλου. (2017). Στατιστικά στοιχεία. Ανακτήθηκε 18 Οκτωβρίου, 2017 από: http://asylo.gov.gr/?page_id=143.

Υπηρεσία Ασύλου. Ανακτήθηκε 8 Οκτωβρίου, 2017 από: http://asylo.gov.gr/?page_id=115.

Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ανακτήθηκε 2 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.firstreception.gov.gr/>.

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. (2014). Συχνές Ερωτήσεις. Ανακτήθηκε 1 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.minocp.gov.gr/index.php?option=ozo_content&lang=EN&perform=view&id=5055&Itemid=466&lang=GR

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. (2017). Δελτίο Τύπου, Επιστροφή 10 παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία. Ανακτήθηκε 4 Σεπτεμβρίου, 2017 από: http://www.minocp.gov.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=6130&Itemid=644&lang=GR

ΦΕΚ Α 51/3-4-2016. Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις.

ΦΕΚ Α΄ 201. Νομοθετικό Διάταγμα 3989/1959 - ΦΕΚ 201/Α/26-9-1959. Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων.

ΦΕΚ 2602 Β/02-12-2015. Ανακτήθηκε 28 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a476a34d732bd/9559102.pdf>.

Φίλιας, Β. (Επιμ.) (1998). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών* (2^η έκδ.). Αθήνα: Gutenberg.

HuffPost Greece. (2017, Ιανουάριος 19). Δύο δασκάλες που έζησαν την εισβολή Χρυσauγιτών στο Δημοτικό Σχολείο Νέου Ικονίου στο Πέραμα, εξιστορούν τι συνέβη. Ανακτήθηκε 21 Οκτωβρίου, 2017 από: http://www.huffingtonpost.gr/2017/01/19/koinonia-ektropa-xrysaygiton-perama-daskales-miloygn-sti-huffpost-greece_n_14269146.html.

Ψύλλα, Μ., & Σεραφής, Δ. (2014). ΜΜΕ και Δεκέμβρης 2008, στο: *Κοινωνικές αναπαραστάσεις, Επικοινωνιακά Μέσα και Εξουσία* (επιμ.: Χ. Κωνσταντοπούλου). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Amnesty International. (2016). Turkey: Illegal mass returns of Syrian refugees expose fatal flaws in EU-Turkey deal. Ανακτήθηκε από: <https://www.amnesty.org/en/press-releases/2016/04/turkey-illegal-mass-returns-of-syrian-refugees-expose-fatal-flaws-in-eu-turkey-deal/>.

IOM. (2016). Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond. Compilation of available data and information - Reporting period 2016. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: http://migration.iom.int/docs/2016_Flows_to_Europe_Overview.pdf.

Migration flows – Europe. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://migration.iom.int/europe/>.

Toscano, F. (2013). The Second Phase of the Common European Asylum System: A Step Forward in the Protection of Asylum Seekers? Institute for European Studies. *Vrije Universiteit Brussel*, 7, pp.1-42.

UNCHR. (2015). Global Trends Forced Displacement in 2015. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από <http://www.unhcr.org/576408cd7.pdf>.

UNCHR. (2016a). Global Trends Forced Displacement in 2016. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://www.unhcr.org/5943e8a34.pdf>.

UNCHR. (2016b). Greece factsheet 1 – 31 December 2016. Ανακτήθηκε 15 Οκτωβρίου, 2017 από: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GreeceFactSheetDecember_2016.pdf.

UNCHR. (2017). Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2017 από: <http://data2.unhcr.org/en>.

UNCHR, Unicef, & IOM. (2017). Refugee and Migrant Children in Europe. Quarterly Overview of Trends January - March 2017. Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2017 από: <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/58431>.

Unicef. (2016). Refugee and migrant children in Greece. Ανακτήθηκε 24 Οκτωβρίου, 2017 από: <https://www.unicef.org/eca/Refugee-Migrant-Children-UNICEF-December.pdf>.

Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Απόφαση αριθ. 573/2007/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2007 σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, για την περίοδο 2008 έως 2013, ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών», και με την κατάργηση της απόφασης 2004/904/EK του Συμβουλίου.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου.

Κανονισμός ΕΕ αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας.

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου.

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 439/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2010 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο.

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (αναδιατύπωση).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση).

Πρόταση Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 όσον αφορά τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων των οποίων κανένα μέλος της οικογένειας, αδελφός ή συγγενής δεν ευρίσκεται νόμιμα σε κράτος μέλος.

Οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη.

Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απατρίδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους.

Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απατρίδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση).

Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση).

Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση).

Συνθήκη της Λισαβόνας για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ) (ΕΕ C 306 της 17.12.2007).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Εφημερίδα των Συντακτών

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Λήγουν οι συμβάσεις, έρχεται η αβεβαιότητα	28 02 17
2. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
3. Ένα θανάσιμο ταξίδι...	28 02 17
4. Οι φίλοι του πέθαναν από το κρύο	28 02 17
5. Αίσιο τέλος για 41 πρόσφυγες	27 02 17
6. Hurriget: Γκιουλενιστές δραπετεύουν σαν πρόσφυγες στην Ελλάδα	27 02 17
7. Σήμα κινδύνου από σκάφος με πρόσφυγες UPD	27 02 17
8. Πλήγμα στην προστασία η πρόταση για κοινό ευρωπαϊκό σύστημα Ασύλου	27 02 17
9. Δυο σκηνές κήκαν εκτός του hot spot της Μόριας	27 02 17
10. Προχωράει το τουρκικό τείχος στα σύνορα με τη Συρία	27 02 17
11. Πώς η οικογένεια βρήκε τη γάτα της	26 02 17
12. Χωρίς μετανάστες!	25 02 17
13. Ένταση στους καταυλισμούς βορείου Αιγαίου	25 02 17
14. «Τα παιδιά ζωγραφίζουν την προσφυγιά»	23 02 17
15. Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιοκάστρου	23 02 17
16. «Ούτε τη δεκαετία του '30 όταν ο Αδόλφος...»	23 02 17
17. Με δύναμη από τη Βαρκελώνη	23 02 17
18. Σκάφος με πρόσφυγες εντοπίστηκε στη Νεάπολη	23 02 17
19. «Εκκωφαντική σιωπή της διεθνούς κοινότητας στις θηριωδίες του 2016»	22 02 17
20. «Παράδειγμα»	22 02 17
21. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
22. Πάνω από 100 οι νεκροί του ναυαγίου στη Λιβύη	22 02 17
23. Μεγάλες ελλείψεις σε φάρμακα	22 02 17
24. Αλέξανδρος Σταματίου: Φωτογραφική σπουδή Ζωής και Θανάτου	22 02 17
25. Μοναχός κατηγορείται για ασέλγεια σε βάρος προσφυγόπουλων	22 02 17
26. Την Πέμπτη στον ανακριτή ο κατηγορούμενος για ασέλγεια μοναχός	22 02 17
27. «Εκπτώσεις» στα ανθρώπινα δικαιώματα για διευκόλυνση απελάσεων;	22 02 17
28. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο	22 02 17

Ωραιόκαστρο UPD	
29. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
30. Εβδομήντα πτώματα προσφύγων ξεβράστηκαν στη Λιβύη	21 02 17
31. Γερμανικός «μεγάλος αδελφός» για τους πρόσφυγες	20 02 17
32. Για τροφή και ρουχισμό δίνουν τα λεφτά τους οι πρόσφυγες	20 02 17
33. Δύο εκδοχές για έναν θάνατο	20 02 17
34. Το Α βγαίνει από την Αλληλεγγύη	20 02 17
35. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
36. Ψευδείς ειδήσεις	20 02 17
37. Η Βαρκελώνη είπε «ναι» στους πρόσφυγες	20 02 17
38. Εκατόν πενήντα λυόμενα σε Κω, Λέσβο και Σάμο	20 02 17
39. Ελεύθερος ο Ζισάν Ελάχι μετά την κινητοποίηση	19 02 16
40. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
41. Μαζικό «ναι» στους πρόσφυγες από τη Βαρκελώνη	18 02 17
42. Αντιφασιστικό τουρνουά ποδοσφαίρου μεταξύ προσφύγων και φοιτητών	18 02 17
43. Εκδηλώσεις αλληλεγγύης έξω από κέντρα φιλοξενίας προσφύγων	18 02 17
44. «Εισβολή» προσφύγων στην ισπανική Θέουτα από το Μαρόκο	17 02 17
45. Τραγικές ελλείψεις στην Πέτρου Ράλλη επισημαίνει το Αίτημα	17 02 17
46. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17
47. Κάλεσμα για εκδηλώσεις αλληλεγγύης στους πρόσφυγες	17 02 17
48. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
49. «Το ΣτΕ δεν έκρινε ασφαλή τρίτη χώρα την Τουρκία»	17 02 17
50. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
51. «Δεν θα κάνουμε πίσω»	17 02 17
52. Ούτε βήμα πίσω στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	16 02 17
53. Στην Ολομέλεια του ΣτΕ το εάν θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα η Τουρκία	16 02 17
54. Απορρίπτει η Τυνησία συμφωνία τύπου Τουρκίας για το προσφυγικό	14 02 17
55. ΕΕΔΑ: Επιστροφή της πολιτικής «βίου αβίωτου» της κυβέρνησης Σαμαρά	14 02 17
56. «Τα παιδιά ζωγραφίζουν την προσφυγιά»	14 02 17

στον Πειραιά	
57. Στον εισαγγελέα για τα... «Σκυλιά του Πολέμου»	14 02 17
58. «Ανεξάρτητες Επιτροπές» για γρήγορες απελάσεις	14 02 17
59. Διεθνής Αμνηστία: 11 μήνες απόγνωση από την ευρωτουρκική συμφωνία	14 02 17
60. Προτεραιότητες	13 02 17
61. Οι αντιδράσεις δεν σταματούν το Προαναχωρησιακό στην Κω	13 02 17
62. Η συμφωνία Ιταλίας - Λιβύης κινδυνεύει να ναυαγήσει	12 02 17
63. Πρόστιμο σε Γάλλο αγρότη γιατί βοήθησε πρόσφυγες	10 02 17
64. Κέντρο κράτησης στην Κω με συνοπτικές διαδικασίες	10 02 17
65. «Στην Ελλάδα πεθαίνουμε λίγο λίγο κάθε μέρα»	10 02 17
66. Στήριξη εργαζομένων του ΕΣΠ στους συμβασιούχους του Ασύλου	10 02 17
67. Καμιά επιείκεια για τον πρόσφυγα!	10 02 17
68. Απειλεί παρά τη νέα ήττα ο Τραμπ UPD	10 02 17
69. «Η Ευρώπη να μην παίζει με τους εφιάλτες της»	09 02 17
70. Δεύτερο αντιπροσφυγικό φράκτη ετοιμάζει η Ουγγαρία	09 02 17
71. Έκλειψαν βάρκα για να επιστρέψουν στην Τουρκία	09 02 17
72. Ο ιταλικός «δρόμος του θανάτου»	09 02 17
73. Πώς απαξιώνεται το πρόγραμμα μετεγκατάστασης	09 02 17
74. «Ιός» Τραμπ και στην Ευρώπη;	08 02 17
75. Ε.Ε.: Πειθώ και πιέσεις για αύξηση μετεγκατάστασης προσφύγων	08 02 17
76. Απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης διαπιστώνει η Διεθνής Αμνηστία	08 02 17
77. Ουγγαρία: Κάντο όπως ο Τραμπ	07 02 17
78. Δ.Α.: «Ελλείψεις στις εγκαταστάσεις του Ελληνικού»	07 02 17
79. Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιοκάστρου	07 02 17
80. Συλλαβίζοντας ελληνικά	07 02 17
81. Το πρωί ένταση, το μεσημέρι συνεννόηση	07 02 17
82. Ένα εκατομμύριο δολάρια για τους πρόσφυγες	07 02 17
83. Επίδειξη ισχύος με φόντο τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	06 02 17
84. Πρόσφυγες, μετανάστες και κοινωνική ασφάλιση	06 02 17
85. Νεκρός πρόσφυγας στα κρατητήρια της	06 02 17

Πέτρου Ράλλη	
86. Κάτι κινείται στο Σχιστό	06 02 17
87. Οι άσχημες συνθήκες και το φαγητό των Δανών τούς οδήγησαν σε απεργία πείνας	06 02 17
88. Σκληρές αντιδράσεις της ήσσονος αντιπολίτευσης εναντίον Μουζάλα	06 02 17
89. Κοτζιάς στις Βρυξέλλες για προσφυγικό και διεθνείς σχέσεις	06 02 17
90. Γ. Μουζάλας: «Ψευδής η είδηση για απεργία πείνας στο Ελληνικό» UPD	06 02 17
91. «Τρομοκράτες»	06 02 17
92. Δικαστικό «μπλόκο» στο διάταγμα Τραμπ	06 02 17
93. Διάσωση προσφύγων σε ακυβέρνητο σκάφος UPD	06 02 17
94. Διαμαρτυρία με απεργία πείνας από τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	05 02 17
95. «Δεν πιστεύουμε σε τείχη κι απαγορεύσεις», αλλά...	05 02 17
96. Ο Τραμπ-ούκος μπαλαντέρ	04 02 17
97. Ελεύθερος ο Μοχάμεντ Α.	04 02 17
98. Σύγκλιση για προσφυγικό και για τις διεθνείς προκλήσεις UPD	04 02 17
99. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τους θανάτους προσφύγων UPD	03 02 17
100. Τι πραγματικά συμβαίνει στη Λιβύη	03 02 17
101. Υπεράσπιση του δόγματος Τραμπ με μια ψεύτικη «σφαγή»	03 02 17
102. Μητσοτάκης στη Λέσβο με αιχμές για το προσφυγικό	03 02 17
103. Πρώτη σύνοδος κορυφής μετά την ορκωμοσία Τραμπ	03 02 17
104. Γ. Μουζάλας: Νόμιμη ανθρωπιστική διαδρομή για τους πρόσφυγες	03 02 17
105. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας και αλληλεγγύης για το προσφυγικό	03 02 17
106. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
107. Βαριά ατμόσφαιρα στη συνάντηση Μέρκελ-Ερντογάν	02 02 17
108. Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
109. Αναφορά Γιαννακάκη για ρατσιστικό βίντεο κατά προσφυγόπουλων	02 02 17
110. Προσπάθεια κατευνασμού του Ερντογάν UPD	02 02 17
111. Ευρώπη, η φωλιά σου είναι λερωμένη	02 02 17
112. Συνέχεια πιέσεων από τους δημάρχους του Ανατ. Αιγαίου	02 02 17
113. Αποχή μεταναστών από το φαγητό στο στρατόπεδο Κορίνθου	01 02 17
114. Ο Τσίπρας ενημέρωσε τη Μέρκελ ενόψει	01 02 17

Ερντογάν	
115. Η έκθεση «Made in Europe» στο Ηράκλειο - Συζήτηση για το προσφυγικό	01 02 17
116. Φεύγει για Ευρώπη ο πρόσφυγας-ψυχή του καταυλισμού Βασιλικών	01 02 17
117. «Να γιατί κινδυνεύω αν με απελάσετε στην Αίγυπτο»	01 02 17
118. «Η χρονιά του “όλα ή τίποτα” για την Ευρώπη»	01 02 17
119. «Καταργήστε την κράτηση»	01 02 17
120. «Made in Europe» στο Ηράκλειο	01 02 17
121. Εργασίες αναβάθμισης και θερμαινόμενες σκηνές στη Μόρια	01 02 17
122. Καμπάνια για το Άσυλο: Ολέθρια η ευρωτουρκική συμφωνία	31 01 17
123. «Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα	31 01 17
124. Ηράκλειο: Εκδηλώσεις για το προσφυγικό - Έκθεση του Μ. Κουντούρη	31 01 17
125. Προκλητική καμπάνια από ακροδεξιά οργάνωση	31 01 17
126. Επιχείρηση «σοκ και δέος» από τον Ντ. Τραμπ	31 01 17
127. Στη Μόρια ο Γ. Μουζάλας μετά τους θανάτους μεταναστών	31 01 17
128. Γ. Μουζάλας: «Αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας, θα δώσουμε λύση»	31 01 17
129. Κι άλλος πρόσφυγας ξεψύχησε στη Μόρια	31 01 17
130. Μία υπογραφή, αμέτρητα δράματα και «βροχή» αντιδράσεων	31 01 17
131. «Δάκρυα στα μάτια της Ελευθερίας» UPD	30 01 17
132. Συγκεντρώσεις υπέρ των προσφύγων σε όλη την Κρήτη	30 01 17
133. Τρίτος νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια UPD	30 01 17
134. Η Silicon Valley υψώνει «τείχος» στο διάταγμα Τραμπ	30 01 17
135. Ο μισάνθρωπος	30 01 17
136. Βλέψεις κορυφής με παντιέρα την κοινωνική δικαιοσύνη	30 01 17
137. Παγκόσμια οργή για το αντιπροσφυγικό διάταγμα Τραμπ UPD	29 01 17
138. Και εσύ Βόλφγκανγκ;	29 01 17
139. Πρώτες τηλεφωνικές επαφές Τραμπ με Πούτιν, Μέρκελ και Ολάντ	28 01 17
140. Ο Κουρουμπλής άκουσε τα προβλήματα των νησιωτών	28 01 17
141. Νεκρό βρέφος που έμενε σε καταυλισμό προσφύγων	28 01 17
142. Δεύτερος νεκρός στον καταυλισμό της Μόριας UPD	28 01 17

143. Ανέστειλε το πρόγραμμα υποδοχής προσφύγων ο Τραμπ	28 01 17
144. Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγούπουλα στη Λάρισα	27 01 17
145. Ζητείται Παγκόσμια Ατζέντα 2017 για τα Παιδιά	27 01 17
146. Προτίμησαν να υπηρετήσουν εκτός από την είδηση και τον άνθρωπο	27 01 17
147. Το «μπαλάκι» στην κυβέρνηση ρίχνει η Υπατη Αρμοστεία	27 01 17
148. «Σαθρό εξιτήριο» σε απεργό πείνας	27 01 17
149. Σκιά θανάτου πάνω από τις σκηνές	27 01 17
150. Υπ. Αρμοστεία: Μουζάλας και Ε.Ε. υπεύθυνοι για τις δομές φιλοξενίας	26 01 16
151. Ρατσιστικός οχετός στο διαδίκτυο	26 01 16
152. 45 μέρες απεργία πείνας για το αυτονόητο	26 01 16
153. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
154. Επίσπευση της καταγραφής αιτούντων άσυλο από την Υπηρεσία Ασύλου	26 01 17
155. Νεκρός πρόσφυγας και στη Σάμο UPD	26 01 17
156. Αίσιο τέλος για τους πρόσφυγες που έφτασαν στη Λακωνία UPD	26 01 17
157. Μεγαλοκαρδία	26 01 17
158. Ενα χωριό, παράδειγμα επιμονής και ανθρωπιάς	26 01 17
159. Τέσσερα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θέλουν να φιλοξενήσουν προσφυγόπουλα	26 01 17
160. Προβολή στα νησιά του προσφυγικού	26 01 17
161. Σύσκεψη για την προβολή των νησιών της προσφυγικής κρίσης	25 01 17
162. Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
163. Αύξηση απελάσεων από τον Φεβρουάριο	25 01 17
164. Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
165. Αδειάζει τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας για τα ιδιωτικά	25 01 17
166. Ο Τόμας ντε Μεζιέρ υιοθετεί τη λογική της Ευρώπης-φρούριο	25 01 17
167. Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	24 01 17
168. «Αδειάζει» τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας	24 01 17
169. Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
170. Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
171. Λάρισα: Μη ζ'γών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα	24 01 17
172. Αποσυμφόρηση των νησιών ζήτησαν πέντε δήμαρχοι απ' τον Αλέξη Τσίπρα	24 01 17

173. Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
174. Αντιμεταναστευτική στροφή προς άγραν ψήφων	24 01 17
175. «Ουδέποτε κλήθηκα σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου»	23 01 17
176. Αρνητικοί σε νέες προσφυγικές δομές οι δήμαρχοι πέντε νησιών	23 01 17
177. Καλαβρύτων Αμβρόσιος: Παιδιά των μεταναστών-κατακτητών στα σχολεία	23 01 17
178. Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
179. ΟΗΕ: Το σχέδιο για τους πρόσφυγες	23 01 17
180. Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
181. «Καλεί μαθητές να βλέπουν ρατσιστικά βίντεο»	23 01 17
182. Μέτωπο κατά του φασισμού	23 01 17
183. Έπαινοι του Πάπα σε Ελλάδα και Ιταλία για το προσφυγικό	23 01 17
184. Ασκήσεις ύφους	23 01 17
185. ΛΟΑΤ πρόσφυγες ζητούν άσυλο	22 01 17
186. Τραγούδια στη σωστή τους ώρα άλλο	22 01 17
187. Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
188. Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
189. Ευρώπη, Ελλάδα: ιστορία, πρόσφυγες και παιδιά	20 01 17
190. Διαδήλωση να μην απελαθούν οι συμμαθητές τους	20 01 17
191. Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
192. Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
193. «Τρομοκράτης» επειδή έτσι το ήθελαν οι ουγγρικές αρχές	20 01 17
194. «Μάθημα αντιφασισμού» από μία επικηρυγμένη δασκάλα	19 01 17
195. Unicef: Τα μισά προσφυγόπουλα στην Τουρκία δεν πάνε σχολείο	19 01 17
196. Ο κοινωνικός αποκλεισμός... σε νέο επίπεδο	19 01 17
197. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
198. «Χρειάζονται νέα Κέντρα Κράτησης στα νησιά σήμερα, όχι αύριο»	19 01 17
199. Βίαιη παρέμβαση για τον Μοχάμεντ Α. στην Ταινιοθήκη της Ελλάδας	18 01 17
200. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
201. Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
202. Ο βραβευμένος φωτορεπόρτερ Αρης	18 01 17

Μεσσήνης στο Ηράκλειο	
203. Μια χορηγία και μια συγγνώμη	18 01 17
204. Στη Λέσβο Μουζάλας – Αβραμόπουλος	18 01 17
205. Οικονομία και προσφυγικό ενώνουν Αθήνα και Ρώμη	18 01 17
206. Με πολύ αργούς ρυθμούς η φιλοξενία προσφύγων σε διαμερίσματα	18 01 17
207. Συνεργασία Λιμενικού με το «Χαμόγελο» υπέρ των παιδιών	17 01 17
208. Πάνω από 200 πρόσφυγες χάθηκαν στη Μεσόγειο τις πρώτες μέρες του 2017	17 01 17
209. Στη Λέσβο ο επίτροπος Μετανάστευσης	17 01 17
210. Κύμα συμπαρατάσσης στον απεργό πείνας Μοχάμεντ Α.	17 01 17
211. Δεκάδες άμαχοι νεκροί... κατά λάθος	17 01 17
212. Ο Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης επιβεβαιώνει το ηθικό πλεονέκτημα της Αριστεράς	17 01 17
213. Με νέα εκατόμβη στη Μεσόγειο ξεκίνησε η χρονιά	17 01 17
214. Στο μοναστήρι ο χώρος του Κέντρου Κράτησης	17 01 17
215. Σε έλλειψη οργάνωσης οφείλεται η απουσία τους από τις δομές φιλοξενίας	17 01 17
216. Μετεγκαταστάσεις με το σταγονόμετρο	17 01 17
217. Μουζάλας: Καλές συνθήκες για τους πρόσφυγες και στα νησιά	16 01 17
218. Συνάντηση με Τσίπρα ζητούν οι δήμαρχοι νησιών	16 01 17
219. Η Κομισιόν «θωπεύει» την Ουγγαρία για τον διωγμό προσφύγων	16 01 17
220. Εδιωξαν από το Ελληνικό δομή για προσφυγόπουλα	16 01 17
221. Ακόμη δύο πρόσφυγες θύματα των διακινητών και του ψύχους	16 01 17
222. Ήτανε στραβό το... κλίμα	16 01 17
223. Διαφωνία με εντάσεις	15 01 17
224. Φόβοι για νέα εκατόμβη νεκρών ανοιχτά της Λιβύης	15 01 17
225. «Μαζί θα σώσουμε ζωές»	14 01 17
226. «Δολοφονία χαρακτήρα για να πέσει ο ΣΥΡΙΖΑ»	14 01 17
227. Γέρνει ακροδεξιά ο Φιγιόν	14 01 17
228. «Στα Εξάρχεια μας απασχολεί η εγκληματικότητα και όχι η διακίνηση των ιδεών»	14 01 17
229. «Οι χτύποι του πόνου μέσα στο κλουβί της φυλακής»	14 01 17
230. Μετανάστης στην Ουγγαρία; Στη φυλακή	13 01 17
231. «Η κινδυνολογία... βλάπτει»	13 01 17
232. ΟΗΕ: Κινδυνεύουν πρόσφυγες και	13 01 17

μετανάστες λόγω του ψύχους	
233. Αθώωση και μετά την έφεση για την εισβολή στη μητρόπολη Θεσσαλονίκης	13 01 17
234. Κατά της φιλοξενίας προσφύγων στο πλοίο ο δήμαρχος Λέσβου	13 01 17
235. Περισσότερη ευρωπαϊκή αλληλεγγύη στην Ελλάδα ζητά ο Μουζάλας	13 01 17
236. Ποινή φυλάκισης στην εικονολήπτρια που κλότσησε πρόσφυγες	13 01 17
237. «Αυτοψία» στο Σχιστό από τους Γ. Γαβρίλη και Γ. Λαγουδάκη	13 01 17
238. Ελέω φόβου, δεν μπαίνουν στο «Λέσβος»	12 01 17
239. Η Frontex ναυλώνει πλοία για απελάσεις προσφύγων	12 01 17
240. Απροετοίμαστοι...	12 01 17
241. Στο αρματαγωγό «Λέσβος» 300 πρόσφυγες	12 01 17
242. 482 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα για το προσφυγικό	12 01 17
243. Δεν ικανοποιήθηκαν από τις απαντήσεις Σκουρλέτη τα μέλη της ΛΑ.Ε.	11 01 17
244. Τα χρήματα του «Ούλοφ Πάλμε» υπέρ αυτών που έδειξαν αλληλεγγύη	11 01 17
245. Στο αρματαγωγό «Λέσβος» 500 πρόσφυγες	11 01 17
246. Καράβι του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για τους πρόσφυγες	10 01 17
247. Σε ξενοδοχεία της Λέσβου ευάλωτες ομάδες προσφύγων	10 01 17
248. Μοίρασε... ευθύνες ο Μουζάλας	09 01 17
249. Τραγική παραμένει η κατάσταση στη Μόρια [BINTEO]	09 01 17
250. Σε Λέσβο και Λαμπεντούζα το βραβείο Ούλοφ Πάλμε	09 01 17
251. Θαμμένες στο χιόνι οι σκηνές προσφύγων στη Μόρια	08 01 17
252. Είκοσι πρόσφυγες νεκροί κάθε μέρα την τελευταία τριετία	07 01 17
253. Τουρκική υπηκοότητα σε Σύρους και Ιρακινούς πρόσφυγες	07 01 17
254. Χαμόγελα, selfies και από σπόντα... Ανθιμος	07 01 17
255. Τίποτα δεν είναι ικανό να πτοήσει τον Ματέο	07 01 17
256. Αλ. Τσίπρας: Μεγάλο το κοινωνικό έλλειμμα της χώρας	05 01 17
257. «Κανένας πρόσφυγας δεν θα περάσει το χειμώνα στο κρύο»	05 01 17
258. Γερμανία: πρωτοχρονιάτικα... ψέματα εναντίον των μεταναστών	05 01 17

259. «Θα το ξανακάναμε»	05 01 17
260. Σαμιώτες προς Κουρουμπλή: Πολλά χρόνια «μοναξιάς»	04 01 17
261. Δύο οι δράστες, ο ένας... φιάσκο	04 01 17
262. Μετανάστρια πέθανε από κρύο στη Βουλγαρία	03 01 17
263. Το όραμα Σόιμπλε για συμπίεση μισθών διά της... μεταναστευτικής οδού	03 01 17
264. Έσβησε η φωτιά στο Ελληνικό	02 01 17
265. Συγκροτήθηκε η Εθνική Προσφύγων Ποδοσφαίρου	02 01 17
266. Κινητοποιήσεις συμπαράστασης στους Βάσκους ακτιβιστές	02 01 17
267. 2016, η χρονιά που ζήσαμε επικίνδυνα 2017, η χρονιά που ονειρευόμαστε αισιόδοξα	02 01 17
268. ...Είναι το Βερολίνο η γη της Επαγγελίας των προσφύγων;	02 01 17
269. «Επανεκκίνηση...»	01 01 17
270. «Οι ΜΚΟ δεν μπορούν να λειτουργούν ανεξέλεγκτα»	01 01 17
271. Ημερολόγια οικονομικής ενίσχυσης της «Νοταρά 26»	31 12 16
272. «Τους είπα ότι δεν μπορώ καν να οδηγήσω»	31 12 16
273. «Υιοθετήθηκε» το ΠΑΘ-060 του Λιμενικού Σώματος	30 12 16
274. Αλληλεγγύη στους Βάσκους ακτιβιστές και τους πρόσφυγες	30 12 16
275. Πρόσφυγες με ταυτότητα και μετρητά	29 12 16
276. Αλ. Τσίπρας: Έχουμε πλεόνασμα ηθικής και αξιών	29 12 16
277. Ακτιβιστές και όχι διακινητές οι Βάσκοι στην Ηγουμενίτσα	29 12 16
278. Η Γερμανία επισπεύδει την υποδοχή προσφύγων	29 12 16
279. Ασυνόδευτοι ανήλικοι προσφεύγουν κατά της υπουργού	28 12 16
280. Μικρά αποσπάσματα ρατσισμού και ξενοφοβίας	28 12 16
281. «Ηλεκτρονική κάρτα προσφύγων και νέα κέντρα κράτησης»	28 12 16
282. Ζήτησαν άσυλο στην Ελλάδα και ξάφνου βρέθηκαν πίσω στο Ιράκ	28 12 16
283. Ο διοικητής της Frontex σπέρνει ανέμους	28 12 16
284. Η «ζεστή» προσφυγική Λιψία και οι... λειψές ρατσιστικές φωνές	27 12 16
285. Από τον Απρίλιο η αποσυμφόρηση των νησιών	24 12 16
286. 5.000 νεκροί στη Μεσόγειο το 2016	24 12 16

287. Τσίπρας σε προσφυγόπουλα: Εμείς κάνουμε ό,τι μπορούμε, αλλά...	24 12 16
288. Νικητές από τα αποδυτήρια...	23 12 16
289. Συναυλία οικονομικής ενίσχυσης της «Νοταρά 26»	23 12 16
290. Η οδύσσεια μιας ξεριζωμένης	23 12 16
291. «Κλείστε τους καταυλισμούς, τα λεφτά στους πρόσφυγες»	22 12 16
292. Νέα χρονιά με το βλέμμα στις αγορές	22 12 16
293. «Βρίσκοντας το σπίτι»	22 12 16
294. Σκόρπισε τον θάνατο πριν προλάβουν να τον απελάσουν	22 12 16
295. Λύση για τη ρευματοδότηση του καταυλισμού στη Σούδα	21 12 16
296. Ονομαστική ψηφοφορία για τον ΦΠΑ στα νησιά (LIVE)	21 12 16
297. Απειλήσαν με αυτοκτονία 4 πρόσφυγες	21 12 16
298. «Κοινή στρατηγική για το προσφυγικό»	21 12 16
299. Απλήρωτοι επί τρεις μήνες οι εργαζόμενοι στη ΒΙΑΛ	21 12 16
300. Απίστευτη ταλαιπωρία στην Υπηρεσία Ασύλου	21 12 16
301. «Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
302. Συναινετικό κλίμα για τον μειωμένο ΦΠΑ στα νησιά	20 12 16
303. Κρύο, φήμες και απειλές αυτοκτονίας	20 12 16
304. Αγάπη... μόνο	19 12 16
305. «Το προσφυγικό και το τεράστιο πολιτικό κενό στην Ε.Ε.»	19 12 16
306. Στη Βουλή ο ΦΠΑ εν αναμονή των δανειστών UPD	19 12 16
307. ΛΑ.Ε.: «Κρυφές “αμαρτωλές” συμφωνίες κυβέρνησης-Ε.Ε. για το προσφυγικό»	19 12 16
308. Έρχεται στη Βουλή η τροπολογία για το ΦΠΑ στα νησιά	18 12 16
309. Μόνη ελπίδα το άσυλο	18 12 16
310. «Οι μετανάστες ξανά στο προσκήνιο»	18 12 16
311. Στη φυλακή ο Σύρος που κακοποίησε τον 3χρονο γιο του	18 12 16
312. Αμεση αποσαφήνιση των κατηγοριών της Frontex ζητούν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα	18 12 16
313. Επεισόδιο ενδοοικογενειακής βίας σε δομή φιλοξενίας προσφύγων	17 12 16
314. Το δόγμα «no politica» απαγορεύει μήνυμα για τα προσφυγόπουλα	17 12 16
315. Χάθηκαν 7.189 μετανάστες το 2016	16 12 16
316. Προκαταρκτική εξέταση για το κύκλωμα δουλεμπόρων	16 12 16
317. «Καλές γιορτές, στις φυλακές»	16 12 16
318. Ανεστάλη η επιχείρηση απομάκρυνσης	16 12 16

των αμάχων από το Χαλέπι UPD	
319. Εθνικόφρονες	16 12 16
320. Ο... αιώνας 17χρονος	16 12 16
321. Αθώος ο ταβερνιάρης της Σούδας	16 12 16
322. «Ενήμερες οι γερμανικές αρχές για τον Αφγανό πρόσφυγα»	15 12 16
323. Απειλές Ερντογάν, απάντηση στο πάγωμα διαπραγματεύσεων	15 12 16
324. Εμπλέκουν στον φόνο την... Ελλάδα	15 12 16
325. Η «Ευρώπη-φρούριο» οχυρώνεται από παντού	15 12 16
326. Στο ίδιο καζάνι... βράζουμε όλοι	14 12 16
327. Frontex και στα βόρεια σύνορα	14 12 16
328. Προσφυγικό και λιτότητα στην ατζέντα Τζεντιόνι	14 12 16
329. Συνελήφθη για κακοποίηση του γιου του	13 12 16
330. Ημερίδα για προσφυγικό και δράσεις ένταξης στο Πάντειο	13 12 16
331. Η ΕΕ προετοιμάζεται για το ενδεχόμενο ακύρωσης της συμφωνίας με την Τουρκία	13 12 16
332. «Πρώτα ο Άνθρωπος»: Εκδήλωση για το προσφυγικό στα Χανιά	12 12 16
333. Θύμα εμπορίας ή εκμετάλλευσης το 16% των προσφύγων	12 12 16
334. Το αλάτι της ενσωμάτωσης	12 12 16
335. Προσφυγικό και Κούβα στο συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε.	12 12 16
336. Αλληλεγγύη από καρδιάς στους απόκληρους της Γης	12 12 16
337. Επεισόδια και τραυματισμοί στο hot spot της Σούδας	11 12 16
338. Ιδεολογικές αλχημείες σε καιρούς αμηχανίας άλλο	11 12 16
339. Πώς μπορείς ν' αντιμετωπίσεις τα δύσκολα;	11 12 16
340. Στα γρανάζια της... εκδικητικότητας	10 12 16
341. Ξαφνική αύξηση των προσφυγικών ροών σε Λέσβο και Χίο	09 12 16
342. «Μπουρλότο» στην ενότητα των Χριστιανοδημοκρατών	09 12 16
343. Στρατηγική «σοκ και δέος» για τις απελάσεις	09 12 16
344. Ξαναθυμήθηκε το Δουβλίνο η Ε.Ε.	09 12 16
345. Τέλος στη δωρεάν εκπαίδευση για προσφυγόπουλα θέλει η Λεπέν	08 12 16
346. Επιστολή Μουζάλα στην Ε.Ε. για τη μεταφορά μεταναστών	08 12 17
347. Ξαναρχίζουν οι επιστροφές προσφύγων στην Ελλάδα	08 12 16
348. Χιώτης ξενοδόχος παραχωρεί δωμάτια σε	08 12 16

πρόσφυγες	
349. Συναυλία ανθρωπιάς στο Μόναχο	08 12 16
350. Νέα διορία στην Ελλάδα για το Δουβλίνο	08 12 16
351. Το γύρισε δεξιά και βρήκε την υγεία της	08 12 16
352. Μέρκελ παντός καιρού	06 12 16
353. Φέρνουν νέο σκληρό μοντέλο στο σύστημα ασύλου	06 12 16
354. Η λειτουργία των hotspots σε Ελλάδα (και Ιταλία) παραβιάζει... όλα τα δικαιώματα των προσφύγων!	06 12 16
355. Άμυνα και επίθεση από Μουζάλα	05 12 16
356. Διαμαρτυρία προσφύγων έξω από το κέντρο φιλοξενίας Ωραιοκάστρου	05 12 16
357. Ειδικές ζώνες για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	03 12 16
358. Διαψεύδει τον ΣΚΑΪ το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής	03 12 16
359. Αδιέξοδα...	02 12 16
360. Παγώνοντας στη Μαλακάσα	02 12 16
361. Σάμος: Ιρακινός εξέπνευσε έξω από το ιατρείο	02 12 16
362. Ημερίδα για το προσφυγικό και τη δημόσια Υγεία	01 12 16
363. Πιτέλα-Κουρουμπλής στις Βρυξέλλες με οικονομία και προσφυγικό	01 12 16
364. Παράνομη διακίνηση ανθρώπων – μια κερδοφόρα επιχείρηση	01 12 16
365. Νεκρός πρόσφυγας στο ΚΥΤ της Σάμου	01 12 16
366. Αυτοί δεν είναι άνθρωποι;	01 12 16
367. Αναμένουμε εξηγήσεις	01 12 16
368. Παραδειγματισμός!	01 12 16
369. Στο έλεος της κακοκαιρίας οι πρόσφυγες στους καταυλισμούς	01 12 16
370. Τους υποσχέθηκαν Ευρώπη, τους... ξεφόρτωσαν στο Σέιχ Σου	01 12 16
371. Πρόσφυγες ένα με το κύμα και η πόλη στολίζεται για τις γιορτές...	01 12 16
372. Για τα σπίτια και τα χωράφια	30 11 16
373. Η δύναμη των κινημάτων απέναντι στον Τραμπ	30 11 16
374. «Παραβιάζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία ο εγκλεισμός των “παραβατικών” μεταναστών και προσφύγων»	30 11 16
375. Το ΣτΕ θα αποφανθεί για τις Επιτροπές Προσφύγων	30 11 16
376. Η Τουρκία και η βούληση της Δύσης	30 11 16
377. Το προσφυγικό στο επίκεντρο με βολές κατά Μουζάλα	30 11 16
378. Βασανισμός πρόσφυγα στη Σάμο	29 11 16
379. Αρχισε η αντίστροφη μέτρηση	29 11 16

380. Ανησυχία για τα εχέγγυα ανεξαρτησίας των νέων Επιτροπών Προσφυγών	29 11 16
381. Υποστηρίζουν... το άσυλο απελαύνουν τους πρόσφυγες	29 11 16
382. Φωτιά σε δομή φιλοξενίας στη Νέα Καβάλα Κιλκίς	29 11 16
383. Σύλληψη προσφύγων που επιχειρήσαν να φύγουν για την Ιταλία	28 11 16
384. Ευθύνες στην κυβέρνηση για τη Μόρια από 20 οργανώσεις	28 11 16
385. Σταματήστε τις απελάσεις	28 11 16
386. Δικαίωση για Ουαλίντ	28 11 16
387. Ξενοφοβική στροφή και με τη βούλα	28 11 16
388. «Εκτός από συναίνεση αναζητούμε και λύσεις»	28 11 16
389. Εκδιώξεις στην Τουρκία χωρίς τήρηση στοιχειωδών κανόνων	28 11 16
390. Για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	28 11 16
391. Μαύρη Παρασκευή ή όπου φτωχός κι η μοίρα του	27 11 16
392. Ένα χαμόγελο και μια ντρίμπλα για τους πρόσφυγες	27 11 16
393. Χαμένα παιδιά σε ξένη γη	27 11 16
394. «Η Ν.Δ. έχει συνταχθεί με ακροδεξιά στοιχεία»	27 11 16
395. Νέα διαδήλωση υπέρ των προσφύγων στο Παρίσι	27 11 16
396. Μαζική πορεία προσφύγων στη Μυτιλήνη	27 11 16
397. Πολύ αργά για δάκρυα, καιρός για μέτρα	26 11 16
398. Η «Εφ.Συν.» στη «SolliMed 2016»	26 11 16
399. Έρευνες για τον εντοπισμό λέμβου με πρόσφυγες	26 11 16
400. Υποβαθμίζει η Ε.Ε. τις τουρκικές απειλές για το μεταναστευτικό	26 11 16
401. Ο Μουζάλας κατονομάζει τη Χ.Α. για τις επιθέσεις στη Χίο	25 11 16
402. «Ακούστε καλά, αυτά τα σύνορα θα ανοίξουν» UPD	25 11 16
403. Με βούρτσα αντί μικρόφωνο	25 11 16
404. Πρωτοβουλίες του ΟΗΕ μετά το τραγικό συμβάν στο hot spot της Μόριας UPD	25 11 16
405. Φονική έκρηξη με δύο νεκρούς από γκαζάκι υγραερίου	25 11 16
406. Τα κόμματα για το τραγικό συμβάν στη Μόρια	25 11 16
407. Ακυβέρνητο ιστιοφόρο με 42 μετανάστες στην Ιεράπετρα	25 11 16
408. Η προσφυγική κρίση με τη γλώσσα του σκίτσου	25 11 16
409. «Αν αφήσουμε τους πρόσφυγες θα	25 11 16

πλημμυρίσουν την Ευρώπη!»	
410. Εντοπίστηκε βάρκα με 42 πρόσφυγες στην Ιεράπετρα	25 11 16
411. Αντιφασιστικό συλλαλητήριο-απάντηση στη Χίο	24 11 16
412. Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα	24 11 16
413. Οχι άλλοι νεκροί στη Μεσόγειο	24 11 16
414. «ΝΔ και δήμος Χίου μας βάζουν εμπόδια»	24 11 16
415. Άλλα λέμε έξω!	24 11 16
416. Σε αντιφασιστική συγκέντρωση καλεί τους Χιώτες η Επιτροπή «Λάθρα;»	24 11 16
417. Εγκαινιάστηκε η νέα δομή φιλοξενίας προσφύγων στο Κουτσόχερο Λάρισας	24 11 16
418. Thanksgiving και πάσης Ευρώπης άλλο	23 11 16
419. Ποια αλληλεγγύη; Έχουμε εκλογές...	23 11 16
420. Τεκμηρίωση	23 11 16
421. Αντιδρούν στη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων	23 11 16
422. Διακόπηκαν προσωρινά οι εργασίες στο Μερσινίδι	23 11 16
423. Αμβλύθηκαν τα πάθη στο Μέγαρο	23 11 16
424. Οικίες, αγροί και οι πρόσφυγες	22 11 16
425. Πού είναι η δικαιοσύνη; Πού είναι η δημοκρατία;	22 11 16
426. «The Immigrant» Project στο Λαύριο	22 11 16
427. Ξενοφοβία πλημμελώς μεταμφιεσμένη	22 11 16
428. Απογοήτευση Μουίζνιεκς για το πολυνομοσχέδιο	22 11 16
429. «Σχεδιασμένα εγκλήματα οι επιθέσεις στη Σούδα»	21 11 16
430. Ενημέρωση και γόνιμη συζήτηση στο Βραχάσι για το προσφυγικό	21 11 16
431. Το αυγό του φιδιού στα περίπτερα	21 11 16
432. Επικρίσεις Μουζάλα εναντίον δημάρχων στα νησιά	21 11 16
433. «Είμαι μέρος της λύσης του προσφυγικού»	21 11 16
434. Διαδήλωση ξενοφοβίας στη Σάμο	21 11 16
435. Στη Χίο έφτασαν Τούρκοι διωκόμενοι	21 11 16
436. Αρνούνται ακόμα να μπουν στις σκηνές οι πρόσφυγες στη Χίο	21 11 16
437. Πώς πας από την κάλπη στο έγκλημα;	21 11 16
438. Καγκελάριος Μέρκελ ξανά;	20 11 16
439. Συνάντηση για το προσφυγικό και την ξενιτιά	20 11 16
440. Όταν παίζει μπάλα η αλληλεγγύη	20 11 16
441. Τρεις πρόσφυγες νεκροί και εννέα αγνοούμενοι	20 11 16
442. Νύχτα των κρυστάλλων για τους	20 11 16

πρόσφυγες στη Χίο	
443. Ναζιστική φιέστα για τη Χίο	19 11 16
444. Να μην περάσει το σχέδιο των ναζιστών	19 11 16
445. Τσίπρας και Ερντογάν συζήτησαν το Κυπριακό	18 11 16
446. ΔΟΜ: Ο πόλεμος και η φτώχεια, οι αιτίες της προσφυγιάς	18 11 16
447. Τρίτη ημέρα επεισοδίων στον καταυλισμό της Χίου	18 11 16
448. Η «αλληλεγγύη» τους βιάζει τη Μεσόγειο κόκκινη...	18 11 16
449. Ψάχνουν ακόμα τον «συμβιβασμό» στο προσφυγικό	18 11 16
450. Ναυάγιο με τρεις νεκρούς ανατολικά του Αγαθονησίου	18 11 16
451. Μολότοφ κατά του καταυλισμού της Σούδας UPD	18 11 16
452. Η «νύχτα των πυροτεχνημάτων» στη Χίο	18 11 16
453. Ντόμινο δυσaréσκειας από την ανάκληση των Βέλγων εμπειρογνομόνων	18 11 16
454. Ευρωπαϊκός προϋπολογισμός με στόχο την προσφυγική κρίση	17 11 16
455. Φόβοι για νέα εκατόμβη νεκρών στη Μεσόγειο	17 11 16
456. Προσαγωγές προσφύγων μετά από επεισόδια σε καταυλισμό	17 11 16
457. Μέσω της «Αναπτυξιακής Ηρακλείου» η φιλοξενία προσφύγων στην Κρήτη UPD	17 11 16
458. Αναζητούν... εθελοντική λύση για το προσφυγικό	17 11 16
459. Τέσσερις νεκροί πρόσφυγες ανοιχτά της Θάσου	17 11 16
460. Τα «παράπονα» και το διπλό μήνυμα του Ματέο Ρέντσι	17 11 16
461. Φωτιά και επεισόδια στον καταυλισμό της Σούδας	17 11 16
462. Το Βέλγιο αποσύρει από τα ελληνικά νησιά το προσωπικό του	17 11 16
463. Ανοιχτή εκδήλωση στο Βραχάσι με θέμα το προσφυγικό	16 11 16
464. Νεκροί πρόσφυγες στη Θάσο	16 11 16
465. Αντιφασιστική συγκέντρωση κατά Χ.Α. στη Λέσβο	16 11 16
466. «Μια πολιτική-φρούριο δεν θα λύσει κανένα πρόβλημα»	16 11 16
467. «Κινδυνεύουν» οι Βέλγοι εμπειρογνώμονες στα ελληνικά νησιά	16 11 16
468. Εντοπίστηκαν 19 πρόσφυγες στη Θάσο	16 11 16
469. Ηράκλειο: Ενημέρωση τοπικών κοινοτήτων για το προσφυγικό	16 11 16

470. Δύο ακόμη ναυάγια ανοιχτά της Λιβύης	15 11 16
471. Ιταλικό βέτο στον προϋπολογισμό των Βρυξελλών	15 11 16
472. Διάσωση δεκάδων προσφύγων σε Σάμο και Φαρμακονήσι	15 11 16
473. Ζητείται συναίνεση	14 11 16
474. Πρώτη φορά πρόσφυγες στον Μαραθώνιο	14 11 16
475. «Η Ελλάδα έγινε ένα απέραντο hotspot»	14 11 16
476. Ερχεται και μας απλώνει το χέρι	14 11 16
477. «Φιλοξενούμε πονεμένους ανθρώπους που πρέπει να ξαναβρούν ένα όραμα»	13 11 16
478. «Σαν να βρίσκονται 272.000 πρόσφυγες στο κέντρο της Αθήνας»	11 11 16
479. Εκδηλώσεις για τους έξι μήνες λειτουργίας του «City Plaza»	11 11 16
480. Από την Άνοιξη η σταδιακή άφιξη των 2000 προσφύγων στην Κρήτη	11 11 16
481. Μέρες γιορτής με εκδηλώσεις στο City Plaza	10 11 16
482. Σύρια πρόσφυγας γέννησε μέσα σε βάρκα ανοικτά της Κύπρου	10 11 16
483. Αδύναμος κρίκος η Ελλάδα και στο προσφυγικό	10 11 16
484. Η νεροποντή ώθησε τους πρόσφυγες σε εξέγερση	10 11 16
485. Επείγουσα έρευνα για τις απελάσεις	10 11 16
486. Ένας Σαμιώτης κι ένας μετανάστης στο νοσοκομείο έπειτα από συμπλοκή	10 11 16
487. Οι άθλιες συνθήκες γεννούν τη βία	09 11 16
488. Φωτιά στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο UPD	09 11 16
489. Ο Ερντογάν απειλεί και προκαλεί	09 11 16
490. Στον ίσκιο των ανθισμένων κοριτσιών	09 11 16
491. Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και πολιτών στη Σάμο	09 11 16
492. Απορρίφθηκε ξενοφοβική συνταγματική αλλαγή στην Ουγγαρία	09 11 16
493. Αθήνα, ένας φιλόξενος δήμος	09 11 16
494. Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
495. «Είναι αυτό Ευρώπη των δικαιωμάτων;»	08 11 16
496. Αμετανόητος ο Σγούρδας για τον βασανισμό του Ουαλίντ	08 11 16
497. Η Αυστρία ετοιμάζεται για την κατάρρευση της συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας	07 11 16
498. Γιούνκερ προς πρόσφυγες: Η Γερμανία δεν είναι η μόνη επιλογή	07 11 16
499. Συνάντηση δημάρχων στο Λασιθί για τη φιλοξενία προσφύγων	07 11 16
500. Το νέο «υπουργείο» Μεταναστευτικής	07 11 16

Πολιτικής	
501. Ανοιχτό σεμινάριο για το προσφυγικό στο Πανεπιστήμιο Αθηνών	07 11 16
502. Ο εφιάλτης έγινε... όνειρο	07 11 16
503. Σκληραίνει τη στάση του το Βερολίνο απέναντι στους πρόσφυγες	07 11 16
504. Παλεύοντας με τη θάλασσα και τα «κόκκινα» δάνεια	07 11 16
505. «Έχω ανοσία στις απειλές των Τούρκων ηγετών»	06 11 16
506. Σαμπέρ θα πει πολίτης της Μεσογείου αλλο	05 11 16
507. Σχεδιάζοντας καταφύγια για τους ξεριζωμένους αλλο	05 11 16
508. Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά	04 11 16
509. Νεκροί δεκάδες πρόσφυγες στην Ινδονησία	04 11 16
510. Με προγράμματα αναδοχής ο ξενώνας στον Αλιμο για ασυνόδευτα ανήλικα	04 11 16
511. Συνθήκες πάνε, συνθήκες έρχονται	04 11 16
512. Γ. Καμίνης: Να λήξει αυτό το αίσχος, να χτιστεί το τέμενος	04 11 16
513. Ο «χάρτης» των μετεγκαταστάσεων προσφύγων	03 11 16
514. Βαριές ποινές για παράνομη διακίνηση μεταναστών	03 11 16
515. Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων	03 11 16
516. Με «οδικό χάρτη» η μεταφορά 2.000 προσφύγων στην Κρήτη	03 11 16
517. Και 15 χρόνια στο... περίμενε	03 11 16
518. Νεκρός πρόσφυγας ανοικτά της Σάμου	03 11 16
519. «Τα παχιά λόγια δεν βοηθούν»	03 11 16
520. «Κατηγορώ» της Διεθνούς Αμνηστίας για βασανιστήρια προσφύγων	03 11 16
521. Τουρκικό τηλεσίγγραφο στην Ε.Ε.	03 11 16
522. Μια Ευρώπη ενωμένη κατά των προσφύγων	03 11 16
523. Σε «αυτόματο πιλότο» το Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων Ελευσίνας	03 11 16
524. Τι θα γίνει με τα ανήλικα της «Ζούγκλας»;	03 11 16
525. Η FRONTEX «αδειάζει» το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	03 11 16
526. Πυρ ομάδων από τα κόμματα	03 11 16
527. Αντιδράσεις για το ρατσιστικό «μπλόκο» στο Βοτανικό	02 11 16
528. Στην Κρήτη για το προσφυγικό στις 25 Νοεμβρίου ο Γιάννης Μουζάλας UPD	02 11 16
529. Σήμερα στον Μουζάλα οι δημάρχους της	02 11 16

Κρήτης - Συνάντηση και με Καμίνη UPD	
530. Πυρκαγιά σε σκηνή στο Κέντρο Φιλοξενίας Ωραιοκάστρου UPD	02 11 16
531. «Η ανέγερση του τεμένους αποτελεί διεθνή δέσμευση και είναι Είμαι νόμος του κράτους»	02 11 16
532. Παρέμβαση Παπαϊωάννου για τη ρατσιστική κατάληψη στο Βοτανικό	01 11 16
533. Αδειάζει η Frontex το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	01 11 16
534. 111 πρόσφυγες έφυγαν, χιλιάδες... περιμένουν	01 11 16
535. 4.000 πρόσφυγες νεκροί ντροπιάζουν την Ευρώπη	01 11 16
536. Στη Νεάπολη Βοιών 45 πρόσφυγες	01 11 16
537. Γύρω-γύρω όλοι και στη μέση η Μέρκελ	01 11 16
538. Ασάι, ο μάγος από τη Δαμασκό	01 11 16
539. Πυρκαγιά κοντά στο κέντρο κράτησης προσφύγων της Μόριας UPD	31 10 16
540. Ρατσιστικό «μπλόκο» στο τζαμί του Βοτανικού	31 10 16
541. Ενημέρωση Πελετίδη από την Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για του πρόσφυγες	31 10 16
542. Επιβεβαιώνονται οι παρανομίες	31 10 16
543. Συμπλοκές με τραυματισμούς προσφύγων στη Χίο	31 10 16
544. Αντιπαράθεση για το προσφυγικό	31 10 16
545. Η νομαδική κουζίνα του Options Food Lab	31 10 16
546. Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
547. Συνέδριο για την προσφυγική αλληλεγγύη στη Θεσσαλονίκη	30 10 16
548. Der Spiegel: Ζητούμενο η ασφάλεια στα ελληνικά κέντρα φιλοξενίας	29 10 16
549. «Έχει και η Βρετανία ευθύνη για τα ασυνόδευτα του Καλέ»	29 10 16
550. Άνεργος πρόσφυγας; Τότε, καταναγκαστική εργασία	29 10 16
551. Δ. Αμνηστία: Η Ελλάδα απελαύνει παράνομα πρόσφυγες	28 10 16
552. Καρκινοπαθής εγκαταλελειμμένος σε δωμάτιο φθηνού ξενοδοχείου	28 10 16
553. Ζητάει περικόπη κονδυλίων σε χώρες με «μειωμένη αλληλεγγύη»	28 10 16
554. Δήμος Αποκόρωνας: «Μακριά από μας οι πρόσφυγες»	27 10 16
555. Πρόσφυγες ήμασταν, πρόσφυγες είναι	27 10 16
556. Ανάμεσα στα τόσα ναι, ας πούμε κι ένα ΟΧΙ	27 10 16
557. «Δεν φταίει η Κομισιόν για επεισόδια σε	27 10 16

hotspots»	
558. Φόβοι για εκατόμβη νεκρών ανοιχτά της Λιβύης	27 10 16
559. Ακόμα μια πορεία διαμαρτυρίας στη Μυτιλήνη	27 10 16
560. «Ρελάνς» από την ιδιοκτήτρια του City Plaza	27 10 16
561. Σύλληψη διακινητή προσφύγων μετά από καταδίωξη στη Θεσσαλονίκη	27 10 16
562. «Να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα του»	27 10 16
563. Η «Ζούγκλα» δεν υπάρχει πια...	27 10 16
564. Καρέ καρέ το δράμα των προσφύγων	27 10 16
565. Το καζάνι βράζει... στο μυαλό τους	26 10 16
566. Νεκροί 25 μετανάστες ανοιχτά της Λιβύης	26 10 16
567. Μία διαμαρτυρία κατέληξε σε επεισόδια στη ΒΙΑΛ Χίου	26 10 16
568. «Παραληρούν όσοι πιστεύουν στα σύνορα και τους φράκτες» UPD	26 10 16
569. Ποιοι παίζουν με την προσφυγική ροή στον Εβρο;	26 10 16
570. Τρεις φορές πιο φονική από πέρυσι η Μεσόγειος	26 10 16
571. Η «Ζούγκλα» ξηλώνεται, τα προβλήματα μένουν	26 10 16
572. Δεν πήραν άσυλο και... τα πήραν στο κρανίο	26 10 16
573. Εκδήλωση για την περιπέτεια της Ιθαγένειας στην Ελλάδα	26 10 16
574. Κλειστά σύνορα για άλλους τρεις μήνες	25 10 16
575. Αν-Αρμοστέια στο Ρίο	25 10 16
576. Επεισόδια στο hotspot της Σάμου	25 10 16
577. Η φρίκη έξω και μέσα μας...	25 10 16
578. Η «Οδύσσεια» των προσφύγων με τον φακό του Γιάννη Μπεχράκη	25 10 16
579. Προσφυγικό	25 10 16
580. Ρεπορτάζ που σε βγάζει από τα ρούχα σου...	25 10 16
581. Ανήλικοι στη Ζούγκλα	25 10 16
582. Πόρτες ανοιχτές για τα προσφυγόπουλα	24 10 16
583. Επιχείρηση εκκένωσης του Καλέ UPD	24 10 16
584. Οι δέκα απελάσεις εκθέτουν την ΕΛ.ΑΣ.	24 10 16
585. ΣΥΡΙΖΑ: «Ακροδεξιό παραλήρημα Γεωργιάδη για το προσφυγικό»	24 10 16
586. Προοδευτικές - αριστερές συμμαχίες με το βλέμμα μπροστά	24 10 16
587. Ο παραλογισμός της ΕΛ.ΑΣ.	24 10 16
588. Προσφυγόπουλο πνίγηκε σε χώρο στέγασης προσφύγων	24 10 16
589. Εξέγερση μεταναστών στο hot spot της Μόριας	24 10 16

590. Έρχονται άγριες μέρες στο Καλέ	24 10 16
591. Η Λυρική στο Ασυλο Ανιάτων	24 10 16
592. «Αθώα θύματα των πολέμων ΗΠΑ και Ευρωπαίων οι πρόσφυγες»	23 10 16
593. Σε μία μέρα διασώθηκαν 2.400 πρόσφυγες	23 10 16
594. Μήνυμα από το γήπεδο των Ανωγείων για τους πρόσφυγες	23 10 16
595. Εικόνα σου είναι Ε.Ε. και σου μοιάζει	23 10 16
596. Μπουτάρης: Ντροπή στα κράτη της Ε.Ε.	22 10 16
597. Το χρονικό μιας παράνομης απέλασης	22 10 16
598. Το υπουργείο διαψεύδει την Υπατη Αρμοστεία	21 10 16
599. Τα μαζεύει η Ε.Ε. για τη Ρωσία	21 10 16
600. Επίθεση «ενόπλων» σε βάρκα προσφύγων	21 10 16
601. Διάσωση 84 Σύρων βόρεια της Κύπρου	21 10 16
602. Χρεώνουν τις παρανομίες τους στον Άγιο Αρτέμιο	21 10 16
603. «Αλληλεγγύη από τους πρόσφυγες» στη Θεσσαλονίκη	21 10 16
604. Δυναμική αντιπολεμική πορεία σε οκτώ πόλεις	21 10 16
605. Με... εκκλήσεις «λύνει» το προσφυγικό η Ε.Ε. UPD	20 10 16
606. Τραύματα του χθες, πληγές του σήμερα άλλο	20 10 16
607. Μήνυμα αγωνίας από τα νησιά προς τους Ευρωσοσιαλιστές	20 10 16
608. Η Αθήνα διαδηλώνει αντιπολεμικά και υπέρ των προσφύγων UPD	20 10 16
609. Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
610. Μια παλαιότερη υπόσχεση	20 10 16
611. Το μπισίκι*	20 10 16
612. Ανασκόπηση διεθνούς Τύπου 20.10.2016	20 10 16
613. Πρόσφυγες απέκλεισαν την είσοδο του hotspot στη Χίο	20 10 16
614. Αντιπολεμικές διαδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα	20 10 16
615. Απελάσεις με το «καλημέρα»;	20 10 16
616. Κάλεσμα στις αντιπολεμικές διαδηλώσεις	20 10 16
617. Χρέος και αξιολόγηση στη... βαλίτσα για Βρυξέλλες UPD	19 10 16
618. Ο Αναστάσιος Σαλτερής στη θέση του Οδυσσέα Βουδούρη UPD	19 10 16
619. «Δεν υπάρχει πολιτική βούληση να αλλάξουν οι συνθήκες»	19 10 16
620. Αντίστροφη μέτρηση για την «ουμανιστική» διάλυση της «Ζούγκλας»	19 10 16
621. «Κέρδος για τα σχολεία μας τα προσφυγόπουλα»	18 10 16

622. Ηχηρό όχι στο φασισμό βροντοφώναξε η Λέσβος	18 10 16
623. Άλλο οι Ούγγροι πρόσφυγες και άλλο οι Σύροι πρόσφυγες	18 0 16
624. «Σκόπιμα άσχημες οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων»	18 10 16
625. «Πόλεις Αλληλεγγύης» για τους πρόσφυγες	18 10 16
626. Θύματα κάθε είδους εκμετάλλευσης το 70% των μεταναστών	18 10 16
627. Ο Ουαλίντ «ξαναζει» τον βασανισμό του	18 10 16
628. Τελειώνει ο χρόνος για το Καλέ	18 10 16
629. Στην πρωτεύουσα του Βελγίου για χρέος και σύνοδο κορυφής	18 10 16
630. Νοσηλεύεται φρουρούμενος ο 76χρονος που παρέσυρε τρεις πρόσφυγες	17 10 16
631. 38 μήνες από τα χίλια κύματα μέχρι να βρει την Ιθάκη του	17 10 16
632. Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 16
633. Πρόσφυγες, μάνα και γιος, νεκροί σε τροχαίο δυστύχημα	17 10 16
634. Βαρύ κλίμα στο Ωραιόκαστρο μετά το θανατηφόρο τροχαίο	17 10 16
635. Επεισόδια στο Ωραιόκαστρο μετά το θανατηφόρο τροχαίο UPD	16 10 16
636. Προσφυγόπουλα από το Καλαί θα επανενωθούν με τις οικογένειες τους	16 10 16
637. Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
638. Στη Χίο η Φ. Γεννηματά	15 10 16
639. Το Καραβάνι της Αλληλεγγύης	14 10 16
640. Κεντρική Αμερική: Μια άορατη προσφυγική κρίση	14 10 16
641. Σε δίκη ο Βίλντερς για υποκίνηση φυλετικού μίσους	14 10 16
642. Τα εμβόλια στη Χίο δεν πάνε δυο δυο	14 10 16
643. Τι λένε οι Πόντιοι;	14 10 16
644. Η Αυστρία κερνάει «ευρωπαϊκές αξίες»	14 10 16
645. Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
646. Ακόμη 55 στον κατάλογο των απελαθέντων στην Τουρκία	14 10 16
647. Ξενοφοβικό παραλήρημα Γάλλου δημάρχου	13 10 16
648. Ξεκίνησε η αποσυμφόρηση του κέντρου ταυτοποίησης Σάμου	13 10 16
649. Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
650. Εξαφάνισαν τα αντιρατσιστικά πανό των	13 10 16

εκπαιδευτικών στο Ωραιόκαστρο	
651. Ψευδής η καταγγελία για βιασμό στο hot spot της Μόριας	13 10 16
652. Η θέση του ΚΚΕ για τους πρόσφυγες στην Κρήτη	13 10 16
653. Αυτοκτόνησε ο Σύρος ύποπτος για βομβιστική ενέργεια	13 10 16
654. Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
655. «Να μην γίνουν οι πρόσφυγες το νέο αντικείμενο ρατσιστικής προπαγάνδας»	12 10 16
656. Περιβολάκι υπερηφάνειας για εκατό ασυνόδευτους ανηλίκους	12 10 16
657. Αίσιο τέλος για τους 33 πρόσφυγες	12 10 16
658. Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου UPD	12 10 16
659. Ευρώπη: αναζητείται έμπνευση	12 10 16
660. Στον Εύδηλο Ικαρίας ιστιοφόρο με πρόσφυγες	12 10 16
661. Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
662. Έρευνες στον μεσσηνιακό κόλπο για λέμβο με πρόσφυγες	12 10 16
663. Επισπεύδει τις απελάσεις το Βερολίνο	12 10 16
664. Ερωτηματολόγιο - «δημοψήφισμα» σπέρνει τον ρατσισμό	12 10 16
665. Σύσκεψη για στέγαση προσφύγων στην Κρήτη	12 10 16
666. Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
667. Περί... απαξίωσης	12 10 16
668. Συναγερμός στις λιμενικές αρχές για τον εντοπισμό σκάφους με πρόσφυγες	11 10 16
669. Αποσυμφόρηση και βελτίωση συνθηκών για τους πρόσφυγες στη Σάμο	11 10 16
670. Ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος εμβολιασμών για τα προσφυγόπουλα	11 10 16
671. Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
672. Δικαιώματα σε οπισθοχώρηση καταπατηση δικαιωμάτων	11 10 16
673. Απο τον νέο χρόνο η φιλοξενία προσφύγων στην Κρήτη	11 10 16
674. «Στη διάθεση της Βουλής για τις συκοφαντίες που μου αποδίδονται»	11 10 16
675. Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
676. Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
677. Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
678. «Αλήθειες και ψέματα» για τους πρόσφυγες στη Χίο από τη «Λάθρα;»	10 10 16
679. Κάθε αρχή και... διαφορετική	10 10 16

680. Από τη σφαγή στο Μπουρούντι στη σκηνή	10 10 16
681. Η επόμενη μέρα της Ευρώπης	10 10 16
682. Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
683. Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
684. Για την αστυνομία (ξανά)	10 10 16
685. Ψάχνει τη λύση στη ρίζα του προβλήματος	10 10 16
686. Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
687. Βιασμός και ληστεία στον καταυλισμό Μόριας	10 10 16
688. Διάσωση προσφύγων σε Μεθώνη και Μήλο	10 10 16
689. Χωρίς τον Γιάννη Μουζάλα η σύσκεψη στην Κρήτη για το προσφυγικό UPD	09 10 16
690. Στην Αφρική η Μέρκελ για το προσφυγικό	09 10 16
691. Καλοδεχούμενες καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες	09 10 16
692. «Έτοιμη η κοινωνία να αγκαλιάσει τα προσφυγόπουλα»	09 10 16
693. Πάνω από εκατό πρόσφυγες στη Μήλο	09 10 16
694. Στη Μεθώνη οι 131 πρόσφυγες που βρέθηκαν στην Πύλο Μεσσηνίας	08 10 16
695. Έβαλαν λουκέτο σε σχολείο για... να μην μπουν προσφυγόπουλα UPD	08 10 16
696. Frontex: «Δεν παραβιάζονται κυριαρχικά δικαιώματα»	08 10 16
697. Οι παρεμβάσεις για το προσφυγικό στο Β. Αιγαίο	08 10 16
698. Η ταινία της Συρίας	08 10 16
699. Δυναμικό «όχι στην ξενοφοβία και το ρατσισμό»	08 10 16
700. Εντοπίστηκαν 130 πρόσφυγες κοντά στη Μεθώνη	08 10 16
701. Σκοπιμότητες Μουζάλα καταγγέλλει επιτροπή αλληλεγγύης στη Χίο	08 10 16
702. Τραβάνε κουπί για τη συγκέντρωση φαρμάκων	08 10 16
703. Σοβαρά επεισόδια σε χώρο φιλοξενίας προσφύγων στη Χίο	08 10 16
704. Τα επτά σημεία για το προσφυγικό	07 10 16
705. Στόχος προσφυγόπουλα στη Σαξονία	07 10 16
706. 1.000 πρόσφυγες το μήνα από Ελλάδα και Ιταλία	07 10 16
707. Απελπίστηκαν, απέσυραν το αίτημα ασύλου και απελάθηκαν	07 10 16
708. Νόμπελ Ειρήνης με ελληνικό άρωμα	07 10 16
709. 42 ευρωβουλευτές συνιστούν... παύση πυρός	07 10 16

710. Ποιος πληρώνει τα... σπασμένα του δημάρχου	07 10 16
711. Η FRONTEX πέθανε, ζήτω η FRONTEX!	07 10 16
712. «Εχω δει πολύ θάνατο, αλλά τίποτα σαν κι αυτό»	07 10 16
713. Πατώντας πάνω σε νεκρούς μετανάστες	06 10 16
714. Πρώτο κουδούνι για προσφυγόπουλα	06 10 16
715. Επίσημη πρώτη της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής	06 10 16
716. «Οι πρόσφυγες δεν είναι σάκοι του μποξ»	06 10 16
717. Διαμαρτυρία για τον αποκλεισμό προσφυγόπουλων από την εκπαίδευση	06 10 16
718. Ποιος νοιάζεται για τις ζωές των Αφγανών;	06 10 16
719. Νέα σκληρή αυτοκριτική για το προσφυγικό	06 10 16
720. Έκκληση υπέρ Σύρου πρόσφυγα	06 10 16
721. Στις 11 Οκτωβρίου τα νεότερα για τη στέγαση των προσφύγων στην Κρήτη	05 10 16
722. Στις 10 Οκτωβρίου το πρώτο κουδούνι για τα προσφυγόπουλα	05 10 16
723. Εκατοντάδες πτώματα προσφύγων ζητούν ταφή	05 10 16
724. «Μέτρησα 22 πτώματα, υπήρχαν κι άλλα στο αμπάρι»	05 10 16
725. Sabah: Πέντε Τούρκοι συνελήφθησαν στην Ορεστιάδα	05 10 16
726. ΚΕΕΡΦΑ: Ξεσηκωμός αντιφασιστικός και αλληλεγγύης στους πρόσφυγες	04 10 16
727. Χωρίς «ταυτότητα» πάνω από 1.000 σοροί προσφύγων	04 10 16
728. Σε Έλληνες εθελοντές το διεθνές βραβείο προσφύγων Νάνσεν	04 10 16
729. Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
730. Διεθνής Αμνηστία: Άνιση κατανομή προσφύγων επιδεινώνει την κρίση	04 10 16
731. Ο Βίκτορ Ορμπάν... δεν χάνει ποτέ!	04 10 16
732. Εκβιασμοί και απελάσεις προσφύγων ευρωπαϊκού τύπου	03 10 16
733. Διάσωση χιλιάδων προσφύγων μέσα σε μία μέρα	03 10 16
734. Αιτήσεις αναπληρωτών για την εκπαίδευση προσφύγων	03 10 16
735. «Μη ρεαλιστικά» τα σχέδια της Ε.Ε. για το προσφυγικό	03 10 16
736. Μεγάλη νίκη ή ντροπιαστική ήττα; Όπως το δει κανείς...	03 10 16
737. Πρώτο βραβείο για τη ζωγραφιά 14χρονης από τα Γιαννιτσά	03 10 16
738. Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν	03 10 16

εσωτερικά σύνορα	
739. Επανέρχεται ο Ντε Μεζιέρ στη Συνθήκη του Δουβλίνου	03 10 16
740. Θριάμβευσε, αλλά... κατατροπώθηκε	03 10 16
741. Η βαρβαρότητα στο Τμήμα Ομόνοιας γεννά αντιδράσεις	03 10 16
742. Χίος: ξενοφοβική σκυταλοδρομία	03 10 16
743. «Εντυπωσιακό» αποτέλεσμα στο... άκυρο δημοψήφισμα UPD	02 10 16
744. Παρέμβαση Διεθνούς Αμνηστίας με αφορμή το ΑΤ Ομονοίας	02 10 16
745. «Στα ακατοίκητα ελληνικά νησιά οι πρόσφυγες για να μειωθεί το χρέος»	02 10 16
746. «Παιδιά - σκουπίδια»	02 10 16
747. Ουγγαρία: Δημοψήφισμα προς ενίσχυση του ρατσισμού	02 10 16
748. «Κανένα σπίτι στα χέρια μετανάστη»	02 10 16
749. «Η μετακίνηση δεν μπορεί να γίνει μαζικά και βίαια»	02 10 16
750. Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
751. «Αδύναμη εντός, απομονωμένη και αντιπαθής εκτός»	01 10 16
752. Δημοψήφισμα για εθνι(κιστι)κό θέμα	01 10 16
753. Παρέμβαση εισαγγελέα για το ΑΤ Ομόνοιας	01 10 16
754. «Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό»	01 10 16
755. Η χαμένη τιμή του μητροπολίτη Χίου	30 09 16
756. Κακοποίηση ανήλικων προσφύγων στο Τμήμα	30 09 16
757. Σύσκεψη στο Μαξίμου για το προσφυγικό ζήτημα στη Λέσβο	30 09 16
758. Καταγγελίες για κακοποίηση προσφυγόπουλων σε Α.Τ.	29 09 16
759. Έξι πρόσφυγες νεκροί από το ναυάγιο στην Τουρκία	29 09 16
760. Η Μέρκελ, ο Τσίπρας και το προσφυγικό	29 09 16
761. Σε εξέλιξη έρευνες για ναυάγιο ανοιχτά της Κω	29 09 16
762. Η «ευέλικτη αλληλεγγύη» της Ευρώπης	29 09 16
763. Δεν είμαστε ρατσιστές, αλλά... έξω από το σχολείο τα προσφυγόπουλα	29 09 16
764. «Εμείς θέλουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας»	29 09 16
765. «Δεν φταίει η Ελλάδα για το προσφυγικό»	29 09 16
766. Ομαδικός βιασμός ασυνόδευτου πρόσφυγα	29 09 16
767. Υπόθεση της κοινωνίας το προσφυγικό	29 09 16
768. Με εκβιαστικά διλήμματα η «λύση» του προσφυγικού;	28 09 16

769. «Εμφύλιος» στη ΝΔ για την πορεία στη Χίο	28 09 16
770. Επεισόδια για το προσφυγικό στο Ρέθυμνο - Τρεις τραυματίες	28 09 16
771. Θύμα ομαδικού βιασμού ανήλικος πρόσφυγας UPD	28 09 16
772. Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ	28 09 16
773. Εθνικισμοί και μαγκιές εκ του ασφαλούς	28 09 16
774. Διεθνής Αμνηστία κατά του μισαλλόδοξου, εθνικιστή Βίκτορ Ορμπάν	28 09 16
775. Ρίχνουν δίχτυ στα θολά νερά της ξενοφοβίας	28 09 16
776. «Αθλία μεταχείριση των προσφύγων» στην Ουγγαρία	27 09 16
777. «Παγχιακή Επιτροπή»: Χέρι χέρι με ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, Χρυσή Αυγή	27 09 16
778. Ένταση και πάλι στη ΒΙΑΛ	27 09 16
779. «Η λιτότητα φταίει»	27 09 16
780. Παραιτήθηκε η πρόεδρος Συλλόγου Γονέων του «καθαρού όχι» σε πρόσφυγες	27 09 16
781. Γιατί... Καλέ Ολάντ;	27 09 16
782. Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιοκάστρου	27 09 16
783. Ο κ. Μουζάλας εκθέτει την κυβέρνηση και στρώνει τον δρόμο του προς την αντιπολίτευση	26 09 16
784. «Υπάρχουν πολύ σοβαρές ελλείψεις στην πληροφόρηση και την ασφάλεια των προσφύγων»	26 09 16
785. Το «Μετέωρο Βήμα» κάνει στάση στη Νίκαια	26 09 16
786. ΣΥΡΙΖΑ... εναντίον κυβέρνησης στο Κιλκίς	26 09 16
787. Η «ζούγκλα» του Καλέ στην προεκλογική εκστρατεία	26 09 16
788. Υπέρ του κλειστού βαλκανικού διαδρόμου και ο Έτινγκερ	26 09 16
789. Προσφυγικό ποδόσφαιρο	26 09 16
790. «Θα υποδεχτούμε χιλιάδες πρόσφυγες από την Ελλάδα»	26 09 16
791. Πέντε «καυτά» μέτωπα	26 09 16
792. Μουζάλας για Βουδούρη: «Προχωράμε παρακάτω»	25 09 16
793. «Θα δεχόμαστε 500 πρόσφυγες το μήνα από Ελλάδα-Ιταλία»	25 09 16
794. Μεγάλη αύξηση ξενοφοβικών επιθέσεων σε Γερμανία - Αυστρία	25 09 16
795. Γιγάντια προσφυγούπολη στη Λιβύη θέλει ο Όρμπαν	25 09 16
796. Συμπλοκές μεταξύ Αλγερινών και Σύρων στη Χίο	25 09 16
797. Μητσοτάκης: Ανίκανη η κυβέρνηση να διαχειριστεί το μεταναστευτικό UPD	24 09 16

798. Ψάχνουν συμφωνίες για να μειώσουν τις ροές	24 09 16
799. Χαμηλές προσδοκίες από τα αποτελέσματα της μίνι συνόδου UPD	24 09 16
800. «Να υπάρχει διαμερισμός της ευθύνης και των βαρών»	24 09 16
801. Άλλοι πνίγονται, άλλοι διαβουλεύονται	24 09 16
802. Προσφυγικό, αξιολόγηση και ΔΝΤ	24 09 16
803. Αναζητώντας κοινό τόπο στη Βιέννη	23 09 16
804. Ντροπή σας!	23 09 16
805. Ρατσισμός όπως στον Πρώτο Παγκόσμιο...	23 09 16
806. Η Ευρώπη... σφυρίζει για την ανθρωπιστική κρίση	23 09 16
807. Ακυρώθηκε ο διαγωνισμός για το πλοίο που θα φιλοξενούσε πρόσφυγες UPD	23 09 16
808. Hot spot σημαίνει και καυτό σημείο	23 09 16
809. Εκατοντάδες νεκροί και αγνοούμενοι από την τραγωδία στην Αίγυπτο UPD	23 09 16
810. Επόμενος σταθμός... Βιέννη UPD	23 09 16
811. Χίος: μισάωρη βροχή «έπνιξε» δομές φιλοξενίας	23 09 16
812. Διακινητές, οι γνωστοί άγνωστοι κατά συρροή δολοφόνοι	23 09 16
813. Υπονοούμενα για τη διαχείριση των κονδυλίων	23 09 16
814. Ιστορία και ηγεσία	23 09 16
815. Φλεγόμενη βάτος	22 09 16
816. Οι αριθμοί μιλούν μόνοι τους...	22 09 16
817. 84χρονος έβγαλε όπλο στη Μόρια	22 09 16
818. ΚΟΑ με Μπρεχτ υπέρ των προσφύγων στο Μέγαρο	22 09 16
819. Διεθνής Αμνηστία προς Ε.Ε.: Τηρήστε τις δεσμεύσεις σας	22 09 16
820. Μετακινούμενοι μετανάστες και πρόσφυγες	22 09 16
821. Ένα Καράβι Γυναικών για τη Γάζα	22 09 16
822. Καμπή σε μαύρο φόντο	22 09 16
823. Το ρατσιστικό «ευρωπαϊκό όραμα» του Όρμπαν	22 09 16
824. Σβήνουν οι ελπίδες για τους εκατοντάδες αγνοούμενους πρόσφυγες UPD	22 09 16
825. «Οι εμπλεκόμενοι σε πραξικοπήματα δεν είναι καλοδεχούμενοι στην Ελλάδα»	22 09 16
826. Περαιστικοί από την Αμυγδαλέζα	22 09 16
827. Χαμένη ευκαιρία για το προσφυγικό	22 09 16
828. Νέος διαγωνισμός για το πλοίο φιλοξενίας προσφύγων UPD	21 09 16
829. Για τον ακροδεξιό κύριο με το γαλάζιο μπλουζάκι...	21 09 16
830. Δεκάδες νεκροί, εκατοντάδες αγνοούμενοι	21 09 16

από ναυάγιο στην Αίγυπτο UPD	
831. Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
832. Ανησυχία για την αυξανόμενη ξενοφοβία στη Γερμανία	21 09 16
833. Βελτιωμένη μεν, Αμυγδαλέζα δε	21 09 16
834. Ευχολόγια και επικρίσεις για τους ξεχασμένους στη Συρία	21 09 16
835. Το μίσος θεριεύει και η Ν.Δ. το καλύπτει	21 09 16
836. Στήριξη από ΗΠΑ για χρέος και προσφυγικό	21 09 16
837. Μέτρα εκτόνωσης της κατάστασης ανακοίνωσε ο Γ. Μουζάλας	21 09 16
838. Φιλιπιάδα, όπως Ωραιόκαστρο	21 09 16
839. Την Τετάρτη αναχωρεί για Μυτιλήνη το πλοίο που θα φιλοξενήσει πρόσφυγες και μετανάστες	20 09 16
840. Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα	20 09 16
841. «Την αλήθεια την οφείλω πάνω απ' όλα στους πρόσφυγες»	20 09 16
842. «Βαριές σκιές» για τη «δράση» στελεχών της ΝΔ στη Λέσβο	20 09 16
843. Το φαιό αυγό του φιδιού στο «κόκκινο νησί»	20 09 16
844. Ρέντσι: Μπορούμε μόνοι μας στο προσφυγικό	20 09 16
845. Ξεκινούν οι διαδικασίες ναύλωσης πλοίου για τη φιλοξενία των προσφύγων στη Μυτιλήνη	20 09 16
846. Το ευρωπαϊκό δίλημμα	20 09 16
847. Χρέος και Κυπριακό στο επίκεντρο των επαφών Τσίπρα	20 09 16
848. Νίκη χωρίς αντίκρισμα	20 09 16
849. Χιλιάδες πρόσφυγες χωρίς στέγη στη Μυτιλήνη [Βίντεο] UPD	20 09 16
850. Mea culpa από τη Μέρκελ	20 09 16
851. Πού δεν πάνε τα κονδύλια	20 09 16
852. Στην πυρά η Μόρια	19 09 16
853. Το σχέδιο εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	19 09 16
854. Λάθη της παραδέχεται η Μέρκελ μετά τα εκλογικά χαστούκια	19 09 16
855. Διασώθηκαν οι 50 πρόσφυγες ανοιχτά της Κεφαλλονιάς UPD	19 09 16
856. Μικρής έκτασης επεισόδια στη Μυτιλήνη	19 09 16
857. Στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ο Αλέξης Τσίπρας	19 09 16
858. Ο Δήμος Λέσβου ζητά τη διαχείριση του Καρά Τεπέ	19 09 16
859. Η καγκελάριος έχασε στην έδρα της	19 09 16

860. Ρέθυμνο, πραγματικά Ωραίο Κάστρο	18 09 16
861. «Ελλιπής η αντίδραση της Ε.Ε. στο προσφυγικό»	18 09 16
862. Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιοκάστρου	17 09 16
863. Νεκρό προσφυγόπουλο σε τροχαίο	17 09 16
864. Λίφτινγκ για να γίνει πιο «ελκυστική η Ε.Ε.»	16 09 16
865. Μα τον Αλλάχ, δε θέμε πρόσφυγες...	16 09 16
866. Απάντηση Μουζάλα στα περί δημιουργίας νέων χοτ σποτ στη Χίο	16 09 16
867. Τέλος στα σενάρια δημιουργίας κέντρου φιλοξενίας στη Λέσβο	16 09 16
868. Γιατί πρέπει να προτείνουμε ένα ευρωπαϊκό σύστημα υποδοχής	16 09 16
869. Συμπάθεια για τους γονείς του Ωραιοκάστρου	16 09 16
870. «ΙΚέτιδες» διαχρονικές και επίκαιρες	16 09 16
871. Στη Θεσσαλονίκη με αιχμή το προσφυγικό	16 09 16
872. Μια Ευρώπη σε... τέσσερα κομμάτια	16 09 16
873. Η ενημέρωση και ο φόβος (μας)	15 09 16
874. Συγκρούσεις ακροδεξιών με ανήλικους πρόσφυγες στη Γερμανία	15 09 16
875. Εγκώμια Βερολίνου για Μουζάλα	15 09 16
876. Μια πρόσφυγας διεκδικεί την προεδρία της Σομαλίας	15 09 16
877. Αναζητώντας κοινή συνισταμένη στην Μπρατισλάβα	15 09 16
878. «Επιτέθηκαν στην καρδιά μου»	15 09 16
879. Στέλεχος της ΝΔ οργανώνει κινήσεις ενάντια στην «μουςουλμανοποίηση» της Λέσβου	15 09 16
880. Οι Θεσσαλονικείς που αγκαλιάζουν τα προσφυγόπουλα	15 09 16
881. «Διαδήλωση πολιτών» στη Χίο!	15 09 16
882. Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
883. Το προσφυγικό με τη ματιά των φοιτητών	15 09 16
884. «Mano Aperta»: Μία όμορφη ιστορία	15 09 16
885. ΟΗΕ: Πάνω από τα μισά προσφυγόπουλα δεν πάνε σχολείο	15 09 16
886. Ξενοφοβικό ντόμινο σε Χίο και Λέσβο UPD	15 09 16
887. Γραμμή αυτοπειθαρχίας	15 09 16
888. Επεισόδια σε αντι-προσφυγική συγκέντρωση στη Χίο	15 09 16
889. Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
890. Το παρασκήνιο της παραίτησης Βουδούρη	14 09 16
891. Θετικά αποτιμά το Μαξίμου την ομιλία Γιούνκερ	14 09 16
892. Η πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού	14 09 16

για το Ωραιόκαστρο	
893. Ευελιξία στους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε. ζητάει ο Γιούνκερ	14 09 16
894. «Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	14 09 16
895. Ανάγκη για αποφάσεις στην Μπρατισλάβα	14 09 16
896. Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξеноφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	14 09 16
897. Μήνυμα Λιου σε Σόιμπλε για τερματισμό της λιτότητας	14 09 16
898. Η Κρήτη ανοίγει τις πόρτες	14 09 16
899. «Ανεπιθύμητοι» οι γονείς του 5ου δημοτικού Ωραιοκάστρου στον πολυχώρο «WE»	13 09 16
900. Η Κρήτη υποδέχεται 2.000 πρόσφυγες	13 09 16
901. Δεκτή από τον πρωθυπουργό η παραίτηση Βουδούρη	13 09 16
902. «Η Τουρκία δεν είναι ασφαλής τρίτη χώρα»	13 09 16
903. Ωραιόκαστρο: Ο δήμαρχος κάλεσε τους πολίτες σε αυτοδικία; [βίντεο]	13 09 16
904. Σύλλογος γονέων Ωραιοκάστρου κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
905. Και τώρα σηκώνει τα μανίκια	13 09 16
906. Περιμένει και ελπίζει	13 09 16
907. Ανάγκη στήριξης της Ελλάδας για τους ανήλικους	13 09 16
908. Μίνι σύνοδος κορυφής για το προσφυγικό στην Αυστρία	12 09 16
909. Δέκα κουβέντες με τους κατοίκους του Τυμπακίου	12 09 16
910. Όχι στους «λαθρομετανάστες» λέει το Τυμπάκι	12 09 16
911. Θα γυρίσει η Ανγκελα και το άλλο μάγουλο;	12 09 16
912. Φασιστικό δηλητήριο για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	11 09 16
913. Μια... παράνομη επανένωση γιου και πατέρα	11 09 16
914. «Η Ευρώπη πρέπει να ξαναβρεί τις ιδρυτικές της αξίες»	11 09 16
915. Δώστε πλέον τέλος στην κράτηση	11 09 16
916. Οι τζουντόκα υποκλίνονται στην ανθρωπιά	10 09 16
917. Κυπριακό και αντιτρομοκρατικός τα αγκάθια για Ε.Ε.-Τουρκία	09 09 16
918. Σε μικρές δομές η φιλοξενία των προσφύγων	09 09 16
919. Αποδημητικά πουλιά	09 09 16
920. «Γιατί με κρατάτε εδώ;»	09 09 16

921. Κατά πώς συμφέρει τη Γερμανία	08 09 16
922. Ανάλυση ευθύνης για την επίθεση στη Νοταρά από ναζιστική οργάνωση	08 09 16
923. ΔΕΘ με έξτρα λαρτζ μέτρα	08 09 16
924. Το σχέδιο δράσης για εποχική γρίπη και εμβολιασμό προσφύγων	08 09 16
925. Ο ανήλικος Μπαχάρ στο Δρομοκαΐτειο. Γιατί;...	08 09 16
926. «Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση με ίσους όρους»	08 09 16
927. «Είναι πια καιρός η Ευρώπη να δώσει το μήνυμα εξόδου από την κρίση»	08 09 16
928. Κλείνουν 7 Κέντρα Φιλοξενίας	07 09 16
929. Γαϊτανάκι απειλών για τους πρόσφυγες	07 09 16
930. Τιμή στην αλληλεγγύη	07 09 16
931. Προς δίκη η εικονολήπτρια που κλότσησε πρόσφυγες	07 09 16
932. «Οι πρόσφυγες δεν απειλούν τη Γερμανία»	07 09 16
933. Ανοίγει τις πόρτες του το «Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών»	07 09 16
934. Το «μεγάλο τείχος» του Καλέ	07 09 16
935. Σύσκεψη υπό τον Γ. Μουζάλα για τη Χίο	07 09 16
936. 50 εκατ. ξεριζωμένα παιδιά λόγω πολέμου και φτώχειας	07 09 16
937. Δηλώσεις εκτός τόπου και χρόνου	07 09 16
938. Συνομιλία Τσίπρα-Τουσκ για Brexit, πακέτο Γιούνκερ, προσφυγικό	06 09 16
939. Το πλαίσιο λειτουργίας για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	06 09 16
940. «Τράνζιτ» προσφυγικά κέντρα στο Παρίσι	06 09 16
941. Χιλιάδες απεγνωσμένοι μετανάστες εν πλω για την Ιταλία	06 09 16
942. Τύμπανα ρατσισμού στο Τυμπάκι	05 09 16
943. «Εφαρμόστε το Δουβλίνο μέχρι να... αναθεωρηθεί»	05 09 16
944. Ανατροπή πλοίου με 500 πρόσφυγες ανοιχτά της Λιβύης	05 09 16
945. Τριήμερο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας στη Θεσσαλονίκη	05 09 16
946. Ένταση και επεισόδια μεταξύ ανηλίκων στη Μόρια	05 09 16
947. Μια κενή συμφωνία	05 09 16
948. Χρυσό στο Περπινιάν για τους πρόσφυγες της Λέσβου	05 09 16
949. Μουζάλας: Μας γυρίζουν πίσω οι δηλώσεις ντε Μεζιέρ	04 09 16
950. Έξι «ξεχασμένες» προσφυγικές κρίσεις	04 09 16
951. Μεταφορά προσφύγων στην ηπειρωτική χώρα από τα νησιά	04 09 16

952. Επαναπροώθηση προσφύγων στην Ελλάδα θέλει ο Γερμανός ΥΠ.ΕΣ.	04 09 16
953. «Κατέγραψα τον αγώνα τους για μια καλύτερη ζωή»	04 09 16
954. Θερμοπύλες: Χρυσαιγίτικη φιέστα χωρίς παρατράγουδα	03 09 16
955. Αστυνομική κινητοποίηση για τη Χ.Α. στις Θερμοπύλες	03 09 16
956. «Σε καμιά περίπτωση δεν γονατίσαμε μπροστά στην Τουρκία»	03 09 16
957. Θέλει Αλκατράζ	03 09 16
958. Ζητούνται «κυνηγοί συνόρων»	02 09 16
959. Κινητοποίηση προσφύγων στον Κατσικά	02 09 16
960. Ανοιχτή επιστολή εθελοντών για το κέντρο φιλοξενίας Γιαννιτσών	02 09 16
961. Μια καταδίκη για διακίνηση προσφύγων και το μπέρδεμα με τις καταθέσεις	02 09 16
962. Πυρκαγιά σε κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στην Κω	02 09 16
963. Κραυγή αγωνίας από πρόσφυγες σε όλη τη χώρα	02 09 16
964. Καθιστική διαμαρτυρία προσφύγων έξω από γερμανικό προξενείο	02 09 16
965. Στο επίκεντρο της προσφυγικής κρίσης η Ιταλία	02 09 16
966. Η Τουρκία γοήτευσε την Ε.Ε.	02 09 16
967. Ειρηνικές διαμαρτυρίες προσφύγων σε Χίο και Λέσβο	01 09 16
968. «Ζητάω να με ανταλλάξετε με έναν πρόσφυγα»	01 09 16
969. Ο Ντόναλντ ξεπέρασε τον εαυτό του	01 09 16
970. Να απελαύνονται οι «κήρυκες του μίσους»	01 09 16
971. «Έχουμε κάνει κι εμείς λάθη στο προσφυγικό»	01 09 16

Πίνακας 2: Αυγή

ΑΥΓΗ	
1. Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιόκαστρο: «Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες»	28 02 17
2. Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
3. Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
4. Λέσβος: Πρόσφυγας σκαρφάλωσε στον κάβο για να μπει σε πλοίο	27 02 17
5. Κάηκαν δυο σκηνές στον εξωτερικό χώρο του hot spot της Μόριας	27 02 17

6. 145 αφίξεις προσφύγων στη Χίο	23 02 17
7. Γ. Μουζάλας: Μόλις 689 προσλήψεις για τους πρόσφυγες	23 02 17
8. Ελλάδα: Από το Ωραιόκαστρο έως τη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας	23 02 17
9. Συνάντηση Αβραμόπουλου - Ντε Μεζιέρ: Η Ε.Ε. μεταθέτει την προστασία των προσφύγων σε τρίτες χώρες υποδοχής	22 02 17
10. Άνοιξε τις πύλες της η πρώτη ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	22 02 17
11. Τροπολογία για αποζημιώσεις σε κατοίκους της Μόριας	22 02 17
12. Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
13. Το «ΚΕΘΕΑ ΕΞΟΔΟΣ» εγκαινιάζει Ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	20 02 17
14. Μετέωρη ζωή	19 02 17
15. Μετέωρη ζωή. Ένα οδοιπορικό στο Ελληνικό	19 02 17
16. Σύμφωνα με τη ΜΚΟ Αίτημα: Κρατούνται μετανάστες και αιτούντες άσυλο με σοβαρά προβλήματα υγείας	18 02 17
17. Με εκδηλώσεις και αδελφoσύνη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
18. Κλιμάκωση των απεργιακών κινητοποιήσεων σε περίπτωση μη ικανοποίησης των αιτημάτων	15 02 17
19. «Ένα σχέδιο απόγνωσης» που δεν πρέπει να επαναληφθεί	14 02 17
20. Επισκέψεις στο Αστεροσκοπείο Αθηνών για τα παιδιά προσφύγων και μεταναστών	14 02 17
21. Ε.Ε. και ΗΠΑ: Η υποκρισία του ελέγχου της μετανάστευσης	12 02 17
22. Απεργία των συμβασιούχων της Υπηρεσίας Ασύλου	11 02 17
23. Το πρώτο κέντρο κράτησης στα νησιά θα είναι στην Κω	11 02 17
24. Προσωρινή εκκένωση της δομής φιλοξενίας Softex την Κυριακή λόγω εξουδετέρωσης βόμβας στο Κορδελιό	11 02 17
25. Στη Μόρια επιστρέφουν οι μετανάστες που φιλοξενούνταν στο αρματαγωγό «Λέσβος»	11 02 17
26. Δεν υπέγραψε ο Γ. Μουζάλας το τελικό κείμενο της διάσκεψης στη Βιέννη	10 02 17
27. Οι πρόσφυγες του Ελληνικού μιλούν: Ούτε σχολείο, ούτε ζεστό νερό, μόνο παυσίπονα και κακό φαγητό	10 02 17
28. Η μετεγκατάσταση αργεί όλο και περισσότερο	09 02 17
29. Νέα προσπάθεια για ανανέωση του προγράμματος βίζα για Τούρκους στα νησιά	09 02 17

του Αιγαίου	
30.Δύο πρόσφυγες επιχείρησαν να επιστρέψουν στην Τουρκία	09 02 17
31.Τα ελάχιστα που ισχύουν στις υπόλοιπες δομές φιλοξενίας, ζητούν οι πρόσφυγες του Ελληνικού	09 02 17
32.Διεθνής Αμνηστία: Άθλιες οι συνθήκες για τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	08 02 17
33.«Αυτοψία» Διεθνούς Αμνηστίας σε κέντρα φιλοξενίας: «Ακατάλληλα για μακροχρόνια διαμονή»	08 02 17
34.Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής: Στα ευρωπαϊκά κράτη η ευθύνη για τον αργό ρυθμό μετεγκατάστασης προσφύγων	08 02 17
35.Έκτακτη χρηματοδότηση από Κομισιόν	07 02 17
36.Διεθνής Αμνηστία: Μεγάλες ελλείψεις στον καταυλισμό του Ελληνικού	07 02 17
37.Αντιπαραθέσεις με φόντο τα προβλήματα των προσφύγων	07 02 17
38.Ένταση στη δομή φιλοξενίας στο Ελληνικό	06 02 17
39.Μυτιλήνη: Συνολικά 172 μετανάστες και πρόσφυγες πέρασαν στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 48ωρο	06 02 17
40.Νεκρός εντοπίστηκε μετανάστης στα κρατητήρια του Αλλοδαπών στην Πέτρου Ράλλη	06 02 17
41.Επιπλέον 3,9 εκατ. χορηγεί η Κομισιόν στην Ελλάδα για τη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής των μεταναστών	06 02 17
42.Κλείνει ο προσφυγικός δρόμος από Λιβύη προς Ιταλία	04 02 17
43.Εμπόδια της Ε.Ε. στον μεσογειακό δρόμο των προσφύγων	03 02 17
44.Καταγγελίες και προτάσεις από Γιατρούς Χωρίς Σύνορα και γιατρούς της Λέσβου	03 02 17
45.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
46.Εργασίες στη Μόρια και αντιδράσεις για τους θανάτους προσφύγων	02 02 17
47.Έκκληση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για άμεση λήψη μέτρων για το προσφυγικό	02 02 17
48.Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17
49.Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
50.Στη Μόρια ο Γ. Μουζάλας για την τοποθέτηση σκηνών	01 02 17
51.«Blue Dots»: Κέντρα υποστήριξης οικογενειών προσφύγων σε 10 σημεία στην Ελλάδα	01 02 17
52.Υπηρεσία Ασύλου: 8.738 αναγνωρίστηκαν	01 02 17

ως πρόσφυγες τα τελευταία τρία χρόνια	
53. Διεθνής Αμνηστία: Οι θάνατοι προσφύγων δεν θα πρέπει να απομονωθούν από τις συνθήκες διαβίωσης	01 02 17
54. Γ. Μουζάλας: Οι καθυστερήσεις της Ύπατης Αρμοστείας και τα άμεσα βήματα στη Μόρια	31 01 17
55. Μεταφέρονται σταδιακά οι πρόσφυγες από τη Μόρια	31 01 17
56. Παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών στον καταυλισμό της Μόριας	31 01 17
57. Τρίτος νεκρός στη Μόρια και ένας στο νοσοκομείο	31 01 17
58. Τρίτος πρόσφυγας νεκρός στη Μόρια	30 01 17
59. Γ. Μουζάλας: Άμεση διερεύνηση των αιτιών που προκάλεσαν τους θανάτους στην Μόρια	30 01 17
60. Δ. Αβραμόπουλος: Απογοητευτική η ανταπόκριση στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσφύγων	30 01 17
61. ΚΚΕ: «Έγκλημα διαρκείας συντελείται στο κολαστήριο της Μόριας»	30 01 17
62. Γιατροί του Κόσμου: Οδύνη για τον τρίτο νεκρό, μέσα σε μία εβδομάδα, στη Μόρια	30 01 17
63. Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	28 01 17
64. Καταυλισμοί προσφύγων στην Αφρική για να μην φτάνουν στην Ευρώπη	27 01 17
65. Νεκρός πρόσφυγας στη Σαμο	27 01 17
66. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες: Η κυβέρνηση συντονίζει, εμείς υποστηρίζουμε	27 01 17
67. Οι πρόσφυγες στην Ευρώπη μέσω ελληνικών συνόρων	26 01 17
68. Ύπατη Αρμοστεία: Προπληρωμένες κάρτες σε όλα τα κέντρα φιλοξενίας μέχρι τα τέλη της εβδομάδας	26 01 17
69. Μηδενικές οι ροές μεταναστών το τελευταίο 24ωρο	26 01 17
70. Στο λιμάνι του Γερολιμένα ρυμουλκείται θαλαμηγός με μετανάστες	26 01 17
71. Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	25 01 17
72. Πρόγραμμα ΕΕ - UNICEF για 6.000 προσφυγόπουλα στην Ελλάδα	25 01 17
73. Human Rights Watch: «Προστατεύστε τους πρόσφυγες από την κακοκαιρία»	24 01 17
74. Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
75. Νεκρός βρέθηκε 22χρονος μετανάστης στον καταυλισμό της Μόριας	24 01 17
76. Με κοινό ψήφισμα, το δημοτικό συμβούλιο Λάρισας στηρίζει τα προσφυγόπουλα	24 01 17

77.Εργαστήρια θεραπευτικής τέχνης για πρόσφυγες ηλικίας 14-25 ετών	24 01 17
78.Διαμαρτυρία προσφύγων στην παλιά εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Καβάλας	24 01 17
79.Αποσυμφόρηση των νησιών ζητούν πέντε δήμαρχοι του Αιγαίου	23 01 17
80.Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
81.Αναπτυξιακό σχέδιο και αποσυμφόρηση ζήτησαν οι δήμαρχοι	21 01 17
82.Ολιγόλεπτη κατάληψη ραδιοφωνικού σταθμού στην Πάτρα	20 01 17
83.“Προτεραιότητά μας η καλύτερη δυνατή μεταχείριση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών”	20 01 17
84.Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής: Δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης προσφύγων και μεταναστών	20 01 17
85.Συνάντηση Αβραμόπουλου με πέντε δημάρχους των νησιών του ανατολικού Αιγαίου	20 01 17
86.Αυτοψία για την προσφυγική κρίση στο Αιγαίο	19 01 17
87.«Τα πρόσωπα των παιδιών αποτελούν έκκληση στη συνείδησή μας»	18 01 17
88.Έκκληση στους δήμους να αξιοποιούν το προσωπικό στις δομές προσφύγων	18 01 17
89.Υπογραφές για την παράταση φιλοξενίας προσφύγων σε διαμερίσματα	18 01 17
90.Δημ. Αβραμόπουλος: Λύση για τους πρόσφυγες τώρα	18 01 17
91.Νεκρός πρόσφυγας από τα χιόνια στον Έβρο	17 01 17
92.Μεγαλύτερη υποστήριξη στην Ελλάδα από την ΕΕ στο προσφυγικό, ζήτησε ο Σ.Ματταρέλα	17 01 17
93.Μυτιλήνη: Έφτασαν 62 οικίσκοι προκειμένου να αντικαταστήσουν σκηνές στον καταυλισμό της Μόρια	17 01 17
94.Στη Μυτιλήνη ο Γιάννης Μουζάλα	15 01 17
95.Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Οι πρόσφυγες πεθαίνουν από το κρύο στην Ευρώπη	14 01 17
96.Sueddeutsche Zeitung: Αμφιβολίες για την εφαρμογή της συνθήκης του Δουβλίνου	14 01 17
97.Άρχισε η μεταφορά προσφύγων στο αρματαγωγό	13 01 17
98.Πρόσφυγες μοιράζουν φαγητό σε άστεγους της Θεσσαλονίκης (Video)	13 01 17
99.Γ. Μουζάλας: Πετύχαμε το στοίχημα του ξεχειμωνιάσματος στην ενδοχώρα, κακή η κατάσταση στα νησιά (Video)	13 01 17
100.Μόλις 61 πρόσφυγες από τη Μόρια δέχθηκαν να επιβιβασθούν στο «Λέσβος»	13 01 17

101. Αγώνας δρόμου για να προστατευθούν οι πρόσφυγες από το κρύο	12 01 17
102. Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Τι έχει δοθεί στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση του προσφυγικού	12 01 17
103. Θεσσαλονίκη: Σε ξενοδοχεία μεταφέρθηκαν πρόσφυγες που ζούσαν σε σκηνές στο Βαγιοχώρι	12 01 17
104. Πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για να στεγαστούν οι πρόσφυγες που μένουν σε σκηνές θαμμένες στο χιόνι	11 01 17
105. Μάχη με τα χιόνια: Εικόνες από τους καταυλισμούς προσφύγων στην Softex και τη Μόρια (Video)	11 01 17
106. Θεσσαλονίκη: Σε ετοιμότητα το Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής για την αντιμετώπιση αναγκών στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων	11 01 17
107. Έπαινοι του Πάπα σε Ελλάδα, Ιταλία, Γερμανία και Σουηδία εδω	10 01 17
108. Πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για την φιλοξενία προσφύγων	10 01 17
109. Σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία 75 πρόσφυγες από τον καταυλισμό της Μόριας	10 01 17
110. Κομισιόν: Ανεπαρκείς οι συνθήκες υποδοχής των μεταναστών στην Ελλάδα	09 01 17
111. Στα ερείπια του κάτω κάστρου της Μυτιλήνης βρήκαν καταφύγιο οι πρόσφυγες	09 01 17
112. Αντιμέτωποι με το ψύχος και σήμερα οι πρόσφυγες, στον καταυλισμό της Μόριας	08 01 17
113. Αντιμέτωποι με το πολικό ψύχος πρόσφυγες και μετανάστες στη Μυτιλήνη	07 01 17
114. Γ. Μουζάλας: «Η Ε.Ε. πρέπει να αποκαταστήσει την ευθύνη που έχει αναλάβει για τη μετεγκατάσταση των προσφύγων»	06 01 17
115. Γ. Μουζάλας: Δομές φιλοξενίας που θα ικανοποιούν τις ανάγκες των προσφύγων	06 01 17
116. Γ. Μουζάλας: Κανένας πρόσφυγας και μετανάστης δεν είναι πλέον στο κρύο	05 01 17
117. Νεκρός 20χρονος πρόσφυγας στον Έβρο	04 01 17
118. Στα νησιά του βορείου Αιγαίου 112 νέοι μετανάστες και πρόσφυγες	02 01 17
119. Γ. Μουζάλας: Από τον Μάρτιο η προσφορά χρημάτων στους πρόσφυγες	02 01 17
120. Γ. Μουζάλας: «Στις καινούργιες επεξεργασίες του Δουβλίνου διαβλέπουμε τα παλιά λάθη»	29 12 16
121. Μηδενικές οι ροές προσφύγων στα νησιά	29 12 16

του βορείου Αιγαίου	
122. Αύξηση των αιτημάτων ασύλου κατά 593% τον Νοέμβριο του 2016, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου	29 12 16
123. Επίθεση με μαχαίρι σε Σύρο πρόσφυγα στη Χίο	28 12 16
124. Γ. Μουζάλας: Ηλεκτρονική κάρτα μεταναστών, κατάργηση των συσσιτίων και 8.000 νέες θέσεις φιλοξενίας	28 12 16
125. Ογδόντα έξι πρόσφυγες διασώθηκαν στη Χίο από το Λιμενικό	28 12 16
126. Γ. Μουζάλας στην "Αυγή της Κυριακής": Τον Απρίλιο θα ξεκινήσει η αποσυμφόρηση των νησιών	25 12 16
127. ΕΕΔΑ: Τροποποιήστε Δουβλίνο και μεταναστευτική πολιτική της Ε.Ε.	23 12 16
128. Ελπίδες για θέρμανση στον καταυλισμό της Σούδας Χίου	23 12 16
129. Το κοινό σχέδιο δράσης Ε.Ε. - Τουρκίας υπονομεύει το κράτος δικαίου	23 12 16
130. Τροποποίηση λεωφορειακής γραμμής για τις μετακινήσεις προσφύγων στην Ελευσίνα	23 12 16
131. Ακόμα στο κρύο οι πρόσφυγες της Σούδας στη Χίο	22 12 16
132. Χίος: Ξανά ρεύμα στον καταυλισμό της Σούδας, με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου	22 12 16
133. Συνολικά 102 πρόσφυγες στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 24ωρο	21 12 16
134. Η Ευρώπη απογοήτευσε και Ευρωπαίους, και πρόσφυγες	20 12 16
135. Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά	20 12 16
136. Παιχνίδια για τα προσφυγόπουλα συγκεντρώνει το Συνεργατικό Καφενείο Ακαδημίας Πλάτωνος	20 12 16
137. Ιστορίες αλληλεγγύης: Όταν πρόσφυγες και μετανάστες βάζουν τα γυαλιά στην Ευρώπη του Διαφωτισμού	17 12 16
138. Ενίσχυση της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης με 160 εργαζόμενους	16 12 16
139. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων στη διυπουργική με εκπροσώπους του ΟΗΕ	16 12 16
140. Οι ευρωβουλευτές δεν βλέπουν με καλό μάτι την επαναφορά του Κανονισμού του «Δουβλίνου» για την Ελλάδα	15 12 16
141. Συνελήφθη Σύρος πρόσφυγας γιατί χτύπησε τον τρίχρονο γιο του	15 12 16
142. Μετεγκατάσταση 1.100 προσφύγων στην	14 12 16

Ιρλανδία έως τον Σεπτέμβριο του 2017	
143. Spiegel: Η Frontex ενισχύει την παρουσία της στα ελληνικά σύνορα	13 12 16
144. Άφαντες οι ευρωπαϊκές αξίες στις πολιτικές ασύλου της Ε.Ε.	11 12 16
145. Διεθνής Αμνηστία για Ε.Ε.: Η πίεση στην Ελλάδα για τις επιστροφές βάσει Δουβλίνου είναι «υποκριτική»	10 12 16
146. Η Γερμανία ξεκινά πρόγραμμα επαναπατρισμού... προσφύγων	10 12 16
147. Τις 222 έφτασαν οι αφίξεις στα νησιά χθες	10 12 16
148. Η πίεση στα νησιά θα αποσυμφορηθεί διά της... ευκολότερης απέλασης και κράτησης	09 12 16
149. Υ. Α. του ΟΗΕ: Να δοθεί μεγαλύτερη στήριξη στην Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου	09 12 16
150. Το Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής διαψεύδει δημοσίευμα της WSJ για «εξαφανισμένους» πρόσφυγες	08 12 16
151. Δ. Αβραμόπουλος: Μόνο υπό προϋποθέσεις η επιστροφή μεταναστών στην Ελλάδα	08 12 16
152. Επιστολή Μουζάλα για μεταφορά μεταναστών από τα νησιά στην ενδοχώρα	08 12 16
153. Ημερίδα για την προστασία των ανήλικων προσφύγων	08 12 16
154. Όχι της Λέσβου σε νέες δομές φιλοξενίας και κέντρο κράτησης	07 12 16
155. Μαθητές ζωγραφίζουν για τους πρόσφυγες	06 12 16
156. Ένα λεωφορείο έβαλε ξανά μπρος τη ζωή	04 12 16
157. Με γκαζάκια και αυτοσχέδιες φωτιές ζεσταίνονται ακόμα στη Μόρια	04 12 16
158. Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας: Ρατσιστικό το κίνητρο του άγριου βασανισμού του Ουαλίντ Ταλέμπ	03 12 16
159. Νεκρός πρόσφυγας στη Σάμο από παθολογικά αίτια	02 12 16
160. Οικίσκοι αντικαθιστούν τις σκηνές στο κέντρο φιλοξενίας της Μαλακάσας	02 12 16
161. Περισσότερα από 1.200 ασυνόδευτα παιδιά σε λίστες αναμονής για θέση σε δομή προστασίας	02 12 16
162. Οι πρόσφυγες αντιμέτωποι με τον χιονιά και το κρύο	01 12 16
163. Διαμαρτυρία προσφύγων σε Ωραιόκαστρο και Διαβατά για τις συνθήκες διαβίωσης	01 12 16
164. Ολοκληρώθηκε η μεταφορά των προσφύγων από την Πέτρα Ολύμπου	01 12 16
165. Κινητοποίηση στη Θέρμη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης	30 11 16

166. Σε εξέλιξη η διαδικασία αποχώρησης προσφύγων από τον χώρο φιλοξενίας στην Πέτρα Ολύμπου	30 11 16
167. Μακριά από τα θεμελιώδη δικαιώματα η Ε.Ε.	30 11 16
168. Πρόσφυγες εγκαταλείφθηκαν στον δάσος του Σέιχ Σου στη Θεσσαλονίκη από διακινητές	30 11 16
169. Δ. Αβραμόπουλος: Η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας πρέπει να διατηρηθεί πάση θυσία	29 11 16
170. Ο Δήμος Χίου είπε «όχι» σε χώρο φιλοξενίας προσφύγων	29 11 16
171. Η τραγωδία της Μόριας συγκλόνισε τον πολιτικό κόσμο	29 11 16
172. Απέρριψε το δημοτικό συμβούλιο Χίου τις κυβερνητικές προτάσεις για το προσφυγικό	27 11 16
173. Ξεκίνησε μετακίνηση προσφύγων με σεβασμό στη συμφωνία	26 11 16
174. Πένθος και αποκαΐδια στη Μόρια	26 11 16
175. Γ. Μουζάλας: Δήμος και Ν.Δ. υπεύθυνη για την κατάσταση στη Χίο	25 11 16
176. Τραγωδία με δυο νεκρούς πρόσφυγες στη Μόρια	25 11 16
177. Πυρκαγιά το πρωί στο hot spot στα Οινόφυτα - Δεν υπήρξε τραυματισμός	25 11 16
178. Βίντεο μετά την έκρηξη στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στη Μόρια	25 11 16
179. Λέσβος: Αιματηρή έκρηξη στο hotspot της Μόριας	25 11 16
180. Δυο πρόσφυγες νεκροί από έκρηξη υγραερίου στο hot spot της Μόριας	25 11 16
181. Ηράκλειο: Διασώθηκαν 42 πρόσφυγες, νότια της Ιεράπετρας	25 11 16
182. Τηλεφωνική επικοινωνία Τσίπρα - Μουζάλα για την τραγωδία στη Μόρια	25 11 16
183. Εγκαινιάστηκε και η ανακαινισμένη δομή φιλοξενίας στο Κουτσόχερο Λάρισας	24 11 16
184. «Η Ευρώπη πρέπει να ξαναγυρίσει στις αρχές από τις όποιες χτίστηκε»	23 11 16
185. Εγκαινιάστηκε η ανακαινισμένη δομή φιλοξενίας της Ριτσώνας	23 11 16
186. Επιστροφή Τούρκων αξιωματούχων στα νησιά	23 11 16
187. Το κόμμα της Μέρκελ προτείνει σχέδιο... Αυστραλίας στη Μεσόγειο	23 11 16
188. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Μείωση των αφίξεων προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη, αλλά αύξηση των θανάτων	23 11 16
189. Ο Δ. Βίτσας στα εγκαίνια της δομής φιλοξενίας προσφύγων στο Κουτσόχερο	23 11 16

190. Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
191. Ν. Τόσκας: Οι ακραίοι που λένε να φύγουν τώρα οι πρόσφυγες από το Χίο δεν προσφέρουν λύση	21 11 16
192. Πρώτη μέρα στο σχολείο για προσφυγόπουλα σε Καλπάκι και Φιλιπιάδα	21 11 16
193. Ανάβουν «φωτιές» στη Χίο και την ΕΛ.ΑΣ. ακροδεξιοί και χρυσαυγίτες	19 11 16
194. Θεσσαλονίκη: Δύο πολυκατοικίες για τους πρόσφυγες	19 11 16
195. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας: Εμβολιασμένα όλα τα προσφυγόπουλα στην Ημαθία	18 11 16
196. Η ΕΛ.ΑΣ. διερευνά την εμπλοκή χρυσαυγιτών στα επεισόδια	18 11 16
197. Ανακοίνωση από τον ΣΥΡΙΖΑ Χίου: Παιχνίδια στις πλάτες Χιωτών και προσφύγων	18 11 16
198. Χίος: Νέος τραυματισμός Σύρου πρόσφυγα - Καταγγελίες για επιχειρήσεις ακροδεξιών	18 11 16
199. Επίθεση με μολότοφ στον καταυλισμό στη Χίο	18 11 16
200. Διακόσιοι πενήντα Σύριοι πρόσφυγες θα στεγαστούν σε μισθωμένα ακίνητα στα Πάλιουρα Επανομής	18 11 16
201. Έντονη ανησυχία της Ύπατης Αρμοστείας για τη βία στη Χίο	18 11 16
202. Εγκαινιάζονται δύο δομές φιλοξενίας προσφύγων σε Ριτσώνα και 203. Κουτσόχερο	18 11 16
204. Αποσύρουν οι Βέλγοι τους εμπειρογνώμονες από τα νησιά	17 11 16
205. Πρόσφυγες από το City Plaza τίμησαν την επέτειο του Πολυτεχνείου	17 11 16
206. Χίος: Επεισόδια στον καταυλισμό προσφύγων στη Σούδα- 40 προσαγωγές	17 11 16
207. Αν. Καββαδία: Πώς ακριβώς εννοείτε την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη;	16 11 16
208. Κοινό συμφέρον Ε.Ε. - Αιγύπτου η συνεργασία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης	16 11 16
209. Χαλάνδρι: Την Κυριακή ο φιλικός ποδοσφαιρικός αγώνας για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	16 11 16
210. «Το Βέλγιο αποσύρει τους εμπειρογνώμονές του από τα ελληνικά νησιά»	16 11 16
211. Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16

212. Επιστροφές προσφύγων από το Βέλγιο στην Ελλάδα ζητάει ο υφ. Μετανάστευσης Τεό Φράνκεν	15 11 16
213. Νέο κέντρο φιλοξενίας 1.000 ατόμων και κέντρο κράτησης στη Χίο	15 11 16
214. Ο Αυστριακός ευρωβουλευτής Γιόζεφ Βαϊντενχόλζερ στο Κέντρο Φιλοξενίας Νέας Καβάλας	15 11 16
215. Άννα Γκόμες: Να δοθεί προτεραιότητα στους Κούρδους Γεζίντι στη διαδικασία μετεγκατάστασης	14 11 16
216. Επιτάχυνση της μετεγκατάστασης προσφύγων ζήτησε ο Γ.Βαϊντενχολτσερ	14 11 16
217. Καθυστερήσεις και κενές θέσεις στους ξενώνες ασυνόδευτων παιδιών	12 11 16
218. Έρευνα για τις καταγγελίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ	10 11 16
219. ΕΕΔΑ: Να σταματήσουν οι επιστροφές και οι εκδόσεις στην Τουρκία	10 11 16
220. Κομισιόν: «Προχωρήστε με τη μετεγκατάσταση»	10 11 16
221. Γιατροί Χωρίς Σύνορα: Αντιμέτωποι με την κατάθλιψη πολλοί από τους πρόσφυγες	10 11 16
222. Human Rights Watch: Ο χειμώνας έρχεται για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα	09 11 16
223. Απόδοση ιθαγένειας με αργούς ρυθμούς	09 11 16
224. Σύσκεψη για τον εγκλωβισμό προσφύγων στη Χίο, με «επαναδιατύπωση» της κυβερνητικής πρότασης	09 11 16
225. Μουζάλας και Τόσκας ζητούν να ελεγχθεί η διαδικασία επαναπροώθησης στην Τουρκία 10 Σύρων αιτούντων άσυλο	09 11 16
226. Παρέμβαση Γιούνκερ για μετεγκατάσταση προσφύγων: «Δεν μπορείτε να διαλέγετε χώρα»	08 11 16
227. Ο εμβολιασμός των προσφυγόπουλων στο επίκεντρο της συνάντησης γγ Δημόσιας Υγείας με τη UNICEF	08 11 16
228. 147 επιθέσεις σε θρησκευτικούς χώρους στην Ελλάδα το 2015	05 11 16
229. Τέσσερις νέες επιστροφές στην Τουρκία	04 11 16
230. Νέα δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων προσφυγόπουλων	04 11 16
231. Νέα παραίτηση γεν. γραμματέα στο υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής	04 11 16
232. Μυτιλήνη: Στους 11.920 οι εγκλωβισμένοι πρόσφυγες στο βόρειο Αιγαίο	04 11 16
233. Δ. Αβραμόπουλος: Η Κομισιόν συνεργάζεται με τη σλοβακική προεδρία για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης	03 11 16
234. Δύο τραυματισμένα προσφυγόπουλα από	03 11 16

φωτιά στο κέντρο «Φέσσα»	
235. Εγκαινιάζεται ένας ακόμα ξενώνας ασυνόδευτων ανηλίκων	03 11 16
236. Στέγη για 32 ασυνόδευτα παιδιά στο νέο ξενώνα στο Καλαμάκι	03 11 16
237. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Οι θάνατοι στη Μεσόγειο θα ξεπεράσουν τους 4.000	02 11 16
238. Κανονικά έλεγχοι και εμβολιασμοί στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων της Νέας Καβάλας Κιλκίς	02 11 16
239. Σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, την ερχόμενη Τρίτη, με θέμα το προσφυγικό ζήτημα στη Χίο	02 11 16
240. Με εγκαύματα δύο προσφυγόπουλα μετά από φωτιά σε σκηνή στη δομή φιλοξενίας στο Ωραιόκαστρο	02 11 16
241. Η φωτογραφία που άνοιξε μια φιλόξενη αγκαλιά για τον Νιντχάλ και τις κόρες του	02 11 16
242. Στο Ιπποκράτειο με εγκαύματα δύο προσφυγόπουλα μετά από φωτιά σε σκηνή στο Ωραιόκαστρο	02 11 16
243. Στις αρχές του 2017 η μεταφορά προσφύγων στην Κρήτη	02 11 16
244. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: Παρατηρήσεις για το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για την υποδοχή αιτούντων άσυλο	01 11 16
245. Με αποσκευές μια κιθάρα και τις ζωγραφιές τους	01 11 16
246. Παράνομες επιστροφές Σύρων προσφύγων στην Τουρκία	01 11 16
247. Σχεδόν 4.000 πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους φέτος στη Μεσόγειο	01 11 16
248. Εγκαίνια ξενώνα φιλοξενίας για ασυνόδευτα παιδιά	01 11 16
249. Στη Νεάπολη Βοιών μεταφέρονται οι πρόσφυγες που εντοπίστηκαν ανοιχτά των Αντικυθήρων	01 11 16
250. Συνάντηση Μουζάλα με τη Συντονιστική Επιτροπή της ΠΕΔ Κρήτης για το προσφυγικό	01 11 16
251. Όταν η Ευρώπη βαφτίζει το κρέας ψάρι	30 10 16
252. «Εντός των επόμενων ημερών» οι ανακοινώσεις Μουζάλα για τις καταγγελίες της Ύπατης Αρμοστείας	28 10 16
253. Μ. Σχοινιάς: «Γιατί φταίει η Κομισιόν για τα επεισόδια στα hotspots;»	28 10 16
254. Νέες επιστροφές προσφύγων στην Τουρκία	28 10 16
255. Ένταση και μικροεπεισόδια στο hotspot	27 10 16

της Χίου	
256. Επέστρεψαν από τη Λέσβο οι τρεις άνδρες των γυναικών προσφύγων του Α.Τ. Καλαμάτας	27 10 16
257. Η Ευρώπη βλέπει πρόοδο στο προσφυγικό	27 10 16
258. Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
259. Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
260. Οδ. Βουδούρης: Στη διάθεση της Βουλής για να καταθέσω τα στοιχεία που έχω	26 10 16
261. Επιστροφή 8 Σύρων προσφύγων στην Τουρκία	26 10 16
262. Χίος: Επεισόδια στο hot spot της ΒΙΑΛ	26 10 16
263. Εξέγερση στη Μόρια	25 10 16
264. Τι συνέβη τελικά σε Καλαμάτα και Λέρο;	25 10 16
265. Ένταση στο hot spot της Μόριας στη Λέσβο (Video)	24 10 16
266. Ορκίστηκε ο νέος γενικός γραμματέας Υποδοχής Αν. Σαλτέρης	24 10 16
267. Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους πρόσφυγες: Καταγγελία για παράνομες επιστροφές Σύρων στην Τουρκία	22 10 16
268. Δ. Αβραμόπουλος: Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας θα πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί	22 10 16
269. Ακόμα 14 Σύροι πρόσφυγες στην Τουρκία	21 10 16
270. Γερμανικός Τύπος: Πιο γρήγορες επιστροφές προσφύγων με αντάλλαγμα μετεγκατάσταση	21 10 16
271. Το δράμα των ευάλωτων προσφύγων συνεχίζεται στις λάσπες των καταυλισμών	21 10 16
272. Σταθερά χαμηλές οι προσφυγικές ροές στα νησιά του βορείου Αιγαίου	21 10 16
273. Ο Γ. Μουζάλας ζήτησε από τον Μ. Σουλτς να αναλάβει ενεργό δράση στο προσφυγικό	20 10 16
274. Σε καλό δρόμο βρίσκει τις επανεγκαταστάσεις ο Δ. Αβραμόπουλος	20 10 16
275. Γ. Μουζάλας προς Σουλτς: Κίνδυνος «παγώματος» του προγράμματος μετεγκατάστασης	20 10 16
276. Διαμαρτυρία προσφύγων στη Χίο	20 10 16
277. «Πηγή έμπνευσης η στάση που κρατήσατε με τους πρόσφυγες»	19 10 16
278. Διασώθηκαν 30 πρόσφυγες	19 10 16
279. Συμπλοκή με τραυματισμό στο Κέντρο Φιλοξενίας Διαβατών	19 10 16
280. Ο Αν.Σαλτερης νέος γγ Υποδοχής Προσφύγων	19 10 16
281. Μηδενικές οι προσφυγικές ροές, λόγω των	19 10 16

ισχυρών ανέμων	
282. Μ. Σ. Γαληνός: Η πολιτική της ΕΕ εγκλώβισε χιλιάδες ανθρώπους στα ελληνικά νησιά	19 10 16
283. Αντρέεβα: Να υλοποιηθούν τα συμφωνημένα	18 10 16
284. Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
285. Γιατροί του Κόσμου: Είχε ζητηθεί από το δήμαρχο Ωραιοκάστρου βελτίωση των συνθηκών στο δρόμο όπου έγινε το δυστύχημα	18 10 16
286. Διεθνής Αμνηστία: Οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων παραμένουν σκόπιμα κακές	18 10 16
287. Μυτιλήνη: Αντιρατσιστικό - αντιφασιστικό παλλεσβιακό συλλαλητήριο, το απόγευμα	18 10 16
288. Ένταση και επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	17 10 16
289. Αφγανοί, οι ανεπιθύμητοι πρόσφυγες	16 10 16
290. 58 πρόσφυγες και μετανάστες επιστράφηκαν στην Τουρκία	15 10 16
291. Συνθήκη α λα Ε.Ε. - Τουρκία με Αφρική προωθούν Γερμανία και Αυστρία	14 10 16
292. Επιστροφή 58 παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία	14 10 16
293. Από τη Γραμματεία Ισότητας: Δέσμη μέτρων για την προστασία των γυναικών προσφύγων	13 10 16
294. Η νέα Frontex επί το έργον: Τεστ «αδυναμιών στα σύνορα» Γερμανίας, Σλοβενίας και Φινλανδίας	13 10 16
295. Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
296. Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων	13 10 16
297. «Τα προσφυγόπουλα να ξαναγίνουν παιδιά»	12 10 16
298. Ανάγκη αποσυμφόρησης και βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	12 10 16
299. Κινδυνολογεί ξανά ο γ.γ. του σωματείου εργαζομένων του Νοσοκομείου Κιλκίς	12 10 16
300. Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
301. ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	12 10 16
302. Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
303. Η διοικητική κράτηση επέστρεψε, με τα ίδια προβλήματα	11 10 16
304. Μια στέγη για 100 ασυνόδευτους	11 10 16

ανήλικους στην Παιανία	
305. Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
306. Τόμας Ντε Μεζιέρ: Να σταλούν ειδικοί για ζητήματα ασύλου στην Ελλάδα	11 10 16
307. Μυτιλήνη: Περίπου 500 πρόσφυγες, πέρασαν στα νησιά του βορείου Αιγαίου, τις τελευταίες πέντε ημέρες	11 10 16
308. Οι επτά δράσεις της κυβέρνησης για το προσφυγικό στη Σάμο	11 10 16
309. Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το "σφράγισμα" σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
310. Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα	10 10 16
311. Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
312. Πουλήθηκαν οι πίνακες του «ζωγράφου της Ειδομένης»	09 10 16
313. Απομακρύνθηκαν οι πρόσφυγες από το κολυμβητήριο της Μυτιλήνης	07 10 16
314. Καταγγελία ΚΕΕΡΦΑ: Ρατσιστικές επιθέσεις στους Αγίους Αναργύρους	07 10 16
315. Νέα επιστροφή 10 Σύρων προσφύγων	07 10 16
316. Μαξίμου για το προσφυγικό: Θα αποσυμφορηθεί η Λέσβος	07 10 16
317. Διεθνής Αμνηστία: Αδιαφορία των πλούσιων χωρών για την προσφυγική κρίση	05 10 16
318. Ιατροδικαστική υπηρεσία στη Λέσβο για ταυτοποίηση των νεκρών προσφύγων	05 10 16
319. Λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων	05 10 16
320. «Ανθρώπινες επαναπροωθήσεις» σε Τουρκία και Αίγυπτο	04 10 16
321. Ός αύριο οι αιτήσεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση προσφύγων	04 10 16
322. «Τηρούνται οι προβλεπόμενοι όροι στους διαγωνισμούς για τη σίτιση προσφύγων»	04 10 16
323. Πάνω από 1.000 πρόσφυγες μετεγκαταστάθηκαν σε άλλες χώρες της Ε. Ε	31 10 16
324. Έκτακτη βοήθεια από την Κομισιόν και πρόδος στη διαχείριση του προσφυγικού	29 09 16
325. Δ. Αβραμόπουλος: Ικανοποίηση των ανώτατων κλιμακίων της Επιτροπής για την πολιτική της Ελλάδας στο προσφυγικό	29 09 16
326. Η φρίκη της Μόριας	29 09 16
327. Die Zeit: Δεν φταίει η Ελλάδα για την κατάσταση στη Λέσβο, αλλά οι χώρες της Ε.Ε	29 09 16
328. Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα	28 09 16

τα σχολεία της Αλεξάνδρειας	
329. Εντολές Τσίπρα για επιτάχυνση στο προσφυγικό	28 09 16
330. Καλοβλέπουν την «ευέλικτη αλληλεγγύη» του Βίσενγκραντ οι Ευρωπαίοι	28 09 16
331. Μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη από τη μετανάστευση	28 09 16
332. Μετέφεραν τον παλμό της κοινωνίας, ζήτησαν στήριξη	28 09 16
333. Νέα «ακομμάτιστη» αντιπροσφυγική συγκέντρωση σήμερα στη Χίο	28 09 16
334. Σε διαμερίσματα και σε σπίτια οικογενειών οι πρώτοι πρόσφυγες	28 09 16
335. Κομισιόν: Στα 353 εκατ. ευρώ η βοήθεια για την προσφυγική κρίση στην Ελλάδα από την αρχή του 2015	28 09 16
336. Μυτιλήνη: Περιοριστικοί όροι στους 4 ανήλικους πρόσφυγες που κατηγορούνται για βιασμό	28 09 16
337. Συγκέντρωση σήμερα στη Χίο «ενάντια στο μεταναστευτικό και προσφυγικό πρόβλημα»	28 09 16
338. Μυτιλήνη: Θύμα ομαδικού βιασμού από ανήλικους ομοεθνείς του, 16χρονος Πακιστανός	28 09 16
339. Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
340. Νέοι χώροι φιλοξενίας στα νησιά του Ανατ. Αιγαίου	27 09 16
341. Ρεσιτάλ μικροπολιτικής από τον Κυρ. Μητσοτάκη για το προσφυγικό	27 09 16
342. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιόκαστρου	27 09 16
343. ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού	27 09 16
344. Επιστροφή 70 παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία	26 09 16
345. Το Ωραιόκαστρο πάει... Αλεξάνδρεια - «Όχι» στα προσφυγόπουλα από 2 δημοτικά σχολεία (Video)	26 09 16
346. Ισομερή κατανομή των προσφύγων σε όλη τη χώρα ζητούν οι φορείς του νησιού	23 09 16
347. Επιστροφή 7 Σύρων στη Τουρκία	23 09 16
348. «Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	23 09 16
349. "Σε επισφαλείς συνθήκες αναμένοντας τη μετεγκατάστασή τους σε κατάλληλους χώρους, ζουν 1.500 ασυνόδευτα παιδιά"	23 09 16
350. Ακυρώθηκε ο διαγωνισμός για τη ναύλωση πλοίου που θα φιλοξενούσε	23 09 16

πρόσφυγες στη Μυτιλήνη	
351. Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
352. Μυτιλήνη: Άλλοι 69 μετανάστες και πρόσφυγες στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 24ωρο	22 09 16
353. Αύξηση 132% στις αιτήσεις ασύλου στην Ελλάδα το δεύτερο τρίμηνο	22 09 16
354. Διεθνής Αμνηστία: Η παράλυση της Ευρώπης αφήνει χιλιάδες πρόσφυγες εγκλωβισμένους στην Ελλάδα (Video)	22 09 16
355. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
356. Ν. Τόσκας από Αμυγδαλέζα: Δεν υπάρχουν καταραμένοι τόποι, υπάρχουν καταραμένες συνθήκες	21 09 16
357. Σήμερα στην Αυγή: Οι δημότες πλήρωσαν «σπασμένα» του δημάρχου	20 09 16
358. Την άμεση απομάκρυνση ασυνόδευτων ανηλίκων από τη Λέσβο ζητεί η Κίνηση πολιτών «Συνύπαρξη και Επικοινωνία στο Αιγαίο»	20 09 16
359. Γ. Μουζάλας: Δεν θα δημιουργηθεί νέο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στη Λέσβο	20 09 16
360. Ν. Τόσκας: Μαύρες συμμαχίες τύπου Μπαλτάκου, μόνο κακό κάνουν στον τόπο	20 09 16
361. Πλοίο για τους πρόσφυγες της Λέσβου ναυλώνει το Υπουργείο Ναυτιλίας	20 09 16
362. Σύσκεψη για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης της κατάστασης στη Λέσβο	20 09 16
363. Στάχτη μεγάλο μέρος του χοτ σποτ της Μόριας - Άστεγοι εκατοντάδες πρόσφυγες	20 09 16
364. Στη Ζάκυνθο μεταφέρονται 50 πρόσφυγες που περιசυνελέγησαν από ιστιοφόρο	19 09 16
365. Συγκρούσεις στο hot spot της Μόρια	19 09 16
366. Μυτιλήνη: Επεισόδια στη Μόρια, κατόπιν φήμης για μαζική επαναπροώθηση στην Τουρκία	19 09 16
367. Παγκόσμια αναγνώριση για τον Σύρο παραολυμπιονίκη-πρόσφυγα	19 09 16
368. Ενδιάμεσος χώρος καταγραφής παραβατικών, όχι νέα δομή	17 09 16
369. Επικίνδυνο ξενοφοβικό ξέσπασμα: «Λουστείτε το προσφυγικό μόνοι σας»!	17 09 16
370. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Νέο ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των μεταναστών	16 09 16
371. Καταγγελία του ΣΥΡΙΖΑ Λέσβου: Σε κίνηση κατά της «μουσουλμανοποίησης της Λέσβου» καλεί κορυφαίο στέλεχος της Ν.Δ.	16 09 16
372. Hurriyet: Έριξαν τις τιμές οι Τούρκοι	16 09 16

διακινητές προσφύγων	
373. Αν. Μιχαηλίδης: Δύσκολη η κατάσταση στη Χίο, αλλά φαινόμενα αυτόκλητων σερίφιδων δεν θα γίνουν ανεκτά	15 09 16
374. Σταθερή η μεταναστευτική ροή προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τη Frontex	15 09 16
375. Δήμος Ρεθύμνου: Να μείνουν οι πρόσφυγες στα σπίτια και να στηριχθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση	15 09 16
376. Μυτιλήνη: Επεισόδια μεταξύ προσφύγων στο χοτ σποτ της Μόριας	15 09 16
377. Σταθερή η μεταναστευτική ροή προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τη Frontex	15 09 16
378. Δεκτή η παραίτηση Βουδούρη από τον πρωθυπουργό	14 09 16
379. Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
380. Κατάληψη Νοταρά 26: «Το κύμα αλληλεγγύης ενδυναμώνεται»	14 09 16
381. Σχεδόν 60.000 οι πρόσφυγες που βρίσκονται στην Ελλάδα	13 09 16
382. Ιστιοφόρο με δεκάδες πρόσφυγες μεταφέρεται στη Σάμο	13 09 16
383. Ευρωπαϊκό μηχανισμό μετεγκατάστασης προσφύγων ζητούν Μουζάλας-Τόσκας	13 09 16
384. «Το μάθημα της αλληλεγγύης θα αποτελέσει την πιο ουσιαστική παιδεία» - Η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό απαντά στους γονείς του Ωραιοκάστρου	13 09 16
385. «Ναι» στην φιλοξενία 2.000 προσφύγων στην Κρήτη, αποφάσισε η Περιφερειακή Ένωση Δήμων	13 09 16
386. 115 εκατ. ευρώ επιπλέον χρηματοδότηση της Κομισιόν στην Ελλάδα για τους πρόσφυγες	10 09 16
387. Συναντήσεις του Γ. Μουζάλα, σε Βρυξέλλες και Τουρκία για το προσφυγικό	08 09 16
388. Προσφυγικό: Σύσκεψη την Παρασκευή υπό τον Γ. Μουζάλα για τα προβλήματα στη Χίο	07 09 16
389. Άλλοι 199 πρόσφυγες το τελευταίο 24ωρο σε Λέσβο και Χίο	07 09 16
390. Επίσκεψη Δούρου - Φρεκόν στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στον Σκαραμαγκά	07 09 16
391. Ξεκινούν οι εγγραφές στο Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών - Σε ποια πόστα χρειάζονται εθελοντές	07 09 16
392. Μυτιλήνη: Πέντε Σύροι πρόσφυγες επέστρεψαν στα Άδανα της Τουρκίας	07 09 16
393. Σε δύο ελληνικές οργανώσεις το Βραβείο Νάνσεν για τους Πρόσφυγες 2016	06 09 16

394. Ρ. Δούρου: Να αποκτήσει η Ευρώπη επιτέλους μια πραγματικά συνεκτική προσφυγική και μεταναστευτική	06 09 16
395. Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	06 09 16
396. Έκκληση για λύση στο ζήτημα των ασυνόδευτων ανηλίκων κάνουν οι «Γιατροί του Κόσμου»	05 09 16
397. Διαμαρτυρίες και στον Κατσικά Ιωαννίνων	03 09 16
398. Ε.Ε. και Τουρκία επαναπροσεγγίζουν μετά την απόπειρα πραξικοπήματος	03 09 16
399. Ολονύχτια διαμαρτυρία προσφύγων στη Θεσσαλονίκη: Ανοίξτε τα σύνορα	02 09 16
400. Στους 59.505 οι πρόσφυγες σε όλη τη χώρα	02 09 16
401. Κως: Πυρκαγιά σε καταυλισμό προσφύγων	02 09 16
402. Στους 102 οι νεοεισερχόμενοι πρόσφυγες του τελευταίου 24ωρου	01 09 16
403. Σώοι οι 29 πρόσφυγες και μετανάστες στο σκάφος που έπλεε ακυβέρνητο στους Παξούς	01 09 16
404. Καθιστική διαμαρτυρία προσφύγων στο ύψος του Χέρσου	01 09 16
405. Διαμαρτυρίες προσφύγων για τον εγκλωβισμό τους σε Λέσβο και Χίο	01 09 16
406. Αυξημένες οι προσφυγικές ροές στη Λέσβο	01 09 16

Πίνακας 3: Καθημερινή

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
1. Το σκιάχτρο του σουηδικού πατερναλισμού	27 02 17
2. Τρομοκρατία και απόπειρα πραξικοπήματος στοίχισαν 8,9 δισ. στον τουρκικό τουρισμό	25 02 17
3. Μουζάλας: Πρόσφυγες εξαφανίζονται και δεν μπορούμε να τους επιστρέψουμε	24 02 17
4. Ντόμινο οπισθοδρόμησης	24 02 17
5. Σε καθεστώς ασύλου πάνω από 10.000 άτομα	23 02 17
6. Αϊ Γουέι Γουέι σε Τραμπ: Ο καθένας μας θα μπορούσε να είναι πρόσφυγας	23 02 17
7. Δικαστικά θα κινηθούν κάτοικοι της Κω	22 02 17
8. Η Αμαρ βρήκε καταφύγιο στα βιβλία	21 02 17
9. Τι είπε ο Τσίπρας σε μαθητές της Λέρου για το προσφυγικό και τον Αντετοκούνμπο	21 02 17
10. Συνεχίζεται η εισροή μεταναστών στη Θέουτα	21 02 17
11. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
12. «Ποιο Grexit; Εδώ πια... φοβόμαστε το	19 02 17

Frexit»	
13.Στις Βρυξέλλες οι δήμαρχοι των νησιών	19 02 17
14.Κατάθεση αιτήματος ασύλου με τη βοήθεια γραφείου και... 480 ευρώ	17 02 17
15.Το προσφυγικό, αιτία εσωκομματικών προστριβών στον ΣΥΡΙΖΑ	17 02 17
16.Μέρκελ και Τσαχέντ για προσφυγικό	15 02 17
17.Ολοκληρώθηκε η συνάντηση Μητσοτάκη – Σόιμπλε	14 02 17
18.Μητσοτάκης: «Δεν υπάρχει συζήτηση για Grexit»	14 02 17
19.Ζητούν απαντήσεις για επαναπροωθήσεις	14 02 17
20.Δραστική μείωση προσφυγικών ροών προς Ε.Ε.	14 02 17
21.Διερευνητικές επαφές, επανεκκίνηση και... τέλος	13 02 17
22.Κλειστά κέντρα στα νησιά	13 02 17
23.Μια ιδιαίτερη σύσκεψη 16 φορέων για το προσφυγικό	13 02 17
24.Ο Σουλτς έχει ρεύμα, η Μέρκελ έχει αντοχές	12 02 17
25.ΝΔ: Επιχείρηση «αξιοπιστία» στο Βερολίνο	11 02 17
26.Μέρκελ: 16 μέτρα για επαναπατρισμό	10 02 17
27.ΝΔ για κέντρα κράτησης: Η κυβέρνηση επαναφέρει μέτρο που ως αντιπολίτευση κατήγγειλε	10 02 17
28.Την ενίσχυση της συνεργασίας συζήτησαν ο Τούρκος πρωθυπουργός και ο Αμερικανός αντιπρόεδρος	10 02 17
29.Δ. Αβραμόπουλος: Τα κράτη της ΕΕ να επιταχύνουν τον ρυθμό μετεγκατάστασης πολλά θεματα	10 02 17
30.Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου	09 02 17
31.Νέα προσκόμματα στη βίζα πολιτών από τρίτες χώρες	09 02 17
32.«Δεν κατανοούμε τη στάση Μουζάλα» δηλώνουν οι ξενοδόχοι της Λέσβου	09 02 17
33.Καθυστερεί η διαδικασία μετεγκατάστασης προσφύγων	09 02 17
34.Έκτακτη ενίσχυση 1,68 εκατ. ευρώ για τους κτηνοτρόφους των νησιών του Αιγαίου	08 02 17
35.Κράτησαν τους συνοδούς για έλεγχο επί τετράωρο	06 02 17
36.Σε τρία πεδία τα τουρκικά «αντίποινα» για τους οκτώ	06 02 17
37.Την παραίτηση Μουζάλα ζητά η Δημοκρατική Συμπαράταξη	06 02 17
38.Τσάρλι Ρις: Ο Τραμπ δεν θα στηρίξει την Ελλάδα όπως ο Ομπάμα	06 02 17
39.Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά	05 02 17

40.Για το χειρότερο προετοιμάζεται η Ε.Ε.	05 02 17
41.Η σχοινοβασία της Μέρκελ στην Αγκυρα	05 02 17
42.Εθνικό σχέδιο για το προσφυγικό από Κυρ. Μητσοτάκη	04 02 17
43.Ο «συγκλονισμός» του κ. Μουζάλα	04 02 17
44.Βελτίωση των συνθηκών στη Μόρια	03 02 17
45.Κυρ. Μητσοτάκης κατά κυβέρνησης: «Ούτε θέλουν, ούτε ξέρουν, ούτε μπορούν»	03 02 17
46.Προσφυγικό: Ευθύνες από Μουζάλα σε ξενοδόχους και μέλη της ΝΔ για την κατάσταση στα νησιά	03 02 17
47.Το πέρασμα της Ειδομένης παραμένει ανοιχτό	02 02 17
48.Σε τρεις άξονες η πρόταση της Ν.Δ. για το προσφυγικό	02 02 17
49.Παυλόπουλος: «Χωρίς την Ευρώπη δεν μπορεί να υπάρξει, ούτε πρόδος, ούτε ειρήνη».	02 02 17
50.Επαγγελματική εκπαίδευση νέων προσφύγων	02 02 17
51.Μουζάλας: Υπήρχε σχέδιο, αλλά δεν υπήρχαν χώροι	02 02 17
52.Μπαράζ τουρκικών υπερπτήσεων	02 02 17
53.Ο Τραμπ «έκοψε» στο μισάωρο το τηλεφώνημα με τον πρωθυπουργό της Αυστραλίας	02 02 17
54.Ενωση Ιατρών Λέσβου: «Στρατόπεδο εξόντωσης προσφύγων το κέντρο κράτησης στη Μόρια»	02 02 17
55.Το άδοξο τέλος στο ταξίδι δύο γενναίων γυναικών	01 02 17
56.Καμμένος: Η μετάβαση του υπ. Άμυνας, αλλά και οποιουδήποτε πολίτη στα Ίμια είναι βόλτα στο σπίτι του	01 02 17
57.Σύσκεψη Μητσοτάκη με τους Δημάρχους ΒΑ Αιγαίου για το προσφυγικό	01 02 17
58.Δραματική καθυστέρηση των επιστροφών μεταναστών	01 02 17
59.Επικοινωνία Τσίπρα – Μέρκελ για Κυπριακό, σχέσεις Ε.Ε - Τουρκίας και προσφυγικό	01 02 17
60.Συνάντηση με τον υπουργό Ασφάλειας των ΗΠΑ, ζήτησε ο Δ. Αβραμόπουλος	01 02 17
61.Μουζάλας κατά Υπατης Αρμοστείας	31 01 17
62.«Θα πεθάνουμε χωρίς φωτιά»	31 01 17
63.Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου	30 01 17
64.Μητσοτάκης: «Η Τουρκία να σεβαστεί το Διεθνές Δίκαιο και τους κανόνες καλής γειτονίας»	30 01 17

65.Ενας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
66.Ελπίδες στη Μέρκελ για εκτόνωση...	29 01 17
67.Άμεση Ανάλυση: Η τουρκική παρουσία στα Ιμια, το μήνυμα και οι αποδέκτες	29 01 17
68.Κινητικότητα για τη δημιουργία επιπλέον κέντρων φιλοξενίας στη Χίο	28 01 17
69.Τα υπαρξιακά διλήμματα μιας φωτογράφου	28 01 17
70.Υπατη Αρμοστεία ΟΗΕ: «Είχαμε σχέδιο για τη Μόρια»	27 01 17
71.«Να μη μετατραπούν Ελλάδα και Ιταλία σε hotspots της Ε.Ε.»	27 01 17
72.Παράταση εσωτερικών ελέγχων στην Ε.Ε.	26 01 17
73.Το σκληρό ταξίδι των ασυνόδευτων και η προσαρμογή στο νέο «σπίτι»	25 01 17
74.Αποσυμφόρηση νησιών πριν από την τουριστική σεζόν	25 01 17
75.«Πυρά» ντε Μεζιέρ κατά Αθήνας για το προσφυγικό	24 01 17
76.Διεκδικήσεις δημάρχων για τα νησιά	24 01 17
77.11.000 εκτός καταυλισμών	21 01 17
78.Ανοιχτή επικοινωνία Αβραμόπουλου με πέντε δημάρχους	21 01 17
79.Τετ α τετ Αβραμόπουλου – δημάρχων	20 01 17
80.«Στο πόδι» η στελέχωση καταυλισμών	19 01 17
81.Δ. Αβραμόπουλος: Μια μεταβατική περίοδος στα νησιά	19 01 17
82.Συζητήσεις για κέντρο κλειστού τύπου στη Λέσβο	18 01 17
83.Εντείνεται το αδιέξοδο στα νησιά	17 01 17
84.SOS από ΟΗΕ για πρόσφυγες	14 01 17
85.Τριετής φυλάκιση με αναστολή στην εικονολήπτρια	14 01 17
86.Δυσμενείς συνθήκες στους καταυλισμούς προσφύγων	13 01 17
87.Μόλις 40 πρόσφυγες πήγαν στο «Λέσβος»	13 01 17
88.280.000 νέοι μετανάστες το 2016 στη Γερμανία	12 01 17
89.Με καθυστέρηση η στέγαση προσφύγων από τη Μόρια	12 01 17
90.Σε πολεμικό πλοίο οι πρόσφυγες της Μόριας	11 01 17
91.Εγκαινία ευρωομάδων επιστροφών από Frontex	11 01 17
92.Μηδενική ή μερική απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε.	10 01 17
93.Εντονη αντίδραση από την Κομισιόν για τη Μόρια	10 01 17
94.Ξεκίνησε η επίσημη καταγραφή των ΜΚΟ στην Ελλάδα	02 01 17

95. «Εξοδος» προσφύγων από Μαλακάσα	30 12 16
96. Μουζάλας: Χρήματα αντί συσσιτίου στους πρόσφυγες	29 12 16
97. 86 νέες αφίξεις μεταναστών με πλαστικές βάρκες χθες, μόνον στη Λέσβο	28 12 16
98. «Οχι» σε νέα κέντρα φιλοξενίας	22 12 16
99. «Δύσκολα τα Ελληνικά, αλλά είπα να μάθω κάτι καινούργιο»	21 12 16
100. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
101. Προβλήματα με νερό, ρεύμα στη Σούδα	20 12 16
102. «Η Ευρώπη έκανε λάθη στο προσφυγικό»	20 12 16
103. Συνεργασία ΜΚΟ - διακινητών, σύμφωνα με έκθεση Frontex	17 12 16
104. Η Λιβαδειά αγκάλιασε τους πρόσφυγες και έγινε πρότυπο	16 12 16
105. Βοήθεια σε πρόσφυγες με λάθος τρόπο	16 12 16
106. Συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για μεταναστευτικό	16 12 16
107. Έλεγχος ροών από Frontex στα σύνορα	14 12 16
108. «Δεν ανεχόμαστε άλλο το βάρος του προσφυγικού»	13 12 16
109. Ανησυχίες από την ανοδική ροή μεταναστών	10 12 16
110. «Εξαφανίζονται» όταν απορρίπτεται η αίτηση ασύλου	09 12 16
111. Κομισιόν: «Η Τουρκία δεν ανταποκρίνεται σε έξι προϋποθέσεις»	09 12 16
112. Καταγραφή όλων των ΜΚΟ με δράση στη χώρα μας	09 12 16
113. Τραμπ κατά παγκοσμιοποίησης	03 12 16
114. Η Αγκυρα εκβιάζει με τον έλεγχο ροών	03 12 16
115. Κυπριακό, Τουρκία και Προσφυγικό στην ατζέντα της συνάντησης Τσίπρα - Ολάντ	03 12 16
116. Επαφές Μουζάλα στις Βρυξέλλες για το προσφυγικό	02 12 16
117. Επικοινωνία Τσίπρα - Μέρκελ για Τουρκία, πρόσφυγες	02 12 16
118. Για Κυπριακό και προσφυγικό συζήτησαν Μέρκελ - Ερντογάν	01 12 16
119. Κρούει τον «κώδωνα του κινδύνου» ο Τζιτζικώστας για το προσφυγικό	01 12 16
120. Τουρκία και προσφυγικό στην ατζέντα της τηλεφωνικής συνομιλίας Τσίπρα-Μέρκελ	01 12 16
121. ΣΥΡΙΖΑ «κατά» ΣΥΡΙΖΑ για το προσφυγικό	01 12 16
122. Κατεβασμένα ρολά σε νησιά κατά του ΦΠΑ	01 12 16
123. Οι αντάρτες «χάνουν» το ανατολικό Χαλέπι	29 11 16
124. Μίνι περιοδεία Κυρ. Μητσοτάκη στα	29 11 16

Βαλκάνια	
125. Μ. Βέμπερ: «Μας ανησυχεί πολύ ο Ερντογάν»	28 11 16
126. Αξονα σταθερότητας με Βουλγαρία - Σερβία επιδιώκει ο Μητσοτάκης	28 11 16
127. Κυβέρνηση υπό πίεση σε πολλά μέτωπα	27 11 16
128. Ευρωτουρκικές σχέσεις σε κρίση	27 11 16
129. Βλέμμα στραμμένο (μόνο;) προς Ανατολάς	27 11 16
130. Γιούνκερ: «Δεν μπορούμε να αφήσουμε Ελλάδα και Ιταλία μόνες τους»	27 11 16
131. Δανιήλ Εσδράς: Η Υπηρεσία Ασύλου έχει πλήρως μπλοκάρει	27 11 16
132. Στα όριά τους οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι	27 11 16
133. Μεταναστευτικό: για ποια βοήθεια μιλάμε;	26 11 16
134. SPD: Η Τουρκία δεν πρόκειται να καταγγείλει τη συμφωνία με την ΕΕ	26 11 16
135. Μήνυμα της «Συνάντησης των Αθηνών»: Δέσμευση για Δράση, ώστε να γίνουν «οι Φιλόξενες Πόλεις για τους Πρόσφυγες» ο καινούργιος κόσμος στην Ευρώπη	26 11 16
136. Ν.Δ.: Εμείς δεν ζητάμε παραιτήσεις	26 11 16
137. Σχέδιο Β για μεταφορά προσφύγων	26 11 16
138. Αβραμόπουλος: «Πάση θυσία διατήρηση συμφωνίας για προσφυγικό»	26 11 16
139. Επεισόδια σε βουλγαρικό hotspot	26 11 16
140. Ασκήσεις ψυχραιμίας και επικρίσεις από τον Μουζάλα	26 11 16
141. Ο Ταγίπ Ερντογάν απειλεί εκ νέου την Ε.Ε.	26 11 16
142. Κυρ. Μητσοτάκης: Μην παίζετε με την Ελλάδα	25 11 16
143. Οικογενειακή φυγή από την Τουρκία	25 11 16
144. Εύφλεκτο υλικό	25 11 16
145. Ενίσχυση συνεργασίας Ε.Δ. με Γερμανία	25 11 16
146. Μουζάλας: «Δεν θα απεγκλωβίσουμε άμεσα τα νησιά»	25 11 16
147. Όριο στο προσφυγικό θέλουν οι σύμμαχοι της Αγκελα Μέρκελ	25 11 16
148. Βέλη Μουζάλα κατά Δήμου Χίου και Ν.Δ.	25 11 16
149. «Πάγος» στην Τουρκία από το Ευρωκοινοβούλιο	25 11 16
150. Κρίσιμη η 5η Δεκεμβρίου για την ελληνική οικονομία	24 11 16
151. Χόρστ Ζέεχοφερ: Βάζει όρους στην Μέρκελ για συνεργασία	24 11 16
152. «Πάγωμα» των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας ζητά το Ευρωκοινοβούλιο - οξεία αντίδραση	24 11 16

Αγκυρας	
153. Μουζάλας: Τοπική αυτοδιοίκηση και ΝΔ εμποδίζουν τη λύση για τους πρόσφυγες	24 11 16
154. Κρούσματα ηπατίτιδας Α σε προσφυγόπουλα στον νομό Πρέβεζας	24 11 16
155. Τηλεφωνική επικοινωνία Τσίπρα - Τραμπ	23 11 16
156. Αμεσο «πάγωμα» των ενταξιακών διαπραγματεύσεων Τουρκίας με Ε.Ε.	23 11 16
157. Το νέο κέντρο φιλοξενίας διχάζει τη Χίο	23 11 16
158. Ο Ερντογάν ζητεί βοήθεια του ΝΑΤΟ κατά «τρομοκρατίας»	22 11 16
159. Προσφυγικό: «Εχθρός» ο νεκρός χρόνος	22 11 16
160. Μουζάλας: Νέα κέντρα παρά τις αντιδράσεις	22 11 16
161. Ηλίας Σιφάκης, Αντιδήμαρχος Δήμου Κω	21 11 16
162. Τζανακόπουλος: «Να σταματήσει το ΔΝΤ να πατάει σε δύο βάρκες»	21 11 16
163. Η συνάντηση των Ευρωπαίων υπουργών και η αποχώρηση των Βέλγων εμπειρογνομόνων	20 11 16
164. Ήταν όντως μια συναρπαστική εβδομάδα	20 11 16
165. Διαφωνίες στην Ε.Ε. για το προσφυγικό	19 11 16
166. Εκρυθμη η κατάσταση στη Χίο	19 11 16
167. Σαρκοζί: «Πρόβλημα η παρουσία Τουρκίας στο ΝΑΤΟ»	19 11 16
168. Ανησυχία ειδικών Υπηρεσίας Ασύλου	18 11 16
169. Προσφυγικό: Νέα έκκληση από Γ. Μουζάλα για προσωπικό	18 11 16
170. Αμεση διακοπή λειτουργίας του καταυλισμού της Σούδας στη Χίο	18 11 16
171. Απείχε η Ελλάδα από τη ψηφοφορία του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού	17 11 16
172. Ν.Δ.: Ανάδειξη των στρατηγικών σχέσεων με ΗΠΑ	17 11 16
173. Αγρια η νύχτα στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο	17 11 16
174. Μητσοτάκης: «Η Ελλάδα δεν διαθέτει μια κυβέρνηση ικανή να προσελκύσει επενδύσεις»	16 11 16
175. «Λάδι στη φωτιά» για προσφυγικό	16 11 16
176. Ομπάμα-Τσίπρας: Συζήτηση για προσφυγικό, επενδύσεις και ασφάλεια	16 11 16
177. Η υπομονή των νησιωτών εξαντλείται	15 11 16
178. Αιχμές Α. Μέρκελ για Ντ. Τραμπ με αφορμή το προσφυγικό	14 11 16
179. Διεθνής συμμαχία της «Αποστολής» με UNICEF, Φινλανδική και Σουηδική Εκκλησία για τα παιδιά	14 11 16
180. Αποκλειστική συνέντευξη Ομπάμα στην «Κ»: «Ο ελληνικός λαός χρειάζεται ελπίδα»	13 11 16

181. Ενταση και επεισόδια με μετανάστες στα νησιά του Αιγαίου	11 11 16
182. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχειρίσιμο το προσφυγικό	10 11 16
183. Αυστηρή έκθεση από Κομισιόν για την Τουρκία	10 11 16
184. Κομισιόν: Να επιταχυνθούν οι διαδικασίες μετεγκατάστασης προσφύγων από Ελλάδα και Ιταλία	09 11 16
185. Πρόταση δημιουργίας νέου κέντρου στη Χίο	09 11 16
186. Πρέσβης ΗΠΑ: Η επιτυχία της Ελλάδας είναι συνδεδεμένη με την επιτυχία της Ευρώπης	08 11 16
187. Αβραμόπουλος: Αμεση ενίσχυση των ευρωπαϊκών υπηρεσιών Ασύλου	08 11 16
188. Δυσaréσκεια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
189. «Φρένο» Βουλής στο σχέδιο Βίκτορ Ορμπαν	09 11 16
190. Η Διάσκεψη του Εβιάν (1938)	06 11 16
191. Γιούνκερ: «Έχω ανοσία στις απειλές των Τούρκων ηγετών - Η Τουρκία απομακρύνεται από την Ευρώπη»	06 11 16
192. Η Αυστρία ζητά συνάντηση των χωρών της Κεντρ. Ευρώπης για την Τουρκία	05 11 16
193. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
194. Ιταλία: καταγγελίες για βασανιστήρια σε μετανάστες	05 11 16
195. Δεύτερη απομάκρυνση προσφύγων στη Γαλλία	05 11 16
196. Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
197. Τσαβούσογλου: «Δεν θα περιμένουμε έως το τέλος του χρόνου»	04 11 16
198. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
199. Εκατοντάδες νεκροί πρόσφυγες σε δύο ναυάγια	04 11 16
200. Προσφυγικό: Στις 5.511 οι μετεγκαταστάσεις από την Ελλάδα σε άλλες χώρες της Ε.Ε.	03 11 16
201. 5.600 πρόσφυγες ζουν μακριά από την οικογένεια	03 11 16
202. Προσφυγικό: Η Χίος στο επίκεντρο σύσκεψης στο Μαξίμου την Τρίτη	02 11 16
203. Προσφυγικές ροές και εκτός νησιών Ανατολικού Αιγαίου	02 11 16
204. Η απάντηση του Δ. Αβραμόπουλου σε ερώτηση με πρωτοβουλία Δ. Παπαδημούλη	02 11 16
205. «Μπαλάκι» οι ανήλικοι του Καλαί	01 11 16

206. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
207. Πρόβλημα με 2.500 Πακιστανούς μετανάστες	31 10 16
208. Γερμανοί βουλευτές «βλέπουν» τέταρτο μνημόνιο	31 10 16
209. Η ατζέντα και οι στόχοι της επίσκεψης Ομπάμα	30 10 16
210. Γερμανία: Η Μέρκελ δεν θα παραστεί στο συνέδριο των Χριστιανοκοινωνιστών της Βαυαρίας	30 10 16
211. Μια Ελληνίδα στο δρόμο για τα Οσκαρ	29 10 16
212. Πρόταση Κουρτς για υποχρεωτική εργασία των προσφύγων	29 10 16
213. Τσίπρας: «Δεν θα επιτρέψουμε σε κανένα να αμφισβητήσει σπιθαμή ελληνικής γης»	28 10 16
214. Περικοπή κονδυλίων για χώρες που δεν δέχονται πρόσφυγες ζητά ο Τσίπρας	28 10 16
215. Μεγάλες οι στεγαστικές ανάγκες λόγω των μεταναστών	28 10 16
216. Αντιδράσεις για τη φιλοξενία προσφύγων σε σπίτια	27 10 16
217. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
218. Επεισόδια σε hot spot της Χίου	26 10 16
219. Εκκενώθηκε η «ζούγκλα» του Καλαί	26 10 16
220. Εντυπωσιακή πτώση των μεταναστευτικών ροών προς την Ελλάδα διαπιστώνουν Γιουνκέρ και Τουσκ	26 10 16
221. Είκοσι πέντε μετανάστες βρέθηκαν νεκροί σε λέμβο ανοιχτά της Λιβύης	26 10 16
222. Μητσοτάκης σε ξένους δημοσιογράφους: «Θα αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη»	26 10 16
223. Το 2016, τρεις φορές φονικότερο του 2015 στη Μεσόγειο	26 10 16
224. Σε 20 ημέρες έφτασαν 2.228 μετανάστες	26 10 16
225. Ελεγχοι συνόρων εντός της Ε.Ε. τρεις μήνες ακόμη	26 10 16
226. Συνάντηση Κοτζία- Ερό: Στρατηγική η εταιρική σχέση μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας	25 10 16
227. Αβραμόπουλος για προσφυγικό: «Δεν θα στείλουμε τελεσίγραφο στην Ελλάδα»	25 10 16
228. Προσφυγικό: Αυξάνονται οι χαμένες ψυχές στη Μεσόγειο	25 10 16
229. Καταστρέφουν τις υποδομές ώστε να τους μεταφέρουν	25 10 16
230. Η «απάντηση» Μουζάλα για τις περί τα οικονομικά κατηγορίες Βουδούρη	25 10 16
231. Στο «κόκκινο» τα νοσοκομεία των νησιών του Αιγαίου	24 10 16

232. Τσίπρας: Μέτρα για το χρέος μέσα στο 2016	24 10 16
233. Ανησυχία στο ΓΕΕΘΑ, λόγω της τουρκικής κλιμάκωσης	24 10 16
234. Προσφυγικό, χρέος, Τουρκία, Κυπριακό στην ατζέντα Ομπάμα	23 10 16
235. Φόβοι για κλιμάκωση των προσφυγικών ροών προς Ευρώπη	23 10 16
236. Ιταλία: Η ακτοφυλακή διέσωσε 2.400 μετανάστες	23 10 16
237. Ρέντσι: Η Ε.Ε. χρειάζεται ριζικές λύσεις	22 10 16
238. Τσίπρας: Τήρηση των συμφωνιών από όλους	22 10 16
239. Πεσμεργκά και ιρακινός στρατός ενώνουν δυνάμεις	21 10 16
240. Γαλλία: Τη Δευτέρα αρχίζει η επιχείρηση εκκαθάρισης της «ζούγκλας» του Καλαί	21 10 16
241. Αλέξης Τσίπρας: Στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης η Ελλάδα στις αρχές του 2017	21 10 16
242. Γεννηματά: «Η Ε.Ε. να στηρίξει στο προσφυγικό»	21 10 16
243. Σε Eurogroup, θεσμούς και ΔΝΤ παρέπεμψε η Μέρκελ τον Τσίπρα	21 10 16
244. Ενταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
245. Ενίσχυση των συνόρων της Ε.Ε., η απόφαση των «28»	21 10 16
246. Τσίπρας: «Η Ελλάδα κουβαλά όλο το βάρος στο προσφυγικό»	20 10 16
247. Ρέντσι: Περιμένουμε κυρώσεις για τα κράτη που δεν δέχτηκαν πρόσφυγες	20 10 16
248. Βίτσας: «Η συνοχή της Ε.Ε. θα κριθεί στο προσφυγικό»	20 10 16
249. Έρευνα Πανεπιστημίου Πειραιά: Πώς σκιαγραφείται το προσφυγικό μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα στο Παρίσι (Πίνακες)	20 10 16
250. Ενεργό ρόλο Σουλτς ζητεί ο Μουζάλας	20 10 16
251. Μοσούλη: Η μεγάλη έξοδος των αμάχων	20 10 16
252. Ενεργό συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το προσφυγικό ζήτησε ο Μουζάλας από τον Σουλτς	19 10 16
253. Το στοίχημα της ένταξης των προσφύγων στην αγορά εργασίας	19 10 16
254. Κοτζιάς: Το ΥΠΕΞ δεν παρασύρθηκε από το τηλεγράφημα του ΑΠΕ	19 10 16
255. Διεθνής Αμνηστία: Κριτική σε Ε.Ε. και Αθήνα για το προσφυγικό	18 10 16
256. Στην Αθήνα το Νοέμβριο ο Μπαράκ Ομπάμα	18 10 16

257. Επικριτής της λιτότητας στην Ευρώπη ο Μπαράκ Ομπάμα	18 10 16
258. Ευρωπαϊκές τάσεις και προσφυγικό	16 10 16
259. Σούσελ: Η Ελλάδα σήμερα έχει ανάγκη ριζικής αλλαγής	16 10 16
260. ΙΣΑ: Το υπ. Υγείας αντιμετωπίζει με ρατσισμό τους πρόσφυγες	15 10 16
261. Μουζάλας: Έχω στοχοποιηθεί από μερίδα του ΣΥΡΙΖΑ	15 10 16
262. Σύγκρουση συμφερόντων στο Συριακό	15 10 16
263. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
264. Υπέρ της συνδρομής της Ευρώπης στο Αιγαίο, ο Σεμπάστιαν Κουρτζ	14 10 16
265. Αντιδράσεις και προχειρότητα	13 10 16
266. Τουρκία: Προειδοποιεί για πιθανό νέο προσφυγικό κύμα	13 10 16
267. Ντε Μεζιέρ: Οι πρόσφυγες που διασώζονται στη Μεσόγειο θα πρέπει να στέλνονται στην Αφρική	13 10 16
268. Αβραμόπουλος: Πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία με τρίτες χώρες στο προσφυγικό	13 10 16
269. Προσφυγικό: Πολυεπίπεδες οι συνέπειες κατάρρευσης της συμφωνίας	12 10 16
270. Ανω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
271. Προσφυγικό: Τριπλή «παρέμβαση» στη Σάμο αποφασίστηκε σε σύσκεψη στο Μαξίμου	11 10 16
272. Την επιστροφή του στο ΚΕΕΛΠΝΟ ανακοίνωσε ο Θανάσης Γιαννόπουλος	11 10 16
273. Στον Εβρο «επιστρέφουν» οι πρόσφυγες	11 10 16
274. Ο Αλ. Φλαμπουράρης επικεφαλής σύσκεψης για το προσφυγικό	11 10 16
275. Προσπάθεια παράκαμψης των hotspots	11 10 16
276. Σε μια βάρκα 1.000 Αφρικανοί με την ελπίδα να σωθούν	09 10 16
277. Έβρος: Συλλήψεις παράνομων μεταναστών και διακινητών	09 10 16
278. Αποσυμφόρηση νησιών, διακριτικά	09 10 16
279. Επί τάπητος η αποσυμφόρηση των νησιών Β. Αιγαίου	08 10 16
280. Μαξίμου για Λέσβο: Προτεραιότητες αποσυμφόρηση και επιτάχυνση διαδικασιών για άσυλο	07 10 16
281. Στον Πρόεδρο της Κολομβίας, Σάντος, το βραβείο Νομπέλ Ειρήνης για το 2016	07 10 16
282. Σε δράση η συνοριοφυλακή της Ε.Ε.	07 10 16
283. Σταδιακά η α΄ φάση αποσυμφόρησης	06 10 16

νησιών	
284. Εναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες	06 10 16
285. Μέρκελ: «Το προσφυγικό πρόβλημα μεταφέρθηκε στην Ελλάδα»	06 10 16
286. Μέρκελ: «Με το κλείσιμο του βαλκανικού διαδρόμου δεν λύθηκε το προσφυγικό»	05 10 16
287. 200 χλμ. προς τα σύνορα, πεζή	05 10 16
288. «Δεν είναι ασφαλές για τα παιδιά να μεταφερθούν»	05 10 16
289. Κίνδυνος απώλειας κονδυλίων από την Ε.Ε.	05 10 16
290. Νίκος Κοτζιάς: «Τρελαμένοι όσοι θέτουν ζήτημα τσάμικου»	05 10 16
291. Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή με 1.500 άτομα	05 10 16
292. Ιταλία: 1.800 πρόσφυγες διασώθηκαν από τις λιμενικές αρχές	04 10 16
293. Το ουγγρικό δημοψήφισμα και τα πιθανά «απόνερα»	04 10 16
294. Στις 280 οι νέες αφίξεις προσφύγων στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου	04 10 16
295. Υπ. Εξωτερικών Τσεχίας: «Η πρόταση Ζέμαν δεν συνιστά επίσημη πολιτική»	03 10 16
296. Βουλγαρία: Στήνει τείχη κατά των προσφύγων	03 10 16
297. Ερντογάν: Η Ε.Ε. αθέτησε την υπόσχεσή της για χορήγηση 3 δισ. για το προσφυγικό	03 10 16
298. Τόμας ντε Μεζιέρ: Γιατί επιμένω στη Συνθήκη του Δουβλίνου	02 10 16
299. «Κάνουμε βήματα», λέει η Αγκυρα	02 10 16
300. Οι 14.000 αποκλεισμένοι στα νησιά	02 10 16
301. Κουρτς: «Λανθασμένη» η εξαγγελία της Μέρκελ ότι θα δέχεται πρόσφυγες από την Ελλάδα και την Ιταλία	02 10 16
302. Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	01 10 16
303. Ετινγκερ: Το προσφυγικό αποφασίζεται στις Βρυξέλλες, όχι στο Βερολίνο	01 10 16
304. Μέρκελ: «Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό, θα επαναπροωθούνται όσοι δεν πάρουν άσυλο»	01 10 16
305. 890.000 οι πρόσφυγες στη Γερμανία	01 10 16
306. Παραδοχή Μουζάλα για αστοχίες	01 10 16
307. Κλίντον και Τραμπ συμφωνούν: Η Μέρκελ είναι η «αγαπημένη» τους ηγέτιδα	30 09 16
308. Στο έλεος απαιτήσεων των διακινητών	30 09 16
309. Γκ. Κνάους: Η Ευρώπη παίζει ρώσικη ρουλέτα με το προσφυγικό	30 09 16
310. Στρατηγική πώλωσης από Μαξίμου	30 09 16
311. Ξεπέρασαν τις 14.000 οι εγκλωβισμένοι	30 09 16

πρόσφυγες στα νησιά	
312. Η Τουρκία ζητεί τερματισμό επιχείρησης NATO	30 09 16
313. Μητσοτάκης για προσφυγικό: Στην πρώτη γραμμή τα ζητήματα ασφαλείας	29 09 16
314. Σύσκεψη στο Μαξίμου τη Δευτέρα για τις επιπτώσεις του προσφυγικού στη Λέσβο	29 09 16
315. Ελεύθεροι οι τέσσερις κατηγορούμενοι για βιασμό 16χρονου	29 09 16
316. Ενταση και επεισόδια στο Ρέθυμνο, πορεία διαμαρτυρίας στη Χίο	29 09 16
317. Συστάσεις Κομισιόν για το Δουβλίνο	29 09 16
318. «Σκοπιμότητα διαρροών» βλέπει το Μαξίμου πίσω από το δημοσίευμα των FT	29 09 16
319. Κατεπείγουσα ερώτηση της Ε. Βόζεμπεργκ για τις καταγγελίες Βουδούρη	29 09 16
320. Συστάσεις στην Ελλάδα για επαναφορά του «Δουβλίνου II» - Μόνο μεμονωμένες επιστροφές, λέει ο Αβραμόπουλος	28 09 16
321. ΝΔ για προσφυγικό: Να απαντήσει η κυβέρνηση στις καταγγελίες Βουδούρη	28 09 16
322. Ξυδάκης: Αναπάντητα τα αιτήματά μας προς την Ευρώπη για το προσφυγικό	28 09 16
323. Συγκέντρωση και πορεία για το προσφυγικό στην πόλη της Χίου	28 09 16
324. Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει η Χίος	28 09 16
325. Θα περιτειχίσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
326. Φοβούνται για την ασφάλειά τους οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου στη Χίο	27 09 16
327. Εμφαση στην ενίσχυση των συνόρων	27 09 16
328. Handelsblatt: Καμιά συζήτηση για το χρέος πριν το 2018, επιμένει το Βερολίνο	26 09 16
329. Γ. Μουζάλας: Παλεύουμε με νύχια και με δόντια για τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας	25 09 16
330. Η συντηρητική παράταξη στη Γερμανία συσπειρώνεται	25 09 16
331. Και η παραπληροφόρηση διακινείται στη Μόρια...	25 09 16
332. Το προσφυγικό στο επίκεντρο συνόδου του ΟΗΕ	25 09 16
333. Σύνεση στο προσφυγικό	25 09 16
334. «Δρόμοι της φωτιάς» οι φράκτες της Ευρώπης	25 09 16
335. Σπαράγματα εικόνων και ζωής	25 09 16
336. Ανθρωποι και ποντίκια στο ίδιο υπόστεγο...	25 09 16
337. Το παράδοξο της Ουγγαρίας	25 09 16
338. Την Τετάρτη η έκθεση προόδου για την Ελλάδα	25 09 16
339. Μητσοτάκης: Η κυβέρνηση είναι ανίκανη	24 09 16

να διαχειριστεί το προσφυγικό	
340. Χωρίς διεθνείς πτήσεις κινδυνεύει να μείνει η Χίος	24 09 16
341. Τσίπρας: Στη Σύνοδο ακούστηκαν φωνές για φράχτες και τείχη	24 09 16
342. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
343. Σύνοδος Βιέννης: έμφαση στη βαλκανική οδό	24 09 16
344. Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
345. Εκθεση ΜΚΟ: Σε επισφαλείς συνθήκες περίπου 1.500 ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	23 09 16
346. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
347. Εγκλωβισμένοι στην Ελλάδα	23 09 16
348. Ο κόσμος του ντοκιμαντέρ στη Μυτιλήνη	23 09 16
349. «Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
350. Επεισόδια και προσαγωγές τη νύχτα στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο	23 09 16
351. Σε αδιέξοδο οι «εγκλωβισμένοι» και η Λέσβος	23 09 16
352. Αιχμές Βουδούρη κατά «συστήματος Μουζάλα»	23 09 16
353. Σε 16 έτη θα φύγουν οι μετανάστες, λέει η Διεθνής Αμνηστία	23 09 16
354. Κυρ. Μητσotάκης: Επαναφορά Συμβουλίων ΑΕΙ	23 09 16
355. Τσίπρας: Ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης έως το τέλος Οκτωβρίου	23 09 16
356. Ο Σόιμπλε στηρίζει δημοσίως Ζεεχόφερ	23 09 16
357. Επαναβεβαίωση της συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας	23 09 16
358. Βουδούρης: Υπάρχουν πολύ σημαντικές σκιές στο υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής	22 09 16
359. Αραγε Χίος, όπως Ουγγαρία;	22 09 16
360. Δήμαρχος Λέσβου: «Προσωρινή λύση το πλωτό κέντρο φιλοξενίας»	22 09 16
361. «Τις πρώτες λέξεις μού τις έμαθαν οι αστυνομικοί»	22 09 16
362. Κνάους: «Ελλειψη σοβαρότητας στο προσφυγικό»	22 09 16
363. Χίος: Διαμάχη και καμία συγκεκριμένη πρόταση	22 09 16
364. Ένα αγόρι ζητά από τον Ομπάμα να του φέρει τον μικρό Ομπράν	22 09 16
365. Μπακογιάννη: « Η επιτροπή πόθεν έσχες έχει ποινικές ευθύνες»	22 09 16

366. Τον εξοπλισμό Κούρδων εξετάζουν οι ΗΠΑ	22 09 16
367. «Σκληρό ροκ» από τη Ν.Δ. για τις άδειες	22 09 16
368. Αλ. Τσίπρας κατά ρατσισμού	22 09 16
369. Τσίπρας: Εμπλεκόμενοι σε πραξικοπήματα δεν είναι ευπρόσδεκτοι στην Ελλάδα	22 09 16
370. Δεν δόθηκε άσυλο στους τρεις από τους οκτώ Τούρκους στρατιωτικούς	21 09 16
371. Πολιτική σύγκρουση για την «καταραμένη» Αμυδαλέζα	21 09 16
372. Κλιμάκωση αντιδράσεων στη Χίο	21 09 16
373. Καταφύγιο σε χωράφια, αποθήκες και στον δρόμο	21 09 16
374. ΝΔ για Αμυδαλέζα: «Υποχρεώθηκαν να ανοίξουν τον χώρο που έλεγαν Κολαστήριο»	21 09 16
375. Μειωμένα κατά 345 εκατ. τα τουριστικά έσοδα το επτάμηνο σε σχέση Ομε πέρυσι	21 09 16
376. Στήριξη των ΗΠΑ ζήτησε ο Τσίπρας	21 09 16
377. ΝΔ: Εκτός ελέγχου και πάλι το προσφυγικό με ευθύνη της κυβέρνησης	20 09 16
378. Αβραμόπουλος: Η Ε.Ε. αύξησε τη βοήθεια προς τους πρόσφυγες το 2016	20 09 16
379. Τόσκα: Δύο διμοιρίες των ΜΑΤ στη Λέσβο	20 09 16
380. Κέρι: Μεγαλύτερη από ποτέ η ανάγκη για ενωμένη Ευρώπη	20 09 16
381. Αναζητώντας συμμάχους στην Ευρώπη	20 09 16
382. Ενταση στη Λέσβο - συνελήφθησαν εννέα αλλοδαποί για την πυρκαγιά στη Μόρια, στάχτη το hot spot	20 09 16
383. Μέρκελ: «Στην προσφυγική κρίση δεν τα κάναμε όλα σωστά»	20 09 16
384. Τσίπρας: Κοινό μέτωπο για αντιμετώπιση του προσφυγικού	20 09 16
385. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
386. Τη δυνατότητα συγκυβέρνησης απέκτησε η AfD	20 09 16
387. Μίνι Σύνοδος Αυστρίας: Στόχος να μπει τέλος στην «κουλτούρα του καλωσορίσματος»	19 09 16
388. Μέρκελ μετά την ήττα: Αποδέχομαι την ευθύνη, έτοιμη για αλλαγή στάσης στο προσφυγικό	19 09 16
389. Μητσοτάκης: Πιο ακριβή από τις εκλογές η παραμονή της κυβέρνησης	18 09 16
390. Δ.Σ. ΕΝΠΕ: Υπέρ της επικαιροποίησης του σχεδιασμού για το προσφυγικό με τη συμμετοχή των περιφερειών	17 09 16
391. Αυτοκριτική Μέρκελ πριν από τις εκλογές	17 09 16

για τη Γερουσία του Βερολίνου	
392. Αυστρία: Ενταξη στην «ομάδα του Βίζεγκραντ» ζητά η Ακροδεξιά	17 09 16
393. Ρέντσι: «Σημειώθηκε πολύ μικρό βήμα προόδου, η Ευρώπη κινδυνεύει»	17 09 16
394. Αβραμόπουλος: Εκτακτη χρηματοδότηση 108 εκατ. προς Βουλγαρία για το προσφυγικό	17 09 16
395. Η άγνοια γέννησε αυτόν τον φόβο»	17 09 16
396. Το προσφυγικό διχάζει τη Γερμανία	17 09 16
397. Ετινγκερ: Να αυξηθεί η χρηματοδότηση της Frontex για χώρες όπως η Ελλάδα	17 09 16
398. ΟΗΕ: 21 εκατ. πρόσφυγες παγκοσμίως	17 09 16
399. «Οχι» φορέων σε νέα hotspots σε Λέσβο, Χίο	17 09 16
400. Συνάντηση Τσίπρα- Ερντογάν στις 21 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη, υπό τη σκιά του μεταναστευτικού	16 09 16
401. Θεσσαλονίκη: Σχέδιο 7 σημείων για το προσφυγικό από το ΕΛΚ	16 09 16
402. Η πιο μολυσματική ασθένεια...	16 09 16
403. Μπουτάρης: «Δεν είμαι Ν.Δ. αλλά στηρίζω τον Μητσοτάκη, είναι ο πιο καλός από όλους»	16 09 16
404. Γ. Μουζάλας: Το 90% των προσφυγόπουλων έχει εμβολιαστεί	16 09 16
405. Κριτική Μητσοτάκη κατά κυβέρνησης και Ε.Ε. για το προσφυγικό	16 09 16
406. Αβραμόπουλος: Αρχές Οκτωβρίου τα εγκαίνια του «διαδόχου» της Frontex	16 09 16
407. Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά	16 09 16
408. Σουλτς: Οι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης εγκατέλειψαν τη Γερμανία στο προσφυγικό	16 09 16
409. Με το βλέμμα στη Βουλγαρία	16 09 16
410. Νέο κρούσμα ξενοφοβίας στη Γερμανία	16 09 16
411. Επικοινωνία Αλέξη Τσίπρα με Αγκελα Μέρκελ	16 09 16
412. Παυλόπουλος: «Η Ευρώπη θα υπάρξει με ένα πρόσωπο, αλλιώς δεν θα υπάρξει»	15 09 16
413. Μπρατισλάβα: Με ατζέντα «Νότου» ο Τσίπρας στην Σύνοδο	15 09 16
414. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Περισσότερα από 3,7 εκατ. παιδιά πρόσφυγες δεν έχουν πρόσβαση σε σχολείο	15 09 16
415. Αξιοποίηση των ΗΠΑ στο προσφυγικό	15 09 16
416. Το προσφυγικό απαιτεί σχέδιο	15 09 16
417. Βούτσης στο Συμβούλιο της ΕΕ: «Ευθύνη όλων μας το προσφυγικό»	15 09 16
418. Βολές Βουλγαρίας κατά ΕΕ για έλλειψη	15 09 16

αλληλεγγύης στο προσφυγικό	
419. Δ. Αβραμόπουλος: Ανάγκη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στο προσφυγικό	15 09 16
420. Το «στοίχημα» της Μπρατισλάβας	15 09 16
421. Σ. Λαμπρινίδης: Δεν δικαιολογείται η υιοθέτηση μέτρων αποκλεισμού των προσφύγων	15 09 16
422. ΟΗΕ: Χωρίς πρόσβαση στην εκπαίδευση 3,7 εκ. προσφυγόπουλα	15 09 16
423. Ασφυκτική η κατάσταση σε Χίο και Λέσβο	15 09 16
424. Επικοινωνία Τσίπρα - Μέρκελ για Ευρωμεσογειακή και Μπρατισλάβα	15 09 16
425. Επίθεση μελών της Χ.Α. σε δημοσιογράφους στη Χίο	15 09 16
426. Τσίπρας: «Σωστό βήμα» η δήλωση Γιουνκέρ πως η Ε.Ε. δεν είναι αρκούντως κοινωνική	14 09 16
427. Υπέρ της απόφασης της ΠΕΔ Κρήτης για τους πρόσφυγες το δημοτικό συμβούλιο Ηρακλείου	14 09 16
428. Αμεση βοήθεια από την Ε.Ε. ζητά η Βουλγαρία για το προσφυγικό	14 09 16
429. Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου	14 09 16
430. Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
431. Δεκτή η παραίτηση Βουδούρη από τον πρωθυπουργό	14 09 16
432. Γιουνκέρ: Η Ε.Ε. βρίσκεται σε «υπαρξιακή κρίση»	14 09 16
433. Τα όπλα σίγησαν χθες στη Συρία	14 09 16
434. ΝΔ: «Η παραίτηση Βουδούρη, κορυφή του παγόβουνου της κυβερνητικής ανεπάρκειας»	13 09 16
435. ΣΥΡΙΖΑ Χανίων: «Η Κρήτη δεν εξαιρείται από τις υποχρεώσεις για το προσφυγικό»	13 09 16
436. Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16
437. Οδ. Βουδούρης: Πιο έντιμο να υποβάλω την παραίτησή μου	13 09 16
438. Eurorol: 272.070 αφίξεις μεταναστών στην ΕΕ το 2016	13 09 16
439. Περισσότεροι από 60.000 οι μετανάστες στην Ελλάδα	13 09 16
440. Προσωρινή αναβολή της παραίτησης Οδ. Βουδούρη	13 09 16
441. Πραγματοποιήθηκε η συνάντηση Τόσκα-Μουζάλα με Καζνέβ για το προσφυγικό	12 09 16
442. Η Κέιτ Μπλάνσεντ στο πλευρό του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες	12 09 16

443. Στη Βιέννη ο Αλέξης Τσίπρας για το προσφυγικό	12 09 16
444. Παραιτείται από Γεν.Γραμματέας ο Οδ. Βουδούρης μετά την «ασυμφωνία» με Γ. Μουζάλα	12 09 16
445. 3.574 ασυνόδευτοι ανήλικοι...	12 09 16
446. Πάνω από 13.000 πρόσφυγες στα ελληνικά νησιά – έκρυθμη κατάσταση σε Λέσβο και Χίο	12 09 16
447. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
448. Ο Ντε Μεζιέρ και η ανησυχία του Βερολίνου	12 09 16
449. Τα «φαντάσματα» επιστρέφουν	11 09 16
450. Γ. Χαν: «Να βοηθήσουν όλες οι χώρες στην κατανομή των προσφύγων	11 09 16
451. Η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας και το προσφυγικό	11 09 16
452. Το λυκόφως, η καγκελαρία και η Μέρκελ	11 09 16
453. «Υπομονή μέχρι τον Δεκέμβριο»	11 09 16
454. Τσίπρας: Διερευνούμε, δεν αμφισβητούμε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ	11 09 16
455. Δ. Αβραμόπουλος: Η κατανομή των προσφύγων σημαίνει αλληλεγγύη στην πράξη	10 09 16
456. Αρλέμ Ντεζίρ στην «Κ»: Η Γαλλία στηρίζει τις θαρραλέες μεταρρυθμίσεις	10 09 16
457. Επί τάπητος τα προβλήματα του Νότου	10 09 16
458. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16
459. Η προσφυγική κρίση απειλεί τον τουρισμό από τη νέα σεζόν	10 09 16
460. Η «πρόκληση» του προσφυγικού στη Σύνοδο της Ρόδου	10 09 16
461. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
462. Τι προβλέπει η Διακήρυξη των Αθηνών	09 09 16
463. Τσίπρας: «Το μέλλον της Ευρώπης διακυβεύεται στη Μεσόγειο»	09 09 16
464. Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
465. κρίσιμη συνάντηση Μέρκελ - Ζεεχόφερ	09 09 16
466. Ασφάλεια, σταθερότητα στη Μεσόγειο Θάλασσα	09 09 16
467. Αλ. Τσίπρας: Φιλοευρωπαϊκή πρωτοβουλία η Ευρωμεσογειακή Σύνοδος	09 09 16
468. Συναντήσεις Μουζάλα για το προσφυγικό σε Βρυξέλλες και Τουρκία	08 09 16
469. Θολό τοπίο για την τύχη του «Δουβλίνου»	08 09 16
470. Εκκλήση Μέρκελ για μετριοπάθεια	08 09 16
471. «Συνεχίζεται η συνεργασία με την	08 09 16

Τουρκία»	
472. Η «εξέγερση των Πομερανών»	08 09 16
473. Προσφυγικό: η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή	07 09 16
474. Αναβάθμιση δομών φιλοξενίας στη Β. Ελλάδα	07 09 16
475. Οικονομία και προσφυγικό στο επίκεντρο της επικοινωνίας Τσίπρα - Τουσκ	06 09 16
476. Μπακογιάννη: Η Ελλάδα έχει σηκώσει δυσανάλογο βάρος στο προσφυγικό	06 09 16
477. Αποσυμφόρηση νησιών τον επόμενο μήνα	06 09 16
478. Γερμανία: «Η οργή κατευθύνεται προς όλα τα κόμματα»	06 09 16
479. Στην ατζέντα, ΔΕΘ, Σύνοδος, προσφυγικό	06 09 16
480. Μουζάλας: Προς εσωτερική κατανάλωση οι δηλώσεις ντε Μεζιέρ	06 09 16
481. Η προσφυγική κρίση «απομονώνει» τη Μέρκελ	06 09 16
482. Η ανησυχία της Αθήνας	06 09 16
483. ΗΠΑ και Ρωσία δεν συμφώνησαν για το Συριακό	06 09 16
484. Καμία αλλαγή στη διακυβέρνηση του Μεκλεμβούργου	06 09 16
485. Κομισιόν: Υπό αναθεώρηση ο κανονισμός του Δουβλίνου για τους πρόσφυγες	05 09 16
486. Για το προσφυγικό στον ΟΗΕ	04 09 16
487. Σκληρή απάντηση Μουζάλα στις δηλώσεις Ντε Μεζιέρ	04 09 16
488. Γερμανία: Εκλογές-βαρόμετρο στο Μεκλεμβούργο	04 09 16
489. Γεμίζουν πάλι Χίος - Μυτιλήνη	04 09 16
490. Αγνωστος «Χ» ξανά η Τουρκία	03 09 16
491. Δώδεκα πρόσφυγες διασώθηκαν ανοιχτά της Λέρου	03 09 16
492. Βίζα και προσφυγικό στη συνάντηση Γιούνκερ, Τουσκ με Ερντογάν	03 09 16
493. Από παιδί του πολέμου στη Συρία, τώρα «παιδί της Μέρκελ»	03 09 16
494. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
495. Μετανάστευση και κρίση	02 09 16
496. "Εκάβη, μια πρόσφυγας στη Δήλο" ανεβαίνει στο αρχαίο θέατρο Δήλου	02 09 16
497. Κουρτς: Οι πρόσφυγες να σταματούν στη Λέσβο και στη Λαμπεντούζα	02 09 16
498. Συνάντηση Μουζάλα με Τούρκο πρέσβη	02 09 16
499. Μπαράζ επαφών Ε.Ε. με Αγκυρα για προσφυγικό	02 09 16
500. Φόβος στα νησιά λόγω κλοπών και επεισοδίων	01 09 16

501. Το προσφυγικό στην ατζέντα του ΟΑΣΕ	01 09 16
502. Χιλιάδες πρόσφυγες χάνονται στη Μεσόγειο	01 09 16
503. «Καμπανάκι» από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο για την ελονοσία	01 09 16

Πίνακας 4: Συνθήκες Διαβίωσης - Προσφυγικές Δομές

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Δυο σκηνές κήκαν εκτός του hot spot της Μόριας	27 02 17
2. Για τροφή και ρουχισμό δίνουν τα λεφτά τους οι πρόσφυγες	20 02 17
3. Τραγικές ελλείψεις στην Πέτρου Ράλλη επισημαίνει το Αίτημα	17 02 17
4. «Στην Ελλάδα πεθαίνουμε λίγο λίγο κάθε μέρα»	10 02 17
5. Απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης διαπιστώνει η Διεθνής Αμνηστία	08 02 17
6. Δ.Α.: «Ελλείψεις στις εγκαταστάσεις του Ελληνικού»	07 02 17
7. Το πρωί ένταση, το μεσημέρι συνεννόηση	07 02 17
8. Πρόσφυγες, μετανάστες και κοινωνική ασφάλιση	06 02 17
9. Κάτι κινείται στο Σχιστό	06 02 17
10. Οι άσχημες συνθήκες και το φαγητό των Δανών τούς οδήγησαν σε απεργία πείνας	06 02 17
11. Διαμαρτυρία με απεργία πείνας από τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	05 02 17
12. Αποχή μεταναστών από το φαγητό στο στρατόπεδο Κορίνθου	01 02 17
13. Εργασίες αναβάθμισης και θερμαινόμενες σκηνές στη Μόρια	01 02 17
14. Το «μπαλάκι» στην κυβέρνηση ρίχνει η Ύπατη Αρμοστεία	27 01 17
15. Σκιά θανάτου πάνω από τις σκηνές	27 01 17
16. Ύπ. Αρμοστεία: Μουζάλας και Ε.Ε. υπεύθυνοι για τις δομές φιλοξενίας	26 01 17
17. Ο κοινωνικός αποκλεισμός... σε νέο επίπεδο	19 01 17
18. «Χρειάζονται νέα Κέντρα Κράτησης στα νησιά σήμερα, όχι αύριο»	19 01 17
19. Με πολύ αργούς ρυθμούς η φιλοξενία προσφύγων σε διαμερίσματα	18 01 17
20. Μουζάλας: Καλές συνθήκες για τους πρόσφυγες και στα νησιά	16 01 17
21. «Αυτοψία» στο Σχιστό από τους Γ. Γαβρίλη και Γ. Λαγουδάκη	13 01 17
22. Ελέω φόβου, δεν μπαίνουν στο «Λέσβος»	12 01 17
23. Στο αρματαγωγό «Λέσβος» 300 πρόσφυγες	12 01 17
24. Στο αρματαγωγό «Λέσβος» 500 πρόσφυγες	11 01 17

25.Καράβι του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για τους πρόσφυγες	10 01 17
26.Σε ξενοδοχεία της Λέσβου ευάλωτες ομάδες προσφύγων	10 01 17
27.Τραγική παραμένει η κατάσταση στη Μόρια [BINTEO]	09 01 17
28.Θαμμένες στο χιόνι οι σκηνές προσφύγων στη Μόρια	08 01 17
29.«Κλείστε τους καταυλισμούς, τα λεφτά στους πρόσφυγες»	22 12 16
30.Λύση για τη ρευματοδότηση του καταυλισμού στη Σούδα	21 12 16
31.Απειλήσαν με αυτοκτονία 4 πρόσφυγες	21 12 16
32.Κρύο, φήμες και απειλές αυτοκτονίας	20 12 16
33.«Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
34.Διαμαρτυρία προσφύγων έξω από το κέντρο φιλοξενίας Ωραιοκάστρου	05 12 16
35.Παγώνοντας στη Μαλακάσα	02 12 16
36.Αδιέξοδα	02 12 16
37.Αυτοί δεν είναι άνθρωποι;	01 12 16
38.Αναμένουμε εξηγήσεις	01 12 16
39.Στο έλεος της κακοκαιρίας οι πρόσφυγες στους καταυλισμούς	01 12 16
40.Πρόσφυγες ένα με το κύμα και η πόλη στολίζεται για τις γιορτές...	01 12 16
41.Φωτιά σε δομή φιλοξενίας στη Νέα Καβάλα Κιλκίς	29 11 16
42.Ξενοφοβική στροφή και με τη βούλα	28 11 16
43.Πολύ αργά για δάκρυα, καιρός για μέτρα	26 11 16
44.Πρωτοβουλίες του ΟΗΕ μετά το τραγικό συμβάν στο hot spot της Μόριας	25 11 16
45.Εγκαινιάστηκε η νέα δομή φιλοξενίας προσφύγων στο Κουτσόχερο Λάρισας	24 11 16
46.Η νεροποντή ώθησε τους πρόσφυγες σε εξέγερση	10 11 16
47.Οι άθλιες συνθήκες γεννούν τη βία	09 11 16
48.Αθήνα, ένας φιλόξενος δήμος	09 11 16
49.Γιούνκερ προς πρόσφυγες: Η Γερμανία δεν είναι η μόνη επιλογή	07 11 16
50.Πυρκαγιά σε σκηνή στο Κέντρο Φιλοξενίας Ωραιοκάστρου	02 11 16
51.Πυρκαγιά κοντά στο κέντρο κράτησης προσφύγων της Μόριας	31 10 16
52.Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
53.Καρκινοπαθής εγκαταλελειμμένος σε δωμάτιο φθηνού ξενοδοχείου	28 10 16
54.«Δεν φταίει η Κομισιόν για επεισόδια σε hotspots»	27 10 16
55.«Δεν υπάρχει πολιτική βούληση να	19 10 16

αλλάξουν οι συνθήκες»	
56.«Σκόπιμα άσχημες οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων»	18 10 16
57.Αποσυμφόρηση και βελτίωση συνθηκών για τους πρόσφυγες στη Σάμο	11 10 16
58.«Υπάρχουν πολύ σοβαρές ελλείψεις στην πληροφόρηση και την ασφάλεια των προσφύγων»	26 09 16
59.Hot spot σημαίνει και καυτό σημείο	23 09 16
60.Χίος: μισάωρη βροχή «έπνιξε» δομές φιλοξενίας	23 09 16
61.Βελτιωμένη μεν, Αμυγδαλέζα δε	21 09 16
62.Χιλιάδες πρόσφυγες χωρίς στέγη στη Μυτιλήνη [Βίντεο]	20 09 16
63.Η Κρήτη υποδέχεται 2.000 πρόσφυγες	13 09 16
64.Σε μικρές δομές η φιλοξενία των προσφύγων	09 09 16
65.Ανοιχτή επιστολή εθελοντών για το κέντρο φιλοξενίας Γιαννιτσών	02 09 16
66.Πυρκαγιά σε κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στην Κω	02 09 16
ΑΥΓΗ	
67.Κάηκαν δυο σκηνές στον εξωτερικό χώρο του hot spot της Μόριας	27 02 17
68.Ελλάδα: Από το Ωραιόκαστρο έως τη συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας	23 02 17
69.Μετεώρη ζωή	19 02 17
70.Διαμαρτυρία προσφύγων στην παλιά εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Καβάλας	24 01 17
71.Μετεώρη ζωή. Ένα οδοιπορικό στο Ελληνικό	19 02 17
72.Δημ. Αβραμόπουλος: Λύση για τους πρόσφυγες τώρα	18 02 17
73.Στη Μόρια επιστρέφουν οι μετανάστες που φιλοξενούνταν στο αρματαγωγό «Λέσβος»	11 02 17
74.Οι πρόσφυγες του Ελληνικού μιλούν: Ούτε σχολείο, ούτε ζεστό νερό, μόνο παυσίπονα και κακό φαγητό	10 02 17
75.Τα ελάχιστα που ισχύουν στις υπόλοιπες δομές φιλοξενίας, ζητούν οι πρόσφυγες του Ελληνικού	09 02 17
76.Διεθνής Αμνηστία: Άθλιες οι συνθήκες για τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	08 02 17
77.«Αυτοψία» Διεθνούς Αμνηστίας σε κέντρα φιλοξενίας: «Ακατάλληλα για μακροχρόνια διαμονή»	08 02 17
78.Διεθνής Αμνηστία: Μεγάλες ελλείψεις στον καταυλισμό του Ελληνικού	07 02 17
79.Αντιπαραθέσεις με φόντο τα προβλήματα των προσφύγων	07 02 17
80.Ένταση στη δομή φιλοξενίας στο Ελληνικό	06 02 17

81.Καταγγελίες και προτάσεις από Γιατρούς Χωρίς Σύνορα και γιατρούς της Λέσβου	03 02 17
82.Εργασίες στη Μόρια και αντιδράσεις για τους θανάτους προσφύγων	02 02 17
83.Στη Μόρια ο Γ. Μουζάλας για την τοποθέτηση σκηνών	01 02 17
84.Διεθνής Αμνηστία: Οι θάνατοι προσφύγων δεν θα πρέπει να απομονωθούν από τις συνθήκες διαβίωσης	01 02 17
85.Μεταφέρονται σταδιακά οι πρόσφυγες από τη Μόρια	31 01 17
86.Παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών στον καταυλισμό της Μόριας	31 01 17
87.Γιατροί του Κόσμου: Οδύνη για τον τρίτο νεκρό, μέσα σε μία εβδομάδα, στη Μόρια	30 01 17
88.Human Rights Watch: «Προστατεύστε τους πρόσφυγες από την κακοκαιρία»	24 01 17
89.«Τα πρόσωπα των παιδιών αποτελούν έκκληση στη συνείδησή μας»	18 01 17
90.Μυτιλήνη: Έφτασαν 62 οικίσκοι προκειμένου να αντικαταστήσουν σκηνές στον καταυλισμό της Μόριας	17 01 16
91.Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Οι πρόσφυγες πεθαίνουν από το κρύο στην Ευρώπη	14 01 17
92.Άρχισε η μεταφορά προσφύγων στο αρματαγωγό	13 01 17
93.Μόλις 61 πρόσφυγες από τη Μόρια δέχθηκαν να επιβιβασθούν στο «Λέσβος»	13 01 17
94.Γ. Μουζάλας: Πετύχαμε το στοίχημα του ξεχειμωνιάσματος στην ενδοχώρα, κακή η κατάσταση στα νησιά (Video)	13 01 17
95.Αγώνας δρόμου για να προστατευθούν οι πρόσφυγες από το κρύο	12 01 17
96.Θεσσαλονίκη: Σε ξενοδοχεία μεταφέρθηκαν πρόσφυγες που ζούσαν σε σκηνές στο Βαγιοχώρι	12 01 17
97.Πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για να στεγαστούν οι πρόσφυγες που μένουν σε σκηνές θαμμένες στο χιόνι	11 01 17
98.Μάχη με τα χιόνια: Εικόνες από τους καταυλισμούς προσφύγων στην Softex και τη Μόρια (Video)	11 01 17
99.Θεσσαλονίκη: Σε ετοιμότητα το Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής για την αντιμετώπιση αναγκών στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων	11 01 17
100. Πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού στη Λέσβο για την φιλοξενία προσφύγων	10 01 17
101. Σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενοδοχεία 75 πρόσφυγες από τον καταυλισμό της Μόριας	10 01 17

102. Κομισιόν: Ανεπαρκείς οι συνθήκες υποδοχής των μεταναστών στην Ελλάδα	09 01 17
103. Στα ερείπια του κάτω κάστρου της Μυτιλήνης βρήκαν καταφύγιο οι πρόσφυγες	09 01 17
104. Αντιμέτωποι με το ψύχος και σήμερα οι πρόσφυγες, στον καταυλισμό της Μόριας	08 01 17
105. Αντιμέτωποι με το πολιτικό ψύχος πρόσφυγες και μετανάστες στη Μυτιλήνη	07 01 17
106. Ελπίδες για θέρμανση στον καταυλισμό της Σούδας Χίου	23 12 16
107. Τροποποίηση λεωφορειακής γραμμής για τις μετακινήσεις προσφύγων στην Ελευσίνα	23 12 16
108. Ακόμα στο κρύο οι πρόσφυγες της Σούδας στη Χίο	22 12 16
109. Χίος: Ξανά ρεύμα στον καταυλισμό της Σούδας, με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου	22 12 16
110. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων στη διυπουργική με εκπροσώπους του ΟΗΕ	16 12 16
111. Υ. Α. του ΟΗΕ: Να δοθεί μεγαλύτερη στήριξη στην Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου	09 12 16
112. Με γκαζάκια και αυτοσχέδιες φωτιές ζεσταίνονται ακόμα στη Μόρια	04 12 16
113. Οικίσκοι αντικαθιστούν τις σκηνές στο κέντρο φιλοξενίας της Μαλακάσας	02 12 16
114. Οι πρόσφυγες αντιμέτωποι με τον χιονιά και το κρύο	01 12 16
115. Διαμαρτυρία προσφύγων σε Ωραιόκαστρο και Διαβατά για τις συνθήκες διαβίωσης	01 12 16
116. Ολοκληρώθηκε η μεταφορά των προσφύγων από την Πέτρα Ολύμπου	01 12 16
117. Σε εξέλιξη η διαδικασία αποχώρησης προσφύγων από τον χώρο φιλοξενίας στην Πέτρα Ολύμπου	30 11 16
118. Ο Δήμος Χίου είπε «όχι» σε χώρο φιλοξενίας προσφύγων	29 11 16
119. Πυρκαγιά το πρωί στο hot spot στα Οινόφυτα - Δεν υπήρξε τραυματισμός	25 11 16
120. Εγκαινιάστηκε και η ανακαινισμένη δομή φιλοξενίας στο Κουτσόχερο Λάρισας	24 11 16
121. Εγκαινιάστηκε η ανακαινισμένη δομή φιλοξενίας της Ριτσώνας	23 11 16
122. Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
123. Θεσσαλονίκη: Δύο πολυκατοικίες για τους πρόσφυγες	19 11 16
124. Νέο κέντρο φιλοξενίας 1.000 ατόμων και κέντρο κράτησης στη Χίο	15 11 16
125. Human Rights Watch: Ο χειμώνας έρχεται	09 11 16

για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα	
126. Διεθνής Αμνηστία: Οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων παραμένουν σκόπιμα κακές	18 10 16
127. Η διοικητική κράτηση επέστρεψε, με τα ίδια προβλήματα	11 10 16
128. Απομακρύνθηκαν οι πρόσφυγες από το κολυμβητήριο της Μυτιλήνης	07 10 16
129. Σε διαμερίσματα και σε σπίτια οικογενειών οι πρώτοι πρόσφυγες	28 09 16
130. Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
131. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
132. Στάχτη μεγάλο μέρος του χοτ σποτ της Μόριας - Άστεγοι εκατοντάδες πρόσφυγες	20 09 16
133. Δήμος Ρεθύμνου: Να μείνουν οι πρόσφυγες στα σπίτια και να στηριχθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση	15 09 16
134. «Ναι» στην φιλοξενία 2.000 προσφύγων στην Κρήτη, αποφάσισε η Περιφερειακή Ένωση Δήμων	13 09 16
135. Επίσκεψη Δούρου - Φρεκόν στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στον Σκαρμαγκαά	07 09 16
136. Κως: Πυρκαγιά σε καταυλισμό προσφύγων	02 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
137. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
138. Δραστική μείωση προσφυγικών ροών προς Ε.Ε.	14 02 17
139. Βελτίωση των συνθηκών στη Μόρια	03 02 17
140. Ένωση Ιατρών Λέσβου: «Στρατόπεδο εξόντωσης προσφύγων το κέντρο κράτησης στη Μόρια»	02 02 17
141. «Θα πεθάνουμε χωρίς φωτιά»	31 01 17
142. Ανοιχτή επικοινωνία Αβραμόπουλου με πέντε δημάρχους	21 01 17
143. Δυσμενείς συνθήκες στους καταυλισμούς προσφύγων	13 01 17
144. Μόλις 40 πρόσφυγες πήγαν στο «Λέσβος»	13 01 17
145. Με καθυστέρηση η στέγαση προσφύγων από τη Μόρια	12 01 17
146. Σε πολεμικό πλοίο οι πρόσφυγες της Μόριας	11 01 17
147. «Έξοδος» προσφύγων από Μαλακάσα	30 12 16
148. «Όχι» σε νέα κέντρα φιλοξενίας	22 12 16
149. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
150. Προβλήματα με νερό, ρεύμα στη Σούδα	20 12 16
151. «Δεν ανεχόμαστε άλλο το βάρος του προσφυγικού»	13 12 16

152. Πρόταση δημιουργίας νέου κέντρου στη Χίο	09 11 16
153. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
154. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
155. 5.600 πρόσφυγες ζουν μακριά από την οικογένεια	03 11 16
156. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
157. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
158. Το 2016, τρεις φορές φονικότερο του 2015 στη Μεσόγειο	26 10 16
159. Διεθνής Αμνηστία: Κριτική σε Ε.Ε. και Αθήνα για το προσφυγικό	18 10 16
160. Άνω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
161. Σταδιακά η α΄ φάση αποσυμφόρησης νησιών	06 10 16
162. Συγκέντρωση και πορεία για το προσφυγικό στην πόλη της Χίου	28 09 16
163. Άνθρωποι και ποντίκια στο ίδιο υπόστεγο...	25 09 16
164. Και η παραπληροφόρηση διακινείται στη Μόρια...	25 09 16
165. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
166. Σε 16 έτη θα φύγουν οι μετανάστες, λέει η Διεθνής Αμνηστία	23 09 16
167. Καταφύγιο σε χωράφια, αποθήκες και στον δρόμο	21 09 16
168. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
169. Δ.Σ. ΕΝΠΕ: Υπέρ της επικαιροποίησης του σχεδιασμού για το προσφυγικό με τη συμμετοχή των περιφερειών	17 09 16
170. Ασφυκτική η κατάσταση σε Χίο και Λέσβο	15 09 16
171. Υπέρ της απόφασης της ΠΕΔ Κρήτης για τους πρόσφυγες το δημοτικό συμβούλιο Ηρακλείου	14 09 16
172. ΣΥΡΙΖΑ Χανίων: «Η Κρήτη δεν εξαιρείται από τις υποχρεώσεις για το προσφυγικό»	13 09 16
173. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
174. Αναβάθμιση δομών φιλοξενίας στη Β. Ελλάδα	07 09 16
175. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16

Πίνακας 5: Κυβέρνηση

Εφημερίδα των Συντακτών	
1. Προτεραιότητες	13 02 17
2. Το πρωί ένταση, το μεσημέρι συνεννόηση	07 02 17
3. Κοτζιάς στις Βρυξέλλες για προσφυγικό και διεθνείς σχέσεις	06 02 17
4. Γ. Μουζάλας: «Ψευδής η είδηση για απεργία πείνας στο Ελληνικό»	06 02 17
5. Γ. Μουζάλας: Νόμιμη ανθρωπιστική διαδρομή για τους πρόσφυγες	03 02 17
6. Στη Μόρια ο Γ. Μουζάλας μετά τους θανάτους μεταναστών	31 01 17
7. Γ. Μουζάλας: «Αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας, θα δώσουμε λύση»	31 01 17
8. Ο Κουρουμπλής άκουσε τα προβλήματα των νησιωτών	28 01 17
9. Προβολή στα νησιά του προσφυγικού	26 01 17
10.Μεγαλοκαρδία	26 01 17
11.Σύσκεψη για την προβολή των νησιών της προσφυγικής κρίσης	25 01 17
12.Ασκήσεις ύφους	23 01 17
13.Στη Λέσβο Μουζάλας – Αβραμόπουλος	18 01 17
14.Οικονομία και προσφυγικό ενώνουν Αθήνα και Ρώμη	18 01 17
15.Ο Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης επιβεβαιώνει το ηθικό πλεονέκτημα της Αριστεράς	17 01 17
16.Σε έλλειψη οργάνωσης οφείλεται η απουσία τους από τις δομές φιλοξενίας	17 01 17
17.Μουζάλας: Καλές συνθήκες για τους πρόσφυγες και στα νησιά	16 01 17
18.«Μαζί θα σώσουμε ζωές»	14 01 17
19.«Στα Εξάρχεια μας απασχολεί η εγκληματικότητα και όχι η διακίνηση των ιδεών»	14 01 17
20.«Δολοφονία χαρακτήρα για να πέσει ο ΣΥΡΙΖΑ»	14 01 17
21.Περισσότερη ευρωπαϊκή αλληλεγγύη στην Ελλάδα ζητά ο Μουζάλας	13 01 17
22.Μοίρασε... ευθύνες ο Μουζάλας	09 01 17
23.Χαμόγελα, selfies και από σπόντα... Άνθιμος	07 01 17
24.Αλ. Τσίπρας: Μεγάλο το κοινωνικό έλλειμμα της χώρας	05 01 17
25.«Κανένας πρόσφυγας δεν θα περάσει το χειμώνα στο κρύο»	05 01 17
26.Σαμιώτες προς Κουρουμπλή: Πολλά χρόνια «μοναξιάς»	01 01 17
27.«Οι ΜΚΟ δεν μπορούν να λειτουργούν ανεξέλεγκτα»	01 01 17
28.Αλ. Τσίπρας: Έχουμε πλεόνασμα ηθικής και αξιών	29 12 16

29.Πρόσφυγες με ταυτότητα και μετρητά	29 12 16
30.Ηλεκτρονική κάρτα προσφύγων και νέα κέντρα κράτησης»	28 12 16
31.Τσίπρας σε προσφυγόπουλα: Εμείς κάνουμε ό,τι μπορούμε, αλλά...	24 12 16
32.Από τον Απρίλιο η αποσυμφόρηση των νησιών	24 12 16
33.Νέα χρονιά με το βλέμμα στις αγορές	22 12 16
34.«Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
35.Επιστολή Μουζάλα στην Ε.Ε. για τη μεταφορά μεταναστών	08 12 16
36.Άμυνα και επίθεση από Μουζάλα	05 12 16
37.Διαψεύδει τον ΣΚΑΪ το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής	03 12 16
38.Πιτέλα-Κουρουμπλής στις Βρυξέλλες με οικονομία και προσφυγικό	01 12 16
39.«Εκτός από συναίνεση αναζητούμε και λύσεις»	28 11 16
40.«Η Ν.Δ. έχει συνταχθεί με ακροδεξιά στοιχεία»	27 11 16
41.Ο Μουζάλας κατονομάζει τη Χ.Α. για τις επιθέσεις στη Χίο	25 11 16
42.«ΝΔ και δήμος Χίου μας βάζουν εμπόδια»	24 11 16
43.Αμβλύθηκαν τα πάθη στο Μέγαρο	23 11 16
44.Επικρίσεις Μουζάλα εναντίον δημάρχων στα νησιά	21 11 16
45.Ζητείται συναίνεση	14 11 16
46.Έρχεται και μας απλώνει το χέρι	14 11 16
47.«Φιλοξενούμε πονεμένους ανθρώπους που πρέπει να ξαναβρούν ένα όραμα»	13 11 16
48.Επείγουσα έρευνα για τις απελάσεις	10 11 16
49.«Τα παχιά λόγια δεν βοηθούν»	03 11 16
50.Στην Κρήτη για το προσφυγικό στις 25 Νοεμβρίου ο Γιάννης Μουζάλας UPD	02 11 16 (11 03 17)
51.Σήμερα στον Μουζάλα οι δημάρχοι της Κρήτης - Συνάντηση και με Καμίνη	02 11 16 (11 03 17)
52.Ζητάει περικόπη κονδυλίων σε χώρες με «μειωμένη αλληλεγγύη»	28 10 16
53.Προσφυγικό	25 10 16
54.ΣΥΡΙΖΑ: «Ακροδεξιό παραλήρημα Γεωργιάδη για το προσφυγικό»	24 10 16
55.Το υπουργείο διαψεύδει την Ύπατη Αρμοστεία	21 10 16
56.Χρέος και αξιολόγηση στη... βαλίτσα για Βρυξέλλες UPD	20 10 16
57.Ο Αναστάσιος Σαλτερής στη θέση του Οδυσσέα Βουδούρη UPD	19 10 16
58.Στην πρωτεύουσα του Βελγίου για χρέος και σύνοδο κορυφής	18 10 16
59.«Να μην γίνουν οι πρόσφυγες το νέο	12 10 16

αντικείμενο ρατσιστικής προπαγάνδας»	
60.«Στη διάθεση της Βουλής για τις συκοφαντίες που μου αποδίδονται»	11 10 16
61.Χωρίς τον Γιάννη Μουζάλα η σύσκεψη στην Κρήτη για το προσφυγικό UPD	09 10 16 (Τ. Ε. 11 03 17)
62.Οι παρεμβάσεις για το προσφυγικό στο Β. Αιγαίο	08 10 16
63.Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα	03 10 16
64.«Η μετακίνηση δεν μπορεί να γίνει μαζικά και βίαια»	02 10 16
65.Σύσκεψη στο Μαξίμου για το προσφυγικό ζήτημα στη Λέσβο	30 09 16
66.Η Μέρκελ, ο Τσίπρας και το προσφυγικό	29 09 16
67.ΣΥΡΙΖΑ... εναντίον κυβέρνησης στο Κιλκίς	26 09 16
68.«Θα υποδεχτούμε χιλιάδες πρόσφυγες από την Ελλάδα»	26 09 16
69.Μουζάλας για Βουδούρη: «Προχωράμε παρακάτω»	25 09 16
70.«Να υπάρχει διαμερισμός της ευθύνης και των βαρών»	24 09 16
71.Προσφυγικό, αξιολόγηση και ΔΝΤ	24 09 16
72.Αναζητώντας κοινό τόπο στη Βιέννη	23 09 16
73.Επόμενος σταθμός... Βιέννη UPD	23 09 16
74.Περαστικοί από την Αμυδαλέζα	22 09 16
75.Στήριξη από ΗΠΑ για χρέος και προσφυγικό	21 09 16
76.Μέτρα εκτόνωσης της κατάστασης ανακοίνωσε ο Γ. Μουζάλας	21 09 16
77.Χρέος και Κυπριακό στο επίκεντρο των επαφών Τσίπρα	20 09 16
78.Νίκη χωρίς αντίκρισμα	20 09 16
79.Στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ο Αλέξης Τσίπρας	19 09 16
80.Απάντηση Μουζάλα στα περί δημιουργίας νέων χοτ σποτ στη Χίο	16 09 16
81.Τέλος στα σενάρια δημιουργίας κέντρου φιλοξενίας στη Λέσβο	16 09 16
82.Εγκώμια Βερολίνου για Μουζάλα	15 09 16
83.«Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	15 09 16
84.Το παρασκήνιο της παραίτησης Βουδούρη	14 09 16
85.Θετικά αποτιμά το Μαξίμου την ομιλία Γιούνκερ	14 09 16
86.Δεκτή από τον πρωθυπουργό η παραίτηση Βουδούρη	13 09 16
87.Και τώρα σηκώνει τα μανίκια	13 09 16
88.Σε μικρές δομές η φιλοξενία των προσφύγων	09 09 16
89.«Είναι πια καιρός η Ευρώπη να δώσει το μήνυμα εξόδου από την κρίση»	08 09 16

90. Δηλώσεις εκτός τόπου και χρόνου	07 09 16
91. Συνομιλία Τσίπρα-Τουσκ για Brexit, πακέτο Γιούνκερ, προσφυγικό	06 09 16
92. Μουζάλας: Μας γυρίζουν πίσω οι δηλώσεις ντε Μεζιέρ	04 09 16
93. Μεταφορά προσφύγων στην ηπειρωτική χώρα από τα νησιά	04 09 16
ΑΥΓΗ	
94. Γ. Μουζάλας: Μόλις 689 προσλήψεις για της πρόσφυγες	23 02 17
95. Δεν υπέγραψε ο Γ. Μουζάλας το τελικό κείμενο της διάσκεψης στη Βιέννη	10 02 17
96. Γ. Μουζάλας: Οι καθυστερήσεις της Ύπατης Αρμοστείας και τα άμεσα βήματα στη Μόρια	31 01 17
97. Γ. Μουζάλας: Άμεση διερεύνηση των αιτιών που προκάλεσαν τους θανάτους στην Μόρια	30 01 17
98. "Προτεραιότητά μας η καλύτερη δυνατή μεταχείριση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών"	20 01 17
99. Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής: Δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης προσφύγων και μεταναστών	20 01 17
100. Στη Μυτιλήνη ο Γιάννης Μουζάλα	15 01 17
101. Γ. Μουζάλας: Πετύχαμε το στοίχημα του ξεχειμωνιάσματος στην ενδοχώρα, κακή η κατάσταση στα νησιά (Video)	13 01 17
102. Γ. Μουζάλας: «Η Ε.Ε. πρέπει να αποκαταστήσει την ευθύνη που έχει αναλάβει για τη μετεγκατάσταση των προσφύγων»	06 01 17
103. Γ. Μουζάλας: Δομές φιλοξενίας που θα ικανοποιούν τις ανάγκες των προσφύγων	06 01 17
104. Γ. Μουζάλας: Κανένας πρόσφυγας και μετανάστης δεν είναι πλέον στο κρύο	05 01 17
105. Γ. Μουζάλας: Από τον Μάρτιο η προσφορά χρημάτων στους πρόσφυγες	02 01 17
106. Γ. Μουζάλας: «Στις καινούργιες επεξεργασίες του Δουβλίνου διαβλέπουμε τα παλιά λάθη»	29 12 16
107. Γ. Μουζάλας: Ηλεκτρονική κάρτα μεταναστών, κατάργηση των συσσιτίων και 8.000 νέες θέσεις φιλοξενίας	28 12 16
108. Γ. Μουζάλας στην "Αυγή της Κυριακής": Τον Απρίλιο θα ξεκινήσει η αποσυμφόρηση των νησιών	25 12 16
109. Το Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής διαψεύδει δημοσίευμα της WSJ για «εξαφανισμένους» πρόσφυγες	08 12 16
110. Επιστολή Μουζάλα για μεταφορά	08 12 16

μεταναστών από τα νησιά στην ενδοχώρα	
111. Πένθος και αποκαΐδια στη Μόρια	26 11 16
112. Γ. Μουζάλας: Δήμος και Ν.Δ. υπεύθυνη για την κατάσταση στη Χίο	25 11 16
113. Τηλεφωνική επικοινωνία Τσίπρα - Μουζάλα για την τραγωδία στη Μόρια	25 11 16
114. Ο Δ. Βίτσας στα εγκαίνια της δομής φιλοξενίας προσφύγων στο Κουτσόχερο	23 11 16
115. Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
116. Ν. Τόσκας: Οι ακραίοι που λένε να φύγουν τώρα οι πρόσφυγες από το Χίο δεν προσφέρουν λύση	21 11 16
117. Αν. Καββαδία: Πώς ακριβώς εννοείτε την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη;	16 11 16
118. Νέο κέντρο φιλοξενίας 1.000 ατόμων και κέντρο κράτησης στη Χίο	15 11 16
119. Έρευνα για τις καταγγελίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ	10 11 16
120. Σύσκεψη για τον εγκλωβισμό προσφύγων στη Χίο, με «επαναδιατύπωση» της κυβερνητικής πρότασης	09 11 16
121. Μουζάλας και Τόσκας ζητούν να ελεγχθεί η διαδικασία επαναπροώθησης στην Τουρκία 10 Σύρων αιτούντων άσυλο	09 11 16
122. Νέα παραίτηση γεν. γραμματέα στο υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής	04 11 16
123. Νέα δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων προσφυγόπουλων	04 11 16
124. Σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, την ερχόμενη Τρίτη, με θέμα το προσφυγικό ζήτημα στη Χίο	02 11 16
125. Συνάντηση Μουζάλα με τη Συντονιστική Επιτροπή της ΠΕΔ Κρήτης για το προσφυγικό	01 11 16
126. «Εντός των επόμενων ημερών» οι ανακοινώσεις Μουζάλα για τις καταγγελίες της Ύπατης Αρμοστείας	28 10 16
127. Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
128. Ορκίστηκε ο νέος γενικός γραμματέας Υποδοχής Αν. Σαλτέρης	24 10 16
129. Ο Γ. Μουζάλας ζήτησε από τον Μ. Σουλτς να αναλάβει ενεργό δράση στο προσφυγικό	20 10 16
130. Γ. Μουζάλας προς Σουλτς: Κίνδυνος «παγώματος» του προγράμματος μετεγκατάστασης	20 10 16
131. Ο Αν.Σαλτερής νέος γγ Υποδοχής Προσφύγων	19 10 16
132. Ανάγκη αποσυμφόρησης και βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	12 10 16
133. Οι επτά δράσεις της κυβέρνησης για το	11 10 16

προσφυγικό στη Σάμο	
134. Μαξίμου για το προσφυγικό: Θα αποσυμφορηθεί η Λέσβος	07 10 16
135. «Τηρούνται οι προβλεπόμενοι όροι στους διαγωνισμούς για τη σίτιση προσφύγων»	04 10 16
136. Ρεσιτάλ μικροπολιτικής από τον Κυρ. Μητσοτάκη για το προσφυγικό	27 09 16
137. Εντολές Τσίπρα για επιτάχυνση στο προσφυγικό	28 09 16
138. Νέοι χώροι φιλοξενίας στα νησιά του Ανατ. Αιγαίου	27 09 16
139. «Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	23 09 16
140. Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
141. Ν. Τόσκας από Αμυγδαλέζα: Δεν υπάρχουν καταραμένοι τόποι, υπάρχουν καταραμένες συνθήκες	21 09 16
142. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
143. Γ. Μουζάλας: Δεν θα δημιουργηθεί νέο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στη Λέσβο	20 09 16
144. Ν. Τόσκας: Μαύρες συμμαχίες τύπου Μπαλτάκου, μόνο κακό κάνουν στον τόπο	20 09 16
145. Σύσκεψη για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης της κατάστασης στη Λέσβο	20 09 16
146. Αν. Μιχαηλίδης: Δύσκολη η κατάσταση στη Χίο, αλλά φαινόμενα αυτόκλητων σερίφιδων δεν θα γίνουν ανεκτά	15 09 16
147. Δεκτή η παραίτηση Βουδούρη από τον πρωθυπουργό	14 09 16
148. Ευρωπαϊκό μηχανισμό μετεγκατάστασης προσφύγων ζητούν Μουζάλας-Τόσκας	13 09 16
149. Συναντήσεις του Γ. Μουζάλα, σε Βρυξέλλες και Τουρκία για το προσφυγικό	08 09 16
150. Προσφυγικό: Σύσκεψη την Παρασκευή υπό τον Γ. Μουζάλα για τα προβλήματα στη Χίο	07 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
151. Μουζάλας: Πρόσφυγες εξαφανίζονται και δεν μπορούμε να τους επιστρέψουμε	24 02 17
152. Τι είπε ο Τσίπρας σε μαθητές της Λέρου για το προσφυγικό και τον Αντετοκούμπο	21 02 17
153. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
154. Το προσφυγικό, αιτία εσωκομματικών προστριβών στον ΣΥΡΙΖΑ	17 02 17
155. Έκτακτη ενίσχυση 1,68 εκατ. ευρώ για τους κτηνοτρόφους των νησιών του Αιγαίου	08 02 17
156. Προσφυγικό: Ευθύνες από Μουζάλα σε ξενοδόχους και μέλη της ΝΔ για την	03 02 17

κατάσταση στα νησιά	
157. Μουζάλας: Υπήρχε σχέδιο, αλλά δεν υπήρχαν χώροι	02 02 17
158. Μπαράζ τουρκικών υπερπητήσεων	02 02 17
159. Επικοινωνία Τσίπρα – Μέρκελ για Κυπριακό, σχέσεις Ε.Ε - Τουρκίας και προσφυγικό	01 02 17
160. Μουζάλας κατά Υπατης Αρμοστείας	31 01 17
161. Συζητήσεις για κέντρο κλειστού τύπου στη Λέσβο	18 01 17
162. Ξεκίνησε η επίσημη καταγραφή των ΜΚΟ στην Ελλάδα	02 01 17
163. Μουζάλας: Χρήματα αντί συσιτίου στους πρόσφυγες	29 12 16
164. «Όχι» σε νέα κέντρα φιλοξενίας	22 12 16
165. Έλεγχος ροών από Frontex στα σύνορα	14 12 16
166. Καταγραφή όλων των ΜΚΟ με δράση στη χώρα μας	09 12 16
167. Κυπριακό, Τουρκία και Προσφυγικό στην ατζέντα της συνάντησης Τσίπρα - Ολάντ	03 12 16
168. Επαφές Μουζάλα στις Βρυξέλλες για το προσφυγικό	02 12 16
169. Επικοινωνία Τσίπρα - Μέρκελ για Τουρκία, πρόσφυγες	02 12 16
170. Τουρκία και προσφυγικό στην ατζέντα της τηλεφωνικής συνομιλίας Τσίπρα-Μέρκελ	01 12 16
171. ΣΥΡΙΖΑ «κατά» ΣΥΡΙΖΑ για το προσφυγικό	01 12 16
172. Κυβέρνηση υπό πίεση σε πολλά μέτωπα	27 11 16
173. Σχέδιο Β για μεταφορά προσφύγων	26 11 16
174. Ασκήσεις ψυχραιμίας και επικρίσεις από τον Μουζάλα	26 11 16
175. Μουζάλας: «Δεν θα απεγκλωβίσουμε άμεσα τα νησιά»	25 11 16
176. Βέλη Μουζάλα κατά Δήμου Χίου και Ν.Δ.	25 11 16
177. Μουζάλας: Τοπική αυτοδιοίκηση και ΝΔ εμποδίζουν τη λύση για τους πρόσφυγες	24 11 16
178. Μουζάλας: Νέα κέντρα παρά τις αντιδράσεις	22 11 16
179. Τζανακόπουλος: «Να σταματήσει το ΔΝΤ να πατάει σε δύο βάρκες»	21 11 16
180. Προσφυγικό: Νέα έκκληση από Γ. Μουζάλα για προσωπικό	18 11 16
181. Απείχε η Ελλάδα από τη ψηφοφορία του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού	17 11 16
182. Ομπάμα-Τσίπρας: Συζήτηση για προσφυγικό, επενδύσεις και ασφάλεια	16 11 16
183. Η υπομονή των νησιωτών εξαντλείται	15 11 16
184. Πρόταση δημιουργίας νέου κέντρου στη Χίο	09 11 16
185. Πρέσβης ΗΠΑ: Η επιτυχία της Ελλάδας	08 11 16

είναι συνδεδεμένη με την επιτυχία της Ευρώπης	
186. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
187. Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
188. Προσφυγικό: Η Χίος στο επίκεντρο σύσκεψης στο Μαξίμου την Τρίτη	02 11 16
189. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
190. Περικοπή κονδυλίων για χώρες που δεν δέχονται πρόσφυγες ζητά ο Τσίπρας	28 10 16
191. Τσίπρας: «Δεν θα επιτρέψουμε σε κανένα να αμφισβητήσει σπιθαμή ελληνικής γης»	28 10 16
192. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
193. Συνάντηση Κοτζιά- Ερό: Στρατηγική η εταιρική σχέση μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας	25 10 16
194. Η «απάντηση» Μουζάλα για τις περί τα οικονομικά κατηγορίες Βουδούρη	25 10 16
195. Τσίπρας: Μέτρα για το χρέος μέσα στο 2016	24 10 16
196. Τσίπρας: Τήρηση των συμφωνιών από όλους	22 10 16
197. Αλέξης Τσίπρας: Στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης η Ελλάδα στις αρχές του 2017	21 10 16
198. Σε Eurogroup, θεσμούς και ΔΝΤ παρέπεμψε η Μέρκελ τον Τσίπρα	21 10 16
199. Τσίπρας: «Η Ελλάδα κουβαλά όλο το βάρος στο προσφυγικό»	20 10 16
200. Βίτσας: «Η συνοχή της Ε.Ε. θα κριθεί στο προσφυγικό»	20 10 16
201. Ενεργό ρόλο Σουλτς ζητεί ο Μουζάλας	20 10 16
202. Ενεργό συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το προσφυγικό ζήτησε ο Μουζάλας από τον Σουλτς	19 10 16
203. Κοτζιάς: Το ΥΠΕΞ δεν παρασύρθηκε από το τηλεγράφημα του ΑΠΕ	19 10 16
204. Μουζάλας: Έχω στοχοποιηθεί από μερίδα του ΣΥΡΙΖΑ	15 10 16
205. Άνω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
206. Ο Αλ. Φλαμπουράρης επικεφαλής σύσκεψης για το προσφυγικό	11 10 16
207. Μαξίμου για Λέσβο: Προτεραιότητες αποσυμφόρηση και επιτάχυνση διαδικασιών για άσυλο	07 10 16
208. Νίκος Κοτζιάς: «Τρελαμένοι όσοι θέτουν ζήτημα τσάμικου»	05 10 16
209. Παραδοχή Μουζάλα για αστοχίες	01 10 16

210. Στρατηγική πόλωσης από Μαξίμου	30 09 16
211. «Σκοπιμότητα διαρροών» βλέπει το Μαξίμου πίσω από το δημοσίευμα των FT	29 09 16
212. Σύσκεψη στο Μαξίμου τη Δευτέρα για τις επιπτώσεις του προσφυγικού στη Λέσβο	29 09 16
213. Ξυδάκης: Αναπάντητα τα αιτήματά μας προς την Ευρώπη για το προσφυγικό	28 09 16
214. Τσίπρας: Στη Σύνοδο ακούστηκαν φωνές για φράχτες και τείχη	24 09 16
215. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
216. Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
217. Τσίπρας: Ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης έως το τέλος Οκτωβρίου	23 09 16
218. Σε 16 έτη θα φύγουν οι μετανάστες, λέει η Διεθνής Αμνηστία	23 09 16
219. Πολιτική σύγκρουση για την «καταραμένη» Αμυγδαλέζα	21 09 16
220. Αλ. Τσίπρας κατά ρατσισμού	22 09 16
221. Στήριξη των ΗΠΑ ζήτησε ο Τσίπρας	21 09 16
222. Τόσκας: Δύο διμοιρίες των ΜΑΤ στη Λέσβο	20 09 16
223. Τσίπρας: Κοινό μέτωπο για αντιμετώπιση του προσφυγικού	20 09 16
224. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
225. Επικοινωνία Αλέξη Τσίπρα με Αγκελα Μέρκελ	16 09 16
226. Γ. Μουζάλας: Το 90% των προσφυγόπουλων έχει εμβολιαστεί	16 09 16
227. Βούτσης στο Συμβούλιο της ΕΕ: «Ευθύνη όλων μας το προσφυγικό»	15 09 16
228. Το «στοίχημα» της Μπρατισλάβας	15 09 16
229. Αξιοποίηση των ΗΠΑ στο προσφυγικό	15 09 16
230. Μπρατισλάβα: Με ατζέντα «Νότου» ο Τσίπρας στην Σύνοδο	15 09 16
231. Τσίπρας: «Σωστό βήμα» η δήλωση Γιουνκέρ πως η Ε.Ε. δεν είναι αρκούντως κοινωνική	14 09 16
232. Οδ. Βουδούρης: Πιο έντιμο να υποβάλω την παραίτησή μου	13 09 16
233. Προσωρινή αναβολή της παραίτησης Οδ. Βουδούρη	13 09 16
234. Πραγματοποιήθηκε η συνάντηση Τόσκα-Μουζάλα με Καζνέβ για το προσφυγικό	12 09 16
235. Παραιτείται από Γεν.Γραμματέας ο Οδ. Βουδούρης μετά την «ασυμφωνία» με Γ. Μουζάλα	12 09 16

236. Στη Βιέννη ο Αλέξης Τσίπρας για το προσφυγικό	12 09 16
237. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
238. Τσίπρας: Διερευνούμε, δεν αμφισβητούμε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ	11 09 16
239. Η «πρόκληση» του προσφυγικού στη Σύνοδο της Ρόδου	10 09 16
240. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16
241. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
242. Ασφάλεια, σταθερότητα στη Μεσόγειο Θάλασσα	09 09 16
243. Αλ. Τσίπρας: Φιλοευρωπαϊκή πρωτοβουλία η Ευρωμεσογειακή Σύνοδος	09 09 16
244. Τσίπρας: «Το μέλλον της Ευρώπης διακυβεύεται στη Μεσόγειο»	09 09 16
245. Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
246. Συναντήσεις Μουζάλα για το προσφυγικό σε Βρυξέλλες και Τουρκία	08 09 16
247. Σύσκεψη υπό τον Γ. Μουζάλα για τη Χίο	07 09 16
248. Προσφυγικό: η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή	07 09 16
249. Στην ατζέντα, ΔΕΘ, Σύνοδος, προσφυγικό	06 09 16
250. Μουζάλας: Προς εσωτερική κατανάλωση οι δηλώσεις ντε Μεζιέρ	06 09 16
251. Η ανησυχία της Αθήνας	06 09 16
252. Οικονομία και προσφυγικό στο επίκεντρο της επικοινωνίας Τσίπρα - Τουσκ	06 09 16
253. Σκληρή απάντηση Μουζάλα στις δηλώσεις Ντε Μεζιέρ	04 09 16
254. Εγκλωβισμένοι στην Ελλάδα χιλιάδες αιτούντες άσυλο	04 09 16
255. Για το προσφυγικό στον ΟΗΕ	04 09 16
256. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
257. Συνάντηση Μουζάλα με Τούρκο πρέσβη	02 09 16
258. Το προσφυγικό στην ατζέντα του ΟΑΣΕ	01 09 16

Πίνακας 6: Διαδηλώσεις - Διαμαρτυρίες

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι φίλοι του πέθαναν από το κρίο	28 02 17
2. Στήριξη εργαζομένων του ΕΣΠ στους συμβασιούχους του Ασύλου	10 02 17
3. Διαμαρτυρία με απεργία πείνας από τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	05 02 17
4. Διαμαρτυρία προσφύγων έξω από το κέντρο φιλοξενίας Ωραιοκάστρου	05 12 16
5. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τους	03 02 17

Θανάτους προσφύγων	
6. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τους θανάτους προσφύγων	03 02 17
7. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας και αλληλεγγύης για το προσφυγικό	03 02 17
8. Συγκεντρώσεις υπέρ των προσφύγων σε όλη την Κρήτη	30 01 17
9. «Σαθρό εξιτήριο» σε απεργό πείνας	27 01 17
10. Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
11. Κύμα συμπαράστασης στον απεργό πείνας Μοχάμεντ Α	17 01 17
12. Κινητοποιήσεις συμπαράστασης στους Βάσκους ακτιβιστές	02 01 17
13. Αλληλεγγύη στους Βάσκους ακτιβιστές και τους πρόσφυγες	30 12 16
14. Νέα διαδήλωση υπέρ των προσφύγων στο Παρίσι	27 11 16
15. Μαζική πορεία προσφύγων στη Μυτιλήνη	27 11 16
16. Αντιφασιστικό συλλαλητήριο-απάντηση στη Χίο	24 11 16
17. Σε αντιφασιστική συγκέντρωση καλεί τους Χιώτες η Επιτροπή «Λάθρα;»	24 11 16
18. Αντιφασιστική συγκέντρωση κατά Χ.Α. στη Λέσβο	16 11 16
19. Η νεροποντή ώθησε τους πρόσφυγες σε εξέγερση	10 11 16
20. Αντιπαράθεση για το προσφυγικό	31 10 16
21. Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
22. Ακόμα μια πορεία διαμαρτυρίας στη Μυτιλήνη	27 10 16
23. Δυναμική αντιπολεμική πορεία σε οκτώ πόλεις	21 10 16
24. Η Αθήνα διαδηλώνει αντιπολεμικά και υπέρ των προσφύγων	21 10 16
25. Αντιπολεμικές διαδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα	20 10 16
26. Κάλεσμα στις αντιπολεμικές διαδηλώσεις	20 10 16
27. Πρόσφυγες απέκλεισαν την είσοδο του hotspot στη Χίο	20 10 16
28. Ηχηρό όχι στο φασισμό βροντοφώναξε η Λέσβος	18 10 16
29. Δυναμικό «όχι στην ξενοφοβία και το ρατσισμό»	08 10 16
30. ΚΕΕΡΦΑ: Ξεσηκωμός αντιφασιστικός και αλληλεγγύης στους πρόσφυγες	04 10 16
31. ΔΕΘ με έξτρα λαρτζ μέτρα	08 09 16
32. Κινητοποίηση προσφύγων στον Κατσικά	02 09 16
33. Κραυγή αγωνίας από πρόσφυγες σε όλη τη χώρα	02 09 16

34.Καθιστική διαμαρτυρία προσφύγων έξω από γερμανικό προξενείο	02 09 16
35.Ειρηνικές διαμαρτυρίες προσφύγων σε Χίο και Λέσβο	01 09 16
ΑΥΓΗ	
36.Διαμαρτυρία προσφύγων στην παλιά εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Καβάλας	24 01 17
37.Ολιγόλεπτη κατάληψη ραδιοφωνικού σταθμού στην Πάτρα	20 01 17
38.Διαμαρτυρία προσφύγων σε Ωραιόκαστρο και Διαβατά για τις συνθήκες διαβίωσης	01 12 16
39.Κινητοποίηση στη Θέρμη για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης	30 11 16
40.Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
41.Πρόσφυγες από το City Plaza τίμησαν την επέτειο του Πολυτεχνείου	17 11 16
42.Διαμαρτυρία προσφύγων στη Χίο	20 10 16
43.Μυτιλήνη: Αντιρατσιστικό - αντιφασιστικό παλλεσβιακό συλλαλητήριο, το απόγευμα	18 10 16
44.Συγκέντρωση σήμερα στη Χίο «ενάντια στο μεταναστευτικό και προσφυγικό πρόβλημα»	28 09 16
45.Νέοι χώροι φιλοξενίας στα νησιά του Ανατ. Αιγαίου	27 09 16
46.Διαμαρτυρίες και στον Κατσικά Ιωαννίνων	03 09 16
47.Ολονύχτια διαμαρτυρία προσφύγων στη Θεσσαλονίκη: Ανοίξτε τα σύνορα	02 09 16
48.Καθιστική διαμαρτυρία προσφύγων στο ύψος του Χέρσου	01 09 16
49.Διαμαρτυρίες προσφύγων για τον εγκλωβισμό τους σε Λέσβο και Χίο	01 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
50.Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
51.Συγκέντρωση και πορεία για το προσφυγικό στην πόλη της Χίου	28 09 16
52.Φοβούνται για την ασφάλειά τους οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου στη Χίο	27 09 16
53.Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
54.Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16

Πίνακας 7: Είσοδος - Έξοδος και Άσυλο

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Πλήγμα στην προστασία η πρόταση για κοινό ευρωπαϊκό σύστημα Ασύλου	27 02 17
2. Αίσιο τέλος για 41 πρόσφυγες	27 02 17
3. Σήμα κινδύνου από σκάφος με πρόσφυγες	27 02 17
4. Σκάφος με πρόσφυγες εντοπίστηκε στη	23 02 17

Νεάπολη	
5. «Εκπτώσεις» στα ανθρώπινα δικαιώματα για διευκόλυνση απελάσεων;	22 02 17
6. Εκατόν πενήντα λυόμενα σε Κω, Λέσβο και Σάμο	20 02 17
7. Ελεύθερος ο Ζισάν Ελάχι μετά την κινητοποίηση	19 02 17
8. Κάλεσμα για εκδηλώσεις αλληλεγγύης στους πρόσφυγες	17 02 17
9. Έκλεψαν βάρκα για να επιστρέψουν στην Τουρκία	09 02 17
10. Πώς απαξιώνεται το πρόγραμμα μετεγκατάστασης	09 02 17
11. Ε.Ε.: Πειθώ και πιέσεις για αύξηση μετεγκατάστασης προσφύγων	08 02 17
12. Διάσωση προσφύγων σε ακυβέρνητο σκάφος	06 02 17
13. Κάτι κινείται στο Σχιστό	06 02 17
14. Ελεύθερος ο Μοχάμεντ Α.	04 02 17
15. Φεύγει για Ευρώπη ο πρόσφυγας-ψυχή του καταυλισμού Βασιλικών	01 02 17
16. «Να γιατί κινδυνεύω αν με απελάσετε στην Αίγυπτο»	01 02 17
17. Αίσιο τέλος για τους πρόσφυγες που έφτασαν στη Λακωνία	26 01 17
18. 45 μέρες απεργία πείνας για το αυτονόητο	26 01 17
19. Επίσπευση της καταγραφής αιτούντων άσυλο από την Υπηρεσία Ασύλου	26 01 17
20. Αύξηση απελάσεων από τον Φεβρουάριο	25 01 17
21. ΛΟΑΤ πρόσφυγες ζητούν άσυλο	22 01 17
22. Διαδήλωση να μην απελαθούν οι συμμαθητές τους	20 01 17
23. Μετεγκαταστάσεις με το σταγονόμετρο	17 01 17
24. «Οι χτύποι του πόνου μέσα στο κλουβί της φυλακής»	14 01 17
25. Τουρκική υπηκοότητα σε Σύρους και Ιρακινούς πρόσφυγες	07 01 17
26. «Επανεκκίνηση»	01 01 17
27. Η Γερμανία επισπεύδει την υποδοχή προσφύγων	29 12 16
28. Ζήτησαν άσυλο στην Ελλάδα και ξάφνου βρέθηκαν πίσω στο Ιράκ	28 12 16
29. Η οδύσσεια μιας ξεριζωμένης	23 12 16
30. Απίστευτη ταλαιπωρία στην Υπηρεσία Ασύλου	21 12 16
31. Κρύο, φήμες και απειλές αυτοκτονίας	20 12 16
32. Μόνη ελπίδα το άσυλο	18 12 16
33. Στο ίδιο καζάνι... βράζουμε όλοι	14 12 16
34. Frontex και στα βόρεια σύνορα	14 12 16
35. Ξαφνική αύξηση των προσφυγικών ροών σε	09 12 16

Λέσβο και Χίο	
36.Ξαναθυμήθηκε το Δουβλίνο η Ε.Ε.	09 12 16
37.Ξαναρχίζουν οι επιστροφές προσφύγων στην Ελλάδα	08 12 16
38.Νέα διορία στην Ελλάδα για το Δουβλίνο	08 12 16
39.Φέρνουν νέο σκληρό μοντέλο στο σύστημα ασύλου	06 12 16
40.Η λειτουργία των hotspots σε Ελλάδα (και Ιταλία) παραβιάζει... όλα τα δικαιώματα των προσφύγων!	06 12 16
41.Τους υποσχέθηκαν Ευρώπη, τους... ξεφόρτωσαν στο Σέιχ Σου	01 12 16
42.Παραβιάζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία ο εγκλεισμός των “παραβατικών” μεταναστών και προσφύγων»	30 11 16
43.Το ΣτΕ θα αποφανθεί για τις Επιτροπές Προσφύγων	30 11 16
44.Υποστηρίζουν... το άσυλο απελαύνουν τους πρόσφυγες	29 11 16
45.Ανησυχία για τα εχέγγρα ανεξαρτησίας των νέων Επιτροπών Προσφυγών	29 11 16
46.Έρευνες για τον εντοπισμό λέμβου με πρόσφυγες	26 11 16
47.Πολύ αργά για δάκρυα, καιρός για μέτρα	26 11 16
48.Ακυβέρνητο ιστιοφόρο με 42 μετανάστες στην Ιεράπετρα	25 11 16
49.Εντοπίστηκε βάρκα με 42 πρόσφυγες στην Ιεράπετρα	25 11 16
50.Η «αλληλεγγύη» τους βάφει τη Μεσόγειο κόκκινη...	18 11 16
51.Εντοπίστηκαν 19 πρόσφυγες στη Θάσο	16 11 16
52.Διάσωση δεκάδων προσφύγων σε Σάμο και Φαρμακονήσι	15 11 16
53.Ο εφιάλτης έγινε... όνειρο	07 11 16
54.Γιούνκερ προς πρόσφυγες: Η Γερμανία δεν είναι η μόνη επιλογή	07 11 16
55.Ο «χάρτης» των μετεγκαταστάσεων προσφύγων	03 11 16
56.Και 15 χρόνια στο... περίμενε	03 11 16
57.Ασά, ο μάγος από τη Δαμασκό	01 11 16
58.111 πρόσφυγες έφυγαν, χιλιάδες... περιμένουν	01 11 16
59.Στη Νεάπολη Βοιών 45 πρόσφυγες	01 11 16
60.Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
61.Ο παραλογισμός της ΕΛ.ΑΣ.	24 10 16
62.Μια παλαιότερη υπόσχεση	20 10 16
63.38 μήνες από τα χίλια κύματα μέχρι να βρει την Ιθάκη του	17 10 16
64.Αίσιο τέλος για τους 33 πρόσφυγες	12 10 16

65.Στον Εύδηλο Ικαρίας ιστιοφόρο με πρόσφυγες	12 10 16
66.Έρευνες στον μεσσηνιακό κόλπο για λέμβο με πρόσφυγες	12 10 16
67.Επισπεύδει τις απελάσεις το Βερολίνο	12 10 16
68.Συναγερμός στις λιμενικές αρχές για τον εντοπισμό σκάφους με πρόσφυγες	11 10 16
69.Δικαιώματα σε οπισθοχώρηση	11 10 16
70.Διάσωση προσφύγων σε Μεθώνη και Μήλο	10 10 16
71.Πάνω από εκατό πρόσφυγες στη Μήλο	09 10 16
72.Στη Μεθώνη οι 131 πρόσφυγες που βρέθηκαν στην Πύλο Μεσσηνίας	08 10 16
73.Εντοπίστηκαν 130 πρόσφυγες κοντά στη Μεθώνη	08 10 16
74.1.000 πρόσφυγες το μήνα από Ελλάδα και Ιταλία	07 10 16
75.Επανέρχεται ο Ντε Μεζιέρ στη Συνθήκη του Δουβλίνου	03 10 16
76.Σε εξέλιξη έρευνες για ναυάγιο ανοιχτά της Κω	29 09 16
77.«Θα υποδεχτούμε χιλιάδες πρόσφυγες από την Ελλάδα»	26 09 16
78.«Θα δεχόμαστε 500 πρόσφυγες το μήνα από Ελλάδα-Ιταλία»	25 09 16
79.Οι αριθμοί μιλούν μόνοι τους...	22 09 16
80.Περαστικοί από την Αμυγδαλέζα	22 09 16
81.Μετακινούμενοι μετανάστες και πρόσφυγες	22 09 16
82.Βελτιωμένη μεν, Αμυγδαλέζα δε	21 09 16
83.Διασώθηκαν οι 50 πρόσφυγες ανοιχτά της Κεφαλλονιάς	19 09 16
84.Γιατί πρέπει να προτείνουμε ένα ευρωπαϊκό σύστημα υποδοχής	16 09 16
85.«Εφαρμόστε το Δουβλίνο μέχρι να... αναθεωρηθεί»	05 09 16
86.Επαναπροώθηση προσφύγων στην Ελλάδα θέλει ο Γερμανός ΥΠ.ΕΣ.	04 09 16
ΑΥΓΗ	
87.Λέσβος: Πρόσφυγας σκαρφάλωσε στον κάβο για να μπει σε πλοίο	27 2 17
88.Δ. Αβραμόπουλος: Απογοητευτική η ανταπόκριση στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσφύγων	30 1 17
89.Ελλάδα: Από το Ωραιόκαστρο έως τη συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας	23 2 17
90.145 αφίξεις προσφύγων στη Χίο	23 02 17
91.Συνάντηση Αβραμόπουλου - Ντε Μεζιέρ: Η Ε.Ε. μεταθέτει την προστασία των προσφύγων σε τρίτες χώρες υποδοχής	22 02 17
92.Κλιμάκωση των απεργιακών κινητοποιήσεων σε περίπτωση μη	15 02 17

ικανοποίησης των αιτημάτων	
93.Απεργία των συμβασιούχων της Υπηρεσίας Ασύλου	11 02 17
94.Δύο πρόσφυγες επιχείρησαν να επιστρέψουν στην Τουρκία	09 02 17
95.Η μετεγκατάσταση αργεί όλο και περισσότερο	09 02 17
96.Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής: Στα ευρωπαϊκά κράτη η ευθύνη για τον αργό ρυθμό μετεγκατάστασης προσφύγων	08 02 17
97.Μυτιλήνη: Συνολικά 172 μετανάστες και πρόσφυγες πέρασαν στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 48ωρο	06 02 17
98.Υπηρεσία Ασύλου: 8.738 αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες τα τελευταία τρία χρόνια	01 02 17
99.Μηδενικές οι ροές μεταναστών το τελευταίο 24ωρο	26 01 17
100.Στο λιμάνι του Γερολιμένα ρυμουλκείται θαλαμηγός με μετανάστες	26 01 17
101.Οι πρόσφυγες στην Ευρώπη μέσω ελληνικών συνόρων	26 01 17
102. Sueddeutsche Zeitung: Αμφιβολίες για την εφαρμογή της συνθήκης του Δουβλίνου	14 01 17
103.Στα νησιά του βορείου Αιγαίου 112 νέοι μετανάστες και πρόσφυγες	02 01 17
104. Μηδενικές οι ροές προσφύγων στα νησιά του βορείου Αιγαίου	29 12 16
105.Αύξηση των αιτημάτων ασύλου κατά 593% τον Νοέμβριο του 2016, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου	29 12 16
106.Ογδόντα έξι πρόσφυγες διασώθηκαν στη Χίο από το Λιμενικό	28 12 16
107.ΕΕΔΑ: Τροποποιήστε Δουβλίνο και μεταναστευτική πολιτική της Ε.Ε.	23 12 16
108.Συνολικά 102 πρόσφυγες στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 24ωρο	21 12 16
109.Συνεργασία ΜΚΟ - διακινητών, σύμφωνα με έκθεση Frontex	17 12 16
110.Οι ευρωβουλευτές δεν βλέπουν με καλό μάτι την επαναφορά του Κανονισμού του «Δουβλίνου» για την Ελλάδα	15 12 16
111.Μετεγκατάσταση 1.100 προσφύγων στην Ιρλανδία έως τον Σεπτέμβριο του 2017	14 12 16
112.Άφαντες οι ευρωπαϊκές αξίες στις πολιτικές ασύλου της Ε.Ε.	11 12 16
113.Τις 222 έφτασαν οι αφίξεις στα νησιά χθες	10 12 16
114.Η Γερμανία ξεκινά πρόγραμμα επαναπατριsmού... προσφύγων	10 12 16
115.Διεθνής Αμνηστία για Ε.Ε.: Η πίεση στην Ελλάδα για τις επιστροφές βάσει Δουβλίνου	10 12 16

είναι «υποκριτική»	
116. Η πίεση στα νησιά θα αποσυμφορηθεί διά της... ευκολότερης απέλασης και κράτησης	09 12 16
117. Πρόοδο στην εφαρμογή του προγράμματος μετεγκατάστασης διαπιστώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	09 12 16
118. Πρόταση Κομισιόν: Να ξεπαγώσει ο Κανονισμός του Δουβλίνου	09 12 16
119. Δ. Αβραμόπουλος: Μόνο υπό προϋποθέσεις η επιστροφή μεταναστών στην Ελλάδα	08 12 16
120. Μακριά από τα θεμελιώδη δικαιώματα η Ε.Ε.	30 11 16
121. Πρόσφυγες εγκαταλείφθηκαν στον δάσος του Σέιχ Σου στη Θεσσαλονίκη από διακινητές	30 11 16
122. Ξεκίνησε μετακίνηση προσφύγων με σεβασμό στη συμφωνία	26 11 16
123. Ηράκλειο: Διασώθηκαν 42 πρόσφυγες, νότια της Ιεράπετρας	25 11 16
124. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Μείωση των αφίξεων προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη, αλλά αύξηση των θανάτων	23 11 16
125. Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
126. Επιστροφές προσφύγων από το Βέλγιο στην Ελλάδα ζητάει ο υφ. Μετανάστευσης Τεό Φράνκεν	15 11 16
127. Ο Αυστριακός ευρωβουλευτής Γιόζεφ Βαϊντενχόλζερ στο Κέντρο Φιλοξενίας Νέας Καβάλας	15 11 16
128. Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16
129. Κομισιόν: «Προχωρήστε με τη μετεγκατάσταση»	10 11 16
130. Απόδοση ιθαγένειας με αργούς ρυθμούς	09 11 16
131. Παρέμβαση Γιούνκερ για μετεγκατάσταση προσφύγων: «Δεν μπορείτε να διαλέγετε χώρα»	08 11 16
132. Μυτιλήνη: Στους 11.920 οι εγκλωβισμένοι πρόσφυγες στο βόρειο Αιγαίο	04 11 16
133. Νέα δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων προσφυγόπουλων	04 11 16
134. Με αποσκευές μια κιθάρα και τις ζωγραφιές τους	01 11 16
135. Στη Νεάπολη Βοιών μεταφέρονται οι πρόσφυγες που εντοπίστηκαν ανοιχτά των Αντικυθήρων	01 11 16
136. Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
137. Σταθερά χαμηλές οι προσφυγικές ροές	21 10 16

στα νησιά του βορείου Αιγαίου	
138. Σε καλό δρόμο βρίσκεται τις επανεγκαταστάσεις ο Δ. Αβραμόπουλος	20 10 16
139. Διασώθηκαν 30 πρόσφυγες	19 10 16
140. Μηδενικές οι προσφυγικές ροές, λόγω των ισχυρών ανέμων	19 10 16
141. Αφγανοί, οι ανεπιθύμητοι πρόσφυγες	16 10 16
142. Τόμας Ντε Μεζιέρ: Να σταλούν ειδικοί για ζητήματα ασύλου στην Ελλάδα	11 10 16
143. Μυτιλήνη: Περίπου 500 πρόσφυγες, πέρασαν στα νησιά του βορείου Αιγαίου, τις τελευταίες πέντε ημέρες	11 10 16
144. Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
145. Πάνω από 1.000 πρόσφυγες μετεγκαταστάθηκαν σε άλλες χώρες της Ε.Ε	03 10 16
146. Έκτακτη βοήθεια από την Κομισιόν και πρόδος στη διαχείριση του προσφυγικού	29 09 16
147. Μετεγκατάσταση 296 προσφύγων από την Ελλάδα	23 09 16
148. Αύξηση 132% στις αιτήσεις ασύλου στην Ελλάδα το δεύτερο τρίμηνο	22 09 16
149. Μυτιλήνη: Άλλοι 69 μετανάστες και πρόσφυγες στα νησιά του βορείου Αιγαίου το τελευταίο 24ωρο	22 09 16
150. Διεθνής Αμνηστία: Η παράλυση της Ευρώπης αφήνει χιλιάδες πρόσφυγες εγκλωβισμένους στην Ελλάδα (Video)	22 09 16
151. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
152. Στη Ζάκυνθο μεταφέρονται 50 πρόσφυγες που περισυνελέγησαν από ιστιοφόρο	19 09 16
153. Σταθερή η μεταναστευτική ροή προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τη Frontex	15 09 16
154. Σχεδόν 60.000 οι πρόσφυγες που βρίσκονται στην Ελλάδα	13 09 16
155. Ιστιοφόρο με δεκάδες πρόσφυγες μεταφέρεται στη Σάμο	13 09 16
156. Άλλοι 199 πρόσφυγες το τελευταίο 24ωρο σε Λέσβο και Χίο	07 09 16
157. Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	06 09 16
158. Στους 59.505 οι πρόσφυγες σε όλη τη χώρα	02 09 16
159. Στους 102 οι νεοεισερχόμενοι πρόσφυγες του τελευταίου 24ωρου	01 09 16
160. Σώοι οι 29 πρόσφυγες και μετανάστες στο σκάφος που έπλεε ακυβέρνητο στους Παξούς	01 09 16
161. Αυξημένες οι προσφυγικές ροές στη	01 09 16

Λέσβο	
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
162. Σε καθεστώς ασύλου πάνω από 10.000 άτομα	23 02 17
163. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
164. Δραστική μείωση προσφυγικών ροών προς Ε.Ε.	14 02 17
165. Μια ιδιαίτερη σύσκεψη 16 φορέων για το προσφυγικό	13 02 17
166. Κατάθεση αιτήματος ασύλου με τη βοήθεια γραφείου και... 480 ευρώ	12 02 17
167. Δ. Αβραμόπουλος: Τα κράτη της ΕΕ να επιταχύνουν τον ρυθμό μετεγκατάστασης	10 02 17
168. Καθυστερεί η διαδικασία μετεγκατάστασης προσφύγων	09 02 17
169. Κράτησαν τους συνοδούς για έλεγχο επί τετράωρο	06 02 17
170. Ένωση Ιατρών Λέσβου: «Στρατόπεδο εξόντωσης προσφύγων το κέντρο κράτησης στη Μόρια»	02 02 17
171. Το πέρασμα της Ειδομένης παραμένει ανοιχτό	02 02 17
172. Συνάντηση με τον υπουργό Ασφάλειας των ΗΠΑ, ζήτησε ο Δ. Αβραμόπουλος	01 02 17
173. Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου	30 01 17
174. Παράταση εσωτερικών ελέγχων στην Ε.Ε.	26 01 17
175. «Πυρά» ντε Μεζιέρ κατά Αθήνας για το προσφυγικό	24 01 17
176. 280.000 νέοι μετανάστες το 2016 στη Γερμανία	12 01 17
177. 86 νέες αφίξεις μεταναστών με πλαστικές βάρκες χθες, μόνον στη Λέσβο	28 12 16
178. «Όχι» σε νέα κέντρα φιλοξενίας	22 12 16
179. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
180. Προβλήματα με νερό, ρεύμα στη Σούδα	20 12 16
181. Συνεργασία ΜΚΟ - διακινητών, σύμφωνα με έκθεση Frontex	17 12 16
182. Έλεγχος ροών από Frontex στα σύνορα	14 12 16
183. Ανησυχίες από την ανοδική ροή μεταναστών	10 12 16
184. «Εξαφανίζονται» όταν απορρίπτεται η αίτηση ασύλου	09 12 16
185. Δανιήλ Εσδράς: Η Υπηρεσία Ασύλου έχει πλήρως μπλοκάρει	27 11 16
186. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχείριση το προσφυγικό	10 11 16
187. Κομισιόν: Να επιταχυνθούν οι διαδικασίες μετεγκατάστασης προσφύγων από Ελλάδα και	09 11 16

Ιταλία	
188. Πρόταση δημιουργίας νέου κέντρου στη Χίο	09 11 16
189. Αβραμόπουλος: Άμεση ενίσχυση των ευρωπαϊκών υπηρεσιών Ασύλου	08 11 16
190. Δυσaréσκεια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
191. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
192. Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
193. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
194. Προσφυγικό: Στις 5.511 οι μετεγκαταστάσεις από την Ελλάδα σε άλλες χώρες της Ε.Ε.	03 11 16
195. 5.600 πρόσφυγες ζουν μακριά από την οικογένεια	03 11 16
196. Προσφυγικές ροές και εκτός νησιών Ανατολικού Αιγαίου	02 11 16
197. Πρόβλημα με 2.500 Πακιστανούς μετανάστες	31 10 16
198. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
199. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
200. Σε 20 ημέρες έφτασαν 2.228 μετανάστες	26 10 16
201. Εντυπωσιακή πτώση των μεταναστευτικών ροών προς την Ελλάδα διαπιστώνουν Γιουνκέρ και Τουσκ	26 10 16
202. Καταστρέφουν τις υποδομές ώστε να τους μεταφέρουν	25 10 16
203. Αβραμόπουλος για προσφυγικό: «Δεν θα στείλουμε τελεσίγραφο στην Ελλάδα»	25 10 16
204. Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
205. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
206. Αβραμόπουλος: Πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία με τρίτες χώρες στο προσφυγικό	13 10 16
207. Άνω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
208. Στον Εβρο «επιστρέφουν» οι πρόσφυγες	11 10 16
209. Προσπάθεια παράκαμψης των hotspots	11 10 16
210. Αποσυμφόρηση νησιών, διακριτικά	09 10 16
211. Μαξίμου για Λέσβο: Προτεραιότητες αποσυμφόρηση και επιτάχυνση διαδικασιών για άσυλο	07 10 16
212. Σταδιακά η α' φάση αποσυμφόρησης νησιών	06 10 16
213. Στις 280 οι νέες αφίξεις προσφύγων στα	04 10 16

νησιά του ανατολικού Αιγαίου	
214. Κουρτς: «Λανθασμένη» η εξαγγελία της Μέρκελ ότι θα δέχεται πρόσφυγες από την Ελλάδα και την Ιταλία	02 10 16
215. Οι 14.000 αποκλεισμένοι στα νησιά	02 10 16
216. Μέρκελ: «Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό, θα επαναπροωθούνται όσοι δεν πάρουν άσυλο»	01 10 16
217. Γκ. Κνάους: Η Ευρώπη παίζει ρώσικη ρουλέτα με το προσφυγικό	30 09 16
218. Ξεπέρασαν τις 14.000 οι εγκλωβισμένοι πρόσφυγες στα νησιά	30 09 16
219. Συστάσεις Κομισιόν για το Δουβλίνο	29 09 16
220. Συστάσεις στην Ελλάδα για επαναφορά του «Δουβλίνου II» - Μόνο μεμονωμένες επιστροφές, λέει ο Αβραμόπουλος	29 09 16
221. Φοβούνται για την ασφάλειά τους οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου στη Χίο	27 09 16
222. Θα περιτειχίσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
223. Την Τετάρτη η έκθεση προόδου για την Ελλάδα	25 09 16
224. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
225. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
226. Σε 16 έτη θα φύγουν οι μετανάστες, λέει η Διεθνής Αμνηστία	23 09 16
227. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
228. Δ. Αβραμόπουλος: Ανάγκη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στο προσφυγικό	15 09 16
229. Ασφυκτική η κατάσταση σε Χίο και Λέσβο	15 09 16
230. Περισσότεροι από 60.000 οι μετανάστες στην Ελλάδα	13 09 16
231. Πάνω από 13.000 πρόσφυγες στα ελληνικά νησιά – έκρυθμη κατάσταση σε Λέσβο και Χίο	12 09 16
232. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
233. Δ. Αβραμόπουλος: Η κατανομή των προσφύγων σημαίνει αλληλεγγύη στην πράξη	10 09 16
234. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
235. Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
236. «Συνεχίζεται η συνεργασία με την Τουρκία»	08 09 16
237. Θολό τοπίο για την τύχη του «Δουβλίνου»	08 09 16
238. Η «εξέγερση των Πομερανών»	08 09 16
239. Αναβάθμιση δομών φιλοξενίας στη Β. Ελλάδα	07 09 16

240. Αποσυμφόρηση νησιών τον επόμενο μήνα	06 09 16
241. Κομισιόν: Υπό αναθεώρηση ο κανονισμός του Δουβλίνου για τους πρόσφυγες	05 09 16
242. Εγκλωβισμένοι στην Ελλάδα χιλιάδες αιτούντες άσυλο	04 09 16
243. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
244. Δώδεκα πρόσφυγες διασώθηκαν ανοιχτά της Λέρου	06 09 16
245. Συνάντηση Μουζάλα με Τούρκο πρέσβη	02 09 16

Πίνακας 8: Θάνατοι προσφύγων

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι φίλοι του πέθαναν από το κρύο	28 02 17
2. Πάνω από 100 οι νεκροί του ναυαγίου στη Λιβύη	22 02 17
3. Εβδομήντα πτώματα προσφύγων ξεβράστηκαν στη Λιβύη	21 02 17
4. Δύο εκδοχές για έναν θάνατο	20 02 17
5. Νεκρός πρόσφυγας στα κρατητήρια της Πέτρου Ράλλη	06 02 17
6. Κι άλλος πρόσφυγας ξεψύχησε στη Μόρια	31 01 17
7. Στη Μόρια ο Γ. Μουζάλας μετά τους θανάτους μεταναστών	31 01 17
8. Τρίτος νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	30 01 17
9. Νεκρό βρέφος που έμενε σε καταυλισμό προσφύγων	28 01 17
10. Δεύτερος νεκρός στον καταυλισμό της Μόριας	28 01 17
11. Νεκρός πρόσφυγας και στη Σάμο	26 01 17
12. Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	24 01 17
13. Πάνω από 200 πρόσφυγες χάθηκαν στη Μεσόγειο τις πρώτες μέρες του 2017	17 01 17
14. Δεκάδες άμαχοι νεκροί... κατά λάθος στατιστικά	17 01 17
15. Με νέα εκατόμβη στη Μεσόγειο ξεκίνησε η χρονιά	17 01 17
16. Φόβοι για νέα εκατόμβη νεκρών ανοιχτά της Λιβύης	15 01 17
17. Είκοσι πρόσφυγες νεκροί κάθε μέρα την τελευταία τριετία	07 01 17
18. Μετανάστρια πέθανε από κρύο στη Βουλγαρία	03 01 17
19. 2016, η χρονιά που ζήσαμε επικίνδυνα 2017, η χρονιά που ονειρευόμαστε αισιόδοξα	02 01 17
20. 5.000 νεκροί στη Μεσόγειο το 2016	24 12 16
21. Χάθηκαν 7.189 μετανάστες το 2016	16 12 16
22. Σάμος: Ιρακινός εξέπνευσε έξω από το	02 12 16

ιατρείο	
23.Νεκρός πρόσφυγας στο ΚΥΤ της Σάμου	01 12 16
24.Μαύρη Παρασκευή ή όπου φτωχός κι η μοίρα του άλλο	27 11 16
25.Φονική έκρηξη με δύο νεκρούς από γκαζάκι υγραερίου	25 11 16
26.Τρεις πρόσφυγες νεκροί και εννέα αγνοούμενοι	20 11 16
27.Ναυάγιο με τρεις νεκρούς ανατολικά του Αγαθονησίου	18 11 16
28.Φόβοι για νέα εκατόμβη νεκρών στη Μεσόγειο	17 11 16
29.Τέσσερις νεκροί πρόσφυγες ανοιχτά της Θάσου	17 11 16
30.Νεκροί πρόσφυγες στη Θάσο	16 11 16
31.«Μια πολιτική-φρούριο δεν θα λύσει κανένα πρόβλημα»	16 11 16
32.Δύο ακόμη ναυάγια ανοιχτά της Λιβύης	15 11 16
33.Νεκροί δεκάδες πρόσφυγες στην Ινδονησία	04 11 16
34.Νεκρός πρόσφυγας ανοιχτά της Σάμου	03 11 16
35.4.000 πρόσφυγες νεκροί ντροπιάζουν την Ευρώπη	01 11 16
36.Φόβοι για εκατόμβη νεκρών ανοιχτά της Λιβύης	27 10 16
37.Νεκροί 25 μετανάστες ανοιχτά της Λιβύης	26 10 16
38.Τρεις φορές πιο φονική από πέρυσι η Μεσόγειος	26 10 16
39.Προσφυγόπουλο πνίγηκε σε χώρο στέγασης προσφύγων	24 10 16
40.Πρόσφυγες, μάνα και γιος, νεκροί σε τροχαίο δυστύχημα	17 10 16
41.«Έχω δει πολύ θάνατο, αλλά τίποτα σαν κι αυτό»	07 10 16
42.Πατώντας πάνω σε νεκρούς μετανάστες	06 10 16
43.Εκατοντάδες πτώματα προσφύγων ζητούν ταφή	05 10 16
44.«Μέτρησα 22 πτώματα, υπήρχαν κι άλλα στο αμπάρι»	05 10 16
45.Χωρίς «ταυτότητα» πάνω από 1.000 σοροί προσφύγων	04 10 16
46.Έξι πρόσφυγες νεκροί από το ναυάγιο στην Τουρκία	29 09 16
47.Εκατοντάδες νεκροί και αγνοούμενοι από την τραγωδία στην Αίγυπτο	23 09 16
48.Διακινητές, οι γνωστοί άγνωστοι κατά συρροή δολοφόνοι	23 09 16
49.Σβήνουν οι ελπίδες για τους εκατοντάδες αγνοούμενους πρόσφυγες	22 09 16
50.Δεκάδες νεκροί, εκατοντάδες αγνοούμενοι από ναυάγιο στην Αίγυπτο	21 09 16

51.Νεκρό προσφυγόπουλο σε τροχαίο	17 09 16
52.Χιλιάδες απεγνωσμένοι μετανάστες εν πλω για την Ιταλία	06 09 16
53.Ανατροπή πλοίου με 500 πρόσφυγες ανοιχτά της Λιβύης	05 09 16
ΑΥΓΗ	
54.Νεκρός εντοπίστηκε μετανάστης στα κρατητήρια του Αλλοδαπών στην Πέτρου Ράλλη	06 02 17
55.Οι πρόσφυγες στην Ευρώπη μέσω ελληνικών συνόρων	26 01 17
56.Τρίτος νεκρός στη Μόρια και ένας στο νοσοκομείο	31 01 17
57.Τρίτος νεκρός στη Μόρια	30 01 17
58.Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	28 01 17
59.Νεκρός πρόσφυγας στη Σάμο	27 01 17
60.Νεκρός πρόσφυγας στη Μόρια	25 01 17
61.Νεκρός βρέθηκε 22χρονος μετανάστης στον καταυλισμό της Μόριας	24 01 17
62.Νεκρός πρόσφυγας από τα χιόνια στον Έβρο	17 01 17
63.Νεκρός 20χρονος πρόσφυγας στον Έβρο	04 01 17
64.Νεκρός πρόσφυγας στη Σάμο από παθολογικά αίτια	02 12 16
65.Η τραγωδία της Μόριας συγκλόνισε τον πολιτικό κόσμο	26 11 16
66.Πένθος και αποκαϊδία στη Μόρια	26 11 16
67.Τραγωδία με δυο νεκρούς πρόσφυγες στη Μόρια	25 11 16
68.Βίντεο μετά την έκρηξη στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στη Μόρια	25 11 16
69.Λέσβος: Αιματηρή έκρηξη στο hotspot της Μόριας	25 11 16
70.Δύο πρόσφυγες νεκροί από έκρηξη υγραερίου στο hot spot της Μόριας	25 11 16
71.Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Μείωση των αφίξεων προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη, αλλά αύξηση των θανάτων	23 11 16
72.Αποσύρουν οι Βέλγοι τους εμπειρογνώμονες από τα νησιά	17 11 16
73.Ο Αυστριακός ευρωβουλευτής Γόζεφ Βαϊντενχόλζερ στο Κέντρο Φιλοξενίας Νέας Καβάλας	15 11 16
74.Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης: Οι θάνατοι στη Μεσόγειο θα ξεπεράσουν τους 4.000	02 11 16
75.Σχεδόν 4.000 πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους φέτος στη Μεσόγειο	01 11 16
76.Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
77.Απομακρύνθηκαν οι πρόσφυγες από το	07 10 16

κολυμβητήριο της Μυτιλήνης	
78.Ιατροδικαστική υπηρεσία στη Λέσβο για ταυτοποίηση των νεκρών προσφύγων	05 10 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
79.Το άδοξο τέλος στο ταξίδι δύο γενναίων γυναικών	01 02 17
80.«Θα πεθάνουμε χωρίς φωτιά»	31 01 17
81.Εκατοντάδες νεκροί πρόσφυγες σε δύο ναυάγια	04 11 16
82.Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
83.Προσφυγικές ροές και εκτός νησιών Ανατολικού Αιγαίου	02 11 16
84.Είκοσι πέντε μετανάστες βρέθηκαν νεκροί σε λέμβο ανοιχτά της Λιβύης	26 10 16
85.Το 2016, τρεις φορές φονικότερο του 2015 στη Μεσόγειο	26 10 16
86.Προσφυγικό: Αυξάνονται οι χαμένες ψυχές στη Μεσόγειο	25 10 16
87.Χιλιάδες πρόσφυγες χάνονται στη Μεσόγειο	01 09 16

Πίνακας 9: Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Hurriyet: Γκιουλενιστές δραπετεύουν σαν πρόσφυγες στην Ελλάδα	27 02 17
2. «Το ΣτΕ δεν έκρινε ασφαλή τρίτη χώρα την Τουρκία»	17 02 17
3. Στην Ολομέλεια του ΣτΕ το εάν θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα η Τουρκία	16 02 17
4. Διεθνής Αμνηστία: 11 μήνες απόγνωση από την ευρωτουρκική συμφωνία	14 02 17
5. «Ανεξάρτητες Επιτροπές» για γρήγορες απελάσεις	14 02 17
6. Βαριά ατμόσφαιρα στη συνάντηση Μέρκελ-Ερντογάν	02 02 17
7. Προσπάθεια κατευνασμού του Ερντογάν	02 02 17
8. Ο Τσίπρας ενημέρωσε τη Μέρκελ ενόψει Ερντογάν	01 02 17
9. Η Frontex ναυλώνει πλοία για απελάσεις προσφύγων	12 01 17
10.Καμπάνια για το Άσυλο: Ολέθρια η ευρωτουρκική συμφωνία	31 01 17
11.«Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
12.Απειλές Ερντογάν, απάντηση στο πάγωμα διαπραγματεύσεων	15 12 16
13.Η «Ευρώπη-φρούριο» οχυρώνεται από παντού	15 12 16
14.Η ΕΕ προετοιμάζεται για το ενδεχόμενο	13 12 16

ακύρωσης της συμφωνίας με την Τουρκία	
15.Στρατηγική «σοκ και δέος» για τις απελάσεις	09 12 16
16.Η Τουρκία και η βούληση της Δύσης	30 11 16
17.Ανησυχία για τα εχέγγυα ανεξαρτησίας των νέων Επιτροπών Προσφυγών	29 11 16
18.Εκδιώξεις στην Τουρκία χωρίς τήρηση στοιχειωδών κανόνων	28 11 16
19.Σταματήστε τις απελάσεις	28 11 16
20.Υποβαθμίζει η Ε.Ε. τις τουρκικές απειλές για το μεταναστευτικό	26 11 16
21.«Ακούστε καλά, αυτά τα σύνορα θα ανοίξουν»	25 11 16
22.«Αν αφήσουμε τους πρόσφυγες θα πλημμυρίσουν την Ευρώπη!»	25 11 16
23.Στη Χίο έφτασαν Τούρκοι διωκόμενοι	21 11 16
24.Τσίπρας και Ερντογάν συζήτησαν το Κυπριακό	18 11 16
25.«Μια πολιτική-φρούριο δεν θα λύσει κανένα πρόβλημα»	16 11 16
26.Αδύναμος κρίκος η Ελλάδα και στο προσφυγικό	10 11 16
27.Ο Ερντογάν απειλεί και προκαλεί	09 11 16
28.Η Αυστρία ετοιμάζεται για την κατάρρευση της συμφωνίας Ε.Ε. – Τουρκία	07 11 16
29.«Έχω ανοσία στις απειλές των Τούρκων ηγετών»	06 11 16
30.Συνθήκες πάνε, συνθήκες έρχονται	04 11 16
31.Τουρκικό τελεσίγραφο στην Ε.Ε.	03 11 16
32.Η FRONTEX «αδειάζει» το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	03 11 16
33.Αδειάζει η Frontex το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	01 11 16
34.Επιβεβαιώνονται οι παρανομίες	31 10 16
35.Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
36.Δ. Αμνηστία: Η Ελλάδα απελαύνει παράνομα πρόσφυγες	28 10 16
37.Οι δέκα απελάσεις εκθέτουν την ΕΛ.ΑΣ.	24 10 16
38.Το χρονικό μιας παράνομης απέλασης	22 10 16
39.Χρεώνουν τις παρανομίες τους στον Αγιο Αρτέμιο	21 10 16
40.Απελάσεις με το «καλημέρα»;	20 10 16
41.Ακόμη 55 στον κατάλογο των απελαθέντων στην Τουρκία	14 10 16
42.Απελπίστηκαν, απέσυραν το αίτημα ασύλου και απελάθηκαν	07 10 16
43.Sabah: Πέντε Τούρκοι συνελήφθησαν στην Ορεστιάδα	05 10 16
44.«Οι εμπλεκόμενοι σε πραξικοπήματα δεν	22 09 16

είναι καλοδεχούμενοι στην Ελλάδα»	
45.Γιατί πρέπει να προτείνουμε ένα ευρωπαϊκό σύστημα υποδοχής	16 09 16
46.«Η Τουρκία δεν είναι ασφαλής τρίτη χώρα»	13 09 16
47.Κυπριακό και αντιτρομοκρατικός τα αγκάθια για Ε.Ε.-Τουρκία	09 09 16
48.Μια κενή συμφωνία	05 09 16
49.Έκκληση υπέρ Σύρου πρόσφυγα	06 10 16
50.«Σε καμιά περίπτωση δεν γονατίσαμε μπροστά στην Τουρκία»	03 09 16
51.Η Τουρκία γοήτευσε την Ε.Ε.	02 09 16
ΑΥΓΗ	
52.Ελλάδα: Από το Ωραιόκαστρο έως τη συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας	23 02 17
53.«Ένα σχέδιο απόγνωσης» που δεν πρέπει να επαναληφθεί	14 02 17
54.Έκκληση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για άμεση λήψη μέτρων για το προσφυγικό	02 02 17
55.Δ. Αβραμόπουλος: Απογοητευτική η ανταπόκριση στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσφύγων	30 01 17
56.Τσαβούσογλου: Εξετάζουμε την ακύρωση της συμφωνίας επανεισδοχής μεταναστών	27 01 17
57.Οι πρόσφυγες στην Ευρώπη μέσω ελληνικών συνόρων	26 01 17
58.Το κοινό σχέδιο δράσης Ε.Ε. - Τουρκίας υπονομεύει το κράτος δικαίου	23 12 16
59.ΕΕΔΑ: Τροποποιήστε Δουβλίνο και μεταναστευτική πολιτική της Ε.Ε.	23 12 16
60.Οι ευρωβουλευτές δεν βλέπουν με καλό μάτι την επαναφορά του Κανονισμού του «Δουβλίνου» για την Ελλάδα	15 12 16
61.Spiegel: Η Frontex ενισχύει την παρουσία της στα ελληνικά σύνορα	13 12 16
62.Διεθνής Αμνηστία για Ε.Ε.: Η πίεση στην Ελλάδα για τις επιστροφές βάσει Δουβλίνου είναι «υποκριτική»	10 12 16
63.Η πίεση στα νησιά θα αποσυμφορηθεί διά της... ευκολότερης απέλασης και κράτησης	09 12 16
64.Μακριά από τα θεμελιώδη δικαιώματα η Ε.Ε.	30 11 16
65.Δ. Αβραμόπουλος: Η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας πρέπει να διατηρηθεί πάση θυσία	29 11 16
66.Ξεκίνησε μετακίνηση προσφύγων με σεβασμό στη συμφωνία	26 11 16
67.Επιστροφή Τούρκων αξιωματούχων στα νησιά	23 11 16
68.Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
69.Άννα Γκόμες: Να δοθεί προτεραιότητα στους Κούρδους Γεζίντι στη διαδικασία	14 11 16

μετεγκατάστασης	
70.Επιτάχυνση της μετεγκατάστασης προσφύγων ζήτησε ο Γ.Βάιντενχολτσερ	14 11 16
71.ΕΕΔΑ: Να σταματήσουν οι επιστροφές και οι εκδόσεις στην Τουρκία	10 11 16
72.Μουζάλας και Τόσκας ζητούν να ελεγχθεί η διαδικασία επαναπροώθησης στην Τουρκία 10 Σύρων αιτούντων άσυλο	09 11 16
73.Τέσσερις νέες επιστροφές στην Τουρκία	04 11 16
74.Παράνομες επιστροφές Σύρων προσφύγων στην Τουρκία	01 11 16
75.Νέες επιστροφές προσφύγων στην Τουρκία	28 10 16
76.Επέστρεψαν από τη Λέσβο οι τρεις άνδρες των γυναικών προσφύγων του Α.Τ. Καλαμάτας	27 10 16
77.Η Ευρώπη βλέπει πρόοδο στο προσφυγικό	27 10 16
78.Επιστροφή 8 Σύρων προσφύγων στην Τουρκία	26 10 16
79.Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
80.Δ. Αβραμόπουλος: Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας θα πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί	22 10 16
81.Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους πρόσφυγες: Καταγγελία για παράνομες επιστροφές Σύρων στην Τουρκία	22 10 16
82.Ακόμα 14 Σύροι πρόσφυγες στην Τουρκία	21 10 16
83.Σταθερά χαμηλές οι προσφυγικές ροές στα νησιά του βορείου Αιγαίου	21 10 16
84.Αφγανοί, οι ανεπιθύμητοι πρόσφυγες	16 10 16
85.58 πρόσφυγες και μετανάστες επιστράφηκαν στην Τουρκία	15 10 16
86.Επιστροφή 58 παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία	14 10 16
87.Η νέα Frontex επί το έργον: Τεστ «αδυναμιών στα σύνορα» Γερμανίας, Σλοβενίας και Φινλανδίας	13 10 16
88.Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
89.Νέα επιστροφή 10 Σύρων προσφύγων	07 10 16
90.«Ανθρώπινες επαναπροωθήσεις» σε Τουρκία και Αίγυπτο	04 10 16
91.Νέοι χώροι φιλοξενίας στα νησιά του Ανατ. Αιγαίου	27 09 16
92.Επιστροφή 70 παράτυπων μεταναστών στην Τουρκία	26 09 16
93.Επιστροφή 7 Σύρων στη Τουρκία	23 09 16
94.Δήμος Ρεθύμνου: Να μείνουν οι πρόσφυγες στα σπίτια και να στηριχθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση	15 09 16
95.Μυτιλήνη: Πέντε Σύροι πρόσφυγες	07 09 16

επέστρεψαν στα Άδανα της Τουρκίας	
96.Ρ. Δούρου: Να αποκτήσει η Ευρώπη επιτέλους μια πραγματικά συνεκτική προσφυγική και μεταναστευτική	06 09 17
97.Ε.Ε. και Τουρκία επαναπροσεγγίζουν μετά την απόπειρα πραξικοπήματος	03 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
98.Τρομοκρατία και απόπειρα πραξικοπήματος στοίχισαν 8,9 δισ. στον τουρκικό τουρισμό	25 02 17
99.Στις Βρυξέλλες οι δήμαρχοι των νησιών	19 02 17
100.Διερευνητικές επαφές, επανεκκίνηση και... τέλος	13 02 17
101.Κλειστά κέντρα στα νησιά	13 02 17
102.Μια ιδιαίτερη σύσκεψη 16 φορέων για το προσφυγικό	13 02 17
103.Την ενίσχυση της συνεργασίας συζήτησαν ο Τούρκος πρωθυπουργός και ο Αμερικανός αντιπρόεδρος	10 02 17
104.Δ. Αβραμόπουλος: Τα κράτη της ΕΕ να επιταχύνουν τον ρυθμό μετεγκατάστασης	10 02 17
105.Κράτησαν τους συνοδούς για έλεγχο επί τετράωρο	06 02 17
106.Σε τρία πεδία τα τουρκικά «αντίποινα» για τους οκτώ	06 02 17
107.Η σχοινοβασία της Μέρκελ στην Αγκυρα	05 02 17
108.Μουζάλας: Υπήρχε σχέδιο, αλλά δεν υπήρχαν χώροι	02 02 17
109.Το πέραςμα της Ειδομένης παραμένει ανοιχτό	02 02 17
110.Καμμένος: Η μετάβαση του υπ. Άμυνας, αλλά και οποιουδήποτε πολίτη στα Ίμια είναι βόλτα στο σπίτι του	01 02 17
111.Δραματική καθυστέρηση των επιστροφών μεταναστών	01 02 17
112.Μητσοτάκης: «Η Τουρκία να σεβαστεί το Διεθνές Δίκαιο και τους κανόνες καλής γειτονίας»	30 01 17
113.Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου	30 01 17
114.Ελπίδες στη Μέρκελ για εκτόνωση...	29 01 17
115.Αμεση Ανάλυση: Η τουρκική παρουσία στα Ίμια, το μήνυμα και οι αποδέκτες	29 01 17
116.Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
117.Παράταση εσωτερικών ελέγχων στην Ε.Ε.	26 01 17
118.Αποσυμφόρηση νησιών πριν από την τουριστική σεζόν	25 01 17
119.Διεκδικήσεις δημάρχων για τα νησιά	24 01 17
120.«Πυρά» ντε Μεζιέρ κατά Αθήνας για το προσφυγικό	24 01 17

121. Δυσμενείς συνθήκες στους καταυλισμούς προσφύγων	13 01 17
122. Με καθυστέρηση η στέγαση προσφύγων από τη Μόρια	12 01 17
123. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
124. Έλεγχος ροών από Frontex στα σύνορα	14 12 16
125. Συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για μεταναστευτικό	16 12 16
126. Κομισιόν: «Η Τουρκία δεν ανταποκρίνεται σε έξι προϋποθέσεις»	09 12 16
127. Η Άγκυρα εκβιάζει με τον έλεγχο ροών	03 12 16
128. Για Κυπριακό και προσφυγικό συζήτησαν Μέρκελ - Ερντογάν	01 12 16
129. Ο Ερντογάν ζητεί βοήθεια του ΝΑΤΟ κατά «τρομοκρατίας»	29 11 16
130. Μ. Βέμπερ: «Μας ανησυχεί πολύ ο Ερντογάν»	28 11 16
131. Ευρωτουρκικές σχέσεις σε κρίση	27 11 16
132. Βλέμμα στραμμένο (μόνο;) προς Ανατολάς	27 11 16
133. Δανιήλ Εσδράς: Η Υπηρεσία Ασύλου έχει πλήρως μπλοκάρει	27 11 16
134. Μεταναστευτικό: για ποια βοήθεια μιλάμε;	26 11 16
135. SPD: Η Τουρκία δεν πρόκειται να καταγγείλει τη συμφωνία με την ΕΕ	26 11 16
136. Αβραμόπουλος: «Πάση θυσία διατήρηση συμφωνίας για προσφυγικό»	26 11 16
137. Ο Ταγίπ Ερντογάν απειλεί εκ νέου την Ε.Ε.	26 11 16
138. Σχέδιο Β για μεταφορά προσφύγων	26 11 16
139. Οικογενειακή φυγή από την Τουρκία	25 11 16
140. «Πάγος» στην Τουρκία από το Ευρωκοινοβούλιο	25 11 16
141. «Πάγωμα» των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας ζητά το Ευρωκοινοβούλιο - οξεία αντίδραση Άγκυρας	24 11 16
142. Άμεσο «πάγωμα» των ενταξιακών διαπραγματεύσεων Τουρκίας με Ε.Ε.	23 11 16
143. Σαρκοζί: «Πρόβλημα η παρουσία Τουρκίας στο ΝΑΤΟ»	19 11 16
144. Αυστηρή έκθεση από Κομισιόν για την Τουρκία	10 11 16
145. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχειρισμό το προσφυγικό	10 11 16
146. Γιούνκερ: «Έχω ανοσία στις απειλές των Τούρκων ηγετών - Η Τουρκία απομακρύνεται από την Ευρώπη»	06 11 16
147. Η Αυστρία ζητά συνάντηση των χωρών της	05 11 16

Κεντρ. Ευρώπης για την Τουρκία	
148. Τσαβούσογλου: «Δεν θα περιμένουμε έως το τέλος του χρόνου»	04 11 16
149. Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
150. Γερμανοί βουλευτές «βλέπουν» τέταρτο μνημόνιο	31 10 16
151. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
152. Εντυπωσιακή πτώση των μεταναστευτικών ροών προς την Ελλάδα διαπιστώνουν Γιουνκέρ και Τουσκ	26 10 16
153. Ανησυχία στο ΓΕΕΘΑ, λόγω της τουρκικής κλιμάκωσης	24 10 16
154. Κοτζιάς: Το ΥΠΕΞ δεν παρασύρθηκε από το τηλεγράφημα του ΑΠΕ	19 10 16
155. Διεθνής Αμνηστία: Κριτική σε Ε.Ε. και Αθήνα για το προσφυγικό	18 10 16
156. Τουρκία: Προειδοποιεί για πιθανό νέο προσφυγικό κύμα	13 10 16
157. Προσφυγικό: Πολυεπίπεδες οι συνέπειες κατάρρευσης της συμφωνίας	12 10 16
158. Αποσυμφόρηση νησιών, διακριτικά	09 10 16
159. Σταδιακά η α΄ φάση αποσυμφόρησης νησιών	06 10 16
160. Ερντογάν: Η Ε.Ε. αθέτησε την υπόσχεσή της για χορήγηση 3 δισ. για το προσφυγικό	03 10 16
161. «Κάνουμε βήματα», λέει η Άγκυρα	02 10 16
162. Οι 14.000 αποκλεισμένοι στα νησιά	02 10 16
163. Γκ. Κνάους: Η Ευρώπη παίζει ρώσικη ρουλέτα με το προσφυγικό	30 09 16
164. Η Τουρκία ζητεί τερματισμό επιχείρησης ΝΑΤΟ	30 09 16
165. Ξεπέρασαν τις 14.000 οι εγκλωβισμένοι πρόσφυγες στα νησιά	30 09 16
166. Συστάσεις Κομισιόν για το Δουβλίνο	29 09 16
167. Συστάσεις στην Ελλάδα για επαναφορά του «Δουβλίνου II» - Μόνο μεμονωμένες επιστροφές, λέει ο Αβραμόπουλος	29 09 16
168. Γ. Μουζάλας: Παλεύουμε με νύχια και με δόντια για τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας	25 09 16
169. Επαναβεβαίωση της συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας	23 09 16
170. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
171. Κνάους: «Ελλειψη σοβαρότητας στο προσφυγικό»	22 09 16
172. Τσίπρας: Εμπλεκόμενοι σε πραξικοπήματα δεν είναι ευπρόσδεκτοι στην Ελλάδα	22 09 16
173. Δεν δόθηκε άσυλο στους τρεις από τους οκτώ Τούρκους στρατιωτικούς	21 09 16
174. Συνάντηση Τσίπρα- Ερντογάν στις 21	16 09 16

Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη, υπό τη σκιά του μεταναστευτικού	
175. Ο Ντε Μεζιέρ και η ανησυχία του Βερολίνου	12 09 16
176. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
177. Τσίπρας: Διερευνούμε, δεν αμφισβητούμε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ	11 09 16
178. Η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας και το προσφυγικό	11 09 16
179. Γ. Χαν: «Να βοηθήσουν όλες οι χώρες στην κατανομή των προσφύγων	11 09 16
180. Δ. Αβραμόπουλος: Η κατανομή των προσφύγων σημαίνει αλληλεγγύη στην πράξη	10 09 16
181. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
182. Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
183. «Συνεχίζεται η συνεργασία με την Τουρκία»	08 09 16
184. Συναντήσεις Μουζάλα για το προσφυγικό σε Βρυξέλλες και Τουρκία	08 09 16
185. Προσφυγικό: η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή	07 09 16
186. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
187. Άγνωστος «Χ» ξανά η Τουρκία	03 09 16
188. Βίζα και προσφυγικό στη συνάντηση Γιούνκερ, Τουσκ με Ερντογάν	03 09 16
189. Μπαράζ επαφών Ε.Ε. με Άγκυρα για προσφυγικό	02 09 16
190. Συνάντηση Μουζάλα με Τούρκο πρέσβη	02 09 16
191. Φόβος στα νησιά λόγω κλοπών και επεισοδίων	01 09 16

Πίνακας 10: Νησιά

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι αντιδράσεις δεν σταματούν το Προαναχωρησιακό στην Κω	13 02 17
2. Συνέχεια πιέσεων από τους δημάρχους του Ανατ. Αιγαίου	02 02 17
3. Ο Κουρουμπλής άκουσε τα προβλήματα των νησιωτών	28 01 17
4. Προβολή στα νησιά του προσφυγικού	26 01 17
5. Σύσκεψη για την προβολή των νησιών της προσφυγικής κρίσης	25 01 17
6. Αποσυμφόρηση των νησιών ζήτησαν πέντε δήμαρχοι απ' τον Αλέξη Τσίπρα	24 01 17
7. Αρνητικοί σε νέες προσφυγικές δομές οι δήμαρχοι πέντε νησιών	23 01 17

8. «Χρειάζονται νέα Κέντρα Κράτησης στα νησιά σήμερα, όχι αύριο»	19 01 17
9. Στη Λέσβο Μουζάλας – Αβραμόπουλος	18 01 17
10. Στη Λέσβο ο επίτροπος Μετανάστευσης	17 01 17
11. Συνάντηση με Τσίπρα ζητούν οι δήμαρχοι νησιών	16 01 17
12. Ήτανε στραβό το... κλίμα	16 01 17
13. Διαφωνία με εντάσεις	15 01 17
14. Κατά της φιλοξενίας προσφύγων στο πλοίο ο δήμαρχος Λέσβου	13 01 17
15. Σαμιώτες προς Κουρουμπλή: Πολλά χρόνια «μοναξιάς»	01 01 17
16. Από τον Απρίλιο η αποσυμφόρηση των νησιών	24 12 16
17. Ονομαστική ψηφοφορία για τον ΦΠΑ στα νησιά (LIVE)	21 12 16
18. Συναινετικό κλίμα για τον μειωμένο ΦΠΑ στα νησιά	20 12 16
19. Στη Βουλή ο ΦΠΑ εν αναμονή των δανειστών	19 12 16
20. Έρχεται στη Βουλή η τροπολογία για το ΦΠΑ στα νησιά	18 12 16
21. «ΝΔ και δήμος Χίου μας βάζουν εμπόδια»	24 11 16
22. Αμβλύνθηκαν τα πάθη στο Μέγαρο	23 11 16
23. Επικρίσεις Μουζάλα εναντίον δημάρχων στα νησιά	21 11 16
24. Ντόμινο δυσαρέσκειας από την ανάκληση των Βέλγων εμπειρογνομόνων	18 11 16
25. Το Βέλγιο αποσύρει από τα ελληνικά νησιά το προσωπικό του	17 11 16
26. «Κινδυνεύουν» οι Βέλγοι εμπειρογνώμονες στα ελληνικά νησιά	16 11 16
27. «Σαν να βρίσκονται 272.000 πρόσφυγες στο κέντρο της Αθήνας»	11 11 16
28. «Δεν φταίει η Κομισιόν για επεισόδια σε hotspots»	27 10 16
29. Ένας Σαμιώτης κι ένας μετανάστης στο νοσοκομείο έπειτα από συμπλοκή	10 11 16
30. Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και πολιτών στη Σάμο	09 11 16
31. Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
32. Μήνυμα αγωνίας από τα νησιά προς τους Ευρωσοσιαλιστές	20 10 16
33. Ξεκίνησε η αποσυμφόρηση του κέντρου ταυτοποίησης Σάμου	13 10 16
34. Αποσυμφόρηση και βελτίωση συνθηκών για τους πρόσφυγες στη Σάμο	11 10 16
35. Οι παρεμβάσεις για το προσφυγικό στο Β. Αιγαίο	08 10 16

36.Σύσκεψη στο Μαξίμου για το προσφυγικό ζήτημα στη Λέσβο	30 09 16
37.«Βαριές σκιές» για τη «δράση» στελεχών της ΝΔ στη Λέσβο	20 09 16
38.Ο Δήμος Λέσβου ζητά τη διαχείριση του Καρά Τεπέ	19 09 16
39.Σύσκεψη υπό τον Γ. Μουζάλα για τη Χίο	07 09 16
40.Μεταφορά προσφύγων στην ηπειρωτική χώρα από τα νησιά	04 09 16
ΑΥΓΗ	
41.Το πρώτο κέντρο κράτησης στα νησιά θα είναι στην Κω	11 02 17
42.Νέα προσπάθεια για ανανέωση του προγράμματος βίζα για Τούρκους στα νησιά του Αιγαίου	09 02 17
43.Αποσυμφόρηση των νησιών ζητούν πέντε δήμαρχοι του Αιγαίου	23 01 17
44.Αναπτυξιακό σχέδιο και αποσυμφόρηση ζήτησαν οι δήμαρχοι	21 01 17
45.Συνάντηση Αβραμόπουλου με πέντε δημάρχους των νησιών του ανατολικού Αιγαίου	20 01 17
46.Αυτοψία για την προσφυγική κρίση στο Αιγαίο	19 01 17
47.Στη Μυτιλήνη ο Γιάννης Μουζάλα	15 01 17
48.Γ. Μουζάλας: Πετύχαμε το στοίχημα του ξεχειμωνιάσματος στην ενδοχώρα, κακή η κατάσταση στα νησιά (Video)	13 01 17
49.Γ. Μουζάλας στην "Αυγή της Κυριακής": Τον Απρίλιο θα ξεκινήσει η αποσυμφόρηση των νησιών	25 12 16
50.Διεθνής Αμνηστία για Ε.Ε.: Η πίεση στην Ελλάδα για τις επιστροφές βάσει Δουβλίνου είναι «υποκριτική»	10 12 16
51.Η πίεση στα νησιά θα αποσυμφορηθεί διά της... ευκολότερης απέλασης και κράτησης	09 12 16
52.Επιστολή Μουζάλα για μεταφορά μεταναστών από τα νησιά στην ενδοχώρα	08 12 16
53.Όχι της Λέσβου σε νέες δομές φιλοξενίας και κέντρο κράτησης	07 12 16
54.Ο Δήμος Χίου είπε «όχι» σε χώρο φιλοξενίας προσφύγων	29 11 16
55.Γ. Μουζάλας: Δήμος και Ν.Δ. υπεύθυνη για την κατάσταση στη Χίο	25 11 16
56.Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
57.Ν. Τόσκας: Οι ακραίοι που λένε να φύγουν τώρα οι πρόσφυγες από το Χίο δεν προσφέρουν λύση	21 11 16
58.Ανακοίνωση από τον ΣΥΡΙΖΑ Χίου: Παιχνίδια στις πλάτες Χιωτών και προσφύγων	18 11 16
59.Αποσύρουν οι Βέλγοι τους	17 11 16

εμπειρογνώμονες από τα νησιά	
60.«Το Βέλγιο αποσύρει τους εμπειρογνώμονές του από τα ελληνικά νησιά»	16 11 16
61.Σύσκεψη για τον εγκλωβισμό προσφύγων στη Χίο, με «επαναδιατύπωση» της κυβερνητικής πρότασης	09 11 16
62.Σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, την ερχόμενη Τρίτη, με θέμα το προσφυγικό ζήτημα στη Χίο	02 11 16
63.Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
64.Σ. Γαληνός: Η πολιτική της ΕΕ εγκλώβισε χιλιάδες ανθρώπους στα ελληνικά νησιά	19 10 16
65.Ανάγκη αποσυμφόρησης και βελτίωση συνθηκών διαβίωσης	12 10 16
66.Οι επτά δράσεις της κυβέρνησης για το προσφυγικό στη Σάμο	11 10 16
67.Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
68.Μαξίμου για το προσφυγικό: Θα αποσυμφορηθεί η Λέσβος	07 10 16
69.Απομακρύνθηκαν οι πρόσφυγες από το κολυμβητήριο της Μυτιλήνης	07 10 16
70.Die Zeit: Δεν φταίει η Ελλάδα για την κατάσταση στη Λέσβο, αλλά οι χώρες της Ε.Ε	29 09 16
71.Ρεσιτάλ μικροπολιτικής από τον Κυρ. Μητσοτάκη για το προσφυγικό	27 09 16
72.Ισομερή κατανομή των προσφύγων σε όλη τη χώρα ζητούν οι φορείς του νησιού	23 09 16
73.Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
74.Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
75.Σύσκεψη για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης της κατάστασης στη Λέσβο	20 09 16
76.Ενδιάμεσος χώρος καταγραφής παραβατικών, όχι νέα δομή	17 09 16
77.Αν. Μιχαηλίδης: Δύσκολη η κατάσταση στη Χίο, αλλά φαινόμενα αυτόκλητων σερίφιδων δεν θα γίνουν ανεκτά	15 09 16
78.Προσφυγικό: Σύσκεψη την Παρασκευή υπό τον Γ. Μουζάλα για τα προβλήματα στη Χίο	07 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
79.Δικαστικά θα κινηθούν κάτοικοι της Κω	22 02 17
80.Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
81.Στις Βρυξέλλες οι δήμαρχοι των νησιών	19 02 17
82.Νέα προσκόμματα στη βίζα πολιτών από τρίτες χώρες	09 02 17
83.«Δεν κατανοούμε τη στάση Μουζάλα»	09 02 17

δηλώνουν οι ξενοδόχοι της Λέσβου	
84. Έκτακτη ενίσχυση 1,68 εκατ. ευρώ για τους κτηνοτρόφους των νησιών του Αιγαίου	08 02 17
85. Προσφυγικό: Ευθύνες από Μουζάλα σε ξενοδόχους και μέλη της ΝΔ για την κατάσταση στα νησιά	03 02 17
86. Σύσκεψη Μητσοτάκη με τους Δημάρχους ΒΑ Αιγαίου για το προσφυγικό	01 02 17
87. Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου	30 01 17
88. Αποσυμφόρηση νησιών πριν από την τουριστική σεζόν	25 01 17
89. Διεκδικήσεις δημάρχων για τα νησιά	24 01 17
90. Ανοιχτή επικοινωνία Αβραμόπουλου με πέντε δημάρχους	21 01 17
91. Τετ α τετ Αβραμόπουλου – δημάρχων	20 01 17
92. Δ. Αβραμόπουλος: Μια μεταβατική περίοδος στα νησιά	19 01 17
93. Εντείνεται το αδιέξοδο στα νησιά	17 01 17
94. «Όχι» σε νέα κέντρα φιλοξενίας	22 12 16
95. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
96. Βοήθεια σε πρόσφυγες με λάθος τρόπο	16 12 16
97. «Δεν ανεχόμαστε άλλο το βάρος του προσφυγικού»	13 12 16
98. Κατεβασμένα ρολά σε νησιά κατά του ΦΠΑ	01 12 16
99. Στα όριά τους οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι	27 11 16
100. Σχέδιο Β για μεταφορά προσφύγων	26 11 16
101. Βέλη Μουζάλα κατά Δήμου Χίου και Ν.Δ.	25 11 16
102. Μουζάλας: «Δεν θα απεγκλωβίσουμε άμεσα τα νησιά»	25 11 16
103. Μουζάλας: Τοπική αυτοδιοίκηση και ΝΔ εμποδίζουν τη λύση για τους πρόσφυγες	24 11 16
104. Κρίσιμη η 5η Δεκεμβρίου για την ελληνική οικονομία	24 11 16
105. Μουζάλας: Νέα κέντρα παρά τις αντιδράσεις	22 11 16
106. Ηλίας Σιφάκης, Αντιδήμαρχος Δήμου Κω	21 11 16
107. Ανησυχία ειδικών Υπηρεσίας Ασύλου	18 11 16
108. Η υπομονή των νησιωτών εξαντλείται	15 11 16
109. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχειρίσιμο το προσφυγικό	10 11 16
110. Πρόταση δημιουργίας νέου κέντρου στη Χίο	09 11 16
111. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
112. Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
113. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
114. Προσφυγικό: Η Χίος στο επίκεντρο	02 11 16

σύσκεψης στο Μαξίμου την Τρίτη	
115. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
116. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
117. Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
118. Άνω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
119. Προσφυγικό: Τριπλή «παρέμβαση» στη Σάμο αποφασίστηκε σε σύσκεψη στο Μαξίμου	11 10 16
120. Επί τάπητος η αποσυμφόρηση των νησιών Β. Αιγαίου	08 10 16
121. Μαξίμου για Λέσβο: Προτεραιότητες αποσυμφόρηση και επιτάχυνση διαδικασιών για άσυλο	07 10 16
122. Σταδιακά η α΄ φάση αποσυμφόρησης νησιών	06 10 16
123. Οι 14.000 αποκλεισμένοι στα νησιά	02 10 16
124. Ξεπέρασαν τις 14.000 οι εγκλωβισμένοι πρόσφυγες στα νησιά	30 09 16
125. Σύσκεψη στο Μαξίμου τη Δευτέρα για τις επιπτώσεις του προσφυγικού στη Λέσβο	29 09 16
126. Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει η Χίος	28 09 16
127. Φοβούνται για την ασφάλειά τους οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου στη Χίο	27 09 16
128. Σύνεση στο προσφυγικό	25 09 16
129. Και η παραπληροφόρηση διακινείται στη Μόρια...	25 09 16
130. Χωρίς διεθνείς πτήσεις κινδυνεύει να μείνει η Χίος	24 09 16
131. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
132. Σε αδιέξοδο οι «εγκλωβισμένοι» και η Λέσβος	23 09 16
133. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
134. Χίος: Διαμάχη και καμία συγκεκριμένη πρόταση	22 09 16
135. Κλιμάκωση αντιδράσεων στη Χίο	21 09 16
136. Μειωμένα κατά 345 εκατ. τα τουριστικά έσοδα το επτάμηνο σε σχέση με πέρυσι	21 09 16
137. Τόσκας: Δύο διμοιρίες των ΜΑΤ στη Λέσβο	20 09 16
138. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
139. «Όχι» φορέων σε νέα hotspots σε Λέσβο, Χίο	17 09 16
140. Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά	16 09 16

141. Ασφυκτική η κατάσταση σε Χίο και Λέσβο	15 09 16
142. Πάνω από 13.000 πρόσφυγες στα ελληνικά νησιά – έκρυθμη κατάσταση σε Λέσβο και Χίο	12 09 16
143. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
144. Η προσφυγική κρίση απειλεί τον τουρισμό από τη νέα σεζόν	10 09 16
145. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
146. «Συνεχίζεται η συνεργασία με την Τουρκία»	08 09 16
147. Αναβάθμιση δομών φιλοξενίας στη Β. Ελλάδα	07 09 16
148. Αποσυμφόρηση νησιών τον επόμενο μήνα	06 09 16
149. Γεμίζουν πάλι Χίος - Μυτιλήνη	04 09 16
150. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
151. Συνάντηση Μουζάλα με Τούρκο πρέσβη	02 09 16
152. Φόβος στα νησιά λόγω κλοπών και επεισοδίων	01 09 16

Πίνακας 11: Πράξεις υπέρ των προσφύγων

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Χωρίς μετανάστες	25 02 17
2. Με δύναμη από τη Βαρκελώνη	23 02 17
3. «Τα παιδιά ζωγραφίζουν την προσφυγιά»	23 02 17
4. «Παράδειγμα»	22 02 17
5. Αλέξανδρος Σταματίου: Φωτογραφική σπουδή Ζωής και Θανάτου	22 02 17
6. Αντιφασιστικό τουρνουά ποδοσφαίρου μεταξύ προσφύγων και φοιτητών	18 02 17
7. Εκδηλώσεις αλληλεγγύης έξω από κέντρα φιλοξενίας προσφύγων	18 02 17
8. Κάλεσμα για εκδηλώσεις αλληλεγγύης στους πρόσφυγες	17 02 17
9. «Τα παιδιά ζωγραφίζουν την προσφυγιά» στον Πειραιά	14 02 17
10. «Καταργήστε την κράτηση»	01 02 17
11. Ένα εκατομμύριο δολάρια για τους πρόσφυγες	07 02 17
12. Η έκθεση «Made in Europe» στο Ηράκλειο - Συζήτηση για το προσφυγικό βίντεο	01 02 17
13. «Made in Europe» στο Ηράκλειο	01 02 17
14. Ηράκλειο: Εκδηλώσεις για το προσφυγικό - Έκθεση του Μ. Κουντούρη	31 01 17
15. Μεγαλοκαρδία	26 01 17
16. Ο βραβευμένος φωτορεπόρτερ Άρης Μεσσήνης στο Ηράκλειο	18 01 17
17. Μια χορηγία και μια συγγνώμη;	18 01 17

18.Τα χρήματα του «Ούλοφ Πάλμε» υπέρ αυτών που έδειξαν αλληλεγγύη	11 01 17
19.Σε Λέσβο και Λαμπεντούζα το βραβείο Ούλοφ Πάλμε	09 01 17
20.Θα το ξανακάναμε	05 01 17
21.Συγκροτήθηκε η Εθνική Προσφύγων Ποδοσφαίρου	02 01 17
22.Ημερολόγια οικονομικής ενίσχυσης της «Νοταρά 26»	31 12 16
23.«Υιοθετήθηκε» το ΠΑΘ-060 του Λιμενικού Σώματος	30 12 16
24.Ακτιβιστές και όχι διακινητές οι Βάσκοι στην Ηγουμενίτσα	29 12 16
25.Νικητές από τα αποδυτήρια...	23 12 16
26.Συναυλία οικονομικής ενίσχυσης της «Νοταρά 26»	23 12 16
27.«Κοινή στρατηγική για το προσφυγικό»	21 12 16
28.Αγάπη... μόνο	19 12 16
29.«Οι μετανάστες ξανά στο προσκήνιο»	18 12 16
30.Ημερίδα για προσφυγικό και δράσεις ένταξης στο Πάντειο	13 12 16
31.Αλληλεγγύη από καρδιάς στους απόκληρους της Γης	12 12 16
32.Το αλάτι της ενσωμάτωσης για καλο	12 12 16
33.«Πρώτα ο Άνθρωπος»: Εκδήλωση για το προσφυγικό στα Χανιά	12 12 16
34.Πώς μπορείς ν' αντιμετωπίσεις τα δύσκολα;	11 12 16
35.Χιώτης ξενοδόχος παραχωρεί δωμάτια σε πρόσφυγες	08 12 16
36.Συναυλία ανθρωπιάς στο Μόναχο	08 12 16
37.Ημερίδα για το προσφυγικό και τη δημόσια Υγεία	01 12 16
38.Παραβιάζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία ο εγκλεισμός των "παραβατικών" μεταναστών και προσφύγων»	30 11 16
39.Για τα σπίτια και τα χωράφια	30 11 16
40.Για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	28 11 16
41.Ένα χαμόγελο και μια ντρίμπλα για τους πρόσφυγες	27 11 16
42.Η «Εφ.Συν.» στη «SoliMed 2016»	26 11 16
43.Με βούρτσα αντί μικρόφωνο	25 11 16
44.Η προσφυγική κρίση με τη γλώσσα του σκίτσου	25 11 16
45.Όχι άλλοι νεκροί στη Μεσόγειο	24 11 16
46.«The Immigrant» Project στο Λαύριο	22 11 16
47.Οικίες, αγροί και οι πρόσφυγες	22 11 16
48.Ενημέρωση και γόνιμη συζήτηση στο Βραχάσι για το προσφυγικό	21 11 16
49.Συνάντηση για το προσφυγικό και την ξενιτιά εκπαίδευση	20 11 16

50.Όταν παίζει μπάλα η αλληλεγγύη	20 11 16
51.Ανοιχτή εκδήλωση στο Βραχάσι με θέμα το προσφυγικό	16 11 16
52.Ηράκλειο: Ενημέρωση τοπικών κοινοτήτων για το προσφυγικό	16 11 16
53.Πρώτη φορά πρόσφυγες στον Μαραθώνιο	14 11 16
54.Εκδηλώσεις για τους έξι μήνες λειτουργίας του «City Plaza»	11 11 16
55.Μέρες γιορτής με εκδηλώσεις στο City Plaza	10 11 16
56.Στον ίσκιο των ανθισμένων κοριτσιών	09 11 16
57.Ανοιχτό σεμινάριο για το προσφυγικό στο Πανεπιστήμιο Αθηνών	07 11 16
58.Παλεύοντας με τη θάλασσα και τα «κόκκινα» δάνεια	07 11 16
59.Η νομαδική κουζίνα του Options Food Lab	31 10 16
60.Συνέδριο για την προσφυγική αλληλεγγύη στη Θεσσαλονίκη	30 10 16
61.Πρόσφυγες ήμασταν, πρόσφυγες είναι	27 10 16
62.Καρέ καρέ το δράμα των προσφύγων	27 10 16
63.Εκδήλωση για την περιπέτεια της Ιθαγένειας στην Ελλάδα	26 10 16
64.Η «Οδύσσεια» των προσφύγων με τον φακό του Γιάννη Μπεχράκη	25 10 16
65.Η Λυρική στο Άσυλο Ανιάτων	24 10 16
66.Μήνυμα από το γήπεδο των Ανωγείων για τους πρόσφυγες	23 10 16
67.«Αλληλεγγύη από τους πρόσφυγες» στη Θεσσαλονίκη	21 10 16
68.«Πόλεις Αλληλεγγύης» για τους πρόσφυγες	18 10 16
69.Το Καραβάνι της Αλληλεγγύης	14 10 16
70.Από τη σφαγή στο Μπουρούντι στη σκηνή	10 10 16
71.Καλοδεχούμενες καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες	09 10 16
72.Τραβάνε κουπί για τη συγκέντρωση φαρμάκων	08 10 16
73.Τα επτά σημεία για το προσφυγικό	07 10 16
74.Νόμπελ Ειρήνης με ελληνικό άρωμα	07 10 16
75.«Οι πρόσφυγες δεν είναι σάκοι του μποξ»	06 10 16
76.Σε Έλληνες εθελοντές το διεθνές βραβείο προσφύγων Νάνσεν	04 10 16
77.Πρώτο βραβείο για τη ζωγραφιά 14χρονης από τα Γιαννιτσά	03 10 16
78.Η χαμένη τιμή του μητροπολίτη Χίου	30 09 16
79.Υπόθεση της κοινωνίας το προσφυγικό	29 09 16
80.Προσφυγικό ποδόσφαιρο	26 09 16
81.Το «Μετέωρο Βήμα» κάνει στάση στη Νίκαια	26 09 16
82.Ντροπή σας!	23 09 16
83.ΚΟΑ με Μπρεχτ υπέρ των προσφύγων στο Μέγαρο	22 09 16
84.Ενα Καράβι Γυναικών για τη Γάζα	22 09 16

85. «ΙΚέτιδες» διαχρονικές και επίκαιρες	16 09 16
86. Μια πρόσφυγας διεκδικεί την προεδρία της Σομαλίας	15 09 16
87. Το προσφυγικό με τη ματιά των φοιτητών	15 09 16
88. «Mano Aperta»: Μία όμορφη ιστορία	15 09 16
89. Οι τζουντόκα υποκλίνονται στην ανθρωπιά	10 09 16
90. Τιμή στην αλληλεγγύη	07 09 16
91. Τριήμερο Φεστιβάλ Άμεσης Δημοκρατίας στη Θεσσαλονίκη	05 09 16
92. Χρυσό στο Περπινιάν για τους πρόσφυγες της Λέσβου	05 09 16
93. «Κατέγραψα τον αγώνα τους για μια καλύτερη ζωή»	04 09 16
94. «Ζητώ να με ανταλλάξετε με έναν πρόσφυγα»	01 09 16
ΑΥΓΗ	
95. Άνοιξε τις πύλες της η πρώτη ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	22 02 17
96. Το «ΚΕΘΕΑ ΕΞΟΔΟΣ» εγκαινιάζει Ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	20 02 17
97. «Blue Dots»: Κέντρα υποστήριξης οικογενειών προσφύγων σε 10 σημεία στην Ελλάδα	01 02 17
98. Εργαστήρια θεραπευτικής τέχνης για πρόσφυγες ηλικίας 14-25 ετών	24 01 17
99. Πρόσφυγες μοιράζουν φαγητό σε άστεγους της Θεσσαλονίκης (Video)	13 01 17
100. Η Ευρώπη απογοήτευσε και Ευρωπαίους, και πρόσφυγες	20 12 16
101. Παιχνίδια για τα προσφυγόπουλα συγκεντρώνει το Συνεργατικό Καφενείο Ακαδημίας Πλάτωνος	20 12 16
102. Ιστορίες αλληλεγγύης: Όταν πρόσφυγες και μετανάστες βάζουν τα γυαλιά στην Ευρώπη του Διαφωτισμού	17 12 16
103. Μαθητές ζωγραφίζουν για τους πρόσφυγες	06 12 16
104. Ένα λεωφορείο έβαλε ξανά μπρος τη ζωή	04 12 16
105. «Η Ευρώπη πρέπει να ξαναγυρίσει στις αρχές από τις όποιες χτίστηκε»	23 11 16
106. Χαλάνδρι: Την Κυριακή ο φιλικός ποδοσφαιρικός αγώνας για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	16 11 16
107. Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16
108. Η φωτογραφία που άνοιξε μια φιλόξενη αγκαλιά για τον Νιντχάλ και τις κόρες του	02 11 16
109. «Πηγή έμπνευσης η στάση που κρατήσατε με τους πρόσφυγες»	19 10 16
110. Πουλήθηκαν οι πίνακες του «ζωγράφου	09 10 16

της Ειδομένης»	
111. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιοκάστρου	27 09 16
112. Παγκόσμια αναγνώριση για τον Σύρο παραολυμπιονίκη-πρόσφυγα	19 09 16
113. Κατάληψη Νοταρά 26: «Το κύμα αλληλεγγύης ενδυναμώνεται»	14 09 16
114. Σε δύο ελληνικές οργανώσεις το Βραβείο Νάνσεν για τους Πρόσφυγες 2016	06 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
115. Αϊ Γουέι Γουέι σε Τραμπ: Ο καθένας μας θα μπορούσε να είναι πρόσφυγας	23 02 17
116. Παυλόπουλος: «Χωρίς την Ευρώπη δεν μπορεί να υπάρξει, ούτε πρόοδος, ούτε ειρήνη»	02 02 17
117. Τα υπαρξιακά διλήμματα μιας φωτογράφου	28 01 17
118. 11.000 εκτός καταυλισμών	21 01 17
119. «Δύσκολα τα Ελληνικά, αλλά είπα να μάθω κάτι καινούργιο»	21 12 16
120. Η Λιβαδειά αγκάλιασε τους πρόσφυγες και έγινε πρότυπο	16 12 16
121. Βοήθεια σε πρόσφυγες με λάθος τρόπο	16 12 16
122. Μήνυμα της «Συνάντησης των Αθηνών»: Δέσμευση για Δράση, ώστε να γίνουν «οι Φιλόξενες Πόλεις για τους Πρόσφυγες» ο καινούργιος κόσμος στην Ευρώπη	26 11 16
123. Διεθνής συμμαχία της «Αποστολής» με UNICEF, Φινλανδική και Σουηδική Εκκλησία για τα παιδιά	14 11 16
124. Μια Ελληνίδα στο δρόμο για τα Όσκαρ	29 10 16
125. Έρευνα Πανεπιστημίου Πειραιά: Πώς σκιαγραφείται το προσφυγικό μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα στο Παρίσι (Πίνακες)	20 10 16
126. Στον Πρόεδρο της Κολομβίας, Σάντος, το βραβείο Νομπέλ Ειρήνης για το 2016	07 10 16
127. Σπαράγματα εικόνων και ζωής	25 09 16
128. Ο κόσμος του ντοκιμαντέρ στη Μυτιλήνη	23 09 16
129. Σ. Λαμπρινίδης: Δεν δικαιολογείται η υιοθέτηση μέτρων αποκλεισμού των προσφύγων	15 09 16
130. Υπέρ της απόφασης της ΠΕΔ Κρήτης για τους πρόσφυγες το δημοτικό συμβούλιο Ηρακλείου	14 09 16
131. Η Κέιτ Μπλάνσετ στο πλευρό του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες	12 09 16
132. Αναβάθμιση δομών φιλοξενίας στη Β. Ελλάδα	07 09 16
133. "Εκάβη, μια πρόσφυγας στη Δήλο" ανεβαίνει στο αρχαίο θέατρο Δήλου	02 09 16

Πίνακας 12: Αστυνομικό - Δικαιοσύνη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Μοναχός κατηγορείται για ασέλγεια σε βάρος προσφυγόπουλων	22 02 17
2. Την Πέμπτη στον ανακριτή ο κατηγορούμενος για ασέλγεια μοναχός	22 02 17
3. Ελεύθερος ο Ζισάν Ελάχι μετά την κινητοποίηση	19 02 17
4. «Το ΣτΕ δεν έκρινε ασφαλή τρίτη χώρα την Τουρκία»	17 02 17
5. Στην Ολομέλεια του ΣτΕ το εάν θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα η Τουρκία	16 02 17
6. Στον εισαγγελέα για τα... «Σκυλιά του Πολέμου»	14 02 17
7. «Ανεξάρτητες Επιτροπές» για γρήγορες απελάσεις	14 02 17
8. Καμιά επιείκεια για τον πρόσφυγα!	10 02 17
9. Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
10. Μέτωπο κατά του φασισμού	23 01 17
11. Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
12. Βίαιη παρέμβαση για τον Μοχάμεντ Α. στην Ταινιοθήκη της Ελλάδας	18 01 17
13. Ακόμη δύο πρόσφυγες θύματα των διακινητών και του ψύχους	16 01 17
14. Αθώωση και μετά την έφεση για την εισβολή στη μητρόπολη Θεσσαλονίκης	13 01 17
15. Ακτιβιστές και όχι διακινητές οι Βάσκοι στην Ηγουμενίτσα	29 12 16
16. Στη φυλακή ο Σύρος που κακοποίησε τον 3χρονο γιο του	18 12 16
17. Άμεση αποσαφήνιση των κατηγοριών της Frontex ζητούν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα	18 12 16
18. Επεισόδιο ενδοοικογενειακής βίας σε δομή φιλοξενίας προσφύγων	17 12 16
19. Προκαταρκτική εξέταση για το κύκλωμα δουλεμπόρων	16 12 16
20. «Καλές γιορτές, στις φυλακές»	16 12 16
21. Ο... αιώνιος 17χρονος	16 12 16
22. Αθώος ο ταβερνιάρης της Σούδας	16 12 16
23. «Ενήμερες οι γερμανικές αρχές για τον Αφγανό πρόσφυγα»	15 12 16
24. Εμπλέκουν στον φόνο την... Ελλάδα	15 12 16
25. Συνελήφθη για κακοποίηση του γιου του	13 12 16
26. Θύμα εμπορίας ή εκμετάλλευσης το 16% των προσφύγων	12 12 16
27. Επεισόδια και τραυματισμοί στο hot spot της Σούδας	11 12 16
28. Παράνομη διακίνηση ανθρώπων – μια	01 12 16

κερδοφόρα επιχείρηση	
29.Παραδειγματισμός!	01 12 16
30.Τους υποσχέθηκαν Ευρώπη, τους... ξεφόρτωσαν στο Σέιχ Σου	01 12 16
31.Το ΣτΕ θα αποφανθεί για τις Επιτροπές Προσφύγων	30 11 16
32.Βασανισμός πρόσφυγα στη Σάμο	29 11 16
33.Ανησυχία για τα εχέγγυα ανεξαρτησίας των νέων Επιτροπών Προσφυγών	29 11 16
34.Σταματήστε τις απελάσεις	28 11 16
35.Σύλληψη προσφύγων που επιχείρησαν να φύγουν για την Ιταλία	28 11 16
36.Δικαίωση για Ουαλίντ	28 11 16
37.Διακόπηκαν προσωρινά οι εργασίες στο Μερουνίδι	23 11 16
38.Προσαγωγές προσφύγων μετά από επεισόδια σε καταυλισμό	17 11 16
39.Φωτιά στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο UPD	09 11 16
40.Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και πολιτών στη Σάμο	09 11 16
41.Αμετανόητος ο Σγούρδας για τον βασανισμό του Ουαλίντ	08 11 16
42.Βαριές ποινές για παράνομη διακίνηση μεταναστών	03 11 16
43.Συμπλοκές με τραυματισμούς προσφύγων στη Χίο	31 10 16
44.Σύλληψη διακινητή προσφύγων μετά από καταδίωξη στη Θεσσαλονίκη	27 10 16
45.Μία διαμαρτυρία κατέληξε σε επεισόδια στη ΒΙΑΛ Χίου	26 10 16
46.Δεν πήραν άσυλο και... τα πήραν στο κρανίο	26 10 16
47.Επεισόδια στο hotspot της Σάμου	25 10 16
48.Εξέγερση μεταναστών στο hot spot της Μόριας	24 10 16
49.Ο Ουαλίντ «ξαναζει» τον βασανισμό του	18 10 16
50.Νοσηλεύεται φρουρούμενος ο 76χρονος που παρέσυρε τρεις πρόσφυγες	17 10 16
51.Βαρύ κλίμα στο Ωραιόκαστρο μετά το θανατηφόρο τροχαίο	17 10 16
52.Πρόσφυγες, μάνα και γιος, νεκροί σε τροχαίο δυστύχημα	17 10 16
53.Επεισόδια στο Ωραιόκαστρο μετά το θανατηφόρο τροχαίο	16 10 16
54.Ψευδής η καταγγελία για βιασμό στο hot spot της Μόριας	13 10 16
55.Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
56.Δικαιώματα σε οπισθοχώρηση	11 10 16
57.Βιασμός και ληστεία στον καταυλισμό	10 10 16

Μόριας	
58.Για την αστυνομία (ξανά)	10 10 16
59.Σοβαρά επεισόδια σε χώρο φιλοξενίας προσφύγων στη Χίο	08 10 16
60.Ποιος πληρώνει τα... σπασμένα του δημάρχου	07 10 16
61.42 ευρωβουλευτές συνιστούν... παύση πυρός	07 10 16
62.Η βαρβαρότητα στο Τμήμα Ομόνοιας γεννά αντιδράσεις	03 10 16
63.Παρέμβαση Διεθνούς Αμνηστίας με αφορμή το ΑΤ Ομόνοιας	02 10 16
64.Παρέμβαση εισαγγελέα για το ΑΤ Ομόνοιας	01 10 16
65.Κακοποίηση ανήλικων προσφύγων στο Τμήμα	30 09 16
66.Καταγγελίες για κακοποίηση προσφυγόπουλων σε Α.Τ.	29 09 16
67.Ομαδικός βιασμός ασυνόδευτου πρόσφυγα	29 09 16
68.Επεισόδια για το προσφυγικό στο Ρέθυμνο - Τρεις τραυματίες	28 09 16
69.Θύμα ομαδικού βιασμού ανήλικος πρόσφυγας	28 09 16
70.Ένταση και πάλι στη ΒΙΑΛ	27 09 16
71.Συμπλοκές μεταξύ Αλγερινών και Σύρων στη Χίο	25 09 16
72.84χρονος έβγαλε όπλο στη Μόρια	22 09 16
73.Χρεώνουν τις παρανομίες τους στον Άγιο Αρτέμιο	21 10 16
74.Μικρής έκτασης επεισόδια στη Μυτιλήνη	19 09 16
75.Στην πυρά η Μόρια	19 09 16
76.Επεισόδια σε αντι-προσφυγική συγκέντρωση στη Χίο	15 09 16
77.Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
78.Προς δίκη η εικονολήπτρια που κλότσησε πρόσφυγες	07 09 16
79.Ένταση και επεισόδια μεταξύ ανηλικών στη Μόρια	05 09 16
80.Μια καταδίκη για διακίνηση προσφύγων και το μπέρδεμα με τις καταθέσεις	02 09 16
ΑΥΓΗ	
81.Επίθεση με μαχαίρι σε Σύρο πρόσφυγα στη Χίο	28 12 16
82.Συνελήφθη Σύρος πρόσφυγας γιατί χτύπησε τον τρίχρονο γιο του	15 12 16
83.Χίος: Νέος τραυματισμός Σύρου πρόσφυγα - Καταγγελίες για επιχειρήσεις ακροδεξιών	18 11 16
84.Επίθεση με μολότοφ στον καταυλισμό στη Χίο	18 11 16
85.Χίος: Επεισόδια στον καταυλισμό	17 11 16

προσφύγων στη Σούδα- 40 προσαγωγές	
86.Ένταση και μικροεπεισόδια στο hotspot της Χίου	27 10 16
87.Χίος: Επεισόδια στο hot spot της ΒΙΑΑ	26 10 16
88.Εξέγερση στη Μόρια	25 10 16
89.Ένταση στο hot spot της Μόριας στη Λέσβο (Video)	25 10 16
90.Επέστρεψαν από τη Λέσβο οι τρεις άνδρες των γυναικών προσφύγων του Α.Τ. Καλαμάτας	27 10 16
91.Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
92.Συμπλοκή με τραυματισμό στο Κέντρο Φιλοξενίας Διαβατών	19 10 16
93.Γιατροί του Κόσμου: Είχε ζητηθεί από το δήμαρχο Ωραιοκαστρου βελτίωση των συνθηκών στο δρόμο όπου έγινε το δυστύχημα	18 10 16
94.Ένταση και επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	17 10 16
95.Στον Εβρο «επιστρέφουν» οι πρόσφυγες	11 10 16
96.Η φρίκη της Μόριας	29 09 16
97.Μυτιλήνη: Περιοριστικοί όροι στους 4 ανήλικους πρόσφυγες που κατηγορούνται για βιασμό	28 09 16
98.Μυτιλήνη: Θύμα ομαδικού βιασμού από ανήλικους ομοεθνείς του, 16χρονος Πακιστανός	28 09 16
99.Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
100.Στάχτη μεγάλο μέρος του χοτ σποτ της Μόριας - Άστεγοι εκατοντάδες πρόσφυγες	20 09 16
101. Σήμερα στην Αυγή: Οι δημότες πλήρωσαν «σπασμένα» του δημάρχου	20 09 16
102. Συγκρούσεις στο hot spot της Μόρια	19 09 16
103. Μυτιλήνη: Επεισόδια στη Μόρια, κατόπιν φήμης για μαζική επαναπροώθηση στην Τουρκία	19 09 16
104. Hurriyet: Έριξαν τις τιμές οι Τούρκοι διακινητές προσφύγων	16 09 16
105. Μυτιλήνη: Επεισόδια μεταξύ προσφύγων στο χοτ σποτ της Μόριας	15 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
106. Δικαστικά θα κινηθούν κάτοικοι της Κω	22 02 17
107. Ζητούν απαντήσεις για επαναπροωθήσεις	14 02 17
108. Διεθνές κύκλωμα διακίνησης στις ροές «βλέπουν» οι Αρχές	21 12 16
109. Συνεργασία ΜΚΟ - διακινητών, σύμφωνα με έκθεση Frontex	17 12 16
110. Βοήθεια σε πρόσφυγες με λάθος τρόπο	16 12 16
111. «Δεν ανεχόμαστε άλλο το βάρος του προσφυγικού»	13 12 16

112. Επεισόδια σε βουλγαρικό hotspot	26 11 16
113. Εκρυθμη η κατάσταση στη Χίο	19 11 16
114. Αμεση διακοπή λειτουργίας του καταυλισμού της Σούδας στη Χίο	18 11 16
115. Άγρια η νύχτα στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο	17 11 16
116. Η υπομονή των νησιωτών εξαντλείται	15 11 16
117. Ένταση και επεισόδια με μετανάστες στα νησιά του Αιγαίου	11 11 16
118. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχείρισιμο το προσφυγικό	10 11 16
119. Ιταλία: καταγγελίες για βασανιστήρια σε μετανάστες	05 11 16
120. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
121. Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
122. Συνεχίζεται η ένταση στα hotspots	27 10 16
123. Επεισόδια σε hot spot της Χίου	26 10 16
124. Σε 20 ημέρες έφτασαν 2.228 μετανάστες	26 10 16
125. Καταστρέφουν τις υποδομές ώστε να τους μεταφέρουν	25 10 16
126. Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
127. Προσπάθεια παράκαμψης των hotspots	11 10 16
128. Έβρος: Συλλήψεις παράνομων μεταναστών και διακινητών	09 10 16
129. Στο έλεος απαιτήσεων των διακινητών	30 09 16
130. Ελεύθεροι οι τέσσερις κατηγορούμενοι για βιασμό 16χρονου	29 09 16
131. Ένταση και επεισόδια στο Ρέθυμνο, πορεία διαμαρτυρίας στη Χίο	29 09 16
132. Και η παραπληροφόρηση διακινείται στη Μόρια...	25 09 16
133. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
134. Επεισόδια και προσαγωγές τη νύχτα στον καταυλισμό της Σούδας στη Χίο	23 09 16
135. Ένταση στη Λέσβο - συνελήφθησαν εννέα αλλοδαποί για την πυρκαγιά στη Μόρια, στάχτη το hot spot	20 09 16
136. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
137. Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά	16 09 16
138. Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκαστρου	14 09 16
139. «Συνεχίζεται η συνεργασία με την Τουρκία»	08 09 16

140. Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
141. Φόβος στα νησιά λόγω κλοπών και επεισοδίων	01 09 16

Πίνακας 13: Ρατσισμός

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. «Ούτε τη δεκαετία του '30 όταν ο Αδόλφος...»	23 02 17
2. «Εκκωφαντική σιωπή της διεθνούς κοινότητας στις θηριωδίες του 2016»	22 02 17
3. «Η Ευρώπη να μην παίζει με τους εφιάλτες της»	09 02 17
4. Δεύτερο αντιπροσφυγικό φράκτη ετοιμάζει η Ουγγαρία	09 02 17
5. «Ιός» Τραμπ και στην Ευρώπη;	08 02 17
6. Ουγγαρία: Κάντο όπως ο Τραμπ	07 02 17
7. «Τρομοκράτες»	06 02 17
8. «Δεν πιστεύουμε σε τείχη κι απαγορεύσεις», αλλά...	05 02 17
9. Αναφορά Γιαννακάκη για ρατσιστικό βίντεο κατά προσφυγόπουλων	02 02 17
10. Ευρώπη, η φωλιά σου είναι λερωμένη	02 02 17
11. Προκλητική καμπάνια από ακροδεξιά οργάνωση	31 01 17
12. Ρατσιστικός οχετός στο διαδίκτυο	26 01 17
13. Μεγαλοκαρδία	26 01 17
14. Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
15. Αντιμεταναστευτική στροφή προς άγραν ψήφων	24 01 17
16. «Καλεί μαθητές να βλέπουν ρατσιστικά βίντεο»	23 01 17
17. «Τρομοκράτης» επειδή έτσι το ήθελαν οι ουγγρικές αρχές	20 01 17
18. Μετανάστης στην Ουγγαρία; Στη φυλακή	13 01 17
19. Ποινή φυλάκισης στην εικονολήπτρια που κλότησε πρόσφυγες	13 01 17
20. Γερμανία: πρωτοχρονιάτικα... ψέματα εναντίον των μεταναστών	05 01 17
21. Μικρά αποσπάσματα ρατσισμού και ξενοφοβίας	28 12 16
22. Ο διοικητής της Frontex σπέρνει ανέμους	28 12 16
23. Η «ζεστή» προσφυγική Λιψία και οι... λειψές ρατσιστικές φωνές	27 12 16
24. Το δόγμα «no politica» απαγορεύει μήνυμα για τα προσφυγόπουλα	17 12 16
25. Εθνικόφρονες	16 12 16
26. Αδιέξοδα	02 12 16
27. Ξενοφοβική στροφή και με τη βούλα	28 11 16
28. Αλλά λέμε έξω!	24 11 16

29.Τεκμηρίωση	23 11 16
30.Αντιδρούν στη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων	23 11 16
31.Αμβλύνθηκαν τα πάθη στο Μέγαρο	23 11 16
32.Ξενοφοβία πλημμελώς μεταμφιεσμένη	22 11 16
33.«Σχεδιασμένα εγκλήματα οι επιθέσεις στη Σούδα»	21 11 16
34.Πώς πας από την κάλπη στο έγκλημα;	21 11 16
35.Το αυγό του φιδιού στα περίπτερα	21 11 16
36.Διαδήλωση ξενοφοβίας στη Σάμο	21 11 16
37.Αρνούνται ακόμα να μπουν στις σκηνές οι πρόσφυγες στη Χίο	21 11 16
38.Νύχτα των κρυστάλλων για τους πρόσφυγες στη Χίο	20 11 16
39.Ναζιστική φιέστα για τη Χίο	19 11 16
40.Να μην περάσει το σχέδιο των ναζιστών	19 11 16
41.Τρίτη ημέρα επεισοδίων στον καταυλισμό της Χίου	18 11 16
42.Μολότοφ κατά του καταυλισμού της Σούδας UPD	18 11 16
43.Η «νύχτα των πυροτεχνημάτων» στη Χίο	18 11 16
44.Φωτιά και επεισόδια στον καταυλισμό της Σούδας	17 11 16
45.Το Βέλγιο αποσύρει από τα ελληνικά νησιά το προσωπικό του	17 11 16
46.«Μια πολιτική-φρούριο δεν θα λύσει κανένα πρόβλημα»	16 11 16
47.Ένας Σαμιώτης κι ένας μετανάστης στο νοσοκομείο έπειτα από συμπλοκή	10 11 16
48.Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και πολιτών στη Σάμο	09 11 16
49.Απορρίφθηκε ξενοφοβική συνταγματική αλλαγή στην Ουγγαρία	09 11 16
50.Γ. Καμίνης: Να λήξει αυτό το αίσχος, να χτιστεί το τέμενος	04 11 16
51.Μια Ευρώπη ενωμένη κατά των προσφύγων	03 11 16
52.Πυρ ομάδων από τα κόμματα	03 11 16
53.Αντιδράσεις για το ρατσιστικό «μπλόκο» στο Βοτανικό	02 11 16
54.«Η ανέγερση του τεμένους αποτελεί διεθνή δέσμευση και είναι νόμος του κράτους»	02 11 16
55.Παρέμβαση Παπαϊωάννου για τη ρατσιστική κατάληψη στο Βοτανικό	01 11 16
56.Ρατσιστικό «μπλόκο» στο τζαμί του Βοτανικού	31 10 16
57.Αντιπαράθεση για το προσφυγικό	31 10 16
58.Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
59.Άνεργος πρόσφυγας; Τότε, καταναγκαστική εργασία	29 10 16

60. Δήμος Αποκόρωνα: «Μακριά από μας οι πρόσφυγες»	27 10 16
61. Ανάμεσα στα τόσα ναι, ας πούμε κι ένα ΟΧΙ	27 10 16
62. «Ρελάνς» από την ιδιοκτήτρια του City Plaza	27 10 16
63. Το καζάνι βράζει... στο μυαλό τους	26 10 16
64. Ποιοι παίζουν με την προσφυγική ροή στον Εβρο;	26 10 16
65. Αν-Αρμοστεία στο Ρίο	25 10 16
66. Η φρίκη έξω και μέσα μας...	25 10 16
67. «Αθώα θύματα των πολέμων ΗΠΑ και Ευρωπαίων οι πρόσφυγες»	23 10 16
68. Άλλο οι Ούγγροι πρόσφυγες και άλλο οι Σύροι πρόσφυγες	18 10 16
69. Σε δίκη ο Βίλντερς για υποκίνηση φυλετικού μίσους	14 10 16
70. Τα εμβόλια στη Χίο δεν πάνε δυο δυο	14 10 16
71. Τι λένε οι Πόντιοι;	14 10 16
72. Η Αυστρία κερνάει «ευρωπαϊκές αξίες»	14 10 16
73. Ξενοφοβικό παραλήρημα Γάλλου δημάρχου	13 10 16
74. Στόχος προσφυγόπουλα στη Σαξονία	07 10 16
75. Ποιος νοιάζεται για τις ζωές των Αφγανών;	06 10 16
76. Ο Βίκτορ Ορμπάν... δεν χάνει ποτέ!	04 10 16
77. Μεγάλη νίκη ή ντροπιαστική ήττα; Όπως το δει κανείς...	03 10 16
78. Θριάμβευσε, αλλά... κατατροπώθηκε	03 10 16
79. Χίος: ξενοφοβική σκυταλοδρομία	03 10 16
80. «Εντυπωσιακό» αποτέλεσμα στο... άκυρο δημοψήφισμα	03 10 16
81. «Στα ακατοίκητα ελληνικά νησιά οι πρόσφυγες για να μειωθεί το χρέος»	02 10 16
82. Ουγγαρία: Δημοψήφισμα προς ενίσχυση του ρατσισμού	02 10 16
83. «Κανένα σπίτι στα χέρια μετανάστη»	02 10 16
84. Δημοψήφισμα για εθν(ικιστ)ικό θέμα	01 10 16
85. Εθνικισμοί και μαγκιές εκ του ασφαλούς	28 09 16
86. Διεθνής Αμνηστία κατά του μισαλλόδοξου, εθνικιστή Βίκτορ Ορμπάν	28 09 16
87. Ρίχνουν δίχτυ στα θολά νερά της ξενοφοβίας	28 09 16
88. «Άθλια μεταχείριση των προσφύγων» στην Ουγγαρία	27 09 16
89. «Παγκιακή Επιτροπή»: Χέρι χέρι με ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, Χρυσή Αυγή	27 09 16
90. Μεγάλη αύξηση ξενοφοβικών επιθέσεων σε Γερμανία – Αυστρία	25 09 16
91. Γιγάντια προσφυγούπολη στη Λιβύη θέλει ο Όρμπαν	25 09 16
92. Ρατσισμός όπως στον Πρώτο Παγκόσμιο...	23 09 16
93. Το ρατσιστικό «ευρωπαϊκό όραμα» του Όρμπαν	22 09 16

94.Για τον ακροδεξιό κύριο με το γαλάζιο μπλουζάκι...	21 09 16
95.Ανησυχία για την αυξανόμενη ξενοφοβία στη Γερμανία	21 09 16
96.Το μίσος θεριεύει και η Ν.Δ. το καλύπτει	21 09 16
97.«Βαριές σκιές» για τη «δράση» στελεχών της ΝΔ στη Λέσβο	20 09 16
98.Το φαιό αυγό του φιδιού στο «κόκκινο νησί»	20 09 16
99.Σήμερα στην Αυγή: Οι δημότες πλήρωσαν «σπασμένα» του δημάρχου	20 09 16
100. Μα τον Αλλάχ, δε θέμε πρόσφυγες...	16 09 16
101. Συγκρούσεις ακροδεξιών με ανήλικους πρόσφυγες στη Γερμανία	15 09 16
102. «Επιτέθηκαν στην καρδιά μου»	15 09 16
103. Στέλεχος της ΝΔ οργανώνει κινήσεις ενάντια στην «μουσουλμανοποίηση» της Λέσβου	15 09 16
104. Επεισόδια σε αντι-προσφυγική συγκέντρωση στη Χίο	15 09 16
105. «Διαδήλωση πολιτών» στη Χίο!	15 09 16
106. Ξενοφοβικό ντόμινο σε Χίο και Λέσβο UPD	15 09 16
107. Επεισόδια σε αντι-προσφυγική συγκέντρωση στη Χίο	15 09 16
108. Ωραιόκαστρο: Ο δήμαρχος κάλεσε τους πολίτες σε αυτοδικία; [βίντεο]	13 09 16
109. Δέκα κουβέντες με τους κατοίκους του Τυμπακίου	12 09 16
110. Όχι στους «λαθρομετανάστες» λέει το Τυμπάκι	12 09 16
111. Ανάλυση ευθύνης για την επίθεση στη Νοταρά από ναζιστική οργάνωση	08 09 16
112. Προς δίκη η εικονολήπτρια που κλότσησε πρόσφυγες	07 09 16
113. Τύμπανα ρατσισμού στο Τυμπάκι	05 09 16
114. Θερμοπύλες: Χρυσαιγίτικη φιέστα χωρίς παρατράγουδα	03 09 16
115. Αστυνομική κινητοποίηση για τη Χ.Α. στις Θερμοπύλες	03 09 16
ΑΥΓΗ	
116. Επίθεση με μαχαίρι σε Σύρο πρόσφυγα στη Χίο	28 12 16
117. Χίος: Νέος τραυματισμός Σύρου πρόσφυγα - Καταγγελίες για επιχειρήσεις ακροδεξιών	18 11 16
118. Επίθεση με μολότοφ στον καταυλισμό στη Χίο	18 11 16
119. Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας: Ρατσιστικό το κίνητρο του άγριου βασανισμού του Ουαλίντ Ταλέμπ	03 12 16

120. Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
121. Ανάβουν «φωτιές» στη Χίο και την ΕΛ.ΑΣ. ακροδεξιοί και χρυσαυγίτες	19 11 16
122. Η ΕΛ.ΑΣ. διερευνά την εμπλοκή χρυσαυγιτών στα επεισόδια	18 11 16
123. Έντονη ανησυχία της Ύπατης Αρμοστείας για τη βία στη Χίο	18 11 16
124. 147 επιθέσεις σε θρησκευτικούς χώρους στην Ελλάδα το 2015	05 11 16
125. ΙΣΑ: Το υπ. Υγείας αντιμετωπίζει με ρατσισμό τους πρόσφυγες	15 10 16
126. Κινδυνολογεί ξανά ο γ.γ. του σωματείου εργαζομένων του Νοσοκομείου Κιλκίς	12 10 16
127. Καταγγελία ΚΕΕΡΦΑ: Ρατσιστικές επιθέσεις στους Αγίους Αναργύρους	07 10 16
128. Νέα «ακομμάτιστη» αντιπροσφυγική συγκέντρωση σήμερα στη Χίο	28 09 16
129. Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
130. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
131. Επικίνδυνο ξενοφοβικό ξέσπασμα: «Λουστείτε το προσφυγικό μόνοι σας»!	17 09 16
132. Ενδιάμεσος χώρος καταγραφής παραβατικών, όχι νέα δομή	17 09 16
133. Καταγγελία του ΣΥΡΙΖΑ Λέσβου: Σε κίνηση κατά της «μουσουλμανοποίησης της Λέσβου» καλεί κορυφαίο στέλεχος της Ν.Δ.	16 09 16
134. Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
135. Ντόμινο οπισθοδρόμησης	24 02 17
136. Τριετής φυλάκιση με αναστολή στην εικονολήπτρια	14 01 17
137. «Λάδι στη φωτιά» για προσφυγικό	16 11 16
138. Η υπομονή των νησιωτών εξαντλείται	15 11 16
139. «Φρένο» Βουλής στο σχέδιο Βίκτορ Ορμπαν	09 11 16
140. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
141. Η απάντηση του Δ. Αβραμόπουλου σε ερώτηση με πρωτοβουλία Δ. Παπαδημούλη	02 11 16
142. Πρόταση Κουρτς για υποχρεωτική εργασία των προσφύγων	29 10 16
143. Αντιδράσεις για τη φιλοξενία προσφύγων σε σπίτια	27 10 16
144. Το ουγγρικό δημοψήφισμα και τα πιθανά «απόνερα»	04 10 16
145. Υπ. Εξωτερικών Τσεχίας: «Η πρόταση Ζέμαν δεν συνιστά επίσημη πολιτική»	03 10 16
146. Το παράδοξο της Ουγγαρίας	25 09 16

147. Αραγε Χίος, όπως Ουγγαρία;	22 09 16
148. Τη δυνατότητα συγκυβέρνησης απέκτησε η AfD	20 09 16
149. Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
150. Αυστρία: Ενταξη στην «ομάδα του Βίζεγκραντ» ζητά η Ακροδεξιά	17 09 16
151. Η άγνοια γέννησε αυτόν τον φόβο»	17 09 16
152. Η πιο μολυσματική ασθένεια...	16 09 16
153. Νέο κρούσμα ξενοφοβίας στη Γερμανία	16 09 16
154. Προσφυγικό: έδαφος για ακρότητες δίνουν οι συνθήκες στα νησιά	16 09 16
155. Επίθεση μελών της Χ.Α. σε δημοσιογράφους στη Χίο	15 09 16
156. Το προσφυγικό απαιτεί σχέδιο	15 09 16
157. Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου	14 09 16
158. Τα «φαντάσματα» επιστρέφουν	11 09 16
159. Καμία αλλαγή στη διακυβέρνηση του Μεκλεμβούργου	06 09 16

Πίνακας 14: Αντιπολίτευση - Άρθρα κατά της κυβέρνησης

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Το «μπαλάκι» στην κυβέρνηση ρίχνει η Ύπατη Αρμοστεία	27 01 17
2. Ύπ. Αρμοστεία: Μουζάλας και Ε.Ε. υπεύθυνοι για τις δομές φιλοξενίας	26 01 17
3. ΕΕΔΑ: Επιστροφή της πολιτικής «βίου αβίωτου» της κυβέρνησης Σαμαρά	14 02 17
4. Οι αντιδράσεις δεν σταματούν το Προαναχωρησιακό στην Κω	13 02 17
5. Στήριξη εργαζομένων του ΕΣΠ στους συμβασιούχους του Ασύλου	10 02 17
6. Σκληρές αντιδράσεις της ήσσοнос αντιπολίτευσης εναντίον Μουζάλα	06 02 17
7. Επίδειξη ισχύος με φόντο τους πρόσφυγες στο Ελληνικό	06 02 17
8. Μητσοτάκης στη Λέσβο με αιχμές για το προσφυγικό	03 02 17
9. Απροετοίμαστοι...	12 01 17
10. Δεν ικανοποιήθηκαν από τις απαντήσεις Σκουρλέτη τα μέλη της ΛΑ.Ε.	11 01 17
11. «Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
12. ΛΑ.Ε.: «Κρυφές “αμαρτωλές” συμφωνίες κυβέρνησης-Ε.Ε. για το προσφυγικό»	19 12 16
13. Το προσφυγικό στο επίκεντρο με βολές κατά Μουζάλα	30 11 16
14. Ευθύνες στην κυβέρνηση για τη Μόρια από 20 οργανώσεις	28 11 16

15.Τα κόμματα για το τραγικό συμβάν στη Μόρια	25 11 16
16.Απογοήτευση Μουίζνιεκς για το πολυνομοσχέδιο	22 11 16
17.«Η Ελλάδα έγινε ένα απέραντο hotspot»	14 11 16
18.Το νέο «υπουργείο» Μεταναστευτικής Πολιτικής	07 11 16
19.Η FRONTEX «αδειάζει» το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	03 11 16
20.Αδειάζει η Frontex το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	01 11 16
21.Μήνυμα αγωνίας από τα νησιά προς τους Ευρωσοσιαλιστές	20 10 16
22.Στη Χίο η Φ. Γεννηματά	15 10 16
23.Η θέση του ΚΚΕ για τους πρόσφυγες στην Κρήτη	13 10 16
24.Περί... απαξίωσης	12 10 16
25.Δικαιώματα σε οπισθοχώρηση	11 10 16
26.«Αλήθειες και ψέματα» για τους πρόσφυγες στη Χίο από τη «Λάθρα;»	10 10 16
27.Σκοπιμότητες Μουζάλα καταγγέλλει επιτροπή αλληλεγγύης στη Χίο	08 10 16
28.«Εμφύλιος» στη ΝΔ για την πορεία στη Χίο	28 09 16
29.Ο κ. Μουζάλας εκθέτει την κυβέρνηση και στρώνει τον δρόμο του προς την	26 09 16
30.Πέντε «καυτά» μέτωπα	26 09 16
31.Μητσοτάκης: Ανίκανη η κυβέρνηση να διαχειριστεί το μεταναστευτικό UPD	24 09 16
32.Υπονούμενα για τη διαχείριση των κονδυλίων	23 09 16
33.«Την αλήθεια την οφείλω πάνω απ' όλα στους πρόσφυγες»	20 09 16
34.Πού δεν πάνε τα κονδύλια	20 09 16
35.«Ελλιπής η αντίδραση της Ε.Ε. στο προσφυγικό»	18 09 16
36.Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιόκαστρου	17 09 16
37.Στη Θεσσαλονίκη με αιχμή το προσφυγικό	16 09 16
38.Γραμμή αυτοπειθαρχίας	15 09 16
39.Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	15 09 16
40.Δηλώσεις εκτός τόπου και χρόνου	07 09 16
ΑΥΓΗ	
41.Ελλάδα: Από το Ωραιόκαστρο έως τη συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας	23 02 17
42.Σύμφωνα με τη ΜΚΟ Αίτημα: Κρατούνται μετανάστες και αιτούντες άσυλο με σοβαρά προβλήματα υγείας	18 02 17
43.ΚΚΕ: «Έγκλημα διαρκείας συντελείται στο κολαστήριο της Μόριας»	30 01 17
44.Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους	27 01 17

Πρόσφυγες: Η κυβέρνηση συντονίζει, εμείς υποστηρίζουμε	
45.Απέριψε το δημοτικό συμβούλιο Χίου τις κυβερνητικές προτάσεις για το προσφυγικό	27 11 16
46.Πυκνώνουν τα μαύρα σύννεφα στα νησιά	22 11 16
47.Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: Παρατηρήσεις για το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για την υποδοχή αιτούντων άσυλο	01 11 16
48.Οδ. Βουδούρης: Στη διάθεση της Βουλής για να καταθέσω τα στοιχεία που έχω	26 10 16
49.Αναταραχή και στη Σάμο λόγω του πολύμηνου εγκλεισμού προσφύγων	26 10 16
50.Τι συνέβη τελικά σε Καλαμάτα και Λέρο;	25 10 16
51.Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους πρόσφυγες: Καταγγελία για παράνομες επιστροφές Σύρων στην Τουρκία	22 10 16
52.Ρεσιτάλ μικροπολιτικής από τον Κυρ. Μητσοτάκη για το προσφυγικό	27 09 16
53.Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
54.Δεκτή η παραίτηση Βουδούρη από τον πρωθυπουργό	14 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
55.Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
56.Ολοκληρώθηκε η συνάντηση Μητσοτάκη – Σόιμπλε	14 02 17
57.Μητσοτάκης: «Δεν υπάρχει συζήτηση για Grexit»	14 02 17
58.ΝΔ: Επιχείρηση «αξιοπιστία» στο Βερολίνο	11 02 17
59.ΝΔ για κέντρα κράτησης: Η κυβέρνηση επαναφέρει μέτρο που ως αντιπολίτευση κατήγγειλε	10 02 17
60.«Δεν κατανοούμε τη στάση Μουζάλα» δηλώνουν οι ξενοδόχοι της Λέσβου	09 02 17
61.Την παραίτηση Μουζάλα ζητά η Δημοκρατική Συμπαράταξη	06 02 17
62.Ο «συγκλονισμός» του κ. Μουζάλα	04 02 17
63.Εθνικό σχέδιο για το προσφυγικό από Κυρ. Μητσοτάκη	04 02 17
64.Κυρ. Μητσοτάκης κατά κυβέρνησης: «Ούτε θέλουν, ούτε ξέρουν, ούτε μπορούν»	03 02 17
65.Σε τρεις άξονες η πρόταση της Ν.Δ. για το προσφυγικό	02 02 17
66.Σύσκεψη Μητσοτάκη με τους Δημάρχους ΒΑ Αιγαίου για το προσφυγικό	01 02 17
67.Μητσοτάκης: «Η Τουρκία να σεβαστεί το Διεθνές Δίκαιο και τους κανόνες καλής γειτονίας»	30 01 17
68.Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών	30 01 17

στα νησιά του Αιγαίου	
69.Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ: «Είχαμε σχέδιο για τη Μόρια»	27 01 17
70.«Πυρά» ντε Μεζιέρ κατά Αθήνας για το προσφυγικό	24 01 17
71.Μηδενική ή μερική απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε.	10 01 17
72.Έντονη αντίδραση από την Κομισιόν για τη Μόρια	10 01 17
73.Κατεβασμένα ρολά σε νησιά κατά του ΦΠΑ	01 12 16
74.Μίνι περιοδεία Κυρ. Μητσοτάκη στα Βαλκάνια	29 11 16
75.Άξονα σταθερότητας με Βουλγαρία - Σερβία επιδιώκει ο Μητσοτάκης	28 11 16
76.Στα όριά τους οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι	27 11 16
77.Ν.Δ.: Εμείς δεν ζητάμε παραιτήσεις	26 11 16
78.Κυρ. Μητσοτάκης: Μην παίζετε με την Ελλάδα	25 11 16
79.Εύφλεκτο υλικό	25 11 16
80.Μουζάλας: Τοπική αυτοδιοίκηση και ΝΔ εμποδίζουν τη λύση για τους πρόσφυγες	24 11 16
81.Ήταν όντως μια συναρπαστική εβδομάδα	20 11 16
82.Ν.Δ.: Ανάδειξη των στρατηγικών σχέσεων με ΗΠΑ	17 11 16
83.Μητσοτάκης: «Η Ελλάδα δεν διαθέτει μια κυβέρνηση ικανή να προσελκύσει επενδύσεις»	16 11 16
84.Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
85.Μητσοτάκης σε ξένους δημοσιογράφους: «Θα αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη»	26 10 16
86.Γεννηματά: «Η Ε.Ε. να στηρίξει στο προσφυγικό»	21 10 16
87.Διεθνής Αμνηστία: Κριτική σε Ε.Ε. και Αθήνα για το προσφυγικό	18 10 16
88.ΙΣΑ: Το υπ. Υγείας αντιμετωπίζει με ρατσισμό τους πρόσφυγες	15 10 16
89.Κίνδυνος απώλειας κονδυλίων από την Ε.Ε.	05 10 16
90.Μητσοτάκης για προσφυγικό: Στην πρώτη γραμμή τα ζητήματα ασφαλείας	29 09 16
91.Κατεπείγουσα ερώτηση της Ε. Βόζεμπεργκ για τις καταγγελίες Βουδούρη	28 09 16
92.ΝΔ για προσφυγικό: Να απαντήσει η κυβέρνηση στις καταγγελίες Βουδούρη	28 09 16
93.Μητσοτάκης: Η κυβέρνηση είναι ανίκανη να διαχειριστεί το προσφυγικό	24 09 16
94.Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
95.Αιχμές Βουδούρη κατά «συστήματος Μουζάλα»	23 09 16

96.Κυρ. Μητσοτάκης: Επαναφορά Συμβουλίων ΑΕΙ	23 09 16
97.Βουδούρης: Υπάρχουν πολύ σημαντικές σκιές στο υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής	23 09 16
98.Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
99.Σε 16 έτη θα φύγουν οι μετανάστες, λέει η Διεθνής Αμνηστία	23 09 16
100.Δήμαρχος Λέσβου: «Προσωρινή λύση το πλωτό κέντρο φιλοξενίας»	22 09 16
101.Μπακογιάννη: « Η επιτροπή πόθεν έσχες έχει ποινικές ευθύνες»	22 09 16
102. «Σκληρό ροκ» από τη Ν.Δ. για τις άδειες	22 09 16
103.ΝΔ για Αμυγδαλέζα: «Υποχρεώθηκαν να ανοίξουν τον χώρο που έλεγαν Κολαστήριο»	21 09 16
104. Πολιτική σύγκρουση για την «καταραμένη» Αμυγδαλέζα	21 09 16
105. ΝΔ: Εκτός ελέγχου και πάλι το προσφυγικό με ευθύνη της κυβέρνησης	20 09 16
106. Μητσοτάκης: Πιο ακριβή από τις εκλογές η παραμονή της κυβέρνησης	18 09 16
107. Μπουτάρης: «Δεν είμαι Ν.Δ. αλλά στηρίζω τον Μητσοτάκη, είναι ο πιο καλός από όλους»	16 09 16
108. Κριτική Μητσοτάκη κατά κυβέρνησης και Ε.Ε. για το προσφυγικό	16 09 16
109. Η πιο μολυσματική ασθένεια...	16 09 16
110. Το προσφυγικό απαιτεί σχέδιο	15 09 16
111. Ασφυκτική η κατάσταση σε Χίο και Λέσβο	15 09 16
112. Δεκτή η παραίτηση Βουδούρη από τον πρωθυπουργό	14 09 16
113. Τσίπρας: «Σωστό βήμα» η δήλωση Γιουνκέρ πως η Ε.Ε. δεν είναι αρκούντως κοινωνική	14 09 16
114. ΝΔ: «Η παραίτηση Βουδούρη, κορυφή του παγόβουνου της κυβερνητικής ανεπάρκειας»	13 09 16
115. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
116. Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
117. Μπακογιάννη: Η Ελλάδα έχει σηκώσει δυσανάλογο βάρος στο προσφυγικό	06 09 16
118. Μετανάστευση και κρίση	02 09 16

Πίνακας 15: Βιώματα προσφυγόπουλων

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Ένα θανάσιμο ταξίδι...	28 02 17
2. Ζητείται Παγκόσμια Ατζέντα 2017 για τα Παιδιά	27 01 17
3. Μεγαλοκαρδία	26 01 17

4. Ευρώπη, Ελλάδα: ιστορία, πρόσφυγες και παιδιά	20 01 17
5. Συνεργασία Λιμενικού με το «Χαμόγελο» υπέρ των παιδιών	17 01 17
6. Έδωξαν από το Ελληνικό δομή για προσφυγόπουλα	16 01 17
7. Ασυνόδευτοι ανήλικοι προσφεύγουν κατά της υπουργού	28 12 16
8. Ταίπρας σε προσφυγόπουλα: Εμείς κάνουμε ό,τι μπορούμε, αλλά...	24 12 16
9. Ειδικές ζώνες για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	03 12 16
10. Για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	28 11 16
11. Χαμένα παιδιά σε ξένη γη	27 11 16
12. Αντιδρούν στη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων	23 11 16
13. Πού είναι η δικαιοσύνη; Πού είναι η δημοκρατία;	22 11 16
14. Με προγράμματα αναδοχής ο ξενώνας στον Άλιμο για ασυνόδευτα ανήλικα	04 11 16
15. Τι θα γίνει με τα ανήλικα της «Ζούγκλας»;	03 11 16
16. «Έχει και η Βρετανία ευθύνη για τα ασυνόδευτα του Καλέ»	29 10 16
17. Ρεπορτάζ που σε βγάζει από τα ρούχα σου...	25 10 16
18. Ανήλικοι στη Ζούγκλα	25 10 16
19. Πόρτες ανοιχτές για τα προσφυγόπουλα	24 10 16
20. Το μπισίκι*	20 10 16
21. Προσφυγόπουλα από το Καλαί θα επανενωθούν με τις οικογένειες τους	16 10 16
22. Περιβολάκι υπερηφάνειας για εκατό ασυνόδευτους ανηλίκους	12 10 16
23. Ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος εμβολιασμών για τα προσφυγόπουλα	11 10 16
24. Η βαρβαρότητα στο Τμήμα Ομόνοιας γεννά αντιδράσεις	03 10 16
25. Παρέμβαση Διεθνούς Αμνηστίας με αφορμή το ΑΤ Ομόνοιας	02 10 16
26. Παρέμβαση εισαγγελέα για το ΑΤ Ομόνοιας	01 10 16
27. Κακοποίηση ανηλίκων προσφύγων στο Τμήμα	30 09 16
28. Καταγγελίες για κακοποίηση προσφυγόπουλων σε Α.Τ.	29 09 16
29. Ομαδικός βιασμός ασυνόδευτου πρόσφυγα	29 09 16
30. Περιμένει και ελπίζει	13 09 16
31. Ανάγκη στήριξης της Ελλάδας για τους ανήλικους	13 09 16
32. Δώστε πλέον τέλος στην κράτηση	11 09 16
33. Αποδημητικά πουλιά	09 09 16
34. «Γιατί με κρατάτε εδώ;»	09 09 16

35.Ο ανήλικος Μπαχάρ στο Δρομοκαΐτειο. Γιατί;...	08 09 16
36.50 εκατ. ξεριζωμένα παιδιά λόγω πολέμου και φτώχειας	07 09 16
ΑΥΓΗ	
37.Άνοιξε τις πύλες της η πρώτη ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	22 02 17
38.Το «ΚΕΘΕΑ ΕΞΟΔΟΣ» εγκαινιάζει Ακαδημία ποδοσφαίρου για τα προσφυγόπουλα	20 02 17
39.Πρόγραμμα ΕΕ - UNICEF για 6.000 προσφυγόπουλα στην Ελλάδα	25 01 17
40.“Προτεραιότητά μας η καλύτερη δυνατή μεταχείριση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών”	20 01 17
41.«Τα πρόσωπα των παιδιών αποτελούν έκκληση στη συνείδησή μας»	18 01 17
42.Παιχνίδια για τα προσφυγόπουλα συγκεντρώνει το Συνεργατικό Καφενείο Ακαδημίας Πλάτωνος	20 12 16
43.Ημερίδα για την προστασία των ανήλικων προσφύγων	08 12 16
44.Περισσότερα από 1.200 ασυνόδευτα παιδιά σε λίστες αναμονής για θέση σε δομή προστασίας	02 12 16
45.Χαλάνδρι: Την Κυριακή ο φιλικός ποδοσφαιρικός αγώνας για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	16 11 16
46.Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16
47.Καθυστερήσεις και κενές θέσεις στους ξενώνες ασυνόδευτων παιδιών	12 11 16
48.Ο εμβολιασμός των προσφυγόπουλων στο επίκεντρο της συνάντησης γγ Δημόσιας Υγείας με τη UNICEF	08 11 16
49.Νέα δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων προσφυγόπουλων	04 11 16
50.Δύο τραυματισμένα προσφυγόπουλα από φωτιά στο κέντρο «Φέσσα»	03 11 16
51.Εγκαινιάζεται ένας ακόμα ξενώνας ασυνόδευτων ανήλικων	03 11 16
52.Στέγη για 32 ασυνόδευτα παιδιά στο νέο ξενώνα στο Καλαμάκι	03 11 16
53.Με εγκαύματα δύο προσφυγόπουλα μετά από φωτιά σε σκηνή στη δομή φιλοξενίας στο Ωραιόκαστρο	02 11 16
54.Στο Ιπποκράτειο με εγκαύματα δύο προσφυγόπουλα μετά από φωτιά σε σκηνή στο Ωραιόκαστρο	02 11 16
55.Εγκαίνια ξενώνα φιλοξενίας για ασυνόδευτα παιδιά	01 11 16
56.Ένταση και μικροεπεισόδια στο hotspot της	27 10 16

Χίου	
57.Εξέγερση στη Μόρια	25 10 16
58.«Τα προσφυγόπουλα να ξαναγίνουν παιδιά»	12 10 16
59.Μια στέγη για 100 ασυνόδευτους ανήλικους στην Παιανία	11 10 16
60."Σε επισφαλείς συνθήκες αναμένοντας τη μετεγκατάστασή τους σε κατάλληλους χώρους, ζουν 1.500 ασυνόδευτα παιδιά"	23 09 16
61.Την άμεση απομάκρυνση ασυνόδευτων ανηλίκων από τη Λέσβο ζητεί η Κίνηση πολιτών «Συνύπαρξη και Επικοινωνία στο Αιγαίο»	20 09 16
62.Έκκληση για λύση στο ζήτημα των ασυνόδευτων ανηλίκων κάνουν οι «Γιατροί του Κόσμου»	05 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
63.Η Αμάρ βρήκε καταφύγιο στα βιβλία	21 02 17
64.Δ. Αβραμόπουλος: Τα κράτη της ΕΕ να επιταχύνουν τον ρυθμό μετεγκατάστασης	10 02 17
65.Το σκληρό ταξίδι των ασυνόδευτων και η προσαρμογή στο νέο «σπίτι»	25 01 17
66.Κρούσματα ηπατίτιδας Α σε προσφυγόπουλα στον νομό Πρέβεζας	24 11 16
67.Διεθνής συμμαχία της «Αποστολής» με UNICEF, Φινλανδική και Σουηδική Εκκλησία για τα παιδιά	14 11 16
68.Επί ποδός δήμος και φορείς στη Σάμο για το προσφυγικό	04 11 16
69.«Μπαλάκι» οι ανήλικοι του Καλαί	01 11 16
70.Έκρυθμη η κατάσταση στα νησιά - εγκλωβισμένοι 15.844 μετανάστες και πρόσφυγες	31 10 16
71.Τσίπρας: «Δεν θα επιτρέψουμε σε κανένα να αμφισβητήσει σπιθαμή ελληνικής γης»	28 10 16
72.Άνω των 15.000 οι εγκλωβισμένοι στα νησιά του Αιγαίου	12 10 16
73.Προσπάθεια παράκαμψης των hotspots	11 10 16
74.«Δεν είναι ασφαλές για τα παιδιά να μεταφερθούν»	05 10 16
75.Ένταση και επεισόδια στο Ρέθυμνο, πορεία διαμαρτυρίας στη Χίο	29 09 16
76.Έκθεση ΜΚΟ: Σε επισφαλείς συνθήκες περίπου 1.500 ασυνόδευτα προσφυγόπουλα	23 09 16
77.Φωτιές, επεισόδια, πανικός στο hotspot της Μόριας	20 09 16
78.3.574 ασυνόδευτοι ανήλικοι...	12 09 16
79.Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16

80. Νέα κέντρα στη Χίο για τους μετανάστες	10 09 16
81. Από παιδί του πολέμου στη Συρία, τώρα «παιδί της Μέρκελ»	03 09 16

Πίνακας 16: Διεθνείς Αντιδράσεις

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Προχωράει το τουρκικό τείχος στα σύνορα με τη Συρία	27 02 17
2. Χωρίς μετανάστες	25 02 17
3. «Εισβολή» προσφύγων στην ισπανική Θέουτα από το Μαρόκο	17 02 17
4. Απορρίπτει η Τυνησία συμφωνία τύπου Τουρκίας για το προσφυγικό	14 02 17
5. Η συμφωνία Ιταλίας - Λιβύης κινδυνεύει να ναυαγήσει	12 02 17
6. Απειλεί παρά τη νέα ήττα ο Τραμπ	10 02 17
7. Δικαστικό «μπλόκο» στο διάταγμα Τραμπ	06 02 17
8. Ο Τραμπ-ούκος μπαλαντέρ	04 02 17
9. Υπεράσπιση του δόγματος Τραμπ με μια ψεύτικη «σφαγή»	03 02 17
10. Τι πραγματικά συμβαίνει στη Λιβύη	03 02 17
11. Επιχείρηση «σοκ και δέος» από τον Ντ. Τραμπ	31 01 17
12. Μία υπογραφή, αμέτρητα δράματα και «βροχή» αντιδράσεων	31 01 17
13. «Δάκρυα στα μάτια της Ελευθερίας»	31 01 17
14. Ο μισάνθρωπος	30 01 17
15. Η Silicon Valley υψώνει «τείχος» στο διάταγμα Τραμπ	30 01 17
16. Παγκόσμια οργή για το αντιπροσφυγικό διάταγμα Τραμπ	29 01 17
17. Πρώτες τηλεφωνικές επαφές Τραμπ με Πούτιν, Μέρκελ και Ολάντ	28 01 17
18. Ανέστειλε το πρόγραμμα υποδοχής προσφύγων ο Τραμπ	28 01 17
19. ΟΗΕ: Κινδυνεύουν πρόσφυγες και μετανάστες λόγω του ψύχους	13 01 17
20. «Βρίσκοντας το σπίτι»	22 12 16
21. Ανεστάλη η επιχείρηση απομάκρυνσης των αμάχων από το Χαλέπι	16 12 16
22. Η δύναμη των κινημάτων απέναντι στον Τραμπ	30 11 16
23. ΔΟΜ: Ο πόλεμος και η φτώχεια, οι αιτίες της προσφυγιάς	18 11 16
24. Δύο ακόμη ναυάγια ανοιχτά της Λιβύης	15 11 16
25. «Αθώα θύματα των πολέμων ΗΠΑ και Ευρωπαίων οι πρόσφυγες»	23 10 16
26. Ανασκόπηση διεθνούς Τύπου 20.10.2016	20 10 16
27. Κεντρική Αμερική: Μια αόρατη προσφυγική	14 10 16

κρίση	
28.Στην Αφρική η Μέρκελ για το προσφυγικό	09 10 16
29.Η ταινία της Συρίας	08 10 16
30.Διεθνής Αμνηστία: Άνιση κατανομή προσφύγων επιδεινώνει την κρίση	04 10 16
31.Διακινητές, οι γνωστοί άγνωστοι κατά συρροή δολοφόνοι	23 09 16
32.Χαμένη ευκαιρία για το προσφυγικό	22 09 16
33.Ευχολόγια και επικρίσεις για τους ξεχασμένους στη Συρία	21 09 16
34.Έξι «ξεχασμένες» προσφυγικές κρίσεις	04 09 16
35.Ο Ντόναλντ ξεπέρασε τον εαυτό του	01 09 16
ΑΥΓΗ	
36.Ε.Ε. και ΗΠΑ: Η υποκρισία του ελέγχου της μετανάστευσης	12 02 17
37.Κλείνει ο προσφυγικός δρόμος από Λιβύη προς Ιταλία	04 02 17
38.Καταυλισμοί προσφύγων στην Αφρική για να μην φτάνουν στην Ευρώπη	27 01 17
39.Κοινό συμφέρον Ε.Ε. - Αιγύπτου η συνεργασία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης	16 11 16
40.Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16
41.Πώς να υπερβούμε το αδιέξοδο στο προσφυγικό	30 10 16
42.Αφγανοί, οι ανεπιθύμητοι πρόσφυγες	16 10 16
43.Συνθήκη α λα Ε.Ε. - Τουρκία με Αφρική προωθούν Γερμανία και Αυστρία	14 10 16
44.Μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη από τη μετανάστευση	28 09 16
45.Γκεμπράν Μπαζίλ, υπουργός Εξωτερικών του Λιβάνου: «Να μετατρέψουμε την περιοχή μας σε χώρο κοινής αντίληψης»	10 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
46.Το σκιάχτρο του σουηδικού πατερναλισμού	27 02 17
47. Ντόμινο οπισθοδρόμησης	24 02 17
48.Τσάρλι Ρις: Ο Τραμπ δεν θα στηρίξει την Ελλάδα όπως ο Ομπάμα	06 02 17
49.Για το χειρότερο προετοιμάζεται η Ε.Ε.	05 02 17
50.Ο Τραμπ «έκοψε» στο μισάωρο το τηλεφώνημα με τον πρωθυπουργό της Αυστραλίας	02 02 17
51.Συνάντηση με τον υπουργό Ασφάλειας των ΗΠΑ, ζήτησε ο Δ. Αβραμόπουλος	01 02 17
52.Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
53.Τραμπ κατά παγκοσμιοποίησης	03 12 16
54.Οι αντάρτες «χάνουν» το ανατολικό Χαλέπι	29 11 16

55.Αιχμές Α. Μέρκελ για Ντ. Τραμπ με αφορμή το προσφυγικό	14 11 16
56.Αποκλειστική συνέντευξη Ομπάμα στην «Κ»: «Ο ελληνικός λαός χρειάζεται ελπίδα»	13 11 16
57.Η ατζέντα και οι στόχοι της επίσκεψης Ομπάμα	30 10 16
58.Προσφυγικό, χρέος, Τουρκία, Κυπριακό στην ατζέντα Ομπάμα	23 10 16
59.Πεσμεργκά και ιρακινός στρατός ενώνουν δυνάμεις	21 10 16
60.Μοσούλη: Η μεγάλη έξοδος των αμάχων	20 10 16
61.Στην Αθήνα το Νοέμβριο ο Μπαράκ Ομπάμα	18 10 16
62.Επικριτής της λιτότητας στην Ευρώπη ο Μπαράκ Ομπάμα	18 10 16
63.Σύγκρουση συμφερόντων στο Συριακό πόλεμος	15 10 16
64.Σε μια βάρκα 1.000 Αφρικανοί με την ελπίδα να σωθούν	09 10 16
65.Θα περιτειχίσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
66.Το προσφυγικό στο επίκεντρο συνόδου του ΟΗΕ	25 09 16
67.«Δρόμοι της φωτιάς» οι φράκτες της Ευρώπης	25 09 16
68.Ενα αγόρι ζητά από τον Ομπάμα να του φέρει τον μικρό Ομράν	22 09 16
69.Τον εξοπλισμό Κούρδων εξετάζουν οι ΗΠΑ	22 09 16
70.Κέρι: Μεγαλύτερη από ποτέ η ανάγκη για ενωμένη Ευρώπη	20 09 16
71.ΟΗΕ: 21 εκατ. πρόσφυγες παγκοσμίως	17 09 16
72.Αξιοποίηση των ΗΠΑ στο προσφυγικό	15 09 16
73.Τα όπλα σίγησαν χθες στη Συρία πόλεμος	14 09 16
74.Προσφυγικό: η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή	07 09 16
75.ΗΠΑ και Ρωσία δεν συμφώνησαν για το Συριακό πόλεμος	06 09 16
76.Για το προσφυγικό στον ΟΗΕ	04 09 16

Πίνακας 17: Αντιδράσεις Ευρώπης

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Γερμανικός «μεγάλος αδελφός» για τους πρόσφυγες	20 02 17
2. Ψευδείς ειδήσεις	20 02 17
3. Η Βαρκελώνη είπε «ναι» στους πρόσφυγες	20 02 17
4. Μαζικό «ναι» στους πρόσφυγες από τη Βαρκελώνη	18 02 17
5. Απορρίπτει η Τунησία συμφωνία τύπου Τουρκίας για το προσφυγικό	14 02 17
6. Η συμφωνία Ιταλίας - Λιβύης κινδυνεύει να ναυαγήσει	12 02 17

7. Πρόστιμο σε Γάλλο αγρότη γιατί βοήθησε πρόσφυγες	10 02 17
8. Ο Ιταλικός «δρόμος του θανάτου»	09 02 17
9. Σύγκλιση για προσφυγικό και για τις διεθνείς προκλήσεις	04 02 17
10. Τι πραγματικά συμβαίνει στη Λιβύη	03 02 17
11. Πρώτη σύνοδος κορυφής μετά την ορκωμοσία Τραμπ	03 02 17
12. «Η χρονιά του “όλα ή τίποτα” για την Ευρώπη»	01 02 17
13. Βλέψεις κορυφής με παντιέρα την κοινωνική δικαιοσύνη	30 01 17
14. Και εσύ Βόλφγκανγκ;	29 01 17
15. Πρώτες τηλεφωνικές επαφές Τραμπ με Πούτιν, Μέρκελ και Ολάντ	28 01 17
16. Προτίμησαν να υπηρετήσουν εκτός από την είδηση και τον άνθρωπο	27 01 17
17. Ο Τόμας ντε Μεζιέρ υιοθετεί τη λογική της Ευρώπης-φρούριο	25 01 17
18. Αντιμεταναστευτική στροφή προς άγραν ψήφων	24 01 17
19. Έπαινοι του Πάπα σε Ελλάδα και Ιταλία για το προσφυγικό	23 01 17
20. Η Κομισιόν «θωπεύει» την Ουγγαρία για τον διωγμό προσφύγων	16 01 17
21. Γέρνει ακροδεξιά ο Φιγιόν	14 01 17
22. Τίποτα δεν είναι ικανό να πτοήσει τον Ματέο	07 01 17
23. Τουρκική υπηκοότητα σε Σύρους και Ιρακινούς πρόσφυγες	07 01 17
24. Δύο οι δράστες, ο ένας... φιάσκο	04 01 17
25. Το όραμα Σόιμπλε για συμπίεση μισθών διά της... μεταναστευτικής οδού	03 01 17
26. ...Είναι το Βερολίνο η γη της Επαγγελίας των προσφύγων	01 01 17
27. «Τους είπα ότι δεν μπορώ καν να οδηγήσω»	31 12 16
28. Σκόρπισε τον θάνατο πριν προλάβουν να τον απελάσουν	22 12 16
29. «Λίγοι οι πρόσφυγες στην Ευρώπη!»	20 12 16
30. «Το προσφυγικό και το τεράστιο πολιτικό κενό στην Ε.Ε.»	19 12 16
31. Η «Ευρώπη-φρούριο» οχυρώνεται από παντού	15 12 16
32. Προσφυγικό και λιτότητα στην ατζέντα Τζεντιλόνι	14 12 16
33. Προσφυγικό και Κούβα στο συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε.	12 12 16
34. «Μπουρλότο» στην ενότητα των Χριστιανοδημοκρατών	09 12 16
35. Το γύρισε δεξιά και βρήκε την υγεία της	08 12 16

36.Μέρκελ παντός καιρού	06 12 16
37.Αδιέξοδα	02 12 16
38.Αρχισε η αντίστροφη μέτρηση	29 11 16
39.Ποια αλληλεγγύη; Έχουμε εκλογές...	23 11 16
40.«Είμαι μέρος της λύσης του προσφυγικού»	21 11 16
41.Καγκελάριος Μέρκελ ξανά;	20 11 16
42.Ψάχνουν ακόμα τον «συμβιβασμό» στο προσφυγικό	18 11 16
43.Η «αλληλεγγύη» τους βάφει τη Μεσόγειο κόκκινη...	18 11 16
44.Ντόμινο δυσαρέσκειας από την ανάκληση των Βέλγων εμπειρογνομόνων	18 11 16
45.Το Βέλγιο αποσύρει από τα ελληνικά νησιά το προσωπικό του	17 11 16
46.Ευρωπαϊκός προϋπολογισμός με στόχο την προσφυγική κρίση	17 11 16
47.Αναζητούν... εθελοντική λύση για το προσφυγικό	17 11 16
48.Τα «παράπονα» και το διπλό μήνυμα του Ματέο Ρέντσι	17 11 16
49.«Μια πολιτική-φρούριο δεν θα λύσει κανένα πρόβλημα»	16 11 16
50.Ιταλικό βέτο στον προϋπολογισμό των Βρυξελλών	15 11 16
51.Σύρια πρόσφυγας γέννησε μέσα σε βάρκα ανοικτά της Κύπρου	10 11 16
52.«Είναι αυτό Ευρώπη των δικαιωμάτων;»	08 11 16
53.Γιούνκερ προς πρόσφυγες: Η Γερμανία δεν είναι η μόνη επιλογή	07 11 16
54.Σκληραίνει τη στάση του το Βερολίνο απέναντι στους πρόσφυγες	07 11 16
55.«Κατηγορώ» της Διεθνούς Αμνηστίας για βασανιστήρια προσφύγων	03 11 16
56.Γύρω-γύρω όλοι και στη μέση η Μέρκελ	01 11 16
57.Der Spiegel: Ζητούμενο η ασφάλεια στα ελληνικά κέντρα φιλοξενίας	29 10 16
58.«Να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα του»	27 10 16
59.Η «Ζούγκλα» δεν υπάρχει πια...	27 10 16
60.«Παραληρούν όσοι πιστεύουν στα σύνορα και τους φράκτες»	27 10 16
61.Η «Ζούγκλα» ξηλώνεται, τα προβλήματα μένουν	26 10 16
62.Κλειστά σύνορα για άλλους τρεις μήνες	25 10 16
63.Επιχείρηση εκκένωσης του Καλέ UPD	24 10 16
64.Έρχονται άγριες μέρες στο Καλέ	24 10 16
65.Σε μία μέρα διασώθηκαν 2.400 πρόσφυγες	23 10 16
66.Εικόνα σου είναι Ε.Ε. και σου μοιάζει	23 10 16
67.«Αθώα θύματα των πολέμων ΗΠΑ και Ευρωπαίων οι πρόσφυγες»	23 10 16
68.Μπουτάρης: Ντροπή στα κράτη της Ε.Ε.	22 10 16

69.Τα μαζεύει η Ε.Ε. για τη Ρωσία	21 10 16
70.Επίθεση «ενόπλων» σε βάρκα προσφύγων	21 10 16
71.Διάσωση 84 Σύρων βόρεια της Κύπρου	21 10 16
72.Με... εκκλήσεις «λύνει» το προσφυγικό η Ε.Ε.	21 10 16
73.Αντίστροφη μέτρηση για την «ουμανιστική» διάλυση της «Ζούγκλας»	19 10 16
74.Θύματα κάθε είδους εκμετάλλευσης το 70% των μεταναστών	18 10 16
75.Στην πρωτεύουσα του Βελγίου για χρέος και σύνοδο κορυφής	18 10 16
76.Τελειώνει ο χρόνος για το Καλέ	18 10 16
77.Αυτοκτόνησε ο Σύρος ύποπτος για βομβιστική ενέργεια	13 10 16
78.Ευρώπη: αναζητείται έμπνευση	12 10 16
79.Η επόμενη μέρα της Ευρώπης	10 10 16
80.Ψάχνει τη λύση στη ρίζα του προβλήματος	10 10 16
81.Στην Αφρική η Μέρκελ για το προσφυγικό	09 10 16
82.Frontex: «Δεν παραβιάζονται κυριαρχικά δικαιώματα»	08 10 16
83.Η FRONTEX πέθανε, ζήτω η FRONTEX!	07 10 16
84.Επίσημη πρώτη της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής	06 10 16
85.Νέα σκληρή αυτοκριτική για το προσφυγικό	06 10 16
86.Εκβιασμοί και απελάσεις προσφύγων ευρωπαϊκού τύπου	03 10 16
87.Διάσωση χιλιάδων προσφύγων μέσα σε μία μέρα	03 10 16
88.«Μη ρεαλιστικά» τα σχέδια της Ε.Ε. για το προσφυγικό	03 10 16
89.«Αδύναμη εντός, απομονωμένη και αντιπαθής εκτός»	01 10 16
90.«Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό»	01 10 16
91.Η «ευέλικτη αλληλεγγύη» της Ευρώπης	29 09 16
92.«Δεν φταίει η Ελλάδα για το προσφυγικό»	29 09 16
93.Με εκβιαστικά διλήμματα η «λύση» του προσφυγικού;	28 09 16
94.«Η λιτότητα φταίει»	27 09 16
95.Γιατί... Καλέ Ολάντ;	27 09 16
96.Η «ζούγκλα» του Καλέ στην προεκλογική εκστρατεία	26 09 16
97.Υπέρ του κλειστού βαλκανικού διαδρόμου και ο Έτινγκερ	26 09 16
98.Ψάχνουν συμφωνίες για να μειώσουν τις ροές	24 09 16
99.Χαμηλές προσδοκίες από τα αποτελέσματα της μίνι συνόδου	24 09 16
100. Άλλοι πνίγονται, άλλοι διαβουλεύονται	24 09 16
101. Η Ευρώπη... σφουρίζει για την ανθρωπιστική κρίση	23 09 16

102. Αναζητώντας κοινό τόπο στη Βιέννη	23 09 16
103. Διεθνής Αμνηστία προς Ε.Ε.: Τηρήστε τις δεσμεύσεις σας	22 09 16
104. Ρέντσι: Μπορούμε μόνοι μας στο προσφυγικό	20 09 16
105. Το ευρωπαϊκό δίλημμα	20 09 16
106. Mea culpa από τη Μέρκελ	20 09 16
107. Λάθη της παραδέχεται η Μέρκελ μετά τα εκλογικά χαστούκια	19 09 16
108. Η καγκελάριος έχασε στην έδρα της	19 09 16
109. Λίφτινγκ για να γίνει πιο «ελκυστική η Ε.Ε.»	16 09 16
110. Γιατί πρέπει να προτείνουμε ένα ευρωπαϊκό σύστημα υποδοχής	16 09 16
111. Μια Ευρώπη σε... τέσσερα κομμάτια	16 09 16
112. Αναζητώντας κοινή συνισταμένη στην Μπρατισλάβα	15 09 16
113. Ευελιξία στους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε. ζητάει ο Γιούνκερ	14 09 16
114. Ανάγκη για αποφάσεις στην Μπρατισλάβα	14 09 16
115. Μήνυμα Λιου σε Σόιμπλε για τερματισμό της λιτότητας	14 09 16
116. Μίνι σύνοδος κορυφής για το προσφυγικό στην Αυστρία	12 09 16
117. Θα γυρίσει η Άνγκελα και το άλλο μάγουλο;	12 09 16
118. Μια... παράνομη επανένωση γιου και πατέρα	11 09 16
119. «Η Ευρώπη πρέπει να ξαναβρεί τις ιδρυτικές της αξίες»	11 09 16
120. Κατά πώς συμφέρει τη Γερμανία	08 09 16
121. Γαϊτανάκι απειλών για τους πρόσφυγες	07 09 16
122. «Οι πρόσφυγες δεν απειλούν τη Γερμανία»	07 09 16
123. Το «μεγάλο τείχος» του Καλέ	07 09 16
124. «Εφαρμόστε το Δουβλίνο μέχρι να... αναθεωρηθεί»	05 09 16
125. Επαναπροώθηση προσφύγων στην Ελλάδα θέλει ο Γερμανός ΥΠ.ΕΣ.	04 09 16
126. Θέλει Αλκατράζ	03 09 16
127. Ζητούνται «κυνηγοί συνόρων»	02 09 16
128. Στο επίκεντρο της προσφυγικής κρίσης η Ιταλία	02 09 16
129. Να απελαύνονται οι «κήρυκες του μίσους»	01 09 16
130. Έχουμε κάνει κι εμείς λάθη στο προσφυγικό»	01 09 16
ΑΥΓΗ	
131. Ε.Ε. και ΗΠΑ: Η υποκρισία του ελέγχου της μετανάστευσης	12 02 17

132. Κλείνει ο προσφυγικός δρόμος από Λιβύη προς Ιταλία	04 02 17
133. Εμπόδια της Ε.Ε. στον μεσογειακό δρόμο των προσφύγων	03 02 17
134. Καταυλισμοί προσφύγων στην Αφρική για να μην φτάνουν στην Ευρώπη	27 01 17
135. Οι πρόσφυγες στην Ευρώπη μέσω ελληνικών συνόρων	26 01 17
136. Μεγαλύτερη υποστήριξη στην Ελλάδα από την ΕΕ στο προσφυγικό, ζήτησε ο Σ.Ματταρέλα	17 01 17
137. Έπαινοι του Πάπα σε Ελλάδα, Ιταλία, Γερμανία και Σουηδία	10 01 17
138. Η Ευρώπη απογοήτευσε και Ευρωπαίους, και πρόσφυγες	20 12 16
139. Οι ευρωβουλευτές δεν βλέπουν με καλό μάτι την επαναφορά του Κανονισμού του «Δουβλίνου» για την Ελλάδα	15 12 16
140. Πρόταση Κομισιόν: Να ξεπαγώσει ο Κανονισμός του Δουβλίνου	09 12 16
141. Το κόμμα της Μέρκελ προτείνει σχέδιο... Αυστραλίας στη Μεσόγειο	23 11 16
142. Κοινό συμφέρον Ε.Ε. - Αιγύπτου η συνεργασία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης	16 11 16
143. Διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις για επίσκεψη Ομπάμα και προσφυγικό	15 11 16
144. Δ. Αβραμόπουλος: Η Κομισιόν συνεργάζεται με τη σλοβακική προεδρία για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης	03 11 16
145. Όταν η Ευρώπη βαφτίζει το κρέας ψάρι	30 10 16
146. Μ. Σχοινιάς: «Γιατί φταίει η Κομισιόν για τα επεισόδια στα hotspots;»	28 10 16
147. Γερμανικός Τύπος: Πιο γρήγορες επιστροφές προσφύγων με αντάλλαγμα μετεγκατάσταση	21 10 16
148. Μ. Αντρέεβα: Να υλοποιηθούν τα συμφωνημένα	18 10 16
149. Αφγανοί, οι ανεπιθύμητοι πρόσφυγες	16 10 16
150. Συνθήκη α λα Ε.Ε. - Τουρκία με Αφρική προωθούν Γερμανία και Αυστρία	14 10 16
151. Η νέα Frontex επί το έργον: Τεστ «αδυναμιών στα σύνορα» Γερμανίας, Σλοβενίας και Φινλανδίας	13 10 16
152. Μικρόψυχες λύσεις σε μεγάλα προβλήματα	09 10 16
153. Διεθνής Αμνηστία: Αδιαφορία των πλούσιων χωρών για την προσφυγική κρίση	05 10 16
154. Δ. Αβραμόπουλος: Ικανοποίηση των ανώτατων κλιμακίων της Επιτροπής για την	29 09 16

πολιτική της Ελλάδας στο προσφυγικό	
155. Die Zeit: Δεν φταίει η Ελλάδα για την κατάσταση στη Λέσβο, αλλά οι χώρες της Ε.Ε	29 09 16
156. Καλοβλέπουν την «ευέλικτη αλληλεγγύη» του Βίσενγκραντ οι Ευρωπαίοι	28 09 16
157. Διεθνής Αμνηστία: Η παράλυση της Ευρώπης αφήνει χιλιάδες πρόσφυγες εγκλωβισμένους στην Ελλάδα (Video)	22 09 16
158. Εφαρμογή σχεδίου αποσυμφόρησης και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου	21 09 16
159. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Νέο ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των μεταναστών	16 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
160. Το σκιάχτρο του σουηδικού πατερναλισμού	27 02 17
161. Ντόμινο οπισθοδρόμησης	24 02 17
162. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
163. Συνεχίζεται η εισροή μεταναστών στη Θέουτα	21 02 17
164. «Ποιο Grexit; Εδώ πια... φοβόμαστε το Frenxit»	19 02 17
165. Μέρκελ και Τσαχέντ για προσφυγικό	15 02 17
166. Δραστική μείωση προσφυγικών ροών προς Ε.Ε.	14 02 17
167. Ο Σουλτς έχει ρεύμα, η Μέρκελ έχει αντοχές	12 02 17
168. Μέρκελ: 16 μέτρα για επαναπατρισμό	10 02 17
169. Για το χειρότερο προετοιμάζεται η Ε.Ε.	05 02 17
170. Το πέρασμα της Ειδομένης παραμένει ανοιχτό	02 02 17
171. Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
172. «Να μη μετατραπούν Ελλάδα και Ιταλία σε hotspots της Ε.Ε.»	27 01 17
173. Παράταση εσωτερικών ελέγχων στην Ε.Ε.	26 01 17
174. Διεκδικήσεις δημάρχων για τα νησιά	24 01 17
175. Εγκαίνια ευρωομάδων επιστροφών από Frontex	11 01 17
176. «Η Ευρώπη έκανε λάθη στο προσφυγικό»	20 12 16
177. Γιούνκερ: «Δεν μπορούμε να αφήσουμε Ελλάδα και Ιταλία μόνες τους»	27 11 16
178. Όριο στο προσφυγικό θέλουν οι σύμμαχοι της Αγκελα Μέρκελ	25 11 16
179. Χόρστ Ζέεχοφερ: Βάζει όρους στην Μέρκελ για συνεργασία	24 11 16
180. Η συνάντηση των Ευρωπαίων υπουργών και η αποχώρηση των Βέλγων εμπειρογνομόνων	20 11 16

181. Δ. Αβραμόπουλος: Διαχειρίσιμο το προσφυγικό	10 11 16
182. Διαφωνίες στην Ε.Ε. για το προσφυγικό	19 11 16
183. Αιχμές Α. Μέρκελ για Ντ. Τραμπ με αφορμή το προσφυγικό	14 11 16
184. Δυσαρέσκεια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
185. Η Διάσκεψη του Εβιάν (1938)	06 11 16
186. Δεύτερη απομάκρυνση προσφύγων στη Γαλλία	05 11 16
187. Αυτορρυθμιζόμενα αδιέξοδα...	04 11 16
188. Γερμανία: Η Μέρκελ δεν θα παραστεί στο συνέδριο των Χριστιανοκοινωνιστών της Βαυαρίας	30 10 16
189. Μεγάλες οι στεγαστικές ανάγκες λόγω των μεταναστών	28 10 16
190. Εκκενώθηκε η «ζούγκλα» του Καλαί	26 10 16
191. Εντυπωσιακή πτώση των μεταναστευτικών ροών προς την Ελλάδα διαπιστώνουν Γιουνκέρ και Τουσκ	26 10 16
192. Έλεγχοι συνόρων εντός της Ε.Ε. τρεις μήνες ακόμη	26 10 16
193. Αβραμόπουλος για προσφυγικό: «Δεν θα στείλουμε τελεσίγραφο στην Ελλάδα»	25 10 16
194. Φόβοι για κλιμάκωση των προσφυγικών ροών προς Ευρώπη	23 10 16
195. Ιταλία: Η ακτοφυλακή διέσωσε 2.400 μετανάστες	23 10 16
196. Ρέντσι: Η Ε.Ε. χρειάζεται ριζικές λύσεις	22 10 16
197. Γαλλία: Τη Δευτέρα αρχίζει η επιχείρηση εκκαθάρισης της «ζούγκλας» του Καλαί	21 10 16
198. Ενίσχυση των συνόρων της Ε.Ε., η απόφαση των «28»	21 10 16
199. Ρέντσι: Περιμένουμε κυρώσεις για τα κράτη που δεν δέχτηκαν πρόσφυγες	20 10 16
200. Το στοίχημα της ένταξης των προσφύγων στην αγορά εργασίας	19 10 16
201. Διεθνής Αμνηστία: Κριτική σε Ε.Ε. και Αθήνα για το προσφυγικό	18 10 16
202. Επικριτής της λιτότητας στην Ευρώπη ο Μπαράκ Ομπάμα	18 10 16
203. Ευρωπαϊκές τάσεις και προσφυγικό	16 10 16
204. Σούσελ: Η Ελλάδα σήμερα έχει ανάγκη ριζικής αλλαγής	16 10 16
205. Υπέρ της συνδρομής της Ευρώπης στο Αιγαίο, ο Σεμπάστιαν Κουρτς	14 10 16
206. Ντε Μεζιέρ: Οι πρόσφυγες που διασώζονται στη Μεσόγειο θα πρέπει να στέλνονται στην Αφρική	13 10 16
207. Σε δράση η συνοριοφυλακή της Ε.Ε.	07 10 16
208. Μέρκελ: «Το προσφυγικό πρόβλημα	06 10 16

μεταφέρθηκε στην Ελλάδα»	
209. Μέρκελ: «Με το κλείσιμο του βαλκανικού διαδρόμου δεν λύθηκε το προσφυγικό»	05 10 16
210. 200 χλμ. προς τα σύνορα, πεζή	05 10 16
211. Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή με 1.500 άτομα	05 10 16
212. Ιταλία: 1.800 πρόσφυγες διασώθηκαν από τις Λιμενικές αρχές	04 10 16
213. Βουλγαρία: Στήνει τείχη κατά των προσφύγων	03 10 16
214. Τόμας ντε Μεζιέρ: Γιατί επιμένω στη Συνθήκη του Δουβλίνου	02 10 16
215. Κουρτς: «Λανθασμένη» η εξαγγελία της Μέρκελ ότι θα δέχεται πρόσφυγες από την Ελλάδα και την Ιταλία	02 10 16
216. Ετινγκερ: Το προσφυγικό αποφασίζεται στις Βρυξέλλες, όχι στο Βερολίνο	01 10 16
217. Μέρκελ: «Δεν άλλαξα πολιτική στο προσφυγικό, θα επαναπροωθούνται όσοι δεν πάρουν άσυλο»	01 10 16
218. 890.000 οι πρόσφυγες στη Γερμανία	01 10 16
219. Συστάσεις Κομισιόν για το Δουβλίνο	29 09 16
220. Συστάσεις στην Ελλάδα για επαναφορά του «Δουβλίνου II» - Μόνο μεμονωμένες επιστροφές, λέει ο Αβραμόπουλος	29 09 16
221. Εμφαση στην ενίσχυση των συνόρων	27 09 16
222. Θα περιτειχίσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
223. Η συντηρητική παράταξη στη Γερμανία συσπειρώνεται	25 09 16
224. Την Τετάρτη η έκθεση προόδου για την Ελλάδα	25 09 16
225. Τσίπρας: Στη Σύνοδο ακούστηκαν φωνές για φράχτες και τείχη	24 09 16
226. Σύνοδος Βιέννης: έμφαση στη βαλκανική οδό	24 09 16
227. Ο Σόιμπλε στηρίζει δημοσίως Ζεεχόφερ	23 09 16
228. Αβραμόπουλος: Η Ε.Ε. αύξησε τη βοήθεια προς τους πρόσφυγες το 2016	20 09 16
229. Μέρκελ: «Στην προσφυγική κρίση δεν τα κάναμε όλα σωστά»	20 09 16
230. Αναζητώντας συμμάχους στην Ευρώπη	20 09 16
231. Κέρι: Μεγαλύτερη από ποτέ η ανάγκη για ενωμένη Ευρώπη	20 09 16
232. Τη δυνατότητα συγκυβέρνησης απέκτησε η AfD	20 09 16
233. Μίνι Σύνοδος Αυστρίας: Στόχος να μπει τέλος στην «κουλτούρα του καλωσορίσματος»	19 09 16
234. Μέρκελ μετά την ήττα: Αποδέχομαι την ευθύνη, έτοιμη για αλλαγή στάσης	19 09 16

στο προσφυγικό	
235. Αυτοκριτική Μέρκελ πριν από τις εκλογές για τη Γερουσία του Βερολίνου	17 09 16
236. Ρέντσι: «Σημειώθηκε πολύ μικρό βήμα προόδου, η Ευρώπη κινδυνεύει»	17 09 16
237. Αβραμόπουλος: Εκτακτη χρηματοδότηση 108 εκατ. προς Βουλγαρία για το προσφυγικό	17 09 16
238. Το προσφυγικό διχάζει τη Γερμανία	17 09 16
239. Ετινγκερ: Να αυξηθεί η χρηματοδότηση της Frontex για χώρες όπως η Ελλάδα	17 09 16
240. ΟΗΕ: 21 εκατ. πρόσφυγες παγκοσμίως	17 09 16
241. Αβραμόπουλος: Αρχές Οκτωβρίου τα εγκαίνια του «διαδόχου» της Frontex	16 09 16
242. Σουλτς: Οι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης εγκατέλειψαν τη Γερμανία στο προσφυγικό	16 09 16
243. Με το βλέμμα στη Βουλγαρία	16 09 16
244. Θεσσαλονίκη: Σχέδιο 7 σημείων για το προσφυγικό από το ΕΛΚ	16 09 16
245. Παυλόπουλος: «Η Ευρώπη θα υπάρξει με ένα πρόσωπο, αλλιώς δεν θα υπάρξει»	15 09 16
246. Μπρατισλάβα: Με ατζέντα «Νότου» ο Τσίπρας στην Σύνοδο	15 09 16
247. Βολές Βουλγαρίας κατά ΕΕ για έλλειψη αλληλεγγύης στο προσφυγικό	15 09 16
248. Δ. Αβραμόπουλος: Ανάγκη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στο προσφυγικό	15 09 16
249. Αμεση βοήθεια από την Ε.Ε. ζητά η Βουλγαρία για το προσφυγικό	14 09 16
250. Γιουνκέρ: Η Ε.Ε. βρίσκεται σε «υπαρξιακή κρίση»	14 09 16
251. Eurorol: 272.070 αφίξεις μεταναστών στην ΕΕ το 2016	13 09 16
252. Στη Βιέννη ο Αλέξης Τσίπρας για το προσφυγικό	12 09 16
253. Το προσφυγικό πιεστικά ξανά στο προσκήνιο	12 09 16
254. Γ. Χαν: «Να βοηθήσουν όλες οι χώρες στην κατανομή των προσφύγων	11 09 16
255. Το λυκόφως, η καγκελαρία και η Μέρκελ	11 09 16
256. Αρλέμ Ντεζίρ στην «Κ»: Η Γαλλία στηρίζει τις θαρραλές μεταρρυθμίσεις	10 09 16
257. Επί τάπητος τα προβλήματα του Νότου	10 09 16
258. Δ. Αβραμόπουλος: Η κατανομή των προσφύγων σημαίνει αλληλεγγύη στην πράξη	10 09 16
259. Τι προβλέπει η Διακήρυξη των Αθηνών	09 09 16
260. Τσίπρας: «Το μέλλον της Ευρώπης διακυβεύεται στη Μεσόγειο»	09 09 16
261. Κρίσιμη συνάντηση Μέρκελ - Ζεεχόφερ	09 09 16

262. Θολό τοπίο για την τύχη του «Δουβλίνου»	08 09 16
263. Έκκληση Μέρκελ για μετριοπάθεια	08 09 16
264. Η «εξέγερση των Πομερανών»	08 09 16
265. Οικονομία και προσφυγικό στο επίκεντρο της επικοινωνίας Τσίπρα - Τουσκ	06 09 16
266. Γερμανία: «Η οργή κατευθύνεται προς όλα τα κόμματα»	06 09 16
267. Η προσφυγική κρίση «απομονώνει» τη Μέρκελ	06 09 16
268. ΗΠΑ και Ρωσία δεν συμφώνησαν για το Συριακό πόλεμος	06 09 16
269. Κομισιόν: Υπό αναθεώρηση ο κανονισμός του Δουβλίνου για τους πρόσφυγες	05 09 16
270. Γερμανία: Εκλογές-βαρόμετρο στο Μεκλεμβούργο	04 09 16
271. Κουρτς: Οι πρόσφυγες να σταματούν στη Λέσβο και στη Λαμπεντούζα	02 09 16
272. Μετανάστευση και κρίση	02 09 16
273. Το προσφυγικό στην ατζέντα του ΟΑΣΕ	01 09 16

Πίνακας 18: Υγεία

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι φίλοι του πέθαναν από το κρύο	28 02 17
2. Μεγάλες ελλείψεις σε φάρμακα	22 02 17
3. Ημερίδα για το προσφυγικό και τη δημόσια Υγεία	01 12 16
4. Ολοκληρώνεται ο πρώτος κύκλος εμβολιασμών για τα προσφυγόπουλα	11 10 16
5. Το σχέδιο δράσης για εποχική γρίπη και εμβολιασμό προσφύγων	08 09 16
ΑΥΓΗ	
6. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας: Εμβολιασμένα όλα τα προσφυγόπουλα στην Ημαθία	18 11 16
7. Γιατροί Χωρίς Σύνορα: Αντιμέτωποι με την κατάθλιψη πολλοί από τους πρόσφυγες	10 11 16
8. Ο εμβολιασμός των προσφυγόπουλων στο επίκεντρο της συνάντησης γγ Δημόσιας Υγείας με τη UNICEF	08 11 16
9. Κανονικά έλεγχοι και εμβολιασμοί στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων της Νέας Καβάλας Κυκλίας	02 11 16
10. Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
11. Το δράμα των ευάλωτων προσφύγων συνεχίζεται στις λάσπες των καταυλισμών	21 10 16
12. ΙΣΑ: Το υπ. Υγείας αντιμετωπίζει με ρατσισμό τους πρόσφυγες	15 10 16
13. «Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα	23 09 16

δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	
14.Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	06 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
15.Βέλη Μουζάλα κατά Δήμου Χίου και Ν.Δ.	25 11 16
16.Κρούσματα ηπατίτιδας Α σε προσφυγόπουλα στον νομό Πρέβεζας	24 11 16
17.Στο «κόκκινο» τα νοσοκομεία των νησιών του Αιγαίου	24 10 16
18.ΙΣΑ: Το υπ. Υγείας αντιμετωπίζει με ρατσισμό τους πρόσφυγες	15 10 16
19.Την επιστροφή του στο ΚΕΕΛΠΝΟ ανακοίνωσε ο Θανάσης Γιαννόπουλος	11 10 16
20.Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
21.Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
22.Γ. Μουζάλας: Το 90% των προσφυγόπουλων έχει εμβολιαστεί	16 09 16
23.Ερωτήματα για τον αριθμό των προσφύγων	09 09 16
24.Ταξίδι Μουζάλα στην Τουρκία	03 09 16
25.«Καμπανάκι» από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο για την ελονοσία	01 09 16

Πίνακας 19: Μέριμνα - Οικονομική Στήριξη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. ΟΗΕ: Το σχέδιο για τους πρόσφυγες	23 01 17
2. 482 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα για το προσφυγικό	12 01 17
ΑΥΓΗ	
3. Τροπολογία για αποζημιώσεις σε κατοίκους της Μόριας	22 02 17
4. Έκτακτη χρηματοδότηση από Κομισιόν	07 02 17
5. Επιπλέον 3,9 εκατ. χορηγεί η Κομισιόν στην Ελλάδα για τη βελτίωση των συνθηκών υποδοχής των μεταναστών	06 02 17
6. Ύπατη Αρμοστεία: Προπληρωμένες κάρτες σε όλα τα κέντρα φιλοξενίας μέχρι τα τέλη της εβδομάδας	26 01 17
7. Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Τι έχει δοθεί στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση του προσφυγικού	12 01 17
8. Γ. Μουζάλας: Από τον Μάρτιο η προσφορά χρημάτων στους πρόσφυγες	02 01 17
9. Έντονη ανησυχία της Ύπατης Αρμοστείας για τη βία στη Χίο	18 11 16

10. Από τη Γραμματεία Ισότητας: Δέσμη μέτρων για την προστασία των γυναικών προσφύγων	13 10 16
11. Έκτακτη βοήθεια από την Κομισιόν και πρόσδος στη διαχείριση του προσφυγικού	29 09 16
12. Κομισιόν: Στα 353 εκατ. ευρώ η βοήθεια για την προσφυγική κρίση στην Ελλάδα από την αρχή του 2015	28 09 16
13. Οι φορείς της Λέσβου ζητούν ολοκληρωμένη στρατηγική	22 09 16
14. 115 εκατ. ευρώ επιπλέον χρηματοδότηση της Κομισιόν στην Ελλάδα για τους πρόσφυγες	10 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
15. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
16. SOS από ΟΗΕ για πρόσφυγες	14 01 17
17. Φόβοι για «τσουνάμι» προσφυγικών ροών στα νησιά του Αιγαίου	30 01 17
18. Μηδενική ή μερική απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε.	10 01 17
19. Μουζάλας: Χρήματα αντί συσσιτίου στους πρόσφυγες	29 12 16
20. Προσφυγικό: «Εχθρός» ο νεκρός χρόνος	22 11 16
21. Κίνδυνος απώλειας κονδυλίων από την Ε.Ε.	05 10 16
22. Ετινγκερ: Να αυξηθεί η χρηματοδότηση της Frontex για χώρες όπως η Ελλάδα	17 09 16
23. Θεσσαλονίκη: Σχέδιο 7 σημείων για το προσφυγικό από το ΕΛΚ	16 09 16
24. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16
25. Προσφυγικό: η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή	07 09 16

Πίνακας 20: Εκπαίδευση

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιόκαστρου	23 02 17
3. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
4. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
5. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17
6. Το Α βγαίνει από την Αλληλεγγύη	20 02 17
7. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
8. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
9. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17

10.Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
11.Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
12.«Δεν θα κάνουμε πίσω»	17 02 17
13.Ούτε βήμα πίσω στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	16 02 17
14.Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιοκάστρου	07 02 17
15.Συλλαβίζοντας ελληνικά	07 02 17
16.Κάτι κινείται στο Σχιστό	06 02 17
17.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
18.Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
19.«Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα	31 01 17
20.Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα	27 01 17
21.Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
22.Ένα χωριό, παράδειγμα επιμονής και ανθρωπιάς	26 01 17
23.Τέσσερα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θέλουν να φιλοξενήσουν προσφυγόπουλα	26 01 17
24.Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
25.Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
26.Αδειάζει τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας για τα ιδιωτικά	25 01 17
27.«Αδειάζει» τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας	24 01 17
28.Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
29.Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
30.Λάρισα: Μη ζ'γών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα	24 01 17
31.Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
32.«Ουδέποτε κλήθηκα σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου»	23 01 17
33.Καλαβρύτων Αμβρόσιος: Παιδιά των μεταναστών-κατακτητών στα σχολεία	23 01 17
34.Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
35.Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
36.Μέτωπο κατά του φασισμού	23 01 17
37.Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
38.Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
39.Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17

40.Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
41.«Μάθημα αντιφασισμού» από μία επικηρυγμένη δασκάλα	19 01 17
42.Unicef: Τα μισά προσφυγόπουλα στην Τουρκία δεν πάνε σχολείο	19 01 17
43.Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
44.Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
45.Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
46.«Η κινδυνολογία... βλάπτει»	13 01 17
47.Τέλος στη δωρεάν εκπαίδευση για προσφυγόπουλα θέλει η Λεπέν	08 12 16
48.Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα	24 11 16
49.Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
50.Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά	04 11 16
51.Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων	03 11 16
52.Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
53.«Κέρδος για τα σχολεία μας τα προσφυγόπουλα»	18 10 16
54.Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 16
55.Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
56.Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
57.Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
58.Εξαφάνισαν τα αντιρατσιστικά πανό των εκπαιδευτικών στο Ωραιόκαστρο	13 10 16
59.Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
60.Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου	12 10 16
61.Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
62.Ερωτηματολόγιο - «δημοψήφισμα» σπέρνει τον ρατσισμό	12 10 16
63.Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
64.Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
65.Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
66.Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
67.Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
68.Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό	10 10 16

κρεσέντο	
69.Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
70.Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
71.«Έτοιμη η κοινωνία να αγκαλιάσει τα προσφυγόπουλα»	09 10 16
72.Έβαλαν λουκέτο σε σχολείο για... να μην μπουν προσφυγόπουλα UPD	08 10 16
73.Πρώτο κουδούνι για προσφυγόπουλα	06 10 16
74.Διαμαρτυρία για τον αποκλεισμό προσφυγόπουλων από την εκπαίδευση	06 10 16
75.Στις 10 Οκτωβρίου το πρώτο κουδούνι για τα προσφυγόπουλα	05 10 16
76.Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
77.Αιτήσεις αναπληρωτών για την εκπαίδευση προσφύγων	03 10 16
78.Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα	03 10 16
79.«Παιδιά - σκουπίδια»	02 10 16
80.Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
81.Δεν είμαστε ρατσιστές, αλλά... έξω από το σχολείο τα προσφυγόπουλα	29 09 16
82.«Εμείς θέλουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας»	29 09 16
83.Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ	28 09 16
84.Παραιτήθηκε η πρόεδρος Συλλόγου Γονέων του «καθαρού όχι» σε πρόσφυγες	27 09 16
85.Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιόκαστρο	27 09 16
86.Φλεγόμενη βάτος	22 09 16
87.Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
88.Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα	20 09 16
89.Το σχέδιο εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	19 09 16
90.Ρέθυμνο, πραγματικά Ωραίο Κάστρο	18 09 16
91.Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιόκαστρο	17 09 16
92.Συμπάθεια για τους γονείς του Ωραιόκαστρο	16 09 16
93.Η ενημέρωση και ο φόβος (μας)	15 09 16
94.Οι Θεσσαλονικείς που αγκαλιάζουν τα προσφυγόπουλα	15 09 16
95.Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
96.ΟΗΕ: Πάνω από τα μισά προσφυγόπουλα δεν πάνε σχολείο	15 09 16
97.Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	15 09 16

98. «Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	15 09 16
99. Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
100. Η πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
101. Σύλλογος γονέων Ωραιοκάστρου κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
102. Φασιστικό δηλητήριο για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	11 09 16
103. «Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση με ίσους όρους»	08 09 16
104. Ανοίγει τις πόρτες του το «Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών»	07 09 16
105. Το πλαίσιο λειτουργίας για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	06 09 16
ΑΥΓΗ	
106. Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιόκαστρο: «Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες»	28 02 17
107. Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
108. Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
109. Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
110. Με εκδηλώσεις και αλληλεγγύη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
111. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
112. Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17
113. Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
114. Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
115. Με κοινό ψήφισμα, το δημοτικό συμβούλιο Λάρισας στηρίζει τα προσφυγόπουλα	24 01 17
116. Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
117. Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά	20 12 16
118. Πρώτη μέρα στο σχολείο για προσφυγόπουλα σε Καλπάκι και Φιλιπιάδα	21 11 16
119. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας: Εμβολιασμένα όλα τα προσφυγόπουλα στην Ημαθία	18 11 16
120. Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16

121. Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
122. Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
123. Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων	13 10 16
124. Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
125. ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	12 10 16
126. Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
127. Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
128. Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
129. Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα	10 10 16
130. Λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των προσφύγων	05 10 16
131. Ως αύριο οι αιτήσεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση προσφύγων	04 10 16
132. Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας	28 09 16
133. Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
134. ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού	27 09 16
135. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιοκάστρου	27 09 16
136. Το Ωραιόκαστρο πάει... Αλεξάνδρεια - «Όχι» στα προσφυγόπουλα από 2 δημοτικά σχολεία (Video)	26 09 16
137. «Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	23 09 16
138. Σήμερα στην Αυγή: Οι δημότες πλήρωσαν «σπασμένα» του δημάρχου	20 09 16
139. Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
140. «Το μάθημα της αλληλεγγύης θα αποτελέσει την πιο ουσιαστική παιδεία» - Η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό απαντά στους γονείς του Ωραιοκάστρου	13 09 16
141. Ξεκινούν οι εγγραφές στο Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών - Σε ποια πόστα χρειάζονται εθελοντές	07 09 16
142. Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι	06 09 16

πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
143. Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
144. Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου	09 02 17
145. Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά	05 02 17
146. Επαγγελματική εκπαίδευση νέων προσφύγων	02 02 17
147. Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
148. Δυσάρεσκια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
149. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
150. Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
151. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
152. Αντιδράσεις και προχειρότητα	13 10 16
153. Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες	06 10 16
154. Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	01 10 16
155. Θα περιττείσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
156. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
157. «Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
158. Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
159. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
160. «Τις πρώτες λέξεις μού τις έμαθαν οι αστυνομικοί»	22 09 16
161. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Περισσότερα από 3,7 εκατ. παιδιά πρόσφυγες δεν έχουν πρόσβαση σε σχολείο	15 09 16
162. ΟΗΕ: Χωρίς πρόσβαση στην εκπαίδευση 3,7 εκ. προσφυγόπουλα	15 09 16
163. Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
164. Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου	14 09 16
165. Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16
166. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16

Πίνακας 21: Στάση γονέων

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
3. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17
4. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
5. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
6. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
7. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
8. Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιόκαστρου	07 02 17
9. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
10. Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
11. Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα	27 01 17
12. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
13. Τέσσερα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θέλουν να φιλοξενήσουν προσφυγόπουλα	26 01 17
14. Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
15. Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
16. Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
17. Λάρισα: Μη ζ'ών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα	24 01 17
18. Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
19. «Ουδέποτε κλήθηκα σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου»	23 01 17
20. Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
21. Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
22. Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
23. Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
24. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
25. Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
26. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
27. «Η κινδυνολογία... βλάπτει»	13 01 17
28. Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16

29.Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά	04 11 16
30.Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
31.«Κέρδος για τα σχολεία μας τα προσφυγόπουλα»	18 10 16
32.Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 16
33.Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
34.Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
35.Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
36.Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
37.Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου UPD	12 10 16
38.Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
39.Ερωτηματολόγιο - «δημοψήφισμα» σπέρνει τον ρατσισμό	12 10 16
40.Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
41.Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
42.Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
43.Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
44.Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
45.Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
46.Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
47.Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
48.«Έτοιμη η κοινωνία να αγκαλιάσει τα προσφυγόπουλα»	09 10 16
49.Έβαλαν λουκέτο σε σχολείο για... να μην μπουν προσφυγόπουλα UPD	08 10 16
50.Πρώτο κουδούνι για προσφυγόπουλα	06 10 16
51.Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
52.Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα	03 10 16
53.«Παιδιά - σκουπίδια»	02 10 16
54.Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
55.Δεν είμαστε ρατσιστές, αλλά... έξω από το σχολείο τα προσφυγόπουλα	29 09 16
56.«Εμείς θέλουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας»	29 09 16
57.Παρατήθηκε η πρόεδρος Συλλόγου Γονέων του «καθαρού όχι» σε πρόσφυγες	27 09 16

58. Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιοκάστρου	27 09 16
59. Φλεγόμενη βάτος	22 09 16
60. Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
61. Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα	20 09 16
62. Ρέθυμνο, πραγματικά Ωραίο Κάστρο	18 09 16
63. Συμπάθεια για τους γονείς του Ωραιοκάστρου	16 09 16
64. Η ενημέρωση και ο φόβος (μας)	16 09 16
65. Οι Θεσσαλονικείς που αγκαλιάζουν τα προσφυγόπουλα	15 09 16
66. Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
67. Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
68. Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
69. «Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	14 09 16
70. Η πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
71. Σύλλογος γονέων Ωραιοκάστρου κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
ΑΥΓΗ	
72. Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
73. Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
74. Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 2 17
75. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
76. Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17
77. Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
78. Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
79. Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
80. Πρώτη μέρα στο σχολείο για προσφυγόπουλα σε Καλπάκι και Φιλιπιάδα	21 11 17
81. Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
82. Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
83. Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
84. Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων	13 10 16

85. Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
86. ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	12 10 16
87. Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
88. Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
89. Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα	10 10 16
90. Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
91. Ώς αύριο οι αιτήσεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση προσφύγων	04 10 16
92. Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας	28 09 16
93. Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
94. ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού	27 09 16
95. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιοκάστρου	27 09 16
96. Το Ωραιόκαστρο πάει... Αλεξάνδρεια - «Όχι» στα προσφυγόπουλα από 2 δημοτικά σχολεία (Video)	22 09 16
97. Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
98. «Το μάθημα της αλληλεγγύης θα αποτελέσει την πιο ουσιαστική παιδεία» - Η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό απαντά στους γονείς του Ωραιοκάστρου	13 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
99. Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά	05 02 17
100. Δυσάρεσκη Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
101. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
102. Ένταση στη Χίο, σταθερές οι προσφυγικές ροές στα νησιά	21 10 16
103. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
104. Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες	06 10 16
105. Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	01 10 16
106. Θα περιτειχίσουμε και τα σχολεία;	27 09 16
107. «Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
108. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
109. Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
110. Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο	14 09 16

γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου	
111. Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16
112. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16

Πίνακας 22: Στάση εκπαιδευτικών/μαθητών

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιοκάστρου	23 02 17
3. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
4. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
5. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
6. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17
7. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
8. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
9. Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιοκάστρου	07 02 17
10. Συλλαβίζοντας ελληνικά	07 02 17
11. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
12. Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
13. «Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα UPD	31 01 17
14. Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα	27 01 17
15. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
16. Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
17. Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
18. Λάρισα: Μη ζ'γών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα	24 01 17
19. Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
20. Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
21. Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
22. Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
23. Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
24. Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην	20 01 17

απομόνωση ο ρατσισμός	
25.«Μάθημα αντιφασισμού» από μία επικηρυγμένη δασκάλα	19 01 17
26.Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
27.Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
28.«Η κινδυνολογία... βλέπει»	13 01 17
29.Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα	24 11 16
30.Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
31.Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά	04 11 16
32.Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων	03 11 16
33.Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
34.«Κέρδος για τα σχολεία μας τα προσφυγόπουλα»	18 10 16
35.Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 16
36.Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
37.Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
38.Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
39.Εξαφάνισαν τα αντιρατσιστικά πανό των εκπαιδευτικών στο Ωραιόκαστρο	13 10 16
40.Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
41.Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
42.Ερωτηματολόγιο - «δημοψήφισμα» σπέρνει τον ρατσισμό	12 10 16
43.Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
44.Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
45.Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
46.Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
47.Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
48.Έβαλαν λουκέτο σε σχολείο για... να μην μπουν προσφυγόπουλα UPD	08 10 16
49.Πρώτο κουδούνι για προσφυγόπουλα	06 10 16
50.Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
51.Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
52.«Εμείς θέλουμε τα προσφυγόπουλα στο σχολείο μας»	29 09 16

53.Παρατιήθηκε η πρόεδρος Συλλόγου Γονέων του «καθαρού όχι» σε πρόσφυγες	27 09 16
54.Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιόκαστρο	27 09 16
55.Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
56.Ρέθυμνο, πραγματικά Ωραίο Κάστρο	18 09 16
57.Οι Θεσσαλονικείς που αγκαλιάζουν τα προσφυγόπουλα	15 09 16
58.Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
59.Σύλλογος γονέων Ωραιόκαστρο κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
60.Φασιστικό δηλητήριο για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	11 09 16
ΑΥΓΗ	
61.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
62.Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
63.Με εκδηλώσεις και αδελφότητα υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
64.Με καρμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17
65.Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
66.Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
67.Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
68.Πρώτη μέρα στο σχολείο για προσφυγόπουλα σε Καλπάκι και Φιλιπιάδα	21 11 16
69.Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
70.Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
71.Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
72.Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων	13 10 16
73.Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
74.Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
75.Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
76.Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας	28 09 16
77.Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16

78. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιοκάστρου	27 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
79. Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου	09 02 17
80. Δυσαρέσκεια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
81. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
82. Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16

Πίνακας 23: Ένταξη των προσφύγων στο σχολείο

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιοκάστρου	23 02 17
3. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
4. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
5. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17
6. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
7. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17
8. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
9. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
10. «Δεν θα κάνουμε πίσω»	17 02 17
11. Ούτε βήμα πίσω στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	16 02 17
12. Συλλαβίζοντας ελληνικά	07 02 17
13. Κάτι κινείται στο Σχιστό	06 02 17
14. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
15. Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
16. «Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα UPD	31 01 17
17. Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα	27 01 17
18. Ένα χωριό, παράδειγμα επιμονής και ανθρωπιάς	26 01 17
19. Τέσσερα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θέλουν να φιλοξενήσουν προσφυγόπουλα	26 01 17
20. Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
21. Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
22. Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
23. Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών	23 01 17

στο Πέραμα	
24. Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
25. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
26. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
27. Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
28. «Η κινδυνολογία... βλέπτε!»	13 01 17
29. Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα	24 11 16
30. Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
31. Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
32. Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 17
33. Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 16
34. Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
35. Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
36. Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
37. Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
38. Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
39. Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
40. Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
41. Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
42. Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
43. Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
44. Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
45. Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
46. «Έτοιμη η κοινωνία να αγκαλιάσει τα προσφυγόπουλα»	09 10 16
47. Έβαλαν λουκέτο σε σχολείο για... να μην μπουν προσφυγόπουλα UPD	08 10 16
48. Πρώτο κουδούνι για προσφυγόπουλα	06 10 16
49. Στις 10 Οκτωβρίου το πρώτο κουδούνι για τα προσφυγόπουλα	05 10 16
50. Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
51. Αιτήσεις αναπληρωτών για την εκπαίδευση προσφύγων	03 10 16
52. Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα	03 10 16

53.Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
54.Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ	28 09 16
55.Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιόκαστρο	27 09 16
56.Φιλιπιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
57.Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα	20 09 16
58.Το σχέδιο εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	19 09 16
59.Ρέθυμνο, πραγματικά Ωραίο Κάστρο	18 09 16
60.Οι Θεσσαλονικείς που αγκαλιάζουν τα προσφυγόπουλα	15 09 16
61.Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξеноφοβίας στο Ωραιόκαστρο	15 09 16
62.«Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	14 09 16
63.Σύλλογος γονέων Ωραιόκαστρο κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
64.«Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση με ίσους όρους»	08 09 16
65.Το πλαίσιο λειτουργίας για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	06 09 16
ΑΥΓΗ	
66.Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιόκαστρο: «Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες»	28 02 17
67.Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
68.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
69.Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
70.Με εκδηλώσεις και αλληλεγγύη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
71.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
72.Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17
73.Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
74.Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
75.Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
76.Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά	20 12 16
77.Πρώτη μέρα στο σχολείο για προσφυγόπουλα σε Καλπάκι και Φιλιπιάδα	21 11 16
78.Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της	18 11 16

Περιφερειακής Ενότητας: Εμβολιασμένα όλα τα προσφυγόπουλα στην Ημαθία	
79.Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
80.Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
81.Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
82.Χίος: «Τα παιδιά είναι τα θύματα, ας τα προστατεύσουμε» το σκεπτικό της συνέλευσης της Ένωσης Γονέων	13 10 16
83.Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
84.ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	12 10 16
85.Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
86.Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
87.Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα	10 10 16
88.Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
89.Λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων	05 10 16
90.Ως αύριο οι αιτήσεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση προσφύγων	04 10 16
91.Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξάνδρειας	28 09 16
92.Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
93.ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού	27 09 16
94.Το Ωραιόκαστρο πάει... Αλεξάνδρεια - «Όχι» στα προσφυγόπουλα από 2 δημοτικά σχολεία (Video)	22 09 16
95.«Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	23 09 16
96.Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
97.Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	06 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
98.Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
99.Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου	09 02 17

100. Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά	05 02 17
101. Επαγγελματική εκπαίδευση νέων προσφύγων	02 02 17
102. Δυσaréσκεια Γιούνκερ για πρόσφυγες	08 11 16
103. Ένταση στον καταυλισμό προσφύγων στη Χίο	05 11 16
104. Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
105. Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες	06 10 16
106. Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16
107. «Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
108. Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
109. Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16
110. «Τις πρώτες λέξεις μού τις έμαθαν οι αστυνομικοί»	22 09 16
111. Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
112. Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16
113. Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16

Πίνακας 24: Στάση της πολιτείας

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιόι απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
2. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17
3. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
4. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
5. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17
6. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
7. «Δεν θα κάνουμε πίσω»	17 02 17
8. Ούτε βήμα πίσω στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	16 02 17
9. Συλλαβίζοντας ελληνικά	07 02 17
10. Σε φιλόξενα θρανία	02 02 17
11. «Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα UPD	31 01 17
12. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
13. Ενα χωριό, παράδειγμα επιμονής και	26 01 17

ανθρωπιάς	
14. Τέσσερα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια θέλουν να φιλοξενήσουν προσφυγόπουλα	26 01 17
15. Αδειάζει τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας για τα ιδιωτικά	25 01 17
16. «Αδειάζει» τον Ζουράρι το υπουργείο Παιδείας	24 01 17
17. Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
18. Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
19. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
20. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
21. Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
22. «Κέρδος για τα σχολεία μας τα προσφυγόπουλα»	18 10 16
23. Τσάντες, τετράδια και χαμόγελα	11 10 16
24. Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
25. Έτοιμη η κοινωνία να αγκαλιάσει τα προσφυγόπουλα»	09 10 16
26. Πρώτο κουδούνι για Προσφυγόπουλα	06 10 16
27. Στις 10 Οκτωβρίου το πρώτο κουδούνι για τα προσφυγόπουλα	05 10 16
28. Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
29. Αιτήσεις αναπληρωτών για την εκπαίδευση προσφύγων	03 10 16
30. Ν. Φίλης: Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα	03 10 16
31. Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ	28 09 16
32. Το σχέδιο εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	19 09 16
33. Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιόκαστρου	17 09 16
34. Η ενημέρωση και ο φόβος (μας)	16 09 16
35. Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
36. Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
37. Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
38. «Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	14 09 16
39. Η πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
40. Σύλλογος γονέων Ωραιόκαστρου κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
41. Φασιστικό δηλητήριο για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	11 09 16

42.«Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση με ίσους όρους»	08 09 16
43.Το πλαίσιο λειτουργίας για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	06 09 16
ΑΥΓΗ	
44.Για τα προσφυγόπουλα που κάθισαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
45.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
46.Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
47.Με εκδηλώσεις και αλληλεγγύη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
48.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
49.Πρόσφυγες του Ελαιώνα κάθισαν στα θρανία για να μάθουν Ελληνικά και Αγγλικά	20 12 16
50.Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
51.Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
52.Πρώτο κουδούνι σήμερα για τα προσφυγόπουλα	10 10 16
53.Λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων	05 10 16
54.Ώς αύριο οι αιτήσεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση προσφύγων	04 10 16
55.Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
56.«Η κυβέρνηση θα προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφυγόπουλων σε υγεία και παιδεία»	23 09 16
57.Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
58.Θεσσαλονίκη: Δημιουργούνται χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσφυγόπουλα	06 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
59.Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
60.Κανένα απογευματινό τμήμα δεν έχει λειτουργήσει στα νησιά Β. Αιγαίου	09 02 17
61.Προσφυγόπουλα και στα ιδιωτικά	05 02 17
62.Επαγγελματική εκπαίδευση νέων προσφύγων	02 02 17
63.Έναρξη σχολικού έτους για πρόσφυγες	06 10 16
64.Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	01 10 16
65.Συνεχίζονται οι ροές προσφύγων, επεισόδια στη Χίο	24 09 16

66.«Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
67.Προϋπόθεση οι εμβολιασμοί των παιδιών των προσφύγων για να ενταχθούν στα σχολεία	23 09 16
68.Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
69.Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16
70.Επιπλέον 115 εκατ. από την Ε.Ε. για το προσφυγικό	10 09 16

Πίνακας 25: Στάση της τοπικής κοινότητας/αυτοδιοίκησης

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
2. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
3. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
4. Χαϊδάρι: διεθνείς αθλητές και φορείς υποδέχτηκαν τα προσφυγόπουλα	17 02 17
5. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
6. Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιοκάστρου	07 02 17
7. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
8. Σε φιλόξενα Θρανία	02 02 17
9. «Ζεστά» σχολικά θρανία σε Νίκαια και Λάρισα για προσφυγόπουλα UPD	31 01 17
10.Έτσι υποδέχθηκαν τα προσφυγόπουλα στη Λάρισα	27 01 17
11.Ενα χωριό, παράδειγμα επιμονής και ανθρωπιάς	26 01 17
12.Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
13.Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
14.Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
15.Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
16.Καλοχώρι... όνομα και πράγμα	20 01 17
17.Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
18.Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
19.Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17

20.Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
21.Προσωρινό διάλειμμα για τα προσφυγόπουλα	24 11 16
22.Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
23.Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων	03 11 16
24.Στα θρανία τα προσφυγόπουλα	20 10 16
25.Επιτέλους στα θρανία τα παιδιά της Ριτσώνας	15 10 16
26.Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
27.Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου UPD	12 10 16
28.Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
29.Βραχνός... Προφήτης με τα θρανία αδειανά	12 10 16
30.Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
31.Κόνιτσα: γιορτή για 30 παιδιά	11 10 16
32.Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
33.Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
34.Πράκτορες ανάμεσα στα προσφυγόπουλα αναζητούν οι σύλλογοι γονέων στην Κω	04 10 16
35.Ανοιξαν το στρατόπεδο, τα σχολεία και την καρδιά τους στους πρόσφυγες	01 10 16
36.Νέο... Ωραιόκαστρο στη Φιλιπιάδα	20 09 16
37.Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιοκάστρου	17 09 16
38.Η ενημέρωση και ο φόβος (μας)	16 09 16
39.Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
40.Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
41.Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
42.«Δεν ζούμε σε γκέτο, δεν περιχαράκωνουμε τα σχολεία»	14 09 16
43.Η πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
ΑΥΓΗ	
44.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
45.Με εκδηλώσεις και αδελφосύνη υποδέχεται ο Δήμος Χαϊδαρίου τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	17 02 17
46.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
47.Με καραμέλες και μπαλόνια η υποδοχή των προσφυγόπουλων	02 02 17

48.Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
49.Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
50.Με κοινό ψήφισμα, το δημοτικό συμβούλιο Λάρισας στηρίζει τα προσφυγόπουλα	24 01 17
51.Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
52.Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας: Εμβολιασμένα όλα τα προσφυγόπουλα στην Ημαθία	18 11 16
53.Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
54.Ξενοφοβικό κρεσέντο γονέων στον Δήμο Βόλβης: «Απλώς δεν τους θέλουμε...»	12 10 16
55.Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
56.Το πιο θερμό καλωσόρισμα στους νέους συμμαθητές	11 10 16
57.Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
58.Ανεπιθύμητα τα προσφυγόπουλα σε όλα τα σχολεία της Αλεξανδρείας	28 09 16
59.Σήμερα στην Αυγή: Οι δημότες πλήρωσαν «σπασμένα» του δημάρχου	20 09 16
60.Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
61.Τα hotspots απέκτησαν διοικητές	21 02 17
62.Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17
63.Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
64.Αντιδράσεις και προχειρότητα	13 10 16
65.«Να τηρηθούν οι πολιτικές δεσμεύσεις όλων των πλευρών»	23 09 16
66.Κατάληψη, λόγω... προσφυγόπουλων	14 09 16
67.Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιοκάστρου	14 09 16
68.Ωραιόκαστρο: «Όχι» στα προσφυγόπουλα από τον Σύλλογο Γονέων του δημοτικού σχολείου	13 09 16

Πίνακας 26: Αντιπολίτευση - Κριτική στην κυβέρνηση

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
2. «Δεν θα κάνουμε πίσω»	17 02 17
3. Ούτε βήμα πίσω στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	16 02 17

4. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
5. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
6. Διαμαρτυρία για τον αποκλεισμό προσφυγόπουλων από την εκπαίδευση	06 10 16
7. Βορίδης – Κυριαζίδης «επιβραβεύουν» τον δήμαρχο Ωραιοκαστρο	17 09 16
8. Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
9. Η Νέα Δημοκρατία για το Ωραιόκαστρο	14 09 16
ΑΥΓΗ	
10.ΕΕΔΑ: Κακή οργάνωση του εγχειρήματος της εκπαίδευσης των προσφυγόπουλων	12 10 16
11.Ο «γαλάζιος» δήμαρχος πυροδοτεί το μίσος στο Ωραιόκαστρο	14 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
12.Αντιδράσεις και προχειρότητα	13 10 16
13.Ντόμινο αντιδράσεων για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία	01 10 16
14.Στο καμίνι του προσφυγικού	23 09 16

Πίνακας 27: Αλληλεγγύη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απέναντι στον ρατσισμό	28 02 17
2. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
3. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
4. Το Α βγαίνει από την Αλληλεγγύη	20 02 17
5. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
6. Η Δραπετσώνα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα	17 02 17
7. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
8. Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
9. Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
10.Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
11.Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
12.Ανοικτά σχολεία για τα παιδιά των προσφύγων ζητούν στα Χανιά	04 11 16
13.Καταλήψεις σχολείων στα Χανιά υπέρ των προσφύγων	03 11 16
14.Εξαφάνισαν τα αντιρατσιστικά πανό των εκπαιδευτικών στο Ωραιόκαστρο	13 10 16
15.Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου UPD	12 10 16

16. Κατάληψη-απάντηση στα λουκέτα του φόβου	12 10 16
17. Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
18. Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
19. Ανοίγουν οι σχολικές τάξεις για 1.500 προσφυγόπουλα UPD	10 10 16
20. Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
21. Η ελπίδα όλης της Γης σε ένα κοντέινερ	28 09 16
22. Παραιτήθηκε η πρόεδρος Συλλόγου Γονέων του «καθαρού όχι» σε πρόσφυγες	27 09 16
23. Σύλλογος γονέων Ωραιόκαστρου κατά προσφυγόπουλων	13 09 16
24. Ανοίγει τις πόρτες του το «Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών»	07 09 16
ΑΥΓΗ	
25. Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιόκαστρο: «Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες»	28 02 17
26. Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
27. Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
28. Ενημέρωση ενάντια στην προκατάληψη κατά των προσφύγων	26 10 16
29. Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
30. ΣΥΡΙΖΑ Αλεξάνδρειας: Να κλείσουν όλοι τα αυτιά τους στις σειρήνες της ξενοφοβίας και του ρατσισμού	27 09 16
31. Το άλλο πρόσωπο του Ωραιόκαστρου	27 09 16
32. «Το μάθημα της αλληλεγγύης θα αποτελέσει την πιο ουσιαστική παιδεία» - Η Κίνηση Απελάστε τον Ρατσισμό απαντά στους γονείς του Ωραιόκαστρου	13 09 16
33. Ξεκινούν οι εγγραφές στο Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών - Σε ποια πόστα χρειάζονται εθελοντές	07 09 16

Πίνακας 28: Ακροδεξιοί

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5΄	22 02 17
3. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17

4. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
5. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
6. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
7. Μία νίκη για τον δημοκρατικό κόσμο του Ωραιοκάστρου	07 02 17
8. Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο	02 02 17
9. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
10. Απόψεις ή εγκλήματα;	25 01 17
11. Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
12. Απορρίπτουν την ξενοφοβία, στηρίζουν τα προσφυγόπουλα	24 01 17
13. Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
14. Λάρισα: Μη ζ'γών'ς σ'μά, λέει πρόεδρος γονέων σε προσφυγόπουλα	24 01 17
15. Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
16. Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17
17. Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
18. Μέτωπο κατά του φασισμού	23 01 17
19. Το Πέραμα είπε «όχι» στον φασισμό	21 01 17
20. Αντιφασιστική πορεία στο Πέραμα	21 01 17
21. Στο σχολείο τα προσφυγόπουλα στην απομόνωση ο ρατσισμός	20 01 17
22. «Μάθημα αντιφασισμού» από μία επικηρυγμένη δασκάλα	19 01 17
23. Ναζιστικές κορόνες με «καραμέλα» τον κίνδυνο για την υγεία	19 01 17
24. Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
25. Καταδίκη των τραμπουκισμών της Χρυσής Αυγής από τον Δήμο Περάματος	18 01 17
26. Λουκέτα στην Παιδεία για να μείνουν έξω τα προσφυγόπουλα	08 11 16
27. Εξαφάνισαν τα αντιρατσιστικά πανό των εκπαιδευτικών στο Ωραιόκαστρο	13 10 16
28. Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
29. Ένταση στο 1ο δημοτικό σχολείο Ωραιοκάστρου UPD	12 10 16
30. Πρόσφυγες μαθητές... Ιφιγένειες εν Αυλίδι	11 10 16
31. Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
32. Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16

33.Φασιστικό δηλητήριο για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων	11 09 16
ΑΥΓΗ	
34.Για τα προσφυγόπουλα που κάθησαν στα σχολικά θρανία	27 02 17
35.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
36.Ωραιόκαστρο: Συνεχίζουν την επίδειξη μίσους στα προσφυγόπουλα	21 02 17
37.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
38.Λάρισα: Αντιδράσεις αλλά και καλωσορίσματα	24 01 17
39.Με κοινό ψήφισμα, το δημοτικό συμβούλιο Λάρισας στηρίζει τα προσφυγόπουλα	24 01 17
40.Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17
41.Ωραιόκαστρο: Επίθεση κατά νεολαίων του ΣΥΡΙΖΑ από ομάδα γονέων με ακροδεξιά και ξενοφοβική ρητορική	13 10 16
42.Άλλος ένας σύλλογος γονέων στο μέτωπο της ξενοφοβίας	27 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
43.Ένας Εξάγγελος δυσάρεστος πλην απαραίτητος	29 01 17

Πίνακας 29: Αστυνομία - Δικαιοσύνη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Συγκέντρωση απάντηση στον ρατσισμό	28 02 17
2. Αθώωση για τα επεισόδια του Ωραιόκαστρου	23 02 17
3. Οι δάσκαλοι απαντούν με ένα Ωραίο Κάστρο	22 02 17
4. Οι αφιονισμένοι ακροδεξιοί απομακρύνθηκαν σε 5'	22 02 17
5. Σύλληψη 25χρονου για τα επεισόδια στο Ωραιόκαστρο	22 02 17
6. Νέα ακροδεξιά πρόκληση στο Ωραιόκαστρο	20 02 17
7. Υποδοχή προσφυγόπουλων σε δημοτικό σχολείο στο Ωραιόκαστρο	19 02 17
8. Η αλληλεγγύη νίκησε τη ρατσιστική βαρβαρότητα	17 02 17
9. Αντίδραση ΥΠΠΕΘ για τις απειλές που δέχεται διευθύντρια σχολείου	26 01 17
10.Απειλούν τη ζωή της διευθύντριας που κατήγγειλε την ξενοφοβία	25 01 17
11.Καταθέτουν οι μάρτυρες της χρυσαυγίτικης εισβολής	24 01 17
12.Αγκαλιάζουν τα παιδιά	24 01 17
13.Το 5ο Δημοτικό Κερατσινίου αγκαλιάζει τα προσφυγόπουλα	23 01 17

14.Στον εισαγγελέα η εισβολή χρυσαυγιτών στο Πέραμα	23 01 17
15.Ένταση για τα προσφυγόπουλα στο δημοτικό συμβούλιο Περάματος	18 01 17
16.Μια εβδομάδα σχολείο για προσφυγόπουλα στη Θεσσαλονίκη	17 10 17
17.Οι γονείς του Προφήτη δεν προφήτευσαν σωστά	14 10 16
18.Εισαγγελική παρέμβαση για αποχή μαθητών λόγω προσφύγων	13 10 16
19.Το βιολί τους οι ακροδεξιοί	13 10 16
20.Παραφωνίες στη Θεσσαλονίκη, αλλά όχι και στην Ξάνθη	11 10 16
21.Θερμοκέφαλοι κηδεμόνες σε ρατσιστικό κρεσέντο	10 10 16
22.Απετράπη η ξενοφοβική κατάληψη στη Μυτιλήνη	10 10 16
23.Τρίζουν τα κάστρα... Ωραιόκαστρου	27 09 16
24.Βλέποντας μικρά παιδιά ως «υγειονομική βόμβα»	15 09 16
25.Εισαγγελική παρέμβαση για τα μαθήματα ξενοφοβίας στο Ωραιόκαστρο UPD	15 09 16
ΑΥΓΗ	
26.Συγκέντρωση αλληλεγγύης στο Ωραιόκαστρο: «Δεχόμαστε τα προσφυγόπουλα, απομονώνουμε τους φασίστες»	28 02 17
27.Η ιστορία του Νέου Ικονίου	27 02 17
28.Τα προσφυγόπουλα πήγαν σχολείο στο Ικόνιο παρά τις αντιδράσεις γονιών	03 02 17
29.Μια ανοιχτή αγκαλιά για τα προσφυγόπουλα	01 02 17
30.Υποχωρούν οι ξενοφοβικές αντιδράσεις στα σχολεία	18 10 16
31.Επικράτησε η λογική στη Λέσβο	11 10 16
32.Σπ. Γαληνός: Προσβάλλει τη Λέσβο το “σφράγισμα” σχολείου προκειμένου να μη φοιτήσουν προσφυγόπουλα	10 10 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
33.Εμμένουν οι γονείς στο δημοτικό του Δ. Βόλβης	15 10 16
34.Εισαγγελική παρέμβαση για σύλλογο γονέων και δήμαρχο Ωραιόκαστρου	14 09 16

Πίνακας 30: Διεθνής κοινότητα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Unicef: Τα μισά προσφυγόπουλα στην Τουρκία δεν πάνε σχολείο	19 01 17
2. Τέλος στη δωρεάν εκπαίδευση για	08 12 16

προσφυγόπουλα θέλει η Λεπέν	
3. ΟΗΕ: Πάνω από τα μισά προσφυγόπουλα δεν πάνε σχολείο	15 09 16
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	
4. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ: Περισσότερα από 3,7 εκατ. παιδιά πρόσφυγες δεν έχουν πρόσβαση σε σχολείο	15 09 16
5. ΟΗΕ: Χωρίς πρόσβαση στην εκπαίδευση 3,7 εκ. προσφυγόπουλα	15 09 16

Πίνακας 31: Στάση της εκκλησίας

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	
1. Καλαβρύτων Αμβρόσιος: Παιδιά των μεταναστών-κατακτητών στα σχολεία	23 01 17
2. Φιλιππιάδα: Μια ανακοίνωση, πολλές αντιδράσεις	21 09 16
ΑΥΓΗ	
3. Τα θρανία της αλληλεγγύης	22 01 17